APOCRIFA

1st Esdras

Nayrïr Esdras

1 JAQTHAPI

1 Josiasasti Jerusalén markan Tatituparuw Pascua fiesta luräna, nayrïr phajjsin tunka pusini urunak saraqataruw Pascua loqtarakïna.
2 Tatitun utapansti sacerdotenakarux jach'a isimp isthapt'ataw sapürunjam utt'ayapxäna.
3 Ukatsti Israelan qullan yanapirinakapar levitanakaruw säna: Tatitun qullan arcapxa Davidan Salomón reyin lurat utapar uchapxañapataki.
4 Ukat sarakïnwa: —Janiw mayampsa arca amparanakamar apt'asipkätati, jichhasti Tatitu Diosamaru yupaychapxam, Israel markapar luqtapxam, familianakamarjama, wila masinakamarjama wakicht'apxarakïtam.
5 Israelan David reyipajj siskäna ukarjama, Salomón yoqapan jach’a jach’a tukutaparjama, templon sayt’atäsipkayäta, levitanakan walja familianakaparjama, jumanakajj israelita jilanakaman nayraqatapan servipkta ukanaka , .
6 Pascua manq'a luqtapxam, jilanakamatakis sacrificionak wakichapxam, Tatitun kamachiparjamax Pascua amtapxam, uka kamachix Moisesar churkatayna ukhama.
7 Ukan jikjjatapkäna uka jaqenakarojja, Josiasajj kimsa tunka waranqa uwijanaka, qallu qallunaka, kimsa waranqa vaca qallunak churäna, ukanakjja reyejj arskäna ukarjamaw jaqenakaru, sacerdotenakaru, levitanakar churapjjäna.
8 Templon apnaqeri Helquías, Zacarías, Sielus, Pascua urun sacerdotenakarux pä waranqa suxta patak ovejanaka, kimsa patak vaca qallunak churapxäna.
9 Jeconias, Samaias, Natanael jilapasa, Asabias, Oquiel, Joram, waranq waranqa soldadonakan p'iqinchirinakapa, levitanakarux Pascua urutakix phisqa waranqa ovejanaka, paqallq patak vaca qallunak churapxäna.
10 Ukanak luraskäna ukhajja, sacerdotenakampi levitanakampiw jan levaduran t’ant’a apt’asipjjäna.
11 Nayra awkinakan walja jach'añchäwiparjamaw Tatitur waxt'äwinak churapxäna, kunjämtix Moisesan libron qillqatäki ukhama.
12 Pascua fiestasti ninampiw nakt'ayapxäna, sacrificionakxa, broncet lurat manq'añanakaru, suma q'apkir q'aphinakampi.
13 Ukxarusti taqi jaqinak nayraqatan uñt'ayapxäna, uka qhipatsti jupanakpachataki, sacerdotenakan jilanakapataki, Aaronan wawanakapataki.
14 Sacerdotenakax arumkamaw lik'inak waxt'apxirïna, ukat levitanakax jupanakpachataki, sacerdotenakax Aaronan jilanakapatakiw wakicht'asipxäna.
15 Qullan q'uchu q'uchurinakasti, Asaf chachan wawanakapasti, Davidan utt'ayataparjamaw utjäna, akanakawa: Asaf, Zacarías, Jedutún, jupanakax reyin yanapirinakapänwa.
16 Punku uñjirinakasti sapa punkunkapxarakïnwa. janiw khitis sapüru irnaqäwipat sarxañas wakiskänti, levita jilanakapaw jupanakatak wakicht'apxäna.
17 Ukhamaw Tatitun sacrificionakapan waxt'äwinakapax uka urux phuqhasiwayi, Pascua uru amtañataki.
18 Tatitun altarapan sacrificionak luqtapxam, Josias reyin kamachiparjama.
19 Uka urun israelitanakax Pascua fiesta lurapxäna, ukat paqallq uruw muxsa t'ant'a manq'apxäna.
20 Samuel profetan urunakatpach Israel markanjja janiw ukham Pascua fiestajj utjkänti.
21 Jïsa, Israelan taqpach reyinakapax janiw Pascua fiesta lurapkänti, kunjamtï Josiasasa, sacerdotenakasa, levitanakas, judionakas Jerusalén markan jakapkäna uka israelitanakamp chika lurapkäna ukhama.
22 Josiasajj tunka llatunkani mara apnaqkäna ukhaw aka Pascua fiesta amtasïna.
23 Luräwinakapasti jan ukax Josiasasa Tatitun nayraqatapan chiqakïnwa, Dios chuymampi phuqt'at chuymampi.
24 Kunanakatix Diosan pachapan paskäna ukanakatxa, nayra pachanakan qillqatänwa, jucha luririnakata, taqi markanakat sipansa, taqi reinonakat sipansa, Tatitur contra jan wali luririnakata, kunjämtix jupar wal llakisiyapxäna, ukhamat Diosan arunakapax Tatitux Israel marka contraw sartasïna.
25 Josiasan taqi luratanakap qhipatsti, Egiptonkir Faraonax Carcamis sat chiqan Éufrates sat chiqan ch'axwiriw jutäna.
26 Egipto markan reyipajj akham sasaw khitäna: “Judeankir rey, ¿kuna lurañas jumampi?
27 Nayasti janiw Tatit Diosan juma contra khitanitäkti. Nayan nuwasïwixax Éufrates markaruw puri, jichhax Tatitux nayampïskiwa, jïsa, Tatitux nayamp chikaw nayar jank'ak nayrar sartayaski.
28 Ucampis Josiasajj janiw carrop qhepücänti, jan ucasti jupamp nuwasiñ amtäna, Jeremí profetajj Tatitun lakap toqe arscäna ucjja janiw ist'ascänti.
29 Ucampis jupamp chikaw Magidó pampan nuwasipjjäna, jilïrinakasti Josias reyin nuwasipjjapjjäna.
30 Ukatsti reyejj uywatanakaparojj sänwa: —Nayra ch’ajjwäwit irpapjjeta. nayasti wali ch'amanïtwa —sasa. Ukspachaw uywatanakapax nuwasiñat irpapxäna.
31 Ukatsti payïr carroparuw makatasïna. Jerusalén markar kutt'ayasasti jiwxänwa, awkipan sepulturaparuw imt'atäxäna.
32 Taqi judionakansti Josiasat jachapxäna, Jïsa, Jeremí profetax Josiasat jachäna, jilïrinakax warminakamp chikaw jichhürkamax jupat jachapxäna Israel markat jutiri.
33 Judá uraqin reyinakapan sarnaqäwinakapa, Josiasasan luratanakapa, jach'a jach'a tukutapa, Tatitun kamachiparjam amuyt'atapa, kunanakatï nayrax lurkäna ukanakat qillqatänwa. kunanaktï jichhajj arsktan ukanakajja, Israel, Judea reyinakan libropanwa yatiyasi.
34 Ukatsti jaqinakax Joacaz yokaparuw katuntapxäna, Josiasan awkip lantisti reyiruw utt'ayapxäna, pä tunka kimsaqallqu maranïkäna ukhaxa.
35 Judea markansa, Jerusalén markansa kimsa phajjsiw apnaqäna, ukatsti Egipto markan reyipajj Jerusalén markan reyipat jaqunukurakïnwa.
36 Uraqirux patak talento qullqimpi, mä talento qurimpiw impuesto churäna.
37 Egipto markan reyipajj Joacim reyiruw Judea, Jerusalén markan reyip utt’ayarakïna.
38 Ukatsti Joacim chachampiru, jach'a jilïrinakampiruw chint'äna, ukampis Zaraces jilaparuw katuntasin Egipto markat irpsuwayxäna.
39 Judea, Jerusalén uraqin reyit utt'ayaskäna ukhaxa, Joacim chachax pä tunka phisqan maranirakïnwa. ucat jupajj Tatitun nayrakatapan jan walinak luräna.
40 Ukatwa Babiloniankir Nabucodonosor reyijj jupa contra sayt’asïna, ukatsti broncet lurat cadenampiw chint’äna, Babiloniaruw apasjjäna.
41 Nabucodonosor chachasti Tatitun qullan vasonakap apthapïna, ukatsti Babiloniankir temploparuw ucharakïna.
42 Ukampis kunanakatï jupat parlki, q’añu luräwinakapatsa, Diosar jan yupaychirïtapatsa, reyinakan sarnaqäwinakapan qellqatawa.
43 Joacim yuqapaw jupa lanti apnaqäna, tunka llatunkan maranïkasaw reyit utt'ayatäna.
44 Kimsa phajjsi tunka urukiw Jerusalén markan apnaqäna. Tatitun nayraqatapan jan walinak lurapxäna.
45 Mä mara qhepatjja, Nabucodonosor chachajj Tatitun qollan yänakapampiw Babilonia markar apaniñapatak khitäna.
46 Sedequías reyiruw Judea, Jerusalén markan reyir utt'ayäna, pä tunka mayan maranïkän ukhakama. tunka mayan maraw apnaqäna.

47 Tatitun nayraqatapansti jan walinak lurarakïna, janiw Jeremy profetan Tatitun lakapat siskäna uka arunakxat llakiskänti.
48 Nabucodonosor reyejj Tatitun sutipat juramento lurasajj jupa pachpaw juramento luräna, ukatsti kutkatasïna. kunkapa, chuymap qalarayasisa, Israelan Tatit Diosan kamachinakap p'akintasinxa.
49 Marka apnaqirinakasa, sacerdotenakan gobernadoranakapasa, kunayman kamachinak contra lurapxäna, taqi markanakan q'añuchatanakapsa, Tatitun templopsa q'añuchapxäna, uka templosti Jerusalén markan qullanatänwa.
50 Ukampis nayra awkinakapan Diosapaw qillqiripar jawsayañapatak khithäna, jupanakar khuyapt'ayaskäna ukat Tabernáculoparus khuyapt'ayasïnwa.
51 Ucampis jupanacarojj yatiyirinacapat sawkasipjjäna. Tatitux jupanakamp parlkäna ukkhaxa, profetanakapan mä anatt'äwip lurapxäna.
52 Jupajj wali jayaruw markapar wal colerasisin caldeonakan reyinakaparojj jupanak contra jutapjjañapatak mayïna.
53 Jupanakasti wayn tawaqunakaparux espadampiw jiwayapxäna, jïsa, qullan templopan brújula taypinsa, janiw waynarus ni sirvientarus, jilïr jaqirus ni wawarus qhispiyapkänti; Jupajj taqeniruw jupanakan amparapar katuyäna.
54 Tatitun qullan yänakapsa, jach'a jisk'a yänaka, Diosan Arcan yänakapampi, reyin yänakapampi, Babilonia markaruw apapxäna.
55 Tatitun utapsa phichhantapxäna, Jerusalén markan perqanakapsa t'unjapxäna, torrenakaparus ninamp nakhantapxäna.
56 Jach'a jach'a kankañapatsti, janipuniw tukuskänti, taqinir tukjañkama.
57 Jupanakasti jupanacaru, wawanakapan esclavopäpjjänwa, Persianakan reyipjjañapcama, Tatitun arupajj Jeremion lakapamp arsqui uca aru phoqhañataqui.
58 Uraqix sábado urun kusist'añkamaw samarañapa, paqallq tunka mara phuqhañkama.

2 JAQTHAPI

1 Persia markankir Ciro reyin nayrïr marapanjja, Tatitun arupajj phoqhasiñapataki, Jeremí chachan arunakap toqew arsüna.
2 Tatitux Persia markankir Ciro reyin ajayuparuw sartayäna, taqi reinopansa, qillqat tuqiw yatiyarakïna.
3 Ukat sarakïnwa: “Persia markankir Ciro reyix akham siwa: Israelan Tatitupa, jach'a jach'a tukuri Tatituw taqi akapachan reyit utt'ayitu.
4 Judionakan Jerusalén markan mä uta lurañajatakiw mayïna.
5 Jumanakat maynitix markapat jutirïchixa, Tatitu, Tatitupax jupamp chikäpan, Judeankir Jerusalén markar makhatpan, Israelan Tatitun utap sayt'ayañapataki Jerusalén markan jakasir Tatituw” sasa.
6 Khitinakatix uka jak'ankir chiqanakan jakapki ukanakax jupar yanapt'apxpan, jupar jak'a masinakaparu, qurimpi, qullqimpi.
7 Jerusalén markan Tatitun templopatak churañataki, caballonakampi, uywanakampi, yaqha yänakampi, arsüwimpi.
8 Ukatsti Judea uraqin jilïrinakapa, Benjamín tribun jilïrinakapaw sayt'asipxäna. sacerdotenakampi, levitanakampi, taqi khitinakatix Tatitun amuyuparjam Jerusalén markan Tatitutak mä uta lurayañatak ch'amachapkän ukanaka.
9 Khitinakatix jupanak jak'an jakapkän ukanakax qullqimpi, qurimpi, caballonakampi, uywanakampi, walja inaki churäwinakampiw taqi kunan yanapt'apxäna.
10 Ciro reyejj Nabucodonosor chachajj Jerusalén markat apaskäna uka qollan vasonak apsüna.
11 Persianakan Ciro reyipajj jupanakar irpsusinjja, Mitridates sat tesoreroparuw katuyäna.
12 Judeankir Sanabasar marka apnaqiriruw katuyapxäna.
13 Jupanakan jakhüwipajj akawa; Waranqa quri copa, waranqa qullqi, incienso p'iqit pä tunka llätunkani, qullqit lurat kimsa tunka, qullqit pä waranqa pusi patak tunka, ukhamarak waranqa yaqha yänaka.
14 Ukatsti qorimpi, qollqempi lurat yänakajj phesqa waranqa pusi pataka paqallq tunka llätunkanïnwa.
15 Jupanakarojj Sanabasar chachaw Babiloniat Jerusalén markar katuntat jaqenakamp chika kutt’ayapjjäna.
16 Ucampis Artejerjes reyejj Persia markankir reyejj Belemo, Mitridates, Tabellio, Ratumo, Beeltemo, Semelio, secretario, jupanakamp chik irnaqt’irinakampi, Samaria markansa yaqha cheqanakansa jupar jan walinak qellqapjjäna Judea, Jerusalén markan jakapkäna ukanakasti aka cartanak arktasa;
17 Artejerjes reyiru, jumanakan yanapirinakamaru, sarnaqäwi qillqiri Ratúmo, Semelio qillqiri, Tatitun Tantachäwipankir mayninaka, ukhamarak Celosiria, Fenicia markanakankir taripirinakaru.
18 Jichhasti Tatit reyin yatipxpan, jumanakat nanakamp chika jutapki uka judionakax Jerusalén markar purisinxa, uka kutkatasir, ñanqha markaru, qhathunak lurapxi, perqanakapsa askichapxi, ukatsti cimientopsa uchapxi yupaychañ uta.
19 Jichhajj aka markasa, perqanakapas wasitat sayt’ayatäni ukhajja, janiw impuesto churañak jan munapkaniti, jan ukasti reyinakaruw kutkatasipjjani.
20 Jichhasti templon utjki uka yänakajj jak’ankchejja, ukham jan walinak jan apanukuñajj walikïkaspas ukhamwa amuyapjjta.
21 Ucampis rey Tatitusarojj parlt'apjjam, jumanacan munañamächijja, nayra awquinacaman libronacapan thaqt'atäñapataqui.
22 Jumasti crónicas qillqatanakan jikxatäta, kunanakatï uka tuqit qillqatäki ukxa, uka markax kutkatasirïtapsa amuyarakïtawa, reyinakarusa markanakarusa jan walt'ayäna.
23 Judionakax kutkatasirïpxänwa, sapa kutiw ch'axwäwinak uñstayapxirïna. Ucatwa aca marcajj t'unjatäjjäna.
24 Ukatpï jichhax jumar yatiyapxsma, rey tata, aka markax wasitat sayt'ayatäspa, pirqanakapas machaqar sayt'ayatäspa ukhaxa, janiw jichhat uksarux Celosiria, Fenicia markar mantañax utjkaniti.
25 Ukatsti reyejj wasitatwa qillqäna Ratumo chacharu, Beeltemo chacharu, Semelio qillqiriru, Samaria, Siria, Fenicia markanakan jakirinakaru.
26 Nayajj nayajj nayar apayanipkta uka carta liyt’ta, ukatwa nayajj maynejj sum yatjjatapjjañama, ukatsti uka markajj qalltatpach reyinak contraw sarnaqäna.
27 Ukan jakirinakax kutkatasiñataki, nuwasiñaruw katuyatäpxäna, Jerusalén markanx wali ch'aman reyinakampi, qhuru reyinakampiw apnaqapxäna, Celosiria, Fenicia markanakan impuesto payllapxäna.
28 Jichhasti nayajj uka jaqenakarojj marka sayt’ayapjjañapatak jark’apjjañapatakiw mayïta, ukhamat jan juk’amp uka markan lurapjjañapataki.
29 Uka ñanqha luririnakax jan juk'ampi reyinakar chuym ust'ayapxañapataki.
30 Artejerjes reyisti cartanakap liyt’asajja, Ratumo, Semelio escribampi, jupanakamp chik irnaqt’irinakampejj jank’akiw Jerusalén markar sarjjapjjäna, walja caballot saririnakampi, walja jaqenakampiw nuwasiñatak sayt’atäsipkäna ; Jerusalén markan templo lurañax janiw tukusxänti, Persia markankir Dario reyin payïr mara apnaqañkama.

3 JAQTHAPI

1 Dario reyin reyin mä jach'a jach'a phunchhäwip taqe markapankirinakataki, utapankirinakataki, Medio, Persia markan jilïrinakapataki.
2 Ukxarusti, India markat Etiopía markakama, patak pä tunka paqallqun provinciankir gobernadoranakaru, capitananakaru, tenientenakaru.
3 Manq'asin umt'asa, manq'asin utapar sarxapxäna, ukatsti Dario reyix ikiñ utapar mantasin ikirïna, ukat mä juk'a pachatxa sartawayxänwa.
4 Ukatsti kimsa waynanakaw reyin janchipar uñjir guardiananakat maynit maynikam parlt'asipxäna.
5 Sapa mayniw mä aru arsupxañäni: khititix atipjkani, khititix mayninakat sipan juk'amp yatiñanïki ukax juparuw jach'a churäwinak churani, jach'a askinak atipjañataki.
6 Kunjamatix morado isimpi isthapt'ata, quri umaña, quri patxaru ikiñataki, quri frenonakani carrompi, suma linot lurat p'iqi ch'ukumpi, kunkapar cadenampi chint'ata.
7 Yatiñ kankatap laykux Dario jak'aruw qunt'asini, ukatsti Dario primo satäniwa.
8 Ukatsti sapa mayniw sentenciap qillqt'apxäna, sellapxäna, Dario reyin almohadap manqhar uchapxäna.
9 Ukatsti sarakïnwa: “Kunapachatix reyejj jaktkani ukhajja, yaqhepajj qellqatanakap churapjjani” sasa. Persia markankir reyimpi, kimsa p’eqt’irinakampisti, jupar atipjañatakejj juk’amp yatiñanïtapwa amuyapjjani.
10 Nayrïr qillqirix akham sasaw qillqatayna: Vinox juk'amp ch'amaniwa.
11 Payïristi akham sasaw qillqäna: “Reyejj juk’amp ch’amaniwa” sasa.
12 Kimsïristi akham sasaw qillqäna: “Warminakax juk'amp ch'amanïpxiwa;
13 Reyejj sartasjjäna ukhajja, qellqatanakap apt’asisaw jupar katuyapjjarakïna, ukhamatwa jupajj liyt’äna.
14 Ukatsti khithäna Persia, Media markankir jilïrinakaru, gobernadoranakaru, capitananakaru, tenientenakaru, jilïr irpirinakaru.
15 Ukatsti reyin taripañ utaparuw qunt'ayasïna. ukat qillqatanakax jupanakan nayraqatapan liyt’atäxänwa.
16 Jupasti sarakïnwa: —Wayn tawaqunakar jawsapxam, jupanakpachaw juchañchäwinak yatiyapxani —sasa. Ucat jupanacarojj jawsapjjäna, mantapjjäna.
17 Jesusasti jupanacarojj sänwa: —Qellqatanakat amuyapjjatamat yatiyapjjeta —sasa. Ucatsti nayrïriw qalltapjjäna, jupaw vinojj ch’amanïtapat parläna;
18 Jupasti akham sänwa: —¡Jumanaka, ¡wali ch'amani vinoxa! ukax taqi jaqiruw pantjasi, khitinakatix uk umapki ukanakaru.
19 Reyinsa, awki wawampisa, mä sapa amuyunïñwa tukuyi. esclavot, libre jaqit, pobre jaqitsa, qamirinakatsa.
20 Taqi amuyunakax kusisiñaru, kusisiñaruw tukuyi, ukhamat jaqix janiw llakisiñatsa ni manutsa amtaskiti.
21 Taqi chuymaruw qamiriptayi, mä jaqix janiw reyitsa, gobernadoratsa amtaskiti. Taqe kunsa talentompi parlañ yanapt'i.
22 Kunapachatix copanakankasinxa, amigonakaparu, jilanakaparu munasiñap armasxapxi, mä juk'a pachatxa espadanak apsusipxi.
23 Ucampis vinot mistjjasajj janiw kuntï lurapkäna uk amtapkiti.
24 Jumanaka, ¿janit vinojj juk’amp ch’amanïki? Ukham arsusinsti, amukt'asïnwa.

4 JAQTHAPI

1 Payïristi, reyin ch'amanïtapat parliriw akham sañ qalltäna:
2 Jumanaka, ¿janit jaqinakax quta, uraqi, taqi kunatix ukan utjki ukanak apnaqir ch'amanïpki?
3 Ucampis reyejj juk'amp ch'amaniwa, jupaw taqe ukanak apnaqi, jupanacarojj juparuw apnaqi. kuntix jupax jupanakar siski uk lurapxaraki.
4 Maynit maynikam nuwasiñatak maynejja, uk lurapjjani, uñisirinakapar khitkani ukhajja, qollunakan perqanakapsa torrenaksa t’unjañatakiw sarjjapjje.
5 Jiwayapxi, jiwayapxi, janiw reyin kamachip p'akintapkiti, atipjapxani ukhaxa, taqi kunsa reyin ukar apanipxi, yänakapsa, taqi kuns apanipxarakiwa.
6 Khitinakatix jan pallapallanakäpki, jan nuwasïwinakampi lurapki, jan ukasti yapuchañ yatipki ukanakatakixa, yapuchatanak wasitat apthapisinxa, reyin ukar apapxi, ukat maynit maynikamaw reyir impuesto pagapxañapatak wayt'apxi.
7 Ukampis jupajj mä sapa jaqekiwa, jupatejj jiwayapjjañapatak mayïna ukhajja, jiwayapjjaraki. jupatix khuyapt'ayañapatak maychixa, jupanakax khuyapt'ayasipxi;
8 Jupatix jawq'jañ archixa, jupanakax jawq'japxi; jupatix ch'usa t'unjañatak archixa, jupanakax ch'usaruw tukuyapxi; jupatix uta lurañatak archixa, jupanakax lurapxarakiwa;
9 Jupatix khuchhuqañatak arxaychixa, jupanakax khuchhurapxaniwa; jupax yapuchañ kamachi, jupanakax yapuchapxi.
10 Ukhamatwa taqpach markapasa, ejercitopasa jupar ist’apjje, jupajj ikiski, manq’asa umañasa, samart’asa.
11 Uka jaqinakax jupar muyuntapxi, janirakiw khitis sarxaspati, janirakiw kuna lurañas jupar jan ist'apkaspati.
12 Jumanaka, ¿kunjamarak reyejj jan wali ch'amanïspasti, ukham ist'atäkasinsti? Ukat lakap katxarurakïna.
13 Ukatsti kimsïristi, khititix warminakat, chiqa yatichäwinakat parlkäna, (ukax Zorobabel satänwa) parlañ qalltäna.
14 Jumanaka, janiw jach’a reyïkiti, janirakiw walja jaqenakasa, ni vinosa, juk’amp sumäpkiti; Ukhamasti, ¿khitirak jupanakar apnaqi, jan ukax jupanakarux apnaqi? ¿janit warminakäpkiti?
15 Warminakax reyiru, lamar quta tuqinsa, uraqin apnaqirinakarusa irpapxi.
16 Jupanak taypit jutapxäna, uva yapu yapuchirinakaruw manq'ayapxäna, kawkhantix vinox juti.
17 Jupanakasti jaqinakatakix isinak lurapxaraki; ucanacajj jaqenakar jach’añchañ apani; jan warminakax janiw chachanakax utjkaspati.
18 Jïsa, chachanakatix quri, qullqi, jan ukax yaqha aski yänak apthapipxchixa, ¿janit mä suma uñnaqt'an warmir munasipkaspa?
19 Taqe ukanak jaytasajja, ¿janit jist’arasipkiti, lakap jist’arasaw jupar uñch’ukipjje. ¿Janit taqe jaqenakajj qollqetsa, qoritsa, jan ukajj kuna suma yänakatsa juk’amp munapjje?
20 Chachax uywat awkipsa, markapsa jaytanukusaw warmipampi mayachasi.
21 Jupax janiw warmipamp chika jakañ munkiti. janiw awkitsa, taykatsa, ni markatsa amtaskiti.
22 Ukampirakiw yatipxañama warminakax jumanakar apnaqapxi, ¿janit irnaqapkta, ch'amachasipkta, taqi kunsa warmir churapxtaxa?
23 Jïsa, mä jaqejj espadap apt’asisaw lunthatasiñataki, lunthatasiñataki, qota patjjaru, jawiranak patjjar sarañataki;
24 Ukatsti mä leonaruw uñtäna, ch'amakan sararakïna. lunthatasin, lunthatasin, lunthatasinsa, munasiñaparuw puriyi.
25 Ukatpï chachax warmipar juk'amp munasi, awkipat sipansa, taykapat sipansa.
26 Jïsa, waljaniw warminak laykux yatiñ kankañap tukusxapxi, jupanak laykux uywatanakaruw tukupxi.

27 Waljaniw warminak laykux jiwarapxi, pantjasipxi, jucha lurapxaraki.
28 Jichhasti, ¿janit nayar iyawsapkta? ¿janit reyejj ch'amapan jach'äki? ¿janit taqi suyunakax jupar llamkt'añ axsarapki?
29 Ukampis jupampiru, Apame reyin concubinaparu, Bartaco sat jach'a jach'a tukun phuchaparu, reyin ch'iqa amparapan qunt'atäskir uñjta.
30 Ukatsti reyin p'iqipat corona apsusaw p'iqipar uchasïna. ukatsti ch'iqa amparapampiw reyir jawq'jarakïna.
31 Taqe ukanak uñjasasti reyejj lakap jist'arasaw jupar uñch'ukïna, uka warmitejj jupat larusïna ukhajja, larusirakïnwa wasitampi.
32 Jumanakax chachanaka, ¿kunjamarak warminakax ch'amanïpxaspasti, ukham lurapki uk uñjasa?
33 Ukatsti reyimpi jilïrinakampix maynit maynikamaw uñch'ukipxäna.
34 Jumanaka, ¿janit warminakax ch'amanïpki? aka uraqix jach'awa, alaxpachax jach'awa, intix wali ch'amaniwa, alaxpacharuw muyunti, ukat mä urukiw thakhipar kutt'ani.
35 ¿Janit khititix akanak lurki ukax jach'äki? uqhämasti jach'a chiqaw utji, taqi kunat sipans juk'amp ch'amaniwa.
36 Taqi aka uraqix chiqa kankañat jach'at art'asi, alaxpachas bendicirakiwa, taqi luratanakax khathatt'asi, khathatirakiwa, janiw kuna jan wali lurañas utjkiti.
37 Vinox jan waliwa, reyix jan waliwa, warminakax jan wali jaqinakawa, taqi jaqin wawanakapas ñanqha luririnakawa, ukham taqi jan wali luräwinakapas; ucat janiw jupanacan chekapajj utjquiti; Jupanakasti jan wali luräwinakapan jiwarapxani.
38 Chiqa yatichäwisti, wiñayatakiw ch'amani; wiñayatakiw jakaski, atipjarakiwa.
39 Jupampejj janiw jaqenak katoqañas ni premios katoqañas utjkiti; Ucampis jupajj taqe kunatï cheqapäki uk lurараki, jan walinaksa, jan walinakatsa jitheqtaraki. uqhamarac taqe jaqenakaw jupan luräwinakapjam sum lurapjjaraki.
40 Jupan taripäwipansa janiw kuna jan wali lurañas utjkiti. Jupaw ch'ama, reino, ch'ama, jach'a kankañapa, taqi kasta pachanakan. Chiqpach Diosax jach'añchatäpan.
41 Uk ist'asasti amukt'asïnwa. Ucatsti take jakenacaw jach'at art'asipjjäna: —Jach'a cheqäquiwa, taqe kunat sipansa wali ch'amaniwa —sasa.
42 Ukxarusti reyix juparux sänwa: —Qillqan utt'ayatapat sipan juk'amp munañ mayim, nanakax churapxäma, jumax wali yatiñanïtawa. Jumasti naya jak'an qunt'asiñamawa, ukatsti primoxa satätawa.
43 Ukxarusti reyirux sänwa: —Amtasipxam, Jerusalén markar sayt'ayañatak arsutamatxa.
44 Jerusalén markat apsutäpkäna uka vasonakjja, Ciro chachajj Babilonia markar t'unjañ arskäna ukhajj apaqt'atäpkäna ukanak khitapjjañapataki, ukat wasitat ukar khitapjjañapatakiw arsüna.
45 Jumasti templo sayt'ayañatak arsüta, uka templosti edomitanakaw phichhantapxäna, kunapachatix Judea markax caldeonakan t'unjatäxän ukhaxa.
46 Jichhasti, rey Tatay, akaw nayajj mayiskta, nayajj jumat munkta, ucajj juma pachpaw jutki uka príncipenakan khuyapayasiñapa: Ukatwa juma pachpa arsütam phoqañama, juma pachpa lakamampi phoqañama alaxpachankir Reyiruw arsuwaytaxa.
47 Ukat Darío reyejj sayt'asisaw jamp'att'äna, ukatsti cartanak qellqäna, taqe tesoreronakaru, tenientenakaru, capitananakaru, gobernadoranakaru, ukhamat juparusa, Jerusalén marka sayt'ayañatak jupamp chik saririnakarusa jan kuna llakini yatiyapxañapataki .
48 Ukatsti Celosiria, Fenicia markankapkäna uka tenientenakaru, Libano markankirinakarus cartanak qillqäna, Libano markat Jerusalén markar cedro lawanak apanipxañapataki, jupamp chika marka sayt'ayapxañapataki.
49 Judionakan markapat mistusin judionakan qhespiyatäpjjatap toqet mä qellqat qellqarakïna, ukhamat jan khiti oficiala, ni jilïri, ni tesorero, ni tesorero, ch'amampi punkunakapar mantañapataki.
50 Kawkïr uraqitix katjapki ukanakax jan impuesto payllat qhispiyatäñapataki; Edom jakenacajj kawkïr judionacan jakapcän uca marcanacap katuntapjjañaparaqui.
51 Jïsa, sapa marax pä tunka talento qullqi churatäñapataki, templo lurañ pachakama;
52 Sapa marax tunka talento qullqinak churapxarakim, sapa uru altar patxan nakt'ayat waxt'äwinak imañataki, kunjämtix tunka paqallqun waxt'äwinakap sapkän ukhamarjama.
53 Taqi khitinakatix Babiloniat markar sayt'ayañatak sarapkän ukanakax qhispiyatäpxañapataki, ukhamarak wawanakapasa, taqi sacerdotenakas qhispiyatäpxañapataki.
54 Jupajj uka toqet qellqarakïna. cargonaka, sacerdotenakan isimp isthapt'asitanakapasa;
55 Ukhamarakiw levitanakar churañapäna, uta lurañ tukuyañkama, Jerusalén markan sayt'ayasiñapkama.
56 Ukatsti marka apnaqirinakaru pensionanaka, qullqi churañaw mayïna.
57 Ukatsti Ciro chachan taqpach yänakap Babiloniat khitäna. Taqe kuntix Cirox kamachinak churkän ukkhaxa, Jerusalén markaruw khithäna.
58 Uka waynax mistuwayxäna ukhaxa, alaxpach tuqir uñtataw Jerusalén tuqir uñtäna, ukatsti alaxpachankir Reyiruw jach'añchäna.
59 Ukatsti sarakïnwa: —Jumatwa atipjañax juti, jumat juti yatiñ kankaña, juman jach'a kankañapaxa, nayasti juman luqtirimätwa —sasa.
60 ¡Kusisiñaw jumax yatiñ kankañ churitaxa, jumaruw yuspagarta, nayra awkinakasan Tatitu.
61 Ukatsti uka cartanak aptasin mistusaw Babilonia markar purisin taqi jilanakapar yatiyäna.
62 Jupanakajj nayra awkinakapan Diosaparuw jach'añchapjjäna, jupajj libre jakasiñ churäna, libre jakasiñ churäna
63 Jerusalén markar makhatañataki, ukhamarak sutipamp uñt'at templo lurañataki, paqallq uruw tocañ tocañamp kusisiñampi manq'apxäna.

5 JAQTHAPI

1 Uka qhipatsti, ayllunakan jilïrinakapax tribunakapar ajllitäpxänwa, warminakapampi, yuqanakapampi, imill wawanakapampi, uywatanakapampi, uywatanakapampi, uywanakapampi.
2 Dariox waranq caballot saririnakaruw khitäna, Jerusalén markar jan kuna usun kutt'ayañkama.
3 Taqi jilanakapax anatt'asipxäna, jupasti jupanakamp chikaw makhatapxäna.
4 Uka chachanakan sutinakapax walja p'iqinchirinakan sutinakapawa, tribunakapan familiaparjama.
5 Sacerdotenakasti, Aarón chachan Finees yuqapan wawanakapa: Josedec chachan Jesusapa, Saraias yuqapa, Joacim, Zorobabel yuqapa, Salatiel chachan wawapa, Davidan familiapat jutiri, Fares chachan familiapat jutiri Judá tribunkir jaqinaka;
6 Jupajj Persia markankir Dario reyin nayraqatapan suma arunak parläna, payïr mara apnaqkäna ukhajja, nisán phajjsi, uka phajjsijj nayrïr phajjsiwa.
7 Judionakax katuntat jaqinakawa, yaqha markankir jaqinakjamaw jakasipkäna, jupanakarux Babilonіankir Nabucodonosor reyiw Babilonia markar apasxäna.

8 Jupanakasti Jerusalén markaru, judionakan yaqha markanakaparuw kutt'apxäna, sapa mayniw markapar kutt'apxäna, jupanakax Zorobabel jupamp chikaw jutapxäna, Jesusampi, Nehemíasampi, Zacaríasampi, Resaíasampi, Eneniompi, Mardoqueompi. Beelsaro, Asfaraso, Reelio, Roimo ukat Baana, jupanakampiw irpirïna.
9 Foros chachan wawanakapasa, marka apnaqirinakapasa, pä waranqa pataka paqallq tunka payanïnwa. Safat chachan wawanacapasti pusi pataca paqallq tunca payanïnwa.
10 Ares chachan wawanakapa: paqallq pataka phisqa tunka suxtani.
11 Faat Moab chachan wawanakapax pä waranqa llätunk pataka tunka payanïnwa.
12 Elam chachan wawanakapa: waranqa pä pataka phisqa tunka pusini: Zatul chachan wawanakapa: llätunk pataka pusi tunka phisqhani, Corbe chachan wawanakapa: paqallq pataka phisqani: Bani chachan wawanakapa: suxta pataka pusi tunka llatunkani.
13 Bebai chachan wawanakapa: sojjta pataka pä tunka kimsani, Sadas chachan wawanakapa: kimsa waranqa pä pataka pä tunka payan.
14 Adonicam chachan wawanakapa: suxta pataka suxta tunka paqallquni, Bagoi chachan wawanakapa: pä waranqa suxta tunka suxtani, Adín chachan wawanakapa: pusi pataka phisqa tunka pusini.
15 Aterezias chachan wawanacapasti llätunk tunka payanïnwa: Ceilán, Azetas chachan wawanacapasti paqallq tunca paqallquni: Azurán chachan wawanacapasti pusi pataca kimsa tunca payan.
16 Ananiasan wawanakapax patak mayani, Arom chachan wawanakapax kimsa tunka payani, Basa chachan wawanakapax kimsa patak pä tunka kimsani, Azefurit chachan wawanakapax patak payani.
17 Metero chachan wawanacapasti kimsa waranqa phesqani, Betlomon chachan wawanacapas pataca pä tunca kimsani.
18 Netofa markankirinakasti phisqa tunka phisqhani, Anatot markankirinakasti patak phisqa tunka llatunkani, Betsamos markankirinakasti pusi tunka payani.
19 Kiriatiario markankirinakasti pä tunka phisqhani, Cafira, Berot markankirinaka, paqallq pataka pusi tunka kimsani, Pira markankirinakax paqallq pataka.
20 Cadias, Amidoi markankirinakasti pusi pataka pä tunka payani, Cirama, Gabdes markankirinakasti suxta pataka pä tunka mayani.
21 Macalón markankirinakasti patak pä tunka payani, Betolio markankirinakasti, phisqa tunka payani, Nefis chachan wawanakapa, pataka phisqa tunka suxtani.
22 Calamolalo, Onus sat chachan wawanakapa: paqallq pataka pä tunka phisqani, Jereco chachan wawanakapa: pä pataka pusi tunka phisqhani.
23 Anasan wawanakapax kimsa waranqa kimsa pataka kimsa tunka.
24 Sacerdotenakax akanakawa: Jedu, Jesusan yuqapa, Sanasib chachan wawanakap taypinxa, llätunk pataka paqallq tunka payan wawanaka, Merut chachan waqanakapa, waranqa phisqa tunka payani.
25 Fasarón chachan wawanacapasti waranqa pusi tunka paqallquni, Carme chachan wawanacapas waranqa tunka paqallquni.
26 Levitanaka: Jesué, Cadmiel, Banuá, Sudías chachan wawanakapa, paqallq tunka pusini.
27 Qullan q'uchurinaka: Asaf chachan wawanakapa: pataka pä tunka llatunkani.
28 Punku uñjirinakasti akanakawa: Salum chachan wawanakapa, Jatal chachan wawanakapa, Talmón chachan wawanakapa, Dacob chachan wawanakapa, Teta chachan wawanakapa, Samí chachan wawanakapa, taqpachaniw patak kimsa tunka llätunkani wawanakapa.
29 Templon yanapirinakapa: Esaú chachan wawanakapa, Asifa chachan wawanakapa, Tabaot chachan wawanakapa, Ceras chachan wawanakapa, Sud chachan wawanakapa, Faleas chachan wawanakapa, Labán chachan wawanakapa, Graba chachan wawanakapa.
30 Acua chachan wawanakapa, Uta chachan wawanakapa, Cetab chachan wawanakapa, Agaba chachan wawanakapa, Subai chachan wawanakapa, Anán chachan wawanakapa, Catua chachan wawanakapa, Gedur chachan wawanakapa.
31 Aríus chachan wawanakapa, Daisanan wawanakapa, Noeba chachan wawanakapa, Chaseba chachan wawanakapa, Gazera chachan wawanakapa, Azía chachan wawanakapa, Finees chachan wawanakapa, Azaré chachan wawanakapa, Bastai chachan wawanakapa, Asana chachan wawanakapa .
32 Meda chachan wawanakapa, Cuta chachan wawanakapa, Carea chachan wawanakapa, Carco chachan wawanakapa, Aserer chachan wawanakapa, Tomoi chachan wawanakapa, Nasit chachan wawanakapa, Atifa chachan wawanakapa.
33 Salomonan yanapirinakapan wawanakapa: Azafión chachan wawanakapa, Farira chachan wawanakapa, Jeelí chachan wawanakapa, Lozón chachan wawanakapa, Israelan wawanakapa, Safet chachan wawanakapa.
34 Agia chachan wawanakapa, Faracaret chachan wawanakapa, Sabí chachan wawanakapa, Sarotean wawanakapa, Masias chachan wawanakapa, Gar chachan wawanakapa, Adu chachan wawanakapa, Suba chachan wawanakapa, Aferra chachan wawanakapa, Barodis chachan wawanakapa , Sabat chachan wawanakapa, Alom chachan wawanakapa.
35 Taqe templon yanapirinakapasa, Salomonan yanapirinakapan wawanakapasa, kimsa pataka paqallq tunka payanïnwa.
36 Jupanakasti Termelet, Telersas markat mistunipxäna, Charathalar jupanakaruw irpäna, Aalar jupampi.
37 Janirakiw familianakapasa, uywanakapasa, kunjamsa Israel markatäpxi uk yatiyañ puedipkänti: Ladán chachan wawanakapa, Ban chachan yoqapa, Necodán chachan wawanakapa, suxta pataka phisqa tunka payan wawanakapa.
38 Sacerdotenak apt'asir sacerdotenakatxa janiw jikxatapkänti: Abdia sat chachan wawanakapa, Acoz sat chachan wawanakapa, jupasti Barzelo chachan Augía sat phuchapampiw jaqichasïna.
39 Kunapachatix uka jaqinakan wila masinakapat qillqat qillqat thaqt'asin jan jikxatapkän ukkhaxa, sacerdotet irnaqañat jaqunukutaw uñjasipxäna.
40 Nehemíasampi, Atariasampix sapxänwa: “Janiw qullan yänak manq'apxañamäkiti” sasa.
41 Israelitanakax tunka payan maranit jilïrinakatxa pusi tunka waranqa jaqinakäpxänwa, jan ukasti pä waranqa kimsa patak suxta tunka uywatanakampi, warmi uywatanakampi.
42 Jupanakan esclavonakapasa, sirvientanakapasa, paqallq waranqa kimsa patak pusi tunka paqallquni, q'uchuri chachanaka, q'uchur warminaka, pä pataka pusi tunka phisqhani.
43 Pusi pataka kimsa tunka phisqani camellonaka, paqallqu waranqa kimsa tunka suxtani caballonaka, pä pataka pusi tunka phisqani mulanaka, phisqa waranqa phisqa pataka pä tunka phisqhani uywanaka yugoru yatintata.
44 Familianakapat yaqhep jilïrinakapasti, Jerusalén markan Diosan templopar purisinjja, ch’amaparjam utap wasitat sayt’ayañatakiw arsüna.
45 Ukatsti waranq kilo qori, phesqa waranqa qollqe, patak sacerdotenakan isinak churañatakejja.

46 Ukhamaw sacerdotenakasa, levitanakampi, markachirinakasa Jerusalén markan jakasipjjäna, oraqena, cantirinakasa, punku uñjirinakasa. uqhamarac taqe israelitanacajj ayllunacaparu.
47 Paqallq phajjsi jak'ankjjäna ukhajja, israelitanakajj sapa mayniw kawkhantï jakapkäna ukjja, taqeniw mä amtar puripjjäna, inti jalsu toqenkir nayrïr punkun jist'arat cheqaru.
48 Ukatsti Josedec chachan Jesusa yuqapampi, sacerdote jilanakapampi, Salatiel chachan Zorobabel yokapampi, jilanakapampi sayt'asipxäna, ukatsti Israelan Diosan altarap wakichapxäna.
49 Uka patjjarojj nakt'at sacrificionak loqtapjjam, kunjamtï Diosan Moisesan libropan qhanañchaski ukhama.
50 Uraqinkir yaqha markanakatsti jupanakarux tantacht'asipxäna, ukatsti altar altar sayt'ayapxäna, taqi markanakax jupanakamp uñisipxäna, t'aqhisiyapxäna; Ukatsti alwat jayp'ukamaw sacrificionak luqtapxäna, Tatitur nakt'ayat wilañchanaksa.
51 Jupanakasti Tabernáculo Fiesta lurapxäna, kunjämtix kamachin siski ukhamarjama, sapüruw sacrificionak luqtapxäna, kunjämtix wakiski ukhamarjama.
52 Uka qhipatsti, sapüru waxt'äwinakampi, sapüru sacrificionakampi, machaq phaxsinakampi, taqi qullan fiestanakampi.
53 Taqi khitinakatix Diosar arskäna ukanakax paqallq phaxsit nayrïr urutpach Diosar sacrificionak luqtañ qalltapxäna, Tatitun templopax janïr luratäkchïnsa.
54 Ukatsti albañil luririnakarusa, carpinteronakarusa qullqi, manq'a, umañanak churapxäna, kusisiñampi.
55 Sidón, Tiro markankirinakarusti carronak churapxäna, Libano markat cedro quqanak apanipxañapataki, uka quqanakax Jope markan imantasir chiqar apanipxañapataki.
56 Jerusalén markan Diosan templopar puritapat payïr mara, payïr phajjsinjja, Salatiel chachan Zorobabel yokapa, Josedec chachan Jesus yuqapa, jilanakapampi, sacerdotenakampi, levitanakampi, taqe jaqenakampiw qalltapjjäna katuntat uñjasisin Jerusalén markar jutapxam.
57 Judionakaru, Jerusalén markar puripkäna uka qhepatjja, payïr phajjsin nayrïr urupanwa Diosan utapan cimientop uchapjjarakïna.
58 Ukatsti pä tunka marani levitanakaruw Tatitun luräwinakap uñjañapatak utt'ayapxäna. Ukatsti Jesusampi, yuqanakapampi, jilanakapampi, Cadmiel jilapampi, Madiabun chachampi, Jodá, Eliadún yuqapampi, yuqanakapampi, jilanakapampi, taqpachani levitanakampi, mä amtampi irnaqäw irpirinakampi, sayt'asipxäna. Diosan utapan lurañanak nayrar sartayañatak ch'amachasisa. Ukhamaw irnaqir jaqinakax Tatitun templop lurapxäna.
59 Sacerdotenakasti isimp isthapt'ataw sayt'asipxäna, tocañ tocañ tocañanaka, trompetanak apt'ata. Asaf chachan levitanakapasti platillonakanïnwa.
60 Yuspagarañ q'uchunak q'uchupxam, Tatitur jach'añchapxam, kunjämtix Israel markan David reyipax siskän ukhamarjama.
61 Tatitur jach'añchañatakiw jach'at q'uchunak q'uchupxäna, khuyapayasiñapasa, jach'a kankañapas wiñayatakiw taqi Israel markan utji.
62 Taqi jaqinakax trompetanak phust'asipxäna, jach'at arnaqasipxäna, Tatitun utap jach'aptayatapat yuspärañ q'uchunak q'uchupxäna.
63 Sacerdotenakampi, levitanakampi, familiapan jilïrinakapampi, nayra uta uñjir nayra jaqinakax jacht'asisaw uka uta lurañ utar puripxäna.
64 Ucampis waljaniw trompetanakampi, kusisiñampi jach'at arnaqasipxäna.
65 Jaqinakan jachatapat trompetanakax jan ist'asiñapataki.
66 Judá tribun uñisirinakapasa, Benjamín tribun uñisirinakapajj uk ist'asajja, kuntï trompetanak ist'asajj kun sañs muni uk yatipjjäna.
67 Jupanakasti amuyapxänwa, katuntat jaqinakax Israelan Tatit Diosapatak templo lurapxatapa.
68 Jupanakasti Zorobabel, Jesusampi, familian jilïripampiw jupanakar sarasin sapxäna: —Nanakax jumanakamp chikaw utachapxä —sasa.
69 Nanakax ukhamarakiw jumanakjamax Tatitumar ist'apxta, jupar sacrificionak luqtapxta, Asirianakan Azbazaret reyipan urunakatpach jupar irpapxitu.
70 Ukatsti Zorobabelampi, Jesusampi, Israel markan jilïrinakapampix jupanakar sapxarakïnwa: —Janiw nanakas jumanakan Tatit Diosasatak mä uta lurañax wakiskiti —sasa.
71 Jiwasa sapakiw Israelan Tatitupatak sayt'ayasiñäni, kunjämtix Ciro persa reyix siskistu ukhama.
72 Uraqinkir yaqha markanakax Judea uraqin jakirinakar jan walt'ayasaw jark'antapxäna.
73 Jupanakasti jamasat amtäwinakapampi, jaqinakan amuyt'ayatapampi, ch'axwawinakapampix, Ciro reyin jakkäna uka pachax uta lurañ tukuyañ jark'apxäna, ukat pä maraw jan uta lurañ jark'atäpxäna, Dario reyin apnaqañkama.

6 JAQTHAPI

1 Dario Ageo, Ado chachan Zacarías yuqapa, profetanakajj apnaqapkäna uka payïr maranjja, Israelan Tatit Diosapan sutipjjaruw profetanakajj judionakaru, Jerusalén markankir judionakar yatiyapjjäna.
2 Ukatsti Salatiel chachan Zorobabel yokapampi, Josedec chachan Jesusapampiw sayt'asipxäna, ukatsti Jerusalén markan Tatitun utap lurañ qalltapxäna, Tatitun profetanakapax jupanakamp chikaw yanapt'apxäna.
3 Ukapachaw Sisinesa, Fenicia markan gobernadorapa, Satrabuzanés chachampi, jupamp chik saririnakampi, jupanakar jutasin jupanakar säna:
4 ¿Khitin amtapatsa jumanakax aka uta, aka uta patasa lurapxtaxa, taqi kuna lurañanaksa lurapxtaxa? ¿Khitinakas ukanak lurir irnaqirinakaxa?
5 Ucampis judionakan jilïrinakapajj wali suma uñjatäpjjänwa, Tatitun katuntat uñjasipjjatap layku.
6 Ucat jupanacarojj janiw uta lurañat jark'atäpcänti, Dariorojj jupanakat parlañkama.
7 Sisia, Fenicia markan gobernadorapa Sisinés, Satrabuzanes, Siria, Fenicia markan apnaqiri masinakapampi, Darío chachar qillqapkäna uka cartanakan copiapa. Dario reyiru, aruntt'asa:
8 Taqe reyisan yatipxpan, Judea uraqir purisa, Jerusalén markar mantasasti, Jerusalén markan jikxatapxta, nayra judionakan katuntat jaqinakaparu
9 Tatitutak mä uta lurapxam, jach'a, machaqa, jach'a jach'a qalanakampi, jach'a qalanakampi, pirqanakar uchat lawanakampi.
10 Uka luräwinakax wali jank'akiw lurasi, uka lurañanakax jupanakan amparanakapan suma sarantaskakiwa, taqi jach'a kankañapampi, ch'amampi lurt'ata.
11 Ukxarusti uka jilïr irpirinakaruw jiskt'apxta: —¿Khitin kamachip tuqis aka uta lurapxtaxa, ukat uka luräwinakan cimientonakapsa uchapxtaxa?
12 Ucampis qillqt'asin jumar uñt'ayañ munapxsma, khitinakatix jilïrinak lurapki ukanakaruw mayipxsma, jilïr jaqinakapan sutinakapsa qillqat mayipxarakta.
13 Ukatwa jupanakajj akham sapjjetäna: "Alajjpacha, aka oraqsa lurir Tatitun servirinakapäpjjtwa" sasa.
14 Uka utasti walja maranak nayraw Israelan mä jach'a ch'aman reyipan luratäna, ukat tukuyatäxänwa.

15 Nayra awkinacasasti Diosarojj colerasipjjäna, alajjpachankir Israelan Tatitu contra juchañchapjjäna ukhajja, Babiloniankir Nabucodonosor reyin munañaparuw katuyäna, jupajj caldeo markankirïnwa.
16 Uka uta t'unjasa, phichhantasa, Babilonia markaruw katuntat jaqinakar apasxäna.
17 Ukampis Ciro reyix Babilonia uraqin nayrïr mara apnaqkän ukapachaw Ciro reyix uka uta sayt'ayañatak mä qillqat qillqatayna.
18 Nabucodonosor chachajj Jerusalén markankir utapat apaskäna uka qollan vasonaksa, Ciro reyejj Babiloniankir templot mayamp apsüna, jupanakaruw katuyapjjäna Zorobabel ukat Sanabasaro apnaqiriru.
19 Uka vasonak apt'asisin Jerusalén markan templopar uchañapatakiw mayïna. ukatsti Tatitun templopax jupan lanti luratäñapataki.
20 Sanabasaro chachasti aka chiqar purisax Jerusalén markan Tatitun utapan cimientonakap uchatayna. ukat uka pachat jichhakamax wali jach’a utaw utji, janiw jichhakamax taqpach tukuykiti.
21 Jichhasti, reyitejj walikïskaspa ukhajja, Ciro reyin qellqatanakap taypitwa yatjjatapjjañapa.
22 Jerusalén markan Tatitun utap lurañax Ciro reyin iyawsäwiparjam luratätap yatisxchi, ukat jiwasan tatas reyix ukham amuyt'aspa ukhaxa, uka tuqit yatiyapxitani.
23 Ukat Darío reyix Babilonia markan qillqatanakap thaqhañapatakiw mayïna, ukat Ecbatane sat palacionxa, Media sat chiqan mä rollo jikxatäna, ukan qillqatäki uka qillqatanaka.
24 Ciro reyin nayrïr marapanjja, Ciro reyejj Jerusalén markan Tatitun utap wasitat sayt’ayañapatakiw mayïna, ukanjja sapüru ninampiw sacrificio loqtapjje.
25 Alturapax suxta tunka metroni, anchopax suxta tunka metroni, kimsa fila ch'uqt'at qalanakampi, mä fila machaq lawanakampi. Uka qullqix Ciro reyin utapat churatäniwa.
26 Nabucodonosor chachajj Jerusalén markankir utapat apsusin Babilonia markar apankäna uka qollan yänaka, qollan qollan yänaka, qorit qollqempi lurat yänaka, Jerusalenan utapar kutt’ayatäñapataki, kawkhantï utjki uka cheqaruw uchatäñapa jupanakax nayrax ukhamäpxänwa.
27 Ukxarusti, Sisines, Fenice markan gobernadoraparu, Satrabuzanes, jupamp chik saririnakaru, ukhamarak Siria, Fenicia markan apnaqirinakjam utt'ayat jaqinakarux amuyasipxañapatakiw mayïna, jan ukasti, Zorobabel, Diosan esclavopar t'aqhisiyapxañapataki Tatitu, Judea markan gobernadorapampi, judionakan jilïrinakapampi, Tatitun utap uka chiqan lurapxañamataki.
28 Nayasti mayamp k'umara sayt'ayañapatakiw mayista; Judionakan katuntat jaqinakar yanapt'añ munapxaraki, Tatitun utap tukuyañkama.
29 Celosiria, Fenicia markanakan impuesto churatapatjja, Tatitun sacrificio loqtañatakejj mä qollqe churañaw wakisi, mä arunjja, Zorobabel gobernadoraruw churasini, vacanaka, ovejanaka, uwijanaka.
30 Ukhamarus trigo, ch'uñu, vino, aceite, sapa mara jan juk'amp jan walt'ayasa, kunjämtix Jerusalén markan sacerdotenakax sapürunjam apnaqañ uñacht'ayapki ukhama.
31 Ukhamat jach'a Diosar ofrendanak luqtapxañapataki, rey layku, wawanakapataki, ukhamat jupanakax jakañap apt'asipxañapataki.
32 Ukat khititix p’akintkani, jïsa, jan ukax kuna jan walinaktï nayraqat arsutäki, jan ukax qillqatäki ukanak jisk’achkani, pachpa utapat mä quqa apsutäñapataki, ukat warkkatatäñapataki, ukat taqi yänakap reyitak katuntatäñapatakiw mayïna.
33 Ukhamasti, Tatitux sutipax jawsatäxi, taqi reyinakaru, markanakarus q'al tukjani, khitinakatix Jerusalenan Tatitun utapar jark'aqañataki jan ukax jan walt'ayañatak amparap luqtapki ukanakaru.
34 Naya Darío reyix uka amtanakarjam phuqhasiñapatakiw amtasta.

7 JAQTHAPI

1 Ukatsti Celosiria, Fenicia markan gobernadorapa Sisinés, Satrabuzanes, jupamp chik sarnaqir masinakapampix Dario reyin kamachinakaparjam sarnaqapxäna.
2 Wali amuyumpiw qullan luräwinakap uñjäna, judionakan nayra pachankirinakarusa, templon gobernadoranakaparus yanapt’arakïnwa.
3 Ageo, Zacarías profetanakax profetanakax arsupkän ukkhaxa, qullan luräwinakax wali askipunïnwa.
4 Ukatsti Israelan Tatit Diosapan kamachiparjamaw ukanak tukuyapxäna, Persia markankir Ciro, Dario, Artejerjes reyinakan iyawsäwiparjama.
5 Ukhamaw qullan utax tukusxäna, Adar phaxsin pä tunka kimsaqallqun urunak saraqataru, Persianakan Dario reyin suxta mara apnaqatapa
6 Israelitanakasa, sacerdotenakasa, levitanaka, yaqha katuntat jaqinakasa, Moisesan libropan qillqatäki ukarjamaw lurapxäna.
7 Tatitun templop loqtañatakejja, patak vaca qallunak pä patak urqu oveja, pusi patak corderonak luqtapxäna.
8 Israelan juchap laykux tunka payan cabritonakaw utjani, Israelan tribunakan jilïrinakapan jakhüwiparjama.
9 Sacerdotenakasa, levitanakas isimp isthapt'ataw sayt'asipxäna, wila masinakaparjama, Israelan Tatit Diosapar yupaychañataki, Moisesan libroparjama, punku uñjirinakas sapa punkun sayt'atäsipkänwa.
10 Sacerdotenakampi levitanakampi qullanatäxapxäna uka qhipatsti, katuntat israelitanakax tunka pusini uruw Pascua fiesta lurapxäna.
11 Katuntat uñjasipkäna ukanakajja, janiw taqenis q’omachatäpkänti.
12 Ukhamaw Pascua fiesta lurapxäna, taqi katuntat jaqinakataki, sacerdote jilanakapataki, jupanakpachataki.
13 Ukat katuntat mistki uka israelitanakax manq'antapxäna, taqi khitinakatix uka markan ajjtaskañanakapat jithiqtapxäna, Tatitur thaqhapkäna ukanaka.
14 Jan levaduran t'ant'a manq'añ urusti paqallq uruw Tatitun nayraqatapan kusisipxäna.
15 Jupajj Asiria markan reyin ewjjt’anakap jupanakar kutt’ayäna, ukhamat Israelan Tatit Diosapan luräwinakapan amparanakap ch’amañcht’añataki.

8 JAQTHAPI

1 Uka qhipatsti, kunapachatï Persia markankir Artejerjes reyix apnaqkän ukkhaxa, Ezerias chachan Esdras yuqapaw purinïna, jupasti Ezerias chachan wawapänwa, Helquías sat chachan wawapänwa, jupax Salum chachan wawapänwa.
2 Saduc chachan yokapa, Aquitob chachan yokapa, Amarias chachan yokapa, Ezias chachan yokapa, Meremot yuqapa, Zaraías chachan wawapa, Savias chachan wawapa, Bocas chachan wawapa, Abisum yuqapa, Finees chachan wawapa , Eleazar chachan wawapänwa, jupasti Aarón jilïr sacerdoten wawapänwa.
3 Uka Esdrasajj Babiloniat mä escriökaspas ukhamaw sarjjäna, Moisesan Leyiparjama, Israelan Diosapajj churkäna uka leyinakarjam wali wakicht’atäsa.
4 Reyejj juparojj jach’añchänwa, jupajj taqe kun mayitanakapan khuyapayasiñap uñjäna.

5 Israelitanakat yaqhepajj levitanakan sacerdotenakapatsa, qollan q’ochurinaka, punku uñjirinaka, templon yanapirinakapa, Jerusalén markaruw sarapjjäna.
6 Artejerjes reyejj paqallq mara apnaqkäna ukhajja, phesqïr phajjsinjja, reyejj paqallq maraw apnaqäna. Jupanakasti nayrïr phajjsin nayrïr urupanwa Babiloniat sarjjapjjäna, ukatsti Jerusalenaruw puripjjäna, Tatitojj jupanakarojj suma thaknam sarapjjañapataki.
7 Esdrasajj wali yatiñanïnwa, janiw Tatitun leyinakapatsa, mandamientonakapatsa janiw kuns apanukkänti, jan ukasti taqe Israel markaruw ordenanaksa, taripäwinakapsa yatichäna.
8 Jichhasti, Artejerjes reyin qillqatäki uka qillqat qillqat Edras sacerdoteru, Tatitun Leyip liyt'irir puritapa.
9 Artejerjes reyix Esdras sacerdoteruw aruntäna, Tatitun kamachip liyt'iri.
10 Nayajj wali khuyapt’ayasiñ amtaskäyätwa, judionakasa, sacerdotenakatsa, levitanakatsa, khitinakatï jiwasan markasan jakapki ukanakajj jumamp chik Jerusalén markar sarapjjañapataki.
11 Khitinakatix uka tuqit amuyt'apki ukanakax jumamp chika sarxapxpan, nayatakis paqallqu masinakajatakis wali askïkaspas ukhama.
12 Judea, Jerusalén markan luräwinakap uñjapxañapataki, Tatitun kamachiparjama.
13 Israelan Tatitur churäwip Jerusalén markar apapxam, nayamp amigonakajampi arsuwayapkta, Babilonia markan utjki uka quri qullqi, Jerusalén markan Tatitur apapxam.
14 Ukhamarus Jerusalén markan Tatit Diosapan templopatak markachirinakar churapkarakini, ukhamatwa vaca, urqu urqunaka, uwijanaka, uwijanaka, uwijanakatak qullqi, quri apthapitäni.
15 Ukhamat Tatitur sacrificionak luqtapxañapataki, Tatitu Diosapan altarap patxaru, uka altarax Jerusalén markankiwa.
16 Kuntix jumampi jilanakamampix qullqimpi, qurimpi lurapkäta uk lurapxam, Diosaman munañaparjama.
17 Tatitun qullan vasonakaptix Jerusalén markan Diosaman templopan apnaqañatak churapkätam ukanakxa, Jerusalén markan Diosaman nayraqatapar uchapxäta.
18 Kunanaktï Diosman templopan apnaqañatak amtkäta ukjja, reyin qollqe imañ utapatwa churäta.
19 Naya Artejerjes reyejj Siria, Fenicia markanakan tesoro uñjirinakarojj ewjjt’arakta, kuntï Esdrasa sacerdotejj khitankani ukjja, alajjpachankir Diosan leyip liyt’ir jaqejj jank’akiw churapjjañapa.
20 Patak talento qullqi, ukhamarakiw trigo patak qullqi, patak vino, ukhamarak walja yänaka.
21 Taqi kunas Diosan Leyiparjam phuqatäpan, jach'a jach'a tukur Diosar puriñapataki, ukhamat reyin reinoparusa, yuqanakaparusa jan colerasiñax puriñapataki.
22 Nayasti sapxsmawa, sacerdotenakarusa, levitanakarusa, qullan q'uchuririnakarusa, punku uñjirinakarusa, templon luqtirinakarusa, aka templon kuna lurañanaksa lurapki ukanakarusa, janirakiw impuesto mayipxamti, janirakiw yaqha qullqi mayt'apxamti jan khitis jupanakarux kuns imt'añapatakix ch'amanïñapataki.
23 Jumasti, Esdras, Diosan yatiñ kankañaparjamaw taripirinakaru, taripirinakaru utt'ayasma, ukhamat Siria, Fenicia markan taqi khitinakatix Diosaman kamachip uñt'apki ukanakar taripapxañapataki. Khitinakatix jan yatipki ukanakarux jumax yaticharakïtawa.
24 Khititejj Diosman leyipsa, reyin leyipsa p’akintkani ukajja, jiwañampi, jan ukajj yaqha castigompi, qollqempi jan ukajj carcelar jist’antatäñamp mutuyatäniwa.
25 Esdras escribasti sänwa: —Awkinakajan sapa Tatitu Diosapajj jach'añchatäpan, jupaw akanak reyin chuymapar uchawayi, Jerusalén markankir utapar jach'añchañataki.
26 Reyin nayraqatapansa, ewjjt'irinakapansa, taqpach amigonakapan nayraqatapansa, jach'a jilïrinakan nayraqatapansa jach'añchawayitu.
27 Ukatwa nayajj Tatitu Diosajan yanapt’apajj ch’amañcht’asta, Israel markankir jaqenakaruw nayamp chik sarapjjañapatak tantachthapiyäta.
28 Artejerjes reyin apnaqäwipan Babiloniat nayamp chika sarapkäna uka jilïrinakax familianakaparjama, jach'a jach'a uñt'atanakaparjama.
29 Finees chachan wawanakapatjja, Gerson, Itamar chachan wawanakapatjja, Gamael, Davidan wawanakapatjja Leto Sequenias chachan wawapa.
30 Farez chachan wawanakapatjja, Zacarías satänwa; Jupamp chikasti patak phisqa tunka chachanakaw jakthapita.
31 Pahat Moab chachan wawanakapatjja, Elionias satänwa, jupasti Zaraías chachan yokapänwa, jupamp chikasti pä patak chachanakaw utjäna.
32 Zatoe chachan wawanakapatjja, Sequenias, Jezelon yokapa, jupamp chik kimsa patak chachanaka, Adín chachan wawanakapatjja Obet Jonatan yokapa, jupamp chikasti pä patak phesqa tunka chachanaka.
33 Elam chachan wawanakapatjja, Josías chacha, Gotolia chachan yokapa, jupamp chikasti paqallq tunka chachanaka.
34 Safatias chachan wawanakapatjja, Zaraías satänwa, jupajj Miguelan yokapänwa, jupamp chikasti paqallq tunka chachanakaw utjäna.
35 Joab chachan wawanakapatjja, Jezelon chachan Abadías yokapa, jupamp chikasti pä patak tunka payan chachanakaw utjäna.
36 Banid chachan wawanakapatjja, Josafías chachan Asalimot yokapa, jupamp chikasti patak paqallq tunka chachanakaw utjäna.
37 Babí chachan wawanakapatjja, Bebai chachan Zacarías yokapa, jupamp chikasti pä tunka llatunkani chachanakampi.
38 Astat chachan wawanakapatjja, Acatán chachan Johannes yokapa, jupamp chikasti patak tunka chachanaka.
39 Adonicam chachan qhipïri wawanakapatjja, Elifalet, Joya, Samaias sutini, paqallq tunka chachanaka.
40 Bago chachan wawanakapatjja, Uti satänwa, jupasti Istalcurus chachan yokapänwa, jupamp chikasti paqallq tunka chachanakaw utjäna.
41 Ukxarusti Teras sat jawiraruw tantacht'asta, ukan kimsa uruw carpanak sayt'ayasipxta.
42 Ukansti janiw sacerdotenakarusa, levitanakarus ukan jikxatkti.
43 Ukatsti Eleazar, Iduel, Masmán ukanakar khitharakta.
44 Alnatán, Mamaías, Joriba, Natán, Eunatán, Zacarías, Mosolamón, jupanakax wali yatxatt'at jaqinakawa.
45 Ukatsti Sadeo sat capitan ukar sarapxañapatakiw mayïta, jupasti qullqi imañ utankänwa.
46 Ukatsti Tatitun utapan sacerdotenakjam irnaqir jaqinakar khithanipxañapataki, Dadeompi, jilanakapampi, uka chiqan qullqi imañ uñjirinakampi parlapxañapatakiw mayïna.
47 Tatitusan ch'aman amparapampiw Moli sat Leví chachan wawanakapat wali yatiñani jaqinak irpanipxitu, Israel markan yuqapa, Asebebia, yuqanakapa, jilanakapa, jupanakax tunka llatunkani maranïpxänwa.
48 Canuneo chachan wawanakapatjja, Asebia, Anus, Osaías jilapajj pä tunka chachanakänwa.
49 Davitajj templon utt’aykäna uka yanapirinakatsa, levitanakar serviri jilïrinakatsa, pä patak pä tunka payan yanapirinakapatjja, sutinakapan catálogo uñacht’ayatäpjjänwa.
50 Ukansti Tatitusan nayraqatapan ayuno waynanakaruw arsüta, nanakas, nanakamp chikäpki ukanakatakis, wawanakajatakis, uywanakajatakis suma saräwip munañajataki.

51 Nayajj phinq'asiyätwa reyin kayuk saririnakaru, caballot saririnakaru, uñisirinakasat jark'aqasiñataki.
52 Reyirux sapxayätwa: Tatit Diosasan ch'amapax jupar thaqirinakampïñapawa, taqi kunan jupanakar yanapt'añapataki.
53 Ukxarusti Tatitusarux mayampiw achikt'asipxta, jupasti nanatakix wali munasiñampiw uñjapxta.
54 Ukatsti sacerdotenakan jilïrinakapat tunka payaniruw jaljtayäta, Esebrias, Assanias, ukhamarak tunka jilanakaparu.
55 Ukxarusti, reyin, Tatitun utapan qullan yänakapsa, reyimpi, jach'a jilïrinakampi, taqpach Israel markan churapkäna ukanak pesarakta.
56 Pesañ tukuyatatsti, suxta pataka phisqa tunka talento qullqi, qullqit lurat vasonak patak talento ukhamarak patak talento quri churarakta.
57 Qurit lurat pä tunka vasonaka, broncet lurat tunka payan vasonaka, suma broncet lurat yänaka, qurir uñtat lliphipi.
58 Nayasti jupanakar saraktwa: “Jumanakax panpachaniw Tatitutakix qullanäpxtaxa, vasonakas qullanäpxiwa, quri qullqisa Tatitu, nayra awkinakasan Tatitupatak mä arsüwiwa” sasa.
59 Jumanakax amuyasipxam, sacerdotenakan jilïrinakaparu, levitanakan jilïrinakaparu, Israel markan jilïrinakaparu, Jerusalén markan Diosan utapan utapar katuyañkama.
60 Ukatsti sacerdotenakampi, levitanakampi, qollqe, qori, vasonak katoqapjjäna, ukatsti Jerusalenaruw Tatitun templopar apapjjäna.
61 Nayrïr phaxsin tunka payan uru saraqataruw Teras jawirat sarxapxta, ukatsti Jerusalén markaruw puripxta, Tatitusan ch'aman amparapampiw puripxta, jupasti nanakamp chikäskänwa Jerusalén markaruw puripxta.
62 Kimsa urunak ukankapxayäta ukhaxa, pusi urux Tatitusan utapan pesatäki uka quri qullqinakxa Iri chachan Marmot sacerdoteparuw katuyapxäna.
63 Jupamp chikasti Eleazar Finees yuqapaw utjäna, Jesusan Josabad yuqapampi, Moet sat Saban yuqapampi, levitanakampi.
64 Taqe pesaje ukanakajj uka pachpa horaruw qellqasïna.
65 Ukatsti katuntat mistxirinakasti Israelan Tatitu Diosaparuw sacrificio loqtapxäna, tunka payan vaca qallunaka, tunka suxtani urqu ovejanakampi.
66 Tunka tunka payan corderonaka, sumankthapiñ waxt'at cabritonaka, tunka payani. taqi ukanakax Tatitur sacrificiot luqtatäpxänwa.
67 Ukatsti reyin mandamientonakap reyin mayordomonakaparu, Celosiria, Fenicia markan gobernadoranakapar katuyapxäna. ucat jakenacaru, Diosan templopar jach'añchapjjaraquïna.
68 Ukanak tukuyatatsti, jilïrinakax nayar jak'achasisin sapxituwa:
69 Israel markasa, p'iqinchirinakasa, sacerdotenakasa, levitanakas janiw uka uraqin jan uñt'at jaqinakar apanukupkiti, janirakiw jan judiöpki ukanakan q'añuchatanakapsa apanukupkiti, mä arunxa, cananeonaka, hitita, ferese, jebuseo, moabita. Egipcionaka, ukat edomitanaka.
70 Jupanakas yuqanakapas phuchhanakapampix jaqichasipxiwa, qullan jathax yaqha markankir jaqinakamp chikt'atawa. ukatsti aka qalltatpach apnaqirinakasa, jach’a jaqinakasa uka jan wali lurañan chikanchasipxi.
71 Uk ist'asasti, isinaksa, qullan isinaksa ch'iyjasiyätwa, p'iqijatsa, barbajatsa ñik'utapsa apsuwaytxa, llakita, wali llakt'ataw qunt'asiyäta.
72 Israelan Tatit Diosapan aruparjam chuym ch'allxtayirinakax taqiniw nayar tantacht'asipxäna, nayax jan wali luratax jach'at llakiskayäta ukhakama.
73 Ukatsti ayunot sartasin isijampi, qullan isimpi ch'iyjata, qunqurt'asisa, Tatitur nayraqatar amparanakaj luqxata.
74 Nayasti saraktwa: Tatay, juman nayraqataman p'inqachasta, p'inqachasta;
75 Juchanakasajj p’eqenakasat sipan juk’ampiw jiljjattaski, jan yatiñanakas alajjpacharuw puriraki.
76 Nayra awkinakasan pachapatpachaw jach'a juchanïpxta, jichhürkama.
77 Jichhürkamaw juchanakasat, awkinakasan juchanakasat, reyinakasampi, sacerdotenakasampix aka uraqin reyinakar katuyatäpxta, espadampi, katuntatäñataki, p'inqamp katuntatäñataki.
78 Jichhasti mä juk'a khuyapayasiñaw jumat uñacht'ayapxitu, Tatay, qullan utaman mä saphimpi, mä sutimpi qhiparañapataki;
79 Tatit Diosasan utapan mä qhana jikxatañataki, esclavökasax manq'a churañataki.
80 Jisa, esclavökayätanjja, janiw Tatitusan jaytanukupcänti; ukampis Persia markan reyinakap nayraqatan khuyapt'ayasipxitu, ukhamat manq'añanak churapxitu.
81 Jïsa, Tatitusan templopar jach’añchapjjarakïnwa, ch’usa Sión markaruw sayt’ayapjjarakïna, jupanakajj judionakansa, Jerusalén markansa mä suma jakañ churapjjetu.
82 Jichhasti, Tatay, ¿kunsa sañäni, ukanak katuqasa? Nanakax kamachinakamarux p'akintapxtwa, jumax profetanakan esclavomamp chika churasktaxa.
83 Kawkïr uraqitix jumanakax herenciapjam katuqañatak mantapkta uka uraqix yaqha markankirinakan q'añuchata uraqipawa, jupanakan q'añunakapampiw phuqhantapxi.
84 Uqhamasti jichhajj janiw phuchhanacamarojj yokanacamarojj mayachapjjätati, janirakiw phuchhanacapas yokanacamar irpapjjätati.
85 Ukhamarus janipuniw jupanakamp sumankañ thaqhapkätati, ch'amanïpxañamataki, uraqin askinak manq'apxañamataki, uka uraqin herenciap wawanakamar wiñayatak jaytañamataki.
86 Taqi kunatix paskatayna ukax ñanqha luräwinakasat jach'a juchanakasat lurasiwayi; Jumaw Tatay, juchanakas qhant'ayista;
87 Juparakiw ukham saphinak churitu, ukampis kamachim p'akintañataki, aka uraqinkir markanakan q'añunakapamp chikachasiñatakiw kutt'anxapxta.
88 ¿Janit nanakamp t'unjañatak colerasirïkasma, janirak saphi, jatha, sutipsa jaytañkama?
89 Israelan Tatitu, jumajj cheqpachätawa, jichhürojj mä saphinakwa qheparapjjta” sasa.
90 Uñtapxam, jichhasti juchanacanakajan juman nayrankapxam, cunalaycutejj janiw juk’amp sayt’asipcäti ucanac laycu.
91 Esdrasajj Diosar mayiskäna ukhajja, jachäna, templo nayraqatan oraqer ikiskäna ukhajja, Jerusalén markat walja chachanaka, warminaka, wawanakaw jupar tantacht’asipjjäna.
92 Ukatsti Jeconias yuqapax Israelan wawanakapat maynïriwa, jupasti akham sasaw art'äna: —Esdras, Dios Tatitu contraw jucha lurapxta, yaqha markanakat yaqha markankir warminakampiw jaqichasipxta, jichhax taqpach Israel markaw jach'ar aptatäski —sasa .
93 Tatitur mä juramento lurañäni, taqi warminakasaru, wawanakapamp chika apanukuñäni.
94 Kunjämtix jumax amtkta ukhama, taqi khitinakatix Tatitun kamachipar ist'apki ukanaka.
95 Sayt'asim, jiwayapxam, jumatakiw akax lurasi, nanakax jumampïñäniwa.
96 Ukatsti Esdrasax sartasïna, ukatsti sacerdotenakan jilïrinakapampi, levitanakampiruw juramento luräna, ukanak lurapxañapataki. ukat ukhamaw juramento lurapxäna.

9 JAQTHAPI

1 Ucatsti Esdrasajj templon patiopat sartasin Eliasib chachan Juanan yokapan utapar saräna.
2 Ukan qhiparapxäna, janiw manq'as manq'apkänti, janirakiw umas umapkänti.
3 Judionakansa, Jerusalén markansa, katuntatäpkäna ukanakarojja, Jerusalén markar tantacht'atäpjjañapatakiw mä yatiyäwi ist'asïna.
4 Khititejj pä jan ukajj kimsa urunak jan tantachasipkani ukajja, kunjamtï jilïr irpirinakajj utt'ayapkäna ukarjamaw uywanakap katuntapjjañapa, ukat katuntat jaqenak taypit jaqsutäpjjañapänwa.
5 Kimsa urutsti taqiniw Judá tribut Benjamín tribunkirinakax Jerusalén markar tantachasipxäna, llätunk phaxsit pä tunka urunak saraqataru.
6 Taqe jaqenakaw templon jach'a patiopan khathatt'asis qont'asipjjäna.
7 Ukatsti Esdrasax sartasin jupanakar säna: —Jumanakax kamachi p'akintapxtawa, yaqha warminakamp jaqichasipxtaxa, ukhamat Israelan juchanakapar jilxatayañataki —sasa.
8 Jichhasti arsusaxa, nayra awkinakasan Tatitu Diosapar jach'añchapxam.
9 Jupan munañap lurapxam, yaqha markanakat jithiqtapxam, yaqha markankir warminakatsa jithiqtapxam.
10 Ukapachaw jaqinakax jach'at art'asipxäna: —Kunjämtix jumax siskta ukhamarjamaw nanakax lurapxä —sasa.
11 Ucampis jakenacajj walja utjatap laycu, q'añu pachaw utji, janiw anqan sayt'añjamäkiti, janiw mä uru jan ukajj pä uru lurañasäkiti, uka juchanakas wali jayaruw puriraki.
12 Ukhamasti, walja jilïrinakax qhiparapxpan, yaqha markankir warminïpki uka jakañ utanakasax amtat pachapar jutapxpan.
13 Jupanakamp chikaw taqi chiqan apnaqirinakasa, taripirinakasa, Tatitun colerasiñap jiwasat jithiqtañkama.
14 Ukatsti Azael chachan Jonatán yokapa, Teocano chachan Ezequías yokapampiw uka jan walt'äwinak jupanakar katuyasipxäna, Mosollam, Levis, Sabateo jupanakax jupanakar yanapt'apxäna.
15 Jaqichasitanakax taqi ukanak lurapxäna.
16 Ukatsti Esdras sacerdotejj familiapat jilïri jaqenakaruw sutip ajllïna.
17 Jupanakajj jan uñt'at warminakamp katoqasipkäna ukanakajj nayrïr phajjsin nayrïr uruw tukjatäjjäna.
18 Tantachasir sacerdotenakatsti, yaqha warmin warminïpkäna ukanakatjja, jikjjatasipjjänwa.
19 Josedec chachan Jesusan yokapa, jilanakapatsa. Matelas, Eleazar, Joribo, Joadano.
20 Warminakap apanukuñataki, uwijanak loqtañataki, pantjasitanakapat sumankthapiñataki.
21 Emer chachan wawanakapatjja; Ananías, Zabdeo, Eanes, Sameios, Hiereel, Azarias ukanaka.
22 Faisur chachan wawanakapatjja; Elionas, Massias Israel, Natanael, Ocidelo ukat Talsas.
23 Ukat levitanakatxa; Jozabad, Semis, Colio, Calitas sutini, Pateo, Judas, Jonas.
24 Qullan q'uchurinakatxa; Eleazuro, Bacchuro sat chachan sutipa.
25 Punku uñjirinakatxa; Sallumus, ukat Tolbanes ukanaka.
26 Israel markankirinakatxa, Foros chachan wawanakapat; Hiermas, Eddias, Melquias, Maelo, Eleazar, Asibias, Baanias ukanaka.
27 Ela chachan wawanakapatjja; Matanias, Zacarías, Hierielo, Hieremot, Aedías ukanaka.
28 Zamot chachan wawanakapatjja; Eliadas, Elisimo, Otonías, Jarimot, Sabato, Sardeo ukanaka.
29 Babai chachan wawanakapatjja; Johannes, Ananias, Josabad, Amateis ukanaka.
30 Maní chachan wawanakapatjja; Olamo, Mamuco, Jedeo, Jasubo, Jasael, Hieremot ukanaka.
31 Adi chachan wawanakapatjja; Naathus, Moosias, Lacuno, Naidus, Matanias, Seshel, Balnuus, Manaseas ukanaka.
32 Anas chachan wawanakapatjja; Elionas, Aseas, Melquias, Sabeo, Simón Cosameo.
33 Asom chachan wawanakapatjja; Altaneo, Matias, Baanaia, Elifalet, Manasés, Semei.
34 Maani chachan wawanakapatjja; Jeremías, Momdis, Omero, Juel, Mabdai, Pelias, Anos, Carabasón, Enasibo, Mammitanaimo, Eliasis, Banus, Eliali, Samis, Selemías, Natanas, Ozora chachan wawanakapat jutirinaka; Sesis, Esril, Azael, Samatus, Zambis, Josefo sat chacha warminaka.
35 Etma chachan wawanakapatjja; Mazitias, Zabadaias, Edes, Juel, Banaias ukanaka.
36 Taqeniw yaqha markankir warminak casarasipjjäna, wawanakapamp chikaw jaljtapjjäna.
37 Sacerdotenakampi, levitanakampi, Israel markankirinakampisti, paqallq phajjsin nayrïr uruw Jerusalén markan jakasipjjäna.
38 Taqe jaqenakajj mä amtampiw Inti jalsu toqenkir qollan verandarojj tantachasipjjäna.
39 Ukatsti Esdras sacerdoteru, ullart'iriruw sapxäna, Moisesan kamachip apaniñapataki, Israelan Tatit Diosapan churatäki uka kamachi.
40 Ukatsti Esdras sat jilïr sacerdotejj paqallq phajjsin nayrïr urupanwa ley ist'apjjañapatakejj chachat warmiru, ukhamarak taqpach sacerdotenakar Ley apanipjjäna.
41 Jach'a patio taypinsti qullan uta nayraqatan alwat chika jayp'ukamaw chacha warmi nayraqatan liyt'äna. Ucatsti walja jaqenakaw leyir ist'apjjäna.
42 Ukatsti Esdras sacerdotejj Leyi liyt'irïnwa, mä lawat lurat pulpito patjjan sayt'asïna.
43 Jupan jak'apansti Matatias, Samus, Ananías, Azarias, Urias, Ezecias, Balasamus ukanakaw kupi amparapan sayt'asipxäna.
44 Ch'iqa amparapansti Faldeo, Misael, Melquías, Lotasubo, Nabarías ukanakaw sayt'atäsipkäna.
45 Ukatsti Esdrasax Ley qillqat jaqinak nayraqatan apthapïna, jupasti taqinin nayraqatapan wali jach'añchataw qunt'atäskäna.
46 Ley jist'arasinsti, taqiniw chiqak sayt'asipxäna. Ukatsti Esdrasax taqi ch'aman Diosaruw jach'añchäna.
47 Taqi jaqinakax sapxänwa: —Amén! amparanakap jach'ar aptasax uraqiruw liwxatapxäna, Tatitur yupaychapxäna.
48 Jesusasa, Anus, Sarabías, Adino, Jacubo, Sabateas, Auteas, Maianeas, Calitas, Asrias, Joazabdo, Ananias, Biatas, levitanakaw Tatitun kamachip yatichapxäna, ukhamat jupanakarux uka kamachi sum amuyt'apxañapataki.
49 Ukatsti Atarates chachax Esdras jilïr sacerdoteruw parläna. ullart'iri, jaqinakar yatichir levitanakaru, taqiniruw sapxarakta:
50 Jichha urux Tatitutakix qullanawa; (Ley ist'asax taqiniw jachapxäna).
51 Ukhamasti, sarapxam, lik'i manq'a manq'apxam, muxsa umt'apxam, jan kunaninakarusti mä chikat apayanipxam.
52 Jichhürojj Tatitutak qollanawa, jan llakisipjjamti. Tatituw jach'añchapxätam.
53 Ukatwa levitanakajj taqe kunsa jaqenakar yatiyapjjäna: "Jichhürojj Tatitutak qollanawa. jan llakisimti.
54 Ukatsti sapa mayniw sarapxäna manq'añataki, umañataki, kusist'añataki, jan kunanïpki ukanakar churañataki, kusisiñataki.
55 Jupanakajj kuna arunaktï jupanakar yatichapkäna, kuna arunakampis tantachasipkäna uk sum amuyapjjäna.

2nd Esdras

Payïr Esdras

1 JAQTHAPI

1 Esdras profetan payïr libropa, Saraias chachan wawapa, Azarías chachan wawapa, Helquías chachan wawapa, Sadamias chachan wawapa, Sadoc chachan wawapa, Aquitob chachan wawapa.
2 Aquias chachan wawapa, Finees chachan wawapa, Helí chachan wawapa, Amarias chachan wawapa, Aziei chachan wawapa, Marimot yuqapa, Arna chachan wawapa, Ozías chachan wawapa, Borit chachan wawapa, Abisei chachan wawapa , Finees chachan wawapa, Eleazar chachan wawapa.
3 Aaronan yokapa, Leví tribut jutiri; Uka markasti Medes uraqin katuntatänwa, Persia markan Artejerjes reyin apnaqäwipan.
4 Tatitun arupax nayaruw purinitu, akham sasa:
5 Sarxam, markajarux jucha luräwinakap uñacht'ayañamawa, wawanakaparus naya contra jan wali luräwinakap uñacht'ayañamawa. ukhamat wawanakapan wawanakapar yatiyapxañapataki.
6 Nayra awkinakapan juchanakapax juk'ampiw jilxattaski, nayat armasipxiwa, yaqha diosanakar luqtapxi.
7 ¿Janit nayajj jupanakar Egipto oraqet esclavöpkäna uka utat irpsuwaykta? ucampis jupanacajj nayarojj colerasipjjetuwa, ewjjt’anakajjarus jisk’achapjjarakituwa.
8 Ukhamajj p’eqeman ñik’utap apsusim, ukatsti taqe jan walinak jupanakar jaqontasim, jupanakajj janiw leyinakajar ist’apkiti, jan ukasti kutkatasir markawa.
9 ¿Kunapachkamas nayajj jupanakar jaytanukuristjja, jupanakar walja askinak lurawayta?
10 Walja reyinakaruw jupanak layku t'unjawayta; Faraonarux uywatanakapampi, taqi ch'amapampiruw t'unjawayta.
11 Jupanak nayraqatanjja, taqe markanakaruw t’unjta, inti jalsu toqenjja, Tiro, Sidón sat pä provinciankir jaqenakaruw t’unjawayta, uñisirinakaparus jiwarayaraktwa.
12 Jupanakar akham sasma: ‘Tatitojj akham siwa:
13 Nayaw lamar qota taypin irpapjjsma, qalltanjja mä jach’a thaknam churapjjsma, jan kuna jan walt’äwin uñjasiñapataki. Nayaw Moisesarux mä p'iqinchir churapxsma, Aaronar sacerdotet churapxsma.
14 Nayajj nina pilarampiw qhant’apjjsma, jumanak taypinsti jach’a muspharkañanak lurapjjsma. ucampis nayat armasipjjtawa, sasaw Tatitojj saraki.
15 Taqi ch'aman Tatitux akham siwa: “Codornizanakax jumanakatakix mä chimpukïpxänwa; Jumanakar jark'aqasiñatakiw carpanak churapxsma, ukampis ukan arnaqasipxtaxa.
16 Janiw nayan sutixar atipjapktati uñisirinakamar t'unjañataki, jan ukasti jichhürkamaw arnaqasipxta.
17 ¿Kuna askinaksa jumatak lurawayta? wasaran manq'at awtjata, umat pharjata, ¿janit nayar arnaqasipkta?
18 Ukat sarakïnwa: —¿Kunatsa aka wasarar jiwayañatak irpapxista? jiwasatakix egipcionakar luqtañax juk'amp askïspawa, aka wasaran jiwañat sipansa.
19 Ukapachaw llakinakamat khuyapt'ayasiyäta, maná manq'añ churapxsma. uqhamarakiw angelanakan t'ant'ap manq'asipxtaxa.
20 Jumanakax umat pharjatäpkäyät ukkhaxa, ¿janit nayax qarqa ch'iyjkayäta, umax jumanakar phuqt'añkamaw jalluntäna? junt'u pachat quqa laphinakampiw ch'ukupxsma.
21 Nayasti jumanak taypin mä suma oraqe jaljapjjsma, cananeonakaru, fereceonakaru, filisteonakaru, jumanak nayraqatan jaqunukuyäta. sasaw Tatitux saraki.
22 Taqi ch'aman Tatitux akham siwa: “Wasaran, amorreonakan jawirapan, umat pharjata, sutixar jisk'achasa.
23 Nayasti janiw nayajj nina churapksmati, jan wali arunakampi parlapjjatamata, jan ukasti umaruw mä qoqa jaqontayäta, ukatsti jawir muxsaruw tukuyta.
24 ¿Jacob, ¿kunsa luräma? Judá, janiw nayar ist'añ munkasmati, yaqha markanakaruw kutt'ayä, jupanakaruw sutix uñt'ayä, kamachinak phuqhapxañapataki.
25 Jumanakax nayar apanukupxatamaxa, nayasti jumanakar apanukupxäma. kunapachatix jumanakamp khuyapt'ayasiñ munapkäta ukkhaxa, janiw jumanakat khuyapt'ayasipkäti.
26 Kunapachatix nayar art'apkätam ukkhaxa, janiw ist'apkämati, wilampiw amparanakam q'añuchapxtaxa, kayunakamas jank'akiw jaqi jiwayañataki.
27 Jumanakax janiw nayar apanukupktati, jan ukasti juma pachpaw apanukupxtaxa, sasaw Tatitux saraki.
28 Taqi ch'aman Tatitux akham siwa: “¿Janit nayax jumanakar mayisipxsma, mä awkjamax yuqanakaparu, mä taykjama phuchhanakaparu, mä uywiri wawaparjama.
29 Jumanakax nayan markajäpxañamataki, nayasti jumanakan Diosamäñajataki. ¿Jumanakax nayan wawanakajäñ munapxañamataki, nayasti jumanakan awkimäñajataki?
30 Nayax jumanakarux tantacht'apxsma, kunjämtix mä wallpax ch'iwipar ch'iwipar apthapki ukhama. Nayaw ajanujat jaqunukupxäma.
31 Kunapachatix nayar luqtapkäta ukkhaxa, nayax jumanakat jithiqtapxäma, jach'a phunchhäwinakamsa, machaq phaxsinakamsa, circuncisión urunakamasa, apanukuwaytwa.
32 Nayasti profetanakaruw khithanipxsma, jupanakar katuntasin jiwarayapxtaxa, janchinakap ch'iyjapxarakta, jupanakan wilap amparanakamat mayipxäma, sasaw Tatitux saraki.
33 Taqi ch'aman Tatitux akham siwa: “Utamax ch'usawa, thayax t'ant'anakjam jaqunukupxäma” sasa.
34 Wawanakamasti janiw wawanïpkaniti; Jupanakasti kamachixarux jisk'achapxi, nayan nayraqatajan jan walinak lurapxi.
35 Utanakamjja, mä markaruw churä; Jupanakasti janïraw nayat ist'apkituti, nayaruw iyawsapxitani; Jupanakarux janiw kuna unañchanak uñacht'aykti, ukampis jupanakax kuntix nayax sisktxa uk phuqhapxani.
36 Jupanakajj janiw profetanakar uñjapkiti, ukampis juchanakapat amtasipjjaniwa, ukatsti uñt’apjjarakiniwa.
37 Nayajj jutir jaqenakan khuyapayasiñapwa uñjta, jupanakan wawanakapajj kusisiñampiw kusisipjje.
38 Jichhasti jilata, uñtam kuna jach’añchäwisa; Inti jalsu tuqit jutir jaqinakar uñjapxam.
39 Abrahan, Isaac, Jacob, Oseas, Amós, Miqueas, Joel, Abdias, Jonás, jupanakaruw p'iqinchir churañ munta.
40 Nahúm, Abacuc, Sofonias, Ageo, Zacaría, Malaquías, jupanakasti Tatitun angelapa satarakiwa.

2 JAQTHAPI

1 Tatitux akham siwa: “Nayaw aka markar esclavot irpsuwaytxa, profetanakan esclavonakap tuqiw

kamachinakax churta; Jupanakasti janiw ist'añ munapkänti, jan ukasti nayan amtäwinakaj jisk'achapxäna.
2 Wawa taykasti jupanacarojj sänwa: —Wawanaca, sarapjjam. Nayajj ijma warmïtwa, jaytanukutätwa” sasa.
3 Nayajj kusisiñampiw jilsuwaysma; ukampis llakimpi, llakt'asiñampiw jumanakar chhaqhayapxsma, jumanakax Tatit Diosama nayraqatan jucha lurapxtaxa, jupa nayraqatan jan walinak lurapxtaxa.
4 Ucampis, ¿kunsa nayajj jichhajj jumanacarojj lurapjjäma? Nayajj ijma warmïtwa, apanukutätwa, wawanakajja, sarapjjam, Tatitur khuyapt'ayasiñ mayisipjjam.
5 Nayasti awki, aka wawanakan taykapat mä yatiyiriw jawst'assma, jupasti arust'äwij jan phuqhañ munkänwa.
6 Ukhamat jupanakar jan walt'ayapxäta, taykaparus q'añuchapxam, ukhamat jupanakan wawanakapax jan utjañapataki.
7 Jupanakasti yaqha markanakar ch'iqintatäpan, sutinakapax aka uraqit chhaqtayatäpan, nayan arust'äwijarux jisk'achapxpan.
8 ¡Asur, ¡ay jumatakejj jan cheqapar sarnaqer jaqenakar imantaskta! Jan wali jaqinaka, amtasipxam kuntix nayax Sodoma, Gomorra markar lurkta ukxa;
9 Jupanakan uraqipax ch'uqi ch'uqi ch'uqi ch'uqi ch'uqi ch'uqimp ch'uñuchatawa, ukhamarakiw jan ist'apkitu ukanakarux lurarakï, sasaw Taqi ch'aman Tatitux saraki.
10 Tatitusti Esdrasarux akham siwa: “Markajar sapxam, Jerusalén reino churapxäma, Israel markar churañ munkayäta” sasa.
11 Jupanakan jach'a kankañap apt'askä, ukatsti wiñay carpanak jupanakatak wakicht'ata.
12 Jupanakajj jakañ qoqa katoqapjjani, mä suma q’apkir suma q’apkir qollañataki. janirakiw irnaqapkaniti, janirakiw qarjasipkaniti.
13 Sarapxam, ukatsti katuqapxäta, mä qawqha urunak mayisipxam, ukhamat jisk'achatäñapataki.
14 Alaxpachampi akapachampix yatiyapxam; Nayasti jan walinak t'unjawayta, askinaksa lurta, nayasti jakaskayätwa, sasaw Tatitux saraki —sasa.
15 Tayka, wawanakamar jamp'att'asim, kusisit uywasim, kayunakap mä pilar uñtat ch'amañcht'am, nayaw jumar ajllisma, Tatitux siwa.
16 Jiwatanakarojj kawkhantï jakapkäna ukanakatwa jaktayä, sepulturanakatsa irpäjja, Israel markan sutij uñt’ataj layku.
17 Wawanakan tayka, jan axsaramti, nayaw jumarux ajllisma —sasa Tatituw saraki.
18 Juman yanapätam laykuw Esay, Jeremy esclavonakajar khithä, jupanakan amuyuparjamaw kunayman achunakamp q'ipt'at tunka payan quqanak q'umachawayta, wakicharakta.
19 Lechempi, misk'impi, paqallq jach'a jach'a qullunakani walja phuch'unaka, uka qullunakanwa rosas, lirio sat quqanakax jilaski, ukanakampiw wawanakamarux kusisiñampi phuqt'ayä.
20 Viuda warmirux chiqapar uñjapxam, awkinakar juchañchapxam, pisinkirinakar churapxam, awki taykanakar arxatapxam, q'ala jan isin wawanakar isimp isthapt'ayapxam.
21 P'akjatanakaru, jan ch'amaninakarus qullapxam, jan larusipxamti jan ch'uqt'at jaqirus jisk'achañataki, jan ch'amaninakaru arxatapxam, juykhux nayan qhanpach uñt'ayasiñapataki.
22 Chuymaninakaru, wayn tawaqunakarusa pirqanakaman imañamawa.
23 Kawkhantix jiwatanakar jikxatkäta uka chiqanakanxa, apt'asim, imt'am, nayasti jaktäwijanxa jumaruw nayrankäma —sasa.
24 Markaxa, samarapxam, samarapxam, amukt'añamax jutaskakiwa.
25 Wawanakamarux manq'ayapxam, suma uywiri; kayunakap ch’uqt’ayaña.
26 Kawkïr esclavonakatix jumar churktam ukanakatxa, janiw maynis jiwarkaniti. Juman jakhüwim taypit jupanakarux mayirakïwa” sasa.
27 Jan qarjasimti, t'aqhisiñ urusa, t'aqhisiñ urus purinkani ukhaxa, mayninakax jachapxarakiniwa, llakisipxaniwa, ukampis jumax kusisita, walja manq'añanakanïkätawa.
28 Yaqha markanakax envidiasipxätamwa, ukampis janiw kuns juma contrax lurapkaniti” sasaw Tatitux saraki.
29 Amparanakajasti ch'uqt'apxätamwa, ukhamat wawanakamax jan infierno uñjapxañapataki.
30 Tayka, wawanakamampi kusisim; Nayaw qhespiyäma, sasaw Tatitux saraki —sasa.
31 Ikir wawanakamat amtasipxam, nayaw jupanakar aka uraqit irpsuwayä, jupanakat khuyapt'ayarakï, nayasti khuyapt'ayasiritwa, taqi ch'aman Tatitux siwa.
32 Wawanakamarux qhumantt'asim, nayan jutañkama, khuyapt'ayasiñkama, phuch'unakajax t'ijt'iwa, khuyapayasiñax janiw tukuskaniti.
33 Naya Esdrasax Oreb qullun Tatitun kamachip katuqta, Israel markar sarañajataki. ucampis nayajj jupanacarojj juc'achasiyätwa, Tatitun camachitanacapsa jisk'achapjjaraquituwa.
34 Ukatpï sapxsma, jumanakax jan judiöpki uka markanaka, ist’apkta, amuyt’apkta, Awatirimar suyt’apxam, jupaw wiñay samarañ churapxätam; Jupajj jak’ankjjewa, akapachan tukusiñapan jutani” sasa.
35 Diosan reinopan premio katoqañatakejj wakicht’atäpjjam, wiñayatakiw wiñay qhanajj qhant’ätam.
36 Akapachan ch'iwipat jaltxapxam, jach'a kankañan kusisiñap katuqapxam: Qhispiyirixax qhanwa qhanañcht'ta.
37 Kuna churäwitix churapktam uk katuqapxam, kusisipxam, khititix alaxpachankir apnaqäwir irpkätam ukar yuspagarapxam.
38 Sayt'asipxam, sayt'asipxam, Tatitun jach'a phunchhäwipan sellatäpki ukanakan jakhüwipa.
39 Jupanakasti akapachan ch'iwipat jithiqtatäpxiwa. Tatitun jach'a isinakap katuqapxta.
40 Sion, jakhüwim apthapisma, janq'u isimp isthapt'atanakamarus jist'antam, Tatitun kamachip phuqhapki ukanakaru.
41 Kawkïr wawanakamatix munapkta ukanakax phuqhasxiwa, Tatitun ch'amaparuw achikt'asipxam, qalltatpach jawsatäpki uka markamax qullanäñapataki.
42 Naya Esdras reyejj Sión sat qollunjja, mä jach’a jaqeruw uñjta, jupanakarojj janiw jakt’irjamäkti, taqeniw q’ochunakampi Tatitur jach’añchapjjäna.
43 Jupanak taypinsti mä jach'a waynaw utjäna, mayninakat sipan juk'amp jach'a, sapa p'iqinakapar coronanak uchatänwa, ukat juk'amp jach'aruw tukurakïna. ukat nayajj wal muspharayäta.
44 Ukatwa angelarux jiskt'ta: —Tata, ¿kunas akanakaxa?
45 Jupasti sarakituwa: —Akanakax jiwir isi apsusipki, jan jiwir isimp isthapt'asipxi, Diosan sutip arsupxi.
46 Ukat nayasti angelarux saraktwa: —¿Kuna waynasti jupanakar coronat uchaski, ukat amparanakaparu palmeranak katuyaraki?

47 Jupasti sarakituwa: “Diosan Yuqapaw akapachan arsusipxi” sasa. Ukatsti Tatitun sutip layku wali ch'amampi sayt'asirinakarux walpun jach'añchañ qalltawayta.
48 Ukat angelax sarakituwa: “Sartam, markajar yatiyam kuna kasta jach'a muspharkañanaksa Tatit Diosamarux uñjta” sasa.

3 JAQTHAPI

1 Marka t'unjatäxäna uka kimsa tunka mara qhipatxa, Babilonia markankäyätwa, ikiñanxa wali llakitaw ikirïta.
2 Nayasti uñjaraktwa Sion markan t'unjatätapa, ukhamarak Babilonia markan jakirinakan qamir kankañapa.
3 Ajayux walpun chuym ch'allxtayi, ukatwa jach'a jach'a tukur jaqirux axsarañjam arunak parlañ qalltawayta.
4 Tatay, apnaqirïki uka Tatay, qalltan arsüta, kunapachatï aka uraqi yapuchaskäyäta, ukat juma sapaki, markar aruntaskäyäta.
5 Adanar mä janchi churäna, ukax amparanakaman luratänwa, ukatsti juparuw jakañ samaña churäna, ukatsti juma nayraqatan jakañ tukuyäna.
6 Jumasti mä paraisoruw irptaxa, uka paraisoruw kupi amparamampi ayruntawayta, janïr aka Uraqix mistkipan.
7 Juparux mandamiento churtaxa, thakim munasiñamataki, uka kamachi p'akintasinxa, jank'akiw jiwañar utt'ayarakta, juparusti, generacionanakaparusa, jupanakatsti markanaka, tribunaka, jaqinaka, wila masinakas jan jakt'ataw jutapxäna.
8 Sapa mayniw munañaparjam sarnaqapxäna, juma nayraqatan muspharkañanak lurapxäna, kamachinakamarus jisk'achapxäna.
9 Tiempompejj wasitatwa akapachankir jaqenakarojj uma jalsu apantäna, jupanakar tukjaraktajja.
10 Sapa mayninjja, kunjamtï jiwañajj Adanatak utjkäna, ukhamarakiw Uma Juiciojj jupanakatak utjäna.
11 Ukampis jupanakat mayniruw jaytawayta, jupasti Noé chacharuw utapamp chika jaytawayta, jupat taqi aski jaqinakaw jutapxäna.
12 Uraqin jakir jaqinakax waljanir tukuñ qalltapxäna, walja wawanakanïpxäna, jach'a markar tukupxäna, ukatsti nayrïr jaqinakat sipans juk'amp jan wali jaqinakäñ qalltapxäna.
13 Jupanakasti juma nayraqatan jan wali sarnaqapxatapatxa, jumax jupanak taypit mä jaqiruw ajllisma, jupasti Abraham satawa.
14 Juparuw munasiyäta, jupa saparukiw munañam uñacht'ayaraktaxa.
15 Jupampejj wiñay arust’äwi luräna, juparojj janipuniw wawanakapar jaytanukkätati sasaw jupar arsüna.
16 Isaacaruw churta, Jacobumpiru, Esaúmpiru. Jacobotsti, jumaw jupar ajllta, Esaú jupan jak'apar katuntasa.
17 Egipto markat wawanakapar irpkasax Sinaí qulluruw irptayäta.
18 Alaxpachar qunqurt'asisaw aka oraqxa ch'amakt'ayawayta, taqi uraqpacharuw ch'allxtayäta, manqharus khathatiyäta, uka pachankir jaqinakarus wal llakisiyäta.
19 Jach'a kankañamax pusi punku taypit saräna, nina, uraq khathati, thaya, thaya. Jacobun wawanakapar kamachi churañataki, Israelan wawanakapar ch'amachasiñamataki.
20 Ucampis janiw jupanacat mä ñanqha chuyma apacctati, leyimajj jupanacar achuyapjjañapataqui.
21 Nayrïr Adanax ñanqha chuyman juchap luräna, ukatsti atipjataw uñjasïna. Ukhamarak taqi khitinakatix jupat yuripki ukanakas ukhamäpxpan.
22 Ukhamatwa jan ch'amanïñax wiñayatak tuküna; ukat kamachi (ukhamarakiw) jaqinakan chuymapan jan wali saphimpi; Ukhamat suma jaqinakax sarxapxäna, jan walinakax utjaskakiwa.
23 Ukhamaw pachanakax tukusxäna, maranakax tukusxarakïnwa.
24 Jumaruw sutimar mä marka lurañapatak mayïta, ukan incienso, waxt'anak luqtañapataki.
25 Walja maranakaw ukham lurasïna, uka markan jakirinakajj jumar jaytanukupjjätam.
26 Taqe kunsa lurapjjarakïnwa, kunjamtï Adanasa, taqe wawanakapasa lurapkäna ukhama.
27 Ukhamatwa markamarux uñisirinakaman amparapar katuyawaytaxa.
28 ¿Jupanakan luratanakapajj Babiloniankir jaqenakat sipansa juk’amp askïspa, ukhamat Sion markar apnaqapjjañapataki?
29 Ukar purisax Diosar jan yupaychañ jan jakt'kay uñjta, ukapachaw almajax aka kimsa tunk maranakan walja ñanqha luririnakar uñjäna jinchu, ukhamat chuymajax jan walt’ayitu.
30 Nayajj uñjtwa kunjamsa jumajj jupanakar juchar purt’asipkta, jan wali luririnakarus qhespiyaraktajja, markamar tukjata, uñisirinakamar jark’aqta, janirakiw uñacht’ayasktati” sasa.
31 Kunjamsa aka thak jaytatäspa uk janiw amtaskti: ¿Babilonia markankirinakax Sion markat sipansa juk’amp sumäpxi?
32 Jan ukajj ¿Israel markat sipansa yaqha markanakajj jumar uñt’apjjtamjja? Jan ukax ¿kawkïr wawanakas Jacobjamax arust'äwimar iyawsapxi?
33 Ucampis jupanakan premiopajj janiw uñstkiti, janiraquiw trabajitapajj achuyquiti, nayajj akawjansa kawquisaruw sarjjta, jupanacajj qamir jawirapjjatap uñjta, ucatsti janiw camachitanacamar lup'ipquiti.
34 Ukhamasti, jichhax balanzan jan wali luräwinakasa, ukhamarak akapachan jakirinakan jan wali luräwinakapsa uñxatt'am. Ukhamarak sutimax janiw kawkhans jikxataskaniti, jan ukasti Israel markankiwa.
35 Jan ukajj ¿kunapachas aka oraqen jakirinakajj juma nayraqatan jan jucha lurapkäna? Jan ukax ¿kuna jaqinakas kamachinakamarux ukham phuqhapxi?
36 Israel markan sutip tuqiw kamachinakam phuqhatap uñjäta. ukampis janiw yaqha jan judiöpki ukanakarukiti.

4 JAQTHAPI

1 Uriel sutini angelajj nayar khitanitänwa, jupaw nayar jaysäna.
2 Ukat sarakïnwa: —Chuymamax akapachan wali jayaruw sarawayxi, ¿Alt'at Diosan thakip amuyt'añ amtasmati?
3 Nayasti saraktwa: “Jïsa, tata! Jupasti sarakituwa: —Kimsa thakhinak uñacht'ayañatakiw khithatäsma, kimsa uñtasïwinak jumar uñacht'ayañataki.
4 Jumatix nayar uñt'ayañ munstaxa, kawkïr thaktix uñjañ munkta uk uñacht'ayarakïma, kawkitsa ñanqha chuymax juti uk uñacht'ayarakïma.
5 Nayasti saraktwa: “Tatay, yatiyam” sasa. Ukatsti sarakituwa: “Sarxam, ninan pesajepa, jan ukax thaya tupuña, jan ukax pasïr urut wasitat jawsapxita” sasa.
6 Ukxarusti saraktwa: —¿Khiti jaqis ukham luririspati?
7 Jupasti sarakituwa: “Qhawqha jach'a uma jalsunakas quta taypin utji, jan ukax qawqha uma jalsunakas utji, jan ukax

qawqha phuch'unakas alaxpachan utji, jan ukax kawkïr phuch'unakas mistuni uk jiskt'apxirista" sasa paraysu:
8 Inas jumajj sista: 'Janipuniw manqharu saraqkti, janirakiw infiernorus sarkti, janirakiw alajjpacharus makatkti' sasa.
9 Ucampis jichhajj nina, thaya, kawkharutï pasawaykta uka uro, jan jaljtañ puedkta ukanak mayisma, ukampis janiw uka toqet jaysañjamäkiti.
10 Jupasti sarakituwa: "Juman yänakama, jumamp chik jilir jilatanaka, ¿janit yatkasmati;
11 Ukhamasti, ¿kunjamarak vasomax Altu patan thakip amuyt'aspa, akapachax jichhax anqan jan walt'ayat uñjasispa, nayan nayraqatajan uñjaski uka jan walinak amuyañataki?
12 Ucat nayajj jupar saraktwa: "Jan wali jakañan jakañat sipansa, t'aqesiñasa, kunatsa jan yatkañasa" sasa.
13 Jupasti sarakituwa: "Mä ch'aphiruw mä pampar sarawayta, quqanakasti mä amtaruw puripxi.
14 Ukat sarakïnwa: —Jutapxam, lamar qutampi nuwasir sarapxañäni, uka qutax nayrat sarxañapataki, ukat juk'amp quqanak lurañasataki —sasa.
15 Lamar qutan uma jalsunakax ukhamarakiw amtapxäna, ukat sapxarakïnwa: —Jutapxam, makhatapxañäni, pampankir quqanak katuntapxañäni, ukan yaqha markar tukuyañasataki —sasa.
16 Uka lawat lup'iñajj inamayakiwa, ninajj jutasin nakhantayäna.
17 Lamar qotan uma jalsunakapat lup'iñajj inamayakïkänti, laq'ajj sayt'asisaw jark'äna.
18 Jumatix jichhax uka panin taripirismaxa, ¿khitirus chiqapar uñjañ qalltasma? ¿Khitirus juchañchasma?
19 Nayasti saraktwa: "Chiqpachansa, panpachanix jan amuyt'asisaw amuyt'asipxi, uraqix quqaruw katuyatäxi, lamar qutasti uma jalsunakapar apt'asiñapatakix mä chiqaw utji" sasa.
20 Ukxarusti sarakituwa: —Jumasti suma taripäwi churtaxa, ukampis ¿kunatsa juma pachpas jan juchañchaskta?
21 Kunjamtï oraqejj qoqanakar katuyatäki, lamar qotasti uma jalsunakapar churki ukhama, ukhamarakiw aka oraqen jakirinakajj janiw kunsa amuyapkaspati, jan ukasti aka oraqen utjki ukanak amuyapjjaspa ukax alaxpachan alturat sipansa juk'amp jach'awa.
22 Nayasti saraktwa: —Tatay, achikt'assmawa, amuyt'añajataki.
23 Janiw jach'a yänakat yatiñ munkäyätti, jan ukasti, sapa uru jiwasan jak'an pasapki ukanakat yatiñ munkäyätwa, mä arunxa, kunatsa Israel markax yaqha markanakar jisk'achañatak katuyatäxi, ukat kunatsa jumar munaskta uka markar katuyatäxi Diosar jan axsart'ir markanakaru, kunatsa nayra awkinakasan kamachipax ina ch'usar tukusxi, qillqat arust'äwinakas inamayakiwa.
24 Jiwasax saltamontes ukham akapachat mistuwayxtanwa, jakäwisax muspharkañawa, axsarañawa, janiw khuyapt'ayasiñax wakiskiti.
25 Ukhamasti, ¿kunsa jupajj sutip uñt'ayasktan uka sutimp lurani? ukanakxat nayax jiskt'asiraktwa.
26 Ukxarusti sarakituwa: —Jumatix juk'amp thaqhätaxa, juk'ampiw muspharakïta; akapachax jank'akiw tukusxi.
27 Jutïr urunakan aski jaqenakar arsutäki ukanakjja janiw amuyañjamäkiti, akapachajj jan cheqapar sarnaqañampi, jan ch'amanïñampi phoqantatänwa.
28 Ukampis kunjamtï things kuntix jumax jiskt'kista, nayax sapxsmawa; Jan walinakax yapuchatäxiwa, ukampis t'unjäwipax janïraw purinkiti.
29 Ukhamasti, yapuchatäki ukax jan p'iqit tukjatäkaspa, jan walinak yapuchatäki uka chiqax jan tukuskaspa ukhaxa, janiw suma yapuchatäki ukax jutkaspati.
30 Qalltatpach jan wali jathajj Adanan chuymapan yapuchatäjjewa, ¿qhawqha jan wali jathanaksa jichhakam yanapt'awayi? ¿Qhawqha qullqsa achuñapa, trigo t'ant'añ pacha puriñkama?
31 Jichhasti juma sapakiw lup'iñama, kunjämsa ñanqha jathax achuyatayna ukxa.
32 Kunapachatix jan jakt'kay jinchunakax khuchhuratäni ukhaxa, ¿qhawqha jach'a pamparus phuqhantapxani?
33 Nayasti saraktwa: —¿Kunjämsa, kunapachas uka jan walinakax pasani? ¿kunatsa maranakasajj juk'aki, jan walirakïpacha?
34 Jupasti sarakituwa: "Jan wali jach'a jaqit sipan juk'amp jach'anchasimti, jank'akïtamax inamayakiwa jupat sipan juk'amp jach'ar tukuñamataki —sasa.
35 ¿Janit aski jaqinakan almanakapas utanakapan uka tuqit jiskt'asipxäna: "¿Kunapachkamas ukham suyt'añaxa?" ¿kunapachas jiwasan premiosan pampan achupax purini?
36 Uriel arcángel chachasti jupanakar jaysäna, akham sasa: "Jumanakax jathanak phuqantatäpxäta ukhasa, jupaw balanzampi akapachar pesawayi" sasa.
37 Mä tupumpiw pachanak tupuwayi; ucatsti jakhuparjamaw jakthapiwayi; ukatsti janiw kuynt'aykiti, janirakiw ch'allxtaykiti, uka arsut tupu phuqhañkama.
38 Ukxarusti saraktwa: "Apnaqt'ir Tatay, taqiniw Diosar jan yupaychañamp phuqantatätan" sasa.
39 Inas jiwasanak laykux aski jaqinakan pampanakapax jan phuqhantatäkchiti, aka uraqin jakirinakan juchanakap layku.
40 Ukat akham sarakitu: "Usutäki uka warmin ukar sarañamawa, ukat llätunk phajjsi phoqañapkama jiskt'am, purakapajj juk'amp wawanïñapataki" sasa.
41 Ucat nayajj sista: —Janiwa, Tatay, ucajj janiw ucanacajj lurkaspati —sasa. Jupasti sarakituwa: —Sepulturanjja, almanakan utapajj mä warmin purakapar uñtatawa.
42 Kunjamtï mä warmejj ususir warmejj jank'ak ususiñat qhespiñ munki ukhama.
43 Qalltatpach uñtam, kuntix jumax uñjañ munkta uk uñacht'ayatäniwa.
44 Ukatsti nayasti saraktwa: —Nayatix juman munasiñampi uñjassta, ch'amächixa, nayatix wakischirista ukkhaxa.
45 Ukhamajj nayrat sipansa juk'amp jutañapa, jan ukajj jutañat sipansa juk'amp utjani uk uñacht'ayapjjeta" sasa.
46 Kunatï nayrajj paskäna uk yattwa, ukampis kunatï jutïrin utjkani uk janiw yatkti.
47 Jupasti sarakituwa: "Kupi toqeru sayt'asim, nayajj uka toqet qhanañcht'äma" sasa.
48 Nayasti sayt'asisin uñjta, mä junt'u nina nakhaskir horno nayräxat pasaskir uñjta.
49 Uka qhipatsti mä uma qinayaw nayräxat pasawayxäna, mä jach'a thayampiw jallu purintayäna. ukat kunapachatï thaya jallux pasawayxäna ukhaxa, gotanakax janiw sañjamäkänti.
50 Ukatsti sarakituwa: —Juma pachpa amuyt'asim; kunjämtix jallux gotanakat sipan juk'ampïki, ninax chhuxriñchjat sipan juk'amp jach'äki ukhama; ukampis gotanaka ukat chhullunkhanakax qhipäxan qhiparapxi: ukhamat nayrax juk'amp jilt'awayi.

51 Ukxarusti nayasti mayisïtwa: “¿Uka pachakamax jakañax wakisispati? jan ukax ¿kunas uka urunakan pasani?
52 Jupasti sarakituwa: “Kuna chimpunaktix nayar jiskt'kista ukxa, mä juk'a yatiyirisma, ukampis jakañ tuqitxa, janiw jumar uñt'ayañatak khithatäkti. Nayasti janiw uk yatkti.

5 JAQTHAPI

1 Ucampis uñacht'äwinakax jutkanixa, urunakax purininiwa, aka uraqin jakirinakax waljaniruw katuntatäni, chiqa thakix imantatäniwa, oraqix jan iyawsäwinïxaniwa.
2 Jucha lurañax juk'ampiw jilxattani, kunatix jichhax uñjkta, jan ukax nayratpach ist'awaykta ukanakat sipansa.
3 Kawkïr oraqtï jichhajj saphintat uñjasktajja, mä akatjamat tukjat uñjäta.
4 Jumatix jach'a jach'a tukuritix jakañam churätamxa, kimsïr trompeta phust'atatsti uñjäta, Intix mä akatjamat arumanthix wasitat qhant'ani, phaxsisti kimsa kutiw qhant'ani.
5 Wilax lawat ch'allt'ani, qalax arupxa ist'asiniwa, jaqinakax walpun mulljasipxani.
6 Jupaw apnaqani, khitirutix aka uraqin jakapki ukanakar jan suyt'apki ukanakaru, jamach'inakasti mayakiw jaltxapxani.
7 Sodomita lamar qotasti chawllanak jaqunuqani, arumanthisti mä jach'a ch'axwäwiw utjani, waljaniw jan uñt'apkiti, ukampis taqiniw uka arunak ist'apxani.
8 Walja cheqanakanwa ch’ajjwañajj utjani, walja kutiw ninajj mayamp mistuni, sallqa animalanakajj cheqanakap mayjt’ayapjjani, phajjsit warmenakas jach’a jach’a jach’a tukuñ animalanak mistjjani.
9 Muxsa uma taypinsti ch'uxña umaw jikxatasi, taqi amigonakax maynit maynikamaw t'unjasipxani; ukapachaw imantasxani, amuyt'añasti jamasat utaparuw kutt'ani.
10 Waljaniw thaqhatäpxani, ukampis janiw jikxatapkaniti, ukapachaw aka uraqin jan chiqapar sarnaqañasa, jan axsart'añas utjani.
11 Mä orakejj mayniruw jiskt’asini, akham sasa: “¿Khititejj cheqapar jaqerojj cheqapar tukuyki ukajj sarjjeti through juma? Ukatsti saniwa: “Janiwa” sasa.
12 Uka pachparakiw jaqinakax suyt'apxani, ukampis janiw kunas jikxatapkaniti.
13 Ukham chimpunak uñacht'ayañatakejj jaytawaytwa; Jumatix wasitat mayisiñ munsta, jichhürjam jachäta, ayunañ urunakax juk'amp jach'a arunak ist'äta” sasa.
14 Ukxarusti sartxayätwa, mä jach'a axsarañaw taqpach janchixar purintäna, amuyujasti aynacht'ayatäxänwa, ukhamatwa aynacht'awayxäna.
15 Ukatwa nayamp parlt’asir jutkäna uka angelajj katjjarusitu, chuymacht’itu, kayunakajar sayt’ayarakitu.
16 Payïr arumasti, Salatiel chachan p'iqinchiripaw nayar jak'achasisin jiskt'itu: —¿Kawkirus sarawayta? ¿Kunatsa ajanumax wali llakkañäpacha?
17 ¿Janit yatkta Israel markax katuntat uraqin jumar katuyatätapxa?
18 Ukhamasti, t'ant'a manq'apxam, janirak apanukupxamti, kunjamtï awatirix ovejanakap qhuru lobonakan amparapar jaytki ukhama.
19 Ucat nayajj jupar saraktwa: “Nayat jitheqjjam, jan jak'achasimti” sasa. Ucat jupajj kuntï nayajj siskta uk ist’asaw nayat sarjjäna.
20 Uriel angelax siskitu ukhamarjamaw paqallq uru ayunawayta, jachata, jachasa.
21 Paqallq uru qhipatsti, chuymajan lup'inakapax mayamp llakt'asiwayxitu.
22 Almajax amuyt'añ ajayux kutt'anxäna, ukat wasitatwa Alt'at Diosampi parlt'añ qalltawayta.
23 Ukat sapxarakïnwa: —Tatay, aka uraqin taqi quqanakatsa, taqi quqanakatsa, mä sapa uva ali jumar ajlltaxa.
24 Uraqpachan taqi uraqinakatxa mä p'iya ajlltaxa, taqi panqaranakatxa mä lirio ajllt'ata.
25 Lamar qota manqhatjja, mä jawiraruw phoqantayäta, taqe jach’a markanakatjja, Sion markaruw qollanar tukuytajja.
26 Taqi jamach'inakatxa mä paloma sutimpiw uñt'ayaraktaxa, taqi uywanakatxa mä oveja churarakïtamwa.
27 Walja jaqenak taypinjja mä sapa marka churtajja, kawkïrirutï munapkta uka markarojj mä ley churtajja, uka leyijj taqenin walikïskiwa.
28 Jichhasti Tatay, ¿kunatsa aka sapa markar waljaniru katuyasta? mä saphiruw yaqhanakar wakicht't, ¿kunatsa mä sapa markamarux walja jaqinak taypin ch'iqiyawayta?
29 Khitinakatix arsutanakamar jan ist'apkasin arust'äwimar jan iyawsapki ukanakax t'unjapxi.
30 Jumatix markamar wal uñisismaxa, amparamampiw mutuyasma —sasa.
31 Uka arunak arsta, uka arumax nayar jutkitu uka angelaw nayar khitanitäna.
32 Ukat sapxituwa: “Ist'apxita, nayaw yatichapxäma; kuntix sisktxa uk ist'apxam, nayasti juk'amp yatiyapxäma —sasa.
33 Nayasti saraktwa: ‘Tatay, arstam’ sasa. Ukatsti sarakituwa: —Israel laykux wali llakitaw jikxatastaxa.
34 Nayasti saraktwa: “Janiwa, Tatay, jan ukasti wali llakitaw arsta, kunapachatï jach'a Diosan thakip amuyt'añatakisa, taripäwipat mä juk'a thaqañatakis ch'amachaskta ukhakamaw ch'amanakajax t'aqhisiyitu” sasa.
35 Jupasti sarakituwa: —Janiw atipkasmati —sasa. Nayasti saraktwa: “¿Tatay, ¿kunatsa? ¿Kunatsa nayajj ukapachajj nasta? Jan ukax ¿kunatsa taykaxan purakapax jan sepulturaxäkchïnxa, Jacobun t'aqhisiñapsa, Israelan uywanakan qarjañ ch'amapsa jan uñjañajataki?
36 Jupasti sarakituwa: “Jan jutki ukanak jakt'apxita, ch'iqintatäki uka q'añunak apthapipxita, wañt'at panqaranak wasitat ch'uxña tukuyapxita.
37 Jist'antat chiqanak jist'arapxita, jist'antat thayanaksa irpapxita, mä aru uñtasit uñacht'ayapxita, ukatsti kuntix jumax yatiñatak ch'amachaskta uk yatiyarakïma.
38 Nayasti saraktwa: “Apnaqt'ir Tatay, ¿khitirak ukanak yatispa, jan ukasti khititix jaqinakamp jan jakki?
39 Nayasti janiw yatiñanïkti, ¿kunjamarak akanak mayiskta ukanakat parliristi?
40 Ukatsti sarakituwa: “Kunjämtix jumax jan kuns lurañjamäki ukhamarjamaw nayan taripäwixa, jan ukax tukuyarux kuntix nayax markajar munasiñ arsuwaykta uk jan jikxatkasmati” sasa.
41 Nayasti saraktwa: “Tatay, jumajj tukuykam imatäpki ukanakar jak’achasktawa, ¿kunsa lurapjjani nayat nayrajja, jan ukajj jichhürunakasa, jan ukajj qhepäjjat jutirinakasa?”
42 Jupasti sarakituwa: “Nayan taripäwixax mä anillo ukar uñtasitawa, kunjämtix qhip qhipa jaqin jan ch'amanïki ukhama, ukhamarakiw nayrïr jaqin jank'akïki” sasa.

43 Ucat nayajj saraktwa: “¿Janit jumajj mä kutiki lurt’asipksma, jichhajj utjkani, jutirinakarusa; ¿Jumajj jank’ak taripäwim uñacht’ayañamataki?
44 Ukxarusti sarakituwa: “Uka luratax janiw jank'ak luririt sipan juk'amp jank'akïkaspati; janirakiw akapachajj mä kutiki katjañapäkiti, kunatï ukan luratäni ukanakjja.
45 Nayasti saraktwa: “Kunjämtix jumax uywatamar sisktaxa, jumatix taqinir jakañ churktaxa, mäkiw jakañ churtaxa, ukatsti uka yänakax apt'asiraktawa jichhax mäkiw ukankxañama.
46 Jupasti sarakituwa: —Mä warmin purakapar jiskt'asim, ukat akham sasma: ‘Wawanaka wawachaskstaxa, ¿kunatsa jan mayamp mayamp wawachaskta? Ukhamasti tunka wawanïñapataki mayipxam —sasan mä kuti.
47 Nayasti saraktwa: “Janiw jupajj atipkaspati, jan ukasti jaya tiempow uk lurañapa” sasa.
48 Ukxarusti sarakituwa: —Ukhamarakiw aka uraqin purakap katuyasta, khitinakatix aka uraqin yapuchapkani ukanakaru —sasa.
49 Kunjamtï mä jisk’a wawajj chuymankipstat jaqenakan yänakap jan apankaspa, ukhamarakiw nayajj akapach lurta.
50 Ukat nayax jiskt'asirakta: —Jichhax thak churistamxa, juman nayraqataman parlt'añ munta.
51 Jupasti sarakituwa: —Wawani warmiru jiskt'am, jupasti yatiyätamwa —sasa.
52 Jupar sasma: “¿Kunatarak khitinakarutï jichhajj jilsuwaykta ukanakajj nayra jaqenakjamäpjje, ukampis jisk’a jach’a jaqenakäpjje?
53 Jumasti saskätamwa: “Waynäkasin yuririnakax mä sapakïpxiwa, chuymankipstat yuririnakasti, purakapan jan ch'amanïkipan yuripki ukanakax mayjäpxiwa” sasa.
54 Ukhamasti amuyt'asim, jumanakax nayra jaqinakat sipan juk'amp jisk'a jach'a tukupxtaxa.
55 Jumanakat sipan juk'amp jisk'a jutirinakax ukhamarakiw jichhax chuymankipstañ qalltasipki, wayn tawaqut sipan juk'amp ch'amanïpki ukhama.
56 Ucat nayajj sista: Tatay, nayajj achikt'assma, juman suma uñnaqt'anïristjja, kawkïr uywatamarutï lurkta uka uywatamar uñacht'ayam —sasa.

6 JAQTHAPI

1 Jupasti sarakituwa: “Qalltanjja, aka oraqejj luratäkäna ukhajja, akapachan jak’anakapajj janïr sayt’kipanwa, jan ukajj thayanakajj thayt’ankänjja.
2 Janïr q’ejjo q’ejjo ukat qhant’ayatäkasajja, jan ukajj Paraison cimientonakapajj uchatäjjänwa,
3 Janïr suma panqaranak uñjkasa, jan ukax kuynt'ir ch'amanakas utt'ayatäkasa, jan jakt'kay walja angelanakaw tantacht'asipxäna.
4 Jan ukax sapa kutiw alaxpachan jach'a jach'a tukuñanakax jach'ar aptatäna, janïr firmamenton tupunakapax sutimp uñt'atäkipana, jan ukax Sion markan chimeneanakax junt'üpkän ukapacha.
5 Janïr jichha maranakan thaqt'atäkasa, jan ukax jichha jucha luririnakan amtäwinakapas janïr sellatäkasin iyawsäwip mä tesoro apthapiñkama.
6 Ukxarusti akanak amuyt'ayäta, taqi ukanakax naya sapakiw lurasiwayi, janiw mayni tuqis luratäkänti.
7 Nayasti saraktwa: —¿Kunarak uka pachanak t'aqanuqtañaxa? ¿Kunapachas nayrïr urun tukusiñapa, ukat qhipa urun qalltañapasti?
8 Jupasti sarakituwa: “Abrahanat Isaacakama, Jacobumpi Esaúmpi naskäna ukhakama, Jacobun amparapampiw nayraqatax Esaú chachan talonap katxarutayna.
9 Esaú chachax akapachan tukusiñapawa, Jacobux akapachan tukusiñapawa.
10 Jaqen amparapajj talonampi amparapampi chika taypinkiwa, yaqha jiskt’a, Esdras, jan jiskt’amti.
11 Ukxarusti saraktwa: “Apnaqt'ir Tatay, juman nayraqataman khuyapt'ayasiñ jikxatta!
12 Nayajj achikt’assmawa, esclavomarojj kunjämtï qhep qhepa arumajj uñacht’aykista uk uñacht’ayañamawa.
13 Jupasti sarakituwa: —Kayunakamat sayt'asim, mä jach'a aru ist'am —sasa.
14 Ucatsti mä jach'a kuynt'äwjamaw utjani; ukampis kawkhantï sayt'atäkta ukax janiw kuyntatäkaniti” sasa.
15 Ukhamasti, kunapachatï arski ukkhaxa, jan axsarapxamti, arupax tukuyatwa juti, aka uraqin utt'ayatäñapasa amuyt'atawa.
16 ¿Ukat kunatsa? Uka arunakax khathati, chuym ch'allxtayarakiwa, ukax yatiwa akanakan tukusiñapax mayjt'ayatäñapa.
17 Uk ist'asasti, kayunakajat sayt'asisin ist'asta, mä aruw ist'asïna, uka aru ist'asasti walja uma ist'asirjamarakïnwa.
18 Ukatsti sarakïnwa: —Uñtapxam, urunakax jak'achasisinx aka uraqin jakirinakar tumpt'añ qalltä.
19 Ukatsti jupanakarux jiskt'añ qalltapxani, kunapachas jan chiqapar sarnaqatapamp jan walt'ayasipki, kunapachas Sionan t'aqhisiñapax phuqhasini;
20 Kunapachatix akapachax tukusxani, ukapachaw aka chimpunak uñacht'ayarakï.
21 Mä marani wawanakax arupampiw parlapxani, usurnukstat warminakax kimsa jan ukax pusi phaxsin jan pachapar wawanïpxani, ukat jakasipxani, jaktapxani.
22 Mä akatjamat yapuchañ chiqanakax jan yapuchatäkaspas ukhamaw uñstani, phuqhantat imañ utanakas mä akatjamat ch'usat jikxatasi.
23 Trompetasti mä akatjamatwa ajjsarayasini.
24 Uka horasanjja, amigonakajj uñisirinakjamaw maynit maynikam nuwasipjjani, oraqejj ukan jakirinakamp chikaw ajjsarañat sayt’asini, uma jalsunakas sayt’aniwa, kimsa horatjja janiw t’ijtjjaniti.
25 Khititejj nayajj sisksma ukanakat jitheqki ukajja, qhespiyatäniwa, nayan qhespiyatäñajsa, akapachan tukusiñapsa uñjarakiniwa.
26 Ukxa katuqatäpki uka jaqinakax uñjapxaniwa, jupanakax yurïwipatpach jan jiwañar mallq'apkataynawa.
27 Jan walinakax chhaqtayatäniwa, sallqjañax chhaqtayatäniwa.
28 Iyawsäwitsti, t'unjatäniwa, q'añuchatäñas atipjaniwa, kuna chiqa yatichäwitix nayratpach jan achunkäna ukax yatiyatäniwa.
29 Ukat nayamp parlt’askäna ukhajja, uñtapxam, khitirutix nayraqatan sayt'atäkayäta ukaruw juk'at juk'at uñch'ukiyäta.
30 Uca arunacajj nayaruw situ; Jutïr arumajj kuna horasas jutkani uk uñacht’ayañatakiw jutta” sasa.
31 Jumatix juk'amp mayisiñ munsta, paqallq uru ayunañ munstaxa, nayax ist'atajat sipansa juk'amp jach'a arunakwa urut yatiyäma.
32 Jach'a Dios nayraqatan arumax ist'asi, Ch'amani Diosax aski luräwinakam uñji, ukhamarakiw q'uma sarnaqawim uñjaraki, wayn tawaqutpach utjatama.

33 Ukatwa jupajj nayar khitanitu, taqe ukanak jumar yatiyañajataki, ukatsti akham sañajataki: “Ch’amañcht’asim, jan ajjsarapjjamti” sasa
34 Nayra pachanakamp jan jank'ak lup'iñamti, inamayanak lup'iñamataki, qhipa pachanakat jan jank'ak lup'iñamataki.
35 Uka qhipatsti, mayampiw jachta, paqallq ururakiw ayunarakta, ukhamat kimsa semananak siskitu uk phuqañataki.
36 Llatunk arumasti wasitatwa chuymaxax chuym ch'allxtayi, ukat jach'a Diosan nayraqatapan parlañ qalltawayta.
37 Ajayux walpun phichhantatäxäna, almajasti llakitaw uñjasirakïna.
38 Ucat nayajj sista: Tatay, jumajj nayra urutpach arsütajja. Alaxpachasa akapachasa luratäpan; arunakamasti mä suma luräwipunïnwa.
39 Ukapachaw ajayux utjäna, ch'amakampi, amukt'añampiw taqi chiqan utjäna; jaqin arupan ist'asitapax janiw jichhakamax uñstkänti.
40 Ucatsti mä suma qhanaw suma yänakamat mistuñapatak mayïna, ukhamat luratanakamajj uñstañapataki.
41 Payïr urusti alaxpachankir ajayu lurtaxa, ukatsti uma taypin t'aqanuqtañapatakiw mayïta, mä chiqax makhatañapataki, maynïristi alayaru qhiparañapataki.
42 Kimsïr urutsti, jumax aka uraqin paqallqu t'aqaruw uma apthapipxañapatak mayïta, suxta chiqaw wañt'ayawayta, ukat imaraktawa, ukhamat yaqhipanakax Diosan yapuchatäpki ukat yapuchatäpki ukanakax jumar luqtapxañapataki.
43 Arumax yatiyaskäna ukkhax luräwix phuqhasxänwa.
44 Ukspachaw jach'a, jan jakt'kay achunakax utjäna, walja kunayman kusisiñanaka, jan mayjt'ir saminakan panqaranakas, muspharkañ q'apkir q'apkir q'aphinakampi.
45 Pusïr urusti, jumax intix qhant'añapataki, phaxsix qhant'añapataki, warawaranakas suma k'achachatäñapatakiw arsüta.
46 Jupanakarux mä kamachi churarakïnwa jaqir luqtapxañapataki.
47 Phisqïr urusti paqallqu t'aqaruw sasma, kawkhantï umax tantachaskäna uka jakirinaka, jamach'inaka, chawllanak apsuñapataki.
48 Muxsa umampi jan jakañampixa, Diosan kamachiparjamaw jakañ achuyäna, ukhamat taqi jaqinakax muspharkañ luratanakamat jach'añchapxañapataki.
49 Ukxarusti pä jakañ utt'ayaraktaxa, maynirusti Enoc, maynirusti Leviatán satawa.
50 Mayniruw maynit maynikam jaljtayäna, paqallq t'aqa, mä arunxa, kawkhantï umax tantachaskäna uka chiqax janiw panpachanir katjkaspati.
51 Enoc chacharux mä chiqaw churtaxa, uka chiqax kimsïr uruw wañt'ayasïna, uka chiqan jakañapataki, uka chiqansti waranqa qullunakaw utji.
52 Ucampis Leviatán chacharuw paqallq t'aqa churtajja, mä arunjja, q'añu t'aqa. ukatsti khitinakarutix munkta, kunapachas manq'antatäñapatakiw imaraktaxa.
53 Suxta uru saraqataruw aka uraqirux kamachi churtaxa, uywanaka, uywanaka, jan wali animalanak nayraqatam mistuñapataki.
54 Uka qhipatsti, Adanaruw taqi luratanakamar apnaqir tukuyta, jupat taqiniw jutapxta, khitinakarutix ajlliwaykta uka jaqinakas jutapxarakta.
55 Tatay, taqi akanak juma nayraqatan arsuwayta, jumaw akapach jiwasanak layku lurtaxa
56 Adanat jutki uka yaqha markanakatxa, jumax sasmawa: “Janiw kunakïpkiti, jan ukasti thuqhur uñtataw” sasa.
57 Jichhasti, Tatay, uñjam, aka yaqha markankirinakaxa, nayratpach jan kunäkaspas ukham uñt’atäpkäna ukanakax, jiwasanakan apnaqirïñ qalltapxäna, ukat manq’antañ qalltapxäna.
58 Ucampis nanacajja, jumajj jilïr wawama, sapa wawama, taqe chuyma munasirimaru sapjjtajja, jupan amparaparuw katuyatätanjja.
59 Jichhatix akapachax jiwasanak layku luratächixa, ¿kunatsa jan akapachan herenciap katuqksnasti? ¿qhawqhakamas akax utjani?

7 JAQTHAPI

1 Uka arunak arsuñ tukuyatatsti, nayra arumanakax nayar khitanit angelaw nayar khitanitu.
2 Jupasti sarakituwa: “Edras, sartasim, jumar yatiyiri jutkta uka arunak ist'am” sasa.
3 Nayasti saraktwa: “Diosaxay, parlaskakim” sasa. Ukatsti sarakituwa: —Lamar qutax mä jach'a chiqaruw uchatäxi, manqharu, jach'a jach'a tukuñapataki —sasa.
4 Ukampis mantañawjax jisk'a jawirar uñtatänwa.
5 Ukhamasti, ¿khitirak lamar qotar uñnaqir saraspa, apnaqañapatakisti? janitix jisk'a thakhinjam sarkaspän ukaxa, ¿kunjamarak jach'a chiqaru mantaspasti?
6 Yaqhax utjarakiwa; Mä markax jach'a pamparuw utt'ayata, taqi aski yänakampi phuqt'ata.
7 Uka mantañawjax jisk'akiwa, jan walt'ayir chiqaruw jaquntatäxi, kupi amparapan ninas utjkaspa ukhama, ch'iqa tuqirusti mä jach'a umas utjkaspa ukhama.
8 Ukat panpachani taypin mä sapa thaki, nina uma taypinsa, wali jisk’akiwa, ukat one jaqix mäkiw ukar sarxa.
9 Jichhajj aka markajj mä jaqer herenciat churatäspa, janitejj jupatejj kuna jan walt’äwitï janïr paskaspa ukhajja, ¿kunjamarak uka herencia katoqaspasti?
10 Nayasti saraktwa: “Ukhamawa Tatay” sasa. Ukatsti sarakituwa: “Ukhamarakiw Israelan wakt'añapaxa” sasa.
11 Jupanak laykuw akapach lurawayta, Adanax kamachinakax p'akintkän ukkhaxa, jichhaw phuqhasiwayi.
12 Ucatsti akapachan mantañanakapajj jisk'aptayatäjjänwa, t'aqhesiñampi, t'aqhesiñampi phoqantatänwa.
13 Jilïr oraqen mantañanakapajj jach’änwa, jan jiwir achunaksa apanïna.
14 Ukhamajj jakirinakatï jan ch’amäki ukanak jan mantañatak ch’amachasipkchejja, janipuniw jupanak layku imatäpki ukanakarojj katoqapkaspati.
15 Jichhasti, ¿kunatsa juma pachpax llakisista, jan wali jaqikïtaxa? ¿Kunatsa jumax chuym ch'allxtasta, jiwañjamakïtasti?
16 ¿Kunatsa jumajj jan amuyt’askta, kunatï jutïrin utjkani ukanakat sipansa?
17 Ukxarusti saraktwa: “Apnaqt'ir Tatay, jumaw kamachimarjam utt'aytaxa, aski jaqinakax ukanak katuqapxañapataki, ukampis jan wali jaqinakax jiwarapxañapataki” sasa.
18 Ukampis aski jaqinakax t'aqhisiñ t'aqhisiñanakanïpxani, jach'a suyt'äwinïpxani, jan wali luririnakax t'aqhisiñanak t'aqhisipxäna, ukampis janiw jach'a t'aqhisiñanak uñjapkaniti.
19 Jupasti sarakituwa. Janiw khitis Diosat sipan juk'amp taripirix utjkiti, janirakiw khitis Altu patat sipan juk'amp amuyt'irïkiti.

20 Waljaniw aka jakañan jiwarapxi, Diosan kamachip jisk'achapxatap layku.
21 Diosax khitinakatï jutapki ukanakarux mä jisk'a kamachi churaraki, kunjämtix jutapki ukhamarjam jakañatakix kuns lurapxañapa, jan mutuyatäpxañapatakix kunsa phuqhapxañapa.
22 Ucampis jupanacajj janiw jupar ist'apcänti; jan ukasti jupa contraw parlapjjäna, inamayanaksa amuyapjjarakïna.
23 Jan wali luräwinakapampix jupanakpachaw sallqjasipxäna; Altu patatsti sänwa: "Janiw ukhamäkiti" sasa. ucat janiw thakinakap yatipcänti.
24 Ucampis kamachipsa jisk'achapxi, arust'äwipsa janiw sapkiti. kamachinakaparjamax janiw chiqa chuymanïpkiti, janirakiw luräwinakapsa phuqhapkiti.
25 Ukhamasti, Esdras, ch'usa yänakax ch'usa yänakawa, phuqt'at yänakasti ch'usa yänakawa.
26 Uñtapxam, pachax puriniwa, kuna chimpunakatix nayax sisksma ukanakax phuqhasiniwa, noviax uñstani, ukat mistunir uñjatäniwa, jichhax aka uraqit jithiqtatawa.
27 Khititejj nayrajj sisktan uka jan walinakat qhespiyatäni ukajja, nayan muspharkañanak uñjani.
28 Jesusajj wawajajj jupamp chikäpki ukanakamp chikaw uñacht'ayatäni, pusi patak marat qheparapki ukanakajj kusisipjjaniwa.
29 Uka maranakatsti, Cristo yuqaxax jiwxapxaniwa, taqi jakañan jakirinakasa.
30 Akapachax paqallq uruw amukt'atäni, kunjamtï nayrir taripäwinakax utjkän ukhama.
31 Paqallq urutsti, akapachan jan sartir akapachax jaktatäniwa, q'añu jaqiw jiwani
32 Uraqix uka markan ikipki ukanakarux wasitat sayt'ayani, ukhamarakiw laq'ax amukt'at jakirinakarus wasitat sayt'ayani, jamasat katuntat jaqinakar qhispiyani.
33 Jach'a Tatituw taripañ qunuñan uñstani, t'aqhisiñanakax tukusxaniwa, t'aqhisiñanakax tukusxaniwa.
34 Juchañchañakiw qhiparani, chiqa kankañaw sayt'ani, iyawsañas ch'amaniwa.
35 Ukxarusti luräwiw arktani, payllawipax uñacht'ayatäniwa, suma luräwinakas ch'amaniwa, ñanqha luräwinakas janiw kuna kamachis utjkaniti.
36 Ukxarusti saraktwa: "Abrahamax nayraqatax Sodomita jaqinakatakiw mayisïna, Moisesasti wasaran juchar purt'ir awkinakapatakiw mayisïna.
37 Jesusax Acán reyin pachapan Israel markatakiw qhiparäna.
38 Samuelampi Davidampix t'unjatäpxänwa, Salomonasti qullan chiqar jutapxañapänwa.
39 Jallu katuqirinakatakix Helias satänwa. Jiwatanaka layku jakañapataki.
40 Ezequías chachasti Senaquerib reyin pachapan markachirinakatakïnwa.
41 Jichhasti ukhamarakiw t'unjañax jilxattaski, ñanqha lurañanakas jilxattaski, aski jaqinakax Diosar jan axsarir jaqinakatakiw mayipxi.
42 Jupasti sarakituwa: —Jichha jakañax janiw tukusiñapäkiti, jach'a jach'a kankañax utjkaniti. ukatwa jan ch'amani jaqinakatakix mayipxi.
43 Ukampis t'unjäwi urux aka pachan tukusiñapäniwa, jan jiwañan jakañ qalltañapäniwa, uka urux jan tukusir tukuñaw tukusxi.
44 Jan amuyt'asirïñajj tukusjjewa, jan cheqapar sarnaqañajj chhaqtayatäjjewa, cheqapar sarnaqañajj jiljjattaski, cheqapajj jilsuwayjjewa.
45 Ukhamajj janiw khitis t'unjatäki uka jaqerojj qhespiykaspati, janirakiw atipjañatakejj t'aqhesiykaspati.
46 Ukxarusti saraktwa: "Akax nayrïr aru, qhip qhipa arsutaxawa, aka uraqi jan Adanar churañax juk'amp askiwa, jan ukax jupar churatäkasinxa, jucha lurañat jark'añaw wakisispa" sasa.
47 ¿Jichha tiemponjja, ¿kuna askirak jaqenakatakejj wali llakt'at jakañasa, jiwañat qhepatsa castigo suyt'añasa?
48 Adan, ¿kunsa lurta? Jumatix juchachaskstaxa, janiw juma sapakix liwxatktati, jan ukasti taqiniw jumat jutktanxa —sasa.
49 Jan jiwir pachax utjani sasin arsutächixa, ¿kuna askis jiwasatakixa —sasas jiwaña apanipki uka lurañanak lurapxta?
50 ¿Wiñay suyt'äwix utjistu, jiwasax jan wali jaqinakäsax inamayaruw tukuwaytanxa?
51 ¿K'umara jakañanakasa, jan kuna jan walt'äwin jakañ utanakas imatäski, jan walin jakasipxatasa?
52 ¿Jach'a Diosan jach'a kankañapax imatäskiti, khitinakatix wali amuyump sarnaqapki ukanakar arxatañataki, jiwasax taqit sipan juk'amp jan wali thakinakan sarnaqawaytanxa?
53 Mä paraiso uñacht'ayatäñapataki, achupax wiñayatakiw utjani, ukan jan kuna usunïñasa, qullañas utji, janitix uka chiqar mantkañäniti?
54 (Jan wali cheqanakanwa sarnaqapjjta).
55 ¿Khitinakatix jan manq'añ munapki ukanakan ajanunakapax warawaranakat sipan qhant'ani, jiwasan ajanunakas ch'amakat sipan juk'amp ch'amakt'atäni?
56 Jakasipkäyät ukhasa, ñanqha lurirïkasas janiw amuyapkayätti, jiwañat qhipat t'aqhisiñ qalltañasataki.
57 Ukxarusti sarakituwa: "Aka uraqin yurir jaqix nuwasiñapäniwa.
58 Jupatix atipjatänixa, kunjamtï jumax siskta ukhamarjamaw t'aqhisini, ukampis atipjkanixa, kuntix nayax siskta uk katuqani.
59 Moisesax jakaskasin jaqinakar parläna, akham sasa: "Jakañ ajllisim, ukhamat jakañamataki" sasa.
60 Ucampis jupanacajj janiw jupar iyawsapcänti, ni jupat qhepür profetanacasa, nayarusa jupanacarojj parlquitu.
61 Jupanakan t'unjäwipan jan ch'amanïñapataki, kunjamtï qhispiyasiñ amtapki ukanakar kusisiñax utjkaniti.
62 Ukxarusti saraktwa: —Tatay, yattwa, jach'a jach'a jaqix khuyapt'ayasiri satäxiwa, khitinakatix akapachar janïr jutapki ukanakat khuyapt'ayasi.
63 Khitinakatix kamachipar kutt'apki ukanakarus lurapxarakim.
64 Paciencianiwa, jucha luririnakarus paciencianiwa, jupan luratanakapjama.
65 Jupajj wajjt'iriwa, kawkhantï munaski uk churañatak wakicht'atätap layku;
66 Jupajj wali khuyapt'ayasiriwa, jupajj juk'amp khuyapt'ayasiñampiw jichhak jakirinakarusa, nayra jaqenakarusa, jutirinakarus juk'amp khuyapt'ayasi.
67 Jupatix jan khuyapayasiñap jiltaykaspän ukaxa, akapachax janiw uka uraqin herencia katuqirinakamp chika jakaskaspati.
68 Jupasti pampacharaki; Jupatix jan wali luratapat ukham lurkaspäna, jan wali luririnakan jan sinti llakisiñapatakixa, tunka waranqa chikatani jaqinakax janiw jakasipkaniti.
69 Juchañchirixa, Diosax arupampi qullatäpki ukanakar jan pampachkaspa, ch'axwañanakar jan chhaqtaykaspa ukhaxa.

70 Jan jakt’kay jaqenakanjja, inas juk’anikiw qheparapjjañapa.

8 JAQTHAPI

1 Jupasti sarakituwa: —Jach'a Alaxpachankir jaqiw aka pachax waljanitak lurawayi, ukampis jutañapäki uka pachax juk'anitakikiwa —sasa.
2 Esdras, mä uñtasïwi yatiyapxäma. Kunjamatix aka uraqi mayt'asktaxa, sapxätamwa: laq'at lurat yänakax walja molde churaraki, ukampis qurix juk'a laq'ampiw mistu, ukhamarakiw aka pachax sarnaqaski.
3 Walja luräwinakaw utji, ukampis juk'anikiw qhispiyatäpxani.
4 Ukatwa nayajj sista: “Almajjay, amuyt’asirïta, yatiñ kankañ manq’antasim” sasa.
5 Jumax ist'añ amtasktaxa, profecía arunak arsuñ munaraktaxa, janiw jakañakix utjktamti.
6 Tatay, jumatix luqtirimar jan jaytkätaxa, juman nayraqataman mayisiñasataki, jumatix jatha chuymasaru churkista, ukhamarak cultura amuyt'añasataki, achunak utjañapataki; ¿Kunjämarak sapa maynis jan wali jaqejj jakanisti?
7 Juma sapakïtawa, taqiniw mä sapa luräwimampi lurapxta, kunjämtix jumax siskta ukhama.
8 Kunapachatix taykan purakapan janchix luratäxani, ukatsti ch'akhanak churkäta ukhaxa, ninampi umampi imatäxaniwa, luratanakamax llätunk phaxsiw taykan luratamarux aguantani.
9 Kunatix imaski, imatäki ukax panpachaniw imatäni, pachax purinkani ukhaxa, imatäki uka purakax kunanakatï ukan jiltki ukanak katuyaraki.
10 Jumaw janchit apsusma, mä arunxa, chuchut leche churañataki, ukax chuchun achupawa.
11 Kunatix luratäki ukax mä juk'a pachatak manq'atäñapataki, jumatix khuyapt'ayasiñkama.
12 Jumaw uka markarux aski kankañampi uywasta, kamachinakamampix ch'amañcht'araktawa, amuyt'awimampirakiw mayjt'ayaraktaxa.
13 Ukxarusti luräwimarjam jiwarayäta, luräwimarjam jaktayarakïta.
14 Jumatix ukham jach'a ch'amampi lurt'at jaqir t'unjätaxa, jan ch'amäspawa kamachimarjam utt'ayasiñaxa, ukhamat lurat yänakax jan chhaqhañapataki.
15 Jichhasti Tatay, nayajj arsü. jaqir taqpach llamkt’asaxa, jumaw juk’amp yatta; jan ukasti markamar llamkt'am, juman laykux llakistwa;
16 Juman herenciam layku, jumat jach'a jach'a tukuñ layku. Israel markatakisti, nayatakix wali ch'amawa; Jacobusti naya laykuw llakista;
17 Ukatpï nayatakis jupanak laykus juman nayraqataman mayiñ qalltä, aka uraqin jakirinakan t'unjäwip uñjta —sasa.
18 Ucampis nayajj ist'twa cunjämtejj jutañapäqui uca juezajj jank’ak sarjjañapa.
19 Ukhamasti arunak ist'apxam, arunakaxsa amuyapxam, nayasti juman nayraqataman parlä. Akaw Esdrasan arunacapan qalltatapa, janïr jach'ar aptatäkasinxa, ukat nayax syanapa,
20 Tatay, wiñay jakasiri, alaxpachansa alaxpachansa alaxpachat uñjta;
21 Jupan tronopajj jan valoraniwa; jupan jach'a kankañapaxa inas jan amuyañjamäkaspati; jupan nayraqatapanjja, angelanakan ejercitopajj khathatt’ataw sayt’atäski.
22 Jupanakan luqtäwipax thayampi ninampi uñt'atawa; Jupan arunakapax chiqawa, arsutanakapax jan tukuskirïki; Jupan kamachipax ch'amaniwa, kamachinacasti ajjsarkañawa;
23 Jupan uñnaqapax manqharuw wañsuyi, phiñasitaw qullunakarux ch'amakt'ayi. Uka chiqa yatichäwix qhanañchi:
24 Uywataman mayisitap ist'am, luratanakaman mayisitaparux ist'am.
25 Jakaskä ukhakamaw nayajj parlä, amuyt’asirïkä ukhakamaw jaysä.
26 Markaman juchanakap jan uñtamti; jan ukasti, khitinakatix chiqpachan jumar luqtapki ukanakaru” sasa.
27 Jan yaqha markankirinakan jan wali luratanakapxa jan yäqamti, jan ukasti t'aqhisiñanakan arsutanakam phuqirinakan munañanakaparu.
28 Khitinakatix juma nayraqatan k'ari sarnaqapki ukanakat jan lup'ipxam, jan ukasti jupanakat amtasipxam, jupanakax munañamarjam ajjsarañam yatipxi.
29 Jan wali animalar uñtat jakirinakar t'unjañax jan munañamäkiti; jan ukasti khitinakatix kamachim qhan yatichapki ukanakar uñtañataki.
30 Khitinakatix animalanakat sipan juk'amp jan wali uñjatäpki ukanakarux jan colerasimti; Jan ukasti, khitinakatix aski kankañamaru, jach'a kankañamaru sapa kuti atinisipki ukanakaru munasim.
31 Nayra awkinakasas ukham usunakat aynacht'apxta, ukampis nanak laykuw jucharar jaqinak laykux khuyapt'ayasiri satäpxäta.
32 Jumatix nanakat khuyapt'ayasiñ munstaxa, khuyapt'ayasiri satätawa, mä arunxa, jan chiqapar lurir jaqinakataki.
33 Aski jaqenakajja, walja suma luräwinakanïpjjatap laykojja, jupanak pachpaw mä premio katoqapjjani.
34 ¿Kunarak jaqejj jupat chuym ust’ayasiñataki? Jan ukax ¿kunas tukjir wawanakaxa, jumatakix ukham chuym ust'ayasiñamatakisti?
35 Chiqpachansa, janiw khitis yurir jaqinak taypin utjkiti, jan ukasti jupaw jan walinak lurawayi. iyawsirinaka taypinsti janiw khitis jan jan wali lurirïkiti.
36 Tatay, aka tuqiw aski kankañamasa, suma kankañamasa yatiyatäni, jumatix suma luräwinakar jan atinisipki ukanakar khuyapt'ayaskätaxa.
37 Ukxarusti sarakituwa: —Yaqhip arunakxa chiqaparuw arsuwaytaxa, arsutamarjamaw phuqhasini —sasa.
38 Chiqpachansa, janïr jiwkasa, janïr juchañchatäkasa, janïr t'unjatäkasax juchar purt'asipki ukanakan chuymapxa janiw lup'käti.
39 Ucampis nayajj kusisirakïwa, cheqapar sarnaqer jaqenakan suma chuymanïpjjatapatwa kusisirakï, peregrinación lurapjjatapatsa, qhespiyatäpjjatapa, kuna premio katoqapkäna ukasa amtasirakïwa.
40 Kunjämtix jichhax sisktxa, ukhamarakiw phuqhasini.
41 Kunjamtï yapuchirix uraqir walja jatha yapuchki, walja quqanak ayruntaski, ukampis kunatï suma yapuchatäki ukax janiw mistkiti, janirakiw taqi yapuchatäki ukax saphintatäkiti akapachanxa; janiw taqini qhispiyatäpkaniti.
42 Nayasti saraktwa: —Nayatix khuyapayasiñ jikxattaxa, arsta —sasa.

43 Kunjamtï yapuchirin jathapax jan purinkani, janitix jallux wakiskaspa ukkhax t'unjki ukhama. jan ukax sinti jallu purintasin jan walt'ayaspa:
44 Amparanakamampi luratäki uka jaqejj ukhamarakiw t’unjasi, jupajj juman uñnaqam satätawa, jupar uñtasitätap laykuw taqe kunsa lurta, yapuchirin jathapar uñtasita.
45 Jan nanakamp colerasimti, jan ukasti markamarux khuyapt'ayasim, pachpa herenciamatsa khuyapt'ayasim;
46 Ukxarusti sarakituwa: —Kunanakatix utjki ukanakax jichhürunakatakiwa, jutirinakatakis utjkani —sasa.
47 Jumajj nayat sipan juk'amp luratanakajar munañamatakiw jutkta, ukampis nayajj walja kutiw jumar jak'achasirïta, ukar jak'achasirïtwa, ukampis janipuniw jan wali jaqinakarux jak'achasirïkti.
48 Jumasti uka jach'a Jach'a Jach'a nayraqatan wali muspharkañawa.
49 Juma pachpaw alt'at alt'asiwayta, kunjämtix wakiski ukhamarjama, janirakiw aski jaqinak taypin jach'añchatäñamatakjam amuyasktati.
50 Qhip qhipa urunakan akapachan jakapkani ukanakarux walja jach'a t'aqhisiñanakaw utjani, jach'a jach'a tukusaw sarnaqapxi.
51 Ukampis juma pachpa amuyt'asim, jumar uñtasit jach'a kankañ thaqhapxam —sasa.
52 Jumanakatakix paraiso jist'aratawa, jakañ quqax ayruntatawa, jutir pachax wakicht'atawa, walja yänakax wakicht'atawa, mä markax utt'ayatawa, samarañas jaysatarakiwa, jïsa, jan juchani suma kankañampi, yatiñampi.
53 Jan walin saphipajj jumanakat sellatäjjewa, jan ch’amanïñasa, laq’onakas imt’atäjjewa, t’unjañsa infiernoruw t’ijtjjapjje, ukhamat armatäñataki.
54 Llakisiñanakax pasawayxiwa, tukuyarux jan jiwir yänakax uñacht'ayatarakiwa.
55 Ukatpï jan juk'amp jiskt'asimti, walja jiwatanak layku.
56 Qhispiyatäxasaxa, Jach'a Jach'a Tantachäwirux jisk'achapxänwa, kamachipsa jisk'achapxänwa, thakhinakaparus jaytxapxarakïnwa.
57 Jupanakasti aski jaqiparuw takt'apxi.
58 Chuymapansti sapxarakïnwa: “Janiw Diosax utjkiti; jïsa, ukat uka yatisax jiwapxañapawa.
59 Kunjamtï nayrajj sisktan ukanakajj katoqapkätamjja, ukhamarakiw umat pharjañasa, t’aqhesiñas jupanakatak wakicht’atäski, jaqenakan ina ch’usar tukuñapajj janiw jupan munañapäkänti.
60 Ucampis luratäpki ukanakajj utjapjjewa khititix jupanakar lurki ukan sutip q'añuchapxäna, jupanakatakix jakañ wakicht'ir jaqirux janiw yuspärapkänti.
61 Ucat jichhajj taripäwijjajj jak’ankjjewa.
62 Akanaksti janiw taqinir yatiykti, jan ukasti jumaru, jumar uñtasit mä qawqhaniruw uñacht'ayarakta. Ucatsti nayajj saraktwa:
63 Tatay, jichhax walja muspharkañanak uñacht'ayista, qhipa urunakan lurañ qalltañ munkäta, ukampis kuna pachas jan uñacht'aykistati.

9 JAQTHAPI

1 Jupasti sarakituwa: “Uka pachax wali ch'amampiw tupt'asim, ukatsti kuna chimpunaktix nayrax sisksma uka chimpunak uñjäta.
2 Ukapachaw jumajj amuyäta, uka pachpa tiempow Alt’at Diosajj lurkäna uka akapachar visitt’añ qalltani.
3 Ukhamasti, akapachanxa uraq khathatinaka, ch'axwañanakaw utjani.
4 Ukhamatwa sum amuyäta, Diosan jach'a kankañapax jumat nayra pachatpach uka arunak parlatapxa.
5 Kunjamatix taqi kunatix akapachan luratäki ukanakax qalltaniwa, tukusiñapasa, tukusiñapas qhanäxiwa.
6 Ukhamarakiw Jach'a Diosan pachanakapax muspharkañanakampi, ch'aman luräwinakampi qalltasina, tukuyasti luräwinakampi, chimpunakampi.
7 Khitinakatix qhispipkani, luräwinakapampi, iyawsäwipampi, qhispipkani, kawkïrirutix jumanakax iyawsapkta uka.
8 Uka jan walt'äwinakat jark'aqatäpxani, qhispiyasiñax uraqijansa, qurpachasiñanakajansa uñjapxäma, qalltatpach naya laykux qullanäpxtwa.
9 Ukapachaw jupanakajj khuyapt'ayasipjjani, jichhajj nayan sarnaqäwinakaj jan walinak lurapki ukanaka.
10 Khitinakatix jakäwipan askinak katuqapki ukanakax janiw uñt'apkituti.
11 Khitinakatix kamachixar uñisipkän ukanakax qhispiyatäkasa, arrepentisiñ chiqaw jist'aratän ukkhaxa, janiw amuyapkänti, jan ukasti jisk'achapxäna;
12 T’aqhisiñat jiwatatsti uka pachparakiw uk yatiñapa.
13 Ukhamasti, jan yatipxamti, kunjämtix jan wali jaqinakax mutuyatäpxani, kunapachas mutuyatäpxani, jan ukasti jiskt'asim, kunjamatsa aski jaqinakax qhispiyatäni, khitinkis akapachaxa, khitinakatakis akapachax lurasiwayi.
14 Ukxarusti saraktwa:
15 Nayajj nayrajj sista, jichhajj parlaraktwa, qhepürus arsüwa, qhespiyatäpki ukanakat sipansa, jiwaririnakat sipansa juk’amp waljanïpjjaniwa.
16 Kunjamtï mä oladajj mä gotat sipansa juk’amp jach’äki ukhama.
17 Jupasti sarakituwa: “Kunjämtix yapux utjki ukhama, ukhamarakiw jathax utji. kunjamtix panqaranakapaxa, ukhamarakiw saminakapaxa; kunjämtix irnaqirix utjki, ukhamarakiw irnaqawix; kunjämtix yapuchirix jupa pachpakixa, ukhamarakiw yapuchañapaxa.
18 Jichhasti, kunapachatï nayajj akapachar wakicht’käyäta, jichhajj jakapki ukanakan jakapjjañapataki, janiw khitis naya contra parlkänti.
19 Ukapachax taqiniw ist'apxäna, ukampis jichhax akapachan luratanakapax wiñay jathampi, jan yatxatañjam kamachimpiw q'añuchatäxi.
20 Ukhamaw akapachar lup'iyäta, ukatsti jan walt'äwinakaw utjäna, kuna amtanakatix akapachar purinkäna ukanak layku.
21 Nayasti uñjaraktwa, walpun khuyapt'ayasta, mä uva ch'uqi, mä jach'a markan alipa.
22 Ukhamajj inamay yurir jaqenakajj jiwarapjjpan. uvax imatäpan, yapunakajasti imatäpan; Nayajj wal ch’amachasïwimp phoqañ tukuyta” sasa.
23 Ukampis paqallq urut juk'ampi ayunañ munstaxa, (ukampis jan ayunañ munkäta ukhaxa,
24 Jan ukasti panqar yapuru sarapxam, kawkhantï jan utax luratäki ukaru, ukatsti pampan panqaranakapk manq'apxam. jan aycha mallt'apxamti, jan vino umapxamti, jan ukasti panqarak manq'apxam;)
25 Ukatsti sapüruw Alaxpachankir Diosar mayisï, ukhamat jumamp parlt'ir jutä —sasa.
26 Ucat nayajj Ardat sat pamparuw sarjjta, kunjamtï jupajj siskitu ukhama. ucansti panqaranak taypin qont'asiyätwa,

yapu ch'uxña achunakat manq'askäyäta, uka pachpa manq'asti nayaruw sist'ayitu.
27 Paqallq urutjja, ch'ojjña patjjan qont'asiyäta, chuymajjasti nayrjamajj wal llakisiyäta.
28 Lakax jist'arasaw jach'a jach'a jaqi nayraqatan parlañ qalltta.
29 Tatay, jumatix nanakar uñacht'ayasktaxa, nayra awkinakajarux wasaran uñacht'ayatätawa, kawkhantix jan khitis sarnaqki uka chiqana, mä jan wawan pampan, kunapachatix Egipto markat mistunipkäna ukhaxa.
30 Jumasti saraktawa: "Ist'apxita Israel! Jacobun wawanakapa, arunakaj uñt'ayapxam —sasa.
31 Nayasti jumanakan kamachix yapuchapxsma, uka kamachix jumanakan achunak apanipxani, wiñayatakiw uka kamachix jach'añchatäpxäta.
32 Ucampis nayra awkinacajja, leyinaca katoqapcän ucanacajja, janiw ucanacajj phokhapcänti, janirakiw leyinacamar phokhapcänti.
33 Ukampis katoqerinakajj jiwarapjjänwa, kunatï jupanakar yapuchatäki uk jan imapjjatap layku.
34 Uraqin jatha katoqasin, lamar qotarus jatha katoqa, jan ukajj kuna manq'a, umañasa, kawkhantï yapuchapkäna jan ukajj jaqontatäkäna uka manq'a katoqjjani ukhajja, mä costumbrewa.
35 Kunatix yapuchatäki, ukar jaquntatäki, katuqatäki ukax chhaqtawayxiwa, janiw jiwasampix qhiparkiti.
36 Khitinakatix Ley katuqapktan ukanakax jucha laykux jiwarapxaraktanwa, uka kamachi katuqirinakax chuymasax ukhamarakiw jiwarapxaraktanxa
37 Kamachix janiw t'unjkiti, jan ukasti ukan qhiparaski jupan ch'amapa.
38 Uk arunak chuymajan arskäyät ukkhasti, nayranakajampiw qhipäxar uñtayäta, kupi toqensti mä warmiruw uñjta, jupasti jachäna, jach'at arumpiw jachäna, chuymapansa wal llakisïna isipax ch'iyjatäxänwa, p'iqiparus laq'ampiw uchasïna.
39 Ucat nayajj kunjämtejj nayajj ukankayäta ucanacajja, jupar jak'achasiyätwa.
40 Ukjjarusti sarakïnwa: —¿Kunatarak jachtasti? ¿Kunatsa jumajj wali llakitäta?
41 Uca warmejj saraquituwa: —Tata, naya pachpaw llakisiñajataqui, nayajj llaquisiñajataqui, nayajj llaquisiñajataqui, nayajj wali llakt'ataw uñjasta.
42 Nayasti jupar saraktwa: —¿Kunas jumatakixa? sita.
43 Jupajj sarakituwa: "Naya servirimajj jan wawanïtwa, janirakiw wawanïkti, kimsa tunka mara chachanïkchiyätsa.
44 Uka kimsa tunka maranakax janiw yaqhanaksa uruy arumaw lurkti, sapa horasa, jan ukasti, Jach'a Diosar mayisiñajawa.
45 Kimsa tunka mara qhipatxa, Diosax sirvientamar ist'itu, t'aqhisiñanakax uñjitu, t'aqhisiñanakax uñjitu, mä yuqall wawa churarakitu, jupat wal kusisiyäta, chachajampi, taqpach jaqi masinakajampi Taqi Ch'amani Diosawa.
46 Nayasti wali t'aqhisiñampiw jupar manq'ayawayta.
47 Jupajj jilïr jaqëjjäna, warminïñapäkäna uka horas purinkäna ukhajja, mä jach'a manq'a lurapjjerïta.

10 JAQTHAPI

1 Ukatsti wawaxax jaqichasiñ utapar mantasinxa, qunqurt'asisaw jiwxäna.
2 Ukatsti taqiniw qhananak t'unjapxta, taqpach jak'a masinakajasti nayar chuymacht'añatakiw sartasipxäna.
3 Taqeniw nayar chuymacht'añ jaytapjjäna, nayajj amukt'añapkama. ucatsti nayajj arumaw sartasin t'ijtjjayäta, aca yapuruw jutta, cunjämtejj jumajj uñjctajja —sasa.
4 Jichhajj janiw markar kutt'añ amtaskti, jan ukasti akan qheparañatakiw amtasta, janirakiw manq'añatakisa, umañas utjkaniti, jan ukasti sapüruw llakisiñajataki, jiwañajkama ayunañajataki.
5 Ucatsti nayajj kawkïr lup'iñanaktï nayajj lurkäyät uk jaytasaw jupar colerat parlta:
6 Taqi kunat sipansa jan amuyt'asir warmi, ¿janit llakisiñanakax uñjkta, ¿kunas nanakax pasapxistu?
7 ¿Kunjamarak Sion taykasax taqi llakimp phuqt'ata, wali alt'at chuymanïtapa, wali llakita?
8 Jichhasti, taqinis jachir uñjasa, llakitasa, taqiniw llakt'atäpxta, ¿mä yuqall wawat llakitätati?
9 Uraqir jiskt'asim, jupasti sapxarakïtamwa: "Jupaw walja jilatanakan t'unjatätapat llakisiñapa" sasa.
10 Nayratpach taqeniw jupat jutapjjäna, mayninakas jupat jutapjjarakiniwa, niya taqeniw t'unjatäpjjani, walja jaqenakaw q'al tukjata.
11 Ukhamasti, khititix walja jaqinak chhaqhayaski uka warmit sipan juk'amp jachaspa. ¿janit jumax, ¿khitis mä jaqit llakiskta?
12 Ucampis jumatejj sista: 'Llakisiñajjajj janiw aka oraqen jach'ar aptatäquiti, nayajj purakajan achup apt'asiwaytwa, t'aqesiñampiw nayajj nayajj nayajj nayajj nayajj nayajj nayajj achasta.
13 Uraqix janiw ukhamäkiti, aka uraqin jakir jaqinakax kunjämtix aka uraqin sarnaqapkän ukhamarjamaw chhaqtxapxi.
14 Ucat nayajj sisma: 'Kunjämtejj jumajj ch'amachasïta, uqhama; ukhamarakiw aka uraqix achuparux churi, mä arunxa, jaqi, qalltatpach khititix jupar lurki ukaru.
15 Jichhasti llakimxa juma pachpat imt'asim, jan axsarasaw kuntix jumar purktam uk aguantañama.
16 Jumatix Diosan chiqapar uñjañ amtap uñt'äta ukhaxa, wawamarux tiempoparuw katuqäta, warminak taypinsa jach'añchatätawa.
17 Ukhamasti, chachaman ukar sarañamawa.
18 Ukatsti sarakituwa: "Janiw nayax uk lurkäti, janiw markar sarkäti, jan ukasti akaw jiwä" sasa.
19 Ukatwa nayajj jupar juk'amp parlt'ayäta, akham sasa:
20 Jan ukham lurapjjamti, jan ukasti ewjjt'atäpjjam. naya tuqi: ¿qhawqha t'aqhisiñanakas Sionan utji? Jerusalén markan llakinakapat chuymacht'atäpxam.
21 Jumaw uñjta santuariosax t'unjata, altarasax t'unjata, templosa t'unjata;
22 Saltonakasajj oraqer uchatäjjewa, q'ochusajj amukt'jjewa, kusisiñasajj tukusjjewa, candelabrosan qhanapasa jist'antatäjjewa, arust'äwisan arcapas q'añuchatäjjewa, qollan yänakasajj q'añuchatäjjewa, ukat sutipasti q'añuchatäjjewa jawsatäxistu ukax niyaw q'añuchatäxi: wawanakasax p'inqachatäpxiwa, sacerdotenakas phichhantat uñjasipxi, levitanakax katuntatäpxiwa, virgen tawaqunakas q'añuchatäpxiwa, warminakasarus t'aqhisiyataw uñjasipxi; aski jaqinakasa apt'ata, jisk'a wawanakasa t'unjata, waynanakasa esclavot irpatäpxi, ch'amani jaqinakasa jan ch'amani tukupxi;
23 Ukat, kawkïritix taqit sipan jach'a, Sion sellopax jichhax jach'añchäwip chhaqtayawayxi; Jupajj uñisirinakan amparaparuw katuyatäjje.
24 Ukatpï jach'a llakt'asiñam ch'allxtayam, walja llakinak apanukum, ch'aman Diosax wasitat jumat

khuyapt'ayasiñapataki, ukat jach'a jach'a tukurix irnaqawimat samarañ churätam, samarañ churätam.
25 Nayajj jupamp parlt’askayäta ukhajja, mä akatjamat ajanupajj wal qhant’äna, ajanupas k’ajkirïnwa, ukhamatwa jupar ajjsarayäta, kunjamäspasa uk amuyt’arakta.
26 Ukatsti mä akatjamat wali axsarañat jach'at art'äna, ukat uka warmin jach'a jach'a tukutapat uraqix khathatt'asïna.
27 Ukjjarusti, uka warmejj janiw mayampsa uñstjjänti, ucampis mä marcaw sayt’ayatäjjäna, ukat ajach'a chiqaw cimientonakatpach uñacht'ayasïna, ukatsti axsarayastwa, jach'at art'asirakta.
28 ¿Kawkinkirak Uriel angelasti, jupasti nayar qalltan jutäna? Jupaw walja jan walinakar puriyitu, tukusiñajasti jan waliruw tukuwayxi, k'umiñ mayisïwijasti.
29 Uca arunak arskäyät ukkhasti, jupajj nayaruw jutasin nayar uñtäna.
30 Nayasti jiwat jaqir uñtataw ikistxa, amuyt'añajasti apaqatäxiwa, jupasti kupi amparat katxarusaw chuymacht'itu, kayunakajar sayt'ayasaw sarakitu:
31 ¿Kunas jumarux jan walt'aystamxa? ¿Kunatsa ukham llakista? ¿Kunatsa amuyt'amamaxa, chuymaman lup'iñapasa llakisi?
32 Ukat nayasti saraktwa: “Nayar jaytanukusta, ukampis nayajj arunakamarjam lurarakta, pamparuw sarjjta, uñjaraktwa, ukampis uñjaraktwa, janiw arskti” sasa.
33 Jupasti sarakituwa: —Chachampi sayt'asim, nayasti ewjjt'äma —sasa.
34 Nayasti saraktwa: “Tata, nayampi parlt'askakim; jan jaytanukupxamti, jan suyt'äwijat aynacht'at jiwañajataki.
35 Nayajj jan yatkayäta uk uñjaraktwa, jan yatkayäta uk ist’araktwa.
36 ¿Jan ukax amuyujax sallqjatäpachati, jan ukax almajax samkanti?
37 Jichhasti achikt'apxsmawa, aka visionan uywatamar uñacht'ayañamataki.
38 Jupasti sarakituwa: —Ist'apxita, nayasti yatiyapxäma, kunatsa ajjsartaxa uk yatiyapxäma, jach'a Diosax walja jamasat yatiyapxätam —sasa.
39 Jupajj thakiman cheqapätapwa uñji, markamat sapa kuti llakisitamata, Sión markatsa wal jachta.
40 Ukhamasti aka visionax aka qhipa uñjatax sañ muni.
41 Jumasti mä warmiruw llakiskir uñjta, ukatsti chuymacht'añ qalltawayta.
42 Jichhasti janiw uka warmin uñnaqap uñjxtati, jan ukasti mä markaw uñstawayi.
43 Uka warmix wawapan jiwatapat yatiyapxätamxa, akaw askichasispa.
44 Jumatix uñjkta uka warmix Sión satawa.
45 Nayasti sapxsma, kimsa tunka maraw jan waxt'irïxi, uka kimsa tunka maranakaw jan waxt'äwin jan luqtatäkänti.
46 Kimsa tunka mara qhipatsti Salomonax marka sayt'ayäna, waxt'äwinak luqtarakïna.
47 Jumarux wali ch'amampi manq'ayaskta sasaw sapxsma.
48 Ucampis jupajj sistam: “Wawajjajj casarasiñ utapar mantasinjja, jan walt’äwin uñjasisaw jiwjjäna” sasa.
49 Jumasti jupar uñtasit uñjtaxa, wawapat jachatap layku, chuymacht'añ qalltawaytaxa.
50 Jichhasti Alaxpachankir Diosax uñjiwa jan k'arimp llakitätamsa, taqi chuymamat t'aqhisitamatsa jupa layku t'aqhisiyatätamxa, ukhamarakiw jach'a kankañapa, suma uñnaqt'a kankañap uñacht'aytamxa.
51 Ukatwa nayajj kawkhantï jan utajj luraskäna uka pampan qheparañamatak maysma.
52 Nayajj yattwa, Alajjpachankir Diosajj uk jumar yatiyañapjja.
53 Ukatwa nayajj pampar sarañamatak sissma, kawkhantï mä utajj jan cimientojj utjkäna ukaru.
54 Kawkhantix jach'a Diosax markap uñacht'ayañ qalltki uka chiqanxa, janiw khitin utapax sayt'kaspati.
55 Ukhamasti jan axsaramti, chuymamax jan axsaramti, jan ukasti mantam, ukat utan suma uñnaqt'apa, jach'a uñnaqap uñjam, kunjamtï nayranakamax uñjki ukhama.
56 Ukapachaw ist'äta, kunjämtix jinchumax amuyki ukhama.
57 Jumajj walja bendicionanakat sipansa juk’amp bendicitätawa, jach’a Diosan jawsatätawa. ukat ukhamarakiw juk’anikïpxi.
58 Ukampis qharüru arumaw akankäta;
59 Ukhamaw Alaxpachankir Diosax jach'a yänakat unañchäwinak uñacht'ayapxätam, kuntix Altu patax qhipa urunakan aka uraqin jakirinakar lurkani ukanak uñacht'ayapxätam. Ukatwa uka arumax ikirïta ukat yaqha arumax ikirïta, kunjamtï jupax siskitu ukhama.

11 JAQTHAPI

1 Ukatsti mä samkan uñjta, quta taypit mä águila mistunitayna, uka águilax tunka payan p'iqini, kimsa p'iqini.
2 Ukxarusti uñjaraktwa, ch'iwipampiw aka oraqpachar ch'iwxatäna, thaya thayt'aniw jupar thayt'anisin tantacht'asipxäna.
3 Nayasti uñjaraktwa, p'iqinakapatxa yaqha ch'akhanakaw jilsuwayxäna. ukatsti jisk'a p'iqinaka, jisk'a p'iqinakaruw tukupxäna.
4 Ukampis p'iqinakapax samaratäxänwa, chika taypinkir p'iqipax maynit sipan juk'amp jach'änwa, ukampis qhipharkir p'iqinakax samaratäxänwa.
5 Ukxarusti uñjaraktwa, águilax p'iqipampiw t'ijtäna, aka uraqinsa, ukan jakirinakarus apnaqäna.
6 Alaxpacha manqhankir taqi yänakax jupar ist'atap uñjarakta, janiw khitis jupa contra parlkänti, janirakiw mä jaqis aka uraqin utjki ukasa.
7 Ukxarusti, mä águila sat jamach'ix kayunakap patxaruw sartasisin p'iqinakapar parläna.
8 Janiw mä kutikix amuyasiñamäkiti, sapa mayniw kawkhantï ikirïki ukkhaxa.
9 Ucampis p'eqenakajj qhepïr urutak imatäpan.
10 Ukjjarusti, uka arujj janiw p'eqepat mistunkänti, jan ukasti cuerpop taypit mistuntäna.
11 Ukxarusti, llätunka p'iqinakapaw jakthapita.
12 Ukjjarusti, kupi toqenjja mä p’eqew uñstäna, reyinjja d taqi aka uraqi patxaru;
13 Ukhamaw reyin reyin tukusiñapajj purinïna, janiw kawkhapas uñstjjänti. ucatsti reyinëjjänwa, wali kusiskañänwa;
14 Reyin reyin reyin tukusiñapajj nayrïr reyjamaw purinïna, janiw mayampsa uñstjjänti.
15 Ukxarusti mä aruw ist'asïna.
16 Uraqpachar walja maranak apnaqir ist'am, akax sapxsmawa, janïr jan mayamp uñstkasinxa.
17 Jumat qhepürojj janiw khitis tiempomarojj purinkaniti, ni chikatpachasa.
18 Kimsïristi sartasinxa, nayrir maynïrjamarakiw apnaqäna, janiw mayampsa uñstxänti.

19 Ukhamaw taqi jilt'irinakampix maynit maynikam sarapxäna, sapa mayniw apnaqapxäna, ukatsti janiw mayamps uñstxapxänti.
20 Ukjjarusti, mä juk’a tiempotjja, qhepäjjat jutir p’eqenakajj kupëjjat sayt’atäjjänwa, ukhamat apnaqapjjañapataki. yaqhipanakax apnaqapxäna, ukampis mä juk'a pachatxa janiw juk'amp uñstxapxänti.
21 Jupanakat yaqhepajj sayt’atäpjjänwa, ukampis janiw apnaqapkänti.
22 Uka qhipatsti, tunka payan p'iqinakas janiw juk'amp uñstxänti, janirakiw pä jisk'a p'iqinakas uñstawayxänti.
23 Uka águilajj janiw juk’amp janchipajj utj-jjänti, jan ukasti kimsa p’eqenakaw samarañapa, sojjta jisk’a ch’iwinakapas utjarakïnwa.
24 Ukatsti uñjaraktwa pä jisk'a p'iqinakax suxta p'iqit t'aqanuqata, ukat kupi toqenkir p'iqi manqharuw qhiparäna.
25 Ukxarusti, ch'iwi manqhankir p'iqinakax sayt'asiñ munapxänwa, ukat apnaqañ munapxarakïnwa.
26 Ukxarusti mä jaqiw sayt'atäskäna, ukampis mä juk'a pachatxa janiw juk'amp uñstxänti.
27 Payïristi nayrïrit sipansa juk’amp jank’akiw sarjjäna.
28 Ukxarusti, uka paninix reyïñ munapxarakïnwa.
29 Ukham lup'isinsti, samarañ p'iqit mayniw sartäna, uka p'iqix chika taypinkänwa. ucajj mayni pä p’eqenakat sipansa juk’amp jach’änwa.
30 Ukatsti yaqha pä p’eqenakajj uka p’eqemp mayachatätap uñjarakta.
31 Ukxarusti, p'iqipax muytasxänwa, khitinakatix apnaqañ munapkäna uka ch'iwipan pä p'iqip manq'antapxäna.
32 Ukampis aka p'iqix taqpach aka uraqiruw axsarayäna, taqi khitinakatix aka uraqin jakapki ukanakarux wali t'aqhisiyataw apnaqäna. ukatsti taqi ch’iwinakat sipansa akapachan apnaqäwipänwa.
33 Uka qhipatsti, mä akatjamat chika taypinkir p'iqix janiw juk'amp uñstxänti, ch'iwinakar uñtata.
34 Ucampis uka pä p'eqew qheparapjjäna, jupanakajj aka oraqjjarusa, ukan jakirinakarus apnaqapjjarakïnwa.
35 Ukjjarusti, kupi toqenkir p’eqejj ch’eqa toqenkir p’eqeruw manq’antäna.
36 Ucatsti mä aruw p'eqt'asta, jupasti nayarojj saraquituwa: “Nayramar uñtam, kuntï uñjkta uk amuyt'am” sasa.
37 Nayasti uñjta, mä leonat warariskir mä leonas quqa taypit jaqunukuta, ukat mä jaqin arupa águila ukar khitasin säna.
38 Ist'am, nayasti jumamp parlt'ä, Jach'a Tantachäwisti sapxarakïtamwa:
39 ¿Janit jumax uka pusi animalanakat qhiparktaxa, kawkïrirutix akapachan reyïñatak utt'ayawaykta, jupanakan tukusiñap tuqi?
40 Pusïristi jutasinxa, nayra jach'a animalanakaruw atipjäna, wali axsarañampiw akapachar ch'amanïxäna, taqi aka oraqerusti walja ñanqha t'aqhisiyañampiw ch'amanïna. ucat walja tiempow sallqjañampi aka oraqen jacäna.
41 Aka oraqerojj janiw cheqpach taripktati.
42 Jumaw llamp'u chuymaninakaru t'aqhisiyayäta, sumankañ munirinakarus jan walt'ayaraktawa, k'arisirinakarus munastawa, achu achurinakan jakañ utanakapsa t'unjawayta, khitinakatï jan kuna jan wal lurapki ukanakan pirqanakapsa t'unjaraktawa.
43 Ukatpï jan wali luräwinakamax Jach'a Diosar purini, jach'a jach'a tukuñamasti Ch'aman Diosaruw puriraki.
44 Alaxpachankir Diosax jach'a jach'a tukuñ pachanak uñch'ukirakiwa, ucatsti tukusxiwa, jan wali luratanakapas phuqhasxiwa.
45 Uqhamasti janiw mayamp uñstkxätati, águila, ni axsarkañ ch'iwinakamasa, jan wali p'iqinakamasa, jan wali p'iqinakamasa, jan wali ch'akhanakamasa, ni taqi inamaya janchimasa.
46 Taqi aka uraqix samaratäñapataki, ukat kutt'aniñapataki, nuwasiñamat qhispiyatäñapataki, ukhamat jupar lurayirin taripäwipa, khuyapayasiñap suyt'añapataki.

12 JAQTHAPI

1 Uka leonax uka arunak parlkasax akham sasaw uñjta:
2 Ukxarusti, qhipharkir p'iqimpi, pusi ch'iwipampix janiw mayamp uñstxänti, paninisti uka chiqar sarasin apnaqañ qalltapxäna, reinopax jisk'akïnwa, ch'axwañampiw phuqhantäna.
3 Ukxarusti uñjaraktwa, janiw mayamps uñstxapxänti, águila janchipas taqpach phichhantatäxänwa, ukat aka uraqix wali axsarañänwa. ucatsti ajayujarojj sänwa:
4 Uñjapxam, nayaruw ukham lurtaxa, jach'a Diosan thakinakap thaqhatamata.
5 Uñjapxam, nayax amuyujan qarjataw uñjasta, ajayujansa wali ch'amanïtwa; ucat juk'a ch'amaw nayan utji, jach'a ajjsarañat jichhür arumajj t'aqhesiyata.
6 Ukatpï jichhax Altu Pataruw achikt'asï, tukuykam chuymacht'añapataki.
7 Ucat nayajj saraktwa: Tatay apnaqam, nayatejj janïr thy uñjañamataki, nayatix walja jaqinak nayraqatan jumamp chika chiqapar uñjatästa, chiqpachapuniw mayisïwixax nayraqataman uñstaspa;
8 Ukhamasti chuymacht'ita, uqhamarac sirvirimarojj aka ajjsarkañ visionajj kun sañsa muni, uqhamarac qhanpach uqhamarac uñacht'ayarakita, ukhamat nayarojj sum chuymacht'añamataqui.
9 Jumaw nayarojj nayarojj qhep qhepa kuti uñacht’ayañatakejj wakisjjayäta” sasa.
10 Jupasti sarakituwa: “Uka visionan qhanañchäwipawa.
11 Lamar qotat mistunir uñjkta uka águila, uka reinojj Daniel jilaman visionan uñjaskäna uka reinowa.
12 Ucampis janiw juparojj qhanañchascänti, ucatwa jichhajj jumar yatiyapjjsma —sasa.
13 Uñtapxam, urunakax purinïniwa, mä reinox aka uraqin sartani, ukatsti taqi reinonakat sipans axsarayatäniwa.
14 Uka pachparakiw tunka payan reyinakax maynit maynikam apnaqapxani.
15 Payïristi apnaqañ qalltani, tunka payan jaqinakat sipansa juk’amp tiemponïniwa.
16 Uka tunka payan ch'iwipax uñacht'ayi, kuntix jumax uñjktaxa.
17 Kuntix ist'kta uka aru, janiw p'iqit mistuñ uñjktati, jan ukasti janchi taypit mistuñ uñjta, ukax akham sañ muni.
18 Uka reinojj utjkani uka qhepatjja, jach’a ch’ajjwañanakaw utjani, jan walt’äwinakaw utjani.
19 Jumasti llätunk jisk'a p'iqinak ch'iwipar ch'uqt'ata uñjtaxa, akax akham sañ muni.
20 Jupanjja llätunka reyinakaw sartani, jupanakan tiempopajj mä juk’akïniwa, maranakapas jank’akiw utjani.
21 Jupanakatxa paniniw jiwarapxani, chika pachax jak'achasini, pusinix tukusiñap jak'achasiñapkamaw imatäni, ukampis paninix tukuyañkamaw imatäni.
22 Kimsa p'iqinak samart'ir uñjtaxa, akax akham sañ muni.

23 Qhep qhepa urunakanjja, Alajjpachankir Diosaw kimsa reinonak sayt’ayani, ukanjja walja yänak machaqar tukuyani, jupanakasti aka oraqen apnaqatäpjjaniwa.
24 Ukan jakapki ukanakat sipansa, jupanakat sipan juk'amp t'aqhisiyataw uñjasipxi, jupanakat sipansa, águila p'iqi satäpxiwa.
25 Jupanakasti ñanqha luräwip phuqapxani, qhip qhipa tukusiñapsa tukuyapxani.
26 Jach’a p’eqejj jan mayamp uñstjjatap uñjkta ukhajja, jupanakat maynejj ikiñan jiwañapwa uñacht’ayi.
27 Qhipharkir panininakax espadampiw jiwayatäpxani.
28 Maynin espadapajj mayniruw manq’antani, ukampis qhepatsti espadampiw jiwarani.
29 Jumasti pä p'iqinak ch'iwi manqhankir p'iqit pasaskir uñjta.
30 Ukasti uñacht'ayi, khitinakarutix Alaxpachankir Diosax tukuyañkama imawayki ukanakawa, akax jisk'a reinowa, jan walt'äwinakampi phuqt'ata, kunjämtix jumax uñjkta ukhama.
31 Leonasti, ch'uxña arunak taypit sartani, jach'at arnaqasir uñjta, águila sat jamach'impi parliri, taqi ist'at arunakampi jan chiqapar sarnaqatapat tuqinuqäna.
32 Akax alaxpachankir ajllit jaqiwa, jupaw jupanak layku, ñanqha luräwinakap layku tukuykam imaski, jupaw jupanakar tuqini, jan sintt'asitapampiw jisk'acharakini.
33 Jupanakasti taripäwi urun jakkir jaqinak nayraqatar uñt'ayani, jupanakar chiqañcht'ani.
34 Jupajj mayni markajjarojj khuyapayasiñampiw qhespiyani, khitinakatï nayan markajjan t’aqesiyapki ukanakarojja, jupanacarojj kusisiyarakiniwa taripañ uru puriniñapkama, uka urutjja nayajj qalltatpach siskäma.
35 Uka samkax juman uñjatamawa, uka samkax akham sañ muni.
36 Jumakiw Jach'a Diosan aka imantat yatiñatakejj wakt'äta.
37 Ukhamasti taqi akanak uñjkta ukanak mä libror qillqt'am, ukat imantam.
38 Jaqenakan yatiñan jaqenakar yaticham, jupanakan chuymapjja, uka imantat arunak amuyapjjaspa, imapjjarakispa” sasa.
39 Ucampis juma pachpaw paqallq urut juk'amp suyt'am, cuntejj jumar jach'a jach'a tukun yatiyañ munki uk yatiyatäñamataki. Ukat ukham sasaw thakipar sarxäna.
40 Kunapachatix jaqinakax paqallqu urux pasawayxi, janitix markar kutt'anxä uk uñjasax taqiniruw tantacht'asipxäna, jisk'at jach'a jaqikama, ukatsti nayar jak'achasisin sapxarakïnwa:
41 ¿Kunas jumar juchañchapjjsma? ¿Kuna jan walinaksa juma contra lurapxta, nanakar jaytanukusa, aka chiqan qunt'asiñamataki?
42 Taqe profetanakatjja, jumakiw nanakar jaytawayapjjtajja, mä cosecha t’ant’a, ch’amaka cheqan mä lamparar uñtata, thayat jark’aqat mä imantasir mä barcor uñtata.
43 ¿Janit jiwasanakar jutkistu uka jan walinakax wakiskaspa?
44 Jumatix jaytanukupxistaxa, ¿kunjäkis nanakatak wali askïspa, nanakatix Sion chiqan phichhantat uñjasiñäni?
45 Jiwasajj janiw ukan jiwapkäna ukanakat sipansa juk’amp sumäktanti. Ukat jach'at jachapxäna. Ucatsti nayajj jupanacarojj saraktwa:
46 Israel marka, suma chuymacht'asim; Jacobun utapa, jan llakt'asipxamti.
47 Jach'a Diosat amtasipktam, ch'aman Diosasti yant'anakan jan armasipktamti.
48 Nayasti janiw jumanakar apanukupksmati, janirakiw jumanakat jithiqtkti, jan ukasti aka chiqar jutta, Sion markan t'unjatäñapataki, jumanakan jisk'a uraqinakapat khuyapt'ayasiñataki ur santuario ukanwa.
49 Jichhasti sapa mayniw utamar sarxapxam, uka urunak qhipatsti jumanakan ukar jutapxäma.
50 Jaqinakax markar sarxapxäna, kunjämtix nayax sisktxa ukhama.
51 Ucampis paqallq uruw pampan qheparayäta, kunjämtejj angelajj siskitu ukhama. uca urunakanakwa pampan panqaranakap manq'irïta, nayan manq'ajasti quranakat manq'asirïta.

13 JAQTHAPI

1 Paqallqu urutsti arumaw mä samka samkasta.
2 Lamar qotat mä thayaw sartäna, uka thayajj taqpach oladanakaruw thayt’ayäna.
3 Ukjjarusti, uka jaqejj waranq waranqa alajjpachankir waranq waranqa jaqenakamp chikaw ch’amanïskäna, uñnaqap muytasinjja, taqe kunatï jupar uñjkäna ukanakajj khathatt’asïnwa.
4 Kunapachatix uka arux lakapat mistkän ukkhaxa, taqi khitinakatix arup ist'apki ukanakax phichhantapxänwa, kunjamtï aka uraqix ninar ist'ki ukhax ch'amakt'ki ukhama.
5 Uka qhipatsti, walja jaqinakaw tantachasipxäna, alaxpachan pusi thayanakapatxa, qutat mistur jaqir katuntañataki
6 Ucampis nayajj uñjta, jupajj mä jach’a qollu p’eqt’asisaw uka qollu patjjar t’ijtjjäna.
7 Ukampis nayajj kawkhantï uka qollujj k’achacht’atäki uk uñjiriskayätwa, ukampis janiw atipkayätti.
8 Uka qhipatsti uñjaraktwa, taqi khitinakatix jupar apnaqañatak tantachasipkäna ukanakax wal axsarapxäna, ukampis nuwasiñatak ch'amachasipxäna.
9 Ukjjarusti, jutirinakan nuwasiñap uñjasajj janiw amparap aytaskänti, ni espadasa, ni nuwasiñ yänakas apt’askänti.
10 Ukampis nayakiw uñjta, lakapat nina nakhantayañjama, lakapat mä nina nakhaskir samaña, lakapat chispanaksa, jach'a thayanaksa mistuyäna.
11 Jupanakasti taqiniw mayacht'asipxäna; nina nakhantata, nina nakhantata samaña, jach'a thaya; nuwasiñatak wakicht'atäpkän uka jaqinakarux wali ch'amampiw jaquqanïna, ukat sapa mayniruw phichhantapxäna, ukat mä akatjamat jan jakt'kay jaqinakarux janiw kunas amuyaskänti, jan ukasti laq'ampi, chhullunkha q'aphimpikiw amuyasïna, uk uñjasax axsarayätwa .
12 Uka qhepatjja, uka pachpa jaqeruw qollut saraqanir uñjta, juparusti sumankañ jakir yaqha jaqenakaruw jawsayarakta.
13 Walja jaqenakaw Jesusan ukar puripjjäna, yaqhepajj wal kusisipjjäna, yaqhepasti llakt’asipjjäna, yaqhepasti watjjatatäpjjänwa, yaqhepasti wajjt’at wajjt’anakat apanipjjarakïna.
14 Qalltatpachaw uywatamarux uka muspharkañanak uñacht'ayawaytaxa, mayisitax katuqañajatakis askïkaspas ukham uñjta.
15 Jichhasti aka samkax kun sañs muni uk uñacht'ayapxita.
16 Kunjamtï nayajj amuyt’askta uk amuyt’asktajja, ¡ay kunakïkani uka urunakan qheparapkani ukanakata, ukat juk’amp ay, jan qheparatäpki ukanakata!

17 Khitinakatix jan qhiparapkän ukanakax llakt'ataw jikxatasipxäna.
18 Jichhajja, kunanakatï qhepa urunakan imatäkani uk amuyasta, kunanakatï jupanakarusa, qhepür jakirinakarusa paskani ukanakjja.
19 Ukatwa jupanakax jach'a jan walt'awinakaru, walja wakiskir yänakaruw puripxi, kunjamtï aka samkanakax yatiyapki ukhama.
20 Ukampis jan walt'äwin uñjasir jaqitakix akapachat mä qinayjam tukuñat sipansa, qhipa urunakan kunanakatï paskani ukanak jan uñjañat sipansa. Jupasti sarakituwa:
21 Uka unañchäwix kun sañs muni uk uñacht'ayapxäma, kuntix jumax munkta uk jist'ararakïma.
22 Jumasti qhipharkir jaqinakat parltaxa, akax akham sañ muni.
23 Khititejj uka tiempon jan walinakar saykatkani ukajja, jupa pachpaw q'omachasi, jan walinakar purt'atäpki ukanakajja, luräwinakanïpki, Taqe Ch'amani Diosar confiyapki ukanaka.
24 Ukhamasti uk yatipxam, qhiphart'atanakax jiwatanakat sipan juk'amp bendicionanakanïpxiwa.
25 Uka unañchäwix akham sañ muni: mä jaqir quta taypit mistunir uñjta.
26 Juparakiw khitirutix jach'a jach'a tukur Diosax mä jach'a pacha amtki, jupa pachpaw luratanakaparux qhispiyani.
27 Jumasti lakapat mä thaya, nina, thaya thayt'ir uñtataw mistunitap uñjta.
28 Jupajj janiw espadanïkänti, ni nuwasiñ yänakas apt'atäkänti, jan ukasti jupar t'ijt'anitapajj jupar apnaqir jutapkäna uka jaqenakaruw tukjäna. akax qhanañchatawa:
29 Uñtapxam, urunakax puriniwa, kunapachatï Altu patankir Diosax aka uraqinkiri jaqinakar qhispiyañ qalltkani.
30 Jupajj aka oraqen jakirinakarojj wal muspharayi.
31 Maynix maynimpiw nuwasiñatak ch'amachasipxani, mä markax yaqha markampiw nuwasipxani, mä markax yaqha markampiw nuwasipxani.
32 Kunapachatix akanakax phuqhasini, kuna chimpunakatix nayrax uñacht'ayawayksma ukanaka, ukapachaw Yuqaxax yatiyatäni, khitirutix jumax mä jaqir uñtat makhataskir uñjkta ukaru.
33 Taqe jaqenakajj arup ist'apjjani ukhajja, sapa mayniw oraqenakapan maynit maynikam nuwasiñat sarjjani.
34 Jan jakt'kay walja jaqinakaw tantacht'asipxani, kunjamtï jumax uñjkta ukhama, jupanakax jutañ munapxani, nuwasiñamp atipjañataki.
35 Ucampis jupajj Sión sat qollu patjjan sayt'atäniwa.
36 Sionax jutaniwa, ukat taqi jaqinakar uñacht'ayatäniwa, wakicht'ata, sayt'ayata. kunjamtï jumajj jan amparani k'uchirt'at qollu uñjkta ukhama.
37 Ukat aka Yuqaxax uka markanakan jan wali luratanakaparux tuqinuqt'ani, jan wali jakawip laykux jach'a thayaruw jaquntatäpxi;
38 Jupanakan nayraqatapansti jan wali amuyunak uñacht'ayani, t'aqhisiyañ qalltapxani, mä nina nakhaskir kamachimpi.
39 Jumasti yaqha suman jakasir jaqinakar tantachthapitap uñjarakta;
40 Uka tunka tribunakawa, jupanakax Oseas reyin pachapan uraqinakapat katuntatäpxänwa, jupanakarux Salmanasar reyiw Asiria markan katuntat irpxaruwayäna, jupasti uma patxaruw irpxaruwayäna, ukat yaqha uraqiruw puripxäna .
41 Jupanakasti maynit maynikamaw amtapxäna, walja markanakat apanukusin yaqha markar sarxapxañapataki, kawkhantï jaqinakax jakasipkataynati.
42 Ukhamat jupanakax kamachinak phuqapxañapataki, uka kamachinakxa janipuniw pachpa uraqipan phuqhapkänti.
43 Jupanakasti Éufrates markaruw puripxäna, jawir thiya.
44 Alaxpachankir Diosax jupanakatak unañchanak uñacht'ayäna, ukatsti uma jalsu tuqir sayt'ayäna.
45 Uka markanjja, mä mara chikataniw mä jach'a thaknam sarapjjañapäna.
46 Ukatsti qhipa pachakamaw ukan jakapxäna. jichhasti kunapachatï jutañ qalltapxani ukhaxa,
47 Jach'a jawir uma phuch'unak mayamp sayt'ayani, uka phuch'unak pasañapataki.
48 Markamat qhiphart'atäpki ukanakajja, nayan jak'ajan utjki ukanakawa.
49 Kunapachatix tantacht'at walja markanakar t'unjkani ukkhaxa, qhipharkir markaparuw arxatani.
50 Ukapachaw jupanakarux jach'a muspharkañanak uñacht'ayani.
51 Nayasti saraktwa: "Apnaqt'ir Tatay, aka uñacht'ayita: ¿Kunatsa uka jaqir quta taypit makhataskir uñjta?
52 Jupasti sarakituwa: "Kunjämtix jumax janiw thaqkasmati, janirakiw yatkasmati kunanakatix quta manqhan utjki ukanakxa .
53 Uka samkax jumatakix qhanstayatawa.
54 Jumasti thakim apanukuwaytaxa, nayan kamachixar ch'amachasitama, thaqta.
55 Jakäwimarux yatiñ kankañampiw sum uñt'ayawayta, amuyt'ir taykamar jawsaraktaxa.
56 Ukatpï jach'a Diosan yänakap uñacht'ayapxsma, kimsa urutsti yaqhanak parlarakïma, jach'a muspharkañanak yatiyapxarakïma.
57 Ucatsti nayajj pamparuw sarjjayäta, jach'a jach'a tukur Diosar jach'añchasa, yuspärasa, kuna muspharkañanaktï jupajj tiempopar lurkäna ukanak layku.
58 Jupajj uka pachpa apnaqirïtap laykojja, kunanakatï wajjt'ki ukanakjja, kimsa uruw ukan qont'asiyäta.

14 JAQTHAPI

1 Kimsïr urutsti, mä encina quqa manqhan qunt'atäskayätwa, mä ch'uxña quqa taypit mä aruw ist'asïna: "Esdras, Esdras" sasa.
2 Ukat nayax saraktwa: Akanktwa Tatitu Ukat kayunakajat sayt'asiwayta —sasa.
3 Ukatsti sarakituwa: "Nayax ch'uxña quqanak taypin Moisesar uñt'ayasta, jupamp parlt'arakta, kunapachatix markajax Egipto markan luqtkäna ukhaxa.
4 Ukatsti nayasti Egipto markat markajar irpxaruw khithta, kawkhantï jaya tiempo katjaskäyät uka qulluruw irpta.
5 Juparusti walja muspharkañanak yatiyäna, ukatsti kuna imantat urunakansa, tukusiñapsa yatiyarakïnwa. ucatsti sarakïnwa:
6 Uka arunak yatiyäta, uka arunak imantäta.
7 Jichhasti sapxsmawa:
8 Nayan unañchanak uñacht'ayawaykta, samkanak uñjkta, ist'kta uka samkanak chuymaman imañamawa.
9 Jumasti taqi kunat apaqatäxätawa, ukat jichhat uksarux Yuqaxampi, jumar uñtasit jaqinakamp chikaw qhipararakïta, pachax tukusiñapkama.
10 Akapachax waynäñap apt'awayxi, pachanakax chuymankipstañ qalltawayxi.

11 Akapachax tunka payan t'aqaruw jaljasi, tunka t'aqapax niyaw tukusxi, chikat tunka t'aqaruw tukuwayxi.
12 Ukatsti tunka t'aqa chikatat qhipharux qhiparakiwa.
13 Jichhasti utamar suma uñnaqt'ani, markamarux chiqañcht'am, jan walt'äwin uñjasirinakar chuymacht'am;
14 Jiwañjam amuyunak apanukum, jaqin q'ipinakap apanukum, jan ch'amanïñ apanukum.
15 Jumatakix wali ch'amäki uka amuyunak apanukupxam, ukat jank'akiw uka pachanakat jaltxapxäta.
16 Kuna jan walinakatï uñjkta ukanakat sipansa juk’amp jach’a jan walinakaw akat qhepat lurasini.
17 Uñtapxam, akapachax juk'amp jan ch'amanïxaniwa, juk'amp jan walinakax ukan jakasirinakarux juk'ampiw jilxattani.
18 Tiempox wali jayaruw jaltxi, alquilasiñas wali ch'amawa, jichhasti uka unañchäwix jank'akiw jutani, uka unañchäwix jumatakix wali ch'amawa.
19 Ukxarusti nayasti juman nayraqatam saraktwa:
20 Tatay, nayax saraskä, kunjamtï jumax siskta ukhama, ukankir jaqinakar tuqinuqañataki, ukampis qhipür yurir jaqinakasti, ¿khitirak jupanakar ewjjt'anisti? uqhäm akapachajj ch’amakar uchatäjje, ukan jakirinakasti jan qhananïpjjarakiwa.
21 Ukhamasti kamachimax phichhantatänwa janiw khitis yatkiti kuna lurañanakatix jumat luratäki, ni kuna lurañs qalltañapäki ukxa.
22 Nayatix juman nayraqataman khuyapayasiñ jikxattaxa, Qullan Ajayu nayar khitani, nayasti taqi kunatix akapachan qalltatpach luraskäna, kamachiman qillqatäki ukanak qillqt'arakï, ukhamat jaqinakax thakim jikxatapxañapataki, ukhamarak jupanakar jikxatapxañapataki ukax qhipa urunakan jakañapawa, ukax jakañapawa.
23 Jupasti sarakituwa: “Sartam, jaqinakar tantacht'asim, ukat pusi tunka uru jan thaqhapxamti” sasa.
24 Ukampis jumax walja caja quqanak wakicht'am, Sarea, Dabria, Selemia, Ecano, Asiel, aka phisqa quqanakax jank'ak qillqañatakiw wakicht'ata.
25 Aka chiqar jutam, nayasti chuymaman mä qhana qhant'ayarakï, ukax janiw jist'antatäkaniti, kunanakatix qillqañ qalltkäta ukanak phuqhañkama.
26 Kunapachatix lurkäta ukkhaxa, yaqhep yatiyäta, yaqhep yatiñan jaqinakar jamasat yatiyäta.
27 Ukxarusti nayasti, kunjämtix jupax siskatayna ukhamarjamaw mistuwaytxa, taqi jaqinakar tantacht'asaw sarakta:
28 Israel marka, aka arunak ist'am.
29 Nayra awkinakajasti qalltan Egipto markan yaqha markankir jaqenakäpjjänwa.
30 Jupanakasti jakañ churir kamachi katuqapxarakta, uka kamachix janiw phuqhapkänti, jumanakax jupanakat qhiparux p'akintapxaraktawa.
31 Ukapachaw Sion uraqix jumanak taypin jaljtatäxäna, ukampis nayra awkinakamasa, jumanakas jan walinak lurapxtaxa, janirakiw jach'a jach'a tukur Diosax jumanakar sisksma uka thakhinak phuqhapktati.
32 Jupajj cheqapar taripir jaqëtap laykojja, kunatï jumanakar churktam ukjja, jumanakat apt’asiwayjjewa.
33 Jichhasti jumanakax akankxapxtawa, jilanakamasa jumanak taypinkapxtaxa.
34 Ukhamasti, jumanakatix amuyunakamar apnaqapxäta, chuymanakamsa mayjt'ayapxätaxa, jakaskakipxätawa, jiwañ tukuyatatsti khuyapt'ayatäpxätawa.
35 Jiwañ qhipat taripäwix jutaniwa, kunapachatix wasitat jakañäni, ukapachaw aski jaqinakan sutinakapax uñt'ayatäni, jan wali jaqinakan luratanakapas yatiyatäniwa.
36 Jichhasti jan khitis nayar jutpanti, janirak aka pusi tunka urunak thaqkipanti.
37 Uka phesqa jaqiruw irpta, kunjamtï jupax siskitu ukhama, pamparuw sarapxta, ukan qhiparapxta.
38 Qhipürusti, mä aruw jawsanitu, akham sasa: “Esdras, lakam jist'arasim, umañamataki” sasa.
39 Ukxarusti lakax jist'arasaw uñjta, mä phuqt'at coparuw purinitu, umamp phuqt'ata, ukampis nina saminakapasti ninar uñtatänwa.
40 Ukxarusti umt'awaytwa, umañ tukuyatatsti, chuymaxax amuyt'añ yatiyäna, yatiñ kankañax chuymajan jilxattawayxäna, ajayujax amuyujaruw ch'amañcht'itu.
41 Lakajasti jist'aratäxänwa, janiw juk'amp jist'antatäxänti.
42 Alaxpachankir Diosax uka phesqa jaqirux amuyt'ayäna, uka aruman muspharkay unañchäwinakap qillqapxäna, uka unañchäwinak jan uñt'apkäna ukanakxa, pusi tunka uruw qunt'asipxäna, urux qillqapxäna, arumanakax t'ant'a manq'apxäna.
43 Nayasti. Urun parlirïta, arumasti janiw lakaj katxaruyätti.
44 Pusi tunka urunak saraqataruw pä patak pusini libronak qillqapxäna.
45 Pusi tunka uru phuqhasxän ukkhasti, jach'a Diosax akham sänwa: “Nayrïr qillqatäki ukanakax qhanpach uñt'ayapxam, ukhamat aski jaqinakasa, jan askïki ukanakas liyt'apxañapataki.
46 Ukampis paqallq tunka qhipïrinak imañamawa, ukhamat jaqinak taypin yatiñan jaqinakar katuyañataki.
47 Jupanakanwa amuyt'añ phuch'u, yatiñan phuch'upa, yatiñan jawirapas utji.
48 Ucat nayajj ukham lurta.

15 JAQTHAPI

1 Uñtapxam, jumax markaxarux profecía arunak arsum, uka arunaktix nayax lakamar uchaskäma, sasaw Tatitux saraki.
2 Ukxarusti papelar qillqt'ayapxam, chiqa chuymanïpxiwa, chiqa chuymanïpxiwa.
3 Jan jumar jan walt'ayañatak amuyt'äwinakarus ajjsarañamäkiti, janirakiw jumar jan wal parlirinakan jan iyawsäwipatsa jan walt'ayapxätamti.
4 Taqi jan chiqa chuymaninakax jan chiqa chuymanïpxatap laykuw jiwapxani.
5 Uñtapxam, Tatitux siwa: akapacharux t'aqhisiñanak apanini; espada, mach'a, jiwaña, t'unjäwi.
6 Jan walinakax aka oraqpacharuw q'añuchawayi, jan wali luratanakapas phuqhasirakiwa.
7 Ukatpï Tatitux siwa:
8 Nayajj janiw juk’amp lajjrajjat katjjaskäti, jan wali luratanakapatjja, janirakiw jupanakar jaytkäti, jan wali luratanakapatjja, jan juchani, cheqapar wilajj nayaruw arnaqaski, almanakas arnaqasipjjetu sapa kuti quejasiñakiw wakisi.
9 Uqhämasti, Tatitojj siwa: Cheqpachapuniw jupanakar kutt’ayaskä, jupanak taypit jan juchani wilapsa nayaruw katoqarakï.
10 Uñtapxam, markajax mä tama ovejanakjamaw jiwayañatak irpatäski, janiw jichhax Egipto uraqin jakapxañapatak jayskäti.

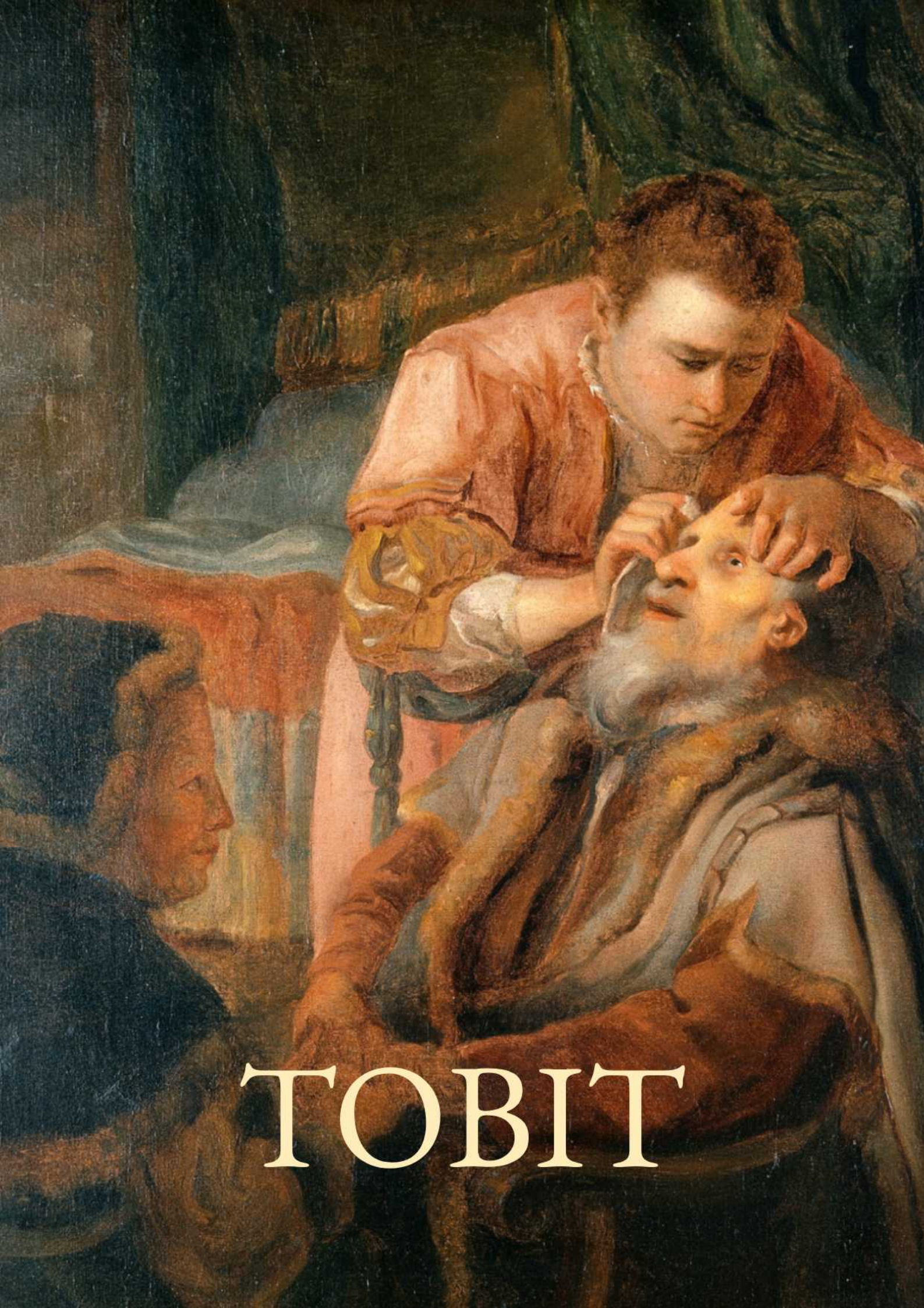
11 Ucampis mä ch'aman amparampi, mä ampar luqtatampiw jupanakar irpani, Egipto markar nayrjarjam jan walt'äwinakamp nuwjarakï, taqi uka uraqiruw t'unjä.
12 Egipto markajj wal llakisini, ucat cimientopasti Diosajj uka markar apankani uka t’aqhesiñampi, mutuyäwimpi t’unjatäniwa.
13 Uraq yapuchirinakax llakisipxaniwa, jathanakapax ch'uxña ch'uxñampi, chhijchhimpi, ajjsarkañ warawarampiw tukusxanin.
14 ¡Ay akapachasa, ukan jakirinakasa!
15 Espadampi, t'unjäwipampix niyaw jak'achasini, mä markakiw sayt'asisin nuwasipxanit mayni, amparanakaparu espadanakampi.
16 Jaqenak taypin jan walt'ayasiñaw utjani, maynit maynikamaw nuwasipjjani. janiw reyinakarusa, jilïrinakarusa yäqapkaniti, kuna lurañanakas jupanakan ch'amapan sayt'atäni.
17 Jaqix mä markar sarañ muni, ukampis janiw atipkaniti.
18 Jach'a jach'a tukupxatap laykuw markanakax jan walt'ayasipxani, utanakas t'unjatäpxani, jaqinakax axsarapxarakiniwa.
19 Jaqix jaqi masipat janiw khuyapt'ayaskaniti, jan ukasti espadampiw utanakap t'unjani, yänakapsa lunthatani, t'ant'a jan utjatapata, jach'a t'aqhisiñata.
20 Uñtapxam, Diosax siwa, aka uraqin taqpach reyinakaruw jawst'ä, nayar jach'añchapxañapataki, jupanakax inti jalsutpacha, aynach tuqit, inti jalsu tuqita, Libano tuqit jutir reyinakaruw jach'añchapxäma. maynit maynikam uñisiñatakejja, kuntï jupanakar lurapki ukanak kutt’ayapjjañapataki.
21 Kunjämtix jichhürunakan ajllit masinakajar lurapki ukhama, nayasti ukhamarakiw lurä, jupanakan chuymapan kutt'ayarakï. Tatit Diosax akham siwa:
22 Kupi amparajajj janiw jucharar jaqenakarojj khuyapt’aykaniti, espadajjasti janiw tukuskaniti, khitinakatï aka oraqer jan juchani wila wartapki ukanakaru.
23 Ninasti colerasiñapat mistuwayxiwa, oraqen cimientonakaparusa, juchararanakarusa nakhantat paja uñtataw nakhantäna.
24 ¡Ay jucharar jaqenakatakejja, mandamientonakaj jan phoqapki ukanakajja! sasaw Tatitux saraki.
25 Janiw jupanakarux khuyapt'aykäti, wawanaka, ch'amat sarapxam, jan qullan chiqax q'añuchapxamti.
26 Tatitux taqi khitinakatix jupa contra jucha lurapki ukanakarux uñt'iwa, ukatwa jiwañaru, t'unjäwiru katuyaraki.
27 Jichhasti aka oraqpacharuw t'aqhisiñanakax purini, jumanakax ukan qhiparapxäta, Diosax janiw qhispiyapkätamti, jupa contra jucha lurapxatamata.
28 Uñtapxam mä axsarkañ unañchäwi, inti jalsu tuqit uñstatapa.
29 Kawkirutix Arabia dragonankir markanakax walja carronakampi mistunipxani, waljaniruw thayar uñtat aka uraqir apatäpxani, ist'irinakax axsarapxañapataki, khathatipxañapataki.
30 Uqhamarac carmananonakajj colerat colerat sallqa jawiranakjamaw mistuni, jach’a ch’amampiw jutapjjani, jupanakamp nuwasipjjani, asirionakan oraqepat mä cheq tukjapjjarakini.
31 Ukapachaw dragonanakax atipjapxani, kunjamäpxänsa uk amtasisa; Jupanakatejj jupanakpachatejj arknaqañatakejj wali ch’amampi amtasisajj jupanak pachpat kutt’anipjjani.
32 Ukapachaw jupanakasti wila ch'allxtayatäpxani, ch'amapampiw amukt'apxani, jaltxapxarakiniwa.
33 Asirio uraqitpachaw uñisirinakax jupanakar muyuntapxani, yaqhipanakarusti q'al tukjapxani, ejercitonakapansti ajjsarañampi, axsarañampi, reyinakapamp ch'axwañampiw utjani.
34 Inti jalsut aynach toqet aynach toqenkir qinayanak uñjapjjam, uñch’ukiñatakejj wali ajjsarkañawa, colerasiñampi, thayampi phoqantatänwa.
35 Jupanakajj maynit maynikamaw nuwjapjjani, walja warawaranaksa aka oraqeruw tukjapjjarakini, jupanakan warawaranakaparu. wilax espadat purakakamaw utjani.
36 Jaqenakan wanupajj camellon q’añunakapkama.
37 Uraqpachanxa wali axsarañasa, khathatiñasa utjani, khitinakatix colerasiñ uñjapki ukanakax axsarayasipxani, khathatt'asiñas jupanakarux purini.
38 Ucatsti jach'a jach'a thayanakaw sur toqetsa, alay toqetsa, inti jalanta toqetsa yaqha cheqat jutani.
39 Inti jalsu tuqitxa wali ch'ama thayanakaw sartani, ukatsti jist'arasini. uqhamarac colerat jach'ar aptäna, inti jalanta inti jalanta thayaru ajjsarayañatak ch'alljjtayat warawarasti t'unjatäniwa.
40 Jach'a ch'aman qinayanakax jach'a jach'a tukusaw jach'a jach'a tukuni, warawarampi, taqi aka uraqiru, ukan jakirinakarus axsarayañapataki. taqi jach'a jach'a chiqanakaruw mä axsarkañ warawara warxatapxani.
41 Nina, chhijchhi, t'ijtir espadanaka, walja uma, taqi yapunaka, taqpach jawiranaka, jach'a umampi phuqhantat uñjasiñapataki.
42 Markanaka, pirqanaka, qullunaka, qullunaka, ch'uxña quqanaka, ch'uxña quqanaka, trigonakas t'unjapxani.
43 Jupanakasti jan sayt'asaw Babilonia markar sarapxani, ukatsti axsarayapxani.
44 Jupanakasti jupar jak'achasisin muyuntapxani, warawarampi, taqi colerasiñampiw jupar warxatapxani, laq'ampi, chhullunkhampiw alaxpachar makhatani, ukat taqpach jak'ankirinakax jupat jachapxarakini.
45 Khitinakatix uka warmin apnaqat qhiparapkani ukanakax jupar axsarayirinakaruw yupaychapxani.
46 Asia markankiri, jumasti Babilonian suyt'äwipampi chikachasïta, jupan jach'a jach'a tukutapa.
47 Ay, jumat llakit jaqe, jupar uñtasitätam layku; Ukatsti phuchhanakamarux q'añu luräwinakampiw k'achacht'araktaxa, munasirinakamar kusisiyapxañapataki, jach'añchasipxañapataki, jupanakax jumamp chika q'añu jucha lurañ munapxi.
48 Jumasti uñisit jaqirux arktaxa, taqi luratanakapansa, taqi luratanakapansa.
49 Nayasti jumar t'aqhisiñanak apayanipxäma; viuda, pisinkañ, mach'a, espada, usu, utanakam t'unjañataki, jiwañampi.
50 Ch'amaman jach'a kankañapax panqarjamaw wañt'ayatäni, jumar khithatäki uka junt'u umaw sartani.
51 Jumax jan ch'amanïxätawa, mä pobre warmir uñtataw ch'akhanakampi, ch'akhanakampi mutuyatäkaspas ukhama, ch'amani jaqinakasa, munasirinakas jan katoqañjamäñapataki ve juma.
52 Nayasti envidiasiñampi ukham jumar jan walt'ayaskiristi, Tatitux siwa.
53 Jumatix ajllit masinakajarux jan sapürus jiwaykasmaxa, amparanakamar jawq'jasa, jiwatanakar jach'ar aptasa, machantatäkasinxa.
54 ¿Uñnaqaman suma uñnaqap uñacht'ayasmati?

55 Q’añu jucha lurañaman premiomajj juman chuymaman utjani, ukatwa kutt’ayatäñama.
56 Kunjämtix jumax ajllit masinakajar lurktaxa, ukhamarakiw Diosax jumarux lurätam, jan wali lurañanakarus katuyarakïtamwa
57 Wawanakamax manq'at awtjataw jiwapxani, espadampiw liwxatasipxäta, markanakamax t'unjatäniwa, taqiniw pampan espadampi jiwarapxani.
58 Qullunakan jakirinakax manq'at awtjataw jiwapxani, pachpa aychap manq'antapxani, wilapsa umapxani, t'ant'a manq'at awtjata, uma umat pharjata.
59 Jumajj jan kusisit jaqenakjamaw lamar qota taypit jutäta, wasitatwa jan walinak katoqarakïta.
60 Uka thaknam sarkasasti, jan kun lurañ munir markaruw t'ijtapxani, mä juk'a uraqinakam t'unjapxani, jach'a kankañamat mä chikat q'al tukjapxani, ukatsti t'unjatäki uka Babiloniaruw kutt'apxani.
61 Jupanakasti laq'a laq'unakar uñtat jaquntatäpxätawa, jumatakix ninar uñtataw tukupxätam.
62 Jumanakarusa, markanakamarusa, uraqinakamarusa, qullunakamarusa t'unjapxätamwa. taqi quqanakamsa, achur quqanakamsa ninamp phichhantapxani.
63 Wawanakamarux katuntat apasxapxani, kuntix utjktam uksti lunthatapxani, ajanuman suma uñnaqap t'unjapxani.

16 JAQTHAPI

1 ¡Ay jumatakejj Babilonia, Asia marka! ¡Ay jumatakejj Egipto, Siria marka!
2 Saco, ñik'ut isimpi isthapt'asipxam, wawanakamat jachapxam, llakisipxam; t'unjäwimax jak'ankxiwa.
3 Mä espadaw jumar katuntatätam, ¿khitis uka espada kutt’ayaspa?
4 Jumanak taypiruw nina apayani, ¿khitis uka nina jiwarayaspa?
5 Jumanakarux jan walt'äwinakaw apayanipxsma, ¿kunarak jupanakar apanukuñapatakisti?
6 ¿Khitis manq’at awtjata leonarojj ch’ojjñata apanukuspa? ¿Khitis nina nakhantañ qalltkipan laq'a ch'akhanak jiwarayaspa?
7 ¿Maynix mä ch’amani arquerox mä flechampiw kutt’ayaspa?
8 Ch'aman Tatituw t'aqhisiñanak khithani, khitis jupanakar apanukuspa?
9 Jupan colerasiñapatjja, ninaw mistuni, ¿khitirak uka colerat jiwarayaspasti?
10 Jupasti llijullijunak jaquqani, ¿khitirak jan ajjsarkaspasti? Jupax q'ixu q'ixu, ¿khitis jan axsarapuni?
11 Tatituw ajjsarayani, ¿khitirak jupan nayraqatapan jan q'añuchatäkaspa?
12 Oraqes khathati, cimientonakapasa; lamar qutasti jach'a manqhat jach'a jach'a tukusaw sartaski, jach'a jach'a qutanakax mulljataw uñjasi, chawllanakas Tatitun nayraqatapan, ch'amapan jach'a kankañap nayraqatan.
13 Kupi amparapajj ch’amaniwa, arco k’uchirt’ki uka flechanakapajj wali ch’amaniwa, janiw faltaskaniti, kunapachatï akapachan tukusiñapkama jawq’jañ qalltkani ukhajja.
14 Uñtapxam, t'aqhisiñanakax khithatäxiwa, janiw kutt'anxaniti, aka uraqir puriñkama.
15 Ninajj nakhantatänwa, janiw jiwaratäkaniti, aka oraqen cimientop nakhantayañkama.
16 Kunjämtix mä ch'aman arquerox mä flechax jan qhipäxar kutt'anki ukhama, ukhamarakiw aka uraqir khithatäkani uka t'aqhisiñanakax janiw mayamp kutt'anxaniti.
17 ¡Ay nayasti! ¡ayäkiskayätwa! ¿khitis uka urunakan qhespiyistani?
18 Llakinaka, jach'a llakinak qalltaña; mach'a qalltawimpi, jach'a jiwañampi; ch'axwäwinakan qalltatapa, ch'amaninakax axsarañampiw sayt'asipxani; ¡jan walinakan qalltatapa! ¿kunsa nayajj lurä uka jan walinakajj purinkani ukhajja?
19 Mach'a t'aqhisiñampi, t'aqhisiñampi, t'aqhisiñampi, t'aqhisiñampi, jawq'jañanakjam khithatawa.
20 Ukampis taqi ukanak laykux janiw ñanqha luräwinakap apanukupkaniti, janirakiw jawq'jatanakatsa amtasipkaniti.
21 Uñjapxam, manq'añanakax aka uraqinx wali suma jila alanïniwa, ukhamat jupanakpachax suma qamatäkaspas ukham amuyasipxani, ukapachas jan walinakax aka uraqin jilxattani, espada, mach'a, jach'a ch'axwañanaka.
22 Aka oraqen jakirinakat waljaniw mach'at jiwarapxani. maynirusti, manq'at qhispipki ukanakasti, espadampiw tukjani.
23 Jiwatanakasti laq'ar uñtat jaqunukutäniwa, janirakiw khitis jupanakar chuymacht'ir utjkaniti, uraqix tukjatäniwa, markanakas t'unjatäxaniwa.
24 Janiw khitis aka uraqi yapuchañatakisa, yapuchañatakis utjkaniti
25 Quqanakax achuni, ¿khitirak apthapispasti?
26 Uvas puqurani, ¿khitis uka achunak takt'anisti? taqe cheqanakajj jaqenakatakejj ch’usaruw tukuni.
27 Ukhamatwa maynix maynir uñjañ munani, arup ist'añsa munarakiniwa.
28 Mä markat tunka qhiparani, pä pampat qhiparani, uka quqanakax ch'ullqhi quqanakan, qala ch'iwinakan imantasipxaniwa.
29 Kunjamatix Olivos huertanx sapa quqanx kimsa jan ukax pusi aceitunas qhiparxi.
30 Jan ukax uva yapu apthapisin mä qawqha qutuchatanakaw qhiparapxi, jupanakax uva yapu taypin taqi chuyma thaqhapxi.
31 Uka urunakanxa, kimsa jan ukax pusiniw espadampi utanakap thaqhirinakat qhiparapxani.
32 Uraqix t'unjatäxaniwa, yapunakapas chuymankipstatäxaniwa, thakinakapasa, taqi thakinakapasa ch'aphinakampi phuqhantatäxaniwa, janiw khitis uka chiqar sarkaniti.
33 Virgen tawaqunakax jan jaqichasïwipan jach'a jach'a tukupxani. warminakax llakisipxaniwa, jan chachanïsa; jupankirinaka phuchhanakapax llakisipxaniwa, jan yanapirinakanïsa.
34 Ch'axwäwinakan novionakapax t'unjatäpxani, chachanakapas mach'a t'unjatäpxani.
35 Jichhasti akanak ist'apxam, Tatitun luqtirinaka, amuyapxam.
36 Uñtapxam, Tatitun arup katuqapxam, jan iyawsapxamti Tatitux arskäna uka diosanakaru.
37 Uñtapxam, t'aqhisiñanakax jak'achasisinkiwa, janiw q'añuchatäkiti.
38 Usutäki uka warmix llätunk phaxsin wawapar yuriskixa, pä jan ukax kimsa horanak yurkipanxa, jach'a t'aqhisiñanakaw purakaparux muyunti, uka usux wawax ususxi ukhaxa, janiw mä ratukis qarjkiti.

39 Ukjamarakiw jan walt'äwinakax aka uraqir jan tukuskaniti, akapachan jach'a jach'a tukuñanakas taqi chiqaruw purini.
40 Markaxay, arunak ist'apxam, nuwasiñamatakix wakicht'asipxam, uka jan walinakansti aka uraqin sarnaqir jaqinakjam sarnaqapxam.
41 Khititejj aljki ukajja, khititï jaltki ukar uñtasitäpan.
42 Khititix aljañ yänak katuqki ukaxa, kunjamtï jan kuna askinak jikxatki ukhama.
43 Khititejj phawki ukajja, janis cosechañ yatkaspa ukhama, uva yapu yapuchki ukajja, kunjamtï uva yapunak jan apthapirïki ukhama.
44 Jaqichasirinakaxa, jan wawanïpkaspa ukhama. Jan jaqichasirinakasti, viudonakjama.
45 Ukatpï khitinakatix irnaqapki ukanakax inamayakiw irnaqapxi.
46 Yaqha markankirinakax achunakap apthapipxani, yänakapsa lunthatapxani, utanakapsa t'unjapxani, wawanakapar katuntapxani, katuntatäpxani, mach'a pachanakansa wawanakap katuqapxani.
47 Khitinakatix aljañ yänakap lunthatasiñamp katuntapki ukanakax juk'ampiw markanakapsa, utanakapsa, yänakapsa, jaqinakapsa k'achacht'apxi.
48 Jupanakan juchanakapat juk'ampiw colerasiñax utjani, sasaw Tatitux saraki.
49 Kunjamtï mä q’añu warmix envidiasirïki ukhama, chiqa chuymani, suma sarnaqir warmimpi.
50 Ukhamaw chiqapar sarnaqañax ñanqha lurañarux uñisxani, kunapachatï jupax jan wali lurañanak uñisxani, ukatsti jupar juchañchani, khititix aka uraqin taqi juchanak thaqhir arxatiri jutkani ukhaxa.
51 Ukatpï jumanakax janiw ukham lurapxätati, janirakiw luräwinakapsa uñt'apkätati.
52 Mä juk'a pachakiw jan wali lurañanakax aka uraqit apaqatäni, chiqa kankañaw jumanak taypin apnaqatäni.
53 Jucharar jaqix janiw juchar purt'kti sapxpanti, Diosax nina q'añunak p'iqiparuw phichhantani, Tatit Dios nayraqatan, jach'a kankañap nayraqatan siwa: “Janiw nayax juchar purkti” sasa.
54 Uñtapxam, Tatitux jaqinakan taqi luratanakap yati, amuyt'awinakapa, amuyunakapa, chuymanakapsa yati.
55 Jupanakasti mä arukiw arsupxäna: “Aka uraqix luratäpan” sasa. ukatsti luratäxänwa: Alaxpachax luratäpan; ukat luratäxänwa.
56 Jupan aruparjamaw warawaranakax lurasiwayi, jupasti yatiwa qawqha jakhüwinakas utji.
57 Jupajj manqha manqharu, suma yänakapsa uñakipi; jupaw lamar qota tuputa, kunatï ukan utjki ukanaksa tuputarakiwa” sasa.
58 Jupajj lamar qotaruw uma taypin jist’antawayi, arunakapampirakiw oraqe uma patjjar warkt’i.
59 Jupajj alajjpacharojj mä bodega ukham jach’ar apti; uma patxaruw sayt'ayaraki.
60 Wasaransti uma phuch'unak lurawayi, qullu pataruw uma phuch'unak lurawayi, jach'a qarqanakat uma jalsunakax uraqir umamp warantañapataki.
61 Jupaw jaqir luräna, chuymapsa janchi taypiruw ucharakïna, ukatsti samaña, jakañ, amuyt'añ churarakïna.
62 Taqi ch'aman Diosan Ajayupawa, jupaw taqi kun luratayna, taqi imantat yänak aka uraqin imantat uñakipiri.
63 Chiqpachansa, jupax yatiwa kuntix jumanakax amuyt'apkta uk yati, chuymanakaman kuntix amuyapkta uk yati, jucha luririnaka, juchanakap imantañ munapki ukanakaru.
64 Ukatpï Tatitux taqi luratanakamarux sum uñakipi, taqiniruw p'inqachapxätam.
65 Kunapachatix juchanakamax uñstani ukkhaxa, jaqinak nayraqatan p'inqachasipxätawa, juchanakamaw uka urux juchañchapxätam.
66 ¿Kunsa jumanakajj lurapjjäta? Jan ukax ¿kunjamarak juchanakamsa Diosampi, angelanakapampi nayraqatapan imantapxätasti?
67 Uñtapxam, Dios pachpaw taripirixa, jupar axsarapxam, juchanakamat jithiqtapxam, jan wali luratanakamat armasipxam, ukhamat wiñayatak jan mayamp chikachasiñataki.
68 Walja jaqenakan nakhantat colerasiñapaw jumanakjjar nakhantayi, jupanakasti yaqheparojj apaqapjjarakïtamwa, jan kun lurasa, idolonakar loqtat yänakampi manq’ayapjjätam.
69 Khitinakatix jupanakar iyaw sapkani ukanakax sawkasipxani, jisk'achatäpxani, kayump takt'ataw uñjasipxani.
70 Tatitur ajjsaririnakarojja, taqe cheqanakansa, jak’a markanakansa mä jach’a kutkatasiñaw utjani.
71 Jupanakajj loqtatäpjjaniwa, janiw khitirus khuyapt’ayasipkaniti, ukampis Tatitur ajjsaririnakarojj t’unjapjjarakiniwa, t’unjapjjarakiniwa.
72 Jupanakasti yänakap apt'asipxani, utanakapat jaqunukupxani.
73 Ukapachaw uñt'atäpxani, khitinakas nayan ajllitaxaxa; ukatsti ninan qurir uñtataw yant'atäpxani.
74 Munat jilatanaka, ist'apxam, Tatitux siwa: uñjapxam, t'aqhisiñ urunakax jak'ankxiwa, ukampis nayax uka pachpat qhispiyapxäma.
75 Jan axsarapxamti, janirakiw pächasipxamti; Diosaw juman p'iqinchiripaxa,
76 Kamachinakajsa, yatichäwinakajsa phuqirinakan p'iqinchiripaxa, siwa: “Jan juchanakamax aynacht'ayapxamti, janirak juchanakamax jach'ar aptapxamti” sasa.
77 Ay, khitinakatejj juchanakapamp chinuntatäpki ukanakata, ini ¡kunjamtï mä pampax ch’aphinakamp ch’uqt’atäki ukhama, thakipas ch’aphinakampi ch’iyantatäki ukhama, ukhamat jan khitis uka chiqan sarnaqañapataki!
78 Jan isimp isthapt'ataw jaytatäxi, ninaruw jaquntatäxi, ukampiw nakhantayatäñapa.

TOBIT

1 JAQTHAPI

1 Tobit, Tobiel chachan yoqapa, Ananiel chachan yoqapa, Aduel yokapa, Gabael chachan yokapa, Asael chachan wawanakapat jutiri, Neftali tribunkir jaqin arunakapat qillqata.
2 Asirianakan Enemessar reyin tiempopanjja, Tibe markat katuntataw irpatäna, uka markajj Galilea markan Neftalia satawa, Aser markat sipansa.
3 Naya Tobit chachajj jakañ tukuykamaw cheqpach thakinjam sarnaqta, cheqapar sarnaqañ thakinakansa, walja suma luräwinakwa jilanakajaru, markajarus lurawayta, jupanakajj nayamp chikaw Nínive markar puripjjäna, asirionakan oraqerparu.
4 Kunapachatix nayan markajankkäyät ukkhaxa, jisk'a wawakïskäyät ukapachasti, awkixax Neftali sat tribun taqpach Jerusalén utapat jithiqtapxäna, uka tribusti taqi tribunakat ajllitänwa, taqi tribunakan sacrificio loqtapxañapataki ukanjja, Jach'a Diosan jakañ utapajj q'omachatäjjänwa, ukat taqe maraninakatakiw lurasïna.
5 Taqe tribunakasti, Neftali awkijan utapasa, Baal vaquillaruw sacrificio loqtapjjäna.
6 Ukampis naya sapakiw Jerusalén markar sarirïta jach'a phunchhäwinakanxa, kunjämtix Israel markar wiñay kamachirjam utt'ayatäkän ukhama, nayrïr achunaka, tunka t'aqa achunak katuqañataki, nayrïr khuchhurat yänakampi. Altar jak'ansti sacerdotenakaruw Aaronan wawanakapar churta.
7 Nayasti tunka t'aqa t'aqa t'aqa Aaronan yuqanakaparuw churta, jupanakax Jerusalén markan luqtapxirïna.
8 Kimsïr urusti khitinakarutï wakiski ukanakaruw churta, kunjamtï Debora awkijan taykapax siskitu ukhama, awkijan awkijat awkijat jaytatax layku.
9 Ukatjja, mä chachan jilïrëjjayäta ukhajja, naya familiajankir Anampiw casarasjjayäta, jupatsti Tobías sat wawaruw nayajj nayajj wawachayäta.
10 Nínive markar katuntat apatäpkta ukkhasti, taqpach jilanakajasa, wila masinakajasa, jan judiöpki ukanakan t'ant'ap manq'antapxäna.
11 Ucampis nayajj jan manq'añat jark'asiyätwa;
12 Nayajj Diosat taqe chuyma amtasiyäta.
13 Jach'a Tatituw Enemesar nayraqatan khuyapayasiñampi, khuyapayasiñampi churitu, nayasti jupar churirïtwa.
14 Ukatxa Media markaruw sarxayäta, Gabrías chachan Gabael jilaparu, Rages sat markaruw jaytawayta, uka markax Media uraqin tunka talento qullqiwa.
15 Enemesar jiwatatsti, Senaquerib yuqapaw jupan lanti apnaqäna. Jupan yänakapax jan walt'ayatänwa, janiw nayax Media markar mantañ puedkti.
16 Enemessar chachan urunakapansti, jilanakajaruw walja limosna churta, manq'at awtjatanakarusti t'ant'ax churarakta.
17 Nayan isinakajasti q'ala jan isinakaruw uchasiyäta, markajat maynir jiwat uñjasa, jan ukax Nínive markan perqanakap muytasin imt'ayäta.
18 Senaquerib reyitix Judea markat jaltxasin khitirus jiwayaspäna ukhaxa, jamasat imt'ayäta. colerasiñapan waljaniruw jiwayäna; ucampis uka jiwat cuerponakajj janiw jikjjataskänti, kunapachatejj reyin thaqapkäna ukhajj janiw jikjjataskänti.
19 Ninivi markankirinakat maynïriw reyin nayat arsüna, jupanakar imt'asin imantasipxta. jiwayatäñatak thaqhapxitäna uk amuyasaw axsarañat jithiqtawayta.
20 Ukatsti taqi yänakaxax ch'amampiw apt'asipxitu, janirakiw kunas nayatakix utjxänti, Ana warmijampi, Tobías wawajampit sipansa.
21 Ukatsti phisqa tunka uruw pasawayxäna, janïr pä yuqanakapar jiwayañkama, Ararat qullunakar jaltxapxäna. Sarcedón yuqapaw jupan lanti apnaqäna; khititix awkipan cuentanakap uñjiri, taqi lurawinakap uñjiri, Achiacharus Anael jilajan yuqaparuw utt'ayäna.
22 Aquiacharojj nayatak achikt'asisaw Nínive markar kutt'jjta. Aquiacharosti vino apiri, letrero uñjiri, mayordomo, cuenta uñjiri, jupar jak'aruw utt'ayäna, jupasti jilajan wawapänwa.

2 JAQTHAPI

1 Utar kutt'antasinsti, Ana warmijasti Tobías yoqajamp chikaw Pentecostés fiestan nayar kutt'ayatäxäna, ukax paqallqu semanan qullan jach'a phunchhäwipawa, mä suma manq'aw wakicht'apxitäna, uka urunxa Nayax manq'añatakiw qunt'asiwayta.
2 Walja manq'anak uñjasasti, wawajaruw sista: "Sartam, kawkïr pobre jaqirus jilanakasat jikxatkäta, Tatitur amtasiri. ucat nayajj juma laycuw qhepararacta" sasa.
3 Ucampis jupajj wasitatwa säna: —Awquejja, mä marcasajj ch'ajjwatänwa, qhatur jaqontatäjjewa —sasa.
4 Ukat janïr kuna aycha mallt'kasajja, sartasin mä cuartoruw irpayäta, inti jalantkama.
5 Ucatsti kutt'anjjayätwa, jariqasisa, manq'ajj wali llakt'ataw manq'anta.
6 Amós chachan uka profeciapat amtasipxam, kunjamtï jupax siskänxa: "Fiestanakamax llakisiñaruw tukuni, taqi kusisiñanakamax jachañaruw tukuni" sasa.
7 Ukatwa jachta, inti jalant qhipatsti, mä sepultura lurir sarasin imt'arakta.
8 Ucampis uta jak'a masinakajax sawkasipxituwa, sapxarakituwa: "Aka jaqix janiw jiwañarux ajjsarkiti. Ucampis jupajj jiwatanakarojj wasitat imt'i" sasa.
9 Uka arumasti imt'atäñat kutt'anxäyätwa, patiojan pirqap jak'an ikirïta, q'añuchata, ajanujas jan ch'uqt'ata.
10 Nayasti janiw yatkti pirqa manqhankir gorrión utjatapsa, nayranakajas jist'aratätapsa, jamach'inakax nayranakajaruw junt'u wanunak amukt'ayapxitu, nayranakajarus janq'u ch'uqt'añaw purintäna Achiacharus chiqpachapuniw manq'ayitu, Elimais markar mantañkama.
11 Ana warmijasti warminakan luräwinakap phuqañatakiw apthapïna.
12 Utar utapar khitxasaxa, jupanakarux payllapxäna, ukatsti mä cabrito churarakïna.
13 Utajankkäna ukhasti, nayasti jupar saraktwa: "¿Kawkitsa aka qallux juti?" ¿janit lunthatatäpacha? ukaxa dueñonakaru churañawa; Kunatix lunthatat manq'añax janiw walïkiti.
14 Uca warmejj nayarojj saraquituwa: —Ukajj mä regalot sipan juk'amp churatawa —sasa. Ukampis janiw jupar iyawskti, jan ukasti dueñonakapar churañapatakiw mayïta, ukatsti phinq'asiraktwa. Ucampis jupajj nayarojj saraquituwa: —¿Kawkinkis limosnanakamasa, aski luräwinakamasa? uñtapxam, jumasa, taqi luratanakamasa uñt'atäpxtawa.

3 JAQTHAPI

1 Ucatsti nayajj llakt'asisaw jachta, llakitäsajj akham sasaw oracionan mayisiyäta:
2 Tatay, jumaw chiqapar uñjtaxa, taqi luratanakamasa, taqi sarnaqäwinakamasa khuyapayasiñampi, chiqampi, wiñayatakiw chiqaparu, chiqaparu tariptaxa.
3 Nayat amtasipxam, nayar uñtapxam, jan mutuyapxitati juchanakajatsa, jan yatiñanakajatsa, juman nayra awkinakajan juchanakapatsa.
4 Jupanakajj janiw mandamientonakamar ist'apkänti, ukatwa jumajj q'añuchatäñatak katuyapjjesta, katuntatäñasataki, jiwañar puriñkama, taqe markanakar jisk'achañataki.
5 Jichhasti taripäwinakamax waljawa, chiqawa, nayampix juchanakajarjama, awkinakajan juchanakajaparjamaw sarnaqapxita, kamachinakamarux janiw phuqapkti, janirakiw juma nayraqatan chiqapar sarnaqapkti.
6 Jichhasti nayar nayar lurt'am, k'arinak ist'atax layku, ajayux nayat apaqatäñapataki, nayar tukjañajataki, aka uraqir tukuñajataki jisk'achasipxam, wal llakisipxam, ukhamasti mayt'apxam jichhax aka jan walt'äwit qhispiyatäñajataki, wiñay chiqar sarxañajataki.
7 Uka pachpa uruw Ecbatane sat cheqanjja, Media sat cheqanjja, Raguel chachan Sara phuchapajj awkipan sirvientanakapajj jisk'achapjjäna.

8 Jupajj paqallqo chachanakampi casaratäjjänwa, jupanakarusti Asmodeo sat ñanqha ajayuw jiwayäna, janïr jupamp ikipkasa. ¿Janit jumax yatkta chachamar ch'allt'atamaxa? paqallqu chachanïxtawa, janirakiw maynis sutip uñt'ayasktati.
9 ¿Kunatsa jupanak layku jawq'japxista? jiwatäpxani ukhaxa, jupanakar arktasim, janipuniw yuqall wawasa, imill wawasa uñjapxäma —sasa.
10 Uk ist'asinsti, wali llakitaw jikxatasïna, jiwaspachaw ch'akhanakap ch'uqt'asirjam amuyasïna. —Nayax awkijan sapa phuchhapätwa, ukham luräxa, jupatakix mä jisk'achawiwa, chuymankipstataparus llakimpiw sepulturar puriyä” sasa.
11 Ukatsti ventana uñkatasin mayisïna: —Diosax Tatitu, jach'añchatätawa, qullan sutimax wiñayatak jach'añchatawa, jach'añchatarakiwa.
12 Jichhasti Tatay, nayranakajsa, ajanunakajas jumaruw uñtasta.
13 Ukat sapxarakim: “Aka uraqit irpsupxita, jan mayamp jan walinak ist'añajataki” sasa.
14 Tatay, jumax yatisktawa, jaqimp chika taqi juchanakat q'uma jaqïtaxa.
15 Janipuniw nayan sutijsa, ni awkijan sutipsa q'añuchkti, katuntatäkayäta uka uraqinxa, nayax awkijan sapa phuchhapätwa, janirakiw mä wawax herenciap katuqañapatak utjkiti, janirakiw jak'a wila masipasa, ni yuqall wawapas utjkiti Jupan jakaskiri, khitirutix nayax warmir tukuñ munkayäta, paqallqu chachanakajax niyaw jiwatäxi; ukat ¿kunatsa jakañaja? ucampis jiwañajj jan munkstajja, nayat mä juk’a uñjapjjañapataki, nayat khuyapt’ayatäñapataki, ukhamat jan juk’amp jisk’achatäñajataki.
16 Ukhamaw panpachan mayisitanakapax jach'a Diosan jach'a kankañap nayraqatan ist'asïna.
17 Ukat Rafael chacharux panpachaniruw qullañapatak khithapxäna, mä arunxa, Tobit chachan janq'u ñik'utap chhaqtayañataki, Raguel chachan Sara phuchapar Tobías yuqapar warmit churañataki. ukat Asmodeo sat ñanqha ajayuru katuntañataki; kunatix jupax Tobias chachankiwa, herencia katuqañapataki. Uka pachparakiw Tobit chachax utapar purinïna, utapar mantäna, Raguel chachan Sara phuchapax utapat saraqanïna.

4 JAQTHAPI

1 Uka urusti Tobit chachajj Media sat cheqan Gabael chachar katuykäna uka qollqetwa amtasïna.
2 Jupa pachpaw akham säna: —Jiwañ munaraktwa; ¿Kunatsa Tobias yuqaxarux jan jawst'kti, janïr jiwkasax qullqit jupar uñacht'ayañataki?
3 Jupar jawsasinsti sänwa: —Wawaxa, jiwatax imt'ita; jan taykamar jisk'achamti, jan ukasti taqi jakañ urunakan jach'añcham, kunatix jupar kusisiyki uk luram, janirak llakisimti.
4 Wawaxay, amtasim, juman purakapankaskäyät ukapachax walja jan walinak jumatakix uñjäna.
5 Wawaxay, taqi urunakamaw Tatitu Diosasat amtasiñama, janirak munañamax juchar purt'asimti, janirakiw kamachinakapsa p'akintätati.
6 Jumatï cheqpach sarnaqäta ukhajja, luräwinakamajj jumataki, ukhamarak taqe cheqapar sarnaqerinakatakis sumäniwa.
7 Jach'a yänakamat limosna churam; limosna churkäta ukkhasti, janirak nayramajj envidiasimti, janirak khiti pobrerus ajanup aytamti, Diosan ajanupas janiw jumat jitheqtkaniti” sasa.
8 Jumatix walja yänakanïstaxa, ukarjamaw limosna churañama, mä juk'ak utjätamxa, jan axsaramti uka jisk'a qullqi churañataki.
9 Jumajj wakiskañ urunjja, juma pachpatakejj mä suma qollqe apthaptajja.
10 Limosna churañax jiwañat qhispiyi, janiw ch'amakar mantañ munkiti.
11 Limosna churañax mä suma churäwiwa, taqi khitinakatix Altu Patan nayraqatapan churapki ukanakataki.
12 Wawa, q'añu jucha lurañat amuyasim, nayra awkiman wawanakapat mä warmimpi casarasiñama, janirakiw yaqha markankir warmimpi jaqichasiñamäkiti, uka warmix janiw awkiman tribupat jutirïkiti , Isaac, Jacob: amtasipxam, wawaxa, nayra awkinakajax qalltatpachwa, taqiniw wila masinakapan warminakapamp jaqichasipxäna, ukat wawanakapan bendicionap katuqapxäna, ukat wawanakapax uraqi katuqapxani.
13 Jichhasti, wawaxay, jilanakamar munasim, janirak markaman yuqanakamaru, imill wawanakamar chuymaman jisk'achañamäkiti, jupanakat jan jaqichasiñamaxa, jach'a jach'a tukuñanxa t'unjañawa, walja t'aqhisiñanaka, q'añu lurañanakansa t'unjañaw utji ukatsti walja pisin jakañaw utji, q'añu lurañax mach'a pachan taykapawa.
14 Khititix jumar layku irnaqkipan payllawipax jan qhiparpanti, jan ukasti amparapamp apt'asim, jumatix Diosar luqtasmaxa, jupaw kutt'ayapxätam. Taqi sarnaqäwinakamansti yatiñanïñamawa.
15 Janiw khitirus uñisktam uk lurañamäkiti, jan vino umañamäkiti machjayasiñataki, janirak machjayir umañax jumamp chik sarxañamäkiti.
16 Manq'at awtjatanakar t'ant'am churam, isimatsti q'ala jan isin jaqinakar churam; Jumatix walja yänakamarjam limosna churäta, janirak nayramax envidiasimti, limosna churkäta ukhaxa.
17 Aski jaqir imt'añ utarux t'ant'am warxatam, ukampis jan wali jaqinakarux janiw kuns churamti.
18 Taqe yatiñan jaqenakar ewjjt’apjjam, janirak kuna ewjjt’anaksa jisk’achapjjamti.
19 Tatitu Diosamarux sapüruw jach'añchapxam, thakinakamax suma sartañapataki, taqi thakinakamasa, amtäwinakamasa suma sartañapataki. ukampis Tatitu pachpaw taqi askinak churi, khitirutix munki ukar jisk'acharaki, kunjämtix munki ukhama; jichhasti, wawaxay, kamachinakaxat amtasipxam, janirak amuyumat apanukupxamti.
20 Jichhasti jupanakarojj akham sañ munta: Nayajj tunka talento qollqe Gabrías chachan Gabael yokapar katuyayäta, Rages sat cheqan Media markana.
21 Wawaxay, jan axsaramti, pisin jakasipxatasatxa, jumatix walja qamirïtaxa, jumatix Diosar axsarayasma, taqi juchat jithiqtasma, jupar munañapsa lurasmaxa.

5 JAQTHAPI

1 Tobiasasti sarakïnwa: —Awki, nayajj taqe kuntï siskta uk lurarakï.
2 Ukampis ¿kunjamarak uka qollqe katoqasti, jupar jan uñt’kasasti?
3 Ukatsti Jesusax uka qillqat churäna, ukatsti sarakïnwa: —Nayan jakañkamax jumamp chik sarañapatak mä jaqi thaqham, nayaw qullqi churarakï.
4 Mä jaqir thaqir sarasinxa, Rafael sat angelar jikxatäna.
5 Ukampis jupajj janiw yatkänti; Jupasti sarakïnwa: —¿Nayamp chika Rages markar sarasmati? ¿Uka chiqanakar sum uñt'tati?
6 Angelasti jupanakarux sänwa: “Nayax jumamp chikaw sarä, thakix sum yatta, Gabael jilasampiw qurpachasipxta” sasa.
7 Ukat Tobiasasti juparux sänwa: —Awkijar yatiyañkamax nayatak qhiparapxita —sasa.
8 Ucatsti sarakïnwa: —Jan qhipt'amti —sasa. Ucatsti mantasin awquiparojj sänwa: —Nayajj nayamp chik sarir mä jaqeruw jikjjatta —sasa. Ukatsti sarakïnwa: —Nayar jawsanita, kawkïr tribus uk yatiñataki, jumamp chik sarañatak atiniskañ jaqiti janicha uk yatiñataki —sasa.
9 Ucat jupar jawsasin mantasinjja, aruntt’asipjjäna.
10 Ukat Tobit jilatasti sarakïnwa: — Jilata, kawkïr tributsa, kuna familiatsa uk yatiyapxita —sasa.
11 Juparusti akham sänwa: —¿Mä tribu, mä familia, jan ukax mä contratat jaqir thaqhasktati wawamampi sarañataki? Ucatsti Tobit chachajj saraquïnwa: —Jilata, wila masinakamsa, sutimsa yatiñ munta —sasa.
12 Ukatsti sarakïnwa: —Nayax Azariasätwa, jach'a Ananías chachan wawapätwa, jilanakaman wawapätwa —sasa.
13 Ukat Tobit chachajj sänwa: —Jila, wali suma katoqt’atätawa. jichhajj jan nayatak colerasimti, nayajj tribumar, familiamar uñt’añ jiskt’atatwa; Jumaw jilaxaxäta, chiqa chuymani, suma uywataxa, nayax uñt'twa Ananías, Jonatasa, uka jach'a Samaian

wawanakapa, Jerusalén markar yupaychir sarapxirïta, ukatsti nayrïr wawanakapa, achunakapat tunka maya t'aqa luqtapxirïta. Jupanakasti janiw jilanakasan pantjasitapamp sallqjatäpkänti.
14 Ukampis sapxita, ¿kuna qullqis jumar churapxäma? ¿Jumasti mä dracma urun munasmati, kunatï wakiski ukanaksa, pachpa wawajataki?
15 Jïsa, jumanakatix jan kuna usun kutt'apxätaxa, mä juk'a payllawinakamarux yapt'ayarakïwa.
16 Ukatwa jupanakajj kusisipjjäna. Ukatsti Tobiasarux sänwa: —Wakicht'asim, ukat Diosax mä suma thakhi khithapxätam —sasa. Wawapax taqi kuns saräwitak wakicht'xäna, awkipax sänwa: —Aka jaqimp chika sarañamawa, alaxpachan jakir Diosax suma thakhinjam sarañamawa, Diosan angelapasti jumamp chikaw uñjapxätam —sasa. Ukat panpachaniw mistuwayapxäna, waynan allqamaripas jupanakamp chika.
17 Ukampis Ana taykapax jacht'asisaw Tobitar säna: —¿Kunatarak wawajarux khithistasti? ¿janit jupax amparasan thujrupäki, jiwasan nayraqatasan mantañatakisa, mistuñatakisa?
18 Jan qollqemp yapt'añ munapjjamti, jan ukasti wawasarojj q'añunakjamäpan.
19 Kunatix Tatitux jakañasatak churkistu ukax phuqhaskistuwa.
20 Ukatsti Tobit chachax juparux sänwa: —Kullaka, jan llakisimti. jan kuna llakiniw kutt'ani, nayranakamasti jupar uñjani” sasa.
21 Suma angelajj jupamp chikaw uñjani, thakipajj sumakïniwa, jan kuna usuniw kutt’ani.
22 Ukatsti jachañ tukuyxäna.

6 JAQTHAPI

1 Thakkasasti, jayp'urux Tigris jawiraruw puripxäna, ukan qurpachasipxäna.
2 Uka waynax jariqasir saraqasinxa, mä chawllaw jawir taypit mistunïna, jupar manq’antañ munäna.
3 Angelasti juparux sänwa: —Chawlla aptam —sasa. Uka waynasti chawlla katthapisinxa uraqiruw ayxatäna.
4 Angelasti jupanakarux sänwa: —Chawlla jist'arasim, chuymapsa, jiq'upsa, ch'akhanakapsa apthapisin jan kuna usun uchapxam —sasa.
5 Uka waynax kunjämtix angelax siskän ukhamarjamaw luräna; Chawlla t'ant'asinsti, panpachaniw thakhinjam sarapxäna, Ecbatane markar jak'achasiñapkama.
6 Ukat waynax angelarux sänwa: —Azarías jilata, ¿kuna askis chuymampi, jiphillampi, chawlla gallompixa?
7 Jesusasti sarakïnwa: —Chuymarusa, jiphillarus llamkt'asa, mä saxrasa jan ukax mä ñanqha ajayusa maynir t'aqhisiyaspa ukhaxa, mä chhullunkhampiw ch'amakt'ayañasa, chacha warmin nayraqatapansa, ukat uka fiestankirinakax janiw juk'amp llakisipxaniti —sasa.
8 Gallo tuqitxa, janq'u ñik'utanïki uka jaqirux aceitempi warxatañax wali askiwa, ukhamatwa qullatäxani.
9 Rages markar jak'achasisinsti.
10 Angelasti waynarux sänwa: — Jilata, jichhüruw Raguel sat primomampi qurpachasiñäni. jupasti mä sapa phuchhanirakiwa, Sara sutini; Nayasti jupa layku parlä, jumar warmi lanti churatäñapataki.
11 Juman wakt'äwipax jumatakikiwa, juma sapakiw jupan wila masipakïtaxa —sasa.
12 Sirvientax suma uñnaqt'aniwa, yatiñanirakiwa, jichhax ist'apxita, nayasti awkipampiw parlä. ukat kunapachatix Rages markat kutt’anxañäni ukhax jaqichasiñ uru amtañäni: kunatix nayax yattwa Raguel chachax janiw Moisesan kamachiparjamax yaqhampi jaqichasiñapäkiti, jan ukasti jiwañat juchañchatäniwa, kunatix herencia katuqañax jumaruw juk’amp askixa yaqha.
13 Uka waynax angelarux sänwa: —Azarías jilata, ist'twa aka sirvientax paqallqu chachanakar churata, taqiniw jaqichasiñ utan jiwarapxäna —sasa.
14 Jichhasti nayajj awkijan sapa yoqapätwa, ajjsarayastwa, jupar mantasinjja, nayrir maynïrjamaw jiwjjä jupana; ucatwa nayajj ajjsararakta, jan jiwañajjataqui, ucat naya laycu awquijan, taycajan jakañap apaniñataqui, jupanacarojj janiw yaqha yokanïpquiti jupanacar imt'añataqui —sasa.
15 Ukat angelax juparux sänwa: —¿Janit jumax amtaskta kuna kamachinaktix awkimax churktam ukanakxa, pachpa wila masiman warmimpi jaqichasiñamataki? ukatwa ist'apxita jilaxa; Jumarux warmir katuyatäniwa; jan wali ajayurus jan jakt'amti; Jichha arumasti jumar jaqichasiñatak churatäniwa —sasa.
16 Jaqichasiñ utar mantasinxa, q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir qullanak aptasin mä juk'a ch'uqi ch'uqi ch'uqimpi, jiphillampi ch'uqt'ayäta.
17 Supayasti uka q'aphir mukt'asaw t'ijtxani, janirakiw mayamps jutkaniti, ukampis panpachaniw sartasipxäta, khuyapayasir Diosar mayisipxäta, jupasti jumanakat khuyapt'ayasisin qhispiyapxätam juma: jan axsaramti, jupax qalltatpach jumataki utt'ayatawa; Jumasti jark'aqäta, jupasti jumamp chikaw sarxani” sasa. Ukhamarus nayajj amuyta, jupajj jumaruw wawanakan wawachasïtam —sasa. Ukanak ist’asajja, Tobiasajj jupar munasjjänwa, chuymapas jupamp chikäskänwa.

7 JAQTHAPI

1 Ecbatane markar purisinsti, Raguel chachan utaparuw puripxäna, Sarax jupanakamp jikisiñkamaw aruntt'asipxäna.
2 Ukat Raguelax Edna warmiparuw säna: —¡Kunjamakis aka waynax Tobit primojar uñtasitäpacha!
3 Ukat Raguelax jupanakar jiskt'äna: —Jilatanaka, ¿kawkitsa jutapxtaxa? Jupanakarusti sapxarakïnwa: “Nanakax Neftalim chachan wawanakapat jutirïpxtwa, Nínive markan katuntat jaqinaka” sasa.
4 Ukatsti jupanakarux sänwa: —¿Tobit wila masisar uñt'apxtati? Jupanakasti sapxarakïnwa: —Nanakax uñt'apxtwa —sasa. Ukatsti sarakïnwa: —¿Suma k’umaräskiti?
5 Jupanakasti sapxarakïnwa: —Jakatawa, k'umarakiwa, Tobiasasti sänwa: —Jupaw awkixaxa —sasa.
6 Ukat Raguelax jaltasaw jamp'att'äna, jachäna.
7 Ucatsti juparojj bendicïna, saraquïnwa: —Jumajj cheqpach suma jaken yokapätawa —sasa. Ucampis Tobit juykhütap ist'asinjja, wali llakitaw jachäna.
8 Ukhamarakiw Edna warmipasa, Sara phuchapasa jachapxäna. Ukhamarus jupanakax wali kusisitaw kusisiyapxäna; Uwijanakat mä urqu oveja jiwayasinsti, mesa patxaruw manq'a imapxäna. Ucatsti Tobiasajj Rafael chacharojj sänwa: —Azarías jilata, kawkïr arunaktï thakin parlkta ukanakat parlt’am, ukat aka negociojj khithatäpan —sasa.
9 Ukat Raguelarux uka tuqit yatiyäna, ukat Raguelax Tobiasarux sänwa: —Manq'a umt'am, kusisim.
10 Jumajj phuchajampi casarasiñamajj walikïskiwa, ukampis nayajj cheq yatiyäma.
11 Nayajj phuchajjarojj paqallqo chachanakampi casarasjjtwa, jupanakajj uka arumajj jupar jak’achasipkäna uka arumaw jiwarapjjatayna. Ucampis Tobiasajj sänwa: —Janiw nayajj acan cuns mank'käti, mä amtar puriñcama, maynit maynikam juramento lurañkama —sasa.
12 Raguel reyejj sarakïnwa: —Ukhamajj jichhat uksarojj kunjämtejj jupar irptam, jumajj jupan primopätawa, jupajj jumanktawa, khuyapayasir Diosasti taqe kunan sum apastam —sasa.
13 Ukatsti Sara phuchhaparuw jawsäna, awkipan ukar purisinsti, jupasti amparat katthapisinxa, Tobiasan warmipäñapatakiw katuyäna, akham sasa: “Moisesan kamachiparjam irpapxam” sasa awki. Ucat jupanacarojj bendicïna;
14 Ukatsti Edna warmipar jawsasin mä papel aptasin mä arust'äwi qillqat qillqt'äna, ukatsti sellarakïna.
15 Ukatsti manq'añ qalltapxäna.
16 Raguelax Edna warmipar jawsasin säna: —Kullaka, yaqha uta wakicht'asim, ukat ukar irpanim —sasa.
17 Uca warmejj kunjämtejj jupajj siskäna ucqha luräna, ucatsti jupar irpäna, jupasti jachäna, phuchapan jachatap katoqasa, sänwa:

18 Phuchaxay, suma chuymacht'asim; alaxpach, akapachan Tatitupax aka llakimat kusisiyapxam: suma chuymacht'asim, phuchaxa.

8 JAQTHAPI

1 Manq'añ tukuyasaxa, Tobiasaruw uka warmin ukar irpanipxäna.
2 Sarkasasti, Rafael chachan arunakapat amtasïna, ukatsti uka q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir q'apkir qullanak aptasinx challwan chuymapsa, jiphillapsa uchasïna, ukatsti uka q'añumpiw chhullunkhayäna.
3 Uka ñanqha ajayux q'aphir q'aphintasinsti, Egipto toqeruw jaltxäna, angelasti juparuw chint'äna.
4 Panpachani jist'antatäxapxän uka qhipatsti, Tobiasax ikiñat sartasinx sänwa: —Kullaka, sartasim, Diosat khuyapt'ayasiñatak mayipxañäni —sasa.
5 Ukatsti Tobiasajj akham sasaw säna: "Awkinakasan Diosapa, jumajj jach'añchatätawa, wiñayatakiw qollan sutimajj jach'añchatätajja. alaxpachas jumar bendicipxpan, taqi luratanakamasa —sasa.
6 Jumaw Adanar lurtaxa, Eva warmiparuw churtaxa, jupar yanapiripataki, ukatsti jaqinakax jutapxaraktawa. jupar uñtasit mä yanapiri lurañäni.
7 Jichhasti Tatay, janiw nayajj aka kullakajarojj munañaparjam katoqkti, jan ukasti chekaparu, ukatwa khuyapt'ayasisa chuymankipstañasatak wakicht'apjjsma.
8 Jesusasti jupamp chika sarakïnwa: —Amén —sasa.
9 Ukhamasti panpachaniw uka arumax ikipxäna. Ucat Raguelajj sartasin mä sepultura lurayäna.
10 Jupasti sarakïnwa: —Nayax ajjsartwa, jan jiwatapxa —sasa.
11 Ucampis Raguelajj utapar mantäna.
12 Jupasti Edna warmiparuw säna. Mä sirvienta khithapxam, jakaskiti janicha uk uñjañapataki, jan utjkchixa, imt'apxañäni, janirak khitis uk yatkaspa.
13 Uka sirvientasti punku jist'arasaw panpachanir ikiskir jikxatäna.
14 Ukatsti jupanakarux jakaskatap yatiyäna.
15 Ukat Raguelax Diosaruw jach'añchäna: —Diosa, jumax wali q'uma, qullan jach'añchäwimp jach'añchatätawa. ukatwa qullananakamax taqi luratanakamampi jach'añchapxätam; Taqi angelanakamasa, ajllitanakamasa, wiñayatak jach'añchapxam —sasa.
16 Jumax jach'añchatätawa, jumaw nayar kusisiyista; ukat ukax janiw nayarux purinkiti, kunjamtï nayax suyt'kayäta; ukampis wali khuyapayasiñamarjamaw nanakamp lurapxtaxa.
17 Jumasti jach'añchatätawa, awkinakapan sapa wawapäpki uka panin wawanakapat khuyapt'ayasitamatxa, jupanakarux khuyapt'ayasim, Tatay, k'umara jakañ tukuyapxam kusisiñampi khuyapayasiñampi.
18 Ukat Raguelax uywatanakaparuw sepulturar phuqhantapxañapatak mayïna.
19 Ukatsti tunka pusini uruw casarasïwi fiesta luräna.
20 Janïr jaqichasiñ urunakax tukuskäna ukhaxa, Raguelax mä juramento tuqiw juparux säna: "Jan jaqichasïwipan tunka pusini urunak tukusiñapkamax janiw sarxäti" sasa.
21 Ukatsti chikat yänakap apthapisin awkipan ukar jan kuna jan walt'äwin sarañapawa; ukat nayamp warmijampi jiwatat qhiparañax utjañapawa.

9 JAQTHAPI

1 Tobiasasti Rafael sat chacharuw jawsäna, ukatsti sänwa:
2 Azarias jilata, mä uywatampi, pä camellompi, Gabael markar Rages de Media markar sarasin qullqi apanipxita, ukat jaqichasïwiruw irpapxita.
3 Raguelax juramento lurawayi, janiw sarxäti —sasa.
4 Ucampis awquijjajj urunak jakt'i; ukat nayatix jaya tiempo qhiparaskäxa, jupax walpun llakisxani.
5 Rafael chachasti mistusaw Gabael chachan utapar qurpachasïna, ukatsti qillqat qillqat churarakïna.
6 Wali alwat panpachaniw casarasïwir sarapxäna.

10 JAQTHAPI

1 Tobit awkipax sapa uruw jakthapisïna, ukatsti sarañ urunakax tukusxäna, ukampis janiw purinkänti.
2 Ukat Tobit jilatajj akham sänwa: —¿Ukat katuntatäpjjeti? jan ukax Gabaelax jiwatäpachati, janirak khitis qullqi churañatakix utjxiti?
3 Ukatwa jupajj wal llakisïna.
4 Warmipasti sarakïnwa: —Wawajax jiwatäxiwa, jaya pachaw qhiparaski. Ukatsti jupat jachañ qalltäna, akham sasa:
5 Jichhasti, wawaxay, janiw kuns nayatak llakiskti, nayranakajan qhanapa, jumar antutxsma.
6 Tobit jilatarojj akham sänwa: "Amukt'am, jan llakisimti, jupajj jan kuna jan walt'äwin uñjasiñapawa" sasa.
7 Uca warmejj sänwa: —Amukt'am, jan engañjistati. wawajajj jiwatäjjewa. Uka warmisti sapa uruw kawkirutix sarapkäna uka thaknam misturïna, janirakiw manq'as manq'känti, jan ukasti Tobias yuqapat jachañ jaytxäna, tunka pusini urunak jaqichasïwix tukusxañapkama ukan gastapxañani. Ukat Tobiasax Raguelarux sänwa: —Anitu, awkijampi mamajampix janiw juk'amp uñjapkituti —sasa.
8 Ucampis suegropasti sarakïnwa: —Nayamp chik sarjjam, nayajj awquimaruw khitä, jupanacajj cunjämsa jumampïqui uca yatiyapjjaraquïta —sasa.
9 Tobiasasti sänwa: —Janiwa; ucampis awquijjan ukar sarjjam —sasa.
10 Ukatsti Raguelax sartasin Sara warmipampi, chikat yänakapsa, uywatanakapampi, uywanakapampi, qullqimpi churäna.
11 Ucatsti jupanacarojj bendicïna, jupanacarojj saraquïnwa: —Wawanacajja, alajjpachan Diosapaw jumanacarojj suma saräwi churapjjätam —sasa.
12 Ukatsti phuchaparuw säna: —Awkimaru, suegramarus jach'añcham, jichhax awk taykamaw tukupxi, ukhamat jumat suma yatiyäwinak ist'añataki —sasa. Ukat jamp'att'arakïnwa. Ednax Tobiasarux sänwa: —Alaxpachankir Tatitux wasitat sayt'aytam, munat jilaxa, janïr jiwkasax Sara phuchhajan wawanakamar uñjañ churta, ukhamat Tatitun nayraqatapan kusisiñajataki confianza especial ukaxa; kawkhans utji, jan jupar jan walinak achikt'asipxamti.

11 JAQTHAPI

1 Uka qhipatsti Tobiasax Diosar jach'añchasaw saräna, jupar suma thakhinjam sarxatapat jach'añchasa, Raguelampiru, Edna warmipampiru bendicisaw Nínive markar jak'achasiñapkamax sarawayxäna.
2 Ukat Rafaelax Tobiasar sänwa: —Jila, jumaw yatisktaxa, kunjämtix awkimar jaytanukuwaytaxa.
3 Warmiman nayraqatapan jank'ak sarapxañäni, uta wakicht'apxañäni.
4 Chawlla gallop amparamar katxarusim. Ukhamaw jupanakax sarapxäna, ukat anunakax jupanakar arknaqäna.
5 Anajj wawapar thaknam uñch'ukisaw qont'atäskäna.
6 Jesusar jutaskir uñjasax awkiparuw säna: —Wawamax jutaski, jupamp chik sarir jaqimpi —sasa.
7 Rafaelasti sänwa: —Tobías, nayajj yattwa awkimajj nayranakap jist'arasini —sasa.
8 Ukhamasti nayranakaparux gallompi jawq'jam, ch'akhampi ch'allt'atax ch'allt'asiniwa, janq'u ñik'utas ch'allt'asiniwa, ukatsti uñjarakïtam.
9 Ucat Anajj t'ijtjjasin wawapan kunkapar liwjjatasin säna: —Wawajja, jumar uñjasajj jichhat uksarojj jiwañampïtwa —sasa. Ukat panpachaniw jachapxäna.
10 Tobit chachasti punku jak'ar mistusaw lankt'asïna.
11 Awkiparuw katthapïna, awkinakapan nayranakaparuw ch'allxtayäna: —Awkixa, suyt'am —sasa.
12 Nayranakapajj ch'iwjjañ qalltäna ukhajja, ch'oqt'asïna.

13 Uka janq'u ñik'utax nayranakap k'uchunakapat mistuwayxäna, wawapar uñjasax kunkapar liwxatasïna.
14 Jupasti jacht'asisaw säna: —Diosa, jumax jach'añchatätawa, sutimax wiñayatakiw bendicita. Taqi qullan angelanakamax kusisiñanïpxiwa.
15 Jumaw jawq'jata, nayat khuyapt'ayasisma, Tobias wawajaruw uñjta. Yuqapax kusisitaw mantasin awkipar yatiyäna, kuna jach'a jan walt'äwinakatix Media markan jupar paskatayna ukanakxa.
16 Ukatsti Tobit phuchhapar katuqiriw Nínive punkun kusisita, Diosar jach'añchasa mistuwayäna.
17 Ukampis Tobiasax jupanak nayraqatan yuspagaräna, Diosax jupat khuyapt'ayasitap layku. Sara phuchhapar jak'achasisinsti, bendicïna, akham sasa: —Phucha, wali suma katuqt'atätawa, Diosax bendicitäpan, khititix nanakar irpkitu, awkimampi taykamampis bendicitäpan —sasa. Nínive markan jakir taqpach jilanakapan kusisiñaw utjäna.
18 Aquiacharus, Nasbas jilapan yuqapasti jutapxäna.
19 Tobiasan jaqichasïwipax paqallq uruw wali kusisita phuqhasïna.

12 JAQTHAPI

1 Ukat Tobitax Tobías yuqapar jawsasin säna: —Wawaxay, uñjam, uka jaqirux jumamp chik sarir qullqip katuqañapataki, ukat juk'amp churañamawa —sasa.
2 Tobiasasti juparux sänwa: —Awki, apanipkta ukanakat chikat churañax janiw kuna jan walïkisa.
3 Jumaw jan kuna jan walt'äwin jumar irpkitu, warmijarus k'umaraptayitu, qullqi apanitu, ukhamarakiw k'umaraptayitu.
4 Ukatsti uka jilïr jaqejj sänwa: — Jupajj wakisjjewa —sasa.
5 Ukatsti angelaruw jawsäna, jupasti sarakïnwa: —Taqi kuntï apanipkta ukanakat chikat apthapisin jan kuna jan walt'äwin sarxapxam —sasa.
6 Ukatsti panpachaniruw jaljtayäna, ukatsti sänwa: —Diosar jach'añchapxam, jach'añchapxam, jach'añchapxam, taqi jakirinakan nayraqatapan jumanakar lurapxatamat jach'añchapxam —sasa. Diosar jach'añchañasa, sutip jach'añchañasa, Diosan luratanakap jach'añchañasa; ukatwa jupar jach’añchañajj jan qarjasiñamäkiti.
7 Mä reyin imantat yatiyañajj wali askiwa, ukampis Diosan luratanakap uñacht’ayañajj wali jach’apuniwa. Kunatix askïki uk lurapxam, janirakiw kuna jan walsa llamkt'apkätamti.
8 Diosar mayisiñajj ayunompi, limosna churañatakisa, cheqapar sarnaqañatakisa wali askiwa. Chiqa kankañampi mä juk'a juk'achasiñax juk'amp askiwa, jan chiqapar sarnaqañat sipansa. Quri apthapiñat sipansa, limosna churañaw juk'amp askixa.
9 Limosna churañax jiwañat qhispiyi, taqi juchanak q'umacharaki. Khitinakatix limosna churapki, chiqapar sarnaqapki ukanakax jakañampi phuqt'atäpxani.
10 Ucampis jucharar jakenacajj jupan jakañap uñisirïpjjewa.
11 Cheqpachansa janiw kuns jumanakat jark’aqkäti. Nayasti saraktwa: “Mä reyin imantat yatiyañax wali askiwa, ukampis Diosan luratanakap uñt'ayañax wali jach'awa” sasa.
12 Jichhasti, jumampi, Sara phuchhamampi mayisipkäyät ukkhaxa, Qullan Diosan nayraqatapan mayisitanakamat amtayätwa.
13 Kunapachatix jan qhipt'kätati, jiwatanakar imt'ir sarañataki, manq'añ jaytañataki, suma luräwinakamax janiw nayat imantatäkänti, jan ukasti jumampïskäyätwa.
14 Jichhasti Diosajj nayaruw khitanitu, jumaru, Sara phuchhamar qollañataki.
15 Nayajj Rafael satätwa, paqallqo qollan angelanakat maynïri, jupanakajj santo jaqenakan mayisïwinakap ist’apjjetu, ukatsti Qullan Diosan jach’a kankañap nayraqatan mantapkta ukat mistusipkta.
16 Ukxarusti panpachaniw wal llakisipxäna, ajanunakaparus qunt'asipxäna, axsarañ layku.
17 Jesusasti jupanakarux sänwa: —Jan axsarapxamti, jumanakatakix walikïskaniwa. Ukhamajj Diosar jach’añchapjjam.
18 Janiw nayan khuyapayasiñajat jutta, jan ukasti Diosan munañap laykuw jutta. ukatwa wiñayatak jach'añchapxam —sasa.
19 Taqi aka urunakaw jumanakar uñstapxta; ucampis nayajj janiw manq'cti, umcäyätsa, ucampis jumanacajj mä unañchäwi uñjapjjtajja.
20 Jichhasti Diosar yuspagarapxam, khithankitu ukar makhatatax layku. jan ukasti taqi kuntix lurapki ukanak mä libron qillqapxam —sasa.
21 Ukat sartasin janiw mayampsa jupar uñjxapxänti.
22 Ukatsti Diosan jach'a muspharkañ luratanakapsa, Tatitun angelapax jupanakar uñstatapat arsupxäna.

13 JAQTHAPI

1 Ukatsti Tobit chachax kusisiñat mä oracion qillqt'äna, akham sasa: —Wiñay jakir Diosax jach'añchatäpan, qhapaq markapax jach'añchatäpan —sasa.
2 Jupasti jawq'jasi, khuyapt'ayasirakiwa, infiernoruw irpasi, wasitat uywasi, janirakiw khitis amparapat jithiqtkaspati.
3 Israelan wawanaka, jan judiöpki ukanakan nayraqatapan jupar arsupxam, jupaw jupanak taypir ch'iqiyapxitu.
4 Ukan jach'a kankañap yatiyapxam, taqi jakirinakan nayraqatapan jupar jach'añchapxam, jupaw Tatitusaxa, wiñayatakiw Dios Awkisaxa.
5 Jupajj jan wali luratanakasat jawq’jistaniwa, mayamp khuyapt’ayasirakiniwa, kawkïr markanakatï ch’eqt’kistu uka markanakatsa apthapirakiniwa.
6 Jumanakatix taqi chuymamampi, taqi amuyumampi jupar kutt'apxäta, ukatsti chiqapar sarnaqapxätaxa, jupasti jumanak tuqir kutt'anipxätamwa, janirakiw ajanupas jumanakat imantapkaniti. Ukhamasti kuntix jupax jumamp lurkani uk uñjam, taqi lakamampiw jupar arsu, ch'aman Tatitur jach'añcham, wiñay Reyirus jach'añcham. Nayan katuntat uraqinsti juparuw jach'añchta, ch'amapa, jach'a kankañap mä jucharar markar yatiyarakta. Juchararanaka, kutikipstapxam, jupan nayraqatapan chiqapar uñjapxam: ¿khitirak yatkaspa jumanakar katuqapxätam, khuyapt'ayapxätamti?
7 Nayajj Diosajaruw jach’añchä, almajjasti alajjpachankir Reyiruw jach’añchani, jach’a kankañapatsa kusisirakïwa.
8 Taqinis arsupxpan, taqiniw aski luratapat jach'añchapxpan.
9 Jerusalén, qullan marka, jupaw wawanakaman luratanakapat jawq'japxätam, aski jaqin wawanakapatsti wasitat khuyapt'ayapxarakïtam.
10 Tatitur jach'añchapxam, jupax wali sumawa, wiñay Reyirus jach'añchapxam, ukhamat carpapax wasitat kusisiñampi juman sayt'ayatäñapataki, ukat katuntat jaqinakarux juman kusisiyañapataki, juman wiñayatak munasiñapataki ukax llakisiñawa.
11 Walja markanakaw jaya cheqat Tatit Diosan sutipjjar jutapjjani, amparanakapan wajjt’anakap apt’ata, alajjpachankir Reyir churañataki. taqi wawanakaw wali kusisit jach'añchapxätam.
12 Taqi khitinakatix jumar uñisipktam ukanakax maldecitäpxiwa, wiñayatakiw munasipktam ukanakax kusisitäpxani.
13 Aski jaqin wawanakapat kusisipxam, kusisipxam, jupanakax tantacht'asipxani, aski jaqin Tatitur jach'añchapxani.
14 Khitinakatix jumar munapktam ukanakax kusisiñanïpxiwa, juman sumankañamat kusisipxani. Jupanakasti juma layku kusisipxaniwa, taqi jach'a kankañam uñjasaxa, wiñayatakiw kusisipxani.
15 Almajjajj jach’a Rey Diosar bendicipan.
16 Jerusalén markasti zafironakampi, esmeraldanakampi, suma qalanakampi sayt'ayatäniwa.
17 Jerusalén markan callenakapasti berilompi, carbúnculompi, Ofir markan qalanakampi k'achacht'atäniwa.
18 Taqi callenakapasti sapxaniwa: “Aleluia!” Juparusti jach'añchapxani: “Diosax jach'añchatäpan, wiñayatakiw jach'añchaski” sasa.

14 JAQTHAPI

1 Ukatwa Tobit chachajj Diosar jach’añchañ tukuyjjäna.
2 Jupajj llätunk tunka maranëjjänwa, jupajj llätunka maratjja janiw uñjasjjänti, jupajj limosna churäna, ukatsti juk’ampiw Dios Tatitur ajjsaräna, jach’añcharakïna.
3 Wali chuymanëjjäna ukhajja, yoqaparu, yoqapan yoqanakapar jawsasaw säna: “Wawa, wawanakamar irpatam; Nayajj chuymankipstatäjjtwa, aka jakañat sarjjañatakis wakicht’atäjjtwa” sasa.
4 Wawajja, Media markar saram, nayajj kuntï Jonás profetajj Nínive markat siskäna ukanakjja, t’unjatäniwa sasaw creyista. ukat mä juk'a pachatakix Media markan sumankañax juk'amp utjani; Jilanakajasti uka suma uraqit aka uraqin ch'iqintatäpxani, Jerusalén markax ch'usaruw tukuni, ukankir Diosan utapax phichhantatänwa, mä juk'a pachatakis ch'usaruw tukuni.
5 Diosax wasitat jupanakat khuyapt'ayasini, kawkhantï mä templo lurapkani uka uraqiruw kutt'ayani, ukampis janiw nayrïr templo ukham lurapkaniti, uka pachax phuqhasiñapkama; uka qhipatsti, katuntatäpkäna uka chiqanakat kutt’anipxani, ukatsti Jerusalén markaruw jach’a jach’a tukuñamp sayt’ayapxani, ukat Diosan utapax wiñayatakiw mä jach’a utampi sayt’ayatäni, kunjamtï profetanakax sapkäna ukhama.
6 Taqi markanakaw kutt'anipxani, Tatitu Diosarux chiqpachapuniw axsarapxani, idolonakaparus imt'apxani.
7 Ukhamaw taqi markanakax Tatitur jach'añchapxani, markapax Diosar uñt'ayapxani, Tatitux markaparux jach'ar aptapxani; Khitinakatix Tatit Diosarux chiqa kankañampi, chiqapar uñjañampi munapki ukanakax kusisipxani, jilanakasar khuyapt'ayasisa.
8 Jichhasti wawaxay, Nínive markat sarxam, kuntix Jonas profetax siskän ukax chiqpachapuniw phuqhasini.
9 Ukampis kamachinaksa, kamachinaksa phuqam, khuyapt'ayasim, chiqapar uñjañamataki, ukhamat jumatakix walikïskañapataki.
10 Suma imt'apxita, taykamarus nayamp chikaw imt'apxita; ukampis janiw Nínive markan qheparapjjañamäkiti. Amtasim, wawa, kunjamsa Aman chachax Achiacharus jupar jilsuwayki, kunjamsa qhanat ch’amakar irpäna, ukat kunjamsa wasitat payllawayi: ukampis Achiacharux qhispiyatäxänwa, ukampis maynix payllaw katuqäna: ch’amakaruw sarawayxäna. Manasés chachasti limosna churäna, ukatsti jiwañan sipitanakapat qhispirakïnwa, ukampis Amán chachasti uka sipitaruw purïna, ukatsti jiwxarakïnwa.
11 Ukatpï jichhax wawaxay, kuntix limosna churki uk amuyt'am, kunjämtix chiqapar sarnaqañax qhispiyki uk amuyt'am. Uk arsusinsti, patak llätunkani phisqa tunka maranïkasax ikiñan ajayux jaytawayxäna. ukatsti jach'a jach'a tukusaw imt'äna.
12 Kunapachatix Ana taykapax jiwxäna ukhaxa, awkipamp chikaw imt'äna. Ukampis Tobiasax warmipampi wawanakapampix Ecbatán markaruw sarxäna, Raguel suegropan utaparu.
13 Ukansti wali jach'a chuymanïxänwa, awkiparu, suegraparus jach'añchataw imt'äna, jupanakan yänakapasa, Tobit awkipan yänakapsa katuqarakïnwa.
14 Ukatsti patak pä tunka paqallquni maraniw Ecbatane sat chiqan jiwxäna.
15 Janïr jiwkasax Nínive markan t'unjatätapat ist'äna, Nabucodonosor, Asuero jupanakan katuntatapa.

JUDITH SAT CHACHAJJA

1 JAQTHAPI

1 Nabucodonosor chachan tunka payan mara apnaqäwipanjja, jupasti Nínive markanwa apnaqäna. Arfaxad chachan urunakapanwa, jupasti Ecbatane sat cheqan medios marka apnaqäna.
2 Ecbatán sat cheqan muytapanjja, qalat lurat perqanakaw lurasïna, anchorojj kimsa metro, largorojj suxta metroni, alturapajj paqallq tunka metroni, anchorojj phesqa tunka metronirakïnwa.
3 Uka torrenaksti patak metronak alturani punkunakapar sayt'ayapxam, anchorusti cimiento patxanxa paqallq tunka metroni.
4 Punkunakapasti paqallq tunka metro alturani punkunak luräna, anchopasti pusi tunka metronakänwa, wali ch'aman ejercitonakapan mistuñapataki, kayunkir soldadonakapan sarapxañapataki.
5 Uka urunakansa Nabucodonosor reyejj Arfaxad reyimpiw jach’a pampan nuwasïna, uka pampajj Ragau sat cheqankiwa.
6 Uka qullun jakirinakasa, Éufrates, Tigris, Hidaspes, Elímeo reyin Arioc sat pampan jakirinakasa, Quelod chachan wawanakapat walja markanakaw jupar jak'achasipxäna nuwasïwiru puriñkama.
7 Asiriankir Nabucodonosor reyisti, Persia markan jakirinakaru, inti jalant tuqin jakirinakaru, Cilicia, Damasco, Libano, Antilibano, lamar quta thiyankir jaqinakaru khithäna.
8 Carmelo, Galaad, Galilea jach'a pampa, Esdrelom jach'a pampankir markanaka taypinkirinakaru.
9 Samariankir markanakaru, Jordán jawir khurkatar Jerusalenakama, Betane, Quelo, Cades, Egipto jawira, Tafnes, Ramses, Guésm uraqin jakasirinakaru.
10 Tanis, Menfis markat juk'ampi, Etiopía markan jakirinakapar puriñkama.
11 Uraqin jakirinakax Nabucodonosor reyin kamachiparjamaw jan yäqapkänti, janirakiw jupamp chika nuwasiñar sarapkänti. jupanacajj janiw jupar ajjsarapcänti: jïsa, jupanacajj jupanacan nayrakatapajj mä jaqenakjamaw utjäna, jupanacajj jupanacarojj jan kun lurasaw jupanacarojj jan p'inqachata apanukupjjäna.
12 Ukatwa Nabucodonosor chachajj taqe aka oraqetak wal colerasïna, tronopampi, reinopampiw juramento luräna: Cilicia, Damasco, Siria markanakaruw kutt’ayani, espadampi jiwayatäniwa Moab uraqimpi, ammón jaqinakampi, taqi Judea uraqimpi, taqi Egipto uraqimpi, pä quta thiyanakar puriñkama.
13 Ukatsti tunka paqallqun maranwa Arfaxad reyin ch'amapampi nuwasiñatak saräna, jupasti nuwasïwipan atipjäna, Arfaxad chachan taqpach ch'amaparu, taqpach caballot saririnakaru, taqpach carronakap t'unjäna.
14 Ukatsti markanakapan apnaqiripäxäna, ukatsti Ecbatane markaruw purinïna, ukatsti torrenak katuntasin callenakap lunthatasïna, suma uñnaqt'anakaparus p'inqaruw tukuyäna.
15 Arfaxad sat chacharux Ragau qullunakan katuntasinxa, laq'anakampiw jawq'jäna, ukat uka urux q'al tukjarakïna.
16 Uka qhepatjja, Nínive markaruw kutt’jjäna, walja markanakampi nuwasir jaqenakampi, ukanjja, patak pä tunka uruw ejercitopampejj manq’a manq’apjjäna.

2 JAQTHAPI

1 Tunka llatunkani marana, nayrïr phaxsit pä tunka payan uru saraqataruw Nabucodonosor reyin utapan parlapxäna, kunjamtï jupax siskänxa, taqi aka uraqin kutt'aniñapataki.
2 Ucatsti taqe jilïrinakaparu, jach'a jilïrinakaparu jawsthapiyäna, jupanacarojj jamasat ewjjt'äwip yatiyäna, jupan lakapatwa aka oraqen t'aqhesiñap tukuyäna.
3 Ukatsti taqi jaqinakar tukjañ amtapxäna, khitinakatix lakapan kamachip jan ist'apki ukanakaru.
4 Amtañ tukuyxasaxa, Asirianakan Nabucodonosor reyipax Holofernes sat ejercitopan jilïriparuw jawsäna, jupasti jupan jak'apankänwa.
5 Uraqpachan apnaqiri jach'a reyix akham siwa: “Nayan nayraqatajat mistuwayxäta, ukatsti patak pä tunka waranqa kayuk sarnaqir jaqinak irpäta. ukatsti tunka payan waranq caballonak apnaqirinakamp chika.
6 Inti jalant tuqinkir markanakaruw jan ist'apkätamti.
7 Jumaw yatiyäta, nayatakix uraqimpi umampi wakichapxita, nayasti jupanakarux colerasisaw mistuni, ejercitojan kayunakapampix taqpach uraqiruw imt'arakï, jupanakar lunthatasin katuyarakï jupanakaru:
8 Jiwayatanakax vallenakaparu, jawiranakaparus phuqhantapxani, jawirasti jiwatanakamp phuqhantatäniwa, umax phuqhantat uñjasiñkama.
9 Ukjjarusti nayajj katuntat jaqeruw irparakï, aka oraq tukuykama.
10 Ukhamasti jumaw saräta —sasa. Nayatakix nayratpach taqi uraqinakap apt'asim, jupanakatix jumar katuyasipxätamxa, mutuyatäñ urukamaw nayatak imt'äta” sasa.
11 Ukampis kutkatasirinakatxa, jan nayramax jupanakar khuyapt'ayasimti. jan ukasti jiwayañatakiw uchapxam, kawkirutix sarkäta uka tuqir lunthatapxam —sasa.
12 Nayajj jakaskta, reinojjan ch’amapampi, kuntï siskta ukjja, amparajampiw lurarakï.
13 Tatituman kamachinakapat jan p'akintasin amuyasim, jan ukasti, kunjämtix nayax sisksma ukhamarjam phuqham, janirak uka kamachinak phuqañat qhipt'amti.
14 Ukatsti Holofernesax uywiripan nayraqatapat mistusaw taqi gobernadoranakaru, capitananakaru, Asur markankir ejercitopan jilïrinakaparu jawsthapiyäna.
15 Ukatsti ajllit jaqinakarux nuwasiñatak tantacht'äna, kunjamtï uywiripax siskän ukhamarjama, patak pä tunka waranqa, tunka payan waranqa arqueronakampi caballot sarir arqueronakampi.
16 Ucatsti jupanacarojj mä jach’a ejercitoruw nuwasiñatak mayïna.
17 Ukatsti walja camellonakampi, asnonakampiw carronakapatak irpxaruwayäna. uwijanaka, vacanaka, cabritonaka, jan jakt'kay manq'añanakapataki.
18 Sapa mayni ejercitotakejj walja manq’añanaka, walja qori qollqe reyin utapat apsusïna.
19 Ukatsti taqi ch'amapampiw Nabucodonosor reyin nayraqatapar saräna, inti jalant tuqir sarañataki, carronakapampi, caballot saririnakampi, ajllit kayuk saririnakapampi.
20 Walja markanakaw t'iju t'ijunakjama, laq'a ch'allar uñtat jupanakamp chika jutapxäna.
21 Ukatsti Nínive chiqat kimsa uru saraqataruw Bectilet pampar sarapxäna, ukatsti Bectilet chiqatsti Cilicia markan ch'iqa tuqinkir qullu jak'an sayt'asipxäna.

22 Ukatsti ejercitoparu, kayuk saririnakaru, caballot saririnakaru, carronak apt'asisaw uka chiqat qullu pataru sarxäna.
23 Ukxarusti Fud, Lud sat jaqinakaruw t'unjapxäna, taqi Rases, israelitanakarus lunthatapxäna, jupanakax Kellian uraqit aynach tuqin wasar tuqir sarapxäna.
24 Ukatsti Éufrates sat cheqat sarasaw Mesopotamia markar saräna, ukatsti Arbonai jawir jak’ankir jach’a markanakaruw tukjäna, jumanakajj qotar puriñkama.
25 Cilicia markar katuntasinsti, jupar saykatirinakaruw jiwarayäna, ukatsti Jafet sat markaruw purirakïna, uka markanakajj aynach toqenkänwa, Arabia cheqankiwa.
26 Madián markankir taqe jaqenakaruw muyuntäna, carpanakap phichhantarakïna, uwijanakapsa q’al tukjarakïna.
27 Trigo apthapiñ horasasti Damasco pamparuw sarawayxäna, taqi yapunakap phichhantarakïna, ovejanakaparu, vacanakaparus t'unjarakïna, markanakapsa q'al tukjarakïnwa, uraqinakapsa q'al tukjarakïnwa, taqi waynanakaparus jiwarayarakïnwa ukatsti ch’uqi ch’uqi.
28 Ukatwa Sidón, Tiro uksankir lamar quta thiyankir jaqinaka, Sur, Ocina uksan jakirinaka, Jemnaán markan jakirinakas wal axsarapxäna. Azoto, Ascalón markan jakirinakasti jupar wal axsarapxäna.

3 JAQTHAPI

1 Ucatsti jupanacarojj sumankañ yatiyirinacaruw khitapjjäna.
2 Nabucodonosor jach'a reyin esclavonakapax juman nayraqataman ikisipkta. kunjämtix jumatakix askïki ukarjam apnaqapxita.
3 Uñjapxam, utanakasasa, taqi chiqanakasasa, trigo yapunakajasa, ovejanakasa, vacanakasa, carpanakasan taqi qurpachasiñ utanakapas nayraqataman uñstki; Kunjamtix munkta ukhamarjam apnaqam —sasa.
4 Uñtapxam, markanakasasa, ukan jakirinakasa, juman esclavomawa; jutam, jupanacarojj kunjämtejj jumatakejj walïqui ucanac lurapjjam” sasa.
5 Ukatsti jaqinakax Holofernes ukar puripxäna, ukatsti ukham yatiyapxäna.
6 Ukatsti ejercitopampiw quta thiyarux saraqanïna, jach'a markanakaruw guarnicionanak utt'ayapxäna, jupanakat ajllit jaqinakar yanapt'añataki.
7 Jupanakas uka jak’ankir jaqenakas guirnaldanakampi, thuqt’anakampi, timbrenakampiw katoqapjjäna.
8 Ucampis jupajj liwrunakap t'unjäna, arboledanakapsa t'unjäna, uca orakenjja, taqe markanakajj Nabucodonosor saparukiw yupaychapjjañapa, taqe kunayman arunakasa, tribunakas jupar diosjam arsüna.
9 Judea jak'ankir Esdraelon markaruw purirakïna, Judea jach'a quta thiyaru.
10 Ukatsti Geba, Escitópolis marka taypinwa sayt’asïna, ukanjja mä phajjsiw qheparäna, ukhamat ejercitopan taqpach carronakap tantacht’asiñapataki.

4 JAQTHAPI

1 Judea markan jakasir israelitanakax ist'apxänwa taqi kuntix Holofernesa, Nabucodonosor reyin jilïripax yaqha markanakar lurkatayna, taqi templonakapsa q'al tukjatayna, jan walinak luratayna.
2 Ukatwa jupanakarux wal axsarapxäna, Jerusalén markata, Tatit Diosapan templopat llakisipxäna.
3 Jupanakasti katuntatäñat jichhak kutt'anipxäna, Judeankir taqpach jaqinakax qhipürux tantacht'asipxäna.
4 Jupanakasti Samaria markan taqpach uraqinakaparu, ayllunakaru, Betrón, Belmen, Jericó, Coba, Esora, Salem valle tuqir khithapxäna.
5 Jach'a qullu patat nayratpach katuntasipxäna, uka markan utjkäna uka jisk'a markanakarus ch'amampi sayt'ayapxäna, nuwasiñatak manq'añanaksa imapxäna, yapunakapax qhipürux yapuchatäxänwa.
6 Ukatsti Joacim jilïr sacerdotejj Jerusalén markan jakaskäna uka tiemponjja, Betulia markan jakirinakaru, Betomestm sat cheqankir jaqenakaruw qellqäna, uka cheqasti Esdraelon cheqankiwa, Dotaim marka jak’ankiwa.
7 Qullu pampan thakinakap sum uñjapxañapatakiw mayïna, Judea markarux mä mantañaw utjäna, ukat makhatañ munir jaqinakar jark'añax janiw ch'amäkänti, uka thakhix chiqakïnwa, pä jaqit sipan juk'ampi.
8 Israelitanakajj kunjämtejj Joacim jilïr sacerdotejj siskänjja, Jerusalén markan jakapkäna uka Israel markankir nayra jaqenakamp chikaw lurapjjarakïna.
9 Ukatsti sapa mayni israelitanakaw Diosar jach'at art'asipxäna, wali ch'amampiw almanakap jisk'achapxäna.
10 Jupanaka, warminakapasa, wawanakapasa, uywanakapasa, yaqha markankir jaqinakasa, irnaqir jaqinakasa, qullqimpi alasir uywatanakapasa, q'añu isimp isthapt'asipxäna.
11 Ukhamaw sapa chacha warminaka, jisk'a wawanaka, Jerusalén markankirinakax templo nayraqatan qunt'asipxäna, p'iqinakapar laq'a jaquntapxäna, ukatsti Tatitun nayraqatapan q'añu isinak ch'uqt'apxäna.
12 Israelan Diosaparux taqi chuymaw arnaqasipxäna, wawanakapar jan katuntañataki, warminakaparus mä yänak katuntañataki, herencian markanakapsa t'unjañataki, qullan chiqarus jan q'añuchañataki, jisk'achañataki, ukat markanakar kusisipxañapataki.
13 Diosax mayisitanakap ist'äna, t'aqhisiñanakaparus uñjäna, taqi ch'aman Tatitun qullan utap nayraqatan walja urunak ayunapxäna.
14 Joacim jilïr sacerdotempi, Tatitun nayraqatapan sayt'atäpkän uka sacerdotenakampi, Tatitur luqtirinakampi, lomonakapxa ch'uqi isimpi isthapt'ata, sapa uru nakt'ayat sacrificionak luqtapxäna, juramentompi, markan inaki churäwinakapampi.
15 Ucatsti laq'a q'ipt'asisaw Tatiturux taqe ch'amapampi arnaqasipxäna, Israelan taqpach utaparu khuyapayasiñampi uñch'ukiñapataki.

5 JAQTHAPI

1 Ukatsti Holofernes, Asur ejercito p'iqinchirirux yatiyapxäna, israelitanakax nuwasiñatakiw wakicht'asipxi, qullu patan thakinakapsa jist'antapxi, jach'a qullunakan taqpach patanakaparus ch'amanchapxiwa laid impediments ukax ch’amanchawi markanakanx:
2 Ucampis jupajj wal colerasïna, Moab markan jilïrinakaparu, Amón markan jilïrinakaparu, lamar qota thiyankir taqe gobernadoranakaruw jawsäna.
3 Ukatsti jupanakarux sänwa: —Canaán chachan wawanakapa, jichhax yatiyapxita, khitis aka markax qullu patan jakaski, kuna markanakas jakapxi, qawqha ejercitonakas utji, kawkir ejercitonakas utji —sasa

ch'amampi ch'amampi, kuna reyis jupanakar utt'ayata, jan ukax ejercitopan capitanapa;
4 Inti jalant tuqinkir taqi jaqinakat sipansa, ¿kunatsa jan nayar katuqir jutañ amtapxi.
5 Ucatsti Aquior chachajj sänwa: “Tatajjajj mä aru sirviriman lakapat ist’pan, nayajj juma jak’an jakasir, qollunakan jakasir aka markat cheqpach yatiyarakïma” sasa : ucat janiw k'aris mistkaniti sirviriman lacapata.
6 Aka jaqinakax caldeo jaqinakat jutiriwa.
7 Jupanakasti nayra awkinakapan diosanakap jan arkañ munapxatap laykux Mesopotamia markanwa jakasipkakïna.
8 Jupanakajj nayra awkinakapan thakip jaytasaw alajjpachankir Diosar yupaychapjjäna, jupar uñt’apkäna uka Diosaruw yupaychapjjäna, ukhamatwa diosanakapan nayraqatapat jaqsupjjäna, Mesopotamia markaruw jaltjjapjjäna, walja urunak ukanwa ukan jakasipjjäna.
9 Ukatsti Diosapax kawkhantï jakapkäna uka chiqat sarxapxam, ukatsti Canaán uraqiruw sarapxam sasaw säna.
10 Ucampis mach'ajj Canaán orakeru purintäna ukhajja, Egipto markaruw sarapjjäna, manq’at awtjatäkasajj ukanjja walja jaqenakaw ukan jakasipjjäna, janiw khitis markapar jakt’añ puedkänti.
11 Ukatwa Egiptonkir reyejj jupanak contra sayt’asïna, jupanakarojj k’arinak luräna, ladrillonak trabajasajj jupanakarojj jisk’acharakïnwa, esclavoruw tukuyäna.
12 Ukatsti Diosaparuw arnaqasipxäna, Egipto markpacharuw jan qullañjam jan walt'äwinakamp jiwarayäna.
13 Diosasti jupanakan nayraqatapan Wila quta wañt'ayäna.
14 Sina qulluru, Cades-Barne sat qulluruw irpanipxäna, wasaran jakirinakarus jaqunukupxarakïnwa.
15 Ukatsti amorreonakan oraqen jakasipjjäna, ch’amapampiw Esebón markankir taqe jaqenakarojj tukjapjjarakïna, Jordán jawirat pasasajj taqe qollunak katuntapjjarakïna.
16 Ukatsti cananeonakaru, feresitanakaru, jebuseonakaru, siquemitanakaru, taqpach gergeseonakarus nayraqatar jaqunukupxäna, ukat walja urunakaw uka markan jakapxäna.
17 Diosan nayraqatapan jan juchachasipkchïnjja, jupanakajj sumankapjjänwa, ñanqha lurañanak uñisiri Diosajj jupanakampïskäna uka layku.
18 Ucampis jupanacajj jupanacarojj utt’ayqui uca thaquit sarjjapjjäna ukhajja, walja nuwasïwinacaruw t’unjatäpjjäna, ucatsti mä orakeruw katuntatäpjjäna, uca orakejj janiw jupanquirïquiti, Diosan templopasti oraqer jaqontatäjjänwa, marcanacapas utjarakïnwa uñisirinakan apt’ata.
19 Jichhasti Diosaparuw kutt'xapxi, kawkhantix ch'iqintatäpkän uka chiqanakat mistunipxi, Jerusalén marka katuntapxi, kawkhantix qullan utapax utjki, qullu pataruw qunt'asipxi. ucajj ch’usa wasaränwa.
20 Jichhasti, tataja, marka apnaqiri, aka marka contra kuna pantjasïwis utjchi, Diosapar juchachasipjjaspa ukhajja, akajj jupanakan t’unjäwipäkaspas ukham amuyt’añäni, ukat makhatañäni, jupanakar atipjañäni.
21 Ukampis markapan janitix jan wali lurañax utjkchixa, jichhax Tatitux pasañapawa, ukhamat Tatitupax jupanakar arxayañapataki, Diosapas jupanak layku jan juchañchañapataki, ukhamat akapachan nayraqatapan jisk'achatäñasataki.
22 Aquior chachajj uka arunak tukuyjjäna ukhajja, carpa jak’an sayt’atäpkäna uka jaqenakaw arnaqasipjjäna, Holofernes chachan jilïrinakapasa, lamar qota thiyankir Moab markan jakirinakas jupar jiwayañapatakiw sapjjäna.
23 Jupanakasti sapxiwa, janiw israelitanakan ajanuparux axsarkañäniti, jan ch'amani, ch'amanïpki uka markawa
24 Jichhasti, Holofernes tata, nanakax makhatapxäma, jupanakax taqi ejercitoman manq'antatäpxani.

6 JAQTHAPI

1 Jach'a Tantachäwi jak'ankir jaqinakan ch'axwäwipax tukusxäna ukhaxa, Asur markan ejercitopan p'iqinchiripax Holofernes chachax Aquiorampiru, taqpach moabitanakampiruw yaqha markankirinak nayraqatan säna.
2 ¿Khitirak jumax Aquior, Efraín markan irnaqir jaqinakasa, jichhürunakjamaw nanak contra profet arsusma, Israel markamp jan nuwasiñasataki, Diosapax jupanakar arxatañapataki? ukat ¿khitis Diosax Nabucodonosorat sipansa?
3 Jupaw ch'amap khithani, aka oraqet t'unjarakini, Diosapax janiw qhispiykaniti, ukampis jiwasax uywatanakapax mä jaqir uñtataw t'unjañäni. kunattix janiw caballonakasan ch’amap sayt’ayañ puedipkiti.
4 Jupanakamp chikaw kayunak takt'ayasiñäni, qullunakapas wilapampi machjatäniwa, yapunakapas jiwat janchipampiw phuqhantatäni, kayunakapas janiw nayraqatasan sayt'añjamäkaniti, q'ala tukjatäpxaniwa. sasaw Nabucodonosor reyix säna, taqi aka uraqin apnaqiri, jupasti sänwa: “Janiw kuna arunakajas inamayakïkaniti” sasa.
5 Jumasti, Aquior, Amón chachan irnaqir masipa, aka arunak arsutamaxa, aka urutpach janiw juk'ampi uñjkätati, Egipto markat mistki uka markat kutt'ayañkama.
6 Ucatsti ejercitojjan espadapasa, walja nayar servirinakapasa, juman jak'aman pasapjjaraquiniwa, ucatsti jiwayatäpjjaraquïtawa, cunapachatï nayajj kutt'ancän ucapachajja.
7 Jichhasti yanapirinakajasti qullu pataruw kutt'ayapxätam, ukatsti mä markaruw sayt'ayapxätam.
8 Jupanakamp chika t'unjatäñkamax janiw jiwkätati.
9 Jumatix amuyuman jupanakar katuntatäpxani sasin amuyt'ayasstaxa, ajanumax jan aynacht'panti, nayaw uk arsta, janiw kuna arunakajas inamayakïkaniti.
10 Ukatsti Holofernesax carpan suyt'ir uywatanakaparux Aquiorar katuntasin Betulia markar irpapxam, israelitanakan amparapar katuyapxañapatakiw mayïna.
11 Ukxarusti uywatanakapax jupar katuntasinxa, campamentot pampar irpapxäna, pampa taypit qullu pataruw sarapxäna, ukat Betulia uraqinkir phuch'unakaruw puripxäna.
12 Markankir jaqinakax jupanakar uñjasax armanakap apt'asisaw markat mistupxäna, qullu pataruw sarapxäna.
13 Ukjamarus qullu manqhar jamasat mantasinxa, Aquior chacharuw chinuntasin jaquqanipxäna, ukatsti qullu kayuruw jaytapxäna, ukatsti uywiripan ukar kutt'xapxäna.
14 Ucampis israelitanakajj markapat saraqasinjja, jupar jak’achasisin antutjjapjjäna, ukatsti Betulia markaruw irpapjjäna, ukatsti marka apnaqerinakaruw katuyapjjarakïna.
15 Uka urunakansti Simeón tribut jutir Mica chachan Ozías yokapa, Gotoniel chachan Cabris yokapa, Melquiel chachan Carmis yokapa.
16 Markankir taqi nayra jaqinakaruw jawsthapipxäna, taqi wayn tawaqunaka, warminakapas tantachasiñ utar

t'ijtxapxäna, ukatsti Aquior markaruw taqi jaqinak taypin utt'ayapxäna. Ucatsti Oziasajj kuntï luraskäna uka toqetwa jupar jiskt’äna.
17 Jupasti jupanakarux ist'äna, Holofernesan Conciliopan arunakapsa, Asur markan jilïrinakap taypin arsutapa, ukhamarak kuntix Holofernesax jach'a jach'a tukusa Israelan utap contra arskäna ukanaksa yatiyarakïnwa.
18 Ukatsti jaqinakax qunqurt'asisaw Diosar yupaychapxäna. sasina,
19 Alaxpachankir Tatit Diosay, jach'a jach'a tukupxatap uñjam, markasan jisk'a uraqinakapat khuyapt'ayasim, jichhürunakan jumatak qullanatäpki ukanakan ajanupar uñtam.
20 Ukatsti Aquior chacharuw chuymacht'apxäna, wal jach'añchapxäna.
21 Ukatsti Ozías chachax Tantachasiñ utat utapar irpäna, ukat jilïrinakar mä jach'a manq'äw lurarakïna. uca arumpachaw Israelan Diosapar yanapt'a mayipjjäna.

7 JAQTHAPI

1 Qhipürusti Holofernesax taqpach ejercitoparu, taqpach markaparus Betulia markar sarxapxañapatakiw mayïna, qullu patat makhatapxañapataki, ukat israelitanakampi nuwasipxañapataki .
2 Uka urux ch'amani jaqinakapax campamentonakap mistxapxäna, nuwasir soldadonakan ejercitopax patak paqallq tunk waranqa kayuk saririnakampi, tunka payan waranqa caballot saririnakampi, equipajenak jak'ankxänwa, ukat yaqha jaqinakas jupanak taypin kayuk sarapxäna, walja jaqinakawa .
3 Ukatsti Betulia jak'ankir valleruw sayt'asipxäna, uka phuch'u jak'ansti, Dotaim uksat Belmaim uksaruw puripxäna, Betulia uksat Cinamón uksaruw puripxäna, uka markax Esdraelon uñkatasinkiwa.
4 Israelitanakajj walja jaqenakar uñjasajj walpun llakisipjjäna, sapa mayniw jaqe masipar sapjjäna: “Jichhajj aka jaqenakajj aka oraqe q’omachapjjani” sasa. janiw jach'a qullunakas, vallenakas, qullunakas jan aynacht'añjamäkiti.
5 Ukatsti sapa mayniw nuwasiñ armanakap apthapïna, torrenakapar nina nakhantayasax uka arumpachaw qhiparapxäna.
6 Payïr urutsti Holofernesasti, taqpach caballot sarir soldadonakaparuw Betulia markankir israelitanakan nayraqatapar irpxaruwayäna.
7 Ukatsti markar makhatañ thakinak uñch'ukipxäna, uma phuch'unakapar purisinsti, jupanakar katuntasinxa, nuwasir jaqinakan guarnicionanakapwa jupanakxar utt'ayapxäna, ukatsti jupa pachpaw markapar sarxäna.
8 Ukatsti Esaú chachan taqpach jilïrinakapampi, Moab markan gobernadoranakapampi, lamar quta thiyankir jilïrinakampiw Jesusar jak'achasisin sapxäna:
9 Jichhasti Tatitux mä aru ist'pan, ejercitoman jan t'unjatäñapataki.
10 Aka israelitanakajj janiw lanzanakapar confiyapkiti, jan ukasti kawkhantï jakapki uka qollunakan alturaparuw confiyapjje, qollunakapar makhatañajj janiw faciläkiti.
11 Jichhasti, tata, jan nuwasiñamp nuwasimti, janirakiw mä jaqis markamat jiwarkaniti.
12 Campamentoman qhiparapxam, ejercitoman taqpach jaqinakar uñjapxam, uywanakamax qullu kayut mistur uma phuch'ur amparapar mantapxpan.
13 Betulia markankir taqe jaqenakaw uka cheqat umap katoqapjje. ukhamarakiw umat pharjatax jiwarapxani, markap apanukupxani, nanakas markasampiw jak'ankir qullu pataruw makhatapxä, ukat jupanakxar campamento lurapxañäni, jan khitis markat mistuñapataki.
14 Ukhamatwa warminakapasa wawanakapasa ninampi nakhantayatäpjjani, janïr espadampi jupanak contra jutkipanjja, kawkhantï jakapki uka callenakanwa t’unjatäpjjani.
15 Ukhamatwa jupanakarux mä jan wali qullqi churäta; Jupanakasti kutkatasipxäna, janirakiw sumankañampi jumamp jikisipkänti.
16 Uka arunakasti Holofernesaru, taqi yanapirinakaparus wal kusisiyäna, jupasti kunjamtï sapkäna ukham lurapxañapatakiw amtäna.
17 Amón chachan campamentopasa, phisqha waranqa asirio jaqinakampiw sarxapxäna, uka valleruw sayt'asipxäna, ukatsti umampi, uma phuch'unakampi israelitanakan umap apthapipxäna.
18 Ukatsti Esaú chachan wawanakapax Amón wawanakamp chikaw Dotaim sat qullu pataruw campamentonak sayt'ayapxäna, ukatsti mä qawqhaniruw aynach tuqir khitapxäna, inti jalsu tuqirusti Ecrebel sat chiqaruw khithapxäna, uka chiqax Chusi sat chiqa jak'ankiwa Mochmur jawira patjjanjja; Asirionakan mayni ejercitopasti pampan campamentonak sayt'asipxäna, uraqpachar imt'asipxäna. ucat carpanakapasa, carronacapas wali walja jaqenakaruw sayt’ayatäpjjäna.
19 Ukatsti israelitanakax Tatitu Diosaparuw art'asipxäna, chuymanakapan aynacht'atap layku, taqi uñisirinakapaw jupanakar muyuntapxäna, janirakiw kunas jupanak taypit mistuñatakix utjkänti.
20 Ukhamatwa Asur markankir taqe jaqenakajj kimsa tunka urunak saraqapjjäna, kayuk saririnakapasa, carronakapasa, caballot saririnakasa, ukhamatwa Betulia markankir taqe uma jark’aqirinakajj jan walt’ayapjjäna.
21 Uma phuch'unakax ch'usaruw tukuwayxäna, mä urutakis janiw umax utjkänti. Jupanakasti tupuparjamaw umañ churapxäna —sasa.
22 Ukatwa jisk'a wawanakapax jan chuymanïxapxäna, warminakapasa, waynanakasa umat pharjasipxäna, ukatsti markan callenakaparu, punkunakan thakinakaparuw qunt'asipxäna, janiw kuna ch'amas jupanakan utjxänti.
23 Ukatsti taqi jaqinakax Ozías chachampi, markan jilïripampi, waynanakampi, warminakaru, wawanakampi tantacht'asipxäna.
24 Diosax nanakamp jumanakamp chika taripiripäpan, jumanakax jach'a jan walinak lurapxtaxa, Asur markankirinakat sumankañ jan munapxatamata.
25 Jichhajj janiw yanapirijj utj-jjeti, ukampis Diosajj jupanakan amparapar aljantawayistu, ukhamat umamp pharjata, jach’a t’unjatäñasataki.
26 Jichhasti jupanakar jawst'apxam, ukat taqpach markar katuntapxam, Holofernes markankirinakaru, ukhamarak taqpach ejercitoparu.
27 Jiwasatakix umat pharjañat jiwañat sipansa, jupan luqtatäñaw juk'amp askixa, jupan luqtiripäñäniwa, ukhamat almanakasan jakañapataki, janirakiw wawanakasan jiwatap uñjapxañapäkiti, janirakiw warminakasan jiwatapsa uñjapxañapäkiti jiwasan wawanakasa jiwarapxañapataki.
28 Alaxpachasa, akapachasa, nayra awkinakasan Diosasa, Tatitusa, juchanakasarjama, nayra awkinakasan

juchanakasampi mutuyapxitu, janiw kunjamtï jichhürunakan sisktan ukhamarjam lurkiti.
29 Jach'a jach'a jach'a tukuñampiw tantachthapita taypin jach'a jach'a tukupxäna. Jupanakasti jach'a arumpiw Tatitu Diosar art'asipxäna.
30 Ucatsti Oziasajj jupanacarojj sänwa: —Jilatanaka, jan ajjsarasipjjam, pheska uru aguantapjjañäni, Tatitu Diosasajj khuyapayasiñap jiwasanak toqet qhuyapt'ayasiñataqui. Jupajj janiw q'al jaytanukkitaniti.
31 Uka urunakax pasawayxani, janirak yanapis utjkanixa, nayasti arunakamarjam phuqharakï —sasa.
32 Ukxarusti sapa mayniw jaqinakar ch'iqiyäna. ukatsti markapan pirqanakaparu, jach'a torrenakapar sarasin warminakaru, wawanakaru utanakapar khitapxäna, ukatsti wali jisk'achataw markar irpapxäna.

8 JAQTHAPI

1 Ucapachaw Judit warmix uk ist'äna, jupasti Merari sat chachan phuchapänwa, jupasti Ox sat chachan wawapänwa, jupasti Ozel chachan wawapänwa, Elcia chachan wawapänwa, Ananías chachan wawapänwa, Gedeón chachan wawapänwa, Rafaín chachan wawapänwa .
2 Manasés chachapasti, tribupa, wila masinakapanïnwa, jupasti cebada yapuchañ urunwa jiwxäna.
3 Jesusax pampan gavilla chinuntirinakar uñjir sayt'atäskäna ukhaxa, wali junt'upuniw p'iqiparux purintäna, ukatsti ikiñaparuw qunt'asisin Betulia markan jiwxäna, ukatsti awkinakapamp chikaw Dotaim ukat Balamo sat pampan imt'apxäna .
4 Judit warmix kimsa mara pusi phaxsiw utapan viuda ukhamäxäna.
5 Ukatsti utap patxaruw mä carpa lurayäna, ukatsti ch'iwi isimpiw uchasïna, viuda warmin isipas isthapt'asirakïnwa.
6 Viudäkasin taqe urunakaw ayunäna, jan ukasti sábado urunaka, sábado urunaka, machaq phajjsinaka, machaq phajjsinaka, Israel markan jach'a fiestanakapa, jach'a urunaka.
7 Jupasti suma uñnaqt'anïnwa, wali suma uñnaqt'anirakïnwa, Manasés chachapasti quri, qullqi, uywata, uywata, uywanaka, uraqinak jaytawayäna. ucat jupajj jupanak patjjan qheparäna.
8 Janiw khitis jupar jan wali arunak parlkänti; kunjamtï jupax Diosar wal axsarkäna ukhama.
9 Jaqinakan jan wali arunakap ist'asaxa, marka apnaqirir jan wali arunak ist'asaxa, uma pist'ayatapat qarjasipxäna. Judit chachax taqi arunakwa ist'äna, Ozias chachax jupanakar siskäna ukanak ist'äna, ukat phisqa urut uka markar asirionakar katuyañatak juramento lurarakïna;
10 Ukatsti jupasti suyt'ir warmiparuw khithäna, jupasti taqi kunan apnaqiripänwa, Ozías, Cábris, Carmis, uka markan nayra jaqinakäpxañapataki.
11 Jupanakasti jupar jak'achasisin sänwa: —Ist'apxita, Betulia markan jakiri gobernadoranaka, jichhürunakan jaqinak nayraqatan arsutanakamax janiw chiqapäkiti, aka juramento lurapkta ukat arsupkta uka juramentompi —sasa Diosampi jumampi chika, uñisirinakasaru markar katuyañ arsuwayapxta, janitix aka urunakan Tatitux jumanakar yanapt'añatak kutt'ankani ukhaxa.
12 Jichhasti, ¿khitirak jumanakax jichhürunakan Diosar yant'apkta, jaqin wawanakap taypin Diosan lantix sayt'asipxta?
13 Jichhasti Taqe Ch'aman Tatitur yant'apxam, ukampis janipuniw kuns yatipkätati.
14 Jaqen chuymapan manqhapjja janiw jikjjatapkasmati, janirakiw kuntï jupajj amuyki ukanaksa amuyapkasmati, ukhamasti, ¿kunjamarak Diosar thaqtapjjasmasti, jupajj taqe ukanak lurki uka Diosarojj yatipjjasmasa, amuyupsa yatipjjasmasa, jan ukajj amtapsa amuyapjjasmasti? Jilatanaka, janirak Tatitu Diosasarux colerayapxamti.
15 Jupatejj aka phesqa urunakan jan yanapt'kistani ukhajja, sapa uru arjjatañatakejj ch'amanïspawa, jan ukajj uñisirinakas nayraqatan t'unjañatakiw ch'amanïspa.
16 Tatitu Diosasan ewjjt'anakapar jan phoqapjjamti. janirakiw jaqin wawapjamäkiti, jan axsart'añapataki.
17 Ukhamajj jupat qhespiyasiñap suyt'apjjañäni, jupar yanapt'añapatak jawst'apjjañäni, jupajj kusisiñatakejj arup ist'arakiniwa.
18 Jichha tiemponjja, janiw khitis jiwasanak taypin utjkänti, janirakiw mä tribusa, familiasa, jaqenakasa, markasa, nayrajj ukham yupaychapki uka diosanakar yupaychapkiti.
19 Uka laykuw nayra awkinakajax espadampi, yänak lunthatasiñatak katuyasipxäna, uñisirinakasan nayraqatapan wal t'unjatäpxäna.
20 Ukampis janiw yaqha diosarus uñt'ktanti, ukatwa atinisipjjta, janiw khitirus jisk'achkitaniti, janirakiw khiti markasarus jisk'achkaniti.
21 Jiwasatix ukham katuntatäñänixa, taqpach Judea markax t'unjatäxaniwa, qullan utasasti q'añuchatäniwa. Lakasan q'añuchañap mayini" sasa.
22 Jilanakasar jiwayatäñasa, oraqen katuntatäñasa, herencianakas t'unjatäñasa, yaqha markankirinak taypin p'eqenakasar kutt'ayani, kawkhantï esclavot uñjatäñäni. Taqi khitinakatix jiwasanak apnaqapkistu ukanakatakix mä juchañchatäñäni, jisk'achatäñäniwa.
23 Jiwasan esclavöñasajj janiw askit uñjatäkaniti, jan ukasti Tatit Diosasajj jan waliruw tukuyani.
24 Jichhasti jilatanaka, mä uñacht'äwi jilanakasar uñacht'ayapxañäni, jupanakan chuymanakapax jiwasat atinisipxistu, qullan chiqasa, utasa, altarsa jiwasaruw samarañapa.
25 Ukhamarus yuspagarapxañäni Tatitu Diosasaru, jupaw yant'istu, kunjamtï nayra awkinakasar yant'kistu ukhama.
26 Amtasipxam, kuntix Abrahamar lurkatayna, Isaacar juchañchatayna, kunanakas Jacobux Siria markan Mesopotamia markan pasäna, kunapachatix taykapan Labán jilapan ovejanakap uywkäna ukhaxa.
27 Jupajj janiw ninampi yant'kistuti, kunjamtï jupanakajj yant'kistu ukhama, chuymanakap yatjjatañataki, janirakiw nanakat vengasiñas utjkiti, jan ukasti Tatituw jupar jak'achasipki ukanakar ewjjt'añatakejj jawq'jaraki.
28 Ukxarusti Oziasax sänwa: —Taqi kuntï sisktaxa, suma chuymampiw arsuwaytaxa, janiw khitis arunak jan arsuñ munkiti —sasa.
29 Uka urux janiw nayrïr urux yatiñamax uñacht'ayatäkaniti. Ucampis juman qalltatpach taqe jakew juman amuyt'äwim yatipjje, chuymaman suma uñnaqt'anïtap laycu.
30 Ucampis jakenacajj wali umat pharjataw uñjasipjjäna, jupanacar cunjämtejj arsupcäyät uca lurapjjañajataki, mä juramento lurapjjañajatakiw wayt'apjjetäna, janiw p'akintapjjäti.
31 Ukhamajj jichhajj nanakatak mayisipjjam, jumajj Diosar yupaychir warmätawa, Tatitojj uma phuch'unakar

phoqantañatakejj jallu apayanipjjetani, janiw mayampsa qarjjjapjjäti” sasa.
32 Ukat Judit kullakax jupanakar säna: —Ist'apxita, nayasti mä luräw lurarakï, ukax wiñay maranakan markasan wawanakaparuw purini —sasa.
33 Jichha arumax punkun sayt'asipxäta, nayasti suyt'ir warmijamp chikaw sarxä, uñisirinakasar markar katuyañ arsuwayapkta uka urunakanxa, Tatitux nayan amparajampiw Israel markar tumpt'ani.
34 Ucampis jan jiskt'asipxamti kuntix lurawaykta ukxa, janiw nayax uk yatiyapkämati, kuntix nayax lurkta uk tukuyañkama.
35 Ukatsti Ozías chachampi jilïrinakapampejj akham sapjjäna: “Sumakiw sarjjam, Tatitu Diosajj juman nayraqataman utjpan, uñisirinakajat vengasiñatakejja” sasa.
36 Jupanakasti carpat kutt'anisin utapar sarxapxäna.

9 JAQTHAPI

1 Judit warmix ajanupar qunt'asisinx laq'ampiw p'iqipar ch'uqt'asïna, ukatsti ch'ukuñ isimpiw isthapisïna. Uka jayp'ux incienso Jerusalén markan Tatitun utapan waxt'askäna ukkhasti, Judit Tatitun utapan jach'at art'äna.
2 Simeón awkijan Tatitu Diosapa, khitirutix mä espada churtaxa yaqha markankirinakat vengasiñataki, khititix mä sirvienta warmin cinturónap jist'aratayna q'añuchañataki, ukat p'inqachañkamaw thixnip jikxatatayna, virgen kankañapsa q'añuchatayna. Jumasti sista: ‘Janiw ukhamäkaniti’ sasa. ukampis ukham lurapxäna:
3 Ukatpï jumax apnaqirinakapar jiwayañatak churtaxa, jupanakax sallqjataw ikiñanakap wilamp tintayapxäna, uywatanakarus apnaqirinakapampi, trononakapan apnaqirinakapampir jawq'japxäna.
4 Warminakaparu, phuchhanakaparus katuntat uñjasiñapataki, taqi yänakapsa munat wawanakamar jaljañataki. Jumanakan ch'amamampi chuym ch'allxtayasisa, wilapan q'añuchatapsa uñisipxäna, yanapt'a mayipxsma: Diosay, Diosaxay, mä viuda warmir ist'apxita.
5 Janiw ukak lurtati, jan ukasti kunanakatï nayrajj utjkäna, qhepat utjkäna ukanak lurararaktajja. kunanakatix jichhax utjkani, ukat jutïrin utjkani ukanakat lup'irïta —sasa.
6 Jïsa, kuntix jumax amtkta ukax jak'ankxänwa, ukat sarakïnwa: “Akankapxtwa, taqi thakinakamax wakicht'atawa, taripäwinakamax nayratpach uñt'atawa” sasa.
7 Asirionakax walja ch'amanïpxiwa; jupanakax caballompi jaqimpi jach'añchatäpxiwa; jupanakax kayuk sarnaqir jaqinakan ch'amapampiw jach'añchasipxi; escudoru, lanzaru, arcompi, lanzampiru atinisipxi; Janiraquiw yatipjjamti, nuwasiñanak t'unjiri Tatitujja, Tatituw sutimajja —sasa.
8 Ch'amapsa ch'amamampi apanukum, ch'amapas colerasiñaman apaqt'am, jupanakax qullan utamar q'añuchañ amtapxi, jach'a sutimax utjki uka carpa q'añuchañ amtapxäna, altaraman wajjrap espadampi jaquntañ amtapxäna.
9 Jupanakan jach'a jach'a tukupxatap uñjapxam, colerasiñam p'iqinakapar apayanipxam, nayan ijma warmjam ch'am katuyapxita.
10 Lakaxan sallqjañampiw uywatarux p'iqinchirimpi, jilïr irpirirus uywatampix jawq'antapxam, mä warmin amparapampiw jach'a kankañapar t'unjapxam.
11 Ch'amamax janiw waljani, ch'amamasa ch'aman jaqinak taypin sayt'kiti, jumax t'aqhisiyatanakan Diosapawa, t'aqhisiyat jaqinakar yanapiri, jan ch'amaninakaru arxatiri, jan suyt'äwininakaru qhispiyiri .
12 Awkijan Diosapa, Israelan herenciapan Diosapa, alaxpachansa akapachan Tatitupa, uma luriri, taqi yänakan reyipa, mayisitax ist'am.
13 Nayan arsutaxampi, sallqjañajampix ch'akhanakampi, ch'akhanakampi tukuyapxam, khitinakatix arust'äwimar, qullan utamar, Sion qullu pataru, wawanakaman utap contra jan sintt'asiñ amtapki ukanaka.
14 Jumaw taqi ch'amani, ch'aman Diosätam uñt'ayapxañama, janiw khitis Israel markar arxatirix utjkiti, jumat sipansa.

10 JAQTHAPI

1 Uka qhipatsti janiw Israelan Diosapar arnaqasxänti, taqi uka arunak tukjarakïna.
2 Kawkhantï liwxatkäna uka chiqaruw sartasinxa, sirvientapar jawsäna, ukatsti kawkïr utantï jakaskäna uka utaruw sarawayxäna, sábado urunakansa, fiestanakapansa.
3 Ukatsti uka warmin isthapita isi apsusinxa, viuda kankasin isinakapsa uchasïna, janchiparus umampiw jariqasïna, suma q'apkir qullampiw jariqasïna, p'iqipan ñik'utapsa ch'ukurakïnwa, mä llantampiw uchasïna ukatsti, kusisiñ isimp isthapt'asipxäna, uka isimpiw isthapisïna, chachapax Manasés chachan jakkäna ukhakama.
4 Ukatsti sandalianak kayunakapar uchasïna, ukatsti pulseras, cadenanaka, anillonaka, pendientenaka, taqi k'achacht'äwinakap uchasïna, ukatsti jan axsart'asaw k'achacht'asïna, khitinakatï jupar uñjapkäna ukanakan nayranakap munayañataki.
5 Ukatsti sirvientaparux mä botella vino, mä plato aceite churäna, ukat mä bolsar wañt'at trigompi, higo t'ant'ampi, suma t'ant'ampi phuqantarakïna. ukatsti taqi ukanak muyuntasin uchasïna.
6 Ukhamatwa Betulia markan punkupar sarapjjäna, ukanjja Ozías chachampiru, Cabris, Carmis sat nayra jaqenakampiruw sayt’atäsipkäna.
7 Ukxarusti, uñnaqapas mayjt'ayata, isipas mayjt'ayatätap uñjasax wal muspharapxäna, ukatsti sapxarakïnwa.
8 Diosax nayra awkinakasan Diosapaw jumar khuyapt'ayapxätam, luräwinakam phuqapxam Israel markan jach'a jach'a tukuñapataki, Jerusalén markan jach'ar aptañapataki. Ukatxa Diosaruw yupaychapxäna.
9 Ukatsti jupanakarux sänwa: —Markan punkunakap jist'arañapatak mayt'apxam, nayampix kuntix jumanakax nayamp parlapkta uk phuqhañajataki —sasa. Ucatsti waynanacarojj jupar jist'arapjjam sasaw sapjjäna, cunjämtejj jupajj siscänjja.
10 Ukham lurasasti, Judit warmimpi, sirvientapampi chikaw mistuwayxäna. ukatsti uka markankir jaqinakasti jupar uñjapxäna, qullut saraqañapkama, valle pasañapkama, jan juk'ampi uñjañkama.
11 Ukhamaw jupanakax chiqak valle tuqir sarapxäna, asirionakan nayrïr uñjirinakapax jupamp jikisipxäna.
12 Ukxarusti jupar katuntasin jiskt'äna: —¿Kuna jaqitsa jumaxa? ¿Kawkitsa jutta? ¿Kawkirus sarasma? Jupasti sarakïnwa: —Nayax hebreonakan warmipätwa, jupanakat jaltxaraktwa, jupanakasti tukjatäpxätamwa.
13 Nayasti ejercitoman jilïri Holofernes sat chachan nayraqatapar jutta, cheq arunak yatiyañataki. nayasti mä

thakhi uñacht'ayarakï, uka thakhinjam sarañapataki, ukat taqpach qullu uraqir atipjañapataki, jan khiti jaqipan janchipsa, jakañapsa apt'asisa.
14 Uka chachanakasti uka warmin arunakap ist'asin uñnaqap uñjasax wal muspharapxäna, ukatsti sapxarakïnwa:
15 Jumaw jakañam qhispiyawaytaxa, Tatitusan nayraqatapar jank'ak saraqasinxa, jichhax carpapar jutapxam, yaqhipanakax amparapar katuyañkamaw irpapxäma.
16 Jupan nayraqatapan sayt'atäkasinxa, janiw chuymaman axsarañamäkiti, jan ukasti arunakamarjam uñacht'ayañamawa. Jupasti suma achikt'asiraktam" sasa.
17 Ukatsti patak chachanak ajllipxäna, jupampi, warmipampi irpañataki. Jupanakasti Holofernesan carpaparuw irpapxäna.
18 Ukapachaw taqpach campamenton tantachasipxäna, carpanak taypin jutasin wal ist'asipxäna, Holofernesan carpap anqäxan sayt'atäskäna ukhaw jupar muyuntapxäna, jupat yatiyañkama.
19 Uka warmin suma uñnaqt'anïtap uñjasax wal muspharapxäna, israelitanakar jach'añchapxäna, sapa mayniw jaqi masipar sapxäna: —¿Khitis aka jaqinakar jisk'achaspa, jupanakan ukham warminakan utjata? cheqpachansa janiw walïkiti jupanakat mä jaqe jaytatäñapa, khititix antutatäkasin aka oraqpachar sallqjaspa.
20 Ukatsti Holofernesa jak'an ikiskir jaqinakampi, taqpach uywatanakapampix Carpar irpapxäna.
21 Ukatsti Holofernesax ikinkapan qunt'atäskänwa, uka ch'iwix morado, quri, esmeralda, suma qalanakampi k'achacht'atänwa.
22 Jupanakasti uka warmit uñacht'ayapxäna. Ukatsti qullqit lurat lamparanakampiw carpa nayraqatapar mistunïna.
23 Judit warmimpi, uywatanakapampi, taqiniw uka warmin suma uñnaqap uñjasax wal muspharapxäna. Ucatsti ajanup alt'asisaw jupar jach'añchäna.

11 JAQTHAPI

1 Ukatsti Holofernesax juparux sänwa: —Warmi, suma chuymacht'asim, chuymaman jan axsaramti, janipuniw khitirus jan walinak lurkti Nabucodonosor, taqi aka uraqin reyipar yupaychañ munir jaqiru —sasa.
2 Jichhasti, qullunakan jakir markamatix jan nayamp qhant'ayapkaspän ukaxa, janiw lanzax jupanakar apt'kiriskayätti.
3 Jichhasti yatiyapxita kunatsa jupanakat jaltxataxa, nanakan ukar jutapxtaxa; suma chuymacht'atäpan, jichha arumax jakäta, ukat qhiparusti.
4 Janiw khitis jan walt'aykätamti, jan ukasti, Nabucodonosor reyin esclavonakapar sum achikt'asipxätam.
5 Ukat Judit warmix juparux sänwa: —Yaqiriman arunakap katuqam, sirvientamar juman nayraqataman arsuñapataki, jichha arumax janiw k'arinak uywirijar yatiykäti —sasa.
6 Jumatix sirvientaman arunakaparjam sarnaqätaxa, Diosax juma jak'ankxapuniw uka jan walt'äw phuqhayani. Tatitojjasti janiw amtanakap phoqhaskaniti.
7 Kunjamtï Nabucodonosor reyix aka uraqin jakaski, ch'amapas jakki, jupaw taqi jakirinakar yanapt'añatak khitantamxa, janiw jaqinakakix jumamp yupaychapxätamti, jan ukasti pampankir animalanakasa, uywanakas jupar yupaychapxani. ukatsti alaxpachankir jamach'inakasti, Nabucodonosorampi, taqpach utapampiw ch'amamampi jakasipxani.
8 Yatiñ kankañamsa, amtäwinakamatsa ist'apxtwa, taqi akapachan yatiyapxi: juma sapakiw taqi reino taypinx wali ch'amanïtaxa, yatiñan ch'amanïtawa, ch'axwañan wali muspharkañarakiwa.
9 Jichhasti, Aquior chachajj Jach'a Tantachäwiman arskäna uka toqetjja, arunakwa ist'apjjta. Betulia markankirinakaw jupar qhispiyapxäna, jupasti taqi kuntix jumar siskatayna ukanak yatiyarakïnwa.
10 Ukhamasti, Tatay, marka apnaqiri, arupar jan yäqamti; jan ukasti chuymamar imt'am, chiqawa, markasax janiw mutuyatäkaniti, janirakiw espadas jupanakar atipkaspati, janitix Diosapar juchañchapkani ukhaxa.
11 Jichhasti, uywirixax jan atipjatäñapataki, amtapat jan p'akintatäñapataki, jichhax jiwañas jupanakarux puriniwa, ukat juchapax jupanakarux puriniwa, ukampiw Diosaparux colerayapxani, kunapachatï jan wakiskirïki uk lurapxani ukhaxa lurata:
12 Manq'añanakapax tukusxiwa, umapas pist'iwa, uywanakapar ampar luqtañ amtapxi, taqi ukanak manq'antañ amtapxi, Diosax kamachinakaparjam manq'añ jark'awayi.
13 Ukatsti, tunka t'aqa vinompi, aceitempit nayrïr achunak apt'asiñ amtapxta, uka achunaktix q'umachapkatayna, Jerusalén markan Diosasan nayraqatapan irnaqir sacerdotenakataki. uka yänakax janiw khitis jaqitakix askïkiti, amparapamp llamkt'añax janiw walïkiti.
14 Jupanakajj mä qhawqhaniruw Jerusalén markar khitjjapjje, ukan jakirinakas ukham lurapjjatap laykojja, mä permiso apaniñataki.
15 Kunapachatix jupanakar yatiyapkani ukkhaxa, jank'akiw uk lurapxani, ukatsti uka pachpa uruw tukjatäpxañamataki churapxätam.
16 Ukatpï naya esclavamaxa, taqi ukanak yatisax jupanakan nayraqatapat jaltxaraktwa. Diosaw nayar khitanitu, jumamp chik lurañajataki, taqi aka uraqinkirinakasa, khitinakatix uk ist'apkani ukanakas muspharapkaniwa.
17 Sirvirimax Diosar yupaychiriwa, uruy arumaw alaxpachan Diosaparux luqtaski, jichhax Tatay, jumamp chikaw qhipararakï, uywatamax arumaw valleruw sarxani, nayasti Diosaruw mayirakï, juparu kunapachatï juchanakap lurapki uk yatiyapxitani:
18 Nayasti jumar yatiyiriw jutta, ukatsti taqi ejercitomampiw sarxäta, janiw khitis jumar saykataskaniti.
19 Nayasti Judea taypin irpäma, Jerusalén markar puriñkama. nayasti tronomaruw uka taypin utt'ayarakï; jan awatirini ovejanakjamaw alisnukupxäta, mä allqamarix janiw lakapsa jist'arkaniti, nayatakix nayratpach yatitaxjamaw ukanak yatiyapxitu, nayaruw yatiyapxitu, nayasti yatiyiriw khithatäta juma.
20 Uka arunakapax Holofernesaru, taqi yanapirinakaparuw kusisiyäna. Jupanakasti yatiñ kankañapat wal muspharapxäna, sapxarakïnwa:
21 Uraqin mä chiqat yaqha chiqakamax janiw ukham warmix utjkiti, suma uñnaqt'anïtapata, yatiñ kankañapatsa.
22 Holofernesax ukhamarakiw juparux säna. Diosax wali askiw jumar jaqinak nayraqatan khitatamxa, ukhamat ch'amax amparanakasan utjañapataki, ukhamarak t'unjatäñapataki, khitinakatix Tatitujar jisk'achapki ukanakaru.

23 Jichhasti jumax wali suma uñnaqt'anirakïtawa, arunakamampis amuyt'asirïtawa, chiqpachansa, kunjamtï siskta ukhamarjam lurätaxa, Diosamaw Diosaxäni, Nabucodonosor reyin utapan jakaskäta, taqi chiqan wali uñt'atäxarakïtawa uraqi.

12 JAQTHAPI

1 Ukatsti kawkhantï platopajj uchatäkäna ukaruw irpapjjañapatak mayïna; ukatsti jupatakikiw manq'anak wakicht'apxañapatak mayïna, ukat jupan vinopat umañapatakiw mayïna.
2 Judit warmisti sänwa: —Janiw nayajj uka achupat manq'käti, jan juchar purt'asiñapataki, jan ukasti kunanakatï apankäyät ukanakatwa nayatak manq'a churatäni —sasa.
3 Ukatsti Holofernesax juparux sänwa: —Manq'añanakamax tukusxaspasti, ¿kunjamarak ukham churapxsmasti? Nanakamp chikajj janiw khitis markaman utjkaniti" sasa.
4 Ucatsti Judit sat warmijj sänwa: Tatay, sirvientamajj janiw nayan utjkitu ukanak tukjkaniti, janïr Tatitojj amparajampi kuntï amtki uk lurkasa.
5 Ukatsti Holofernesan yanapirinakapax carpar irpanipxäna, chika arumkamaw ikirïna, alwa pacharuw sartasïna.
6 Ukatsti Holofernes chacharuw khithäna, akham sasa: "Tataxax jichhax sirvientamar oracionar sarañapataki —sasa —sasa.
7 Ukatsti Holofernesax guardianakaparux jan jark'apxamti sasaw säna, ukhamat kimsa uruw campamenton qhiparäna, arumax Betulia valleruw mistuwayxäna, ukat campamento jak'an uma phuch'umpiw jariqasïna.
8 Ukat mistunkäna ukhajja, Israelan Tatitu Diosaparuw achikt'asïna, ukhamat markapan wawanakapar jilsuñapataki.
9Ukatsti q'umaw mantasin carpan qhiparäna, jayp'u manq'añkama.
10 Pusïr urutsti Holofernesax uywatanakapatakikiw mä jach'a manq'äw luräna, janiw khiti guardianakasa manq'äwir jawst'känti.
11 Ucatsti Bagoas sat eunucorojj sänwa, jupajj taqe kunatï jupan utjkäna ukanak uñjirïnwa: "Jichhajj saram, ukat jumamp chikäki uka hebreo warmirojj nanakan ukar jutasin nanakamp chika manq'añapataki, umañapatakiw amuyt'ayañama" sasa.
12 Jiwasatakix wali phinq'achasiñäniwa, ukham warmir jan jupamp chikt'atäsin jaytanukuñäni ukhaxa. Jiwasatix jan jak'achasiñänixa, jisk'achasiñampiw larusistani.
13 Ukatsti Bagoas chachax Holofernesan nayraqatapat saräna, ukat jupasti sänwa: —Jan ajjsarkpanti aka suma uñnaqt'an tawaqux tatajan ukar jutañsa, jupan nayraqatapan jach'añchatäñasa, vino umañasa, nanakamp kusisiñasa, nanakamp kusisiñasa —sasa jichhürux asirionakan phuchanakapat maynïrjam lurasiwayi, jupanakax Nabucodonosor chachan utapanwa irnaqapxi.
14 Judit kullakajj jupar sänwa: —¿Khitirak nayasti, nayajj uywirijar jan walt'ayañatakejja? chiqpachapuniw kuntix jupar kusisiyki uk jank'ak lurarakï, jiwañ urukamaw kusisiñax utjani.
15 Ukatsti sartasinxa, isimpi, warmin isinakapampi suma k'achacht'asïna, sirvientapax Holofernes uñkatasinx llamp'u ñik'utanak uraqiruw uchäna, Bagoas sat jaqit sapa uru apnaqañapataki, ukhamat qunt'asiñapataki jupanakar manq'apxam.
16 Judit warmix qunt'asisin qunt'asïna, Holofernesax chuymapax walpun llakt'asïna, chuymapas mayjt'ayarakïnwa, jupamp chikachasiñ wal munäna. Jupar uñjkäna uka urutpachwa jupar sallqjañatak mä juk'a suyt'äna.
17 Ukatsti Holofernesax juparux sänwa: —Jichhax umam, nanakamp kusist'am —sasa.
18 Judit kullakax sänwa: —Tatay, jichhax umañ munta, nayan yurïwijat sipansa, jichhüruw jakañax nayan jach'añchatäxi —sasa.
19 Ukxarusti, uywatapan wakichatap apt'asisin manq'äna, umarakïna.
20 Holofernesajj jupat wal kusisïna, naskäna ukhatpach mä urut sipansa juk'amp vino umt'äna.

13 JAQTHAPI

1 Jayp'u purinxäna ukhaxa, uywatanakapax jank'akiw sarxapxäna, Bagoas chachasti carpap anqan jist'antäna, ukatsti manq'añanak uñjirinakaruw uywiripan nayraqatapat jaqunukurakïna. Ukatsti ikiñanakaparuw sarapxäna, taqiniw qarjasipxäna, jach'a phunchhäwip layku.
2 Judit warmisti sapakiw carpan qhiparäna, Holofernesasti sapakiw ikiñan ikiskäna, vinompi phuqantatätap layku.
3 Judith kullakajj esclavaparojj ikiñ utap anqäjjan sayt'asiñapataki, ukat suyt'añapatakiw mayïna. mistunïna, kunjamtï sapa uru lurirïkäna ukhama, jupax mayisïwinakaparuw sarä sasaw säna, ukat uka pachpa amtampiw Bagoas chacharux parläna.
4 Ukhamaw taqenis sarjjapjjäna, janiw khitis ikiñ utan qheparkänti, janirakiw juk'anisa, jach'akisa. Ukatsti Judit warmix ikiñ jak'an sayt'ataw chuymapan säna: —Tatitu, taqi ch'amani Diosay, aka urux uñjam, Jerusalén markar jach'ar aptañatakix amparanakajan luratanakap uñjam —sasa.
5 Jichhaw herenciamar yanapt'añ horasäxi, jiwasanak contra sayt'ir uñisirinakamar t'unjañatak amtäwinakam phuqhañ horasäxiwa.
6 Ukatsti Holofernesan p'eqep jak'ankir cama pilar jak'aruw purinïna, ukat uka cheqatjja, camap apaqäna.
7 Ukatsti ikiñapar jak'achasisin p'iqipan ñik'utapat katxarusin säna: —Israelan Tatit Diosay, jichhüruw ch'amañcht'ita —sasa.
8 Ukatsti pä kutiw taqi ch'amapampi kunkapar jawq'jäna, ukat p'iqip apaqäna.
9 Ukatsti, janchipax ikiñat jaquqanïna, pilaranakatxa ch'uqt'ayarakïnwa. Ukatsti anon qhipat mistuwayxäna, Holofernesarux p'iqip churarakïna.
10 Ukatsti manq'añ bolsaparuw uchapxäna, ukat panpachaniw costumbreparjam mayisiñatak sarapxäna, campamento pasasax valle muytasin Betulia qulluruw makhatapxäna, ukat punkunakar puripxäna.
11 Judit kullakax jaya chiqat uñjirinakarux sänwa: —Jist'apxam, punku jist'arapxam: Diosax jiwasanakampïskiwa, Jerusalén markan ch'amap uñacht'ayañataki, uñisirinakar saykatañataki, kunjamtï jupax lurki ukhama —sasa jichha uru lurata.
12 Markapankir jaqenakajj uka warmin arup ist'asajja, jank'akiw markapan punkupar saraqapjjäna, ukatsti markan jilïrinakaparuw jawsapjjäna.
13 Ukatsti jisk'a jisk'a jach'a t'ijtxapxänwa, jupanakatakix wali muspharkañänwa, uka warmin jutatapax jupanakatakix muspharkañänwa.

14 Ukatsti jach'at arumpiw jupanakar säna: —Diosar jach'añchapxam, jach'añchapxam, Diosar jach'añchapxam, nayax sistwa, jupax janiw Israelan utapat khuyapayasiñap apaqkiti, jan ukasti jichha arumaw uñisirinakasarux amparajampi t'unjawayi —sasa.
15 Ukatsti uka warmix p'iqip bolsat apsusaw uñacht'ayäna, ukat jupanakar säna: “Asur markan ejercitopan jilïripan Holofernes p'iqip uñtapxam, ukatsti machantat ikiskir p'iqip uñjapxam. Tatitusti mä warmin amparapampiw jawq'jatayna.
16 Kunjamtix Tatitux jakki, khititix nayar sarkta uka thakin jark'kitu, uñnaqaxax juparuw sallqjawayi, ukampis janiw nayamp chika juchar purt'kiti, q'añuchañataki, p'inqachañataki.
17 Taqe jaqenakajj wal muspharapjjäna, alt’asisaw Diosar yupaychapjjäna, mä amtampiw sapjjäna: “Diosaw jach’añchatäta, jichhürojj markaman uñisirinakapar tukjata” sasa.
18 Ucatsti Ozías chachajj sänwa: —Phucha, aka oraqenkiri warminakat sipansa, jach’a Diosajj bendicitawa. Ucatsti jach'añchatäpan Tatitu Diosajja, jupaw alajjpachasa, aka orakesa luräna, uñisirinakasan p’eqepan p’eqep tukjañkamaw irptamjja” sasa.
19 Diosan ch'amapat wiñayatak amtasipki uka jaqinakan chuymapat jan atinisiñamax janiw apanukkaniti.
20 Diosax akanak jumar wiñay jach'añchañatakiw kutt'ayani, suma luräwinakampi jumar tumpt'añataki, markasan t'aqhisiñap laykux janiw jakañam apt'asktati, jan ukasti t'unjäwisat kutt'ayawayta, Dios nayraqatan chiqak sarnaqasa. Taqi jaqinakax sapxänwa; Ukhamäpan, ukhamäpan.

14 JAQTHAPI

1 Ucat Judit kullakajj jupanacarojj sänwa: —Jilatanaka, jichhajj ist'apjjeta, aka p'eqe aptasinjja, perqanakaman jach'a cheqapar warkt'apjjam —sasa.
2 Ukatsti alwax uñstkani, Intix aka uraqir mistunixa, sapa mayniw armanakap apt'asipxäta, ukat sapa mayni ch'aman jaqinakaw markat mistupxäta, jupanakar mä p'iqinchir utt'ayapxäta, munapkasma ukhama pampar saraqapxam, asirionakan uñjañapataki; ukampis jan saraqapxamti —sasa.
3 Ukatsti armaduranakap apt'asisaw campamentopar mantapxani, ukatsti Asur markan ejercitopan jilïrinakaparuw sartayapxani, ukat Holofernesan carpapar t'ijtxapxani, ukampis janiw jikxatapkaniti, ukatsti axsarañaw jupanakarux purini, jupanakasti nayraqataman jaltxapxani.
4 Ukhamat jumanaka, Israel markan jakirinakasa, jupanakar arknaqapxäta, sarkasax t'unjapxäta.
5 Janïr ukanak lurkasaxa, Aquior amonita sapxita, ukhamat khititix Israelan utapar jisk'achäna, jiwañapsa nanakan ukar khitkistu uk uñjañapataki, uñt'añapataki.
6 Ukatsti Aquior chacharuw Ozias chachan utapat jawsapxäna. purinisinsti, Holofernes chachan p'iqip mä jaqin amparapar katxarut uñjasaxa, ajanup qunt'asïna, ajayupasti aynacht'awayxänwa.
7 Juditar kutt'ayasasti, Judit warmin kayunakap jak'aruw qunt'asisin säna: — Judá markan taqpach carpanakapansa, taqi markanakansa jach'añchatätawa, sutim ist'asax muspharapxarakiniwa —sasa.
8 Jichhasti taqi kuntix aka urunakan lurawaykta uk yatiyapxita —sasa. Ukatsti Judit warmix jaqinak taypin taqi luratanakap yatiyäna, mistkäna uka urutpach jupanakar parlañkama.
9 Kunapachatï uka warmin parlañ jaytjjäna ukhajja, jaqenakajj wali jach’at arnaqasipjjäna, markapansa wali kusisit arnaqasipjjäna.
10 Israelan Diosan taqi luratanakap uñjasaxa, Aquior chachax Diosar wal iyawsäna, ukatsti nayra ñik'utapsa circuncisión luräna, ukat jichhürkamaw Israelan utapamp chikt'atäxäna.
11 Alwat sartasinsti, Holofrnes chachan p'iqip pirqaruw warkt'apxäna, sapa mayniw armanakap apt'asipxäna, ukat qullu pataruw ch'axwantat sarapxäna.
12 Asirionakajj jupanakar uñjasajja, p’eqt’irinakapar khitapjjäna, jupanakajj capitananakaparu, tribunanakaparu, sapa mayni jilïrinakaparuw puripjjäna.
13 Ukatsti Holofernesan carpapar purisajj taqe kun uñjir jaqerojj sapjjäna: “¡Jichhajj Tatay, sartam, esclavonakajj jan ajjsart’asaw nuwasiñatak saraqanipjje, ukhamat q’al tukjatäpjjañapataki” sasa.
14 Ukatsti Bagoas markaruw sarapxäna, ukatsti carpan punkup liqt'apxäna. Judithamp ikirïkaspas ukham amuyasïna.
15 Ucampis jan khitis jaysatap laycu, jist'arasin ikiñ utaruw mantäna, ukat jiwat pampar jaquntataw jikxatäna, p'iqipas apaqatäxänwa.
16 Ukatwa jach'at jach'at art'äna, jach'at jach'at jach'at jach'at arnaqasisa, jach'a jach'a tukusa, isinak ch'iyjasiñapataki.
17 Judit kullakarojj qorpachaskäna uka carpar mantäna, jan jikjjatasasti, jaqenakan ukar jaltasaw arnaqasïna:
18 Uka esclavonakax sallqjasipxiwa; Hebreonakat mä warmiw Nabucodonosor reyin utapar p'inqachawayi, Holofernesax jan p'iqin uraqin ikiski.
19 Asirionakan ejercitopan jilïrinakapajj uka arunak ist’asajja, abrigonakap ch’iyjasipjjäna, chuymanakapas wali musparkañwa llakisipjjäna, uka campamentonjja, jach’a jach’a tukuñaw ist’asïna.

15 JAQTHAPI

1 Carpankirinakax uk ist'asin wal muspharapxäna.
2 Ajjsarañasa, khathatiñas jupanakarux purintäna, janiw khitis jaqi masipan nayraqatapan jan ajjsarirïkänti, jan ukasti taqiniruw t'ijtxapxäna, taqi chiqaru, qullu pataruw jaltxapxäna.
3 Betulia jak'ankir qullunakan campamentop sayt'atäpkän ukanakas jaltxapxarakïnwa. Ukatsti israelitanakax jupanak taypin ch'axwirinakäpkän ukanakax jupanakaruw t'ijtxapxäna.
4 Ukatsti Ozías chacharuw khitäna Betomastem, Bebai, Cobai, Cola, Cola, Israel markan taqe markanakaparu, khitinakatejj kunanakatï paskäna uk yatiyapjjañapäna, uñisirinakapar t’unjañkamaw t’ijtjjapjjäna.
5 Israelitanakax uk ist'asax taqiniw jupanakar mä amtar puripxäna, ukatsti Cobai markaruw jiwayapxäna, ukhamarakiw Jerusalén markat jutirinakasa, taqi qullu patat jutirinakas jupanakar yatiyapxäna uñisirinakapan campamentopan) Galaad, Galileankir jaqinakasti, Damasco markat pasañkamaw arknaqapxäna.
6 Betulia markan jakir jaqinakax Asur campamentoruw jaltxapxäna, ukat jupanakar lunthatasin wal qamiriptapxäna.
7 Jiwayañat kutt’anipkäna uka israelitanakajj kunatï qheparkäna ukanak katoqapjjäna. qullunakana, pampankir

jisk'a markanakasa, jach'a markanakasa, walja yänak apthapipxäna.
8 Ukatsti Joacim jilïr sacerdotempi, Jerusalén markan jakasiri israelitanakan nayra jaqinakapampix kuna askinaktix Diosax Israel markar uñacht'ayawayki uk uñjiri, Judit warmir uñjiri, aruntt'añataki.
9 Uka warmin ukar purisasti, mä amtampiw bendicipxäna, sapxarakïnwa: —Jumaw Jerusalén markan jach'ar aptatätaxa, Israel markan jach'a jach'a kankañapaxa, markasan jach'a kusisiñapawa.
10 Jumaw taqi akanak amparamampi lurtaxa, Israel markatakix walja askinak lurawaytaxa, Diosax uka tuqit kusisiyaraki. Taqi jaqinakax sapxänwa: —Ukhamäpan —sasa.
11 Jaqinakasti kimsa tunka uruw campamentop lunthatapxäna, Judit Holofrnesaruw carpap, taqpach platopa, ikiñanakap, vasonakapa, taqpach yänakap churapxäna. ukatsti carritonakap wakicht'äna, ukatsti uka carronakxaruw ucharakïna.
12 Ukatsti israelita warminakax t'ijt'asaw jupar uñjir sarapxäna, ukatsti bendicipxäna, ukatsti mä thuqt'äwiw jupatak thuqt'apxäna.
13 Ukatsti aceitunat mä guirnalda uchapxäna, jupamp chikäskäna uka sirvientaparusti, jupasti taqi jaqinak nayraqatan thuqt'ir saräna, taqi warminakar irpkasa, taqi israelitanakax armaduranakapampix guirnaldanakampi, q'uchunakampiw arkapxäna lakanakaparu.

16 JAQTHAPI

1 Ukatsti Judit warmix taqi Israel markan yuspagarañ q'uchuñ qalltäna, taqiniw uka q'uchu q'uchupxäna.
2 Judit warmisti sänwa: —Diosaxarux platillonakampi q'ucht'am, mä machaq salmo ist'apxam, jach'ar aptapxam, sutip art'apxam —sasa.
3 Diosax nuwasiñanak t'unji, jaqinak taypin campamentonak taypin arknaqapkitu ukanakan amparapat qhispiyawayitu.
4 Asur markax alay toqet qullunakat mistunïna, tunka waranqa ejercitopampiw jutäna, walja jaqinakaw jawiranak jark'antapxäna, caballot saririnakapas qullunakar muyuntapxäna.
5 Jupajj jach'a jach'a tukusaw jach'a jach'a tukusïna, nayan markajjar phichhantä, waynanakajarus espadampi jiwayayäta, chuchupki wawanakajarus oraqeruw jawq'jayäta, jisk'a wawanakajarus mä q'añunakar uñtataw tukuyä, virgen wawanakajarus mä q'añunakjam tukuyarakï sasaw arsüna.
6 Taqi ch'aman Tatitux mä warmin amparapampiw jupanakar aynacht'ayi.
7 Ch'aman jaqix janiw waynanakamp liwxatkänti, janirakiw Titan yuqanakapas jupar jawq'jkänti, jach'a jach'a jaqinakas jupar katuntapkänti, ukampis Judit Merari phuchhapax suma uñnaqt'anïtapampiw jan ch'amanïkänti.
8 Israel markan t'aqhisiyat jaqinakar jach'ar aptañatakix ijma warmin isip apsusitayna, ajanuparux suma q'apkir qullampiw jawq'jatayna, ñik'utapsa mä llantampiw chint'äna, linot lurat isi apt'asisaw sallqjañataki.
9 Sandalianakapajj nayranakap ch'alljjtayäna, suma uñnaqt'anïtapajj amuyunakapar katuntjjänwa, ukat fauchionajj kunkapat pasarakïna.
10 Uka warmin jan ajjsarirïtapatjja, persa jaqenakajj khathatt'asipjjäna, Media markankirinakajj jan ajjsarirïtap laykojj wal ajjsarayasipjjäna.
11 Ukxarusti t'aqhisitanakajax kusisiñat arnaqasipxäna, jan ch'amani masinakajasti jach'at arnaqasipxäna. ucampis jupanacajj wal muspharapjjäna, jupanacajj jach'at arnaqt'asipjjäna, ucampis t'unjatäpjjänwa.
12 Uka imill wawanakan wawanakapax ch'uqt'asaw ch'ankhachasipxäna, ukatsti ch'axwañanakan wawanakapjamaw usuchjapxäna.
13 Nayasti mä machaq q'uchu Tatituruw q'uchurakï: Tatay, jumax jach'a jach'a kankañanïtawa, wali muspharkañ ch'amanïtawa, jan atipkayarakiwa.
14 Taqi luratanakax jumar luqtapxpan, jumaw parltaxa, luratäpxaraktawa, jumaw ajayum khithawaytaxa, jupaw jupanakar lurawayi, janiw khitis arumar saykatañjamäkiti.
15 Qullunakax cimientonakapat umamp chikaw jaltxapxani, qalanakas juman nayraqatamanx cera ukham ch'uxñaruw tukuni.
16 Taqi sacrificionakax juk'akiw jumatakix mä suma q'aphini, taqi lik'ipas janiw nakt'ayañ waxt'äwimatakix wakiskiti, ukampis khititix Tatitur axsarki ukax jach'apuniwa.
17 ¡Ay kunakïkani, wila masinakaja contra sayt'apki uka markanakajja! Taqi ch'aman Tatituw taripañ urux jupanakat kutkatasipxani, nina, laq'unak jañchipar uchasa; ukatsti jupanakar jikxatapxani, wiñayatakiw jachapxani.
18 Jerusalén markar mantasax Tatituruw yupaychapxäna. Jaqinakax q'umachatäxapxän ukkhasti, nakt'ayat waxt'anaka, inaki waxt'anaka, waxt'äwinakap luqtapxäna.
19 Judit warmisti Holofernes chachan taqi yänakapwa katuyäna, uka yänakasti jaqinakax jupar churkäna ukanakxa, Tatitur churañataki, ikiñ utapat apsutäki uka ch'ukuñapsa churarakïna.
20 Ukatsti jaqinakax kimsa phaxsiw Jerusalén markan qullan uta nayraqatan manq'asipkakïna, Judit warmisti jupanakamp chikaw qhiparäna.
21 Uka qhepatsti sapa mayniw herenciapar kutt'jjäna, Judit kullakasti Betulia markaruw sarjjäna, jupajj oraqenkjjänwa, tiempopanjja taqe markanwa jach'añchatäjjäna.
22 Waljaniw jupar munapxäna, ukampis janiw khitis jupar uñt'känti, jan ukasti, Manasés chachapax jiwxäna, ukat markapar tantacht'atäxäna.
23 Ukampis jupax juk'amp jach'a jach'a tukusaw chachapan utapan chuymankipstawayxäna, patak phisqa maranïxänwa. ukat Betulia markan jiwxäna, ukat Manasés chachapan p'iyaparuw imt'apxäna.
24 Israelan utapax paqallq uruw jupat jachäna, janïr jiwkasasti, Manasés chachapan jak'a familiaranakaparuw yänakap lakirïna, ukhamarak familiaranakaparu.
25 Judit chachan urunakapansa, ni jiwatapatsti janiw khitis israelitanakar juk'amp axsaraykänti.

Estera kullakarojj yapjjatatanaka

10 JAQTHAPI

4 Mardoqueosti sänwa: —Diosaw ukanak lurawayi —sasa.
5 Nayajj uka samkat amtastwa, uka samkajj janiw kunas paskiti.
6 Mä jisk'a phuch'ux mä jawiraruw tuküna, qhanampi, intimpi, walja umampi, uka jawirax Ester satawa, jupampiw reyix jaqichasïna, reinaruw utt'ayarakïna.
7 Uka pä dragonasti naya, Amán satänwa.
8 Markanakasti judionakan sutip tukjañatakiw tantachasipxäna.
9 Markajasti aka Israelawa, jupaw Diosar art'asisin qhispiyatäna, Tatituw markapar qhispiyawayi, Tatitux taqi uka jan walinakat qhispiyawayistu, Diosax unañchanak lurarakistu, jach'a muspharkañanak lurarakistu jan judiöpkis ukanaka taypinjja.
10 Ukatwa jupajj pä sorteo churäna, mayajj Diosan markapataki, maynïristi taqe jan judiöpki ukanakataki.
11 Uka pä sorteojj taqe markanakaruw Dios nayraqatan purinïna.
12 Ukatwa Diosax markapat amtasïna, herenciapsa chiqapar uñjäna.
13 Ukatpï uka urunakax Adar phaxsin tunka pusini, tunka phisqhan urunak saraqataruw tantachasipxani, kusisiñampi, Dios nayraqatan kusisiñampi, wiñayatakiw markap taypin utjani.

11 JAQTHAPI

1 Tolomeompi Cleopatrampix pusi mara apnaqapkäna ukhaxa, Dositeo sat chachasti sacerdote, levita, Tolomeo yuqapampiw aka qillqat apanipxäna, uka qillqatax pachpakïskiwa, Lisimaco chachasti Toleo chachan wawapawa. ukax Jerusalén markankänwa, ukax qhanañcht'ataynawa.
2 Artejerjes jach'a reyin payïr mara apnaqäwipanxa, Nisán phaxsin nayrïr urunxa, Mardoqueo sat Jairo chachan yuqapaw samkasïna, jupasti Semei sat chachan wawapänwa, jupasti Cisai chachan wawapänwa, Benjamín tribunkirïnwa.
3 Jupajj judío jaqënwa, Susa markan jakasïna, mä jach’a jaqënwa, reyin patiopan servirirakïnwa.
4 Jupajj katuntat jaqenakat maynïrïnwa, Babilonia markan Nabucodonosor reyipajj Judeankir Jeconias reyimp chikaw Jerusalenat apapjjäna. Uca samkapasti:
5 Uñtapxam, qhixu qhixu qhixunaka, uraq khathatinaka, ch'axwañanakaw oraqen utji.
6 Ukatsti, pä jach'a dragonanakaw nuwasiñatak wakicht'at mistunipxäna, jach'a jach'a tukusaw arnaqasipxäna.
7 Jupanakan arnaqasitapatjja, taqe markanakaw nuwasiñatak wakicht’asipjjäna, ukhamat cheqapar sarnaqer jaqenakamp nuwasiñataki.
8 Uraqinsti ch'amaka, ch'amaka, t'aqhisiña, t'aqhisiña, t'aqhisiña, jach'a ch'axwañanakaw utjani.
9 Taqi chiqa sarnaqir markasti, jan wali luratanakapar axsarasaw llakisipxäna.
10 Ukatsti Diosaruw art'asipxäna, jach'a uma phuch'ut arnaqasitapjama.
11 Qhanasa, intimpis jalsuwayxänwa, jisk'a jaqinakax jach'ar aptatäpxänwa, jach'a kankañan jaqinakar manq'antapxäna.
12 Mardoqueo chachajj uka samka uñjasa, kuntï Diosajj lurañ amtkäna uk uñjasajj sartasjjäna ukhajja, uka samka amtäna, ukat arumkamaw uka samka yatiñ munäna.

12 JAQTHAPI

1 Mardoqueosti Gabata, Tarra sat reyin pä eunucopamp chikaw pation samart'äna.
2 Jupajj jupanakan amtanakap ist’asinjja, Artejerjes reyin amparapamp katuntapjjatap yatïna. ukhamatwa jupanakan reyipar certificat churäna.
3 Ukatsti reyejj uka pä eunuconakaruw jiskt’äna, uka pä eunucorojj uka pä eunuconakar jiskt’asajj ch’akkatapjjäna.
4 Reyejj ukanak qellqäna, Mardoqueo chachajj uka toqet qellqarakïna.
5 Ukat reyejj akham sänwa: “Mardoqueorojj pation serviñapataki” sasa.
6 Ucampis Amadatu Agaga chachan Amán yokapajj reyin wali jach'a jach'a tukutapawa, Mardoqueoru, marcaparu jan walinak lurañ munäna, reyin pä eunucop layku.

13 JAQTHAPI

1 Uka cartanakan copiapajj akham sänwa: Artejerjes jach’a reyejj jupar apnaqat jilïrinakaru, gobernadoranakaru, India markat

Etiopía markakama, patak pä tunka paqallq tunka provincianakan qellqäna.
2 Uka qhepatjja, walja markanakaruw apnaqjjayäta, uraqpacharus apnaqaraktwa, janiw nayajj jach’a jach’a tukurïkti, jan ukasti suma chuymampi, llamp’u chuymampiw apt’asiyäta, ukat markachirinakajarojj sapüru amukt’añan jakañwa amtayäta, ukat nayajj nayar tukuyañwa amtayäta reino sumankaña, ukat jach'a quta thiyanakar pasañatak jist'aratawa, sumankañ machaqar tukuyañataki, ukax taqi jaqinakan munatawa.
3 Kunapachatix nayax iwxt'irinakajarux jiskt'ta, kunjamarak akax lurasispasti, Amán, jupax jiwasanak taypin wali yatiñanïnwa, sapa kuti suma munañapampi, jan jaytjasaw Diosar yupaychañ laykux wali askit uñjatäna, ukat reino taypin payïr chiqan jach'añchatäna.
4 Yatiyapxitu, taqi markanakan akapachanxa mä jan wali jaqinakaw ch’iqintatäpxäna, jupanakax taqi markanakar jan walt’ayir kamachinakanïpxänwa, ukat reyinakan kamachinakapsa jisk’achapxarakïnwa, ukhamat reinonakasan mayacht’asitapax, jach’añchatäñ amtasax janiw sarañjamäkiti nayraqata.
5 Ukhamajj amuyapjjtwa, aka marka sapakiw taqe jaqenakar uñisiñajj sapüru sayt’asi, leyinakaparjamajj mayj mayjawa, jan walinakas jiwasan markasaruw jan walt’ayi, kuna jan walinaktï lurapkaspa ukhama, ukhamat reinosajj jan sum sayt’ayatäñapataki.
6 Ukatpï sapxsma, taqi khitinakatix Aman chachan qillqat uñt'ayapxätam, khititix lurañanak uñjir utt'ayatäki, jiwasan jak'ankir jaqimpi, taqiniw warminakapampi wawanakapampix uñisirinakapan espadapampi q'al tukjatäpxani .
7 Jupanakasti, nayra pachanakansa, jichhürunakansa jan wali amtanïpki ukanakasa, mä urux nuwasiñampi sepulturar sarapxañapataki, ukhamat wiñayatak jiwasan lurawinakasax suma askichatäñapataki, jan kuna jan walt'äwinakampi.
8 Mardoqueosti Tatitun taqi luratanakapat lup'isin mayisïna.
9 “Tatay, Tatitu, Taqe Ch'aman Reyi, akapachax juman ch'amamankiwa, jumatix Israel markar qhispiyañatak utt'aystaxa, janiw khitis jumar jan walt'aykaspati.
10 Jumaw alaxpachasa, akapachasa, alaxpachan taqe muspharkañanaksa lurtaxa.
11 Jumaw taqi kunan Tatituxa, janiw khitis jumar saykatañjamäkiti, Tatitusti.
12 Jumaw taqi kuns yatta, Tatay, yatiraktawa, janiw jisk'achasiñampi, jach'a jach'a tukuñampi, jach'a jach'a tukuñ munañampis jach'a jach'a tukur Aman nayraqatar alt'asirïkti.
13 Israelan qhespiyasiñatakejja, kayunakap jamp’att’asajj kusisitäkiriskayätwa.
14 Ukampis nayax uk lurta, ukhamat jaqin jach'a kankañapa Diosan jach'a kankañapat sipansa, janirakiw khitirus yupaychkäti, jan ukasti jumar yupaychkäti, janirakiw jach'a jach'a tukusax lurkäti.
15 Jichhasti, Dios Tatitu, Rey, markamar khuyapt'ayasim; jïsa, qalltatpach jumankkäna uka herencia t’unjañ munapjje.
16 Egipto markat juma pachpa layku katuyapktam uk jan jisk'achamti.
17 Nayan mayisitaxar ist'am, herenciamat khuyapt'ayasim, llakinakas kusisiñaruw tukuyam, Tatay, jakañasataki, sutimar jach'añchañataki.
18 Taqi israelitanakax ukhamarakiw taqi chuyma Tatitur arnaqasipxäna, jiwatapax jupanakan nayraqatapankänwa.

14 JAQTHAPI

1 Ester reinasti jiwañar axsarasaw Tatitur jak'achasïna.
2 Jach'a isimp isthapt'asisaw t'aqhisiñ isimp isthapt'asïna, wali suma q'apkir qullanak lanti, laq'ampi, wanumpiw p'iqip ch'uqt'äna, janchiparux wali jisk'acharakïnwa, taqi kusisiñ chiqanakarus phuqhantarakïna ch’iyjata ñik’utapa.
3 Ukatsti Israelan Tatitu Diosaparuw mayisïna: —Tatay, juma sapakiw Reyisätaxa, nayar yanapt'ita, ch'usa warmi, jumat sipan jan yanapiriru.
4 Nayan jan walt'äwijasti amparajankiwa.
5 Waynatpachaw familiajan tribujan ist'ta, jumaw Tatitux Israel markarux taqi jaqinak taypit apsuwaytaxa, nayra awkinakasar taqi nayra awkinakasat wiñay herenciap katuqañataki, ukat kuntix jupanakar arsuwaykta uk phuqharaktaxa.
6 Jichhasti juma nayraqatan jucha lurapxta, ukatwa uñisirinakajan amparapar katuyapxista.
7 Jupanakan diosanakapar yupaychapjjataj laykuw: Tatay, jumajj cheqapar jaqëtawa.

8 Ukampis janiw jupanakarux kusisiykiti, k'allk'u katuntat uñjasipxatasa, ukampis jupanakax idolonakapampix amparanakap ch'allt'asipxi.
9 Lakamampi utt'ayawaykta uk chhaqtayañataki, herenciamsa t'unjañataki, jach'añchirinakan lakap jark'aqañataki, utaman jach'a kankañap chhaqtayañataki, altarman jach'a kankañap chhaqtayañataki.
10 Ukatsti yaqha markankirinakan lakap jist'arasaw idolonakar jach'añchañataki, jañchin reyir wiñayatak jach'añchañataki.
11 Tatay, jan khitinakarutix ch'akham churamti, jan larusipxapxamti. jan ukasti jupanakan amtap jupanak pachparuw kutt'ayapxam, juparus mä uñacht'äw tukuyapxam, khititix jiwasanak contra lurañ qalltawayki ukaru" sasa.
12 Tatay, amtasim, t'aqhisiñ urunakan uñt'ayasiñamataki, jan axsart'as ch'amañcht'ita, markanakan Reyipa, taqi ch'aman Tatitupa.
13 Leona nayraqatan lakajan suma arunak arsupxita, chuymap mayjt'ayapxam khititix jiwasanakamp nuwaskistu ukar uñisiñapataki, ukhamat jupar tukusiñapataki, ukhamarak taqi khitinakatix jupar uñtasit amtapki ukanakarusa.
14 Amparamamp qhispiyapxita, nayar yanapt'apxita, ch'usa jaqiru, jumat sipanx janiw yaqha yanapt'anïkti.
15 Tatay, jumaw taqi kunsa yatta; jumax yatisktawa, nayax jan chiqapar uñjirinakan jach'a kankañap uñisitaja, jan circuncidatanakan ikiñapsa, taqi yaqha markankirinakan ikiñapsa uñisitaja.
16 Jumaw nayan wakiskirïtax yatta, jach'a kankañan chimpuxa, p'iqixan uñstki uka chimpux uñisiñajawa, uñacht'ayaskta uka urunakax p'iqixan uñstki uka chimpuxa, mä isimp isthapt'atax uñisiñajawa, janirakiw sapak uchasiñax utjkiti nayapacha.
17 Sirvientamax janiw Amán chachan mesapan manq'kataynati, nayasti reyin manq'äwipsa janiw jach'añchkti, janirakiw umañ waxt'at vino umawaykti.
18 Jach'a urutpach sirvientamax janiw kusisiñ jikxatkänti, jan ukasti, Abrahaman Tatit Diosa, jumaruw kusisiyäna.
19 Taqi kunat sipansa ch'aman Diosay, llakitanakan arup ist'am, jan wali jaqinakan amparapat qhispiyapxita, axsarañajat qhispiyapxita.

15 JAQTHAPI

1 Kimsïr urutsti, mayisiñap tukuyxasaxa, jach'a isi apt'asisaw jach'a isimp isthapt'asïna.
2 Jach'a k'achacht'ata, Diosar art'asisinsti, jupaw taqi kun uñjiri, qhispiyiri, pä sirvienta irpäna.
3 Ukatsti mayniruw takt'asïna, k'umara apt'asiski ukhama.
4 Maynïristi trenap apt'ataw arktäna.
5 Jupasti suma uñnaqt'anïtap laykux wila ch'ullqhi uñnaqt'anïnwa, uñnaqapas wali kusisita, wali suma uñnaqt'anirakïnwa.
6 Taqi punkunakat pasasax reyin nayraqatapan sayt'asïna, jupax reyin tronopan qunt'atäskänwa, jach'a isimp isthapt'ata, taqpachax qurimpi, suma qalanakampi k'ajkirïnwa. ukat jupax wali axsarkañänwa.
7 Jach'a k'ajkir ajanupar jach'ar aptasax wali qhuru chuymampiw uñkatäna, ukat reinax qunqurt'asisinx q'alpachänwa, aynacht'ataw uñjasïna, ukat nayraqatar saraskäna uka sirvienta warmin p'iqiparuw qunqurt'asïna.
8 Ukatsti Diosax reyin ajayuparux llamp'u chuymanïñaruw mayjt'ayäna, jupasti ajjsarañat tronopat jaltasaw amparat katxaruyäna, wasitat amuyt'asiñapkama, ukatsti munasiñamp chuymacht'äna, ukatsti sänwa:
9 Ester, ¿kuna jan walt'äwis utji? Naya jilamajja, ch'amañcht'asim.
10 Jumajj janiw jiwkätati, jiwasan camachitanakasajj taqe kuns utjkchejja.
11 Ukatsti qorit lurat thujrup aptasin kunkapar uchäna.
12 Jamp'att'asasti sänwa: —Arst'apxita —sasa.
13 Uca warmisti sarakïnwa: —Tatay, Diosan angelapjam uñjsma, jach'a kankañamar ajjsarañat chuym ch'alljjtayastwa —sasa.
14 Tatay, wali muspharkañätawa, ajanumax khuyapayasiñamp phuqt'atawa.
15 Parlkasasti qarjataw qunt'asïna.
16 Ukatsti reyejj wal llakisïna, taqe yanapirinakapasti chuymacht'apjjäna.

16 JAQTHAPI

1 Jach'a reyi Artejerjes reyix patak pä tunka paqallqun provincianakan jilïrinakaparu, marka apnaqirinakaru, India markat Etiopía markakama, ukhamarak taqi chiqa chuyman apnaqirinakasaru, aruntt'apxarakta.

2 Waljani, khuyapayasir p'iqinchirinakapan jach'a khuyapayasiñapampix juk'amp jach'a jach'a tukupxi.
3 Janiw jiwasan markasankirinakaruki jan walt'ayañatak ch'amachasipkätati, jan ukasti jan walja yänak apt'asiñ puedipkätamti, jupanakar aski luririnakar jan walt'ayañatak ch'amachasipxam.
4 Janiw yuspärañak jaqinak taypit apanukupxañamäkiti, jan ukasti q'añu jaqinakan k'ajkir arunakapamp jach'ar aptatäpxam, jupanakax janipuniw suma jaqinakäpkänti, jupanakax Diosan chiqapar uñjatapat qhispiñ amuyapxi, taqi kun uñjiri, jan walinak uñisiri.
5 Amigonakapan luräwinakap sum apnaqañatak katuyatäpki ukanakan suma arunakapajja, walja autoridadanakaruw jan juchani wila masipar tukuyi, jan askichañjam jan walt’äwinakaruw puriyi.
6 Q’añu luräwinakan k’arinakapampi, sallqjañampiw p’eqt’irinakan jan juchanïpjjatapa, suma chuymanïpjjatap uñacht’ayapjjäna.
7 Jichhasti jumanakax uk uñjapxasmawa, kunjamtï yatiyapkta ukhama, janiw nayra sarnaqäwinakampi, kunjamtï jumanakax uñjapkta ukhama, jumanakatix jan wali apnaqäwir uchatäpki ukanakan jan wali sarnaqatapamp thaqhapxäta ukhaxa.
8 Jutïr urunakatsa sum amuyt’asiñasawa, ukhamat reinosajj taqe jaqenakatak sumankañapa, sumankañ utjañapataki.
9 Amtanakas mayjt’ayasa, ukat kunatï qhanäki ukanak juk’amp kikpaki uñjasa sapa kuti taripañasawa.
10 Amán chachasti, Macedonia markankirïnwa, Amadatan yoqapawa, jupasti Persia markan wilapatsa yaqha markankirïnwa, suma chuymanïñasatsa wali jayankänwa, mä yaqha markankir jaqew nanakar katoqapjjetu.
11 Jupajj awkija satäkaspas ukham taqe markanakar suma uñjatäjjapjjayätwa, reyin jak’achasipkäna uka jaqenakan jach’añchatäpjjaraktwa.
12 Ucampis jupajj janiw jach'a jach'a tukuñapäquiti, reinosa, jakañas apt'asipjjetu.
13 Kunayman k'ari sallqjañanakampiw t'unjañ thaqhapxitu, Mardoqueo jaqisa, jupaw jakañas qhispiyawayitu, sapa kuti askinak jikxatañataki, ukhamarak jan juchani Ester, reinosan chikanchiri, taqpach markapampi.
14 Ukhamatwa jupajj amuyäna, jan amigonakanïpjjatap laykojja, persa markan reinop Macedoniankirinakar katuyapjjataj layku.
15 Ukampis aka jan wali jaqejj q’al tukjañatak katuyki uka judionakajj janiw jan wali luriripkiti, jan ukasti cheqapar sarnaqer leyinakarjam sarnaqapjjatapwa amuyastanjja.
16 Jupanakasti jach'a jach'a tukuri, wali ch'aman, jakkir Diosan wawanakapäpxañapataki, jupaw jiwasanakatakisa, nayra awkinakasatakis reino sum wakicht'awayistu.
17 Uqhamasti, Amadatan Aman yokapajj apayanipktam uka cartanak jan phoqayañajj walikïskiwa.
18 Khititejj ukanak luririkäna ukajja, taqe familiapampiw Susa markan punkunakapan warkkatatäski: Diosajj taqe kunwa apnaqi, jank’akiw wasar pampanakaparjam kutt’ayaraki.
19 Ukatwa aka cartan copiap taqe cheqanakar uñt’ayapjjäta, ukhamat judionakajj jupanakan leyinakaparjam sarnaqapjjañapataki.
20 Jumanakax jupanakar yanapt'apxäta, uka pachpa uru, tunka payan Adar phaxsin tunka kimsan urunak saraqataru, jupanakat vengakupxañapataki, t'aqhisiñ urunakan jupanakar nuwantapxañapataki.
21 Taqi ch'aman Diosax jupanakarux kusisiñaruw tukuyi, kawkïr urutix ajllit jaqinakax jiwarapxañapäkän uka uru.
22 Jumanakax jach'a phunchhäwinakam taypinx jach'a uru amtapxäta.
23 Jichhürunakansa, jichhakamas jan kuna jan walt’äwin uñjasipjjañapataki, ukhamarak persa jaqenakatakis jan kuna jan walt’äwin uñjasipjjañapataki; jan ukasti khitinakatix jiwasanak contra amtapki ukanakatakix mä t'unjäw amtañataki.
24 Ukatpï taqi markanakasa, markanakasa, khitinakatix jan ukham lurapkani ukanakax ninampi, espadampi jan khuyapt'ayasisa t'unjatäpxaniwa, janiw jaqinakan jan pasañjamak tukuyatäpkaniti, jan ukasti sallqa uywanakatakisa, jamach'inakatakis wiñayatak uñisiñaruw tukupxani.

THE Wisdom OF Solomon

Salomonan Yatiñ kankañapa

T’AQA 1

1 Jumanakax aka uraqin taripirinaka, chiqa kankañ munasipxam, Tatitur amuyt'apxam suma chuymampi, jan ch'amäki chuymampi thaqhapxam.
2 Khitinakatix jupar jan yant'apki ukanakan jikxatapxani. Khitinakatix jupar jan atinisipki ukanakarux uñacht'ayaraki.
3 Jan wali amuyunakax Diosat jithiqtatawa, ch'amapas yant'atax jan yatiñan jaqinakarux chiqañcht'i.
4 Jan wali jaqirux janiw yatiñ kankañapax mantakaniti. janirakiw juchar katuyatäki uka cuerpon jakañamäkiti.
5 Chiqañchañ qullan ajayux sallqjatäñat jaltxani, jan amuyt'asir amuyunak apanukuni, jan chiqapar uñjañax purinkani ukhax janiw qhiparakaniti.
6 Yatiñ kankañax munasir ajayuwa; Diosar jan wali parlirirojj janiw arupat juchañchkaniti, Diosajj jupan ch’amapatwa qhanañchi, chuymapsa cheqpach uñjiri, lajjrapsa ist’irirakiwa.
7 Tatitun Ajayupaw akapachar phuqt'ayi, kawkïritix taqi kunas utjki ukax arup uñt'atawa.
8 Ukatpï khititix jan wali arunak parlki ukax janiw imantatäkaspati, janirakiw mutuyañax jupar jak'achaskaniti.
9 Diosar jan yäqirinakan amtäwinakaparuw jiskt'asipxani, arunakapamp ist'asisaw Tatiturux purini, jan wali luratanakap uñacht'ayañataki.
10 Envidiasir jaqejj taqe kunwa ist’i.
11 Ukhamasti, jan wali arunak parlañat amuyasipxam; Lakam jan arsuñat jithiqtapxam, janiw kuna jamasat arus ina ch'usar tukuskaniti.
12 Jakäwiman jan walinak lurasajj jan jiwañar thaqapjjamti, janiraki amparanakamampi t’unjatäpjjamti.
13 Diosax janiw jiwañ lurkiti, janirakiw jakirinakan t'unjatäñapsa kusisiykiti.
14 Jupajj taqe kunsa luräna, ukhamat jakapjjañapataki. Jupanakapanx janiw kuna venenos utjkiti, janirakiw jiwañan reinopas aka uraqin utjkiti.
15 (Aski kankañax janiw jiwirïkiti.)
16 Ukampis Diosar jan yäqir jaqinakax luräwinakapampi, arunakapampix jupanakaruw jawsapxäna, amigopäñ amtapkäna ukhaxa, inamayaruw tukjapxäna, ukat mä arust'äwir puripxäna, uka arust'äwimp chikachasiñataki.

T’AQA 2

1 Diosar jan axsarir jaqinakax jupanakpachaw amuyt'asipxi, ukampis janiw chiqapar sarnaqapkiti: Jakäwisax mä juk'a pachakiwa, ch'amäxiwa, mä jaqin jiwatapatxa janiw kuna qullas utjkiti.
2 Jiwasajj kuna jan walinakansa nacipjjtanjja, jichhajj janis utjkaspa ukhamwa tukuñäni, nayranakasan samañapajj chhullunkhar uñtatawa, chuymasan ch’alljjtayasisajj mä jisk’a chispawa.
3 Jiwatatsti, cuerposax laq'ar tukuwayxaniwa, ajayusasti llamp'u thayar uñtataw chhaqtxani.
4 Ukatsti sutisax tiempompix armatäxaniwa, janiw khitis luratanakasat amtasxaniti, jakañasasti mä qinayjam tukusxaniwa, mä ch’amaka ch’amakar uñtataw ch’iqintatäni, uka ch’amakax ch’iwinakampiw jaqunukuta inti, ukat junt'u pachamp atipjaña.
5 Jiwasan pachasax mä ch'amakaw tukusxi; tukusiñasatsti janiw kutt'aniñas utjkaniti, jank'akiw sellatäxi, jan khitis kutt'anxañapataki” sasa.
6 Ukhamasti, jutapxam, kuna askinakatix utjki ukanakamp kusist'apxañäni, ukat jank'akiw wayn tawaqunakjam lurat yänakampi apnaqapxañäni.
7 Jila alani vinompi, suma q'apkir qullanakampi phuqantatäñäni, janirakiw phuch'u panqaras jiwasanak jak'at pasañapäkiti.
8 Janïr wañt'kipan rosas ch'uxñanakampi coronat uñjasiñäni.
9 Janipuniw khitis munañanakas jan jaytanukuñäniti, kusisiñas uñacht'äwinak taqi chiqan jaytanukupxañäni, akax jiwasan wakt'äwisawa, jiwasan suertesax akawa.
10 Wajcha aski jaqir t'aqhisiyañäni, viuda warmirus jan khuyapt'ayañäniti, janirakiw chuymankipstatanakan nayra ch'iyar ñik'utanakaparus respetañäniti.
11 Ch'amasax chiqapar uñjañ Ley ukhamäpan, jan ch'amanïki ukax janiw kuna askïkisa.
12 Ukhamasti aski jaqir suyt'apxañäni; kunatix jupax janiw jiwasan turnosatakkiti, ukat luratanakasat contra q'umarakiwa: kamachir juchañchatasat jisk'acharakistu, ukat yatichäwinakasan jan wali luratanakasat jan walit uñt'ayasiñasat jark'arakistu.
13 Jupajj Diosar uñt’twa sasaw säna.
14 Jupajj amuyunakasar cheqañchañatakiw lurasïna.
15 Jupajj uñjañas wali llakkañawa, jakäwipajj janiw yaqha jaqenakjamäkiti, sarnaqäwipasa yaqha toqetwa juti.
16 Jupajj k'ari jaqjamaw uñjtanjja, q’añu luräwinakat jitheqtkistuwa, cheqapar sarnaqer jaqenakan tukusiñap yatiyaraki, bendicionanak katoqañataki, Diosaw awkipäkaspas ukham jach’añchasi.
17 Uka arunakapajj cheqäskiti janicha uk yatjjatañäni, ukat kunatï Jupan tukuyapan paskani uk yatjjatañäni.
18 Aski jaqetï Diosan yoqapäspa ukhajja, jupaw yanapt’ani, uñisirinakapan amparapat qhespiyarakini.
19 Jupar jisk'achasiñampi, t'aqhisiñampi yant'apxañäni, llamp'u chuymanïtap uñt'añataki, pacienciantap uñacht'ayañataki.
20 Mä p'inqa jiwañampi juchañchapxañäni, jupan arsutapampiw jach'añchatäni.
21 Jupanakasti ukham amuyt'asisaw sallqjatäpxäna, jupanakan jan wali luräwinakapaw jupanakar juykhuptayi.
22 Diosan imantat yatiñanakapatjja, janiw yatipkänti, janirakiw aski jaqenak katoqañ suyapkänti.
23 Diosax jaqirux jan jiwir jaqiruw luräna, wiñay jakañapäkaspas ukham lurarakïna.
24 Ukampis Supayan envidiasiñap laykuw jiwañax akapachar jutäna, jupat sayt'asirinakasti uk jikxatapxi.

T’AQA 3

1 Ukampis aski jaqinakan almapax Diosan amparapankiwa, janiw kuna t'aqhisiñas jupanakarux llamkt'kaniti.

2 Jan yatiñan jaqenakan nayraqatapanjja, jiwapkaspa ukhamänwa.
3 Jupanakasti jiwasanak taypit sarxapxatapatxa q'ala t'unjatäpxañapawa, ukampis jupanakax sumankañan jakasipxi.
4 Jaqinak nayraqatan mutuyatäpkchisa, suyt'äwipax jan jiwañampi phuqt'atawa.
5 Jupanakasti mä juk'a mutuyatäsinsti, jupanakarux walpun askinak katuqapxani, Diosax jupanakar yant'äna, ukatsti jupatakix askïkaspas ukham jikxatäna.
6 Jupajj hornon qoriparjamaw yant'äna, ukatsti nakt'at ofrendanakjam katoqäna.
7 Tupt'atäpkani ukapachasti k'ajkirïniwa, ch'uqi taypin chispanakjamaw t'ijtxapxani.
8 Jupanakasti markanakaruw taripapxani, markarux apnaqapxani, Tatitupax wiñayatakiw apnaqani.
9 Khitinakatix Jupar atinisipki ukanakax chiqa yatichäwinak amuyapxani, khitinakatix munasiñan chiqa chuymanïpki ukanakax jupamp chikaw jakasipxani, khuyapayasiñampi khuyapayasiñampiw qullan jaqinakaparux uñji, ajllitanakaparus uñjaraki.
10 Ucampis Diosar jan wali jaqenakajja, jupanakan amuyuparjam mutuyatäpjjaniwa, jupanakajj cheqapar sarnaqer jaqenakar apanukusaw Tatitur jaytanukupjje.
11 Khititix yatiñampi, uywañampi jisk'achki ukaxa, llakisiñawa, suyt'äwipas inamayakiwa, ch'amachasitanakapax janiw achukiti, luräwinakapas janiw askïkiti.
12 Warminakapax jan amuyt'asirïpxiwa, wawanakapas jan wali jaqinakawa.
13 Wawanakapajj maldecitäpjjewa. Ukatpï jan q'añuskir jan waxir wawax kusisiñaniwa, jucharar jan uñt'ir jaqisti.
14 Uca eunucosti kusisiñaniwa, jupajj amparapampiw jan jucha lurasa, janirakiw Dios contra jan walinaksa amtirïkiti, juparojj iyawsañan mä suma churäwi churatäniwa, Tatitun templopan mä herencia churatäniwa.
15 Suma luräwinakan achupax jach'a kankañawa, yatiñan saphipax janipuniw tukuskaniti.
16 Wachuq jucha lurir wawanakatakejja, janiw suma q'omachatäpkaniti, jan wali ikiñan jathapasti saphitpach apsutäniwa.
17 Jupanakas jaya tiempo jakasipkchejja, janiw kuns uñjatäpkaniti, qhep qhepa maranakapasti janirakiw jach'añchatäpkaniti.
18 Jan ukajj jank'ak jiwapjjani ukhajja, janiw mä suyt'äwinïpkiti, janirakiw yant'a urun chuymacht'atäpkiti.
19 Jan wali jaqenakan tukusiñapajj wali ajjsarkañawa.

T'AQA 4

1 Jan wawanïñasa, suma sarnaqañasa, juk'amp askiwa, uka amtar puriñax jan jiwirjamawa, Diosampi, jaqinakan uñt'atätap layku.
2 Kunapachatï ukan utjki ukhajja, jaqenakajj yateqasipjjewa; Kunapachatix tukusxi ukhaxa, munapxi, mä corona uchasi, wiñayatakiw atipt'i, atipjäwi katuqasa, jan q'añut katuqañataki ch'amachasisa.
3 Ucampis jan wali jaqenakan walja jilir wawanakapajj janiw sum jiljjatkaniti, janirakiw jan wali jaqenakatsa saphintapkaniti, janirakiw cimientos uchatäkaniti.
4 Jupanakajj mä juk'a tiempotakis ramanakan t'ant'asipkchejja. ukampis jan qhiphar sayt'atäsaxa, thayampi ch'allxtatäpxani, thaya ch'amampi saphitpach chhaqtayatäpxani.
5 Pantjasir ramanacajj p'akjatäniwa, achunakapajj janiw askïkaspati, janiw manq'añatakis puqutäjjeti, jïsa, inamayakiwa.
6 Jan wali ikiñat yurir wawanakax awk taykapar juchañchatäsax jan walinak uñjapxi.
7 Ukampis aski jaqejj jiwañampi jark'aqatäkchejja, samarañan jakaskakiniwa.
8 Jach'a maranïñax janiw jaya pachatakïkiti, janirakiw qawqha maranakas uñt'atäkiti.
9 Yatiñ kankañax jaqitakix ch'iyar ñik'utawa, jan q'añut jakañax chuymankipstañawa.
10 Jupajj Diosaruw kusisiyäna, jupajj wali munatänwa, ukhamatwa juchararanak taypin jakasïna.
11 Jïsa jank'akiw apaqatäjjäna, jan uka ñanqha lurañajj amuyunakapar mayjt'ayañapataki, jan ukajj sallqjañajj almapar engañjañapataki.
12 Q'añu luräwinakan layqasiñapajj cheqapar sarnaqer jaqenakarojj ch'amakt'ayi. ukat munañanakan sarnaqatapax jan ch'amäki uka amuyunakaruw jan walt'ayi.
13 Jupajj mä juk'a tiempon suma jaqëjjasajj walja tiempow phoqäna.
14 Jupajj Tatituruw kusisiyäna, ukatwa jank'ak ñanqha jaqenak taypit apaqäna.
15 Jaqinakax uk uñjapxäna, ukampis janiw amuyapkänti, janirakiw amuyapkänti: Jupan khuyapayasiñapa, khuyapayasiñapax qullan jaqinakapampiw utji, ajllitanakaparus respetompiw uñji" sasa.
16 Ukhamatwa aski jaqejj jiwat jaqenakarojj juchañchani. ukat wayn tawaqunakax jank'akiw jan chiqapar sarnaqir jaqinakan walja maranakapampi, chuymankipstatapampiw phuqt'atäxi.
17 Jupanakasti yatiñan jaqinakan tukusiñap uñjapxani, janiw amuyapkaniti kuntix Diosax jupat amtki, kuna amtampis Tatitux jupar jan kuna jan walt'äwin uñjki ukanakxa.
18 Jupanakajj jupar uñjasaw jisk'achapjjani; Ucampis Diosajj jupanacarojj jisk'achasiñataquiw larusipjjani, ucatsti jupanacajj mä jan wali jiwat jaqëpjjaniwa, jiwatanak taypinsti wiñayatakiw jisk'achatäpjjani" sasa.
19 Jupaw jupanakar ch'iyjani, p'iqip ch'uqt'ani, jan arsuñkama. ucat jupajj cimientotpach ch'alljjtayani; Jupanakasti q'ala tukjatäpxaniwa, llakisiñampiw uñjasipxani; ukatsti jupanakan amtapajj t'unjatäniwa" sasa.
20 Kunapachatix juchanakapat yatiyapkani ukkhaxa, axsarañampiw jutapxani, jupanakan juchanakapaw jupanakarux amuyayapxani.

T’AQA 5

1 Ukapachaw aski jaqix jan axsaras t'aqhisiyirinakan nayraqatapan sayt'asini, janirakiw irnaqatapat kuns lurkaniti.
2 Uk uñjasajja, wali ajjsarañampiw aynacht’ayapjjani, qhespiyasiñapajj wali muspharkañawa, taqe kuntï suyapkäna ukat sipansa juk’amp muspharkañawa.
3 Jupanakasti arrepentisipxi, ajayun t'aqhisiñat jach'at arnaqasipxi, jupanakpachaw sapxani: “Akax jupat sawkasipxirïta, mä jisk'achasiñ arsüwi.
4 Jiwasajj jan amuyt’asir jaqenakaw jakäwip loqtatäkaspas ukham amuyapjjta, tukusiñapsa jan jach’añchatäkaspas ukhamwa amuyapjjta.
5 ¡Kunjämarak jupajj Diosan wawanakap taypin jakthapita, jupan suertepajj santo jaqenak taypinjja!
6 Ukatpï jiwasax chiqa thakhit jithiqtawaytanxa, janirakiw aski kankañ qhanax qhant'kistuti, janirakiw chiqa kankañ intix nanakar qhant'kistuti.
7 Jan wali thakinsa, t'unjañ thakinsa qarjasipxayätwa, ch'usa pampanak pasapxta, kawkhantï jan thakix utjkäna, ukampis Tatitun thakipxa janiw uñt'apkti.
8 ¿Kunsa jach’a jach’a tukuñajj yanapt’istu? ¿Jan ukax jach'a jach'a tukuñasampi qamir kankañax kuna askinaksa apanistu?
9 Taqe ukanakajj mä ch’iwir uñtataw tukusjje, jank’ak paskaspa.
10 Kunjamtï mä barcojj uma oladanak patjjar paski ukhama, uka barcojj pasawayki ukhajj janiw kuna ch’amas jikjjataskaspati, ni oladan quillapan thakipas jikjjataskiti.
11 Jan ukax kunjamtï mä jamach’ix thaya taypin t’ijtki ukhaxa, janiw thakip uñacht’ayañax utjkaspati, jan ukasti ch’iwinakapan ch’iwipampi jawq’jata, ch’iwipan ch’iwipampi t’aqanuqatäki uka thayax pasawayxi. ukatsti uka qhepatjja, janiw kawkirus sarkäna uka mä señalsa jikjjataskaniti;
12 Jan ukax kunjamtï mä flechax mä chimpumpi ch'allt'atäki ukhama, thayax jank'akiw mayamp tantacht'asi, ukhamat maynix kawkhans pasäna uk jan yatkaspati.
13 Nanakasti ukhamarakiw yurïsax tukusiñar jak'achasiñ qalltawaytanxa, janirakiw suma kankañ uñacht'ayañax utjkitänti. jan ukasti, jiwasan ñanqha luräwinakasampiw tukjatäpxta.
14 Diosar jan wali jaqenakan suyt’äwipajj thayampi thayt’at laq’ar uñtatawa. kunjamtï mä jisk’a espumajj thayampi jaqsutäki ukhama; kunjamtï chhullunkhax thayampi akan ukat ukjan ch’iqiyatäki ukhama, ukat mä uru qhiparkir invitadot amtasiñapjamaw tukuski.
15 Ukampis aski jaqinakax wiñayatakiw jakapxi; jupanakan payllawipax Tatitumpikiwa, jupanakar uñjañax Altu patankir jaqinkiwa.
16 Ukatwa Tatitun amparapat mä jach'a reino, mä suma corona katuqapxani, kupi amparapampiw jupanakar imt'ani, amparapampiw jark'aqani.
17 Jupajj envidiasiñapjja q’oma armadurap laykojj apt’asiniwa, uñisirinakapar kutt’ayañatakiw uka animalarojj armapar tukuyani.
18 Jupajj cheqapar sarnaqañaw mä pectoral isimpi isthapt’asini, mä casco lantisti cheqpach taripäwimpiw uchasini.
19 Jupajj qollanäñwa mä escudot apt’asini.
20 Jupan jach'a colerasiñapxa mä espada lantiw ch'uqt'ani, akapachasti jupamp chikaw jan yatiñan jaqinakampi nuwasipxani.
21 Ukapachaw ch'iqa amtiri qhixu qhixunakax mistuni; Qhixu qhixunakatxa, mä suma apsut arcotjama, markar puriñkamaw t'ijtapxani.
22 Ukatsti jach'a chhijchhi qalanakax qalat lurat arcot mistuñjamaw jaquqanipxani, quta umax jupanakar walpun phichhantatäni, umax jan sintt'asisaw umamp chhaqhayani.
23 Jïsa, mä jach’a thayaw jupanak contra sayt’ani, mä thayar uñtataw jupanakarux thayt’ani, ukhamatwa ñanqha lurañanakax aka oraqpachar tukjani, jan wali lurañanakax ch’amaninakan trononakap t’unjani.

T’AQA 6

1 Reyinaka, ist'apxam, amuyt'apxarakim; aka oraqen tukusiñanakapan taripirinaka, yateqapjjam” sasa.
2 Jumanaka, markar apnaqirinaka, ist'apxam, walja markanakat jach'añchasipxam.
3 Tatituw ch'am churapxtam, jach'a kankañampiw taqi kunsa churapxtam, jupaw luräwinakam yant'ani, amtäwinakamsa yatxatarakini.
4 Jumanakax Diosan qhapaq markapan luqtirinakapjamax janiw chiqapar uñjapktati, janirakiw kamachirjam sarnaqapktati, janirakiw Diosan amtaparjam sarnaqapktati.
5 Jumanakarojj wali ajjsarkañawa, jank’akiw jutapjjätam, jach’a cheqanakan jakirinakatakejj wali ch’amani juchañchäwiw utjani.
6 Khuyapt'ayasiñax niyaw jan wali jaqinakarux pampachani, ch'aman jaqinakasti t'aqhisiyataw uñjasipxani.
7 Khititix taqin Tatitupaxa, janiw khitirus axsarkaniti, janirakiw khitin jach'a kankañaparus axsarañapakiti, jupaw jisk'a jach'a luräwinak lurawayi, taqinirus mä kipkak uñji.
8 Ukampis wali ch'aman jaqinakarux mä jach'a yant'aw purini.
9 Ukhamasti, reyinaka, jumanakar sapxsma, yatiñ kankañ yatiqapxañamataki, jan apanukupxañamataki.
10 Khitinakatix qullan kankañar uñjapki ukanakax qullanjam uñjatäpxani.
11 Ukatpï nayan arunakaxar munasipxam; jupanakar munapxam, jumanakax yatichatäpxätawa.
12 Yatiñ kankañasti jach'a kankañawa, janirakiw tukuskiti, jupar munasirinakampix jasakiw uñjapxi, jupar thaqirinakarus jikxatapxi.
13 Jupar munasirinakarux jark'iwa, jupanakar nayraqat uñt'ayasiñataki.
14 Khititix alwa thaqki ukax janiw jach'a t'aqhisiñanïkaniti, punkunakapan qunt'atäskir jikxatani.
15 Ukhamasti jupat lup'iñax wali yatiñaniwa, khititix jupar uñjki ukax jank'akiw jan kuns kamacht'i.

16 Jupajj khitinakatï jupatakjamäpki ukanakar thaqer saraski, thakinakansa jupanakamp sum uñji, taqe kunsa jupamp jikisi.
17 Jupan chiqpach qalltapax chiqañchañ munañawa. ukat chiqañchäwi uñjañax munasiñawa;
18 Munasiñasti kamachinakaparjam phuqañawa; kamachinakapar ist'añax jan tukuskir chiqaw sañ muni;
19 Jan tukuskir jakañaw Diosar jak'achasiñatak yanapt'istu.
20 Yatiñ kankañ munañax mä reinoruw puriyi.
21 Jumanakatix trononakampi, thujrunakampi kusisipxstaxa, markan reyinakapa, yatiñ kankañar jach'añchapxam, wiñayatak apnaqapxañamataki.
22 Yatiñ kankañaxa, kunjamäpachasa, kunjamsa jupax jutatayna, ukanak yatiyapxäma, janiw imantat imantat imantapkäti, jan ukasti yurïwitpach thaqhapxäma, ukatsti jupar uñt'apxarakïma janiw chiqa yatichäwinakxa paskaniti.
23 Janirakiw envidiasiñampis sarkäti; Ukham jaqejj janiw yatiñ kankañamp chikachaskaniti.
24 Yatiqirinakan waljanïtapaw akapachan askipatakix yanapt'i, yatiñan reyisti jaqinakar arxati.
25 Ukhamasti, nayan arunakaj tuqi yatichäwinak katuqapxam, ukaw jumanakarux askinak lurapxätam.

T’AQA 7

1 Naya pachpas jiwir jaqïtwa, taqe jaqenakjamätwa, khititejj aka oraqet nayra lurkäna ukan wawanakapätwa.
2 Mamajan purakapanjja, tunka phajjsinakanjja jañchiruw tuküna, wilampi ch’amakt’atänwa, jaqen jathapata, ikit kusisiñampi.
3 Ucat nascäyät ucapachajja, thaya thayt’anta, uca orakeruw liwjjatta, ucajj uca pachpawa, nayajj nayajj arscäyät ucajja, taqe mayninakjamaw jach’at arnaqasïna.
4 Nayarojj isimpiw chuchuyapjjerïta, ukajj wali llakitänwa.
5 Janirakiw khiti reyitix yaqha qalltan yurïwipax utjkaspati.
6 Taqeniw jakañar mantañatakejj mä sapa mantañanïpjje, ukar uñtasitanakajj mistuñäpjjewa.
7 Ukatpï nayax mayisïta, amuyt'añ churarakitu, Diosar art'asiwayta, yatiñ kankañ ajayux nayaruw purinitu.
8 Nayajj cetronakat sipansa, trononakat sipansa juparuw juk’amp munayäta, janiw jupar uñtasit qamirïñar uñjkti.
9 Janirakiw kuna suma qalampis uñtaskti, jupar uñjasax taqpach qurix mä jisk'a ch'allar uñtatawa, qullqix laq'ar uñtat uñt'ayatäniwa.
10 K'umaräñat sipansa, suma uñnaqt'anïñat sipansa jupar munasiyätwa, qhanan lanti jupar munasiyätwa.
11 Taqi suma yänakax jupamp chikaw nayar purinitu, jan jakt'kay qamir yänakapas jupan amparapankänwa.
12 Taqeniw jupanakat kusisiyäta, yatiñ kankañaw jupanak nayraqatan saraski.
13 Nayajj taqe chuymaw yateqawayta, taqe chuymaw jupamp parlt’arakta: janiw qamir kankañap imantkti.
14 Jupajj jan tukuskir jaqenakatakejj wali valoraniwa.
15 Diosajj nayaruw churitu, kunjämtejj nayajj munkta ukhamarjam parlañajataki, kunatï nayarojj churkitu ukanakatak wakiskirïñajataki.
16 Jupan amparapankiwa jiwasasa, arunakasasa; taqi yatiñ kankaña, ukhamarak lurañ yatiñanaka.
17 Jupaw kunanakatï utjki ukanakat mä yatjjatañ churitu, mä arunjja, kunjämtejj akapachajj lurasïna, kunanakatï utjki ukanakajj kunjam luratänsa uk yatiñataki.
18 Qallta, tukuya, chika pacha: Intin muytatapan mayjt'äwinakapa, pacha mayjt'äwinakapa.
19 Maranakan muyuntäwipa, warawaranakax kawkhankapki ukanakas utjarakiwa.
20 Jaqinakan sarnaqäwipa, sallqa uywanakan colerasiñapa, thayanakan ch'amapa, jaqinakan amuyt'asitapa, kunayman quqanaka, saphinakan suma luräwinakapa.
21 Taqe kunatï jamasat jan ukajj qhanäki ukanakas nayajj yattwa.
22 Yatiñ kankañaw nayarux yatichitu, amuyt'asir ajayux qullanawa, mä sapakiw utji, kunayman amuyuni, jan amuyt'kaya, ch'ama, qhana, jan q'añuchata, qhana, jan kuna jan walt'ayata, kunatix askïki ukaruw munasiña jank’aki, jan jaytjañjamäki, aski lurañataki wakicht’ata, .
23 Jaqitakix suma chuymani, jan sayt'iri, jan axsart'ir, jan kuns kamacht'iri, taqi ch'amani, taqi kun uñjiri, taqi ch'amani, q'uma, jan amuyt'asir ajayunak taypin sarnaqiri.
24 Yatiñ kankañax taqi kuynt'awinakat sipan juk'amp ch'amanchatawa, q'uma kankañap laykuw taqi kuns pasi, sarnaqaraki.
25 Jupasti Diosan ch'amapan samañapawa, Taqe Ch'aman Diosan jach'a kankañapat mistur q'uma ch'amapawa.
26 Jupajj wiñay qhanan qhant’atawa, Diosan ch’amapan jan q’añuchata espejopawa, suma chuymanïñapsa uñacht’ayatarakiwa.
27 Mä sapakïkchisa, taqe kunsa luraspawa, jupa pachpan qheparasajj taqe kunsa machaqar tukuyi, qollan almanakar mantasajj Diosan amigonakaparu, profetanakaruw tukuyi.
28 Diosax janiw khitirus munaskiti, jan ukasti yatiñ kankañan jakirirukiw munasiraki.
29 Intit sipansa juk'amp suma uñnaqt'aniwa, warawaranakat sipansa juk'amp suma uñnaqt'aniwa.
30 Uka qhipatsti arumaw jutani, ukampis jan wali lurañax janiw yatiñ kankañarux atipkaniti.

T’AQA 8

1 Yatiñ kankañax mä chiqat yaqha chiqaruw puri.
2 Nayajj jupar munasiyätwa, waynäkayäta ukhatpachwa thaqjjayäta, chachajamäñwa munayäta, suma uñnaqt’anïtapsa wal munasjjayäta.
3 Diosar uñt'atapatxa, jach'a kankañapampiw jach'añchasi.
4 Jupajj Diosar uñt’añan imantat yatiyäwinakap sum yati, luratanakapsa wal munasi.
5 Jakäwin qamir kankañax munañamächixa; ¿Kunas yatiñ kankañat sipansa juk'amp qamirïspa, taqi kunsa luriristi?
6 Ukat amuyt’asirïñatï yanapt’aspa ukhajja; ¿Khitis jupat sipansa juk’amp k’ari irnaqt’irïpacha?

7 Maynitix chiqapar sarnaqañ munchixa, ch'amachasitapax suma luräwinakawa, jupasti jan axsart'irïñsa, amuyt'asirïñsa, chiqapar sarnaqañsa, ch'amanïñsa yatichi.
8 Mä chachatix walja yatiñanak munchixa, nayra pachanak yati, kunatï jutïrin utjkani ukanaksa sum amuyt'i, jan amuyt'kaya arunak yati, ch'amaka arunak qhanañchañ yati, chimpunaksa, muspharkañanaksa, kunanakatï pachanakansa, pachanakansa paskani ukanaksa nayratpach uñji.
9 Ukatwa jupar nayamp jakañapatak irpañ amtawayta, jupajj suma amtanakan ewjjt'iripäniwa, llakinakansa, llakinakansa chuymacht'irïniwa.
10 Jupa laykusti walja jaqenak taypin wali askit uñjatäskä, jilïrinak taypinsa jach'añchatäskä, waynäskäyätsa.
11 Jach'a jach'a tukuriruw taripañ munta, jach'a jaqinak nayraqatan jach'añchataw uñjasirakï.
12 Lakaxat katxarusaxa, samarañ urux suyt'apxitaniwa, parlt'askasaxa, nayaruw sum ist'apxitani, nayatix wal parlä ukhaxa, lakaparuw amparanakap luqxatapxani.
13 Jupa tuqiw jan jiwir jakañ katuqarakï, nayat qhipar jutirinakatakis wiñay amtañ jaytxarakïwa.
14 Nayaw markachirinakar utt'ayä, markanakasti nayar ist'apxani.
15 Ajjsarkañ tiranonakajj nayat ist'apkani ukhajj ajjsarapjjaniwa. Walja jaqenak taypin suma jaqëjjarakïwa, nuwasïwinsa ch'amanirakëjjarakïwa.
16 Utajar mantasinsti, jupamp chikaw samart'askä, jupan sarnaqäwipax janiw k'allk'u chuymanïkiti. Jupamp jakañax janiw llakisiñatakïkiti, jan ukasti kusisiñampi, kusisiñampiw utji.
17 Kunapachatix naya pachpan ukanak lup'iskäyät ukkhaxa, kunjämtix yatiñ kankañamp mayachasiñax jan jiwir jakañ sañ muni.
18 Jupan amigopäñajj wali kusiskañawa; amparapan luratanakapansti jan tukuskir qamir kankañanakaw utji; ukat jupamp conferencia lurañanxa, prudencia; ukat jupamp aruskipt'asax mä suma yatiyäwi; Kunjamsa jupar nayar irpäspa uk thaqhasaw sarnaqayäta.
19 Nayajj wali amuyt'asir wawakïyätwa, suma ajayunïyätwa.
20 Jan ukasti, suma jaqïkasaw jan q'añuchata janchir mantawayta.
21 Ucampis nayajj amuyasta, Diosajj jupar churkitu ukhajj janiw jupar katoqañjamäquiti; ukat ukax mä yatiñanïnwa khitin churäwipsa yatiñataki; Nayasti Tatituruw mayisiyäta, jupar achikt'asirakta, taqi chuymaw saraktxa:

T'AQA 9

1 Awkinakajan Diosaxa, khuyapayasir Tatitu, taqi kunsa arunakamampi lurtaxa.
2 Yatiñ kankañamampiw jaqirux utt'ayarakta, juman lurat yänakar apnaqañapataki.
3 Akapacharux chiqaparu, chiqaparu, chiqa chuymampi taripapxam.
4 Yatiñ kankañ churita, tronoman jak'an qunt'atäki uka; Janiraquiw wawanakam taypit jan apanukupjjetati.
5 Naya esclavoman wawamasa, jan ch'amani jaqïtwa, mä juk'a tiempotakïtwa, taripäwinaksa, kamachinaksa sum amuyt'añatakis wali waynätwa.
6 Jaqix jaqin wawanakap taypin janipunis ukham suma jaqïkchixa, yatiñ kankañamatix jan jupampïkchixa, janiw kunäkisa.
7 Jumaw nayarojj markaman reyipäñatak ajllistajja, yoqanakamaru, imill wawanakaman taripiripäñajataki.
8 Qullan qulluman mä templo lurañajataki, kawkïr markantï jakaskta uka markan mä altar lurañajataki, ukax qullan Tabernáculo ukar uñtasitawa, qalltatpach wakicht'ata.
9 Yatiñ kankañasti jumampïskänwa, jupaw luräwinakam yati, akapach lurkäyät ukapachas ukankarakïnwa.
10 Qullan alaxpachamat, jach'a qunuñamat khithapxam, ukankasin nayamp chika irnaqañapataki, kunatï jumar kusisiyki uk yatiñataki.
11 Jupajj taqe kunsa yati, amuyt'arakiwa, jupajj wali amuyumpiw luräwinakajsa irpistani, ch'amapansa jark'aqarakitaniwa.
12 Ukhamaw luratanakaxax wali askit uñjatäni, ukatsti nayasti markamarux chiqapar uñjä, awkijan qunt'asiñ utapan qunt'asiñatakïskäwa.
13 ¿Khitis Diosan ewjjt'anakap yatispa? jan ukax khitis Tatitun munañapaxa uk amuyt'aspa?
14 Jiwañjam jaqenakan amuyupajj wali llakiskañawa, amtanakasajj janiw cheqäkiti.
15 Q'añu janchix almaruw t'aqhisi, uraqit lurat carpasti walja amuyunak lup'iñaruw ch'amañchi.
16 Janirakiw aka oraqen utjki ukanak sum amuyt'ktanti, ch'amachasisajj kunanakatï nayrajj utjkistu ukanak jikjjattanjja, ukampis alajjpachan utjki ukanakjja, ¿khitis thaqt'awayi?
17 ¿Khitis ewjjt'amajj yatpacha, janitejj yatiñ katoqkäta, ukat Qollan Ajayumar alajjpachat khitankäta?
18 Ukhamaw aka oraqen jakirinakan sarnaqäwinakapax mayjt'ayatäxäna, jaqinakasti kunatï jumar kusisiyki ukanak yatichatäpxänwa, yatiñ kankañ tuqiw qhispiyatäpxarakïna.

T'AQA 10

1 Jupaw akapachan nayrïr utt'ayat awkiparux qhispiyäna, jupa sapakiw lurasïna, juparusti t'unjatapat irpsurakïna.
2 Taqi kun apnaqañapatakiw ch'am churäna.
3 Jan wali jaqejj colerat jupat jitheqtkäna ukhajja, jilapar jiwayatapat colerasisaw jiwjjarakïna.
4 Jupatwa aka oraqejj umamp jaqontatänjja, yatiñ kankañajj wasitatwa jark'aqäna, cheqapar sarnaqer jaqenakarojj mä jisk'a lawampiw irpäna.
5 Ukatjja, markanakajj jan wali amtapamp phenq'asisaw cheqapar sarnaqer jaqerojj jikjjatäna, Dios nayraqatan jan juchañchatäñapatakiw jark'aqäna, wawapar khuyapt'ayasiñapatakis ch'amañcht'arakïnwa.
6 Kunapachatix Diosar jan axsart'ir jaqinakax jiwxapxäna ukhaxa, aski jaqiruw qhispiyäna, jupax phisqa markanakar purinkäna uka ninat jaltxataynawa.
7 Jichhürkamas q'añut q'añuchata ch'usa uraqix qhanstayi, janipuni puqur achu achur quqanaka, mä sayt'at ch'uqi pilarax jan iyawsir jaqin monumentopawa.

8 Jan yatiñ kankañatjja, janiw ukaki chuym ust’ayapkänti, kunatï askïki ukanak jan yatipjjatap layku. ukampis jan amuyt'asirïpxatapat amtañ akapacharux jaytawayapxarakïnwa, ukhamat jan wali luratanakapat jan imantasipkaspänti.
9 Yatiñ kankañaw jupar uñjirinakarojj t’aqhesiñat qhespiyäna.
10 Kunapachatï aski jaqinakax jilapan colerasiñapat jaltxapxäna ukhaxa, chiqa thakinakaruw irpäna, Diosan reinopat uñacht’ayarakïna, qullan yänakatsa yatirakïna, saräwinakapansa qamiriptayarakïna, ch’amachasitapat waljaptayarakïna.
11 Khitinakatix jupar t'aqhisiyapkän ukanakan munañapampiw jupar jak'achasïna, ukatsti qamiriptayarakïna.
12 Jupajj uñisirinakapat jark’aqäna, khitinakatï jark’atäpkäna ukanakatsa jark’aqarakïnwa, mä jach’a ch’ajjwäwinwa atipjäna. ukhamat suma kankañax taqit sipan juk'amp ch'amanïtap yatiñapataki.
13 Aski jaqejj aljatäjjäna ukhajja, janiw jaytanukkänti, jan ukasti juchat qhespiyäna.
14 Ukatsti janiw katuntat jaytanukkänti, Diosan reinopan thujrupa, t'aqhisiyirinakar ch'amap apaniñapkama.
15 Jupajj cheqapar sarnaqer jaqenakarusa, jan juchani wawanakarus t’aqhesiyapkäna uka markat qhespiyäna.
16 Tatitun luqtiripan almaparuw mantäna, ajjsarkañ reyinakarusti muspharkañanakampi, unañchanakampiw sayt'äna.
17 Aski jaqinakarux ch'amachasitapat mä payllaw churäna, mä muspharkañ thakhinjam irpäna, urux jupanakatakix mä imantatänwa, arumanthisti warawaranak qhant'ayarakïna.
18 Wila lamar qota taypit irpäna, walja uma taypin irpäna.
19 Ucampis uñisirinakapar umamp jaqontäna, manqha manqhat jaquqanïna.
20 Ukatwa aski jaqinakax jan wali jaqinakar lunthatapxäna, Tatitu, qullan sutimar jach'añchapxäna, jupanak layku ch'axwir amparamarus jach'añchapxarakïnwa.
21 Yatiñ kankañax amutunakan lakap jist'arawayi, jan parlañjamäki ukanakan lakapsa.

T’AQA 11

1 Jupajj qullan profetan amparapanwa luratanakap sum uñjayäna.
2 Jupanakajj jan jaqeni wasaranwa sarapjjäna, kawkhantï jan thakejj utjkäna uka cheqanakanwa carpanak sayt’ayapjjäna.
3 Jupanakasti uñisirinakap contra sayt'asipxäna, uñisirinakapats vengasipxarakïna.
4 Jupanakajj umat pharjatäpkäna ukhajja, jumaruw art’apjjsma, uka qalatjja umaw jupanakar churasïna, ch’ama qalatsti umat pharjatäjjänwa.
5 Kunatix uñisirinakax mutuyatäpkän ukanakampiw askinak jikxatapxäna.
6 Wiñay jawir jawirat sipansa, q'añu wilamp t'aqhisiyata.
7 Uka mandamienton jisk’a wawanakar jiwayatäpkäna uka mandamientot qhanpach uñacht’ayañatakejja, walja umaw jupanakar churtajja, jupanakajj janiw suyapkänti.
8 Uka uma pharjañampiw yatiyäta, kunjämtix jupanakan uñisirinakaparux mutuyapxtaxa.
9 Jupanakasti yant'atäpkchïnsa, khuyapayasiñampi mutuyatäpkchïnsa, yatipxänwa, kunjämtix Diosar jan wali jaqinakax juchañchatäpkäna ukhamarak t'aqhisiyat uñjatäpkäna, chiqapar uñjirinakat sipansa yaqha tuqit umamp pharjata.
10 Jumajj awkjamaw jupanakar ewjjt’ta, yant’arakta, ukampis maynirojj wali qhuru reyjamaw juchañchta, castigsa.
11 Jan ukankapkchïnsa jan ukajj ukankapkchïnjja, jupanak pachpaw chuym ust’ayasipjjäna.
12 Jupanakarojj pä kutiw llakisipjjäna, nayra sarnaqäwinakat amtapjjatapat jach’a jach’a tukupjjäna.
13 Jupanakasti mayninakar mutuyatäñap ist’asajja, mä juk’a Tatitut amuyasipjjäna.
14 Jupanakasti jisk'achataw uñjasipxäna, kunapachatix nayratpach jisk'a wawanakar jaqunukut uñjaskäna ukhaxa, qhiparuxa, kunatï paskäna uk uñjasax wal jach'añchapxäna.
15 Ukampis jan amuyt'asir katarinakaru, jan wali animalanakar sallqjayasisasti, walja jan amuyt'asir animalanak jupanakar khithawayta, jupanakar kutt'ayañataki.
16 Ukhamat yatipxañapataki, maynix juchar purt'ki uka tuqiw mutuyatäni.
17 Taqe ch'aman amparamajja, jan uñnaqt'an akapach lurir amparamjja, janiw walja osonak jan ukajj qhuru leonanak jupanak taypir khitañ munaskänti.
18 Jan uñt'at sallqa animalanaka, colerat phuqt'ata, jichhak uñstata, nina vapor, jan ukax q'añut q'añut ch'iqiyata chhullunkhanak samsu, jan ukax nayranakapat axsarkañ chispinak apsu.
19 Ukanjja, janiw jan walinakakejj jank’ak khitkaspati, jan ukasti ajjsarkañ uñjasajj q’al tukjaspa.
20 Jïsa, jan ukanak jan utjkaspän ukhasti, jupanakajj mä ch'amampi t'unjatäpjjaspänwa, mutuñampi arknaqata, ch'amaman samañapampiw ch'eqt'atäpjjaspäna.
21 Kunapachatix munkta ukkhaxa, jach'a ch'amam uñacht'ayasmawa; ¿Khitis amparaman ch'amapar saykataspa?
22 Taqi akapachax juman nayraqataman mä jisk'a t'ant'a ch'uqi ch'uqir uñtatawa, jïsa, alwa ch'uxña ch'uqi ch'uqi ch'uqimp uñtatawa.
23 Ukampis jumax taqiniruw khuyapt'ayasta; Jumaw taqi kuns lurasma, jaqin juchanakaparus ch'allxtaraktawa, jupanakax askichapxañapawa.
24 Jumax taqi kunatix utjki ukanak munastaxa, janiw kuna luratanakamsa uñisktati, uñisismaxa, janipuniw kuns lurkasmati.
25 ¿Kunjämarak kunas aguantaspasti, janitix munañamäkaspäna ukhaxa? jan ukax jark'aqatäta, janitix jumamp jawsatäkanixa?
26 Ukampis jumax taqiniruw khuyapt'ayasma, jupanakax jumanktawa, Tatay, almanakar munasiri.

T’AQA 12

1 Jan tukusir Ajayumax taqi kunanwa utji.
2 Ukatpï jucha luriri nakarux juk'at juk'at mutuyañama, jan wali luräwinakap jaytasin jumar iyawsapxañapataki.
3 Juman munañamax nayra awkinakajan amparapampiw qullan uraqiman nayra jakirinakar t'unjañaxa.
4 Jumarux uñistawa, layqasiñanak luratapata, jan wali sacrificionak luratapata.
5 Ukhamaraki, jan khuyapt'ayasir wawanakar jiwayirinaka, jaqin jañchip manq'antirinaka, wila masinakan jach'a phunchhawinakapa.
6 Sacerdotenakapamp chika, idolonakar yupaychir tamanak taypinkapxatayna, awk taykanakapasa, jupanakamp chikaw jan yanapt'asir almanakar jiwayapxäna.
7 Ukhamat kawkïr oraqtï jumajj taqe kunat sipansa juk’amp jach’añchkta uka oraqejj Diosan wawanakapan mä suma colonia katoqañapataki.
8 Ukampis khitinakarutix jaqinakjam qhispiyaskta, ejercitoman nayrïr avispas khithanipxarakta, jupanakar juk'at juk'at t'unjañataki.
9 Janiw Diosar jan axsarir jaqinakar nuwasiñan aski jaqinakan amparapar jan apt'añjamäkiti, janirakiw qhuru animalanakampi jan ukax mä qhuru arumpis jank'ak t'unjañ puedktati.
10 Ucampis jupanacarojj juk’at juk’at juchañchäwinakam phoqhasaw arrepentisipjjañapatak churtajja, jan wali jaqenakäpjjatapsa, jan wali chuymanïpjjatapsa, jan wali amuyunïpjjatapsa, janipuniw mayjt’ayatäñapsa yatkayätati.
11 Qalltatpach maldecit jathawa; janirakiw khitirus ajjsarasajj jucha lurapjjatapat perdonapktati.
12 ¿Khitis saspa: ‘¿Kunsa lurtajja? ¿Khitis taripäwimar saykataspa? ¿Khitirak jumar juchañchätamsti, ¿khitirak jumar lurkta uka ch’ama tukur markanakat juchañchätamsti? ¿Khitirak juma contra sayt'asir jutaspa, jan wali jaqinakat kutkatasiñatakisti?
13 Janirakiw khitis Diosax utjkaspati, jan ukasti jumakiw taqinir llakisiñama, khitirutix taripäwimax jan walïtap uñacht'ayasma.
14 Janirakiw reyisa, jach'a jach'a tukuñasa, khitirutix mutuykta uka laykux juma contrax sayt'asipkaspati.
15 Ukhamasti, juma pachpas chiqapar sarnaqirïtaxa, taqi kunsa chiqapar uñjtaxa, jan mutuyatäñatak juchañchañax ch'amamampix janiw askïkaspas ukham amuyasta.
16 Ch'amamax chiqapar sarnaqañ qalltawa, taqinin Tatitupätap laykuw taqinimp khuyapayasiñamatak yanapt'tamxa.
17 Kunapachatix jaqinakax ch'amanïtam jan iyawsapkani ukkhaxa, ch'amam uñacht'ayaraktawa, uk yatirinak taypinsa, jan axsart'irïtap uñacht'ayaraktawa.
18 Jumasti ch'amamar sum amuyt'asisaw chiqapar uñjta, wali khuyapt'ayasisaw nanakar wakt'ayapxista, munañamatakix ch'amam apnaqasma.
19 Ucampis ukham luräwinakampiw markamarux yatichawaytaxa, aski jaqin khuyapayasirïñapataki, ukat wawanakamarux mä suma suyt'äwiruw tukuyta, ukhamat juchanakamat arrepentisiñamataki.
20 Jumatix wawanakaman uñisirinakapar, jiwañar juchañchatäpki ukanakarus ukham amuyt'asis mutuyasma, ukhamat jupanakarux pacha, mä chiqa churasa, ukhamat jan wali amtanakapat qhispiyatäpxañapataki.
21 ¿Qhawqha amuyumpis juma pachpa wawanakamar juchañchta, jupanakan awkinakaparus juramento lurta, suma arust'äwinakampi arust'asta?
22 Ukhamasti, nanakar chiqañchapkista ukhasa, uñisirinakasarux waranq kuti juk'ampi jawq'japxtaxa, kunapachatï juchañchapkäyät ukkhaxa, suma kankañat sum amuyt'apxañajataki, ukat jiwasax juchañchatäñäni ukhaxa, khuyapt'ayasiñ suyt'añasataki.
23 Ukhamasti, jaqinakax q'añuchata, jan chiqapar sarnaqir jakasipkchïnsa, juma pachpaw jupanakarux ajjtaskäta.
24 Jupanakasti wali jayaruw pantjasipxäna, ukat diosanakjamaw katxarupxäna, uñisirinakapan animalanak taypinsa jisk'achatäpxänwa, sallqjataw uñjasipxäna, jan amuyt'ir wawanakjama.
25 Ukhamasti, jan amuyt'asir wawanakar uñtasita, jupanakat sawkasiñatakiw mä taripäw apayantaxa.
26 Khitinakatix uka chiqañchäwimp jan mayjt'ayasiñ munapki ukanakax, Diosan juchañchatäkaspas ukham amuyasipxani.
27 Uñtapxam, kuna jan walinakas jupanakarux mutuyatäpxäna, mä arunxa, khitinakarutix diosäkaspas ukham amuyapkäna ukanakatsa. jichhax jupanakan mutuyatäsinsti, uk uñjasax chiqpach Diosätap uñt'apxäna, jupar janïr uñt'añ munapkänti, ukatwa sinti juchañchäwix jupanakar purintäna.

T’AQA 13

1 Chiqpachansa inamayakïpxiwa taqi jaqinakax Diosat jan yatipki, ukampis janiw kuna askinaktix uñjapki ukanakat uñt'apkaspati, janirakiw luräwinakat amuyt'asax irnaqir jaqirux uñt'apkänti.
2 Ukampis nina, thaya, thaya, warawaranakan muyu, jan ukax jach'a uma, alaxpachan qhananaka, akapach apnaqir diosanakjamaw uñjapxi.
3 Jupanakan suma uñnaqt'apampiw kusisita diosanakar tukupxäna; Yatipxpan kunjämtix jupanakan Tatitupax juk'amp sumäki uk yatipxpan, suma uñnaqt'an nayrïr luririw jupanakar lurawayi.
4 Jupanakatejj ch’amanïpjjatapatsa, suma jaqëpjjatap uñjasajj muspharapjjäna ukhajja, jupanakar lurir jaqejj kunja ch’amanïpachasa uk amuyapjjpan.
5 Uka luratanakan jach’a kankañapampi, suma uñnaqt’anïtapampiw uñacht’ayasi.
6 Ukampis jupanakajj janiw juchañchatäpkiti, Diosar thaqasa, jupar jikjjatañ munasajj inas pantjasipkchi.
7 Luräwinakap sum yatipxatap laykux taqi chuymaw jupar thaqhapxi, uñjapxataparus iyawsapxarakiwa.
8 Ukampis janirakiw jupanakarux perdonatäñapäkiti.
9 Jupanakatix walja yatiñanak yatipxaspäna ukhaxa, akapachar amtapxaspänwa; ¿Kunjamarak jan jank'ak Tatitur uñt'apkataynasti?
10 Ucampis wali llakitäpjjewa, jiwatanakan suyt'äwipajj utjarakiwa, jupanakajj diosanakaruw sapjje, uka

diosanakajj jaqenakan luratawa, qori, qollqe, animalanakar uñtasita, jan ukajj inamayakïki mä qala, luratätap uñacht’ayañataki nayra amparapa.
11 Mä carpinterojj lawanak khuchhuri, mä qoqa khuchhurasajj wali yatiñampiw muyuntasin taqe ch’aphinakapsa apsuwayjje, suma lurt’asa, jaqen jakañapatak mä vaso lurараki.
12 Ukatsti manq'añanakap sumachañatakix irnaqäwipan jan walt'äwinakap apt'asisaw phuqt'asi;
13 Jan kuna lurañas utjkchïnjja, jan kuna lurañanïkasajj ch’usa q’añunak apt’asisa, ch’ojjña lawa, nudonakamp phoqantatänwa, ukat amuyt’asir yatiñapampiw ukham luräna, ukat jaqir uñtasit luratayna;
14 Jan ukax mä jan wali animalar uñtat luratayna, ch'uxña ch'ankhampi, wila k'achachata, taqi ch'akhanak ch'uqt'ayasa.
15 Ukatsti mä suma uta lurayäna, mä pirqaruw uskt'äna, hierrompiw ch'uqt'ayarakïna.
16 Jupajj jan liwjjatañapatakiw yanapt’äna, jupajj janiw yanapt’irjamäkänti. Jupajj mä uñnaqawa, yanapt'añaw munasiraki.
17 Ukxarusti, jupan yänakap layku, warmipataki, wawanakapatakis mayisxi, janirakiw jan jakkir jaqimp parlañsa phinq'asirïkiti.
18 K'umaräñatakix jan ch'amaniruw jawsi, jakañax jiwataruw mayi. Yanapt'añax alt'at chuymampiw achikt'asi, khititix juk'a ch'amanïki ukar yanapt'añataki.
19 Jupan askinak jikxatañatakisa, askinak jikxatañatakisa, amparanakapan askinak jikxatañatakisa, khititix jan kun lurañ puedki uka jaqiruw ch'am mayi.

T’AQA 14

1 Mayampiw barcot sarañatak wakicht'asiski, niyaw jach'a oladanak taypin pasañampïski, ukatsti mä lawaruw jawsi, uka lawat sipansa juk'amp isthapitawa.
2 Chiqpachansa askinak jikxatañ munañaw amtäna, irnaqirix yatiñ kankañapampiw lurasïna.
3 Ukampis Awki, juman uñjatamaw apnaqi, lamar qutan mä thak lurtaxa, jach'a oladanak taypinsti mä suma thakhi lurtaxa.
4 Taqe jan walinakat qhespiyasiñwa uñacht’ayasma, mä jaqejj jan kuna jan walinakatsa qotar sarkchïnjja.
5 Ucampis jumajj janiw munktati, yatiñ kankañan luratanakamajj inamayakïñapjja, ucat jakenacajj mä jisk’a lawaru jakañap katuyapjjañapa, jan ch’amani barcon q’añu lamar qota pasañapsa qhespiyatäpjjañapjja.
6 Nayra pachanx jach'a jach'a tukuri jach'a jaqinakax jiwarapxäna ukhaxa, amparamamp apnaqat akapachan suyt'äwipax mä jan ch'amani vasoruw qhispiwayxäna, wiñayatakiw mä jatha jaytawayäna.
7 ¡Kusisiñaniwa kuna lawampitix chiqapar sarnaqañax juti” sasa.
8 Amparamp lurat yänakax ñanqhachatawa, kunjamtï lurawayki ukhama. Ucatsti, cunalaycutejj jan waliraquiw dios satäjjäna.
9 Diosan jan wali jaqenakasa, Diosar jan servirinakapasa, Dios nayraqatan uñisiñapäpjjewa.
10 Kunatix luratäki ukax khititix lurawayki ukampi chika mutuyatäniwa.
11 Ukatpï jan judiöpki ukanakan idolonakaparus juchañchatäniwa, Diosan luratanakapanjja, ajjtaskañawa, jaqenakan almanakapatakejj lankt'ayasiña, jan yatiñan jaqenakan kayunakapatakis mä sipitaw tukupjje.
12 idolonak amtañaw ajay tuqin wachuq jucha lurañan qalltañapäna, uka idolonak uñstayañax jakañ q'añuchañ qalltäna.
13 Qalltatpach janiw ukhamäkänti, janirakiw wiñayatakis utjkaniti.
14 Jaqenakan inamaya jach'a kankañap laykuw akapachar mantapxäna, ukatwa jank'ak tukusxani.
15 Mä awkix jan tiemponi llakisiñamp t'aqhisiyat wawapar mä idolo luratayna, jichhax mä diosjamaw jach'añchäna, uka diosax uka pachax jiwat jaqïnwa, ukat khitinakatix jupan apnaqatäpkän ukanakarux ceremonianaka, sacrificionaksa churarakïna.
16 Ukhamatwa tiempompejj Diosar jan wali costumbrejj mä leyjam phoqasjjäna, reyinakan mandamientoparjamaw grabado idolonakar yupaychapjjarakïna.
17 Jaqenakajj janiw nayraqatapan jach’añchañjamäkänti, jaya cheqan jakasipjjatap laykojja, jaya cheqatwa k’ari uñnaqap apsupjjäna, ukat jach’añchasipkäna uka reyin mä suma uñnaqap lurapjjäna, ukhamat jupar jach’añchapjjañapataki janis utjkänti, jupax ukankaspa ukhama.
18 Ukatjja, artesanojj mä sapa ch’amachasitapaw jan yatiñan jaqenakarojj juk’amp k’ari yatichäwinakar puriyañatak yanapt’äna.
19 Jupajj inas autoridadanakar kusisiyañ munchïna, ukatwa taqe yatiñanakapar suma modar uñtasit lurañatak ch’amañcht’äna.
20 Ukhamat walja jaqinakax uka luräwin khuyapayasiñapamp sallqjata, jichhax mä diosjam katuqapxäna, uka diosax mä juk'a nayrax jach'añchatäxänwa.
21 Ukasti akapachar sallqjañatakïnwa, kunattix jaqinakax jan walt'äwinakaru, jan ukax jan walt'äwirusa, qalanakaru, ch'uqi ch'uqiruw jan yatiyañjam sutimp uñt'ayapxäna.
22 Jupanakatakix janiw wakiskänti, Diosar uñt'añan pantjasitapa. ukampis jan yatiñan jach’a ch’axwäwin jakasipkchïnxa, uka jach’a jan walt’äwinakax sumankañ sapxiwa.
23 Jupanakajj wawanakapar sacrificionak loqtañatak jiwayasipkäna, jan ukajj jamasat ceremonianak lurapkäna, jan uñt’at costumbrenak lurapkäna ukhasa.
24 Jupanakasti janiw jakäwinakapsa, jaqichasïwinakapsa jan q'añuchatäxapxänti, jan ukasti maynix mayniruw jan apanukusin jiwayapxäna, jan ukax wachuq jucha lurasax chuym ust'ayapxäna.
25 Ukhamatwa taqe jaqenakan reyipänjja, wila, jaqe jiwayaña, lunthatasiña, k’arinak parlaña, jan wali luraña, jan cheqapar sarnaqaña, ch’ajjwaña, k’ari juramento luraña.
26 Suma jaqinakat llakisiña, suma sarnaqañat armasiña, almanakar q'añuchaña, suma chuymanïña, jaqichasiñanakan jan walt'ayaña, wachuq jucha luraña, jan p'inqan q'añu luraña.

27 idolonakar yupaychañax janiw sutip uñt'ayatäkaniti, ukax taqi jan walinakan qalltapawa, ukat tukuyapawa.
28 Jupanakajj kusist’asajj loqtatäpjjewa, jan ukajj k’arinak parlapjje, jan ukajj jan cheqapar sarnaqapjje, jan ukajj juk’ampiw juramento lurapjje.
29 Jupanakasti idolonakaruw atinisipxi, uka idolonakax janiw jakañanïpkiti. k'ari juramento lurapkchisa, jan usuchjatäñwa uñch'ukipxi.
30 Ukampis panpachaniw chiqapar mutuyatäpxani, Diosat jan sum amuyt'apxatapata, idolonakar ist'asa, jan chiqapar sallqjañ juramento lurapxatapata, qullan kankañar jisk'achasa.
31 Juramento lurapki ukanakan ch'amapawa, jan ukasti juchararanakar chiqapar kutt'ayañawa, jan wali jaqinakarux mutuyañapapuniwa.

T’AQA 15

1 Jumasti Diosay, khuyapayasirïtawa, chiqa chuymanïtawa, pacienciani, khuyapayasiñampiw taqi kunsa wakicht'araktaxa.
2 Jiwasatix juchar puriñänixa, jumankïtanwa, ch'amam yatisaxa, ukampis janiw juchar puripkäti, juman uñt'atäpxatas yatisaxa.
3 Jumar uñt’añajj cheqapar sarnaqañawa, ch’amamar uñt’añajj jan jiwir jakañan saphipawa.
4 Jaqenakan jan wali amtapajj janiw engañjapkistuti, janirakiw kunayman saminakampi ch’amakt’at uñnaqt’ajj sallqjkistuti.
5 Uk uñjasajja, jan amuyt’asir jaqenakarojj munañaparuw wiytasi, ukhamatwa mä jiwat idolon uñtatäñ munapjje, jupajj janiw samañanïkiti.
6 Khitinakatix lurapki, munapki, yupaychapki ukanakasa, jan walinak munapxi, uka yänakar atinisiñatakix wali askiwa.
7 Sañu luririx llamp'u uraqinak q'umachasaw taqi vasonak lurараki, jiwasanakan luqtañatakix walja ch'amampiw lurараki kuna kasta apnaqañasa, sañu luririx pachpa taripiriwa.
8 Jan wali luratanakapampiw laq'at mä inamaya dios lurараki, khititix mä juk'a nayrax uraqit luratäkän uka diosa, mä juk'a pachatsti uka diosaruw kutt'awayxi, kunapachatï jupar mayt'atäki uka diosax tukusxani sasaw mayipxäna.
9 Ukampis jupajj janiw walja ch’amanïñapäkiti, janirakiw jakäwipas juk’akïñapäkiti, jan ukasti qori luririnakatsa, qollqe luririnakatsa juk’amp sumäñapatakiw ch’amachasi, broncet lurat trabajirinakjam lurañatakiw ch’amachasi, k’arinak lurañsa jupar jach’añchañatakiw ch’amachasi.
10 Chuymapax laq'awa, suyt'äwipax aka uraqit sipan juk'amp q'añuwa, jakäwipax laq'at sipan juk'amp jisk'akiwa.
11 Jupajj janiw Luriripar uñt’känti, khititejj jupar ch’amañcht’ki uka jaqerusa, jakkir ajayumpi samsuñapatakis janiw uñt’känti.
12 Ukampis jupanakax jakañasarux mä kusist'añjamaw uñjapxitu, akankkasax mä qhathur uñt'apxitu, sapxiwa, jan walinak tuqis taqi kuns puriñasawa.
13 Aka oraqen utjki uka jaqejj k’arisiñ vasonak luraski, k’achacht’at idolonaksa lurараki, jupa pachpaw taqe jaqenakat sipansa juk’amp jan wali luririrïtap yati.
14 Markaman taqi uñisirinakapasti, jupanakar ist'apki ukanakax jan amuyt'asirïpxiwa, jisk'a wawanakat sipans juk'amp llakisipxiwa.
15 Jupanakajj yaqha markankir idolonakar diosanakjam uñjapjjäna, uka diosanakajj janiw nayrampis samsuñatakïkiti, ni jiñchunakas ist’añatakisa, ampar amparanakas katjañatakisa. ukat kayunakapatsti, jupanakax jank'akiw sarapxi.
16 Jaqix jupanakar lurawayi, khititix jupan ajayupat mayt'asiwayki ukax jupanakar lurawayi, ukampis janiw khitis jupar uñtasit mä dios lurañjamäkiti.
17 Jiwañjamaxa, ñanqha amparanakampi jiwat luräwi lurараki, jupa pachpaw yupaychañ yänakat sipansa juk'amp askixa, nayrax jakkäna, ukampis janipuniw jakkänti.
18 Jupanakajj wali uñisiri animalanakaruw yupaychapjjarakïna.
19 Janirakiw suma uñnaqt'anïpkiti, janirakiw animalanakan munañapäpkiti, jan ukasti Diosan jach'añchäwipampi, bendicionapampi jan jach'añchataw sarapxäna.

T’AQA 16

1 Ukatwa jupanakarux mutuyatäpxäna, walja animalanakampi t'aqhisiyat uñjasipxäna.
2 Uka castigo lantisti, markamar khuyapt'ayasisa, jan uñt'at muxsa manq'a, codorniz sat manq'a wakichapxtaxa, jupanakan manq'añ munañap ch'amañchañataki.
3 Jupanakajj manq’añ munasajj jupanak taypir khitat animalanakar jan wali uñjapjjatap laykojja, kunatï munaski ukanaksa uñisipjjañapataki. ukampis ukax mä juk’a pachatakiw pisinkañ t’aqhisiyat uñjasipxi, ukat mä muspharkañ sawuñan manq’irinakaruw tukuyapxaspa.
4 Wakisïnwa, qhuru apnaqirinakar jan walt'äwinakax puriniñapänwa, janiw jupanakat jithiqtañ puedipkänti.
5 Kunapachatix jach'a jach'a axsarkañ animalanakan q'añunakap jupanakar purinkäna, q'añu katarinakan chhuxriñchjatapamp jiwarapxäna ukhaxa, colerasiñamax janiw wiñayatak tukuskänti.
6 Jupanakasti mä juk'a pachaw llakisipxäna, ukhamat qhispiyasiñ chimpumpi, kamachiman kamachiman amtapxañapatak iwxt'atäpxañapataki.
7 Khititix uka tuqir kutt'anki ukax janiw kuntix uñjki ukampi qhispiyatäkänti, jan ukasti juma tuqiw qhispiyatäna, jumax taqin qhispiyiripätawa.
8 Jumaw taqi jan walinakat qhispiyista, uñisirinakamarux sapxaraktawa.
9 Jupanakatakix saltamontes, ch'uspanakan ch'akhunakapax jiwayatäpxänwa, janirakiw kuna qullas jakañapsa jikxatkänti, jupanakasti ukham mutuyatäñatakiw wakisïna.
10 Ucampis wawanakamajj janiw veneno dragonanakan kisunakapsa atipjapcänti, jupanacan khuyapayasiñamajj sapa kutiw jupanacar qolläna.

11 Jupanakajj arunakamat amtapjjañapatakiw ch’aphintat uñjasipjjäna. ukat jank’akiw qhespiyatäpjjäna, ukhamat jan wali armasiñar purt’asisajj suma chuymamat sapa kuti amtapjjañapataki.
12 Janiw qulla quranakas ni llamp'u chuyman yesos jupanakar k'umarapkänti, jan ukasti Tatay, arumaw taqi kuns k'umaraptayi.
13 Jumaw jakañampi jiwañampi ch'amanïtaxa, infierno punkunakar irpasta, wasitat sartayañataki.
14 Chiqpachansa maynix jan wali amtapampiw jiwayi. janirakiw katoqat almajj kutt’ankiti” sasa.
15 Ukampis janiw amparamat qhispiñjamäkiti.
16 Jumarux jan uñt'añ munir jan wali jaqinakax amparaman ch'amapampix jawq'jataw uñjasipxäna, jan uñt'at jallunakampi, chhijchhinakampi, jallunakampi, jan jithiqtañjam arknaqataw uñjasipxäna, ninampiw nakhantat uñjasipxäna.
17 Uka ninax uma taypin juk'amp ch'amanïtap laykuw taqi kuns jiwarayi, akapachax aski jaqinakatakiw nuwasi.
18 Mä juk'a pachax ninax juk'ampiw ch'amakt'ayasïna, ukhamat jan wali jaqinakarux jan phichhantañapataki. ukampis jupanakpachaw Diosan taripäwipampi arknaqatäpxatap uñjapxaspäna.
19 Yaqha pachax uma taypin nina ch'amat sipan juk'amp nakhanti, jan wali uraqin achunakap t'unjañataki.
20 Uka lantix markamarux angelanakan manq'apamp wakt'ayawayta, ukatsti alaxpachat t'ant'a khitharaktaxa, jan ch'amampi wakicht'at t'ant'a, sapa maynin kusisiñap phuqañataki, taqi munañanakaparjama.
21 Manq'añanakamasti wawanakamarux muxsa manq'añam yatiyäna, manq'irinakan munañaparjam luqtañataki, sapa maynin munataparjama.
22 Ucampis chhijchhimpi, hielompejj ninajj aguantapjjänwa, janiw ch’amakt’apcänti, uñisirinakan achunakap tukjatap yatipjjañapataqui.
23 Ucampis wasitat ch'amap armasxäna, aski jaqin manq'atañapataki.
24 Khititix jumar luqtki ukax Lurirïkta ukax jan wali jaqinakarux mutuyatäñapatakiw ch'amap jilxatayaraki, ch'amapsa jisk'acharaki khitinakatix jumar atinisipki ukanakan askipataki.
25 Ukatpï ukapachax taqi kasta mayjt'ayatäxäna, khuyapayasiñamarux ist'arakïnwa, uka khuyapayasiñamax taqi kuns manq'ayi, jan walt'äwin uñjasirinakan munañaparjama.
26 Tatay, jumar munaskta uka wawanakamax yatipxañapataki, janiw achunak jiltañax jaqirux manq'aykiti, jan ukasti arumax jumar atinisipki ukanakarux jark'aqi.
27 Kunatix ninan jan tukjatäkän ukax mä juk'a inti jalsumpiw junt'uchatäxäna.
28 Ukhamat yatisiñäni, Intix yuspärañamat jark'aqasiñäni, ukat urut urutjamaw jumar mayisiñäni.
29 Jan yuspärasirinakan suyt'äwipax juyphi pachan thaya thayt'irjamaw tukusxani, jan aski umar uñtataw t'ijtxani.

T’AQA 17

1 Jumanakan taripäwinakamax jach'awa, janiw arsuñjamäkiti, ukatwa jan uywat jaqinakax pantjasipxi.
2 Kunapachatix jan chiqapar sarnaqir jaqinakax qullan markar t'aqhisiyañ amtapxäna. jupanakax utanakapan jist’antatäpxänwa, ch’amakan katuntat jaqinaka, ukat mä jach’a arumax chint’ata, wiñay uñjäwit jaqunukutaw ukan ikipxäna.
3 Jupanakajj jamasat juchanakapan imantatäpjjatap amuyasipkäna ukhajja, mä ch’amaka velompiw ch’eqt’atäpjjäna, jupanakajj wali mulljataw uñjasipjjäna, jan uñt’at uñnaqanakampis t’aqhesiyataw uñjasipjjäna.
4 Jupanakar katjkäna uka esquinajj janiw jupanakar ajjsarañat jark’kaspänti, jan ukasti uma jawq’jañjam jach’a t’ijunakaw jupanakar ist’asïna, wali llakit unañchäwinakaw jupanakar uñstäna.
5 Ninan ch'amapajj janiw jupanakar qhant'kaspati, janirakiw warawaranakan nina nakhantatapajj uka ajjsarkañ arumar qhant'ayañjamäkänti.
6 Jupanakarux mä ninaw uñstäna, uka ninax wali axsarkañänwa, wali mulljataw uñjasipxäna, jan uñjapkäna ukat sipansa juk’amp jan walipunïkaspas ukham amuyapxäna.
7 Arte magia ukan k’arinak uñacht’ayañatakejja, jupanakajj aynacht’atäpjjänwa, yatiñan jach’añchasipjjatapajj p’inqachataw uñjasipjjäna.
8 Khitinakatix usut jaqit axsarañanak, jan walt'äwinak apanukuñ arsupkän ukanakax axsarañat usutäpxänwa, larusiñataki.
9 Janis kuna ajjsarkañapajj jupanakar ajjsarkchïnjja. ukampis pasañ animalanakampi ajjsarayasisa, katarinakan ist'asitapampi.
10 Jupanakajj ajjsarañat jiwarapjjänwa, janiw thaya uñjapkänti, janirakiw khitis uka thayajj jitheqtkaspänti.
11 Jan wali lurañanakax jupan qhanañchäwipampi juchañchata, wali axsarañjamawa, concienciapan t'aqhisiyat uñjasisaxa, jan walinak yatiyapuniwa.
12 Ajjsarañajj janiw yaqhakïkiti, jan ukasti amuyt’asirïñajj yanapt’ki ukar aljantañawa.
13 Manqhat suyt'añax juk'akïkchisa, t'aqhisiñar apanki ukat sipansa, jan yatiñan jaqiruw juk'amp uñt'ayi.
14 Ukampis uka arumax pachpa ikirïpxänwa, uka arumax janiw aguantañjamäkänti, jan jark'at infierno manqhat jupanakar purintäna.
15 Mä juk'asti jach'a jach'a uñnaqanakampiw llakisipxäna, mä juk'asti aynacht'ayatäpxänwa, chuymanakapax aynacht'ayatäxänwa, mä akatjamat axsarañaw jupanakar purintäna.
16 Ukhamasti khititix liwxatkäna ukax jan hierrot lurat carcelar jist'antatänwa.
17 Yapuchiri, awatiri, jan ukax pampan irnaqirïkchïnsa, jupar katuntataw uñjasïna, ukatsti janiw jark'añjamäkänti.
18 Mä thaya thayt'anisa, jan ukax jamach'inakan jach'a ch'akhanakap taypin jach'a jach'a tukutapa, jan ukax umax wali ch'amampiw jaquqanispa, .
19 jan ukax qalanakax wali axsarkañ ist’asi, jan ukax t’ijt’añax janiw uywanak saltañat uñjaskänti, jan ukax jilpach sallqa uywanakan jach’at arnaqasitapa, jan ukax

ch’usawja qullunakat mä rebote eco; ukanak lurasax axsarañat desmayapxäna.
20 Taqi akapachax qhana qhanampiw qhant'äna, janiw khitis irnaqawipan jark'atäkänti.
21 Jupanakxarux mä jach'a arumaw uñstäna, uka ch'amakan uñnaqapawa, uka uñnaqaw qhipat katuqañapäna.

T’AQA 18

1 Ucampis santonacamajj wali jach'a qhananïpcänwa, jupan arup ist'asa, uñnaqap jan uñjasa, cuna t'aqesiñanacap jan t'aqesitap laycu, jupanacarojj kusisitaruw uñjapjjäna.
2 Ucampis jupanacarojj jichhajj jan chuym ust’ayapjjatap laycu, jupanacarojj nayratpach jan wali lurapjjatap laykojja, jupanacarojj yuspärapjjänwa, uñisiripäpjjatap laycuw perdón achikt’asipjjäna.
3 Uka lantix mä nina nakhaskir pilar churtaxa, jan uñt'at thakhinjam irpañataki, jan kuna jan walt'ayir intix jupanakar jach'añchañataki.
4 Jupanakasti qhana apt'atäñataki, ch'amakan jist'antatäñatakiw wakisïna, jupanakax wawanakamar jist'antat uñjapxäna, jupanak tuqiw kamachin jan q'añut qhanapax akapachar churatäñapäna.
5 Jupanakasti qullan jaqinakan wawanakapar jiwayañ amtapxäna, mä wawar jaqunukuta, qhispiyasa, jupanakar chiqachañataki, walja wawanakapar apaqasin mä jach'a umampiw q'al tukjawayta.
6 Nayra awkinakajax uka arumat yatiyatäpxänwa, kuna juramentonaktï arsupkäna uk sum yatisax kusisipxañapataki.
7 Ukhamaw markamajj aski jaqenakan qhespiyasiñapa, uñisirinakapar tukjatäñasa wali askit uñjasïna.
8 Jumasti uñisirinakasarux mutuyapxtaxa, uka pachparakiw nanakar jach'añchapxista, khitinakarutix jawsapkta ukanakaru.
9 Suma jaqin aski wawanakapax jamasat sacrificionak luqtapxirïna, mä amtampiw mä qullan kamachi lurapxäna, qullan jaqinakax mä pachpa aski, jan wali manq'anak manq'asipkaspa ukhama, awkinakasti jichhax jach'añchañ q'uchunak q'uchupxäna.
10 Ukjjarusti uñisirinakan jan wali arnaqasitapaw ist’asïna, jacht’at wawanakatakejj mä jach’a arnaqasiñaw ist’asïna.
11 Uywirimpi, uywatampix mä sapa mutuñampiw mutuyatäpxäna; ukat kunjamtï reyix t’aqhisiwayki ukhamarakiw común jaqix t’aqhisiyäna.
12 Ukhamajj taqeniw mä kasta jiwañampi jan jakt’kay jiwatanakar puripjjäna. janirakiw jakirinakas jupanakar imt'añatakis wakiskänti, mä ratukiw jupanakat jach'a wawanakapax t'unjatäpxäna.
13 Jupanakajj janiw kuns creyiñ munapkänti. nayrïr yuqall wawanakan t’unjatäxasinxa, uka markax Diosan wawanakapätap uñt’apxäna.
14 Taqi kunas amukt'askäna, uka arumax jank'ak sarnaqañ taypinkänwa.
15 Taqi ch'aman arumax alaxpachat reyin tronomat jaltxatayna, mä qhuru nuwasir jaqir uñtata, t'unjañ uraqi taypiru.
16 Jan k'ari mandamientomsti mä ch'iwi espadar uñtat apanta, sayt'asisinsti taqi kunsa jiwañampiw phuqantayäna. alaxpacharuw llamkt'äna, ukampis aka uraqin sayt'atäskäna.
17 Mä akatjamat wali axsarkañ samkanakan visionanakapax jupanakar wal llakisiyäna, jan suyt'at axsarañanakaw jupanakar purintäna.
18 Maynix aka chiqar jaqunukutänwa, maynisti chikat jiwat jaqiw kunatsa jiwatayna uk yatiyäna.
19 Jupanakar jan walt'ayir samkanakax nayratpach uñacht'ayäna, ukhamat jan jiwarapxañapataki, jan yatipxañapataki.
20 Jïsa, jiwañan mallt'añax aski jaqinakarux ch'allxtayarakïnwa, wasaransti walja jaqinakaw t'unjapxäna.
21 Uka jan juchani jaqejj jank’akiw jupanakar arjjatañatak sayt’asïna. ukatsti, suma luqtäwipan escudop apanisa, mayisiñampi, inciensompi pampachäwimpi, colerasiñampiw sayt’asïna, ukhamatwa uka jan walt’äw tukjäna, juman uywatamätap yatiyasa.
22 Ukhamatwa t’unjirirojj atipjäna, janiw ch’amapampi, ni ch’amapampis atipjkänti, jan ukasti mä arumpiw mutuyir jaqerojj atipjäna, awkinakapampejj juramento lurapkäna ukat arust’äwinakapsa atipjäna.
23 Jiwatanakax maynit maynikam muyuntatäsin chika taypin sayt'atäsipkän ukkhaxa, jupaw colerasiñap jark'aqäna, jakirinakar jak'achasiñataki.
24 Jach'a isimpiw taqi akapachax uñstäna, pusi fila qalanakansti nayra awkinakapan jach'a kankañap k'achacht'atäpxänwa, jach'a jach'a tukuñamasti p'iqipan diademaparu.
25 Jupanakar t'unjiristi, jupanakarux axsarayarakïnwa, jupanakan colerasiñap mallt'añakiw wakisïna.

T’AQA 19

1 Diosar jan yäqir jaqinakatsti, jan khuyapt'ayasisaw colerasiñax tukuykam purintäna.
2 Jupanakar sarxapxañapatak permiso churasa, jank'ak khithañasa, arrepentisisaw jupanakar arknaqapxañapäna.
3 Jiwatanakan sepulturanakapan llakisipkäna, jachapkäna ukhajja, yaqha jan amuyt’asir amtampiw jupanakar arknaqapjjäna, jupanakajj jan sarjjañapatakiw achikt’asipjjäna.
4 Jupanakarojj wakiskäna uka destinojj jupanacarojj aka amtaruw puriyäna, kunanakatï nayrajj paskäna ukanak armasiyäna, ukhamat t’aqhesiñanakapan jan walt’äwip phoqapjjañapataki.
5 Markamax mä muspharkañ thakhinjam sarañapataki, ukampis mä yaqha jiwañ jikxatapxañapataki.
6 Taqpach luratanakapasti, mayamp mayamp luratäxänwa, jupanakar churatäki uka suma kamachinak phuqañataki, ukhamat wawanakamax jan kuna jan walt’äwin uñjatäpxañapataki.
7 Kunjamatix mä qinayax campamento ukar ch'amakt'ayi; ucat kawkhantï umajj nayräjjan sayt’atäcän ucajja, waña orakew uñstäna; ukat Wila qutat mä thakhi jan jark’ataw mistu; ukat uka ch'axwañ jawir taypit mä ch'uxña pampaw mistu:

8 Amparamampi arxatatäpkäna uka jaqinakax uka muspharkañ muspharkañ muspharkañ luräwinakam uñjasax sarapxäna.
9 Jupanakajj caballonakjamaw jalnaqapjjäna, uwijanakar uñtataw t’ijtjjapjjäna, jumar jach’añchasa, Tatay, jupanakar qhespiyirïkta.
10 Jupanakajj kunanakatï yaqha oraqen jakasipkäna ukhajj kunanakatï paskäna ukanakatwa amuyasipkäna, kunanakatï oraqen uywanak lanti ch’iwinak apanipkäna, ukhamarak jawirajj chawllanak lanti walja ch’iwinak jaqontäna.
11 Uka qhipatsti, mä machaq jamach'inak uñjapxäna, manq'añ munapxatapatxa, suma manq'anak mayipxäna.
12 Codorniz jamach'inakax qutat jupanakarux kusisiñatakiw jutapxäna.
13 Juchararanakarux mutuyäwinakaw purinïna, qhixu qhixunakan ch'amapampiw jucharar jaqinakarux jan nayrir unañchanakampi t'aqhisiyapxäna, jupanakax jan wali luratanakaparjamaw chiqapar t'aqhisipxäna.
14 Sodomitanakajj janiw khitinakarutï jutkäna ukhajj jan uñt’apkäna ukanakarojj katoqapkänti.
15 Janiw ukakipkakiti, jan ukasti, jan uñt'at jaqinakar jan sum apasiñap laykux mä juk'a respetompiw uñjasipxaspa.
16 Ukampis jupanakasti wali t'aqhisiyataw uñjasipxäna, jupanakasti jach'a phunchhäwinakampi katuqatäpxänwa, jupanakamp chikaw uka pachpa kamachinak katuqapxäna.
17 Juykhüpxarakïnwa, kunjamtï aski jaqin punkunakapan jawq'jatäpkäna ukhama.
18 Kunatix elementonakax jupanakpachax mä kasta armonio tuqiw mayjt’ayatäna, kunjamtï mä salterion notanakax melodían sutip mayjt’ayapki ukhama, ukampis sapa kutiw sonidos ukhama; ukax inas suma amuyt'asispa, kunatix luratäki ukanak uñjasa.
19 Aka oraqen utjki uka yänakajj umaruw tukuwayjjäna, kunanakatï nayrajj uma taypin nadatäkäna ukanakas jichhajj oraqeruw sarawayjjäna.
20 Ninax uma taypin ch'amanïtaynawa, jupan suma luräwinakap armasxataynawa, umax jiwatap armasxataynawa.
21 Maysa toqetjja, nina nakhantat jaqenakan janchiparojj janiw ina ch’usar tukjkänti, uka jak’anakan sarnaqapkchïnsa. janirakiw alaxpachankir hielo aychax ch’amakt’aykänti, uka aychax ch’amakt’añapatakix wali askiwa.
22 Tatay, taqi kunanwa markamarux jach'añchtaxa, jach'añcharaktawa, janirakiw jupanakarux jisk'acharaktati, jan ukasti taqi chiqansa, taqi chiqansa yanapt'araktaxa.

ECCLESIASTICUS

Sirac chachan Jesusa Yuqapan Yatiñapa

CHAPTER 1

1 Sirac chachan Jesusan Yoqapan yatiñapat parlir nayrïr qellqata. Kamachimpi, profetanakampi, mayninakax jupanakan thakip arkirinakapampi, walja jach'a luräwinakaw jiwasanakar katuyapxistu, uka luräwinakatsti Israel markax jach'añchatäñapawa yatiqatapata, yatiñapata. ukat ukat janiw ullart'irinakakix jupanakpachax yatiñanïpxañapäkiti, jan ukasti yatiqañ munirinakax jan jakirinakarux askinak apsusipxaspawa, arsuñampi qillqañampi: Jesus achachilaxa, kunapachatï kamachi liyt'añarux wal chuym churaskäna ukhaxa . Yatiqañ munapki, uka yänakar yatintapki ukanakax kamachirjam jakañan juk'amp askinak jikxatapxañapataki. Ukatpï jumanakar achikt'apxsma, suma uñnaqt'ampi liyt'apxañamataki, pampachapxita, uka arunak qhanañchañatakix ch'amachasipkta. Kunatix hebreo arut arsutäki, yaqha arut jaqukipatax janiw pachpa ch'amanïkiti, janiw ukakikiti, jan ukasti pachpa kamachimpi, profetanakampi, mayni libronakampixa, janiw mä jisk'a mayjt'äwinïkiti, kunapachas jupanakax pachpa arupatwa arsusipxi. Egipto markar llätunk tunk llätunk mara purinkäna ukhajja, Euergetes chachajj reyïkäna ukhajja, mä qhawqha tiempow ukan qheparayäta, ukatwa mä juk'a yateqañ libro jikjjatta, ukatwa uka librot qhanañchañatak ch'amachasiñaja, ch'amachasiñajj juk'amp wakiskirïkaspas ukham amuyayäta; uka chiqan jach'a uñjañampi, yatiñampi apnaqasa, libro tukuyañataki, ukat jupanakatakis uñacht'ayaraki, jupanakax mä jan uñt'at markanx yatiqañ munapxi, nayraqat wakicht'ataw sarnaqawinakan kamachirjam jakañataki. Taqi yatiñax Tatitutwa juti, wiñayatakiw jupampïski.

2 ¿Khitis lamar qutan ch'allanaka, jallu ch'allanaka, wiñay urunak jakt'aspa?

3 ¿Khitis alajjpachan jach'apa, aka oraqen anchopa, manqhapa, yatiñ kankañap yatjjaspa?

4 Yatiñ kankañax taqi kunat nayraw lurasiwayi, ch'ikhi kankañax wiñayatpachaw lurasiwayi.

5 Alaxpachankir Diosan arupax yatiñan phuch'upawa; thakinakapasti wiñay mandamientonakawa.

6 ¿Khitinakarus yatiñan saphipajj uñt'ayasi? ¿Khitirak yatiñan amtäwinakap uñt'pachasti?

7 ¿Khitinakarus yatiñ kankañ uñt'añax uñacht'ayasi? ukat ¿khitis uka jach'a experienciap amuypacha?

8 Mä yatiñani, wali ajjsarañaw utji, Tatituw tronopan qont'atäski.

9 Jupaw jupar luräna, jupar uñjasa, jakthapisin taqi luratanakapar warxatäna.

10 Jupajj Diosan churäwiparjamaw taqe jaqemp chikäski, jupajj jupar munasirinakaruw churaraki.

11 Tatitur axsarañax jach'añchañawa, jach'a kankañawa, kusisiñawa, kusisiña coronawa.

12 Tatitur ajjsarañaw chuymar kusisiyi, kusisiña, kusisiña, jaya jakañ churaraki.

13 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, qhepürojj jupatakejj walikïskaniwa, jiwañapäkäna uka urusti wali khuyapt'ayatäniwa.

14 Tatitur ajjsarañajj yatiñ kankañan qalltapawa, ucatsti Diosar confiyirinakamp chikaw purakapan lurasïna.

15 Jupajj jaqenakamp chika wiñay cimiento lurawayi, jupanakan wawanakapamp chikaw wiñay cimiento luraraki.

16 Tatitur ajjsarañajj yatiñ kankañawa, achupampiw jaqenakarojj phoqantaraki.

17 Jupajj taqe utaparuw munañanakamp phoqt'i, yapu apthapirinakarojj jilt'ki uka yänakampi.

18 Tatitur ajjsarañajj yatiñ kankañ coronawa, sumankañasa, k'umaräñasa ch'amañcht'atawa. panpachaniw Diosan churäwipa, jupar munasirinakan kusisiñap jach'aptayaraki.

19 Yatiñ kankañax ch'amanïñ yatiñanaka, amuyt'añ yatiñanak jallu puriyi, jupar katxarutanakar jach'añchañatakiw jach'ar apti.

20 Yatiñ kankañan saphipax Tatitur ajjsarañawa, ramanakapas jaya tiempow jakasi.

21 Tatitur ajjsarañajj juchanak apanuku, kawkhantï juchanakajj utjki ukanjja, colerasiñajj apanukurakiwa.

22 Mä colerat jaqejj janiw cheqapar uñjatäkaspati; Jupan colerasiñapajj t'unjatäniwa" sasa.

23 Pacienciani jaqejj mä juk'a tiempotakiw ch'iyjasini, uka qhepatjja kusisiñaw utjani.

24 Jupajj mä juk'a tiempotakiw arunakap imantjjani, walja jaqenakan lakapajj yatiñ kankañapat yatiyapjjarakiniwa.

25 Yatiñ kankañ uñacht'äwinakax yatiñ kankañ yänakan utji, ukampis Diosar yupaychañax jucharar jaqitakix ajjtaskañawa.

26 Jumatix yatiñ kankañ munstaxa, kamachinak phuqam, Tatitux uka warmirux churätamwa.

27 Tatitur ajjsarañajj yatiñ kankañawa, yatichañasa, iyawsañampi llamp'u chuymanïñampiw jupajj kusisiyi.

28 Tatitur axsarañarux jan atinisimti, pisin jakasktaxa, janirakiw pä chuymampi jupar jak'achasimti.

29 Jaqenak nayraqatan jan k'ari chuymanïñamäkiti, kuntï siskta uk ist'asim.

30 Jan jach'a jach'a tukumti, jan liwxatasiñamataki, jan ukasti almamar p'inqachañamataki, ukhamat Diosax imantat yatiñanakam uñt'ayañapataki, ukat tantachasirinaka taypir jaquntatätam layku, Tatitur axsarañarux janiw chiqpachapun jutktati, jan ukasti chuymamaruw jutta sallqjañamp phuqt'atawa.

CHAPTER 2

1 Wawaxa, jumatix Tatitur luqtiri jutätaxa, almam yant'äwitak wakicht'asim.

2 Chuymam chiqañcham, sapürus aguantaskakim, jan walt'äwinakansti jan jank'ak sarnaqamti.

3 Jupar ch'amakt'am, jan sarxamti, qhip qhipa tukusiñaman jilxattañamataki.

4 Kunatix jumar apanipkätam ukaxa, kusisiñampi apt'asim, pacienciampi, kunapachatix mä jisk'a uraqir tukuyatäkäta ukhaxa.

5 Qurix ninan yant'atawa, munat jaqinakasti jan walt'äwinakan hornopan yant'atawa.

6 Jupar iyawsam, jupaw yanapt'ätam; thakim sum wakicht'asim, jupar atinisim —sasa.

7 Tatitur ajjsaririnakajja, jupan khuyapayasiñap suyt'apjjam. Jan sarxapxamti, jan liwxatapxañamataki" sasa.
8 Tatitur axsaririnakax jupar iyawsapxam; ukat jumanakan payllawimax janiw tukuskaniti.
9 Jumanakax Tatitur axsart'irinakax askinak suyt'apxam, wiñay kusisiñampi khuyapayasiñampi.
10 Nayra pachat uñt'apxam, ukatsti uñjapxam; ¿kunapachas Tatitur atinisipxäna, ukat p'inqachatäpxänti? ¿Khitis jupar axsarañan qhiparäna, ukat apanukutäpachasti? ¿Khitirus jisk'achäna, jupar jawsiristi?
11 Tatitux khuyapayasiñampi, khuyapayasiñampi phuqt'atawa, pacienciani, wali khuyapt'ayasiriwa, juchanakas pampacharaki, t'aqhisiñ pachan qhispiyaraki.
12 ¡Ay ajjsarir chuymanaka, jan ch'amani amparanaka, jucharar jaqejj pä thaknam sarki!
13 ¡Ay, aynacht'at jaqejja! cunalaycutejj janiw jupajj iyawsquiti; ucatwa jupajj jan arjjatatäkaniti.
14 ¡Ay jumanakajj jan paciencianïpkta ukanakajja! Tatitux jumanakar tumpt'anipxätam ukkhasti, ¿kunsa lurapxäta?
15 Tatitur axsaririnakax janiw Arupar jan ist'apkaniti; Khitinakatix jupar munapki ukanakax thakinakap phuqapxani.
16 Tatitur axsaririnakax kunatix askïki uk thaqhapxani, jupar kusisiyañataki. Khitinakatix jupar munapki ukanakax kamachimpi phuqt'atäpxani.
17 Khitinakatix Tatitur axsarapki ukanakax chuymanakap wakicht'apxani, almanakapsa jupan nayraqatapan alt'at chuymanïpxani.
18 Ukat sapxänwa: "Tatitun amparaparuw purt'asiñäni, janiw jaqinakan amparapar purkañäniti.

CHAPTER 3

1 Wawanaka, awkimarux ist'apxita, uka qhipat lurapxam, ukhamat jan kuna jan walt'äwin jakasipxañamataki.
2 Tatitux awkiruw wawanakar jach'añchawayi, taykax yuqall wawanakar munañanïñapatakiw ch'amancharaki.
3 Khititix awkipar jach'añchki ukax juchanakapat pampachatäñapawa.
4 Khititejj taykapar jach'añchki ukajja, qollqe apthapir jaqemp sasiwa.
5 Khititix awkipar jach'añchki ukax pachpa wawanakapat kusisiniwa. mayisitap lurkani ukkhasti, ist'atäniwa" sasa.
6 Khititejj awkipar jach'añchki ukajja, jaya tiempow jakani. Khititix Tatitur ist'ki ukax taykapatakix chuymacht'atäniwa.
7 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, awkiparuw jach'añchani, awk taykaparus serviraki, uywirinakapjama.
8 Awkimarus taykamarus jach'añcham, arunakamampi, luratanakamampi, ukhamat jupanakat mä bendiciona katuqañamataki.
9 Awkin bendicionapaw wawanakan utanakap sum sayt'ayi; Ucampis taykan maldicionapajj cimientonakapsa saphinakapwa q'al tukji.
10 Awkimar jisk'achatapat jan jach'añchamti; Awkiman p'inqachatapax janiw jumatakix jach'a jach'a tukuñatakïkiti.
11 Jaqin jach'a kankañapaxa awkipan jach'a jach'a tukutapatwa juti. ukat jisk'achat taykax wawanakarux jisk'achañawa.
12 Wawa, awkimarojj jilïr jaqëjjasin yanapt'am, jakkipan jan llakisimti.
13 Jupan amuyt'asitapax jan ch'amanïkchixa, paciencianïpxam; Juparusti jan jisk'achamti, cunapachatix ch'amamampi ch'amanïkäta ukkhaxa" sasa.
14 Awkiman samarañapaxa janiw armaskaniti, juchanakam lantisti ch'amañcht'atäniwa.
15 T'aqhisiñ urux amtatäniwa; juchanakamax ch'amakt'aniwa, kunjamtï thayax thayt'ki ukhama.
16 Khititejj awkipar apanukuski ukajja, Diosar jan wali parlir jaqemp sasiwa. Khititejj taykapar colerayki ukajja, Diosan maldecatawa.
17 Wawaxa, llamp'u chuymampiw lurañamamp sarantaskakïta; Ukhamaw khititix askit uñjatäki ukan munatäsma.
18 Jumatix juk'amp jach'äskätaxa, juk'amp alt'at chuymanïtawa, Tatitun nayraqatapan khuyapayasiñaw jikxatasïta.
19 Waljaniw jach'a utanakan utji, wali uñt'at jaqinakawa, ukampis imantat yatiyäwinakax llamp'u chuyman jaqinakaruw uñt'ayasi.
20 Tatitun ch'amapax wali jach'awa, jisk'a jaqinakan jach'añchatawa.
21 Jan wali ch'amäki ukanak thaqhamti, janirakiw ch'amamat sipansa juk'amp ch'amäki ukanak thaqkätati.
22 Kuntï sisktam ukjja, wali respetompi amuyt'am, kunatï jamasat utjki ukanak nayranakamampi uñjañajj janiw wakiskiti.
23 Jan ina ch'usat yatiñ munapxamti, jaqin amuyatapat sipansa, juk'ampiwa uñacht'ayapxsma.
24 Waljaniw inamaya amuyunakapampix sallqjatäpxi. ukat mä jan wali pächasiñaw jupanakan taripäwiparux t'unjawayi.
25 Jan nayranïsax qhanax pist'ätawa, jan yatiñamxa janiw arsumti.
26 Q'ochu chuymanjja, qhepürojj jan waliruw purt'asini; Khititejj jan walinakar munaski ukajj ukanwa jiwarani.
27 Q'añu chuymanix llakinakampi phuqantatäniwa; ñanqha jaqix jucharuw juchar muyuntani" sasa.
28 Jach'a jach'a tukurinakar mutuyañatakix janiw kuna qullax utjkiti; ñanqha alisti jupan saphintata.
29 Ch'ikhi jaqin chuymapax mä uñacht'äwi amuyt'ani. ukat ist'asir jinchujj yatiñan jaqen munañapawa.
30 Umaw nina nakhaskir nina nakhantayani; limosna churañasti juchanakat pampachañjamawa.
31 Khititejj suma turkañanakap kutt'ayki ukajja, kunatï jutïrin utjkani ukanakwa amti. liwxatasinxa, mä qurpachasiñ jikxatani" sasa.

CHAPTER 4

1 Wawaxay, jan pisin jakasirinakarux jan sallqjamti, janirakiw pisin jakasir nayranakaparus jaya suyt'ayañamäkiti.

2 Jan manq'at awtjata jaqirux llakisiyapxamti; janirakiw khitirus llakipan colerayañamäkiti.
3 Jan juk'amp jan walt'ayañax chuyma ch'allxtayirirux yapxatamti; jan walt'äwin uñjasir jaqir jan churañsa jaytapxamti.
4 T'aqhisit jaqinakan achikt'asiwiparux jan apanukupxamti; janirakiw mä pobre jaqit ajanum jithiqtapxamti —sasa.
5 Jan kunani jaqit jithiqtapxamti, janirakiw jupar ñanqhachañsa churapxamti.
6 Jupatix chuymapan k'allk'u chuymampi maldecätamxa, jupar lurir jaqit mayisitapax ist'atäniwa.
7 Tantachäwin munasiñap katuqasim, mä jach'a jaqir alt'asim.
8 Pobre jaqir ist'asa, llamp'u chuymampi jaysañasa, jan llakisimti.
9 Qhispiyapxam jan wali t'aqhisiyiriru t'aqhisirin amparapat qhispiyapxam. Juchañchäwin qunt'atäkasin jan aynacht'amti —sasa.
10 Awkinakjam awkinakjam sarnaqam, taykapan chacha lantix mä awkipjam sarnaqam, ukhamatwa Altu patan yuqapjam tukusma, jupasti taykamat sipan juk'amp munastam.
11 Yatiñ kankañax wawanakaparux jach'aruw tukuyi, jupar thaqirinakarus katxaruraki.
12 Khititejj jupar munaski ukajja, jakañwa munasi. Khitinakatix jupar alwat thaqhapki ukanakax kusisiñampiw phuqt'atäpxani.
13 Khititejj jupar katjjäki ukajja, jach’a kankañ katoqani. kawkirutix mantani, Tatituw bendicini” sasa.
14 Khitinakatix Jupar luqtapki ukanakax Qullan Diosan luqtapxani, jupar munasirinakarux Tatitux munasirakiwa.
15 Khititix uka warmir ist'kani ukax yaqha markanakaruw taripañapa, khititix jupar ist'ki ukax jan kuna llakiniw jakasini.
16 Maynitejj jupar katuyasispa ukhajja, jupaw herenciap katoqani. Jupan wawanakapax jupar katuntapxani.
17 Nayraqatax k'ari thakinakanwa jupamp chika sarnaqani, axsarañampi, axsarañampi, chiqañchäwipampi t'aqhisiyata, almapar atinisiñapkama, kamachinakaparjam yant'añapkama.
18 Ukapachaw uka warmix chiqa thaknam kutt'ani, jupar chuymacht'ani, imantatanakapsa uñacht'ayarakini.
19 Jupatix jan walir purispa ukhaxa, uka warmix jaytanukuniwa, t'unjäwiparuw katuyxani.
20 Kunatï wakiski uk uñjapxam, jan walinakatsa amuyasipxam; almamat jan phinq'asimti —sasa.
21 Mä p'inqaw juchar puriyi; Ucampis p'inqaw utji, ukasti jach'a kankañapampi, khuyapayasiñampi.
22 Janiw khitirus almamar contra katuqañamäkiti, janirakiw khitin jach'añchäwipas jumar aynacht'ayañamäkiti.
23 Janirakiw askinak lurañax utjkchi ukhas jan parlañamäkiti, janirakiw yatiñ kankañamxa jupan suma uñnaqt'aparu imantañamäkiti.
24 Yatiñ kankañax parlañ tuqiw uñt'atäni, yatiñ kankañax laxra arunak tuqiw uñt'atäni.
25 Janipuniw chiqa yatichäwinak contra parlañamäkiti; ukampis jan yatiñaman pantjasitamat phinq'asim —sasa.
26 Jan phinq'asimti juchanakamat arsusiñataki; ukat janiw jawir sarañapatak ch’amañchkiti.
27 Jan amuyt'asir jaqin apnaqäwipxa jan uñt'ayasiñamäkiti. janirakiw ch'aman jaqin jaqiparux katuqañamäkiti.
28 Jiwañkamaw chiqa kankañar ch'amachasiñama, Tatitux juma layku ch'axwani.
29 Jan jank'akiw laxraman arsuñamäkiti, luräwinakamansa jan aynacht'amti.
30 Utaman jan mä leonar uñtat sarnaqamti, janirakiw esclavonakam taypin jan aynacht'amti.
31 Jan amparam luqxatamti katuqañataki, janirak jist'antatäpanti, kunapachatï kutt'ayañ munkta ukhaxa.

CHAPTER 5

1 Janiw chuymamxa suma yänakamarux uñt'ayañamäkiti; janiraki sapxamti: Jakäwijatakix wakisxituwa —sasa.
2 Jan juma pachpa amuyumar, ch'amamarjam sarnaqamti, chuymaman thakinakaman sarnaqañataki.
3 Janiw sapxañamäkiti: “¿Khitirak luräwinakax laykux jan walt'ayaspasti?” Chiqpachansa Tatituw jach'a jach'a tukuñamat kutt'ayani” sasa.
4 Janiti sasma: “Juchachasta, kuna jan walinakas nayar purt'itu? Tatitojj paciencianiwa, janipuniw antutkätamti” sasa.
5 Juchat pampachañ tuqitxa, jan axsaras juchar yapt'apxamti.
6 Jupan khuyapayasiñapax wali jach'awa sapxamti; Jupajj walja juchanakaj laykuw sumankatäni, jupat khuyapayasiñampi, colerasiñampiw juti, jucharar jaqenakan colerasiñapasti.
7 Janiw Tatitur kutikipstañamäkiti, janirakiw urut urur apanukuñamäkiti, mä akatjamat Tatitun colerasiñapax mistuni, jan kuna llakini juman t'unjatäta, ukatsti t'unjañ urun jiwarakïta.
8 Jan chiqapar uñjat askinakxa janiw chuymam uchamti, jan walt'äwi urunxa janiw askïkätamti.
9 Jan taqi thayampi thayt'apxamti, janirakiw taqi thakirus sarapxamti, juchararax ukhamarakiw pä laxrani.
10 Yatiñ kankañan ch'amanchasim; arumax pachpakïpan” sasa.
11 Jank'ak ist'apxam; jakäwimax chiqa chuymanïpan; ukat pacienciampiw jaysañama.
12 Jumatix amuyt'asirïstaxa, jaqi masimar jaysam; jan ukhamäkchixa, lakamar amparam luqxatam” sasa.
13 Jach'añchañampi, p'inqachañampiw parlaski, jaqin lakapax t'unjatawa.
14 Janiw jisk'achasir jaqi satäñamäkiti, janirakiw laxramampi ikintasiñamäkiti, lunthatarux p'inqachañawa, pä laxra jaqirux jan wali juchañchäwiw utji.
15 Jach'a jan walt'äwinsa, jisk'a t'aqansa, jan kuns jan yatkxamti.

CHAPTER 6

1 Amigo lantix jan uñisirir tukupxam; Ukhamatwa jan wali sutimpi, p'inqachawimpi, jisk'achasiñampi katuqäta.

2 Jan juma pachpa chuymaman amuyuman jach'añchasimti; almamax jan t'unjatäñapataki, kunjamtï mä vaca sapak chhaqki ukhama.
3 Laphinakam manq'antäta, achunakamsa apt'asiwayxätawa, waña quqar uñtataw qhiparxäta.
4 Jan wali jaqix khititix uka yänakanïki ukaruw t'unjani, uñisirinakapar jisk'achañatakis larusiyarakiniwa.
5 Muxsa arunak parlañax amigonakaruw waljaptani, suma arunak parlañax juk’amp suma aruntt’añanakaruw jilxattayani.
6 Waljanimp sumankapxam, ukampis mä waranq iwxt'irikiw utjañapa.
7 Jumatix mä amigo jikxatañ munstaxa, nayraqat yant’am, janirakiw jank’ak jach’añchamti.
8 Maynix jupatakikiw amigopäspa, t'aqhisiñ urux janiw jakkaniti.
9 Mä amigow utji, jupasti uñisiñaruw tukuwayxi, ch'axwañampix jumar jisk'achatätamwa jikxatani.
10 Mayampiw mä amigomajj mesa jak’an masipjjarakïta, t’aqhesiñ urunjja janiw jakaskakaniti.
11 Ucampis suma jakasiñamanjja, jupajj jumar uñtasitäniwa, servirinakamar jan ajjsarirïniwa.
12 Jumatix jisk'achatästaxa, jupax juma contraw sayt'asini, ukatsti imantasxaniwa.
13 Uñisirinakamat jithiqtasim, amigonakamar amuyasim.
14 Chiqpach amigox wali ch'aman arxatiriwa, khititix ukham jaqir jikxatki ukax mä tesoro jikxati.
15 Janiw kunas Diosar taqe chuyma servir amigotakejj ch’amanïkiti, jach’a kankañapajj wali valoraniwa.
16 Chiqpach amigox jakañ qullawa; Tatitur axsaririnakax jupar jikxatapxani” sasa.
17 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, suma amigopjja sum apnaqani, kunjämtejj jupajj utjki, ukhamarakiw jaqe masipasti.
18 Wawa, waynäkasin yatichäw apthapim, ukhamatwa chuymankipstañamkamax yatiñ kankañ jikxatäta.
19 Yapuchiri, yapuchiri jaqir uñtataw jutapxam, suma achunakap suyt'apxam, janiw wal ch'amachaskätati, jan ukasti jank'akiw achunakapat manq'äta.
20 Jupajj jan yatjjatirinakatakejj wali jan waliwa, jan amuyt’asir jaqejj janiw jupamp chikäkaniti.
21 Jupajj yant’añatak mä jach’a qalar uñtataw jupar ikt’ani. ukat janïr jaya tiempox jupat jaqunukuni.
22 Yatiñ kankañax jupan sutiparjamawa, janiw waljanir uñt'atäkiti.
23 Wawaxay, ist'asim, ewxt'atax katoqam, janirak iwxt'atax jan iyawsamti.
24 Ukatsti kayunakam cordón ukar ucham, kunkamar cadenapar ucham.
25 Amparam qunqurt'asim, jupar apt'asim;
26 Taqi ch'amamampiw uka warmin ukar jutam, taqi ch'amamampirakiw sarnaqañapa.
27 Thaqapxam, thaqhapxam, ucatsti jumar uñt'ayapxätamwa, katjxäta ukkhasti, jan sarxamti —sasa.
28 Qhipürux samarañ jikxatäta, ukax kusisiñamaruw tukuni” sasa.
29 Ucapachaw jupan llawintanakapax mä ch'aman jark'aqasiñatakïni, cadenanakapasti mä jach'a jach'a isiruw tukuni.
30 Qurit lurat mä k'achacht'äwiw utji, ch'ankhanakapax morado cordonanakawa.
31 Jach'a isimp isthapt'asim, kusisiñ coronar uñtata.
32 Wawaxa, jumatix munstaxa, yatichatätawa, amuyumarjam sarnaqañ munstaxa, amuyt'asirïtawa.
33 Jumatix ist'añ munstaxa, amuyt'añ katuqäta, jinchumatix alt'asïtaxa, yatiñanikïtawa.
34 Jach'a jilïrinak taypin sayt'asipxam; Khititejj yatiñan jaqempejj lip’katasipxam” sasa.
35 Diosar yupaychir taqe arunak ist’añ munapjjam; Jan ukasti amuyt'añ tuqit uñacht'äwinakax jumat qhispipxamti” sasa.
36 Jumatix amuyt'asir jaqir uñjstaxa, jupar jak'achasim, ukat kayumax punkupan gradanakap ch'uqt'ayañamawa.
37 Tatitun kamachinakaparjam lup'ipxam, kamachinakapat lup'ipxam, jupaw chuymamarux ch'amañchätam, munañamarjam yatiñ kankañ chururakïtam.

CHAPTER 7

1 Jani kuna jan walinaksa luramti, janirakiw kuna jan walt'äwis jumatakix utjkaniti.
2 Jan wali jaqinakat jithiqtapxam, ñanqha lurañax jumat jithiqtapxätam.
3 Wawaxay, jan chiqapar sarnaqir surconakxarux jan yapuchamti, janirakiw paqallq kuti apthapkätati.
4 Janiw Tatitur jach'añchäwi thaqapxamti, janirakiw reyirus jach'añchañ qunuñ thaqapxamti.
5 Janiw Tatitun nayraqatapan chiqapar uñjatäñamäkiti; Rey nayraqatan yatiñ kankañamat jan jach'añchasimti.
6 Jan juchañchatäñ thaqhapxamti, janirakiw juchanak apaqañjamäkiti; jan kunapachas ch'aman jaqin jaqipar axsarayasmati, chiqapar sarnaqañ thakiman lankt'asiñamataki —sasa.
7 Janiw mä markan walja jaqinakar jan walt'ayañamäkiti, ukatsti janiw jaqinak taypir jaqunukuñamäkiti.
8 Janiw mä jucharux mayni juchar chint'añamäkiti; Jumasti janiw jan mutuyatäkätati —sasa.
9 Jan sapxamti: “Diosax walja waxt'äwinakax uñch'ukiniwa, alaxpachankir Diosar waxt'ayaskä ukkhaxa, jupaw katuqani” sasa.
10 Diosat mayiskasaxa, jan aynacht'amti, janirakiw limosna churañsa apanukuñamäkiti.
11 Jan khitirus larusipxamti, k'allk'u chuymanïtapat jisk'achasiñamataki, alt'at chuymani, jach'ar aptiriw utji.
12 Jilamar k'arinak jan amtañamti; janirakiw amigomarux ukham luramti.
13 Janiw kuna k'arinaksa arsuñamäkiti, kuna costumbrenakas janiw walïkiti.
14 Walja irpir chuymaninak taypin jan walja arunak arsumti, Diosat mayiskasas janirakiw walja arunak parlañamäkiti.
15 Jan uñisimti ch'am tukuñampi, janirak yapu yapuchañsa uñisimti, kuntix Altu patan utt'ayawayki ukanakxa.
16 Jan walja juchararanak taypin jakt'asimti, jan ukasti, colerasiñax janiw jaya pachatakïkaniti, uk amtañamawa.
17 Wali alt'at alt'asim, Diosar jan wali jaqin mutuyasiñapax nina, laq'unakjamawa.

18 Janipuniw mä amigomarojj kuna askitsa mayjt’ayañamäkiti; janirakiw Ofir quri laykux chiqa chuyman jilatakïkiti.
19 Yatiñan suma warmit jan apanukupxamti, khuyapayasiñapax qurit sipansa juk'ampiwa.
20 Uywirimax chiqpachapuniw irnaqaski, janirakiw kuna jan walsa achikt'asimti, janirakiw juma layku taqe chuyma churir irnaqir jaqirus achikt'asimti.
21 Almamax mä suma uywatar munasim, janirak qhispiyasiñat sallqjamti.
22 ¿Ukanakax utjtamti? jupanakar nayratpach uñjam, juman askimatak utjchixa, jumamp chik uñjam —sasa.
23 ¿Jumajj wawanïtati? yatichapxam, waynäñatpach qunqurt'asipxam.
24 ¿Jumanakax phuchhanakanïtati? janchipat sum uñjam, jan kusisit uñacht'ayasimti” sasa.
25 Phuchamampi casarasim, ukhamasti mä jach'a luräwi phuqharakïta, ukampis amuyt'ir jaqiruw churäta.
26 ¿Jumatakix mä warmix utjiti? jan jaytanukumti, jan ukasti jan k'achachata warmiru katuyasimti.
27 Awkimarux taqi chuymam jach'añcham, taykaman llakinakapat jan armasimti.
28 Jupanakat yurïtamat amtasim; ¿Kunjamarak juma layku luräwinakap jupanakar kutt'ayasmasti?
29 Taqi almamampi Tatitur axsaram, sacerdotenakaparus respetarakim.
30 Khitirutix taqi ch'amamampi lurktam ukar munasim, jan ukasti yanapirinakapar jan apanukumti.
31 Tatitur axsarapxam, sacerdoterus jach'añchapxam; Jupar wakt'äwip churarakim, kunjämtix jumax sisktam ukhama; nayrïr achunaka, jucha t'aqhisiñ waxt'anaka, amparanakapan waxt'äwipa, qullan kankañ waxt'äwi, qullan yänakat nayrïr achunaka.
32 Wajchanakar amparam luqxatam, bendicionamax phuqatañapataki.
33 Mä waxt'äwix sapa mayni jakirinakan nayraqatapan khuyapayasiñapawa. ukat jiwatanakatakejj janiw katuntapjjañapäkiti.
34 Jachirinakamp jan chikachasimti, jachirinakamp chikasti llakisimti.
35 Usutanakar tumpt'añ jan jank'akïñamäkiti, ukaw jumarux munatätamxa.
36 Kuntix amparam apt'käta uk amtasim, tukusiñap amtasim, janipuniw jan wal lurkätati —sasa.

CHAPTER 8

1 Jan ch'amani jaqimp ch'axwamti' jan jupan amparapar jalt'añamataki.
2 Mä qamir jaqimpix jan ch'axwañamäkiti, jan sinti jach'aptañapataki, qurix waljaniruw t'unjawayi, reyinakan chuymapsa mayjt'ayaraki.
3 Laxra phuqt'at jaqimp jan ch'axwapxamti, janirakiw ninapar lawanak apthapipxamti.
4 Jan k'ari jaqimp sallqjasimti, nayra awkinakamax jan p'inqachatäpxañapataki.
5 Jan juchat jithiqtir jaqirux jisk'achapxamti, jan ukasti taqiniw mutuyatäñasatakix amtasipxañäni.
6 Janiw khitirus chuymankipstatapat jisk'achañamäkiti, yaqhepajj chuymankipstatäjjtanwa.
7 Jach'a uñisiriman jiwatapat jan kusisimti, jan ukasti taqiniw jiwatax amtasipxam.
8 Yatiqirinakan arunakap jan jisk'achamti, jan ukasti jupanakan säwinakap uñt'ayañamawa, jupanakat yateqañamawa, jach'a jaqinakar jan kuna llakimpi yupaychañ yatiqañamawa.
9 Jilïr irpirinakan arst'äwip jan pantjasipxamti, jupanakax nayra awkinakapat yateqapxarakïnwa, jupanakatsti amuyt'añ yatiqapxäta, munañaparjam jaysañ yatiqapxäta.
10 Jan jucharar jaqin q'añunakap phichhantapxamti, jan nina nakhantayasiñataki.
11 Jan wali jaqin nayraqatapan colerat sartamti, jan arunakamampi katuntañataki
12 Jumat sipan juk'amp ch'amanirux jan mayt'amti; Jumatix jupar mayt'asmaxa, chhaqhatjam uñjam —sasa.
13 Janiw ch'amamat sipan juk'amp jan walt'ayasiñamäkiti, jumatix jan axsart'irïstaxa, uk pagañxa sum amuyt'asim.
14 Janiw mä juezampix kamachir sarxamti; Jupanakasti jach'añchäwiparjamaw jupa layku taripapxani.
15 Jan axsart'ir jaqimp chika thakin sarnaqamti, jan sinti llakisiñataki, jupasti munañaparjamaw lurani, jumasti jan amuyt'asir jaqimp chikaw jiwarakïta.
16 Jan colerat jaqemp nuwasiñamäkiti, janirakiw jupamp chika mä sapa chiqar sarxañamäkiti, wilax janis kunas jupar uñjkaspa ukhamawa, kawkhantï jan yanapki ukax t'unjätam.
17 Jan amuyt'asir jaqimp parlt'asipxamti; kunattix janiw ewxt’anak phuqkaspati.
18 Jan uñt'at jaqin nayraqatapan jan jamasat kuns lurapxamti; Jumasti janiw yatktati kuntix jupax apankani ukxa —sasa.
19 Janiw sapa mayniru chuymam jist'arañamäkiti, jan wali amuyumpi kutt'ayañapataki.

CHAPTER 9

1 Jan envidiasimti warmimatxa, janirakiw juma pachpat jan wali yatichäwinak yatichañamäkiti.
2 Janiw mä warmirux almam churañamäkiti, ukhamat yänakamar kayump takt'añapataki.
3 Janiw q'añu warmimpi jikisiñamäkiti, ukhamat sipitanakar jan jalt'añamataki.
4 Q’ochur warmjam jan sinti chikachasiñamäkiti, jan ukasti jupamp aynacht’ayasiñatakiw ch’amachasiñama.
5 Janiw mä sirvientarux uñch'ukiñamäkiti, kunatï jupan wali valoranïki ukanak jan liwxatañamataki.
6 Jan almam q'añu lurir warminakar churamti, herenciam jan apt'asiñapataki.
7 Janiw uka markan callenakap muytamti, janirakiw uka markan sapak sarnaqañamäkiti.
8 Mä suma uñnaqt'an warmit nayram jithiqtam, janirak maynin suma uñnaqt'apar uñtamti; kunatix waljaniw mä warmin suma uñnaqt'apamp sallqjatäpxi; Ukhamasti munasiñax ninar uñtataw nakhanti.
9 Janiw yaqha chachan warmipampix qunt'asiñamäkiti, janirakiw jupamp chika qunt'asiñamäkiti, janirakiw qullqimsa jupamp chika vino umañatak apt'asimti. jan

chuymamax jupar munasiñapataki, ukhamat munañam laykux t'unjatäñamataki.
10 Nayra amigom jan apanukumti; machaq amigox janiw jupamp kikipäkiti, machaq amigox machaq vinomp sasiwa; kunapachatï chuymankipstatäxani ukhaxa, kusisiñampiw umäta" sasa.
11 Jan envidiasimti jucharar jaqin jach'a kankañaparu, janiw yatktati kunas tukuyañapaxa.
12 Jan wali jaqenakan kusisipki ukanakat jan kusisipjjamti. ukampis amtasipxam, janiw jan mutuyatäsax sepulturapar sarapkaniti.
13 Jiwayañ ch'amani jaqit jayarst'am; ukhamarakiw jiwañar axsarañat jan pächaskätati, jupan ukar jutätaxa, jan juchañchamti, jan jakañam apt'añapataki.
14 Kunjamtï munkta ukhama, jaqi masimar amuyt'asim, ukat yatiñan jaqinakampiw aruskipt'añama.
15 Arsuñamasti yatiñan jaqinakampïpan, taqi kuntix Diosan Apnaqäwipan kamachiparjam parlañamäki.
16 Chiqpach jaqinakax jumamp chika manq'asipxpan, umapxpan; Tatitur ajjsarañan jach'a jach'a tukuñamajj utjpan.
17 Yatiqañ lurir jaqin amparapampiw jach'añchatäni.
18 Jan wali arunak parlir jaqejj markapan jan wali jaqewa; Khititejj jan amuyt'asis parlki ukajja, uñisitäniwa" sasa.

CHAPTER 10

1 Mä yatiñan taripiriw markapar yatichani; ukat amuyt'asir jaqin gobiernopax suma wakicht'atawa.
2 Kunjämtix markan taripiripax jupa pachpakixa, ukhamarakiw jilïrinakapaxa; Marka apnaqiristi kunjäm jaqisa, taqi uka markan jakirinakax ukham jaqinakäpxiwa.
3 Jan yatiñan reyiw markapar tukjayi; jan ukasti, khitinakatejj munañanïpki ukanakan amuyt'asirïpjjatap laykuw uka markan jakapjjani" sasa.
4 Aka oraqen ch'amapajj Tatitun amparapankiwa, tiempompejj mä suma ch'amaw apnaqani.
5 Diosan amparapankiwa jaqin suma jakañapaxa, qillqiriruw jach'añchatäni.
6 Jaqi masimarux jan uñisimti taqi jan wali luratamatxa; ukat jan wali lurawinakampix janiw kuns lurapkiti.
7 Jach'a jach'a tukuñax Dios nayraqatan uñisiñawa, maynix jan walinak luraraki.
8 Jan wali luräwinaka, usuchjatanaka, sallqjañampi qamir kankañ katuqatap layku, uka reinox mä markat yaqha markar jaqukipatawa.
9 ¿Kunatsa oraqesa, laq'asa jach'a jach'a tukupjje? Munañani jaqit sipan juk'amp jan walix janiw utjkaspati, ukham jaqix almap aljañatakiw ch'amachasi. Jakkasax ch'akhanakap apanuku.
10 Qulliristi mä jach'a usuruw khuchhuqasi; Jichhürojj reyïkani ukajj qharürojj jiwaniwa" sasa.
11 Jaqix jiwxani ukhaxa, laq'unaka, uywanaka, laq'unak katuqani.
12 Jach'a jach'a tukuñ qalltañax kunapachatix maynix Diosat jithiqtki, chuymapax Luriripat jithiqtxi ukhawa.
13 Jach'a jach'a tukuñax juchan qalltawipawa, khititix juchanïki ukax ajjtaskañawa;
14 Tatituw jach'a jach'a tukur jilïrinakan trononakap jaqunuku, llamp'u chuymaninakarus jupanakan lantix utt'ayaraki.
15 Tatituw jach'a jach'a tukur markanakan saphinakap apthapi, jisk'a jaqinakarux jupanakan lanti yapuchawayi.
16 Tatitux yaqha markanakar t'unjäna, aka uraqin cimientopkamaw t'unjäna.
17 Jupanakat yaqheparojj apasjjänwa, t'unjäna, ukat aka oraqet amtasiñapsa chhaqtayawayjjewa.
18 Jach'a jach'a tukuñax janiw chachanak laykux utjkänti, janirakiw mä warmit yurir jaqinakatakix wali colerasiñas utjkänti.
19 Khitinakatix Tatitur axsarapki ukanakax mä suma jathawa, jupar munasirinakasti mä jach'a jathawa. mandamientonak p'akintirinakax mä sallqjañ jathawa.
20 Jilatanak taypinjja, khititejj jilïrïki ukajj jach'añchatawa. ukhamarakiw Tatitur ajjsaririnakajj jupan nayraqatapanjja.
21 Tatitur ajjsarañaw munañanïñat nayrajj utji, ukampis qhuru chuymanïñasa, jach'a jach'a tukuñasa apt'asiñawa.
22 Jupajj qamirïpansa, jach'a jach'a tukurïpansa, pisin jakatäpansa, jupanakan jach'a kankañapajj Tatitur ajjsarañawa.
23 Ch'ikhi jaqir jisk'achañax janiw walïkiti; janirakiw jucharar jaqir jach'añchañas askïkiti.
24 Jach'a jaqinakasa, taripirinakasa, ch'amani jaqinakasa jach'añchatäpxani. ukampis janiw khitis Tatitur axsarir jaqit sipan juk'amp jach'äkiti.
25 Yatiñan esclavorojj libre jakasirinakajj servipjjaniwa, yatiñ munir esclavorojj janiw mayjt'ayaskaniti.
26 Jan jach'a yatiñan lurañanakam lurañamäkiti; T'aqhisiñ horasansa jan jach'a jach'a tukumti —sasa.
27 Jach'a jach'a tukuri, t'ant'a pist'ir jaqit sipansa, juk'amp askiwa ch'amachasiri, taqi kunan waljani.
28 Wawaxay, almamarux llamp'u chuymamp jach'añcham, jach'a kankañaparjam jach'añcham.
29 ¿Khititejj jupa pachpa contra juchar purt'ir jaqerojj cheqapar uñjani? ¿Khitirak jakañap jisk'achki ukarusti jach'añchaspasti?
30 Pobre jaqejj wali yatiñanïtapat jach'añchatawa, qamir jaqejj qamirïtapat jach'añchatawa.
31 Khititejj pisin jakañan jach'añchatäki ukajja, ¿kunjäkis qamir kankañan jach'añchatäñapa? Khititejj qamir kankañan jan respetatäki ukajja, ¿kunjarak pisin jakasiñas juk'ampïspasti?

CHAPTER 11

1 Yatiñ kankañax jisk'a jaqin p'iqip jach'ar apti, jach'a jaqinak taypin qunt'ayaraki.
2 Janiw mä jaqirux suma uñnaqt'anïtapat jach'añchañamäkiti; janirakiw jaqirus uñisiñamäkiti, jan ukasti uñnaqapat uñisiñamäkiti.
3 Ch'uspanak taypinx abejax juk'akiw utji; ukampis achupax muxsa yänakan jilïripawa.
4 Janiw isimat jach'añchasimti, isimat jan jach'añchamti, jach'añchatäñ urusti janirakiw jach'a jach'a tukumti, Tatitun luratanakapax muspharkañawa, jaqinak taypin luratanakapas imantatawa.

5 Walja reyinakaw uraqin qunt'asipxi; ukat janipuniw amuyt’asirïkänti, jupaw corona uchasïna.
6 Walja ch'aman jaqinakaw wal p'inqachatäpxi; ukat jach'a kankirinakax yaqha jaqinakan amparapar katuyatäpxänwa.
7 Janïr chiqa yatichäwinak yatxatkasax jan juchañchamti, nayraqat amuyt'am, ukatsti chiqañcht'am.
8 Janïr ist'kasax jan jaysamti, janirak jaqinak taypin arsutanakapsa jark'amti.
9 Jan jumar jan walt'ayañatakejj jan ch'axwamti; jan juchararanakamp chika taripiñatak qunt'asipxamti.
10 Wawaxay, jan walja tuqinakatxa ch'axwamti, jumatix wal ch'axwätaxa, janiw jan juchanïkätati. Jumatix arktätaxa, janiw jikxatkätati, janirakiw jaltxasax qhispiñamäkiti.
11 Maynix ch'amachasiri, t'aqhisi, jank'aki, juk'amp qhipharkir jaqiwa.
12 Mayampiw yaqhax utji, jupax jank'akiw yanapt'añ munaski, jan ch'amanïki, pisinkañamp phuqt'ata. ucampis Tatitun nayrapajj juparojj suma uñnaqt'anïnwa, juparusti jisk'a utapat sayt'ayäna.
13 T'aqhisiñat p'iqip jach'ar aptäna; Uk uñjirinakasti waljaniw jupat muspharapxäna.
14 Tatitun jutiw suma jakañasa, jan walt’äwinakasa, jakañasa, jiwañasa, pisinkañasa, qamir kankañasa.
15 Yatiñ kankañasa, yatiñanïñasa, Ley tuqit amuyt'añasa, Tatitun juti, munasiñasa, suma luräwinak lurañ thakis jupat juti.
16 Pantjasiñampi, ch'amakampix juchararanakamp chikaw qalltäna, jan walinakax uka tuqit jach'añchasirinakampiw ch'amakt'ani.
17 Tatitun churäwipax Diosar yupaychirinakatakix utjaskakiwa, khuyapayasiñapax wiñayatakiw askinak apani.
18 Khititejj wali amuyumpi, ch’ajjwañampiw qamiriptayaraki, jupaw premio churañapa.
19 Jupasti siwa: “Samarañ jikxatta, jichhasti yänakaxat sapüruw manq'askä” sasa. ukampis janiw yatkiti kuna pachas jupar purinkani, ukat ukanak yaqhanakar jaytañapa, ukat jiwañapa.
20 Arust'äwimanx ch'amañcht'asim, uka arust'äwiman uñt'asim, luräwinakamansa chuymankipstatäxam.
21 Juchararanakan luratanakapat jan muspharapxamti; Jan ukasti Tatitur atinisim, ch'amachasitamampi, mä akatjamat mä pobre jaqir qamiriptayañax Tatitu nayraqatan ch'amakïskiwa.
22 Tatitun bendicionapax Diosar yupaychirinakan bendicionapankiwa, mä akatjamat bendicionapsa ch'amañchi.
23 Janit sapxamti: “¿Kuna askis nayan luqtatax utji?” ¿Kuna askinakas aka qhipat utjani?
24 Mayamp jan sapxamti: “Nayax utjxituwa, walja yänakanïtwa, kuna jan walinakas aka qhiparux utjani?”
25 Suma urunsti t'aqhisiñat armasiñaw utji, t'aqhisiñ urusti janiw juk'amp suma jakañat amtasiñax utjxiti.
26 Jiwañ urux Tatitotakix wali ch'amäspawa, jaqir sarnaqataparjam qullqi churañaxa.
27 Mä horan t'aqhisiñapax jaqirux kusisiñ armasiyi, ukat tukuyarux luratanakapax yatisxaniwa.
28 Janïr jiwkasax khitirus bendicitar juchañchapxamti, mä jaqix wawanakapan uñt'atäniwa.
29 Janiw sapa maynix utamar irpaniñamäkiti, sallqjiri jaqix walja t'aqhisiñanakaniwa.
30 Kunjamatix mä perdiz apt'ata ukat mä jaula ukan imatäki ukhama, ukhamarakiw jach'a jach'a tukurinakan chuymapax; Jupasti mä uñisirir uñtataw juman t'unjäwimat uñch'ukiski.
31 Jupajj suyt'askiwa, askinaksa jan waliruw tukuyi, jach'añchañjam yänakanjja jumaruw juchañchäta” sasa.
32 Mä chispa ninampiw q'añunakax nakhanti, jucharar jaqix wilap suyt'i.
33 Jan wali jaqit amuyasipxam, jan wali lurir jaqit; jan wiñayatak mä q'añu apanukuñapataki” sasa.
34 Mä yaqha jaqir utamar katuqam, jupasti jan walt'ayaskätamwa, ukatsti utamat apanukupxätam — sasa.

CHAPTER 12

1 Kunapachatix aski lurañ munkta ukkhaxa, khitinakarus uk lurasma uk yatiñamawa; ukhamarakiw askinak luratamat yuspäratäpxäta.
2 Diosar yupaychir jaqirux askinak lurapxam, ukhamatwa jumatakix mä kutt'ayasiñ jikxatäta; janitix jupat jutkchixa, Altu patat jutkaspa ukhama.
3 Khititejj jan wali lurañan sapüru ch’amachaski, ni khititï jan limosna churki ukarojj janiw kuna askis utjkaspati.
4 Dios chuyma jaqirux churam, jan jucharar jaqirux jan yanapt'amti.
5 Alt'at jaqirux askinak lurapxam, ukampis jan Diosar jan wali jaqirux jan churapxamti, t'ant'am imt'asim, janirak jupar churamti, ukhamat jan jupar apnaqañapataki, jan ukhamäkanixa, pä kuti juk'amp jan walinak katuqarakïta, taqi aski yänakamat sipansa jupar lurata.
6 Jach'a jach'a jaqix juchararanakarux uñisi, jan wali jaqinakarux kutt'ayani, mutuyatäpkani uka jach'a urut jark'aqaraki.
7 Suma jaqinakarux churapxam, jucharararux jan yanapt'apxamti.
8 Mä amigojj janiw suma jakañan uñt’atäkaspati, uñisiristi janiw jan walt’äwinakan imantatäkaspati.
9 Mä jaqin suma jakasiñapanxa, uñisirinakax llakisipxaniwa, jan walt'äwipansti mä amigos sarxaniwa.
10 Janipuniw uñisirimar atinisiñamäkiti, kunjämtix hierrox q'añuchkixa, ukhamarakiw jan wali luratanakapax utji.
11 Jupasti alt'at chuymanïkchisa, qunqurt'asis sarkchixa, jupat sum amuyasim, amuyasim, mä lentes pichthapkasma ukhama, ukatsti yatiraktawa q'añupax jan q'al pichthapitapa.
12 Jan jupar jak'achasimti, jumar t'unjasaxa, juma lanti sayt'asiñapataki. janirakiw kupi amparamar qunt'asiñapäkiti, jan qunt'asiñ thaqhañapataki, ukat jumax qhiparuxa arunakaxat amtasisma, ukat ch'akhuñamataki.

13 ¿Khitirak mä katarimpi ch'akhut k'uchirt'irit khuyapt'ayasispa, jan ukax sallqa animalanakar jak'achasir jaqit khuyapt'ayasispasti?
14 Ukhamasti, khititix jucharar jaqin ukar sarki, jupamp chika juchanakapan q'añuchatäki ukaxa, ¿khitirak khuyapt'ayasispasti?
15 Mä juk'a tiempow jupajj jumamp chikäskani, ukampis jumatejj liwjjatañ qalltäta ukhajja, janiw qheparkaniti.
16 Mä uñisirix lakapampiw muxsa arunak parli, ukampis chuymapan amuyt'i kunjams mä p'iyaruw jaquntapxätam, nayranakapamp jach'a jach'a tukuni, ukampis ch'ama jikxatani ukhaxa, janiw wilamp phuqt'atäkaniti.
17 Jan walt'äwinakatix jumar purintamxa, juparuw nayraqat jikxatäta; Jumarus yanapt'irjamäkchisa, jisk'achapxarakïtamwa" sasa.
18 Jupajj p'eqep ch'oqt'asiniwa, amparanakap t'ajjllirt'ani, wal ch'oqt'asini, uñnaqapsa mayjt'ayarakiniwa.

CHAPTER 13

1 Khititix laq'u llamkt'ki ukax q'añuchatäniwa; Khititejj jach'a jach'a tukur jaqemp chikäki ukajja, jupar uñtasitäniwa" sasa.
2 Jakkasax jan ch'amamat sipan juk'amp q'ipt'asimti; Jumat sipan juk'amp ch'amani, qamirimpix janiw mayachasiñamäkiti, ¿kunjamarak hervidorampi, laq'a manq'añampix mayachasipxaspasti? Maynitejj maynimp nuwjatäni ukhajja, p'akjatäniwa" sasa.
3 Qamiri jaqejj jan wali luräna, ukampis ajjsarayasïnwa, pobrerojj jan walinak lurapjje, jupajj achikt'asiñapawa.
4 Jumatix jupan askipatakïskätaxa, jupaw jumarux yanapt'ätam, ukampis jan kunas utjkätamxa, apanukupxätamwa.
5 Jumatix kunas utjchixa, jupax jumamp chikaw jakani, jupaw usurtayapxätam, janiw uka tuqit llakiskaniti.
6 Jumatix munaskätamxa, sallqjarakïtamwa, jachaqt'asiraktamwa, suyt'äwirus puriyarakïtamwa; jupasti suma arunak parlarakïtam, akham sasa: "¿Kuns munaskta?"
7 Manq'añanakapampiw p'inqachätam, pä kuti jan ukax kimsa kuti wañt'ayañkama, qhiparusti jumar jisk'achasiñatakiw larusirakïtam, jumar uñjasax apanukupxätamwa, ukat p'iqip ch'allxtayapxätam.
8 Amuyasipxam, jan sallqjatäñamataki, kusisiñaman jan sallqjatäñamataki.
9 Jumatix mä jach'a ch'aman jaqin invitt'ätamxa, jithiqtañamawa, juk'ampiw invitt'ätam.
10 Jan jupar ch'allt'amti, jan qhiphart'ayasiñataki; jan jayan sayt'asim, jan armasimti —sasa.
11 Janiw jupar uñtasitäñamäkiti, janirakiw walja arunakapar iyawsañamäkiti, walja arunakampiw yant'apxätam, jumar jachaqt'asisaw imantatanakamat mistuyapxätam.
12 Ukampis jan sintt'asisaw arunakam imt'ani, janirakiw jumar jan walinak lurañatakisa, carcelar jist'antañsa khuyapt'ayaskätamti.
13 Uñtapxam, amuyasipxam, t'unjatäñ jan walt'äwin sarnaqasktaxa, ukanak ist'asax ikiñan sartasim.
14 Taqi jakäwiman Tatitur munasim, qhispiyasiñamatakix jupar art'asim.
15 Taqe animalajj jaqe masipar munasirakiwa.
16 Taqe jaqejj suma jaqeruw mayacht'asi, jaqejj jupar uñtasitampiw mayachasiraki.
17 ¿Kunjamas lobojj uwijampi chikachasi? ukhamatwa jucharar jaqix Diosar yupaychirinakampi.
18 ¿Hiena sat animalampi mä allqamampixa, ¿kunsa mä amtar puripxi? ukat ¿kuna sumankañas qamirinakampi pisinkirinakampixa?
19 Kunjämtix sallqa asnox wasaran leonan manq'antki ukhama, ukhamarakiw qamir jaqinakax pisinkirinakar manq'antapxi.
20 Kunjamtix jach'a jach'a tukurinakax alt'at chuymanïñ uñisipxi, ukhamarakiw qamir jaqinakax pisinkirinakar uñisipxi.
21 Mä qamir jaqejj t'unjañ qalltki ukhajja, amigonakapaw katjjarusipjje, ukampis mä pobre jaqejj amigonakapan apanukutäpjjewa.
22 Kunapachatix mä qamir jaqix liwxatasinxa, walja yanapirinakaniwa, jan arsuñjam arunak parli, ukampis jaqinakax chiqapar uñjapxi. wali yatiñampiw parläna, janiw kawkhans utjkaspati.
23 Kunapachatï mä qamir jaqejj parlki ukhajja, sapa mayniw lajjrap katjjarusi, ukat kuntï siski ukjja, qinayanakkamaw jach'añchapjje. ukat lankt'asini ukhajja, t'unjañatakiw yanapt'apjjani.
24 Jani juchani jaqitakix qamir kankañax wali askiwa, pisinkañax jan wali jaqin lakapan jan waliwa.
25 Jaqin chuymapax ajanup mayjt'ayi, aski jan ukax jan wali, kusisit chuymax kusisit uñnaqaruw tukuyi.
26 Kusisit uñnaqax mä suma chuymanïñ uñacht'ayi; uqhamarac uñacht'äwinakat jikxatañax amuyun qarjañ ch'amapawa.

CHAPTER 14

1 ¡Kusisiñaniwa khititix lakapamp jan liwxatki, janirakiw walja juchanakamp ch'akhuskiti.
2 Khititix concienciapax jan juchañchki, Tatitur suyt'añat jan aynacht'ki ukax kusisiñaniwa.
3 Qhapaq kankañax janiw mä qhuru jaqitakix askïkiti, ¿kunsa envidiasir jaqix qullqimpi lurañapa?
4 Khititix almapar sallqjasin tantacht'ki ukax mayninakatak apthapi, jupaw yänakap jan walt'ayañatak apt'asipxani.
5 Khititejj jupa pachpatak jan walïki ukajja, ¿khitirus suma jaqëjjani? janirakiw yänakapat kusisiñapäkiti.
6 Janiw khitis jupa pachpa envidiasir jaqit sipan juk'amp jan walix utjkaspati; ukat akax ñanqha luratapat kutt'ayañawa.
7 Jupatix askinak lurchixa, jan munkasin luraraki; qhiparusti jan wali luratanakap yatiyani.
8 Envidiasir jaqix ñanqha nayraniwa; jupasti ajanupar kutt'ayaraki, jaqinakarus jisk'acharaki.
9 Munañ munir jaqen nayrapajj janiw qollqepampejj phoqhaskiti; ñanqha jaqin ñanqha luratapax almaparuw wañsuyi.

10 Mä ñanqha nayrax t'ant'apat envidiasi, mesapan jak'achasir jaqiwa.
11 Wawaxay, ch'amamarjamax askinak luram, Tatitur waxt'äwip churarakim.
12 Amtasipxam, jiwañax janiw jaya pachatakïkaniti, ukat sepulturan arust'äwipax janiw jumar yatiyatäkiti.
13 Janïr jiwkasax amigomarux askinak luram, ch'amamarjam amparam luqtasin churarakim.
14 Suma urut jan sallqjayasimti, janirakiw suma munañax jumat sipan juk'ampïñamäkiti.
15 ¿Janit t'aqhisiñanakam yaqharu jaytkäta? ¿Juman ch'amampi jaljatäñamatakisti?
16 Churim, apt'asim, almamar qullanar tukuyam; janiw sepulturan suma manq'anak thaqhañax utjkiti.
17 Taqi jañchix mä isir uñtataw ch'amakt'i, qalltatpach arust'äwix akhamawa: “Jiwañkamaw jiwäta” sasa.
18 Jach'a quqan ch'uxña laphinakapjamaxa, yaqhipanakax jaquqasipxi, yaqhipanakax jiltapxiwa; ukhamarakiw jañchi wilax tukusxi, maynix tukusxiwa, maynix yurirakiwa.
19 Taqi luratanakax q'añuchatawa, q'añuchatarakiwa, uka lurir jaqisti ukhamarakiw sarxani.
20 Kusisiñaniwa khititix yatiñ kankañampi askinak lup'irïki, amuyt'äwipampi qullan tuqinakat lup'ir jaqixa.
21 Khititejj chuymapan sarnaqäwinakap amuyki ukajja, imantatanakapan amuyt’asirïniwa.
22 Jupar arktapxam kunjamtï thaqkaski ukhama.
23 Khititejj ventananakapan sacerdotepki ukajja, punkunakapan ist’arakiniwa.
24 Khititix uta jak'an qurpachaski ukax pirqanakaparux mä clavompiw chint'asini.
25 Jupajj uka warmin jak’apanwa carpap sayt’ayani, kawkhantï suma yänakajj utjki ukanwa qorpachasini.
26 Wawanakaparux imantasir imantäwiparuw uchani, ukat ramanakapan qurpachasipxarakini.
27 Jupampiw junt'u thayampi imt'atäni, jupan jach'a kankañapampiw jakasini.

CHAPTER 15

1 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, askinak lurani, khititejj Ley uñt’ki ukajja, jupar katoqani.
2 Mä taykjamaw jupamp jikisini, ukatsti mä virgen warmimp jaqichasir warmipjamaw katuqani.
3 Yatiñ kankañ t'ant'ampiw jupar manq'ayani, ukatsti yatiñ kankañ uma umañ churarakini.
4 Jupasti uka warmirux sayt'ayatäniwa, janiw chuym ch'allxtayatäkaniti; Jupar atinisiñapawa, janirakiw phinq'achatäkaniti.
5 Jaqi masinakapat sipansa juparuw jach'ar aptani, tama taypinsti lakap jist'arasini.
6 Jupax kusisiñampi, kusisiñampi corona katuqani, wiñay suti katuqañapataki.
7 Jan amuyt'asir jaqinakax janiw jupar puripkaniti, juchararanakax janiw jupar uñjapkaniti.
8 Jupajj jach’a jach’a tukuñat jayankiwa, k’arisiri jaqenakas janiw jupat amtasipkaspati.
9 Jucharar jaqen lakapajj janiw jach’añchatäñapäkiti, janiw Tatitun khitanitäkiti.
10 Yatiñ kankañampiw jach'añchatäni, Tatitusti askinak churarakini.
11 Jan samti: ‘Tatitu tuqiw nayax jithiqtawayta, janiw jumax kuntix jupax uñiski ukanak lurañamäkiti’ sasa.
12 Jan samti: ‘Jupaw pantjasiyitu’ sasa.
13 Tatitux taqi axtañ yänak uñisi; Diosar axsaririnakax janiw uk munapkiti.
14 Qalltatpach jupa pachpaw jaqir luratayna, ukat amuyt'äwinakapan amparaparuw jaytawayi.
15 Jumatix munstaxa, mandamientonak phuqañamataki, suma chiqa chuymanïñamataki.
16 Jupaw nina umampi nayräxamar nakhantayi, amparam luqtam, munasmati janicha uk yatiñataki.
17 Jaqix nayratpach jakañampi jiwañampiw utji; Jupar munañapsa churatäniwa” sasa.
18 Tatitun yatiñ kankañapaxa wali jach'awa, wali ch'amaniwa, taqi kunsa uñjaraki.
19 Jupar axsaririnakaruw uñch'ukiski, jaqin taqi luratanakap yatirakiwa.
20 Jupajj janiw khitirus jan walinak lurañapatak maykiti, janirakiw khitirus jucha lurañatak permiso churkiti.

CHAPTER 16

1 Janiw walja jan wali wawanakar munañamäkiti, janirakiw Diosar jan yäqir wawanakampis kusisiñamäkiti.
2 Jupanakajj waljanïpkchejja, jan jupanakat kusisipjjamti, jan ukasti Tatitur ajjsarañaw jupanakampïskani.
3 Jan jupanakan jakäwipar atinisiñamäkiti, janirakiw walja jaqinakarus yäqañamäkiti. Jan wawan jiwañaw juk'amp askixa, jan wali jaqinakamp jiwañat sipansa.
4 Khititix amuyt'irïki uka tuqiw markax phuqhantatäni, ukampis ñanqha jaqinakan wila masinakapax jank'akiw ch'usaruw tukupxani.
5 Nayajj walja ukham uñjta, jiñchujasti akanakat sipansa juk’amp jach’a arunakwa ist’araki.
6 Diosar jan wali jaqenakan tamapanjja, mä nina naktayatäniwa. kutkatasir markanx colerasiñax ninamp phichhantatawa.
7 Jupajj janiw nayra jach’a jaqenak nayraqatan sumankkänti, jupanakajj jan amuyt’asirïpjjatap laykuw t’unjatäpjjäna.
8 Lot chachajj kawkhantï jakaskäna uka cheqarus janiw khuyapt’aykänti, jan ukasti jach’a jach’a tukupjjatap laykuw jupanakar uñisïna.
9 Jupajj janiw t’unjatäkan uka jaqenakat khuyapt’ayaskänti, jupanakajj juchanakapan apaqatäpjjänwa.
10 Janirakiw suxta patak waranqa kayuk sarnaqir jaqinakasa, qhuru chuymampi tantacht'atäpkän ukanaka.
11 Jaqenak taypin mä qhuru chuyman jaqitix utjchixa, jan mutuyatäkasin qhispispa ukax muspharkañawa, khuyapayasiñampi, colerasiñampiw jupamp chikäski. perdonañatakisa, jan walinak wartañatakisa ch’amaniwa.
12 Kunjämtix khuyapayasiñapax wali jach'axa, ukhamarakiw chiqañchäwipax jach'a
13 Jucharar jaqix janiw yänakapamp qhispikaniti.

14 Taqi khuyapayasiñ luräwinakatakix mä chiqawj lurapxam, sapa mayniw luräwinakaparjam jikxatani.
15 Tatituw faraonarux qala chuymanïyäna, jan uñt'añapataki, ch'aman luräwinakap akapachan uñt'atäñapataki.
16 Jupan khuyapayasiñapajj taqe jaqenakaruw qhan amuyasi. ucat jupajj ch'amakat qhanaparojj jan ch'amampi jaljtayaraki.
17 ¿Janit sasma: 'Tatitur imantasxarakïwa', ¿khitis alaxpachat amtasi? Janiw nayax walja jaqinak taypin amtaskti, ¿kunarak almajax ukham jan tukuskir jaqinak taypinxa?
18 Uñtapxam, alaxpachasa, alaxpachankir alaxpachasa, manqhapachasa, akapachasa, taqi kunatix ukan utjki ukanakasa, kunapachatix jupax visitt'ani ukkhaxa, ch'allxtatäniwa.
19 Tatitux jupanakar uñch'ukiskipanxa, qullunakasa, cimientonakas khathatt'asipxani.
20 Janiw khiti chuymas uka toqet sum amuyt'kaspati, ¿khitis thakinakap amuyt'aspa?
21 Mä jach'a thayawa, janiw khitis uñjkaspati, luratanakapat jila partejj imantatawa.
22 ¿Khitis chiqapar uñjatapat yatiyaspa? jan ukax ¿khitis ukanak aguantaspa? arust'äwipax jayankxiwa, taqi kunan yant'añas tukuyaruw purini.
23 Khititejj jan amuyt'asirïki ukajja, inamayaruw lup'i, jan amuyt'asir jaqejja, jan amuyt'asir jaqejj jan amuyt'asirïki ukanakwa lup'i.
24 Wawaxay, nayar ist'ita, yatiñ yatiñamataki, arunakajsa chuymamampi chimpuntata.
25 Yatichäwipsa jach'a jach'a tukusaw uñacht'ayarakï, yatiñ kankañapas chiqaparu yatiyarakï.
26 Tatitun luräwinakapajj qalltatpach taripäwin lurasiwayi, uka luräwinak lurkäna ukhatpach jupaw uka cheqanakap tukjäna.
27 Jupajj wiñayatakiw luratanakap k'achacht'i, jupan amparapanjja taqe wawanakan jilïrinakapawa, janiw irnaqapkiti, janirakiw qarjapkiti, janirakiw luräwinakapsa jaytanukupkiti.
28 Janiw khitis maynirux jark'kiti, janirakiw arunakapar jan ist'apkaniti.
29 Uka qhipatsti, Tatitux aka oraq uñkatasin bendicionanakapamp phuqt'ayäna.
30 Taqi kasta jakañ yänakampirakiw uñnaqap imt'i; ukatsti wasitat ukar kutt'anipxani" sasa.

CHAPTER 17

1 Tatitux aka oraqen jaqiruw luräna, ukatsti wasitat uraqiruw tukuyäna.
2 Jupanakarojj mä juk'a urunaka, mä juk'a tiempo churarakïnwa, ukatsti kunanakatï ukan utjki ukanak apnaqañatak ch'am churarakïna.
3 Jupa pachpaw ch'amampi ch'amañchäna, ukatsti jupar uñtasit lurarakïna.
4 Jaqiru axsarañaw taqi jañchin jaqinakar katuyäna, ukatsti uywanakaru, jamach'inakaru apnaqañ churarakïna.
5 Tatitun phisqa luratanakap apnaqañ katuqapxäna, suxta chiqansti amuyt'asiñ churarakïna, paqallqun arst'äwinxa, uka tuqit amuyt'äwinakat qhanañchiriw churarakïna.
6 Iwxt'äwipampi, laxrapampi, nayranakapampi, jinchupampi, chuymampi, jupanakarux amuyt'apxañapatakiw yanapt'äna.
7 Jupanakarux amuyt'añ yatiñampiw phuqt'ayäna, askinaka, jan walinak uñacht'ayarakïna.
8 Jupajj chuymanakaparuw uñtäna, ukhamat luratanakapan jach'a jach'a tukutap uñacht'ayañataki.
9 Jupanakarojj wiñayatakiw muspharkañ luräwinakap jach'añchapjjañapatak churi, ukhamat luräwinakap amuyt'asis yatiyapjjañapataki.
10 Ajllitanakax qullan sutip jach'añchapxani.
11 Ucampis jupanacarojj yatiñ churi, jakañ Leyes mä herenciat churqui.
12 Jupanakamp chika wiñay arust'äwi luräna, taripäwinakapsa jupanakar yatiyarakïnwa.
13 Jupanakasti jach'a jach'a kankañap uñjapxäna, jinchunakapas jach'a arup ist'apxarakïna.
14 Jesusasti jupanacarojj sänwa: —Taqe jan wali luräwit amuyasipjjam. sapa mayniruw jaqi masipat kamachi churäna.
15 Jupanakan thakinakapajj wiñayatakiw jupan nayraqatapan utji, janirakiw jupatakejj imantatäkaniti.
16 Sapa mayniw waynäñatpach jan wali lurañanakar katuyasi. janirakiw jañchi chuymanak qalat sipan lurapkaspänti.
17 Uraqpachan yaqha markanakar t'aqanuqatapatxa, taqi markanakaruw mä apnaqiri utt'ayäna. ukampis Israel markax Tatitun churäwipawa.
18 Jupajj jilïr wawapächejja, cheqañchäwimpiw manq'a churi, munasiñapan qhant'ayasa, janiw jaytanukkiti.
19 Ukatwa taqi luratanakapax Intix nayraqatapan intix uñstki ukhama, nayranakapas sapüruw thakinakapar uñch'ukiski.
20 Janiw kuna jan wali luratanakapas jupat imantatäkiti, jan ukasti taqe juchanakapajj Tatitun nayraqatapankiwa
21 Ucampis Tatitojj khuyapayasirïtap laycu, luräwip yatisajja, janiw jaytanukcänti, janirakiw jaytanukcänti, jan ucasti jupanacarojj qhuyapt'ayasïnwa.
22 Mä jaqin limosna churatapax mä señaljamawa, jaqin suma luräwinakapxa nayra manzanaparjamaw phuqani, yuqanakapas phuchanakaparus arrepentisipxani.
23 Uka qhepatjja, jupajj sartasaw jupanakar mä premio churarakini, ukatsti p'eqenakaparuw kutt'ayarakini.
24 Ucampis arrepentisipkirinakarojj jupanacarojj kutt'anjjänwa, jan paciencianïpki ukanakarus chuymacht'arakïnwa.
25 Tatitur kutt'anim, juchanakamsa apanukum, jupan nayraqatapan mayisim, juk'ampi juchañcham.
26 Alaxpachankir Diosar kutt'apxam, ñanqha lurañat jithiqtapxam, jupaw ch'amakat k'umara qhanar irpapxätam, uñisiñamatakis q'añu luräwinakxa.
27 ¿Khitis Sepulturan jach'a jach'a tukur jach'añchaspa, jakirinakat sipansa?
28 Yuspagarañax jiwatanak taypit t'unjatawa, jan jakkir jaqinakjama.
29 ¡Kunja jach'as Tatitu Diosasan khuyapayasiñapa, khuyapayasiñapasti khitinakatix jupar qullanäki ukar kutt'apki ukanakaru!

30 Janiw taqi kunas jaqin utjkaspati, jaqin yuqapax janiw jan jiwirïkiti.
31 ¿Kunas intit sipansa juk’amp qhanäspa? ukampis qhanapax tukusxiwa; ukatsti jañchisa wilasa jan walinak amuyt’apxani.
32 Jupax alaxpachan jach'a ch'amap uñji; taqe jaqenakajj oraqe, laq’akïpjjewa.

CHAPTER 18

1 Wiñay jakirix taqi kunsa taqpachan lurawayi.
2 Tatitu sapakiw chiqapar uñji, janiw yaqhax utjkiti, jupat sipansa.
3 Jupaw akapach amparapamp apnaqi, taqi kunas jupan munañaparuw ist'i, jupaw taqin Reyipaxa, ch'amapampiw qullan yänak jupanak taypin jaljtayi.
4 ¿Khitinakarus jupajj luräwinakap yatiyañatak ch’am churi? ¿Khitirak jach'a luräwinakap yatkanisti?
5 ¿Khitis jach'a kankañapan ch'amap jakthapini? ¿Khitirak khuyapayasiñapsa yatiyanisti?
6 Tatitun muspharkañ luräwinakapatxa, janiw kunas jupanakat apsutäkaspati, janirakiw kunas jupanakarux churatäkaspati, janirakiw uraqpach uñt'atäkaspati.
7 Kunapachatix maynix lurki ukkhaxa, qalltxiwa; ukat kunapachatix jaytanukuni ukhaxa, pächasxaniwa.
8 ¿Kunas jaqejja, kawkirus servispa? ¿kuna askisa, kuna jan walisa?
9 Mä chachan urunakapax patak maranakawa.
10 Lamar qutar mä uma ch'allt'ata, laq'ar uñtasit mä qala qalar uñtata. ukhamarakiw waranq maranakax wiñay urunakkamax utji.
11 Ukatwa Diosax jupanakar pacienciampi khuyapayasiñap jupanakar warxati.
12 Jupajj jupanakan tukusiñap jan walipunïtap uñjasajj amuyarakïnwa. ukatwa jupax khuyapayasiñap jilxattayäna.
13 Jaqix jaqi masiparuw khuyapt'ayasi; Ucampis Tatitun khuyapayasiñapajj taqe jañchiruw utji, jupaw ovejanakapar cheqañchi, uywaraki, yaticharaki, uwijanakapsa jaktayaraki.
14 Khitinakatï cheqañchatäpki ukanakat khuyapt’ayasi, ukhamarak taripäwip taqe chuyma ch’amachasipki ukanakata.
15 Wawa, suma luräwinakam jan q'añuchañamäkiti, janirakiw kuns churkäta ukhas jan wali arunak parlañamäkiti.
16 ¿Janit chhullunkhayajj junt’u thayarojj jan walt’aykaspa? ukhamarakiw mä arux mä regalot sipansa juk’amp askixa.
17 Uñtapxam, ¿janit mä arus mä regalot sipan juk'amp askïspa? ukampis panpachaniw khuyapayasir jaqimpïpxi.
18 Jan amuyt’asir jaqejj jan wali arunakampiw jisk’achasispa, envidiasir jaqen churäwipajj nayranakap tukjaraki.
19 Janïr parlkasajj yateqam, jan ukajj usutäkasinjja, janchit parlt’asim.
20 Janïr taripañ urux juma pachpat amuyt'asim, juchañchatäñ urux khuyapt'ayatäniwa.
21 Janïr usutäkasin alt'at chuymanïm, juchanak lurañ horasansa arrepentisim.
22 Janipuniw kunas jark'kätamti arsüwim phuqhañ pachapar phuqhañataki, janirakiw jiwañkamas qhipt'añamäkiti, ukhamat chiqapar uñjatäñamataki.
23 Janïr mayiskasaxa, wakicht'asim; Janiraquiw Tatitur yant'ir jaqemp uñt'atäñamäkiti.
24 Aka qhipa urunxa, kuna colerasiñas utjani, kunapachatï jupax ajanup kutt'ayaskani uk amuyt'apxam.
25 Kunapachatix manq'at awtjatäñ pachat amtasipxam, qamirïxasax pisinkañamp jan walt'äwinakampit lup'ipxam.
26 Alwat jayp'ukamaw pachax mayjt'ayatäxi, taqi kunas Tatitun nayraqatapan tukuyxi.
27 Yatiñan jaqejj taqe kunanwa ajjsarani, juchar purt’asiñ urusti, jan amuyt’asir jaqejj janiw tiempop phoqkaniti.
28 Taqi amuyt'ir jaqix yatiñanïñ yati, khitirutix uka warmir jikxatki ukaruw jach'añchani.
29 Khitinakatix arunak sum amuyt'irïpkän ukanakax jupanakpachaw yatiñan tukupxäna, suma uñacht'äwinakampiw warxatapxäna.
30 Janiw munañanakamarjam sarnaqañamäkiti, jan ukasti manq'añanakamat jithiqtañamawa.
31 Jumatix almamar kusisiyki uka munañanakap churätaxa, jumar jan walinak parlir uñisirinakamatakix larusiñaruw tukuyätam.
32 Jan kusisipxamti, janirak kusisipxamti.
33 Jani manq'a mayt'asisaxa, janirak qullqi mayt'asisaxa mayt'asir tukuyamti, janirak kunas bolsaman utjkätam ukhaxa, juma pachpaw jakañam qhispiyasïta, ukat parlt'ayasiñamarakiwa.

CHAPTER 19

1 Trabajir jaqix A machjayirïki ukax janiw qamirïkaniti, jisk'a yänak jisk'achirix juk'at juk'at liwxatani.
2 Vinosa, warminakas wali amuyt'ir chachanakaruw aynacht'ayapxani, khititix q'añu lurir warminakamp chikt'atäki ukax jan amuyt'asir jaqiruw tukuni.
3 Laq'unaka, laq'unakas herenciapäniwa, jan axsart'ir jaqisti apaqatäniwa.
4 Khititix jank'ak jach'añchañ munki ukax llamp'u chuymaniwa; Khititejj jucha lurki ukajja, jupan pachpa almaparuw juchañchani” sasa.
5 Khititejj ñanqha lurañamp kusisiyki ukajja, juchañchatäniwa, ukampis khititejj kusist’añanakar saykatki ukajja, jakañap coronawa.
6 Khititejj lajjrap apnaqkaspa ukajja, jan ch’ajjwañampiw jakani. Khititejj arunak parlañar uñiski ukajja, juk’a jan walinakanïniwa” sasa.
7 Kuntï jumar yatiyapkätam ukjja, jan maynir ensayamti, janipuniw juk’amp jan walir purkätati.
8 Amigorusa, enemigorusa, janiw yaqha jaqinakan jakäwipat parlañamäkiti; Jumatix jan juchañchasis ch'amanïstaxa, jan uñacht'ayañamawa —sasa.
9 Jupajj ist’araktamwa, uñjaraktamwa, kunapachatï tiempo purinkani ukhajja, uñisjjätamwa.
10 Jumatix mä aru ist'staxa, jumamp chika jiwañapa. jan axsart'asim, janiw p'akjaskätamti —sasa.
11 Jan amuyt'asir jaqejj mä arumpiw ususi, kunjamtï mä warmejj wawa ususiyki ukhama.

12 Kunjamatix mä flechax jaqin thixnipar ch'uqt'kixa, ukhamarakiw mä arux jan amuyt'asir jaqin purakapan utji.
13 Mä amigomar ewjjt'am, inas jan lurkchiti, uk lurchejja, jan mayampsa lurjjañapataki.
14 Amigomar ewjjt'am, inas jan arskchiti.
15 Amigomar ewjjt'am, walja kutiw jan wali arunakampi parlañajja, janiw taqe cuentonakar creykti.
16 Maynix arst'äwipanx liwxati, ukampis janiw chuymapat liwxatkiti; ¿Khitirak lajjrapamp jan juchañchki ukajja?
17 Janïr ajjsaraykasajj jaqe masimar ewjjt'am; jan colerasisinsti, Altu patan kamachiparu chiqañchapxam.
18 Tatitur ajjsarañaw nayraqat katoqañatakejja, yatiñ kankañaw munasiñap katoqaraki.
19 Tatitun mandamientonakap uñt'añax jakañ yatichäwiwa, khitinakatix jupar kusisiyapki ukanakax jan jiwir quqan achup katuqapxani.
20 Tatitur axsarañax taqi yatiñawa; taqi yatiñ kankañanx kamachi phuqhañaw utji, taqi ch'amanïtap uñt'añas utjarakiwa.
21 Mä uywatatix uywiripar saspa: "Janiw nayax kuntix munkta uk luraskäti" sasa. uka qhipat lurkchixa, khitirutix manq'a churki ukarus colerayaraki.
22 Jan walinak uñt'añajj janiw yatiñ kankañapakiti, janirakiw kunapachas juchararanakan amuyt'asirïpkiti.
23 Mä ñanqha lurañaw utji, ajjtaskañawa; ukatsti mä jan amuyt'asir jaqiw yatiñan pist'i.
24 Khititejj jisk'a amuyt'asirïki, Diosar ajjsarki ukajja, wali yatiñani jaqetsa juk'amp askiwa.
25 Mä suma k'ari chuymanïñaw utji, uka pachparakiw jan chiqapar uñjañaxa; ucat mayniw taripäwi uñacht'ayañatakejj jitheqtqui; uqhamarac mä yatiñan jaqew utji, jupaw taripäwin cheqätap uñji.
26 Mä ñanqha jaqew utji, jupajj llakitaw p'eqep warkt'asi. ukampis chuymapanxa sallqjañampiw phuqt'ata,
27 Ajanup jaquqanisa, janis ist'kaspa ukhama.
28 Jupatix jan ch'amanïtapat jucha lurañat jark'atächixa, jan walinak lurani.
29 Jaqix uñnaqapampiw uñt'ayasispa, uñnaqapampiw amuyt'asir jaqix uñt'asispa, kunapachatix jupamp jikiskäta ukhaxa.
30 Jaqix isimp isthapt'asitapa, jach'a larusiñapa, sarnaqatapa, kunjämtix uk uñacht'ayi.

CHAPTER 20

1 Mä chiqachäwiw utji, jan wali arunakampi, maynix lakap katxarusi, yatiñanirakiwa.
2 Juchañchañaw juk'amp askixa, jamasat colerasiñat sipansa, khititix juchap arsuski ukax jan walit qhispiyatäniwa.
3 ¡Kunja askisa, kunapachatï juchañchatätaxa, arrepentisiñamaxa! Ukhamatwa jumajj amtasarjam juchat qhespiyäta" sasa.
4 Kunjämtix mä eunucox mä virgen tawaqur panqar tukuñ munañapaxa. ukhamarakiw khititix nuwasiñamp taripki ukax lurasi.
5 Maynix amukt'i, yatiñan jikxatasi, maynix walja arunak arsusaw uñisiñar tuku.
6 Maynix lakap katxarusi, jan jaysañap layku.
7 Yatiñan jaqix lakap katxaruñapkamaw katthapini, ukampis jan amuyt'asir jaqisa, jan amuyt'asir jaqisa, janiw kuna pacharus yäqapkaniti.
8 Khititejj walja arunak parlki ukajja, uñisitäniwa; Khititix ukan munañanïñ katuqki ukax uñisitäniwa" sasa.
9 Mä jucharar jaqiw utji, jupaw jan walinakan askinak jikxati; ukat mä gananciaw utji, ukax chhaqtäwiruw tuku.
10 Mä waxt'aw utji, ukax janiw jumatakix askïkiti; ukat mä churäwiw utjaraki, jupan recompensapax pä kutiw utji.
11 Jach'a kankañ laykuw jisk'achasiñax utji; ukatsti mä jisk'a uraqit p'iqip jach'ar aptirix utjarakiwa.
12 Mä juk'a alasisax paqallq kutiw kutt'ayaraki.
13 Yatiñan jaqix arunakapampix munat jaqiruw tukuyi, ukampis jan amuyt'asir jaqinakan khuyapayasiñapaw warxatatäni.
14 Jan amuyt'asir jaqin churäwipax janiw kuna askinaksa lurkätamti. janirakiw envidiasir jaqirus munañap laykux walja yänak katuqañ suykiti.
15 Jupajj juk'ak chururaki, walja jisk'acharaki; jupax lakap jist'arasi, mä jach'a jach'a tukur jaqir uñtata; jichhüruw mayt'i, qharürusti mayamp mayt'asiniwa, ukham jaqix Diosampi jaqimpix uñisiñapawa.
16 Jan amuyt'asir jaqix siwa: "Janiw amigonakax utjkituti, janirakiw taqi aski luratanakajat yuspärasirïkti, t'ant'ax manq'irinakax nayat jan walinak arsupxi" sasa.
17 ¡Qhawqha kutis larusipxani, ukat jisk'achatäniwa! cunalaycutejj jupajj janiw sum yatquiti cunatejj utjañapajja; Jupatakix taqi kunas mayakiwa, janis utjkaspa ukhama.
18 Pavimento patxaru liwxatasiñax juk'amp askiwa, laxrampi liwxatañat sipansa.
19 Mä jan suma sarnaqäwijj jan yatiñan jaqenakan lakapan utjapuniniwa.
20 Yatiñ munir juchañchäwix jan amuyt'asir jaqin lakapat mistki ukhaxa, jan yäqatäniwa; Jupajj janiw horasapar arskaniti" sasa.
21 Jucha lurañat jark'atax utjiwa, jan walt'äwi layku, samarañ urux janiw llakiskaniti.
22 Khititejj phenq'asis jakañap t'unjaski, jaqenakar katoqasisajj jupa pachpaw t'unjasi.
23 P'inqasiñax amigoparuw arsu, inamaya uñisiripar tukuyi.
24 K'arix mä q'añu q'añuchatawa, ukampis jan yatichat jaqin lakapanx sapüruw uñsti.
25 Lunthatax k'arisiri jaqit sipan juk'amp askiwa, ukampis panpachaniw herenciap t'unjatäpxani.
26 K'ari jaqin chuymapax jan yäqañjamawa, p'inqachasitapas sapa kutiw jupamp chikäski.
27 Yatiñan jaqix arunakapampix jach'a jach'a tukuñapawa, amuyt'ir jaqix jach'a jaqinakarux kusisiyaniwa.
28 Khititejj oraqepar yapuchki ukajja, jach'a jaqenakar kusisiyki ukajja, jan wali luratanakapat perdonatäniwa.
29 Regalonaka, regalonakas yatiñan jaqin nayranakap juykhuptayi, lakapsa jark'aqaraki, jan chiqañcht'añapataki.

30 Yatiñ kankañax imantatäki, suma imantatäki ukasa, ¿kuna askinakas panpachanix utji?
31 Khititejj jan amuyt’asirïñap imt’ki ukajj juk’amp askiwa, yatiñap imantañat sipansa.
32 Tatitur thaqhañan pacienciañïñaw juk’amp askixa, khititix jan irpkipan jakäwip apnaqki ukat sipansa.

CHAPTER 21

1 Wawaja, ¿juchachastati? jan juk'amp ukham luramti, jan ukasti nayra juchanakamat pampachäwi mayim.
2 Juchat jaltxam, katarir uñtat jaltxam, jumatix uka juchar sinti jak'achasïtaxa, uka juchax ch'akhurakïtamwa.
3 Taqi ñanqha lurañanakax pä filoni espadampi sasiwa, usuchjatanakapas janiw qullatäkaspati.
4 Ajjsarañasa, jan wali lurañasa, qamirïñwa tukjani, ukhamatwa jach’a jach’a tukur jaqenakan utapajj t’unjatäni.
5 Mä pobre jaqin lakapat mä oracionax Diosan jinchuparuw puri, taripäwipax jank'akiw purini.
6 Khititejj cheqañchatäñ uñiski ukajja, juchararanakan thakipankiwa, ukampis khititejj Tatitur ajjsarki ukajj chuymapat arrepentisiniwa.
7 Mä suma aru parlir jaqejj jaya cheqanakan uñt’atawa; ukampis amuyt'asir jaqix yatiw kunapachas liwxatañapa.
8 Mayninakan qollqepamp utap luraski ukajja, imt’añatakejj qalanak apthapki ukar uñtasitawa.
9 Jan wali jaqenakan tantachasiwipajj mä remolquempi chint’atäkaspas ukhamawa, jupanakar tukjañatakejj mä nina nakhantatjamawa.
10 Juchararanakan thakipax qalanakamp qhant'atawa, ukampis tukuyarux infiernon p'iyapaw utji.
11 Khititejj Tatitun leyip phoqki ukajja, sum amuyt’asi, Tatitur ajjsarañajj yatiñ kankañawa.
12 Khititejj jan yatiñanïki ukajja, janiw yatichatäkaniti, jan ukasti yatiñ kankañaw utji, uka yatiñajj juk’ampiw chuym ust’ayi.
13 Yatiñan jaqin yatiñapax uma jalsur uñtataw jilxattani, amtäwipax mä q'uma jakañ phuch'ump sasiwa.
14 Jan amuyt’asir jaqen manqhapajj mä p’akjat vasor uñtatawa, jakkasajj janiw kunsa yatkaniti.
15 Mä yatiñan jaqix mä suma aru ist'anixa, jach'añchani, ukat yapt'arakiniwa, ukampis jan amuyt'ir jaqix uka aru ist'asax chuym ch'allxtayi, ukat qhipäxar jaqunuku.
16 Jan amuyt'asir jaqin arsutapax thakin mä q'ipimp sasiwa, ukampis yatiñan jaqinakan lakapan khuyapayasiñapaw jikxatasi.
17 Tama taypinkir yatiñan jaqen lakaparjamaw jiskt’apjje, ukatsti chuymapan arunakapat lup’ipjjaniwa.
18 Kunjamatix mä utax t'unjatäkixa, ukhamarakiw yatiñ kankañax jan amuyt'asir jaqitakixa, jan yatiñan jaqir uñt'añax jan amuyt'ir arsuñamp sasiwa.
19 Jan amuyt'asir jaqinakar yatichañax kayunakar ch'ankhanakjam uñt'atawa, kupi amparapansti ch'ankhanakjam uñt'atawa.
20 Jan amuyt'asir jaqejj larusisaw arup jach'ar apti; ukampis yatiñan jaqix mä juk’a jachaqt’asi.
21 Yatiqañax yatiñan jaqitakix quri k'achacht'äwimp sasiwa, kupi amparaparus mä pulserar uñtatawa.
22 Jan amuyt'an jaqin kayupax jank'akiw jaqi masipan utapar puri.
23 Jan amuyt’asir jaqejj uta punkut mantaniwa, ukampis khititejj suma uywatäki ukajj anqan sayt’atäniwa.
24 Jaqix punkun ist'añax q'añu chuymanïñawa, ukampis yatiñan jaqix p'inqachatäsax llakitaw uñjasini.
25 Arst'irinakan lakapax jan jupanakat parlki uka arunak arsupxani, ukampis amuyt'ir jaqinakan arunakapax balanzan pesadas ukhamawa.
26 Jan amuyt'asir jaqinakan chuymapax lakapankiwa, ukampis yatiñan jaqinakan lakapax chuymapankiwa.
27 Diosar jan yäqir jaqix Supayar maldecki ukhaxa, jupan pachpa almaparuw ñanqhacharaki.
28 Arunak parlir jaqix almaparuw q'añuchasi, kawkhantï jakki ukan uñisitäxiwa.

CHAPTER 22

1 Q’añu jaqejj mä q’añu qalamp sasiwa, sapa mayniw juparojj p’inqachañatak ch’oqt’asini.
2 Q’añu jaqejj mä q’añu q’añumpi sasiwa.
3 Jan wali uywat jaqix yurir awkipan jisk'achatapawa, jan amuyt'asir phuchhasti jiwatapat yurirakiwa.
4 Yatiñan phuchapax chachaparux herenciap apanipxani, ukampis jan chiqapar sarnaqir warmix awkipan llakkañapawa.
5 Jan axsart'ir jaqix awkiparus chachaparusa jisk'acharaki, ukampis panpachaniw jisk'achapxani.
6 Mä cuentojj jan tiemponïki ukajja, llakisiñatak musicar uñtasitawa, ukampis ch’ajjwañanakasa, yatiñan cheqañchañasa janipuniw tiempojj tukuskiti.
7 Khititejj jan amuyt’asir jaqer yatichki ukajja, mä sawuñ t’ant’a lip’katki ukar uñtasitawa, kunjamtï mä suma ikiñat sartayki ukhama.
8 Khititejj jan amuyt’asir jaqerojj mä cuento parlki ukajja, ikirïki uka jaqeruw parli.
9 Wawanakax chiqa chuyman jakasipxani, yänakanïpxani ukhaxa, awk taykapan jisk'achasiñap imt'apxañapawa.
10 Wawanakax jach'a jach'a tukusa, jisk'achasiñampi, jan sum uywatampi, wila masinakapan jach'a jach'a tukuñap q'añuchapxi.
11 Jiwatanakat jachapxam, qhana apt'asitap layku, jan amuyt'an jaqit jachapxam, jan amuyt'asir jaqit jachapxam, jan amuyt'asir jaqit jachapxam, jiwatat jachapxam, jupax samaratawa, ukampis jan amuyt'an jaqin jakañapax jiwañat sipan juk'amp jan waliwa.
12 Paqallqu uruw jaqinakax jiwat jaqit jachapxi. ukampis jan amuyt'asir jaqitaki, jan axsarir jaqitakiw jakañapkama.
13 Jan amuyt'asir jaqimpix jan wal parlamti, janirak jan amuyt'ir jaqimpix sarxapxamti, jupat amuyasipxam, jan llakisiñataki, janirakiw jan amuyt'asir jaqinakampix q'añuchatäxätati loqtañampiw llakisipxäna.
14 ¿Kunas plomot sipansa juk’amp llakkañajja? ¿Kuna sutipasti jan amuyt'asir jaqit sipansa?
15 Ch'alla, ch'alla, hierro masa, jan amuyt'ir jaqit sipansa, juk'amp jasakiwa.
16 Kunjamatix mä utan ch'uqt'at lawanakax jan khathatimpix jist'antatäkaspati, ukhamarakiw ewxt'at

chuymampi ch'amanchatäki ukax janipuniw axsarañapakiti.
17 Amuyañ amtampi chuyma ch’alljjtayasisajj mä galerían perqapar mä suma lip’ichit lurat isimp isthapt’atäkaspas ukhamawa.
18 Altu patan uchat palesax janipuniw thayarux sayt'kaniti, ukhamax mä jan amuyt'an amuyt'ir ajjsarir chuymax janiw kuna axsarañarus sayt'kaspati.
19 Khititejj nayra ch’akhanak ch’ajjlliki ukajj jachaqt’asiniwa, chuyma ch’aphir ch’aphir ch’oqt’ki ukajja, jupan yatiñap uñacht’ayañatakiw ch’amañchasi.
20 Khititix jamach'inakar qalamp jaquqaniki ukax jamach'inakarux t'unji, khititix amigopar jisk'achki ukax amigop t'unji.
21 Jumatix mä espadampi amigomar apt'askstaxa, jan aynacht'amti.
22 Jumatix amigomarux lakam jist'arasmaxa, jan axsaramti; inas sumankthapiñax utjchispa: jan jisk'achasiña, jach'a jach'a tukuña, jan ukax jamasat yatiyaña, jan ukax jan axsart'ir usuchjasiña, ukanak laykux taqi amigonakax sarxapxani.
23 Jaqi masimarux pisin jakasiñapanxa chiqa chuymanïñamawa, suma jakañan kusisiñamataki, t'aqhisiñapansa jupamp chika ch'amachasim, herenciap katuqañamataki, jan wali yänakax janiw jisk'achatäñapäkiti : janirakiw qamirinakas jan amuyt’asirïpki ukanakax jach’añchatäñapäkiti.
24 Kunjämtix mä hornon vaporampi, chhullunkhapampix nina nayräxaru saraski ukhama. ukhamat wila nayraqatan jisk’achaña.
25 Nayajj janiw mä amigojar arjjatañ phenq’askäti; janirakiw jupat imantasiñ munkti.
26 Jupa tuqi kuna jan walinakatï nayar paskani ukaxa, ist'irinakax jupat amuyasipxani.
27 ¿Khitis lakax nayraqatan mä vigilante uchani, lakaxarusti yatiñ kankañ sello uchaspa, ukhamat jan akatjamat jupanakar jalt'añapataki, laxrax jan t'unjañapataki?

CHAPTER 23

1 Tatay, Tatay, Taqpach jakañajan apnaqiri, jan jaytanukupxitati jupanakan amuyuparjama, janirakiw jupanakar aynacht'ayañatakïkiti.
2 ¿Khitis amuyunakaxar jawq'jani, yatiñ kankañampi chiqañchäwisti chuymaxar uchani? jan yatiñanakajat jan khuyapt'ayapkituti, janirakiw juchanakajat pasawaykiti.
3 Jan yatiñanakajajj jan jiljjattañapataki, juchanakajajj t’unjañatakejj jiljjattaspa, uñisirinakajan nayraqatapan jaltjjañapataki, uñisirinakajasti nayat kusisiñapataki, suyt’äwipajj jumat khuyapt’ayasiñamat jayankjjewa.
4 Tatay, Awki, jakañajan Diosa, jan jach'a jach'a tukus uñch'ukiñatakïkiti, jan ukasti jach'a jach'a tukuñampi servirinakamat jithiqtapxam.
5 Inamaya suyt'äwinakampi, munañapsa jithiqtapxam, khititix jumar yupaychañ munki ukaru.
6 Janiw purakajan munañanïñasa, janchin munañapsa nayar katuntpanti. Janirakiw nayar servirimarojj jan wali amuyumpi katuyasimti” sasa.
7 Wawanaka, ist'apxam, lakapan cheqañchäwipxa, khititix uk phuqki ukax janipuniw lakapan chiqañchatäkaniti.
8 Jucharar jaqejj jan amuyt’asirïñapanwa qheparatäni, jan wali parlirinakasa, jach’a jach’a tukurinakas uka jan amuyt’asir jaqenakjamaw t’unjatäni.
9 Lakamar jan yatintasimti, juramentompi; janirakiw Qullan Diosan sutip uñt'ayasiñamäkiti.
10 Kunjamtï mä uywatax sapa kuti jawq'jatäki ukax jan ch'uxña chimpunïkaniti, ukhamarakiw khititix sapüru juramento lurki, Diosar sutip aytaski ukax janiw jan juchanïkaniti.
11 Khititejj walja juramento luraski ukajja, juchampi phoqantatäniwa, uka ususti janipuniw utapat mistkaniti ina ch'usat juramento lurchixa, janiw jan juchanïkaniti, jan ukasti utapax jan walinakampi phuqantatäniwa.
12 Jiwañampi isthapt'at mä aruw utji: Diosax Jacobun herenciapan jan jikxatasiñapataki. Taqe ukanakajj Diosar yupaychiri jaqenakat jayarst’atäniwa, janirakiw juchanakapan liwjjatapkaniti” sasa.
13 Lakamampix jan ina ch'usat juramento lurañamäkiti, juchan arupax ukanwa utji.
14 Jach'a jaqinak taypin qunt'atäkasin awkimat amtasim. Jupanak nayraqatan jan armasimti, ukhamatwa costumbremarjamax mä loqhe jaqir tukuwaytaxa, jan yurïkasmas ukham munta, ukat yurïw urux jupanakar ñanqhachañ munta.
15 Khititejj jan wali arunakampi yateqatäki ukajja, janipuniw jakäwipan mayjt’ayatäkaniti.
16 Pä kasta jaqinakaw juchar puriyapxi, kimsïristi colerasiñaw apanini: junt'u amuyux nina nakhaskir ninjamawa, janirakiw jiwañapkamax chhaqtayatäkaniti, janchipan q'añu jucha luririx janipuniw tukuskaniti nina.
17 Taqe t’ant’ajj q’añu jucha aljiritakejj muxsawa, janiw jiwañkam jaytkaniti.
18 Jaqichasiñ p'akintki uka chachax chuymapan akham siwa: “¿Khitis nayar uñjitu?” Ch'amakamp muyuntatätwa, pirqanakax imt'apxitu, janiw khitis uñjkituti; ¿kunsa axsarañajaxa? Altu patankir jaqix janiw juchanakajat amtaskaniti.
19 Ukham jaqejj jaqenakan nayranakaparukiw ajjsarasi, janiw yatkiti Tatitun nayranakapajj intit sipansa tunka waranqa kuti juk’amp k’ajkirïtap yatkiti, jaqenakan taqe thakinakap uñjasa, jamasat uñjasa.
20 Jupajj taqe kunsa janïr luratäkasajj yatïnwa; ukhamarakiw jupanakajj jan pantjasirïpkäna uka qhepat taqe jupanakar uñtäna.
21 Uka jaqejj markan callenakapan mutuyatäniwa, kawkhantï jan amuyki uka cheqanjja, irpataw uñjasini.
22 Chachapar jaytanukusin yaqha herencia katuqiri warmimpix ukhamarakiw sarnaqani.
23 Nayraqatxa, Jach'a Diosan kamachip jan ist'awaykiti; payïristi, chachapar jucha lurараki; kimsïristi, wachuq jucha lurasaw yaqha chachan wawanakapar irpxaruwayi.
24 Tantachäwiruw irpatäni, wawanakaparus jiskt'asipxani.
25 Wawanakapajj janiw saphintapkaniti, ramanakapas janirakiw achunak achupkaniti.
26 Jupajj maldecatäñatakiw amuyup jaytanukuni, jan wali arunakapsa janiw chhaqtayatäkaniti.

27 Khitinakatix qhiparapki ukanakax yatipxaniwa, janiw kunas Tatitur axsarañat sipan juk'amp askïkaspati, Tatitun kamachinakapar ist'añat sipansa janiw kunas juk'amp sumax utjkaspati.
28 Tatitur arktañax wali jach'a jach'a tukuñawa, jupar katuqañasti jaya jakañaw utji.

CHAPTER 24

1 Yatiñ kankañax jupa pachpaw jach'añchasi, markapan jach'a jach'a tukuri.
2 Jach'a Diosan Tantachäwipanwa lakap jist'arasini, ch'amap nayraqatan atipjani.
3 Nayasti Jach'a Diosan lakapat mistuwaytxa, mä qinayjamaw aka uraqir imt'asta.
4 Nayajj jach’a cheqanakanwa jakaskäyäta, tronojasti mä ch’iyar pilararuw uñtatäski.
5 Naya sapakiw alaxpachan muyuntayäta, ukat manqha manqharuw sarxayäta.
6 Lamar qotan oladanakanjja, oraqpachansa, taqe markanakansa, taqe markanakansa mä oraqenakwa katoqta.
7 Taqi ukanakamp chikaw samarañ thaqtxa, ¿khitin herenciapans jakaskä?
8 Taqi kun Luriristi mä mandamiento churitu, khititix nayar lurkitu ukaw carpax samarañ churarakitu, akham sarakïnwa: “Jacob markan jakañama, Israel markan herenciamaxa” sasa.
9 Jupaw nayarojj qalltatpach akapachan janïr purinkipan lurawayitu, janipuniw tukuskaniti.
10 Qullan Tabernáculon jupa nayraqatan luqtaskayäta. ukhamarakiw nayajj Sión markan utt’ayatäyäta.
11 Ukhamarakiw munat markan samarañ churitu, Jerusalén markan ch'amajax utjarakitu.
12 Nayasti mä jach'a jach'a markaruw saphintayäta, Tatitun herenciapäkipan.
13 Nayasti Libano markan cedro quqar uñtataw jach'ar aptatäyäta, Hermón qullunakan mä ciprés quqar uñtataw jach'ar aptatäyäta.
14 En-gadí markan mä palmera quqar uñtataw jach'ar aptatäyäta, Jericó markan mä rosas quqar uñtataw jach'ar aptatäyäta, suma yapun mä suma olivo quqar uñtataw jach'ar aptatäyäta, uma jak'an mä plano quqar uñtataw jilsuwayta.
15 Nayajj canela, aspalato ukham suma q’aphinïyäta, suma q’apkir q’apkir q’apkir q’apkir q’apkir q’aphinakjama, galbano, ónix, muxsa q’aphinaka, incienso q’añu q’aphinakjama.
16 Nayajj terpentina sat qoqar uñtataw ramanakaj jiljjattayäta, ramanakajasti jach’añchäwi, khuyapayasiñan ramanakapawa.
17 Kunjamtï uva alijj apanki ukhamarjamaw nayajj suma q’apkir suma q’apkir qollqe churta, panqaranakajasti jach’añchäwi, qamir kankañ achurakiwa.
18 Nayajj suma munasiñampi, ajjsarañampi, yatiñampi, qollan suyt’äwin taykapätwa.
19 Nayar jutapxam, taqi khitinakatix nayat munapkta ukanaka, achunakajampi phuqt'asipxam.
20 Nayan amtañax misk'it sipan juk'amp muxsawa, herenciajasti miel panalat sipan juk'amp muxsawa.
21 Khitinakatix nayar manq'antapkitu ukanakax manq'at awtjataw uñjasipxani, nayar umirinakasti umat pharjataw uñjasipxani.
22 Khititejj nayar ist’kitu ukajja, janipuniw p’inqachaskaniti, nayamp chik irnaqerinakas janirakiw jan walinak lurapkaniti.
23 Taqi ukanakax Jach'a Diosan arust'äwipan qillqatapawa, Moisesax Jacobun tamanakapan herenciapäñapatakiw mayïna.
24 Tatitun ch'amanïñatakejj jan aynacht'amti; Jumanakar ch'amañcht'apxañamataki, jupamp chikt'asipxam, taqi ch'aman Tatitux sapakiw Diosaxa, jupat sipansa janiw yaqha Qhispiyirix utjkiti.
25 Jupasti yatiñ kankañapampiw taqi kun phuqt'i, machaq achunak katuqañ pachanxa, Phison ukhamarak Tigris ukham.
26 Jupaw amuyt'añax Éufrates markar uñtata, Jordán markar uñtata, cosecha apthapiñ horasan jilxattañapataki.
27 Yatiñ kankañ yatichäwinakxa qhanar uñtataw uñacht'ayi, ukatsti Geón ukham uñacht'ayaraki.
28 Nayrïr chachajj janiw sum uñt’känti, qhep qhepa jaqejj janiw mayampsa jupar uñt’kaniti.
29 Amuyunakapax qutat sipan juk'amp jach'awa, jach'a manqhat sipans juk'amp ch'amawa.
30 Jawirat mä jawirar uñtataw mistuwaytxa, mä huertar mantañ thakir uñtataw mistuwaytxa.
31 Nayasti saraktwa: “Nayax suma huertajaruw umañ munta, huertajarus wal umañ munta” sasa.
32 Yatichäwinakarux alwat qhant'ayaskä, ukat jayaruw qhant'ayarakï.
33 Yatichäwinak profecía ukham warantaskakïwa, wiñayatakiw taqi jaqinakar jaytxarakï.
34 Uñtapxam, janiw nayatakik ch'amachaskti, jan ukasti taqi yatiñ kankañ thaqhirinakatakiw ch'amachasta.

CHAPTER 25

1 Kimsa toqetwa nayajj suma uñnaqt’anïyäta, Dios nayraqatansa, jaqenak nayraqatansa suma uñnaqt’ampiw sayt’asiyäta: jilat kullakanakan mayacht’atäpjjaña, jaqe masinakan munasiñapa, mä chachampi warmimpejj mayakïpki ukanaka.
2 Kimsa kasta jaqinakaruw almajax uñisi, jupanakan jakäwipax walpun chuym ust'ayitu: mä pobre jaqi jach'a jach'a tukuri, mä qamir jaqi k'arisi, mä chuyman wachuq jucha luriri.
3 Waynäkasin janitix kuns apthapkstaxa, ¿kunjamarak jilïr jaqïkasax kuns jikxatasmasti?
4 ¡Jichha ñik’utan juchañchañax wali kusiskañawa, nayra jaqinakatakix ewjjt’anak yatiñapasa!
5 ¡Kunja sumas nayra jaqinakan yatiñ kankañapaxa, jach'añchat jaqinakatakix amuyt'añasa, iwxt'añasa.
6 Walja experiencianakaw nayra jaqenakan coronapajja, Diosar ajjsarañaw jach’añchatäpjje.
7 Nayajj llätunka toqetwa chuymajan kusisiñatak amuyasta, tunka maynejj lajjrajampiw arsü: Wawanakapat kusisit jaqejja. uñisiripan t'unjatäñap uñjañatakis jakki ukaxa.

8 Khititix amuyt'ir warmimpi jakki, laxrapamp jan liwxatki, jupat sipan juk'amp jan wali jaqir jan luqtki ukax walikïskiwa.
9 Khititejj amuyt’asirïki, khititejj ist’añ munapki ukanakan ist’aparjam parlki ukajj walikïskiwa.
10 ¡Khititejj yatiñ kankañ jikjjatki ukajj wali jach’awa! ukampis janiw khitis Tatitur ajjsaririt sipansa juk’amp utjkaspati.
11 Ukampis Tatitun munasiñapax taqi kunat sipansa juk'ampiwa qhant'ayañataki, khititix uka munasiñap katxaruski ukaxa, ¿khitimpis jupar uñtasitäspa?
12 Tatitur ajjsarañaw munasiñapan qalltatapa, iyawsañajj jupar ch’amakt’añ qalltañawa.
13 Kuna t'aqhisiñanaksa churapxita, jan ukasti chuymajan t'aqhisiñap churapxita.
14 Kuna t'aqhisiñanakas utjani, jan ukasti nayar uñisirinakan t'aqhisiñapawa.
15 Katari p'iqit sipansa janiw p'iqix utjkiti; uñisirin colerasiñapat sipansa janiw kuna colerasiñas utjkiti.
16 Nayajj mä leonampi, mä dragonampi jakañat sipansa, mä jan wali warmimp jakañat sipansa.
17 Warmin jan wali luräwipax ajanup mayjt'ayi, ajanupas ch'amakt'ayi, ch'iyar isimp uñtata.
18 Chachapax jaqi masinakapamp chikaw qunt'asini; ist'anisti wali qhurutwa jachani.
19 Taqi jan wali lurañax mä warmin jan wali luratapat sipanx juk'akiw utji, jucharar jaqin wakt'äwipax jupar katuntpan.
20 Kunjamtï laq’a thaknam makhatañajj chuymankipstat jaqenakan kayunakapatakejja, ukhamarakiw mä warmijj amukt’ir jaqerojj arunakampi phoqantat uñjasi.
21 Janiw mä warmin suma uñnaqt'anïtapat lankt'asimti, janirak kusisiñatakejj jupar munapjjamti.
22 Warmitejj chachapar uñjaskchejja, colerasiñampi, jan ajjsarirïñampi, walja jisk’achasiñanakampi phoqantatänwa.
23 Jan wali warmejj jan ajjsarirïki, jan ajjsarir uñnaqaniwa, chuyma usuchjataw uñjasi, khititejj jan ch’amani chachapar chuymacht’ki ukajja, jan ch’amani amparanakapsa, jan ch’amani qonqorinakapasa.
24 Warmit juchax qalltäna, jupa tuqiw taqini jiwapxta.
25 Umarojj jan mä pasañ churapjjamti; janirakiw mä ñanqha warmis libertad gad anqäxan.
26 Jumatix munkta ukhamarjam jan sarkchixa, janchimat jithiqtañamawa, ukatsti divorciasiñ qillqat churañamawa, ukatsti antutañamawa.

CHAPTER 26

1 Khititejj suma warminïki ukajja, kusisiñaniwa, jupajj pä kutiw jiljjattani.
2 Suma sarnaqir warmix chachaparuw kusisiyi, chachapax sumankañan jakañ maranakap phuqani.
3 Suma warmix mä suma churäwiwa, Tatitur ajjsaririnakaruw churatäni.
4 Mä jaqejj qamirïkchi, pisin jakaschi, Tatitur suma chuymanïchejja, kusisit ajanumpiw kusisini.
5 Kimsa tuqitwa chuymaxax axsarayi; Pusïri urutakix wali axsarañaw utjitu: mä markan jan wali arunakampi, jan amuyt'asir jaqinakan tantachasiwipampi, k'ari juchañchawimpi, taqi ukanakax jiwañat sipan juk'amp jan waliwa.
6 Ukampis chuymapan llakisiña, llakisiñax yaqha warmit envidiasir warmiwa, laxrapan jan walt'ayataw taqinimp parliri.
7 Jan wali warmix mä yugo ch'allt'ata ukhamawa, khititix jupar katjki ukax mä alacrán katxarurjamawa.
8 Mä machat warmisa, mä machjayir uñnaqt'an warmisa, wali colerasiñaruw puriyi, janiw p'inqachasiñap imt'kaniti.
9 Mä warmin q’añu jucha sarnaqatapajj jach’a jach’a tukuri uñnaqapampiw uñt’asispa.
10 Phuchamatix jan p'inqanïkchixa, jan p'inqachasipxam, ukhamat jan sinti qhispiyasiñampi jan walinak lurañapataki.
11 Jan amuyt'asir nayrampi uñjasipxam, jan musparapxamti jupatix jumar juchañchaspa ukhaxa.
12 Jupasti lakap jist'arasini, kunjamtï umat pharjata sarnaqir jaqix mä phuch'u jikxatki ukhama, ukat uka jak'ankir taqi uma umt'ani.
13 Warmin khuyapayasiñapax chachaparuw kusisiyi, amuyt'asirïtapax ch'akhanakap lik'iruw tukuyi.
14 Amuki munasir warmix Tatitun churäwipawa; ukat janiw kunas suma yatichat amuyunjam wali askïkiti.
15 P’inqasiri ukat chiqa chuyman warmix pä khuyapayasiñawa, ukat continente amuyupax janiw valoranïkaspati.
16 Kunjamatix Intix alaxpachan mistki ukhama; ukhamarakiw mä suma warmin suma uñnaqt’apax utapan ordenamientopanxa.
17 Kunjamtï qhana qhanax qullan candelabro patxan uñstki ukhama; ukhamarakiw puqut maranix ajanux suma uñnaqt’ani.
18 Kunjämtix qurit lurat pilaranakax qullqit lurat ch'iwinak patxar uchatäki ukhama. ukhamarakiw suma kayunakax jan jaytjasis chuymani.
19 Wawaxay, juman marapan panqarap sum uñjam; jan uñt'at jaqinakar ch'am churamti —sasa.
20 Taqpach yapu taypin achuñ tukuyxäta ukkhaxa, juman jathamampiw yapuchañama, suma uywanakamar atinisiñamataki.
21 Ukhamaw kawkïr jaqinakatix jaytkäta uka jaqinakax jach'a jach'a tukupxani, jupanakan suma saratanakapar atinisipxañapataki.
22 Mä q'añu warmix ch'akhanakjam uñt'atäniwa; ukampis jaqichat warmix chachapatakix jiwañar saykatañ torrewa.
23 Mä jan wali warmix mä jan wali jaqirux churatawa, ukampis Diosar yupaychir warmix Tatitur axsaririruw churataraki.
24 Jan chiqapar sarnaqir warmix p'inqachawiruw jisk'acharaki, chiqa chuyman warmisti chachaparuw respetani.
25 Jan p'inqan warmix mä allqur uñtataw uñjatäni; ukampis p'inqachatäki ukax Tatituruw axsarani.
26 Chachapar jach'añchir warmix taqiniw yatiñjam uñjatäni. Ucampis jach'a jach'a tukutapat jupar jisk'achiristi, taqinit sipansa jan wali jaqit uñt'atäniwa.
27 Jach'at arnaqasir warmimpi, tuqisiñampiw thaqhatäni, uñisirinakapar jaqunukuñataki.

28 Pä kunaw chuymax llakisiyitu; kimsïristi nayaruw colerayitu: mä nuwasir jaqi, pisinkañ t'aqhisiri; ukat amuyt’asir jaqinakas jan uñt’atäpki ukanaka; khititix chiqapar sarnaqañat juchar kutt'anki; Tatituw ukham jaqirux espadatak wakicht'i.
29 Aljirix janiw jan wali lurañat jark'aqasiñapäkiti; ukat mä huckster ukax janiw juchat qhispiyatäkaniti.

CHAPTER 27

1 Waljaniw mä jisk'a juchar puripxi; Khititejj walja yänak thaqki ukajja, nayranakap maysaruw kutt’ayani” sasa.
2 Kunjamtï mä clavox qalanak taypin ch'uqt'ki ukhama; ukhamarakiw juchax alañampi aljañampix jak’achasi.
3 Janitï mä jaqejj Tatitur ajjsarañan ch’amachaskani ukhajja, niyaw utapajj t’unjatäni.
4 Kunjämtix maynix tamizampi q'añuchki ukhaxa, q'añunakax qhiparxiwa. ukhamatwa jaqin q’añupax arst’äwipanxa.
5 Hornox sañu luririn manq'añanakap yant'i; ukhamax jaqin yant'awipax amuyt'awinakapankiwa.
6 Achupax quqax k'achacht'atäxiw sasaw qhanañchi; ukhamarakiw jaqin chuymapan jach'a jach'a tukuñ arsuñaxa.
7 Janïr arskir ist'kasax jan khitirus jach'añchamti; Ucajj jaqenakan yant’apawa.
8 Jumatix chiqa kankañar arstaxa, uka warmirux katuqarakïtawa, mä jach'a jach'a isimp isthapt'asisa.
9 jamach'inakax jupanakjamaw sarxapxani; ukhamarakiw chiqa kankañax kutt'anxani khitinakatix jupar sarnaqapki ukanakaru.
10 Kunjämtix leonax manq'at awtjaski ukhama; Ukhamasti ñanqha luririnaka layku juchachastanxa.
11 Diosar yupaychir jaqen arst’äwipajj yatiñ kankañampiw parli. ukampis jan amuyt'asir jaqix phaxsir uñtataw mayjt'i.
12 Jumatix jan amuyt'asir jaqinak taypinkstaxa, uka pachar phuqhasim; jan ukasti amuyt'ir jaqinak taypin sapüruw sarnaqapxam.
13 Jan amuyt’asir jaqenakan arst’äwipajj chuym ust’ayiriwa, anatt’apjjatapajj inamaya juchan sarnaqatapawa.
14 Walja juramento luririn parlatapajj ñik’utap sum sayt’ayi. ukat jupanakan nuwasiñanakapax maynirux jinchup jark'ayaraki.
15 Jach'a jach'a jach'a tukurinakan ch'axwawipax wila wartañawa, jisk'achasiñanakapas jinchukamawa.
16 Khititejj imantat yatiñanak jikjjatki ukajja, janiw jach’añchatäjjeti; ukat janipuniw amuyuparux amigo jikxatkaniti.
17 Amigomar munasim, jupar taqe chuyma servim, ucampis imantat yatiyäwip aljantäta ukhajja, jan mayampsa jupar arktjjamti.
18 Kunjamtï mä jaqix uñisiripar tukjki ukhama. ukhamarakiw jaqi masiman munasiñap apt'asiwaytaxa.
19 Kunjamtï maynix mä jamach'ir amparapat mistuñapatak antutkixa, ukhamarakiw jaqi masimarux antuttaxa, janirakiw kutt'aykätati
20 Jan mayampsa jupar arktapjjamti, jupajj wali jayankjjewa; jupax mä jamach'i sipitat qhispir uñtatawa.
21 Mä ch'akhax ch'uqt'atäspawa; Diosar jisk'achañ tukuyatatsti sumankthapiñax utjaspawa, ukampis khititix jamasat aljantki ukax janiw suyt'äwinïkiti.
22 Khititix nayranakapamp ch'ipxtayki ukax jan wali lurараki, khititix jupar uñt'ki ukax jupat jithiqtañapawa.
23 Jumajj ukankäta ukhajja, jupajj suma arunakampiw parlani, arunakamsa wali askit uñjani, ukampis qhepatjja lakap ch’oqt’asiniwa, arunakamsa jisk’acharakiniwa.
24 Nayajj walja uñisiñaruw uñisiyäta, ukampis janiw jupar uñtasit kunas utjkiti; Tatitusti jupar uñisxaniwa.
25 Khititejj mä qala jaquqaniki ukajja, pachpa p’eqeparuw jaquqani. sallqjañjam jawq'jañaw usuchjasini.
26 Khititix mä p'iya allsuni ukax ukanwa liwxatani, khititix mä sipita uchaski ukax ukanwa katuntatäni.
27 Khititejj jan walinak lurki ukajja, juparuw purt’ani, janiw kawkitsa juti uk yatkaniti.
28 Jach'a jach'a jach'a tukurinakat sawkasiñasa, jisk'achasiñasa; Ucampis mä leonarjam kutkatasiñaw jupanakarux suyt'ayani.
29 Khitinakatix aski jaqin t'unjatätapat kusisipki ukanakax sipitaruw katuntatäpxani. Janïr jiwkasax t'aqhisiñaw jupanakarux tukjani.
30 Jan wali munañanakasa, colerasiñasa, ajjtaskañawa; ukat jucharar jaqix panpachaniruw katuqani.

CHAPTER 28

1 Khititejj kutkatasiñapäki ukajja, Tatitun juchanakapat amtasiskaniwa.
2 Jaqi masimarux kuna jan walinaktix lurawayktam uk pampacham, ukhamarakiw juchanakamax pampachatäni, mayiskäta ukhaxa.
3 Maynix mayniruw uñisiña, ¿janit Tatitun perdón mayispa?
4 Jupa pachpa jaqirux janiw khuyapt'ayaskiti, ¿juchanakapat pampachatäñati?
5 Khititejj jañchikïki ukajj uñisiñatak ch’amañcht’ani ukhajja, ¿khitirak juchanakapat perdón mayispasti?
6 Tukuyäwimat amtasipxam, uñisiñax tukusxam; q'añuchañata, jiwañat amtasipxam, kamachinakarjam sarnaqapxam.
7 Kamachinakat amtasipxam, janirak jaqi masimar jan walinak lurapxamti.
8 Ch'axwañat jithiqtapxam, juchanakamsa apaqt'apxätawa, mä colerat jaqix ch'axwañanak sartayani.
9 Jucharar jaqejj amigonakapar llakisiyaraki, suman jakasir jaqenakamp chikaw ch’ajjwasi.
10 Kunjamatix ninax nakhanti, ukhamarakiw nakhanti. qamir kankañaparjamaw colerasiñapax jilxattaski; ch'axwirinakax juk'amp ch'amanïpxani ukhax juk'ampiw phichhantasipxani.
11 Jank'ak ch'axwañax nina nakhanti, jank'ak nuwasiñax wila wartasi.
12 Jumatix chispa phust'asïtaxa, phichhantatäniwa, thuqhuntasaxa, jiwt'ayatäniwa.
13 Arunak parliriru, pä aru parlirirus ñanqhachapxam, ukham jaqinakax waljaniruw t'unjapxi.

14 Qhipäx arux waljaniruw llakisiyi, mä markat yaqha markar alisnukuwayi, ch'aman markanakaruw t'unjawayi, jach'a jaqinakan utanakapsa t'unjaraki.
15 Qhipäx laxrax suma sarnaqir warminakaruw alisnuku, irnaqäwinakapsa apaqaraki.
16 Khititix ist'ki ukax janipuniw samarañ jikxatkaniti, janirakiw amukt'kaniti.
17 Jawq'at jawq'jatax jañchirux chimpunak uñstayi, laka ch'allt'atasti ch'akhanak p'akjasi.
18 Waljaniw espadampi liwxatapxi, ukampis janiw laxrampi liwxatapkiti.
19 Khititejj venenompi arjjatatäki ukajj walikïskiwa. Jupajj janiw yugop apt'kiti, janirakiw ch'akhanakapsa chinuntatäkiti.
20 Jupan yugopax hierrot lurat yugowa, ch'akhanakapasti broncet lurat mä yugowa.
21 Uka jiwatax mä jan wali jiwañawa, sepulturax jupat sipan juk'amp askiwa.
22 Diosar ajjsaririnakarojj janiw apnaqkaniti, janirakiw nina nakhantayatäpkaniti.
23 Khitinakatix Tatitur apanukupki ukanakax ukar jaquntatäpxani. Jupanakansti nakhantatäniwa, janiw jiwt'ayatäkaniti; mä leonar uñtataw jupanakxar khithatäni, ukat mä leopardo ukham manq'antani" sasa.
24 Uñjapxam, ch'aphinakampi ch'aphinakampi muyuntapxam, qullqimsa, qurimpiru chinuntapxam.
25 Arunakam mä balanzampi pesam, lakamar mä punkumpi, mä barranampi lurt'am.
26 Amuyasipxam, jan uka chiqar liwxatamti, jan ukax khititix ikiski uka jaqin nayraqatapar jan jalt'amti —sasa.

CHAPTER 29

1 Khititejj khuyapt'ayasirïki ukajja, jaqe masiparuw mayt'ani. Khititejj amparapar ch'amañchki ukajja, mandamientonakap phoqaraki.
2 Jaqi masimarux munaskipan mayt'asim, ukat jaqi masimarux pachaparuw kutt'ayarakim.
3 Arunakam phuqasim, taqi chuymamp sarnaqam, ukatsti kunatï jumatakix wakiski uk jikxatäta.
4 Waljaniw mä yä mayt'asipxäna, ukax jikxatatäkaspas ukham amuyapxäna, ukat jupanakar yanapt'ir jan walt'äwinakaruw puriyapxäna.
5 Katoqañkamax mä jaqin amparap jamp'att'ani; jaqi masipan qullqip laykusti ist'asisaw arsxani, ukampis kutt'ayañapkamasti, pachap jayarst'ayani, llakisiñ arunak kutt'ayarakini, uka pachat quejasxaniwa.
6 Jupatix atipt'anixa, chikatpachax ch'amaw katuqani, ukat jikxatkaspa ukham jakt'ani, jan ukhamäkanixa, qullqip apt'asi, jan ina ch'usat uñisiriruw katuyaraki barandillanaka; jach'añchäwi laykusti jupar p'inqachani.
7 Waljaniw mayninakan jan wali luratanakapat mayt'añ jan munapkiti, sallqjatäñ ajjsarasa.
8 Ukampis mä pisin jakasir jaqirux pacienciampiw uñjäta, jan khuyapt'ayasiñataki.
9 Kamachi laykux pisinkirinakar yanapt'apxam, pisin jakatapat jan jithiqtapxamti.
10 Jilamataki, amigomatakis qullqim apt'asim, janirak chhaqañatakix qala manqhan q'añuchasimti.
11 Jach'a Diosan kamachinakaparjama, yänakam imañamawa, qurit sipansa juk'amp askinakwa apt'ätam.
12 Almacenanakamar limosnanak jist'antapxam, ukaw taqi t'aqhisiñanakat qhispiyapxätam.
13 Mä ch'aman escudompi, ch'aman lanzampit sipans juk'amp sumaw uñisirinakamampix nuwasini.
14 Chiqapar sarnaqir jaqix jaqi masipatakix chiqapuniwa, ukampis jan amuyt'asir jaqix jaytanukuniwa.
15 Jan armasimti juman amigamampi, jupaw juma layku jakañap apt'asi.
16 Jucharar jaqejj kawkïr suma yänakapsa t'unjani.
17 Khititejj jan yuspärasirïki ukajja, khitirutï qhespiykäna ukarojj jan waliruw apanukuni.
18 Qhispiyasiñax walja suma yänakaruw chhaqtayi, jach'a jach'a tukuñ jach'a jach'a tukuñanakjamaw ch'allxtayi.
19 Jan wali jaqix Tatitun kamachinakap p'akintkanixa, jan wali luräwiruw purt'asini, khititix yaqha jaqinakan luräwip askinak layku lurki ukax jucharuw purt'asini.
20 Jaqi masimarux ch'amamarjam yanapt'am, juma pachpas jan ukham jan walt'ayasiñataki.
21 Jakañatakix uma, t'ant'a, isi, p'inqa imt'asiñ utaw juk'amp askixa.
22 Mä pisinkir jaqen jakañajj juk'amp askiwa, yaqha jaqen utapan manq'añat sipansa.
23 Juk'akipansa, juk'akïpansa, kusisiyasipxam, utaman jisk'achatäñap jan ist'añataki.
24 Utat uta sarañax wali llakiskañawa, kawkhantï yaqha markankir jaqïktaxa, janiw lakam jist'arañ atinakasktati.
25 Jumaw kusist'äta, manq'añsa, janiw yuspärätati.
26 Jutam, yaqha markankir jaqe, mä mesa wakicht'asim, ukat wakichat manq'a manq'ayapxita —sasa.
27 Yaqha markankir jaqe, mä jach'a jach'a jaqir uñt'ayañamawa; jilajax qurpachasiñatakiw juti, nayasti utax munasitu —sasa.
28 Ukanakax amuyt'asir jaqitakix wali llakkañawa. uta utar jisk'achaña, mayt'ir jaqir jisk'achaña.

CHAPTER 30

1 Khititejj wawapar munaski ukajja, walja kutiw thujru chuym ust'ayi, ukhamat tukuyarojj jupat kusisiñataki.
2 Khititejj wawapar castigki ukajja, jupat kusisiniwa, uñt'atanakap taypinwa jupat kusisini.
3 Khititejj wawapar yatichki ukajja, uñisiriparuw llakisiyi, amigonakapan nayraqatapanwa jupat kusisini.
4 Awkipajj jiwkchejja, janis jiwatäkaspa ukhamawa, jupajj jupar uñtasit mä jaqeruw jaytawayi.
5 Jakkasasti, jupar uñjasax wal kusisïna, jiwxäna ukhaxa, janiw llakiskänti.
6 Jupajj uñisirinakapat vengasir jaqer jaytawayi, amigonakapar khuyapt'ayasiri.
7 Khititejj wawapat sinti lurki ukajja, usuchjatanakap chint'asiniwa; ukatsti sapa arnaqasitapatxa, chuymapax llakitaw uñjasini.
8 Jani p'akjata caballox p'iqip ch'uqt'atawa, mä wawax jan p'akjatäki ukax munañaparjamaw tukuni.

9 Wawamarux ch'allxtayapxam, jupasti axsarayapxätamwa, jupamp anatt'apxam, jupasti llakt'ayapxätamwa.
10 Jan jupamp chika larusipjjamti, jan jupamp llaquisiñamataki, jan kisunakam jan ch'allt'asiñamataki.
11 Waynäkasinxa, janirakiw qhispiyasiñamäkiti, janirakiw jan amuyt’asirïtaparus ch’ipxtayapxamti.
12 Wawäkipan kunkapar alt'asim, wawäkasin lakapat jawq'jam, jan qala chuymanïñapataki, jumar jan ist'añapataki, ukhamat chuymamar llakisiñapataki.
13 Wawamarux mutuyañamawa, jan wali luräwinakapax jumatakix juchañchatäñapataki.
14 Janchipan t'aqhisit qamir jaqit sipansa, pobre jaqix juk'amp askiwa, k'umara, ch'amani ukhamaraki.
15 K’umaräñasa, suma jakañasa, taqe qorit sipansa juk’amp ch’amani, jan tukuskir qamir kankañat sipansa ch’amani cuerposa.
16 K’umar jañchit sipansa janiw qamirïñajj utjkiti, janirakiw chuyman kusisiñat sipansa juk’amp kusisiñas utjkiti.
17 Q’añu jakañat sipansa, jan ukajj sapüru usuntañat sipansa, jiwañaw juk’amp askixa.
18 Laka jist’antat manq’anakajj mä sepulturar uchat q’añu aychampi sasiwa.
19 ¿Kuna askirak mä idolor waxt'añaxa? janirakiw manq'añsa, thujsasa, ukhamarakiw Tatitun arknaqat jaqisa.
20 Jupajj nayranakapampi uñji, jacht'asi, kunjamtï mä eunuco virgen warmir jamp'att'ki ukhama.
21 Jan sinti llakisimti, janirakiw juma pachpa amuyuman t'aqhisimti.
22 Chuymapan kusisiñapaw jaqin jakañapaxa, kusisiñas jaqin jakañapsa jayaruw tukuyi.
23 Juma pachpa almamar munasim, chuymamar chuymacht'am, llakisiñat jayarst'am, llakisiñax waljaniruw jiwayi, janiw kuna askis utjkiti.
24 Envidiasiñampi, colerasiñampixa, jakañarux mä juk'a pacharuw tukuyi, wali amuyumpi sarnaqañax janïr pachax purinkipanwa chuymanïñar puriyi.
25 Kusisit suma chuymanïki ukajja, aychapsa, manq’añanakapsa sum uñjani.

CHAPTER 31

1 Qhapaq kankañ suyt'añax jañchiruw tukjayi, janchit llakisiñax ikiñ apanukurakiwa.
2 Uñch'ukiñax janiw jaqirux ikiñapatak jaytkaniti, kunjämtix mä usut usux ikiñ p'akintki ukhama.
3 Qamirinakax qamir yänaka apthapiñatakix wal ch'amachasipxi; samart'aski ukhaxa, suma manq'anakapampi phuqt'atawa.
4 Pobre jaqejj pisin jakañapan trabaji; ukat jaytanukusaxa, wali pisin jakasiriwa.
5 Khititejj qori munaski ukajja, janiw cheqapar uñjatäkaniti, q’añunak arkiristi, qorimpi phoqasjjaniwa.
6 Qurix waljaniruw t'unjawayi, jupanakan t'unjäwiparus puriraki.
7 Khitinakatix sacrificio luqtapki ukanakatakix mä lankt'awiwa, taqi jan amuyt'asir jaqinakasti uka lankt'awiwa.
8 Kusisiñaniwa qamirinakajja, jan kuna q’añuni, janirakiw qorit thaqkiti.
9 ¿Khitis jupajj? Ucatsti juparojj bendicitaw sañäni, jupajj marcap taypin muspharkay luräwinak lurawayi” sasa.
10 ¿Khitirak ukham yant'ata, jan juchani jikxatatasti? ukatsti jach'a jach'a tukupxpan. ¿Khitirak juchañchaspa, janirak juchañchaspasti? ¿Jan walinak luriri̇ta, janit uk lurkta?
11 Jupan yänakapax suma sayt'ayatäniwa, congregacionax limosnanakap yatiyani.
12 Jumatix mä jach'a mesa jak'an qunt'asïtaxa, janirak uka manq'a manq'añ munañamäkiti, janirakiw saskätati: “Walja manq'aw utji” sasa.
13 Amtasipxam, ñanqha nayrax jan waliwa, ¿kunas nayrat sipan juk'amp jan wali luratäpacha? ukatwa sapa kuti jachi.
14 Janiw kawkirus amparam luqxatamti, janirakiw platoru liwxatamti.
15 Jaqi masimar jan juma sapaki juchañchamti, taqi kunsa amuyt'asim.
16 Kuntï juman nayraqataman churapktam ukanakjja, jaqen munañaparjam manq’am. ukatsti manq'antapxam, jan uñisiñataki” sasa.
17 Nayraqatax sarnaqañ layku jaytanukupxam; jan satisfacta, jan juchar purt'asiñamataki” sasa.
18 Walja jaqinak taypin qunt'atäkasinxa, jan nayraqat amparam luqtamti.
19 Suma uywat jaqitakix mä juk'akiw wakisi, janiw thayapsa ikiñar apt'kiti.
20 Suma ikiñax mä juk'a manq'añat juti, wali alwat sartasi, amuyt'asir jaqisti jupamp chikäxiwa, ukampis jan qarjasir jaqirux uñch'ukiñasa, ch'ama usumpi, purakapan t'aqhisiñapampiw utji.
21 Jumatix manq'añar wayt'atästaxa, sartasim, mistum, chhuxriñchjasim, ukatsti samarañamawa —sasa.
22 Wawaxay, ist'apxita, jan jisk'achapxita, qhiparusti kunjämtix sisksma ukhamarjamaw jikxatäta.
23 Khititejj manq’apat qollqe churki ukajja, jaqenakajj jupat sum parlapjjani. ukat suma uta uñjatapat yatiyäwipas iyawsatäniwa.
24 Khititejj manq’a apt’aski uka contraw markapachajj arnaqasipjjani. ukat jan wali jaqïtapat qhanañchäwinakapajj janiw pächaskaniti.
25 Janiw vinompi ch'amanïtam uñacht'ayañamäkiti; vinox waljaniruw t'unjawayi.
26 Hornox umaruw ch'allt'i, jach'a jach'a tukurinakan chuymaparux vinox machjayasiñampiw yant'i.
27 Jaqitakix vinox jakañjam wali askiwa, mä juk'a umañaxa, ¿kuna jakañas jan vinoni jaqitakixa? jaqinak kusisiyañatakiw lurasïna.
28 Vinox mä juk'a machjayir umt'ata, pachaparu, chuymar kusisiyaraki, chuymarus kusisiyaraki.
29 Ucampis vinox sinti machjayir umañax chuymaruw chuym ust'ayi, ch'axwañampi, ch'axwañampi.
30 Machjasiñax jan amuyt'an jaqirux juk'ampiw colerayi, juchar puriyañkama, ch'amapsa aynacht'ayi, ch'akhanaksa apaqaraki.
31 Jaqi masimarux janiw vino umañat tuqisiñamäkiti, janirakiw kusisitapat jisk'achañamäkiti, janirakiw jan

wali arunak arsuñamäkiti, janirakiw umañatak ch'amañcht'añamäkiti.

CHAPTER 32

1 Jumatix mä jach'a phunchhäwin p'iqinchirïstaxa, jan jach'a jach'a tukumti, jan ukasti mayninak taypin mayninakjam jupanakamp chika sarnaqañamawa. jupanakar taqi chuyma uñjapxam, ukhamat qunt'asipxam.
2 Taqe lurañanakam tukuyjjäta ukkhasti, juman lanti sayt’asim, jupanakamp kusisiñataki, mä corona katoqañamataki.
3 Juma jilïr irpiri, arsum, jumatakix wakisiwa, ukampis suma amuyumpi; ukat jark’aña janiw musick.
4 Kawkhantï mä musicajj utjki uka cheqanjja, jan arunak warjjatapjjamti, janirakiw yatiñkankañsa jan tiempot yatiyapjjamti.
5 Vino umañ fiestan musicanak concierto lurañajj qorit lurat carbúnculo sat señalar uñtasitawa.
6 Kunjamatix mä esmeralda qurit lurat mä chimpuxa, ukhamarakiw suma vinompi musican jaylliwipaxa.
7 Wayna, jumat munasksta uk arsum, ukampis pä kuti jiskt'atax juk'akiw arsuñama.
8 Arunakamax mä juk'a arunak uñt'aypan; khititix yatki, ukampis lakap katxaruki ukhama.
9 Jumatix jach'a jaqinak taypinkstaxa, jan jupanakamp kikip tukumti; ukat nayra jaqinakax utjkchi ukhax janiw walja arunak apnaqañakiti.
10 janïr q’epinakajj lliju lliju llijunaka; p'inqachata jaqi nayraqatan suma uñjatäñapkama.
11 Sapa kuti sartasipxam, jan qhipankapxamti; ukampis jan jank’akiw utar purisma.
12 Ukan kusist'am, kuntix munkta uk luram, ukampis janiw jach'a jach'a tukuñampix juchar puriñamäkiti.
13 Ukanak laykusti, khititix jumar lurktam ukar bendicipxam, jupasti suma yänakapampi phuqt'ayaraktam.
14 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, cheqañchäwip katoqani. Khitinakatix nayratpach jupar thaqapki ukanakax khuyapt'ayatäpxani.
15 Khititejj Ley thaqki ukajj phoqhatäniwa, ukampis k’ari chuyman jaqejj juchañchatäniwa.
16 Khitinakatix Tatitur axsarapki ukanakax taripatäñ jikxatapxani, chiqapar uñjañax mä qhanar uñtataw qhant'ayapxani.
17 Jucharar jaqejj janiw cheqañchatäkaniti, jan ukasti munañaparjamaw mä pretexto jikjjati.
18 Iwxt'ir jaqix amuyt'asirïniwa; ukampis jan uñt'at jach'a jach'a tukuri jaqix janiw axsarañat axsarkiti, jupa pachpat jan amuyt'asis lurkchi ukhasa.
19 Jan ewjjt’asajj jan kuns lurapjjamti; mä kuti lurkäta ukkhasti, jan arrepentisimti” sasa.
20 Jan liwxatasiñ thaknam sarxamti, janirak qalanak taypin lankt'asimti.
21 Janiw qhanpach atinisiñamäkiti.
22 Ukat pachpa wawanakamat amuyasipxam.
23 Taqi suma luräwinakamanxa almamaruw atinisiñama; Ukaw kamachinak phuqañaxa.
24 Khititejj Tatitur iyawski ukajja, mandamientop ist’i. Khititejj jupar confiyki ukajja, janipuniw juk’amp jan walin uñjasikaniti.

CHAPTER 33

1 Tatitur ajjsarirojj janiw kuna jan walsa paskaniti; Ucampis yant'äwinjja, mayamp qhespiyarakiniwa.
2 Yatiñan jaqix janiw kamachir uñiskiti; ukampis khititix k'ari chuymanïki ukax mä jach'a thayankir barcor uñtatawa.
3 Ch'ikhi jaqix kamachirux atinisi; Leysti jupatakix chiqapuniwa, mä oraculo ukham.
4 Kuntï siskäta uk wakicht'asim, ukhamat ist'atäpxäta, ukat yatichäw chint'am, ukatsti jaysapxarakïta.
5 Jan amuyt'asir jaqin chuymapax mä carrito ruedar uñtatawa; ukat amuyunakapax mä eje rollo ukar uñtasitawa.
6 Semental caballojj mä sawkasir amigor uñtatawa, khitinakatï jupar qont’atäpki ukanakarojj walpun llakt’asi.
7 ¿Kunatarak mä urux yaqha urut sipan juk'ampïspa, kunjamtï maran sapa uru qhanapax intit jutki ukhama?
8 Tatitur uñt'asisaw jupanakajj yaqhachatäpjjäna, jupajj tiemponaksa, fiestanaksa mayjt’ayarakïnwa.
9 Yaqheparojj jach’a urunakaruw tukuyi, ukatsti yaqheparojj sapüru tukuyarakiwa.
10 Taqi jaqinakax uraqit jutirinakawa, Adanax aka uraqit lurasiwayi.
11 Tatitux walja yatiñampiw jupanakar t'aqanuqäna, kunayman saräwinakapsa tukuyäna.
12 Yaqheparojj bendici, jach’ar aptaraki, yaqheparojj qollanar tukuyi, jak’achasisinjja, yaqheparojj maldeciwa, jisk’acharaki, kawkhantï utjkäna ukanakat mistjjaraki.
13 Kunjämtix laq'ax sañu lurir jaqin amparapankxi, jupar munañaparjam lurañapataki.
14 Suma jaqejj jan wali contraw sayt’asi, jakañasti jiwañar saykatatawa, ukhamarakiw Diosar yupaychir jaqejj jucharar jaqe contra sayt’asi, jucharar jaqejj Dios chuyma jaqe contraw sayt’asi.
15 Ukhamasti Altu patan taqi luratanakap uñtapxam; ukat panini, panini, maynit maynikam uñisiña.
16 Uva apthapirinakjamaw qhip qhipa sartawayta, Tatitun bendicionap laykuw askinak jikxatta, uva apthapirir uñtataw uva ch'akhanak ch'allt'asta.
17 Amuyt'apxam, janiw nayatakik ch'amachaskti, jan ukasti taqi khitinakatix yateqañ munapki ukanakatakiw ch'amachasta.
18 Jach'a jach'a jaqinaka, ist'apxita, Tatitun jilïrinaka, ist'apxam.
19 Jakkasax jan wawamaru, warmimaru, jilamaru, amigomarus ch'am churamti, janirakiw yänakam maynir churkätati, jan arrepentisiñapataki, ukat wasitat achikt'asiñapataki.
20 Jakaskäta, samañanïkäta ukapachaxa, jan khitirus katuyasimti.
21 Jupanakan suma chuymanïñat sipansa, wawanakaman jumar thaqapjjañapajj juk’amp askiwa.
22 Taqe luratanakamanjja, juma pachpaw nayrankañama. jan mä q'añus jaytamti jach'añchäwimanxa.

23 Kunapachatix urunakam tukuykäta, jakañ tukuykäta ukapachasti, herenciam jaljapxam.
24 Manq'añanaka, mä vara, q'ipinaka, asnunakatakiwa; ukatsti t'ant'a, chiqañchaña, irnaqaña, mä uywatataki.
25 Jumatix uywatamar irnaqañapatak utt'ayätaxa, samarañ jikxatäta, ukampis ina ch'usat antutätaxa, qhispiyasiñ thaqhani.
26 Mä yugompi, mä collarampix kunkaparux qunqurt'asipxiwa, ukhamarakiw mä jan wali uywatarux t'aqhisiyañasa, t'aqhisiñasa.
27 Trabajir khithapxam, ukhamat jan inakt'añapataki; ina ch'usat sarnaqañax walja jan walinak yatichistu.
28 Juparojj kunjämtejj walïki ukarjam irnaqt'ayapjjam, janitejj ist'kani ukhajja, juk'amp jach'a corderonak uchapjjam.
29 Ukampis jan khitirus sinti jach'a jach'a tukupxamti; ukat jan amuyt'asis jan kuns lurapjjamti.
30 Jumatix mä esclavonïstaxa, jumar uñtasitäpan, mä qullqimpi alasitam layku.
31 Jumatï mä esclavonïstajja, mä jilatarjamaw jupar achikt'asim, juma pachpaw jupar achikt'asisma, jumatix jan walinak achikt'asïta, ukat jupax jumat t'ijt'aspa ukhaxa, ¿kawkir thaknam thaqir sarasma?

CHAPTER 34

1 Jan amuyt'asir jaqin suyt'äwipax inamayakiwa, k'arirakiwa, samkanakax jan amuyt'asir jaqinakaruw sartayi.
2 Khititix samkanakar jan yäqki ukax ch'amakar katjasin thayar arkirir uñtasitawa.
3 Samkanakan visionajj mä yäjj yaqha ukhamar uñtasitawa, kunjamtï mä ajanumpi mä ajanumpi uñtasitäki ukhama.
4 ¿Kunas q'añuchatäspa? ¿Kuna chiqa k'arinakatsa jutaspa?
5 K'ari arunaka, samkanaka, samkanakax inamayakiwa.
6 Jupanakatix Altu patat jan khithatäpkchixa, jan jupanakar lup'ipxamti.
7 Samkanakax waljaniruw sallqjawayi, samkanakax jan phuqhasiñapatakiw jupanakar atinisipxi.
8 Kamachix jan k'arimp phuqhat jikxatatäniwa, yatiñ kankañax chiqa chuyman lakatakix jan juchani.
9 Khititejj sarki uka jaqejja, walja yatirakiwa. Khititejj walja yatiñanïki ukajja, yatiñkankañapwa yatiyani.
10 Khititejj jan yatiñanïki ukajja, juk'ak yati.
11 Nayajj sarkayäta ukhajja, walja kunaymaninak uñjta; ukat nayax arsuñjamäki ukat sipansa juk'amp amuyt'arakta.
12 Nayajj walja kutiw jiwañar purt'asiyäta, ukampis ukanak laykuw qhespiyatäyäta.
13 Khitinakatix Tatitur axsarapki ukanakan ajayupaw jakani; Jupanakarojj khititï jupanakar qhespiyki ukaruw suyt'apjje" sasa.
14 Khititejj Tatitur ajjsarki ukajja, janiw ajjsarkaniti, janirakiw ajjsaraskaniti; Jupaw suyt'äwipaxa.
15 Tatitur ajjsaririn almapajj kusisiñaniwa. ukat khitis ch'amapaxa?
16 Tatitux jupar munasirinakaruw uñch'ukiski, jupaw wali ch'aman jark'aqasiñapa, ch'aman sayt'añapa, junt'u pachat jark'aqasiña, chika urux inti jalsut jark'aqasiña, lankt'asiñat jark'aqasiña, liwxatasiñat jark'aqasiña.
17 Jupaw almarux jaktayaraki, nayranakarus qhant'ayaraki, k'umaraptayi, jakañ churaraki, bendicionanak churaraki.
18 Khititix jan walinak jikxatki ukanak sacrificio loqtki ukax larusiñawa. ukat jan chiqapar uñjir jaqinakan churäwinakapas janiw katuqatäkiti.
19 Jach'a Jach'a Diosax janiw ñanqha luririnakan waxt'äwinakapamp kusiskiti; janirakiw walja sacrificionak laykus juchat samarañapakiti.
20 Khititix pobrenakan yänakap apanki ukax, kunjamtï awkipan nayraqatapan wawapar jiwayki ukhama.
21 Jan kunaninakan t'ant'apajj jupanakan jakañapawa, khititejj jupar sallqjki ukajj wila jaqewa.
22 Khititix jaqi masipan jakañap apt'ki ukax juparuw jiwayi; khititix irnaqir jaqirux qullqit sallqjki ukax wila wartañawa.
23 Maynix uta luraski, maynix t'unjaski ukhaxa, ¿kuna askinaksa jupanakatakix irnaqapxi?
24 Maynix Diosat mayisispa, maynix ñanqhachkani ukhaxa, ¿khitin arupsa Tatitux ist'ani?
25 Khititejj mä jiwat cuerpor llamkt'asajj jariqasirïki ukajja, mayamp llamkt'aspa ukhajja, ¿kuna askirak jariqasiñapajja?
26 ¿Ukhamäspati khititix juchanakapat ayuno lurki, ukat wasitat sarki ukat ukham lurki ukaxa. ¿Jan ukax alt'at chuymanïtapax kunsa jupar yanapt'i?

CHAPTER 35

1 Khititix kamachirjam phuqki ukax walja waxt'äwinak apani, khititix mandamiento ukar ist'ki ukax sumankthapiñ waxt'äwi churaraki.
2 Khititix suma jak'u kutt'ayki ukax suma jak'u waxt'i. Khititejj limosna churki ukajja, jach'añchatawa.
3 Jan wali lurañanakat jithiqtañax Tatitur kusisiñawa; ñanqha lurañanak apanukuñax mä pampachäwiwa.
4 Janiw Tatitun nayraqatapan ch'usat uñstkätati.
5 Taqe ukanakajj mandamientop laykuw lurasiñapa.
6 Aski jaqin waxt'äwipax altararux lik'iruw tukuyi, uka suma q'apkir q'aphipax Altar jach'a Diosan nayraqatapankiwa.
7 Chiqapar uñjir jaqin sacrificio loqtatapax wali askiwa. ukat uka amtañax janipuniw armatäkaniti.
8 Tatitur jach'añcham suma nayrampi, janirak amparanakamat nayrïr achunak jisk'achapxamti.
9 Taqe churäwinakamanjja, kusisit uñnaqam uñacht'ayañamawa, diezmonaksa kusisiñampiw katuyasma.
10 Jach'a jach'a jaqirux churam, kunjämtix jupax qamiripktam ukhama. kunjamtï jikxatktaxa, kusisit nayrampiw churäta.
11 Tatitux payllaw churätam, paqallq kuti churapxarakïtam —sasa.
12 Jan waxt'añampi q'añuchañ amtapxamti; Jupajj janiw ukham sacrificionak katoqkaniti, janirakiw jan wali sacrificionakarus atinisiñapäkiti. Tatitusti taripiriwa, jupamp chikasti janiw khitirus respetkiti.

13 Mä pobre jaqe contrajj janiw khitirus katoqkaniti, jan ukasti t’aqhesiyat jaqenakan oracionap ist’ani.
14 Jupajj janiw awkinakan mayisitanakap jisk’achkaniti; janirakiw viuda warmisa, kunapachatï quejasiñap yatiyki ukkhaxa.
15 ¿Janit uka viuda warmin jachaqt’asitapajj t’ijt’aski? ¿Janit uka warmin arnaqasitapax khitirutix jupanakar t'unjki ukaru?
16 Khititix Tatitur luqtki ukax wali khuyapt'ayatäniwa, mayisitapax qinaykamaw purini.
17 Alt'at chuyman jaqin mayisitapax qinayanak ch'allt'i, jak'achasiñapkamax janiw chuymacht'atäkaniti. Janirakiw sarkaniti, Jach'a Tantachäwin chiqapar uñjañkama, taripañ phuqhañkama.
18 Tatitojj janiw qarjatäkaniti, janirakiw Ch’amani Diosajj jupanakar paciencianïkaniti, jan khuyapt’ayasir jaqenakan lomonakap t’unjañkama, yaqha markanakar kutt’ayañkama. jach'a jach'a tukurinakan walja jaqinakar apaqañkama, jan chiqapar uñjirinakan thujrup p'akjañapkama;
19 Jupajj sapa mayniru luräwinakaparjama, jaqenakan luräwinakapsa kunjämtejj churañapkama. markapan amtap taripañkama, khuyapayasiñapan jupanakar kusisiyañkama.
20 Khuyapt'ayasiñax t'aqhisiñ pachanxa, waña pachan jallu qinayanakjama.

CHAPTER 36

1 Taqi kunan Tatitu Diosay, khuyapt'ayasita, uñjapxita.
2 Jan thaqki uka markanakaruw axsarañama.
3 Yaqha markanakar amparam aytam, ch'amam uñjapxpan.
4 Kunjämtix jumax jupanakan nayraqatapan nanak taypin qullanat uñjasktaxa.
5 Jupanakasti yatipxpan, kunjamtï nanakax uñt'apksma ukhama, janiw Diosax utjkiti, jan ukasti juma sapakiw utji, Dios Tay.
6 Machaq unañchanak uñacht'ayañamawa, yaqha muspharkañanak lurarakim: amparamarus kupi amparamarus jach'añcham, ukhamat muspharkañ luratanakam uñacht'ayañataki.
7 Colerasiñanak sartayapxam, colerasiñanak warxatapxam, uñisirirux apaqapxam, uñisirirus t'unjapxam.
8 Mä juk'a pachataki, arust'äwit amtasipxam, muspharkañ luratanakamat yatiyapxpan.
9 Khititejj qhespiski ukajj ninan coleratapamp tukjatäpan; Jaqinakar t'aqhisiyirinakax jiwarapxpan.
10 Yaqha markanakar apnaqirinakan p'iqinakap t'unjapxam, jupanakax sapxiwa: “Janiw yaqhax utjkiti” sasa.
11 Jacobun tribunakapar tantacht'asim, ukatsti jupanakarux herencia katuqarakïta, kunjamtï qalltatpach ukhama.
12 Tatay, sutim uñt'atäki uka markarusa, Israel markarus khuyapt'ayasim, kawkïrirutix jilïr wawamarux sutimp uñt'ayasktaxa.
13 Jerusalén markat khuyapt'ayasim, qullan markama, samarañ chiqama.
14 Sión markarux jan arsuñjam arunakamampi phuqt'ayañamawa, markamarus jach'a kankañamampiw phuqhantayañama.
15 Qalltatpach utjktam ukanakarux qhanañcht'am, sutim aytat profetanak sartayarakim.
16 Khitinakatix jumar suyt'apktam ukanakarux mä premio churam, profetanakamax chiqa chuymanïpxpan.
17 Tatay, luqtirinakaman mayisitap ist'am, Aaronax markamar bendicitap layku, taqi khitinakatix aka uraqin jakapki ukanakax yatipxañapataki, jumax Tatitu, wiñay Diosätam yatipxañapataki.
18 Wilax taqi manq'anak manq'anti, ukampis mä manq'ax yaqha manq'at sipan juk'amp askiwa.
19 Kunjämtix lakax kunayman janchi aychanak muxschixa, ukhamarakiw k'ari arunak amuyt'ir chuymax mallq'i.
20 Q’añu chuymanïsajj llakt’asiñwa yanapt’i, ukampis yatjjatt’at jaqejj jupar kutt’ayarakiniwa.
21 Warmix sapa chacharuw katuqani, ukampis mä phuchhapax mayni phuchhapat sipan juk'amp askiwa.
22 Warmin suma uñnaqt'anïtapax ajanuparux kusisiyi, chachasti janiw juk'amp suma munkiti.
23 Jupan lakapan suma chuymanïña, llamp’u chuymanïña, chuymacht’aña utjchi ukhajja, chachapajj janiw yaqha chachanakjamäkiti.
24 Khititejj warminïki ukajja, jupar uñtasit mä yanapiri, mä samarañ pilar uñtatawa.
25 Kawkhantix jan ch'uqt'ki ukax utjkchixa, ukan yänakapax t'unjatawa, khititix jan warminïki ukax jach'a jach'a tukusaw sarxani.
26 ¿Khitirak mä lunthatarux atinisispa, uka lunthatax mä markat yaqha markar t'ijti? Ukhamasti, ¿khitirak jan utanïki, kawkhantï arumax irpki ukan qurpachasir jaqirux iyawsaspasti?

CHAPTER 37

1 Taqi amigonakax sapxiwa: “Nayax jupan amigopätwa” sasa, ukampis mä amigox utjiwa, sutipxarux mä amigokïskiwa —sasa.
2 ¿Janit jiwañar puriñkama llakisiñax utjkchixa, kunapachatix mä masipasa, mä amigopas uñisiripar tukusxi ukhaxa?
3 ¡Jan wali amuyu, ¿kawkitsa sallqjañampi aka uraqi imt'añataki mantata?
4 Mä masipajj utjiwa, jupajj mä amigopan sum sarnaqatapat kusisi, jan walt’äwinakanjja jupa contraw sayt’ani.
5 Mä masipaw utji, jupaw amigopar purakapar yanapt'i, uñisiripar jan walt'ayañatakiw ch'ukuñap apthapi.
6 Amigomat jan armasimti, janirakiw qamir kankañamansa jupat jan amuyt'asimti.
7 Sapa ewjjt’iriw ewjjt’anakar jach’añchasi. Ucampis yaqhepajj jupa pachpatak ewjjt’iriw utji.
8 Mä ewjjt’irit amuyasim, kunatï jupar munaski uk nayratpach yatipjjam. Jupa pachpaw ewjjt’ani; ukhamat jumar jan sortear jaqontañataki.
9 Ukat sapxarakïtam: ‘Tamamax walikïskiwa, uka qhipatsti jupax mä chiqaruw sayt'asi, kunas jumar paskani uk uñjañataki.

10 Khititejj jumat sustkätam ukampejj jan parlt’asimti, jumar envidiasir jaqenakatsa imantam.
11 Janiraki khiti warmimpitix envidiasirïki uka warmimpi llamkt'asin parlt'asimti; janirakiw ch’axwañ tuqit axsarir jaqimpisa; janirakiw mä aljirimpis mayjt’ayasiñ tuqitxa; janirakiw aljañ alasirimpisa; janirakiw yuspärasir envidiasir jaqimpsa; janirakiw jan khuyapt'ayasir jaqimpis khuyapayasiñampi llamkt'kiti; janirakiw kuna lurañansa q’añu jaqinakampisa; janirakiw mä contratat jaqimpis mä mara irnaqäw tukuyañatakis; janirakiw walja lurañanakan irnaqir waxt'ir uywatampisa, jan ist'apxamti kuna iwxt'anakansa.
12 Ukampis Diosar yupaychir jaqimp chikapunim, Tatitun kamachinakap phuqañ yatkta, jupan amuyupax amuyumarjamawa, ukat jumamp chikaw llakisxani, wawachasïta ukhaxa.
13 Chuymaman amuyumasti sayt'atäpan, janiw khitis jumat sipan juk'amp chiqa chuymanïkaspati.
14 Maynix awisax paqallqu uñjirinakat sipans juk'amp jach'a torren qunt'atäpki ukanakat yatiyañ yati.
15 Taqi ukanakat sipansa, Altu Pata Diosar mayisiñama, chiqa kankañampi thakim irpañapataki.
16 Taqe lurañanakat nayrajj amuyt’asirïñapa, ewjjt’añas nayrankañapa.
17 Uñnaqax chuyma mayjt’ayañwa uñacht’ayi.
18 Pusi kastaw uñsti: aski, jan wali, jakaña, jiwaña, ukampis laxrax sapüruw apnaqi.
19 Maynix utjiwa, khititix yatiñani, waljaniruw yatichi, ukampis jupatakix janiw askïkiti.
20 Maynix yatiñ kankañ arunak uñacht'ayi, uñisit jaqiwa, jupax taqi manq'añanakat pist'ayatäniwa.
21 Tatitun khuyapayasiñapax janiw churatäkiti, taqi yatiñ kankañapat apt'atawa.
22 Maynix jupa pachpatakix wali yatiñaniwa; amuyt'añan achunakapax lakapan jach'añchatawa.
23 Yatiñan jaqix markaparuw yatichi; amuyt'añan achunakapax janiw tukuskiti.
24 Yatiñan jaqix bendicionampiw phuqt'atäni; Taqe khitinakatejj jupar uñjapki ukanakajja, kusisitäpjjaniwa” sasa.
25 Jaqin jakañ urunakapax jakt'atäspawa, ukampis Israelan urunakapax jan jakt'kayawa.
26 Yatiñan jaqix markap taypin jach'a kankañ katuqani, sutipas wiñayatakiw utjani.
27 Wawaxay, jakäwiman almamar yant'am, kuna jan walinakas utji uk uñjam, janirak ukanak churamti —sasa.
28 Taqi kunas janiw taqinitak askïkiti, janirakiw taqinix taqi kunat kusisiykiti.
29 Janiw kuna suma manq'añanakatsa jan qarjasiñamäkiti, janirakiw manq'añanakatsa sinti munañamäkiti.
30 Walja manq'añanakax usunakaruw puriyi, walja manq'añanakax cléraruw tukuni.
31 Waljaniw jiwarapxi. ukampis khititix amuyki ukax juk'ampiw jakañapa.

CHAPTER 38

1 Qullirirux jach'añchapxam, kuna askinaktix jupar katuqapkäta ukanak layku.
2 Jach'a jach'a jaqit qullañax juti, jupasti reyin jach'añchäwip katuqani.
3 Qullirin yatiñapaw p'iqip jach'ar apti, jach'a jaqinak nayraqatansti jach'a jach'a tukuñapawa.
4 Tatitux aka uraqit qullanak lurawayi; Yatiqirix janiw jupanakar uñiskaniti.
5 ¿Janit umax lawampi muxsañcht'atäpacha, ukhamat suma uñnaqt'anïtap yatipxañapataki?
6 Jupajj jaqenakarojj wali yatiñanakwa churaraki, muspharkañ luräwinakapan jach’añchatäñapataki.
7 Ukhamampiw jaqinakar qulli, t'aqhisiñanakapsa apaqaraki.
8 Ukhamat qullirix mä confección luraraki; luräwinakapas janiw tukuskiti; Jupatsti aka oraqen sumankañaw utji.
9 Wawaxay, usutätamxa, jan aynacht'amti, jan ukasti Tatitur mayisim, jupasti k'umarayatam.
10 Juchat jithiqtapxam, amparanakamsa sum askicham, taqi ñanqha lurañanakatsa chuymam q'umachapxam.
11 Mä suma q'añut churapxam, suma jak'umpi amtañataki; ukatsti mä lik'i sacrificio lurapxam, janis utjkaspa ukhama.
12 Ukxarusti qullirirux mä chiqa churam, Tatituw jupar luratayna, jan jumat jithiqtpanti, jumax jupar munastawa.
13 Mä tiemponjja, jupanakan amparapanjja suma sarnaqañaw utji.
14 Jupanakasti Tatituruw mayipxarakini, jupar askinak churañapataki, kuntix jupanakax jan ch'amäñapataki, qullañapataki, jaya pacha jakañapataki.
15 Khititejj Luriripan nayraqatapan juchar purt’ki ukajja, qollirin amparapar purt’atäpan.
16 Wawaxay, jiwatanakar jachaqt'asim, jachañ qalltpan, juma pachpas jach'a jan walin uñjasisma; ukatsti costumbreparjamaw cuerpop imt’añama, ukat imt’añapsa janiw jaytañamäkiti.
17 Wali jacht'asim, jach'at jachañama, jach'at jachañama, kunjämtix jupar wakt'ki ukhamarjama, mä uru jan ukax pä uru, jan walinak jan parlapxañamataki.
18 Jach'a t'aqhisiñat jiwañax juti, chuyman llakt'asiñapas ch'am p'akinti.
19 T'aqhisiñanakax utjaskakiwa, pisinkirinakan jakañapasti chuymapan maldicionapawa.
20 Jan llakisimti, jan ukasti apanukupxam, qhip qhipa tukusiñapsa apanukupxam.
21 Jan armasimti, janiw kutikipstañamäkiti, janiw jupatakix askinak lurkätati, jan ukasti juma pachpaw jan walt'ayasiñama.
22 Nayan taripäwijat amtasipxam, jumanakan taripäwimax ukhamarakiw utjani. qharürusti nayataki, jichhürusti jumataki.
23 Jiwatax samarañ tukuyxani ukkhaxa, samarañapawa. Jupat chuymacht'atäpxam, kunapachatix Ajayupax jupat jithiqtatäni ukhaxa.
24 Yatiqirinakan yatiñ kankañapaxa, samarañ urunwa juti, mä juk'a lurañanïki ukax yatiñaniruw tukuni.
25 ¿Kunjamarak yatiñ kankañapasti arado katxaruri, laq'ampi jach'a jach'a tukuri, vacanak jaquqaniri, ch'amampi ch'amachasiri, vaca qallut parliri?
26 Jupajj surconak lurañatak amuyup churi; ukat waka manq’añanak churañatakix wal ch’amachasi.

27 Ukhamaw taqi carpinteronaka, irnaqir yatichirinaka, arumanakax uruy irnaqapxi, sellonak khuchhurinaka, sepulturanak imt'irinaka, kunayman lurañanak lurañataki, k'ari uñnaqanak lurañar ch'amachasipxi, mä luräw tukuyañatakis uñch'ukipxi.
28 Herrerosti yunque jak'an qunt'atäskiwa, hierrot lurat yänakat amuyt'asinxa, ninan vaporpaw jañchipar tukjayi, hornon junt'utapampiw nuwasi nayranakapajj kuntï jupajj lurki ukan uñnaqap wali uñch'ukipjje; lurañanakap tukuyañ amti, suma q'umachañ amti.
29 Ukhamaw sañu luririx irnaqäwipan qunt'atäski, kayunakapamp rueda muytayaski, taqi luratanakap jakthapita.
30 Amparapampiw laq'a luraraki, ch'amapsa kayunakap nayraqatan alt'asi. jupax ukaruw irpañatakix ch'amanchasi; Jupasti horno q'umachañatakix wal ch'amachasi.
31 Taqi jupanakax amparanakaparuw atinisipxi, sapa mayniw lurañanakapan yatiñani.
32 Janitï jupanakampïkaspa ukhajja, janiw mä markan jakaskaspati, janirakiw kawkhantï munapki ukan jakasipkaniti, janirakiw saraqapkaniti.
33 Jupanakajj janiw jaqenakan ewjjt'apatak thaqatäpkaniti, janirakiw congregacionan jach'ar qont'atäpkaniti, janiw juezanakan asientopan qont'asipkaniti, janirakiw taripañ arunaksa amuyapkaniti, janiw cheqapar uñjañsa, taripañsa yatiyapkaspati. ucat janiw kawkhantï uñacht'äwinakajj parlaski ukan jikjjatapkaniti" sasa.
34 Ucampis jupanakajj akapachan kunjamäpjjänsa uk sum uñjapjjani, taqe kuntï munapki ukanakajj luräwinakapankiwa.

CHAPTER 39

1 Ukampis khititix Alaxpachankir Diosan Leyipar lup'i, uka kamachit lup'iñatak ch'amachaski ukaxa, taqi nayra jaqinakan yatiñ kankañapa thaqhani, profecía arunak yatiyañatakisa.
2 Jupajj wali uñt'at jaqenakan arunakap phoqaniwa, kawkhantï jan amuyt'asir uñacht'äwinakajj utjki ukanjja, ukankarakiwa.
3 Jupajj jach'a juchañchäwinakan imantatanakap thaqani, ch'amaka uñacht'äwinakatsa sum yatisirakini.
4 Jach'a jaqinak taypin irnaqani, jilïrinakan nayraqatapan uñstani, yaqha markanakaruw sarxani. kunatix jupax jaqinak taypin askinaksa, jan walinaksa yant'awayi.
5 Jupar lurir Tatituruw wali alwat kutt'ani, jach'a Dios nayraqatan mayisini, lakap jist'arasaw juchanakapat achikt'asini.
6 Kunapachatix jach'a Tatitux munki ukkhaxa, amuyt'asir ajayumpiw phuqt'atäni, suma arunak warxatani, Tatitur mayisïwipan yuspagararakini.
7 Jupaw ewjjt'anakapar, yatiñanakapar irpañapa, imantatanakapatsa lup'iñapawa.
8 Jupajj kuntï yateqkäna uk uñacht'ayani, Tatitun arust'äwipan leyipat jach'añchasini.
9 Waljaniw amuyt'asirïtapat jach'añchapjjani; ucat akapachajj wiñayataqui, janiw chhaqtayatäkaniti; amtasiñapajj janiw tukuskaniti, sutipasti walja maranakaw jakarakini.
10 Markanakaw yatiñ kankañap uñacht'ayapxani, tamankirinakas jupar jach'añchapxani.
11 Jiwasaxa, waranqat sipan juk'amp jach'a suti jaytani, jakaskanixa, jiltayarakiniwa.
12 Ukampis nayajj juk'amp arsuñaw utjitu, uka toqet amuyt'kayäta. Nayajj phajjsirjam phoqt'atätwa" sasa.
13 Qullan wawanaka, nayar ist'apxita, pampa jawir thiyan jilir mä rosa ch'uxña achunakjama.
14 Jumanakax incienso ukham suma q'apkir q'apkir qullanak churapxam, lirio ukham panqarapxam, mä suma q'aphinak apayapxam, jach'añchañ q'uchu q'uchupxam, Tatitur taqi luratanakapan jach'añchapxam.
15 Sutip jach'añchapxam, lakaman q'uchunakampi, arpanakampi jach'añchapxam, jupar jach'añchasax akham sapxäta.
16 Tatitun taqi luratanakapax wali sumawa, taqi kuntix siskani ukax pachaparuw phuqhasini.
17 Janiw khitis siskaspati: ¿Kunas akaxa? ¿kunatsa ukham lurasi? Diosan kamachiparjamax umax mä montón ukham sayt'atäna, lakapan arsutaparjamax uma phuch'unakaw sayt'atäna.
18 Jupan mandamientoparjamaw kuntix jupar kusisiyki ukax lurasi. janiw khitis jark'kaspati, kunapachatï qhispiyani ukhaxa.
19 Taqe jaqenakan luratanakapajj jupan nayraqatapanwa, janiw kunas jupat imantatäkaspati.
20 Jupax wiñayat wiñaykamaw uñji; ukatsti janiw kuna muspharkañas jupan nayraqatapan utjkiti.
21 Mä jaqix janiw sañapäkiti: ¿Kunas akaxa? ¿kunatsa ukham lurasi? Jupaw taqi kunsa jupanakan askipatak lurawayi.
22 Bendicionapajj waña oraqerojj mä jawir uñtataw imt'äna, uma jalsur uñtataw umarakïna.
23 Kunjämtix umax ch'allt'ki ukhama, ukhamarakiw yaqha markanakax colerasiñap katuqapxani.
24 Kunjämtix thakinakapax qullan jaqinakatakix qhanäki ukhama. ukhamarakiw ñanqha jaqinakatakix lankt'ayasiñanakäpxi.
25 Suma yänakax qalltatpach luratäxiwa.
26 Jaqen jakäwipan juk'amp wakiskirïki ukanakajja, uma, nina, hierro, ch'uñu, trigo jak'u, misk'i, leche, uva wila, aceite, isi.
27 Taqi ukanakax Diosar yupaychirinakatakix askipawa, juchararanakatakix jan waliruw tuku.
28 Kuna ajayunakatix mutuyañatak luratäpki ukanakaw utji, jupanakasti colerasisaw wali t'aqhisiyat uñjasipxi. t'unjañ pachanx ch'amap warxatapxi, jupanakar lurayirin colerasiñapsa samarayapxi.
29 Nina, chhijchhi, mach'a, jiwaña, taqi ukanakax mutuñatakiw lurasiwayi;
30 Sallqa animalanakan kisunakapa, alacrán, katarinaka, espadanakas ñanqha jaqinakar tukjañkama mutuyapxi.
31 Jupanakajj mandamientopat kusisipjjaniwa, wakiskani ukhajj aka oraqen wakicht'atäpjjaniwa. Kunapachatix pachapax purinkani ukkhaxa, janiw jupan arunakap p'akintapkaniti.
32 Ukatwa qalltatpach amtasïta, uka toqenakat lup'iskayäta, ukat qillqat jaytawayarakta.

33 Tatitun taqi luratanakapax wali askiwa, taqi kunatix wakiski ukanak churani.
34 Ukhamasti maynix janiw sañjamäkiti: ‘Akax ukat sipan juk'amp jan waliwa’ sasa.
35 Ukatpï Tatitur jach'añchapxam taqi chuymampi, taqi lakampi, Tatitun sutip jach'añchapxam.

CHAPTER 40

1 Jach'a t'aqhisiñaw sapa maynitak utji, mä jach'a yugow Adanan wawanakaparux utji, taykapan purakapat mistuñ urutpacha, taqi kunan taykapar kutt'añ urukama.
2 Jutïr urunakatsa, jiwañ urusa, lup’ipxi, chuymanakaparus axsarayaraki.
3 Khititix jach'a qunuñan qunt'atäki ukax khititix aka uraqin, laq'an jisk'achatäki ukaruw purini.
4 Khititejj morado isimpi, coronampi isthapt’atäki ukarojja, linot lurat isimpi isthapt’at jaqeruw purini.
5 Colerasiña, envidiasiña, t'aqhisiña, jan amukt'aña, jiwañar axsaraña, colerasiña, ch'axwaña, ikiñan samart'añ pachan arum ikiñax yatiñap mayjt'ayi.
6 Jupajj mä juk’a jan ukajj janis samarañapawa, ukat qhepatjja, ikit sartaski, kunjamtï mä uru uñjaski ukhama, chuymapan visionapan llakita, mä nuwasïwit qhespiskaspas ukhama.
7 Taqe kunas jan kuna jan walt’äwin uñjasi ukhajja, jupajj sartasinjja, ajjsarañajj janiw kunäkänti.
8 Ukhamajj taqe jaqenakaruw pasi, jaqenakarusa, animalanakarusa, jucharar jaqenakarojj paqallq kutiw jiljjattaski.
9 Jiwaña, wila wartäwi, ch'axwaña, espada, jan walt'äwi, mach'a, t'aqhisiña, mutuña;
10 Ukanakax jan wali jaqinakatakiw lurasiwayi, jupanak laykurakiw Uma Juiciox jutäna.
11 Taqi kunatix aka oraqen utjki ukanakax wasitat aka uraqiruw kutt'ani, uma taypin utjki ukanakax qutaruw kutt'ani.
12 Taqi sobornosa, jan chiqapar uñjañasa chhaqtayatäniwa, ukampis chiqpach luräwinakax wiñayatakiw utjani.
13 Jan chiqapar sarnaqir jaqinakan yänakapax mä jawir uñtataw wañt'ani, jach'a qhixu qhixu qhixu qhixu qhixunakjama.
14 Amparap jist'arasin kusisiniwa, jucha luririnakax inamayaruw tukupxani.
15 Jan wali jaqinakan wawanakapax janiw walja ramanak apsupkaniti.
16 Sapa uma, jawir thiyanakan jiltki uka jan wali qoranakajj taqe ch’ojjñanak nayraqatan apsutäniwa.
17 Jach'a kankañax mä suma achu huertar uñtatawa, khuyapayasiñax wiñayatakiw utji.
18 Irnaqañasa, jaqin utjki ukampi kusisiñasa, mä suma jakañawa, ukampis khititix mä qamir jikxatki ukax panpachanit sipansa juk'ampiwa.
19 Wawanaka, marka lurañasa, mä chachan sutipawa, ukampis jan juchani warmix panpachanit sipansa juk’amp jakt’atawa.
20 Vinompi, musicampix chuymaruw kusisiyi, ukampis yatiñ kankañ munañax panpachaniw juk'amp jach'a.
21 Pitampi, salteriompix muxsa q'uchunak tukuyi, ukampis mä suma laxraw panpachanix utji.
22 Nayramajj suma uñnaqt’anïñsa, suma uñnaqt’anïñsa muni, jan ukasti trigot sipansa juk’ampwa munaraki.
23 Mä amigosa, masipasa janipuniw jan walir puripkiti, ukampis panpachan jilïripax chachapampix mä warmiw utji.
24 Jilatanaka, yanapirinakax jan walt'äwinakan pachaparuw saykatapxi, ukampis limosna churañax panpachanit sipan juk'amp qhispiyani.
25 Qurimpi qullqimpiw kayurux sayt'ayi, ukampis iwxt'añax panpachanit sipan juk'amp jach'awa.
26 Qhapaq kankañampi ch'amampixa chuymaruw ch'amañchi, ukampis Tatitur axsarañaw panpachanixa, janiw Tatitur axsarañan pist'kiti, janirakiw yanap thaqhañas wakiskiti.
27 Tatitur ajjsarañajj mä suma huertaw, juparojj taqe jach’a kankañat sipansa imt’iwa.
28 Wawaja, jan limosna mayisir jaqen jakañap apt'amti; mayisiñat sipansa jiwañaw juk’amp askixa.
29 Khititejj yaqha jaqen mesapar qont’atäski ukajj janiw mä jakañapjam jakt’atäñapäkiti. Mayninakan manq'apampiw q'añuchasi, ukampis yatiñan jaqix suma uywat jaqiw uka tuqit amuyasi.
30 Mayt'asiñax jan p'inqan jaqin lakapanx muxsawa, purakapansti ninaw nakhanti.

CHAPTER 41

1 Jiwaña, kunjäm k'allk'u jumat amtasiñax mä jaqitakix, khititix yänakapan samarañan jakaski, khititix jan kuna llakisiñanïki, taqi kunan suma qamasir jaqitaki aycha!
2 Jiwaña, juman juchañchäwimax walikïskiwa, pisin jakasirinakataki, ukhamarak khititix ch'amapax tukusxi, jichhax qhipa pachankxi, taqi kunan t'aqhisiyata, ukhamarak khititix aynacht'ki, paciencia apt'aski ukataki!
3 Jiwañat juchañchatäñ jan axsaramti, jumat nayratpach jutirinakat amtasim; Tatitun juchañchäwipawa taqi jañchinakxaru —sasa.
4 ¿Kunatsa jumajj Alt’at Diosan kusisiñap contra sayt’askta? sepulturanjja janiw kuna jiskt’as utjkiti, jumajj tunka maranak jakasktati, jan ukajj patak maranak jakasktati, jan ukajj waranqa maranak jakasktati.
5 Juchararanakan wawanakapajj ajjtaskañawa, jan wali jaqenakan jakañ yatipki ukanakasa.
6 Juchararanakan wawanakapan herenciapajj t’unjatäniwa, wawanakapas wiñayatakiw q’añuchatäpjjani.
7 Wawanakax Diosar jan axsart’ir awkipat quejasipxaniwa, jupa layku jisk’achatäpxaniwa.
8 ¡Ay kunakïpxam, jan axsart'ir jaqinaka, Altu Pata Diosan kamachip apanukupkta! Jumanakatix jilxattapxätaxa, t'unjatäpxätawa.
9 Jumanakatix yuripxätaxa, mä maldición ukan yuripxäta.
10 Taqi aka uraqinkirinakax wasitat aka uraqiruw kutt'apxani, ukhamat jan wali jaqinakax maldicionat t'unjañkamaw sarapxani.

11 Jaqenakan llakisiñapajj janchipatwa parli, ukampis jucharar jaqenakan jan wali sutipajj chhaqtayatäniwa.
12 Sutimar uñjam; Ukasti waranq jach'a quri yänakat sipan juk'amp utjaskakiniwa.
13 Suma jakañax juk'a urunakakiw utji, ukampis suma sutix wiñayatakiw utjani.
14 Wawanaka, sumankañampi chiqañchapxam, imantat yatiñ kankañampi, jan uñjkañ yänakampi, ¿kuna askinakas panpachanix utji?
15 Khititejj jan amuyt'asirïñap imt'ki ukajja, yatiñap imantat jaqet sipansa juk'amp askiwa.
16 Ukhamasti nayan arsutaxarjamax p'inqachasipxam, taqi p'inqachasiñanak imañax janiw askïkiti. janirakiw taqi kunansa taqpachan askit uñjatäkiti.
17 Awki tayka nayraqatan q'añu jucha sarnaqañat phinq'achasipxam, mä p'iqinchirimpi, ch'amani jaqimpi k'arinak parlañat phinq'asipxam.
18 Juez nayraqatan mä juchat juchañchata; mä tama jaqi nayraqatan jan wali luratapat; masimar ukat amigoman nayraqatapan jan chiqapar sarnaqañat;
19 Kawkhantï jakaskta uka cheqat lunthatasiñatsa, Diosan cheqpach arust'äwipatsa, arust'äwipat lunthatasiñatsa. ukatsti codomampiw manq'ar takt'asiñama; ukat churañatakisa, katuqañatakisa jisk'achañasa;
20 Khitinakatix aruntt'apktam ukanakan nayraqatapan amukt'apxam. ukatsti mä q'añu warmir uñkatañataki;
21 Wila masimat jithiqtañataki; jan ukax mä t'aqa jan ukax mä regalo apaqañataki; jan ukax yaqha chachan warmipar uñkatañataki.
22 Jan ukax sirvientapamp chikachasiñapa, jan ikiñar jak'achasiñapataki. jan ukax amigonaka nayraqatan jisk'achañ arst'äwinaka; churañ tukuyatatsti, jan jisk'achasimti;
23 Jan ukax kuntix ist'kta uk wasitat arsuñasa, wasitat arsuñasa; ukat imantat yatiyäwinak uñacht'ayañataki.
24 Ukhamajj jumajj cheqpachapuniw phenq'achasïta, taqe jaqenakan munañapsa jikjjatäta" sasa.

CHAPTER 42

1 Ukanakat jan p'inqasimti, janirakiw khitirus jucha lurañapatak katuqañamäkiti.
2 Jach'a Diosan kamachipata, arust'äwipata; Diosar jan yäqirinakar chiqapar uñjayañatak taripäwi;
3 Yanapirinakamampi, sarnaqir masinakamar jakt'añat; jan ukax amigonakan herenciap churäwipat;
4 Balanzampi, pesonakampi chiqaparu; jan ukax walja jan ukax juk'a jikxataña;
5 Ukat aljirinakax jan kuns kamacht'asaw aljapxirïna; wawanakaru wal chiqañchaña; ukat mä jan wali uywan lakapar wilapar tukuyañataki.
6 Chiqpachan sarnaqañax wali askiwa, kawkhantï jan wali warmix utjki uka chiqana; ukatsti amukt'apxam, kawkhantix walja amparanakax utjki.
7 Taqi kuns jakthapita, pesaje ukar churapxam; taqi kuntix churkta, jan ukax katuqkta ukanak qillqat qillqt'am —sasa.
8 Jan p'inqasimti jan amuyt'irinakaru, jan amuyt'asir jaqinakar yatiyañataki, ukhamarak jach'a chuyman jaqinakar yatiyañataki.
9 Awkix phuchhapatakiw sartasi, jan khitis yatkasinxa; Uka warmir uñjañax ikiñ apt'asi, kunapachatix jisk'a imill wawax panqar jan tukusxañapataki; Jaqichatäxasa, jan uñisiñataki.
10 Virgenäkasin jan q'añuchatäñapataki, awkipan utapan jan usurïñapataki. Chachanïñasa, jan wali sarnaqañapataki; jaqichasxani ukhaxa, jan wawanïñapataki.
11 Jan p'inqan phuchharux sum uñjam, jan uñisirinakamar larusiñapataki, markan larusiñapataki, jaqinakar jisk'achañapataki, jaqinak nayraqatan jan phinq'achañapataki.
12 Janiw taqi cuerpon suma uñnaqt'anïtap uñjapxamti, janirakiw warminak taypin qunt'asipxamti.
13 Isinakat mä laq'ux juti, warminakat ñanqha lurañas juti.
14 Mä chachan suma chuymanïñapax juk'amp askiwa, suma chuyman warmit sipansa, mä warmit sipansa, p'inqachaña, jisk'achañ apaniri warmit sipansa.
15 Jichhasti Tatitun luratanakapat amtasï, kuntix uñjkta ukanak yatiyarakï: Tatitun arunakapan luratanakapax utji.
16 Khititix qhant'ki uka intix taqi kuns uñch'ukiski, luräwinakapas Tatitun jach'a kankañapamp phuqt'atawa.
17 Tatitux janiw qullan jaqinakar ch'am churkiti taqi muspharkañ luräwinakap yatiyañataki, taqi ch'aman Tatitux ch'amampiw utt'ayäna, kunatix utjki ukax jupan jach'a kankañapatakïñapataki.
18 Jupajj manqharu thaqki, chuymapsa thaqki, k'ari amtanakapsa sum amuyt'i, Tatitojj taqe kunatï uñt'atäki uk yati, akapachan unañchanakapsa uñjaraki.
19 Jupajj kunanakatï nayrajj paskäna, kunanakatï jutïrin paskani ukanak yatiyaraki, kunanakatï imantatäki ukanaksa uñacht'ayaraki.
20 Janiw kuna amuyupas qhispikiti, janirakiw kuna arus jupat imantatäkiti.
21 Yatiñ kankañan suma luräwinakapsa k'achacht'iwa, wiñayat wiñaykamaw jakaski, janiw kunas jupar yapt'atäkaspati, janirakiw jisk'achatäkaspati, janirakiw khiti iwxt'iris munaskiti.
22 ¡Taqi luratanakapax wali munatawa! ukat mä jaqix mä chispakamas uñjañapataki.
23 Taqe ukanakajj wiñayatakiw jakaski, taqeniw ist'asirïpjje.
24 Taqi kunas maynit maynikamaw pächasiñax utji, janiw kunsa pantjasir tukuykiti.
25 Maynikiw askinak sayt'ayi, jan ukax yaqhasti, ¿khitirak jach'a kankañap uñjasax phuqt'atäni?

CHAPTER 43

1 Jach'a jach'a jach'a tukuña, qhana alaxpachan suma uñnaqapa, jach'a jach'a tukuñapampi;
2 Intejj uñstkipanjja, mä muspharkañ instrumento uñt'ayi, uka instrumentojj Alajjpachankir Diosan luräwipawa.

3 Chika urux markaruw wañt'ayi, ¿khitirak uka jach'a thayampi q'añuchaspasti?
4 Mä jaqix horno phust'aski ukax junt'u lurañanakaniwa, ukampis intix qullunak kimsa kuti juk'amp phichhanti; nina vapores samsuña, ukat k'ajkir vigas apayani, ukax nayranakaruw ch'amakt'ayi.
5 Uk lurir Tatitux jach'awa; Jupan kamachiparjamax jank'akiw t'ijti.
6 Jupaw phajjsirojj tiempopar serviñatak luräna, ukhamat akapachan mä señaläñapataki.
7 Phajjsitjja fiestanakan chimpupawa, mä qhanajj jan pantjasirïñapatakiw juk'amp jisk'achasi.
8 Phaxsix sutipat uñt'atawa, jach'a jach'a tukusaw jilxattaski, alaxpachankir ejercitonakan mä instrumentopjama, alaxpachan qhant'ata.
9 Alaxpachan suma uñnaqt'apa, warawaranakan k'ajkir k'achacht'äwipa, Tatitun jach'a chiqanakapan qhant'ir k'achacht'äwi.
10 Qullan Diosan mandamientoparjamaw jupanakax sayt'asipxani, janirakiw qarjasipkaniti.
11 Arco iris uñtapxam, uka arco iris luririru jach'añchapxam; wali sumaw uka qhanan utji.
12 Alaxpacharux mä k'ajkir muyumpiw muyunti, Altu patankir jaqin amparanakapasti k'uchuruw muyunti.
13 Jupajj kamachiparjamaw ch'iyar ch'iyar ch'iyar ch'iyar tukuyi, jank'akiw juchañchäwipan llijullijunak khitharaki.
14 Uka tuqiw yänakax jist'arasi, qinayanakax jamach'inakar uñtataw jalnaqapxi.
15 Jach'a ch'amapampiw qinayanak ch'amañchi, chhijchhi qalanakasti jisk'a t'unjatawa.
16 Jupar uñjasajj qollunakajj khathati, munañaparjamaw sur toqenkir thayajj thayt'ani.
17 Qhixu qhixunakan thuqt'awipax aka uraqiruw khathatiyi: ukhamax anqax thayampi thayampi thayt'anir uñjañamawa: kunjamtï jamach'inakax t'ijt'ki ukhama, ukat uka ch'iyar ch'akhanakapaw ch'iwxataspa:
18 Nayrajj uka janq'o jallun suma uñnaqt'apa uñjasajj wal muspharayi, jallun purt'atapatjja, chuymajj wal muspharayi.
19 Q'añu q'ixu q'ixu q'ixu q'añunakjamarakiw uraqir warxati, q'añuchatäsax wali ch'ullqhi lawanak patxaruw qunt'asi.
20 Kunapachatï alay toqenkir thayajj thayt'ani, umajj ch'iyar ch'iyar tukusjje ukhajja, umajj taqe uma apthapitäkipanwa sayt'i, umarusti mä pectoral isimpi isthapiyaraki.
21 Qullunak nakhanti, wasar pamparus phichhantaraki, ch'uxña quqanakas ninar uñtataw nakhanti.
22 Taqinitak mä qullax mä ch'amakaw jank'ak juti, mä chhullunkhax junt'u thaya qhipat juti.
23 Ewxt'apampiw manqha manqharux samarañ churaraki, uka chiqansti islanak yapucharaki.
24 Lamar qotan barcot saririnakajja, kuna jan walinakas utji uk yatiyapjjewa. jinchusampi ist'asax wal muspharastanxa.
25 Ukanjja, muspharkañ luräwinakaw utji, kunayman animalanakasa, ballenanakas utjarakiwa.
26 Jupa tuqiw tukusiñapax suma phuqhasi, aruparjamaw taqi kunas utji.
27 Inas wal parlsna, ukampis jisk'achasksnawa, ukatwa mä juk'a arumpixa, taqinixa.
28 ¿Kunjamarak jupar jach'añchañänisti? Jupajj taqe luratanakapat sipansa jach'awa.
29 Tatitojj wali ajjsarkañawa, wali jach'arakiwa, ch'amapas wali muspharkañawa.
30 Kunapachatix Tatitur jach'añchapkäta ukkhaxa, kunjamtï lurañjamäki ukhamarjam jach'añchapxam; ¡Jichhas jupar jach'ar aptapxäta ukkhaxa, taqi ch'amam ch'amañchapxam, jan qarjasipxamti; Janipuniw jayarst'apkasmati —sasa.
31 ¿Khitis jupar uñjpacha, yatiyañataki? ¿Khitis jupar jach'añchaspa?
32 Ukanakat sipansa juk'amp jach'a yänakajj imantatänwa, mä qawqha luratanakap uñjtanjja.
33 Tatituw taqi kunsa lurawayi; Diosar yupaychirinakarux yatiñ kankañ churaraki.

CHAPTER 44

1 Jichhasti wali uñt'at jaqinakaru jach'añchañäni, khitinakatix nanakar yuripkistu uka awkinakasar jach'añchapxañäni.
2 Tatitux qalltatpach jach'a ch'amap tuqiw jupanak tuqi jach'a jach'a tukuñ lurawayi.
3 Khitinakatix reinonakapan apnaqapkän ukanaka, ch'amanïtapat uñt'at jaqinaka, amuyt'awinakapampix iwxt'apxirïna, profecía arunak yatiyapxirïna.
4 Marka p'iqinchirinakax ewjjt'anakaparjama, yatiñ yatiñanakaparjamaw markachirinakatak askïpxi, yatiñ kankañani, suma arunak yatiñ yatipxaraki.
5 Kunjamatix musican jaylliwinakap jikxatapxatayna, ukat jisk'a t'aqanak qillqat arsupxäna:
6 Qamir jaqinakax suma yänakampi phuqt'ata, jakañ utanakapan suman jakasipxi.
7 Taqe ukanakajj walja maranakan jach'añchatäpjjänwa, tiempopansa jach'añchatäpjjänwa.
8 Jupanakajj mä suti jaytawayapjje, ukhamat jach'añchatäpjjañapataki.
9 Yaqhepasti jan amtañ yatipki ukanakas utjarakiwa; jupanakax jiwarapxi, janis janis jiwapkaspa ukhama; ukat janis yuripkaspa ukhamaw tukupxi; ukat jupanakan qhipat wawanakapasti.
10 Ukampis jupanakax khuyapt'ayasiri jaqinakäpxänwa, chiqa kankañapax janiw armaskiti.
11 Wawanakapamp chikaw mä suma herenciax utjaskakini, wawanakapasti arust'äwi taypinkapxarakiniwa.
12 Jupanakan wawanakapasa, wawanakapasa jupanak laykuw sayt'asipxi.
13 Jupanakan wawanakapax wiñayatakiw qhiparapxani, jach'a kankañapas janiw chhaqtayatäkaniti.
14 Jupanakan janchinakapajj sumankañan imt'atäjjewa; ukampis sutipax wiñayatakiw jakaski.
15 Jaqenakajj yatiñ kankañapat yatiyapjjani, congregacionan jach'añchatäpjjatap uñacht'ayapjjarakiniwa.
16 Enoc chachajj Tatituruw kusisiyäna, ukatsti jaqokipatäjjänwa, taqe wawanakan arrepentisipjjañapataki.

17 Noé chachajj jan juchani, cheqapar sarnaqer jaqënwa; colerasiña pachansti akapach lanti katuntatänwa; ucat jupajj mä qhipharkir jaqenakjam aka orakeru jaytatäjjäna, umajj jutkäna ukhajja.
18 Jupampejj wiñay arust'äwiw utjäna, ukhamat taqe jaqenakajj jan mayampsa Uma Juiciompi jiwarapjjañapataki.
19 Abrahamax walja jaqinakan jach'a awkipänwa.
20 Jupasti jach'a Diosan kamachip phuqhäna, jupamp chikaw arust'äwir mantarakïna. uqhamarac yatjjatasinsti, Diosar taqe chuymaw jikjjatasjjäna.
21 Ukatwa Jesusax mä juramento tuqi säna: "Wawanakapampiw markanakar bendicini, oraqen laq'ar uñtataw waljaptani, wawanakapar warawaranakjam jach'ar aptani, lamar qutat qutaruw herencia katuqani" sasa. Jawirat qalltasa, aka uraqi jayp'ukama.
22 Isaacampiw Abraham awkip laykux taqi jaqin bendicionapsa, arust'äwipsa utt'ayäna, Jacobun p'iqip patxaruw sayt'ayäna. Jupax bendicionapan uñt'ayäna, ukat mä herencia chururakïna, ukat yänakap jaljarakïna; tunka payan tribunak taypinwa jupanakarux jaljtayäna.

CHAPTER 45

1 Jupasti mä khuyapayasir jaqiruw irpxaruwayäna, jupasti taqi jaqin munasiñap katuqäna, jupasti Diosan munatänwa, jaqin munatänwa, jupar amtañax wali askipuniwa.
2 Jupajj k'ajkir santo jaqenakar uñtasitaruw tukuyäna, jach'añcharakïnwa, uñisirinakapas jupar ajjsarasaw sayt'asipjjäna.
3 Jupajj arunakapampiw muspharkañanak tukjäna, reyinakan nayraqatapansa jach'añcharakïnwa, markapatak mä mandamiento chururakïna, mä qhawqha jach'a kankañapsa uñacht'ayarakïna.
4 Jupajj jan iyawsiri, llamp'u chuymanïtapatwa qollanar tukuyäna, taqe jaqenak taypit ajllïna.
5 Jupasti arup ist'ayäna, ch'amaka qinayaruw irpxaruwayäna, nayraqatapansa mandamientonak chururakïna, jakañ Leyimpi, yatiñampi, ukhamat Jacobur arust'äwinakap yatichañapataki, Israel markar taripäwinakap yatichañapataki.
6 Jupar uñtasit qullan Aaronar jach'añchäna, Leví tribunkir jilaparu.
7 Jupampejj wiñay arust'äwi luräna, ukatsti sacerdotet jaqenak taypinwa chururakïna; suma k'achacht'äwinakampiw k'achacht'äna, mä jach'a isimpiw isthapiyarakïna.
8 Juparojj mä suma jach'a kankañ uchäna; ukatsti suma isimpi, calzoncillonakampi, jach'a isimpi, efod ukamp ch'amañchäna.
9 Ukatsti granadanakampi, walja quri campananakampiw muyuntäna, ukhamat mä jach'a thuqt'äwi, templon ist'asiñapataki, markapan wawanakapar amtañataki.
10 Qullan isimp isthapt'ata, qurimpi, ch'uxña sedampi, morado bordadompi, taripañ pectorampi, Urim, Tumim ukanakampi.
11 K'ari wila k'achat k'achachata, k'ari ch'ikhi jaqin luratapa, suma qalanakampi, sellonakjam k'achacht'ata, qurimpi uchat qalanakampi, joya lurir jaqin luratapa, Israelan tribunakapan jakhüwiparjama, mä qillqat amtañataki.
12 Mitra patxaruw qurit lurat corona uchäna, ukansti Qullanäñaw qillqt'ata, jach'a jach'a tukuñ k'achacht'äwi, wali jila qullqin luräwi, nayranakan munañanakapa, suma, suma uñnaqt'ani.
13 Jupa nayraqatanjja, janiw khitis ukham uchasirïkänti, janirakiw khitis yaqha markankir jaqes uka isimp isthapt'asirïkänti, jan ukasti wawanakapasa, wawanakapan wawanakapakiw wiñayatak uchasïna.
14 Jupanakan sacrificionakapax sapa uruw pä kuti sapürunjam q'al tukjatäni.
15 Moisesax qullan aceitempiw qullan aceitempi jawq'jarakïna, wiñay arust'äwimpi, wawanakaparu, alaxpachax qhiparañapkama, jupar luqtapxañapataki, sacerdotet irnaqapxañapataki. ukatsti jaqinakar sutipxarux bendicipxam.
16 Taqe jakirinakatjja, Tatitur sacrificionak loqtañataki, incienso, suma q'apkir q'apkir q'apkir qollanak loqtañatakiw ajlliwayi, ukhamat markapar sumankthapiñataki.
17 Jupajj mandamientonakapsa, taripäwinak taypinsa munañanïñampiw churäna, ukhamat Jacoburux kunatï arsüki ukanak yatichañapataki, Israel markar kamachinakaparjam yatiyañapataki.
18 Jan uñt'at jaqinakaw wasaran jupar jan walt'ayapxäna, Datán, Abirón chachan jak'apankirinaka, Core markankir jaqinakas wali colerata, colerata.
19 Tatitojj uk uñjasaw juparojj chuym ust'ayäna, wal colerasisajj jupanacarojj nakhantayatäpjjänwa.
20 Ucampis jupajj Aaronar juk'amp jach'añchäna, mä herencia churäna, ukatsti nayrïr achunak churi. juk'ampirus jupax walja t'ant'a wakicht'äna.
21 Jupanakajj Tatitun sacrificionakapat manq'apjje, uka sacrificionaktï jupar churkäna uka sacrificionakatsa, wawanakaparusa.
22 Ukampis markan oraqenjja, janiw jupajj herencianïkänti, janirakiw marka taypinsa kuna herencianïkänti, Tatitu pachpaw jupatakejj herenciapäjje.
23 Kimsïristi, Eleazar chachan Finees yuqapawa, jupasti Tatitur ajjsarañat taqe chuymaw sayt'asïna, jan ajjsarasaw sayt'asïna.
24 Ukatwa jupampi sumankañ arust'äwix lurasïna, qullan utapansa, markapansa jilïripäñapataki, sacerdotet jutir wawanakapampi wiñayatak jach'añchatäpxañapataki.
25 Judá tribunkir Jesé chachan David yokapampi arust'äwiparjamaxa, reyin herenciapax wawanakaparukiw churatäñapa.
26 Diosax yatiñ kankañ churima, markapar chiqapar uñjapxañamataki, suma yänakapax jan chhaqtayatäñapataki, jach'a kankañapas wiñayataki.

CHAPTER 46

1 Jesusajj Nave yoqapajj nuwasïwinakan ch'amanirakïnwa, profecianak qellqasasti Moisesan

lantiw utt’ayasïna, Diosan ajllitanakapar qhespiyañatakejj jach’añchatäjjänwa, jupanak contra sayt’asipkäna uka uñisirinakatsa mutuyañataki. ukhamat Israel markar herenciapar utt'ayañataki.
2 ¡Kunjämarak jach'a jach'a tukuñ gat, kunapachatix amparanakap jach'ar aptasa, espadap jach'a markanakar luqxatasinxa!
3 ¿Khitis jupat nayrajj ukham sayt’äna? Tatitu pachpaw uñisirinakaparux jupan ukar irpäna.
4 ¿Janit intejj jupan ch’amapampi kutt’ankchïnjja? ¿janit mä urux pä urut sipans juk’amp jach’änti?
5 Jach'a Tatituruw art'äna, uñisirinakax taqi tuqit jupar t'aqhisiyapkäna ukhaxa; Jach'a Tatitux jupar ist'äna.
6 Ch'aman chhijchhi qalanakampiw jach'a chhijchhinakampi nuwasiñ jach'a markanakar tukjäna, Bet-horón chiqat saraqasinsti ch'axwirinakar t'unjarakïna, ukhamat markanakax taqi ch'amap uñt'apxañapataki, Tatitun nayraqatapan nuwasitap layku , ukat wali ch’amani Diosar arkäna.
7 Moisesan pachapanxa, Jefon chachan Caleb yuqapampix khuyapt'ayasiñampiw lurapxäna, tantachasirinakar saykatañataki, juchat jark'aqañataki, jan wali jaqinakarux samarañapataki.
8 Sojjta patak waranqa jaqenakatjja, kayukiw sarjjapjjäna, uka paninisti, lechempi, misk’impi jawq’ir oraqer irpañatakiw imatäpjjäna.
9 Tatitux Caleb chacharux ch'am churarakïna, jupasti chuymankipstañkamaw jupamp chik qhiparäna, ukhamat uka uraqin jach'a qullunakapar mantasin wawanakapax herenciapjam katuqapxäna.
10 Ukhamat taqe israelitanakajj Tatitur arkañajj walikïskatap amuyapjjañapataki.
11 Jueces ukanakatsti, sapa mayniw sutip uñt'ayapxäna, khitinakatix chuymapax jan q'añu juchar puripkatayna, janirakiw Tatitut jithiqtapkataynati, jupanakan amuyupax bendicitäpan.
12 Ch'akhanakapajj kawkhantï jakapkäna uka cheqat jiltapjjpan, jach’añchatäpkäna ukanakan sutipajj wawanakapan sutipamp ist’atäpan.
13 Tatitun profetapa Samuelux Tatitupan munatänwa, mä reino utt'ayäna, markapar apnaqir jilïrinakaruw ajllirakïna.
14 Tatitun kamachiparjamaw Tatitun juchañchäna, Tatitux Jacoburux respetompiw uñjäna.
15 Diosar jan jitheqtas sarnaqatapatjja, mä cheqpach profetjam uñt’atäjjänwa, aruparjamarakiw visionan Diosar jan jitheqtirïtap uñt’ayasïna.
16 Jupajj wali ch’amani Tatituruw art’asïna, uñisirinakapajj taqe cheqat jupar t’aqesiyapkäna ukhajja, ñuñuskir oveja loqtaskäna ukhajja.
17 Tatitux alaxpachat q'ixu q'ixu, wali jach'a arumpiw arup ist'ayasïna.
18 Tiro markankir jilïrinakaru, filisteonakan taqpach jilïrinakaparus t'unjänwa.
19 Janïr ikiskasasti, Tatitun nayraqatapansa, ajllitanakapan nayraqatapanwa arsüna: “Janiw khitin yänakapsa apt'kti, mä zapato apt'ata, janirakiw khitis jupar juchañchkänti” sasa.
20 Jiwañ tukuyatatsti, mä profecía arsüna, reyin tukusiñapsa yatiyäna, aka oraqetsa arup jach'at arsüna, ukhamat jaqinakan jan wali luräwinakap chhaqtayañataki.

CHAPTER 47

1 Uka qhipatsti Natanax Davidan urunakapan profecía arunak yatiyiriw sartasïna.
2 Kunjämtix sumankthapiñ waxt'äwit lik'i apsutäki ukhama, ukhamarakiw Davitax israelitanakat ajllitänxa.
3 Jupasti leonanakampiw anatirïna, kunjamtï uwijanakampi anatirïki ukhama.
4 ¿Janit mä jach'a jaqir jiwayatayna, kunapachatix jisk'a wawanïkäna ukhaxa? ¿Janit jaqinak taypit jisk'achañ apaqkatayna, kunapachatix qalamp amparap luqxatasin Goliat jach'a jach'a tukuñap tukjatayna?
5 Jupax wali jach'a Tatituruw jawsäna; kupi amparaparuw ch'am churäna uka ch'aman nuwasirir jiwayañataki, markapan wajjrap sayt'ayañataki.
6 Ukatsti jaqinakax tunka waranqa waranqa qullqimpiw jach'añchapxäna, Tatitun bendicionanakapampi jach'añchapxäna, jach'a jach'a tukuñ corona churatapata.
7 Jupasti uñisirinakaparux taqi chiqan t'unjäna, uñisirinakaparux filisteonakaruw tukjäna, jichhürkamaw wajjranakap t'aqanuqäna.
8 Taqe luratanakapanjja, jach’a jach’a tukur arunakamp jach’añchäna. taqe chuymaw q’ochunak q’ochuntäna, khitirutï jupar lurkäna ukaruw munasirakïna.
9 Altar nayraqatan q’ochurinak ucharakïna, ukhamat arunakapampi suma q’ochunak ist’apjjañapataki, sapa uru q’ochunakapan jach’añchapjjañapataki.
10 Jupasti jach'a phunchhäwinakap suma k'achacht'äna, jach'a urunakax tukuyañkamaw wakicht'äna, qullan sutip jach'añchañataki, templox alwatpach phust'asiñapataki.
11 Tatitux juchanakap apaqäna, waxrapsa wiñayatakiw jach'ar aptäna, reyinakan arust'äwip churäna, Israel markan jach'a tronop churarakïna.
12 Jupa qhipatsti mä yatiñan yuqall wawaw sartasïna, jupa laykusti qhispiyataw jakasïna.
13 Salomonax sumankañ pachan apnaqäna, jach'añchataw uñjasirakïna. Diosax taqiniruw muyuntayäna, sutipxarux mä uta lurañapataki, qullan utap wiñayatak wakicht'añapataki.
14 ¡Waynäkasin wali yatiñan jaqëyäta, uma jalsur uñtata, amuyt'añampi phuqt'ata!
15 Almamajj aka oraqpacharuw ch’amakt’ayäna, ch’amaka uñacht’äwinakampiw phoqantayäta.
16 Sutimax wali jaya islanakaruw saräna; sumankañama laykusti munatäyätawa.
17 Markanakajj jumat wal muspharapjjäna, q’ochunakamampi, säwinakamampi, uñacht’äwinakampi, qhanañchäwimpi.
18 Tatitu Diosan sutipjjaru, Israelan Tatitu Diosapa satäkis uka sutimpiw qori latajam apthapisma, qollqerus plomotjam waljaptayaraktajja.
19 Warminak nayraqatan alt'asiyäta, janchimampiw ist'ayatäyätamxa.
20 Jumaw jach'añchäwimarux q'añuchawaytaxa, wawanakamarus q'añucharaktawa, ukhamat wawanakamar colerasiñamataki, jan amuyt'asirïtamat llakisiñamataki.

21 Ukhamatwa uka reinojj t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqa t’aqanuqt’äna, Efraín markatjja kutkatasir mä reino apnaqarakïnwa.
22 Ukampis Tatitux khuyapayasiñapxa janipuniw apanukkaniti, janirakiw kuna luratanakapas t'unjkaniti, janirakiw ajllitanakapan wawanakapsa chhaqtaykaniti, khititix jupar munaski ukan wawanakapsa janiw apaqkaniti , ukat jupat mä saphiw Davitatakix utji.
23 Ukhamaw Salomonax nayra awkinakapamp chika samaräna, wawanakapatsti Roboam chacharuw jaytawayäna, jupax jaqinakan jan amuyt'asir jaqipänwa, jan amuyt'ir jaqiwa, jupasti ewxt'äwip tuqiw markar apanukuwayäna. Ukatsti Nabat chachan Jeroboam yokapaw Israel markar juchar puriyäna, jupasti Efraín chacharuw jucha lurañanak uñacht'ayarakïna.
24 Juchanakapajj walpun jiljjattawayjjäna, ukatwa uka oraqet jaqunukutapjjäna.
25 Jupanakasti taqi jan walinak thaqhapxäna, jupanakar mutuyañkama.

CHAPTER 48

1 Ukatsti Elias profetax ninar uñtataw sayt'asïna, arunakapax mä lamparar uñtataw nakhantäna.
2 Jupajj mä jach’a mach’aw jupanakar apantäna, taqe chuymaw jupanakar juk’amp jiljjattayäna.
3 Tatitun aruparjamaw alaxpach jist'antäna, kimsa kuti nina nakhantayarakïna.
4 ¡Elias, ¡kunj jach'a jach'a tukusma muspharkañ luräwinakamampixa! ¡Khitis jumar uñtasit jach’añchaspa!
5 Jupaw mä jiwat jaqir jiwatat jaktayäna, jiwatanakan chiqatsa jaktayäna, Alaxpachankir Diosan aruparjama.
6 Jupaw reyinakar t'unjäna, jach'a jach'a tukur jaqinakarus ikiñat apantäna.
7 Juparakiw Sinaí markan Tatitun tuqinuqt'atap ist'äna, Horeb markan mutuyasiñatak taripäwip ist'äna.
8 Jupaw reyinakaru ajlliwayi, jupar kutt'ayañataki, profetanakarus jupar qhipat atipjañataki.
9 Jupajj nina thayampi, nina nakhaskir caballonakan carropampiw apthapïna.
10 Jupanakasti, Diosan taripäwipan colerasiñap samarañapataki, awkin chuymap yuqapar kutt'ayañataki, Jacobun tribunakapar wasitat sayt'ayañataki.
11 Khitinakatix jumar uñjapktam, munasiñampi ikipki ukanakax kusisiñanïpxiwa. chiqpachapuniw jakañäni — sasa.
12 Elías satänwa, jupasti thaya thayt’anïnwa, Eliseosti ajayupampiw phoqantatäjjäna, jakaskäna ukhajja, janiw khiti p’eqt’irimpis chuym ust’ayaskänti, janirakiw khitis jupar ist’añ puedkänti.
13 Janiw kuna arus jupar atipkaspati; jiwatapatsti janchipax profecía arsüna.
14 Jupajj jakäwipan muspharkañanak luräna, jiwjjäna ukhajj luräwinakapajj wali muspharkañänwa.
15 Taqi ukanak uñjasax janiw jaqinakax arrepentisipkänti, janirakiw juchanakapatsa jithiqtapxänti, q'añuchatäñapkama, uraqipat apsutäñapkama, uraqpachar ch'iqintatäñapkama : 1.1.
16 Jupanakat yaqhepajj Diosan kusisiñap lurapjjäna, yaqhepasti juchanakapsa jiljjattayapjjäna.
17 Ezequiasajj markapar ch’amañcht’äna, uka marka taypiruw uma apt’äna, hierrompiw qala qalanak allsuyäna, uma phuch’unaksa lurarakïna.
18 Tiempopanjja, Senaquerib reyejj Rabsace chacharuw khithäna, ukatsti Sion marka contraw amparap luqtäna, jach’a jach’a tukusaw jach’añchasïna.
19 Ukapachaw chuymanakapasa, amparanakapasa khathatt'asipxäna, t'aqhisiyat warminakjama.
20 Jupanakasti khuyapayasir Tatituruw art'asipxäna, ukatsti amparanakap luqxatapxäna, ukspachaw Qullan Diosax jupanakar alaxpachat ist'äna, ukatsti Esay yatiyäwi tuqiw qhispiyäna.
21 Asirionakan ejercitoparuw nuwjäna, angelapasti jupanakar tukjarakïna.
22 Ezequiasajj Tatitur kusisiñap luräna, David awkipan thakinakapan ch’amanïrakïnwa, kunjamtï Esay profetajj siskäna ukhama.
23 Tiempopanjja, intejj qhepäjjaruw sarjjäna, ukat reyin jakäwipsa juk’amp jayaruw tukuyäna.
24 Jupajj wali suma ajayumpiw kuntï qhepat pasañapäkäna uk uñjäna, ukatsti Sión markan llakisipkäna ukanakarojj chuymacht’arakïna.
25 Kunatix wiñayatak pasañapäkän uk uñacht'ayäna, jamasat jan ukax kunapachas jutañapa.

CHAPTER 49

1 Josias chachat amtasiñajj kunjämtejj qollqe lurir jaqen luratäki uka q’apkir q’apkir q’apkir qollqemp sasiwa, taqe lakapanjja misk’ir uñtataw muxsa, vino manq’añan muxsa q’apkir q’apkir qullanakjam muxsarakiwa.
2 Jupajj jaqenakar Diosar kutt’ayañatakejj cheqaparjam sarnaqäna, jan wali lurañanaksa apanukurakïnwa.
3 Jupajj Tatituruw chuymap uñt’ayäna, jan wali jaqenakan tiempopansa Diosar yupaychañwa ch’amañchäna.
4 Taqeniw jan walin uñjasipjjäna, David, Ezequías, Josias, jan ukasti, Judá markan reyinakapas janiw phoqapkänti.
5 Ukatwa jupajj ch'amap mayninakar churäna, jach'a kankañapasti yaqha markar churarakïna.
6 Santuarion ajllit markap phichhantapxäna, callenakas ch'usaruw tukuyapxäna, Jeremías profetan profeciaparjama.
7 Jupanakasti jan walinak achikt'asipxäna, ukampis jupax mä profetänwa, taykapan purakapan qullanatänwa, saphitpach t'aqhisiyañataki, t'aqhisiyañataki, t'unjañataki. ucat jupajj sayt'ayasa, yapuchañataqui.
8 Ezequielaw uka k’ajkir vision uñjäna, uka visionasti querubines sat carron carropanwa uñacht’ayasïna.
9 Jallun uñnaqap taypin uñisirinakapat parläna, ch'iqa saririnakarus irparakïna.
10 Tunka payan profetanakat amtasiñax bendicitäpan, ch'akhanakapas wasitat ch'uxñaptayapxpan, Jacoburux chuymacht'apxäna, jan axsart'as suyt'äwimpiw qhispiyapxäna.
11 ¿Kunjamsa Zorobabel jach’añchañäni? jupasti kupi amparapan mä señalar uñtatänwa.

12 Josedec chachan Jesusapajj ukhamarakiw utjäna, jupajj tiempopanjja uta lurayäna, Tatitutak mä qollan templo sayt’ayarakïna, uka templojj wiñay jach’añchatäñapatakiw wakicht’atarakïna.
13 Chhijllatanaka taypinsti Neemias satänwa, jupasti wali uñt’atawa, jupaw t’unjatäki uka perqanak sayt’ayarakistu, punkunakas jark’aqenakwa sayt’ayäna, ukatsti t’unjatäpkäna ukanaksa wasitat sayt’ayäna.
14 Ukampis aka oraqenjja, janiw khitis Enocjam luratäkänti. Jupajj aka oraqet apsutäjjänwa.
15 Janirakiw mä waynax Josejam naskänti, jupax jilanakapan gobernadorapänwa, ch'akhanakapsa Tatitun uñjatarakïnwa.
16 Sem chachampi Set chachampejj jaqenakan wali jach’añchatäpjjänwa, Adanajj taqe kunatï utjki ukanakat sipansa juk’amp jach’añchatäpjjänwa.

CHAPTER 50

1 Simón jach'a sacerdote, Oniasan yuqapa, jupaw jakañapkamax wasitat uta askichäna, ukatsti Tatitun utapsa suma sayt'ayarakïna.
2 Jupa jak'ansti cimientotpach pä jach'a jach'a utaw sayt'ayasïna, uka jach'a pirqax templo muytapan utt'ayatänwa.
3 Jupan urunakapanjja, uma katoqañatak phuch'ujj lamar qotar uñtat brújula ukanïnwa, broncet lurat placanakampi.
4 Jupajj templo jan t’unjatäñapatakiw uñjäna, markar muyuntañatakejj ch’amañcht’arakïnwa.
5 ¡Jupajj santuariot mistusaw jaqenak taypin jach’añchatäna!
6 Jupajj mä qinay taypin alwa warawarar uñtataw uñjasïna, mä phajjsjam phoqantatänwa.
7 Kunjämtix Intix Jach'a Diosan templopar qhant'ki ukhama, mä arco iris k'ajkir qinayanak taypin qhant'ki ukhama.
8 Maran primavera urun rosas panqaranakar uñtata, uma jawiranak jak'an lirio panqaranakar uñtata, jallupachan incienso quqan ramanakar uñtata.
9 Incienso phukhun ninampi, inciensompi, k'ajkir quri phukhur uñtata, taqi kasta suma qalanakampi.
10 Mä suma olivo quqar uñtataw achunak ch'uxña, ciprés quqar uñtata, ukax qinaykamaw jilsu.
11 Jach'a isimpi isthapt'ata, jach'a jach'a tukuñ isimpi isthapt'ata, qullan altarar makhatasinxa, qullan isimpiw jach'añchatäna.
12 Sacerdotenakan amparapat manq'añanak apt'asisinsti, jupa pachpaw altar nina jak'an sayt'atäskäna, Libano markan mä cedro yuqall wawar uñtata. ukat kunjamtï palmeranakajj jupar muyuntapkäna ukhama.
13 Aaronan taqe wawanakapasti Israel marka nayraqatan jach’añchatäpjjänwa, Tatitun wajjt’anakapas amparanakapanjja.
14 Taqe ch'aman Diosan ofrendap k'achacht'añatakejja, altaran luqtañ tukuyäna.
15 Amparap luqxatasinxa, uva wilap warxatasinxa, altar kayuparuw mä suma q'aphir warxatäna, taqi kunat sipansa jach'a Reyiru.
16 Aaronan wawanakapasti jach'at arnaqasipxäna, qullqit lurat trompetanak phust'apxäna, jach'a jach'a thuqt'äwi ist'asiñapataki, jach'a jach'a tukuñ nayraqatan amtañataki.
17 Taqe jaqenakajj jank’akiw oraqer qont’asipjjäna, Taqe Ch’amani Diosapar yupaychañataki.
18 Q’ochurinakajj arunakapamp jach’añchasaw q’ochupjjäna, kunayman toqetwa muxsa q’ochunak q’ochupjjäna.
19 Jaqinakasti Tatitur jach'añchäwi tukuyañkama, Diosar yupaychañ tukuyañkamaw khuyapt'ayasiri Diosar mayisipxäna.
20 Ukatsti saraqasinxa, israelitanakan taqpach tamaparuw amparanakap luqxatäna, lakapampi Tatitur bendiciona churañataki, sutip layku kusisiñataki.
21 Jupanakasti payïr kutin yupaychañatakiw alt’asipxäna, ukhamat jach’a Diosan bendicionap katuqapxañapataki.
22 Jichhasti taqinin Diosapar jach'añchapxam, jupax taqi chiqan muspharkañanak lураraki, jupaw purakatpach jakäwinakasarux jach'ar aptaski, khuyapayasiñaparjamaw jiwasanakar yanapt'istu.
23 Jupaw kusisiñ churistu, Israel markan wiñayatak sumankañ utjañapataki.
24 ¡Jan wali khuyapt’ayasiñap uñacht’ayañatakejja, tiempopar qhespiyañasataki!
25 Pä kasta markanakaw chuymajan uñisiñapa, kimsïristi janiw mä markakïkiti.
26 Samaria qullun qunt'atanaka, filisteonak taypin jakirinaka, Siquem markan jan amuyt'asir jaqinaka.
27 Jerusalén markankir Sirac chachan Jesusajj aka libronjja, amuyt’asiñ yatichañ yatichäw qellqäna, jupajj chuymapat yatiñkankañwa wartäna.
28 Kusisiñaniwa khititix ukanak lurañan ch'amachaski ukaxa; Khititejj chuymapan ukanak imt’ki ukajja, yatiñaniruw tukuni” sasa.
29 Jupatejj ukanak lurchejja, taqe kunan ch’amanïniwa, Tatitun qhanapaw juparojj irpi, khititejj Diosar yupaychir jaqenakarojj yatiñ kankañ churi. Tatitun sutipax wiñayatak jach'añchatäpan. Amén, Amén.

CHAPTER 51

1 Sirac chachan Jesusan yoqapan mä oracionap. Tatitu, Rey, yuspagaräma, nayasti jach'añchäma, Qhispiyirixa, sutimaruw jach'añchsma.
2 Jumaw nayar arxatiri, yanapirixa, janchixar t'unjañatakisa, jan wali arunakampi, k'ari k'ari lakanakat jark'aqista, uñisirinakajarus yanapirijawa.
3 Juparakiw nayarojj qhespiyitu, sutiman walja khuyapayasiñanakaparjama, jach’a kankañapatsa, nayar manq’antañatak wakicht’atäpkäna ukanakan kisunakapatsa, jakañaj thaqirinakan amparapatsa, kunayman t’aqhesiñanakatsa qhespiyarakitu Utjitana;
4 Taqi tuqit nina ch'amakt'ayatapata, nina taypita, jan nayar naktayata.
5 Infiernon puraka manqhapatsa, q’añu arunakatsa, k’ari arunakatsa.

6 Mä jan wali arumpi reyir juchañchatapatjja, almajajj jiwañkamaw jak’achasiyäta, jakañajajj alaya infierno jak’ankjjänwa.
7 Jupanakajj taqe toqetwa muyuntapjjetäna, janiw khitis nayar yanapkänti, nayajj jaqenakan yanapt’ap thaqayäta, ukampis janiw khitis utjkänti.
8 Tatay, khuyapayasiñamatsa, nayra luratanakamat amuyt'ayäta, kunjämtix jumar suyt'apki ukanakar qhispiyasma, uñisirinakan amparapat qhispiyarakta.
9 Ukxarusti achikt'asiwinakax aka uraqit apthapta, jiwañat qhispiyatäñatak mayirakta.
10 Nayajj Tatitujan Awkiparuw art’asiyäta, t’aqesiñ urunakansa, jach’a jach’a tukur jaqenakan jan yanapkäna ukhasa, jan jaytanukuñapataki.
11 Sapüruw sutimar jach'añchä, yuspagarañamp jach'a q'uchunak q'uchurakï. Ukhamaw mayisitax ist'asïna:
12 Jumaw t'unjäwit qhispiyista, jan wali pachat qhispiyarakista, ukatwa yuspagaräma, jach'añchäma, sutip jach'añcharakïma, Tatitu.
13 Waynäkayäta ukhasa, jan ukajj yaqha markar sarkasasa, Diosar mayisisajj yatiñkankañapwa munayäta.
14 Nayasti templo nayraqatan jupa layku mayisïta, tukuykamaw thaqhaskakï.
15 Panqarat qalltasin uva puquñkamaw chuymaxax juparux kusisiyi, kayujax chiqa thakhinjam sarawayxi, waynäñatpachaw jupar thaqhawayta.
16 Nayajj jinchuj mä juk’a alt’asisaw jupar katoqt’asta, walja yateqañwa jikjjatarakta.
17 Nayasti askinak jikxatta, ukatwa yatiñ kankañ churitu ukar jach'añchä.
18 Nayajj jupar arknaqañwa amtayäta, kunatï askïki uk taqe chuymaw arkta. ukhamarakiw nayajj jan p’inqachatäkä” sasa.
19 Nayan almajax jupampiw ch'axwawaytxa, luratanakaxan chiqapar sarnaqataxa, alaxpachar amparanakaj luqxatta, jupat jan yatitax layku.
20 Nayajj jupar jak’achasiyätwa, juparusti q’oma jikjjatarakta, qalltatpach chuymajjajj jupamp chik mayachatätwa, ukatwa jan apanukutäjjäti.
21 Chuymajax jupar thaqkasax llakisiyätwa, ukatwa mä suma yänak jikxatta.
22 Tatituw mä aru churitu, mä aru churañajataki, ukampiw jupar jach'añchä.
23 Jan yatxatt'at jaqinaka, nayar jak'achasipxam, yatiqañ utan jakasipxam.
24 ¿Kunatarak jumanakasti q'añuchasipxtaxa, ¿kunatsa jumanakax sapxsma almanakamax wali umat pharjata?
25 Lakax jist'arasaw sista: “Jan qollqemp alasipxam” sasa.
26 Kunkam yugo manqhar uchasim, almamarux yatichañ katuqapxam, jupar jikxatañax ch'amakiwa.
27 Nayranakamamp uñjapxam, mä juk'a ch'amampi, walja samarañampiw nayar puriwayta.
28 Walja qollqempi yateqapjjam, jupat walja qori apsusipjjam.
29 Juman khuyapayasiñapat kusisipxam, jach'añchäwipat jan phinq'asipxamti.
30 Irnaqäwimxa sapa kuti irnaqt’am, tiempopar purisax jupaw premiom churapxätam.

Book of Baruch

Baruc chachan libropa

1 JAQTHAPI

1 Aka libron arunacapajja, Baruc chachan Nerias chachan yokapa, Masias chachan yokapa, Sedecias chachan wawapa, Asadias chachan wawapa, Quelcias chachan wawapa, Babilonia markan qillqkäna.
2 Phisqa mara, paqallqu uru, kuna pachatix caldeonakax Jerusalén markar katuntasin ninamp phichhantapxäna.
3 Baruc chachasti aka libron arunakwa liyt'äna, Judá markan reyipa Joaquim chachan Jeconias yoqapan ist'atapa, ukhamarak taqi jaqinakan ist'atapa.
4 Ukhamarus jach'a jilïrinakan ist'atapa, reyin yuqanakapasa, jilïrinakan ist'atapa, ukhamarak taqi jaqinakan ist'atapa, aynachat jach'a qullukama, Babilonian Sud jawir thiyankir taqi jaqinakan ist'atapa.
5 Ukapachaw jachapxäna, ayunapxäna, Tatitun nayraqatapan mayisipxäna.
6 Jupanakasti sapa maynin ch'amaparjamaw mä qullqi apthapipxäna.
7 Ukxarusti Jerusalén markaruw apayapxäna, Joaquim sat jach'a sacerdote, Quelcias sat chachan yuqapa, Salom chachan yuqapa, sacerdotenakaru, Jerusalén markan jupamp chik jikxatapkäna uka jaqinakaru.
8 Kunapachatix Tatitun utapan yänakap katuqäna, uka yänakax templot apsutänwa, Judá uraqir kutt'ayañataki, Siván phaxsin tunka uru, mä arunxa qullqit lurat yänaka, Sedecias Josiasan wawapajj Jadá markan reyipawa,
9 Uka qhipatsti Babiloniankir Nabucodonosor reyix Jeconias, jilïrinakaru, katuntat jaqinakaru, jach'a ch'amani jaqinakaru, uraqinkir jaqinakaru, Jerusalén markat apasxäna, ukat Babiloniaruw irpäna.
10 Jupanakasti sapxarakïnwa: —Qullqi apayanipxsma, nakt'ayat waxt'anaka, jucha t'aqhisiñanaka, incienso alañataki, maná wakichata, Tatit Diosan altarar luqtapxañamataki.
11 Babiloniankir Nabucodonosor reyin jakañapata, Baltasar yuqapan jakañapatsa mayipxam, ukhamat aka Uraqin jakañapataki, alaxpachan urunakaparjama.
12 Tatituw ch'am churistani, nayranakas qhant'ayarakistaniwa, Babilonia markan Nabucodonosor reyin ch'iwipampi, Baltasar yuqapan ch'iwipampi, walja urunak jupanakar luqtañäni, jupanakan nayraqatapan khuyapayasiñ jikxatañataki .
13 Nanakasti Tatitu Diosasaruw mayisipxarakim, Tatitu Diosasa contraw jucha lurapxta. jichhürkamasti Tatitun colerasiñapasa, colerasiñapasa janiw jiwasat jithiqtkiti.
14 Jumanakax aka libro liyt'apxäta, Tatitun utapan arsusipxañamataki, jach'a phunchhäwinakampi, jach'a urunakampi.
15 Jumanakasti sapxarakïtawa: ‘Tatitu Diosasan aski kankañapaxa, ukampis jiwasatakiw ajanunak mayjt'ayañaxa, jichhürunakanxa, Judá markankirinakataki, Jerusalén markankirinakataki.
16 Reyinakarusa, jilïrinakarusa, sacerdotenakarusa, profetanakarusa, nayra awkinakasarusa.
17 Tatitun nayraqatapan jucha lurapxta.
18 Jupar jan ist'asaw Tatit Diosasan arup ist'apkti, kawkïr kamachinaktix Diosax qhan churkistu ukarjam sarnaqañataki.
19 Tatitux nayra awkinakasar Egipto uraqit irpsuwaykäna uka urutpach jichhürkamax Tatit Diosasarux janiw ist'apkti, arup jan ist'asax janiw ist'apkti.
20 Ukatpï ñanqha jan walinaka, ñanqha ñanqhachäwisa, Tatitux Moisés luqtirip tuqi utt'ayäna, kunapachatix nayra awkinakasar Egipto uraqit irpkäna uka pacha, lechempi, misk'impi jawir uraqi churañataki ukax aka uru uñjañawa.
21 Ukampis janiw Tatit Diosasan arup ist'apkti, kunjämtix profetanakax nanakar khitankitu uka arunakaparjama.
22 Ucampis sapa mayniw jan wali chuymapan amuyuparjam sarnaqäna, yaqha diosanakar yupaychañataki, Tatitu Diosasa nayraqatan jan walinak lurañataki.

2 JAQTHAPI

1 Ukatpï Tatitux arunak phuqt'i, nanak contra, Israel markar juchañchir taripirinakasaru, reyinakarusa, jilïrinakarusa, Israel markankirinakaru, Judá markankirinakarusa.
2 Jach'a t'aqhisiñanak jiwasanakxar apaniñataki, janiw kunapachas alaxpachan jan walt'äwinakax utjkänti, kunjämtix Jerusalén markan paskäna ukhama, Moisesan Leyiparjama.
3 Mä chachax pachpa yuqapan aychap manq'añapataki, phuchhapan aychapsa manq'añapataki.
4 Jupanakarojj kawkïr reinonakatï jak’an utjkistu ukanakar ist’apjjañapatakiw katuyaraki, kawkhantï Tatitojj ch’eqt’ki uka jak’ankir jaqenakan jisk’achatäpjjañapataki, t’unjatäpjjañapataki.
5 Ukhamatwa jaqunukutäpjjta, janiw jach’ar aptatäpkti, Tatitu Diosasa contra jucha lurapjjataj layku, jupan arupar jan ist’asa.
6 Tatitu Diosasatakix aski kankañax utjiwa, ukampis jiwasatakis, nayra awkinakasatakis p'inqachawiw utji, jichhürunakan uñstaski ukhama.
7 Taqi uka jan walt'äwinakaw jiwasanakarux purini, Tatitux jiwasanak contraw arsüna
8 Ukampis janiw Tatitun nayraqatapan mayisipkti, sapa maynin ñanqha chuymanakapat jithiqtañataki.
9 Ukatpï Tatitux jan walinak uñjapxitu, Tatitux uka jan walinak apaniwayitu, Tatitux taqi luratanakapan chiqapar uñjatawa.

10 Ucampis janiw jupan arup ist'apkti, Tatitun mandamientonakaparjam sarnaqañasataki.
11 Jichhasti, Israelan Tatitu Diosapa, Egipto uraqit mä jach'a amparampi, jach'a amparampi, unañchanakampi, muspharkañanakampi, jach'a ch'amampi markamar irpsuwaytaxa. kunjämtix jichhürun uñstki ukhama:
12 Dios Tatay, nanakax jucha lurapxta, jan walinak lurapxta, taqi wakichäwinakaman jan chiqapar lurapxta.
13 Colerasiñamax nayat jithiqtpan, mä qawqhanikiw qhiparxapxta, kawkïr markanakatix ch'iqiyapkista ukanakanxa.
14 Tatay, mayisitanakaj ist'am, mayitanakajsa, juma layku qhispiyapxita, irpapkitu ukanakan nayraqatapan khuyapayasiñampi uñjapxita.
15 Ukhamat taqe aka oraqen yatipxañapataki juman Tatitu Diosätamxa, Israel markasa, wawanakapasa sutim uñt'atätap layku.
16 Tatay, qullan utamat uñtasim, ukat amuyt'apxita.
17 Nayranakam jist'arasin uñjam; Khitinakatix sepulturanakankapki uka jiwatanakax janiw Tatitur jach'añchapkaniti, janirakiw chiqapar uñjañsa churapkaniti.
18 Ukampis khititix wali llakitäki, jan ch'amanïki, jan ch'amanïki, nayranakapasa, manq'at awtjata almasa, jach'añchapxätamwa, chiqapar uñjapxätam Tatitu.
19 Ukatpï nanakax juma nayraqatan alt'at chuymamp achikt'asipxta, Tatit Diosaxa, nayra awkinakasansa, reyinakasansa aski luräwinakap layku.
20 Jumaw colerasiñamsa, colerasiñamsa nanakar apayanista, kunjämtix profetanakan yanapirinakam tuqi siskta ukhama.
21 Tatitojj akham siwa: “Babilonia markan reyipar serviñatakejj amparanakam alt’asim, ukhamatwa nayra awkinakamar churkta uka oraqen qheparapjjäta” sasa.
22 Jumanakatix Tatitun arup jan ist'apkäta, Babilonia markan reyipar yupaychañataki.
23 Judá uraqit, Jerusalén anqäxat, kusisiñ aru, kusisiñ aru, novian arupa, novian arup chhaqtayaña, uraqpachasti ch'usaruw tukuni ukankirinaka.
24 Ucampis janiw arup ist'apcäyätti, Babilonian reyipar yupaychañjja, ucatwa jumajj profetanaca servirinakam toqe arscäyäta uca arunacajja, reyinacan ch'akhanacapasa, nayra awquinacasan ch'akhanacapasa, uca arunacajj sum phoqapjjtajja jupanakan chiqapat apsutäpxañapawa.
25 Jupanakajj wali thayaru, aruman thaya thayaruw jaqunukutäpjje, mach'a t'aqhisiñampi, espadampi, usumpi jiwarapjjaraki.
26 Sutiman sutim uñt'atäki uka utasti, jichhürunakan uñjaski ukhama, Israelan utaparu, Judá markan jan wali luratanakap layku.
27 Tatitu Diosasa, jumaw nanakamp lurapxtaxa, taqi suma luräwinakamampi, taqi khuyapayasiñamampi.
28 Kunjämtix Moises uywatamar tuqi siskäyätaxa, kunapachatï kamachi qillqat israelitanakan nayraqatapan qillqañap siskäyät uka uruxa.
29 Jumanakatix arup jan ist'apkätaxa, chiqpachansa aka jach'a jaqinakax mä qawqha markanakaruw tukupxani, kawkirutix nayax jupanakar ch'iqiyañ munkta uka markanakaruw tukupxani.
30 Nayajj yattwa, janiw ist'apkituti, jan ist'añ munapjjatap layku, uka markajj qala chuyman markawa.
31 Jupanakasti yatipxaniwa nayan Tatitu Diosapätaxa, jupanakarux ist'apxañapatakiw chuyma churä.
32 Jupanakasti katuntat uraqin jach'añchapxitaniwa, sutixat lup'ipxaniwa.
33 Q'añu kunkapat kutt'anipxam, jan wali luratanakapat kutt'apxam, Tatitun nayraqatapan jucha lurir nayra awkinakapat amtasipxaniwa.
34 Kawkïr uraqitix Abraham, Isaac, Jacob nayra awkinakapar juramentompi arsuwaykäyät ukaruw kutt'ayä, jupanakasti uka uraqin apnaqiripäpxani.
35 Nayasti wiñay arust'äwiruw jupanakamp lurä, jupanakan Diosapäñajataki, jupanakajj markajäpjjaniwa, janiw mayampsa Israel markajarojj kawkïr oraqetï churkta uka oraqet jaqunukjjäti.

3 JAQTHAPI

1 Taqi ch'aman Tatitu, Israelan Diosapa, t'aqhisiyat ajayuw arnaqstam.
2 Tatay, ist'am, khuyapt'ayasim; Jumasti khuyapayasirïtawa, nanakat khuyapt'ayasita, juma nayraqatan jucha lurapxatax layku —sasa.
3 Jumax wiñayatakiw aguantaskta, nanakax q'al tukjapxarakta.
4 Taqi ch'amani Tatitu, Israelan Diosapa, jichhax ist'am jiwat israelitanakan, wawanakapan mayisitanakapxa, jupanakax juma nayraqatan jucha lurapxäna, janirakiw juman Diosapan arup ist'apkänti, uka jan walt'äwinakax jiwasaruw ch'amakt'ayistu .
5 Nayra awkinakasan jan wali luratanakapat jan amtasipxamti, jan ukasti jichha pachax ch'amamampi, sutimat lup'ipxam.
6 Jumaw Tatitu Diosaxätaxa, jumaruw jach'añchapxäma —sasa.
7 Uca laycuw jumajj ajjsarañam chuymanacarojj uchasta, nanacajj sutim art’asiyapjjsma, nanacajj katuntatäpcäyätanjja, jumar jach’añchapjjsma, nayra awkinakajan taqe jan wali luräwinakap amtasipjjayäta, jupanakajj juma nayraqatan juchar purt’asipjjäna.
8 Uñtapxam, jichhürus katuntatäsipktwa, kawkhantix jumax ch'iqiyapkista, jisk'achañataki, ñanqhachañataki,

ukhamarak payllatäñataki, awkinakasan taqi jan wali luräwinakaparjama, Tatitu Diosasat jithiqtirinaka.
9 Israel marka, jakañ kamachinak ist'apxam, yatiñ kankañ amuyt'añ ist'apxam.
10 ¿Kunjämarak Israel markaxa, uñisirinakaman uraqipankasma, yaqha markan chuymankipstatama, jiwatanakamp q'añuchata.
11 ¿Khitinakatix sepulturar sarapki ukanakamp chikat jakt'atätati?
12 Yatiñ kankañ phuch'u apanukuwaytaxa.
13 Jumatix Diosan thakipan sarnaqasmaxa, wiñayatakiw suman jakasisma.
14 Yatiqapxam kawkhans yatiñax utji, kawkhans ch'ama, kawkhans amuyt'añax utji; uqham yatiñamataki, kawkhansa jaya urunaka, jakañasa, kawkhansa nayran qhanapasa, sumankañasa" sasa.
15 ¿Khitis uka warmin kawkhantï jikjjataski? ¿Khitis uka yänakapar mantani?
16 ¿Kawkirus yaqha markanakan p'iqinchirinakapax tukupxi, khitinakatix aka uraqin jach'a animalanak apnaqapkän ukanakasa;
17 Khitinakatix alaxpachankir jamach'inakamp kusist'apxirïna, qullqi, quri apthapirinaka, ¿kunarus jaqinakax atinisipxi, jan tukuskir yänakapsa?
18 Khitinakatejj qollqempi trabajirïpkäna ukanaka, wali amuyumpi, luratanakapajj jan yatjjatañjam jaqenakäpjjänwa.
19 Jupanakajj chhaqtatäpjjewa, sepulturaruw saraqapjje, mayninakas jupanak lantiw makatapjje.
20 Waynanakax qhana uñjasaw aka uraqin jakasipxi.
21 Janirakiw thakinakapsa amuyapkänti, janirakiw katjapkänti.
22 Janiw Canaán markan ist'atäkiti, janirakiw Teman markan uñjatäkiti.
23 Aka uraqin yatiña thaqhir Agarenes, Meran, Teman aljirinaka, cuento qillqirinaka, jan amuyt'asis thaqhirinaka; janiw jupanakat maynis yatiñan thakip yatipkiti, janirakiw thakinakapsa amtapkiti.
24 ¡Israel, Diosan utapax wali jach'awa! ¡Kunja jach'as jupan utjki uka cheqasti!
25 Jach'a, janirakiw tukuskaniti; jach'a, ukat jan tupuñjama.
26 Qalltatpach wali uñt'at jach'a jaqinakaw utjäna, jupanakax wali jach'a jach'a jaqinakäpxänwa, nuwasiñ tuqit wali yatxatt'atäpxänwa.
27 Tatitux janiw khitinakarus ajllkänti, janirakiw yatiñan thak churkänti.
28 Jupanakajj jan yatiñanïpjjatap laykuw t'unjatäpjjäna.
29 ¿Khitirak alaxpachar makhatasinxa, qhixu qhixunak taypit irpsuwaypachasti?
30 ¿Khitis lamar qota makhatasinxa, jupar jikxati, q'uma quri layku apanisti?
31 Janiw khitis thakip yatkiti, janirakiw thakipsa amuykiti.
32 Ukampis khititix taqi kun yatki ukax jupar uñt'iwa, amuyt'apampirakiw jikxati.
33 Khititejj qhana apayanki ukajja, wasitatwa jawsi, ukatsti ajjsarañampiw jupar ist'i.
34 Warawaranakax relojanakan qhant'apxäna, kusisipxarakïnwa. Uqhämaraquiw jupanacajj jupanaca lurayirirojj kusisiñampi qhan uñacht'ayapjjäna.
35 Jupajj jiwasan Diosasawa, janiw khitis jupar uñtasit uñjatäkaniti
36 Jupajj yatiñan thakip yatjjatasaw Jacob esclavopar, munat israelitapar churi.
37 Uka qhipatsti, Jesusax aka uraqin uñacht'ayasïna, jaqinakamp parlt'arakïna.

4 JAQTHAPI

1 Akax Diosan mandamientonakapan libropawa, wiñay wiñayatak utjki uka kamachixa. ukampis khitinakatï jaytapki ukanakax jiwapxaniwa.
2 Jacob, kutikipstam, katthapisim, qhanan nayraqatapan sarnaqam, qhant'añamataki.
3 Janiw yaqha markar jach'añchañamäkiti, janirakiw kunatï jumatak askïki ukanaksa yaqha markar churañamäkiti.
4 Israel marka, kusisiñanïtanwa, kunanakatï Diosar kusisiyki ukanak yatiyapxistu.
5 Markaxa, Israel markar amtañataki, ch'amañcht'asipxam.
6 Jumanakax yaqha markanakar aljantatäpxtawa, janiw t'unjatäpxañamatakikiti, jan ukasti Diosar colerayapxatamatwa uñisirinakamar katuyatäpxtaxa.
7 Jumanakax Diosar sacrificionak luqtasax khitirutix lurapktam ukar chuym ust'ayapxtaxa, janiw Diosar sacrificio loqtasa.
8 Jumanakax wiñay wiñay Diosat armasipxtaxa, khititix jumanakar jilsuwayktam ukaru. Jumanakax Jerusalén markaruw llakisiyapxtaxa, khititix jumanakar uywipktam ukaru —sasa.
9 Diosan colerasiñap jumanakar jutaskir uñjasax akham sänwa: —Sion jak'ankir jaqinaka, ist'apxam, Diosax nayaruw jach'a llakisiyitu.
10 Nayax uñjtwa yuqanakajan, phuchanakajan katuntat uñjasipxatapa, wiñay Jaqix jupanakar katuntäna.
11 Kusisiñampiw jupanakar manq'ayawayta; ukampis jacht'asisaw jupanakar khithäna.
12 Janiw khitis nayat kusisiñapäkiti, mä viuda warmi, walja jaqinakat apanukut, wawanakaxan juchanakapat ch'usa qhiparayata. Diosan leyipat jithiqtapjjatap layku.
13 Jupanakajj janiw kamachinakap yatipkänti, janirakiw mandamientonakapan thakinakaparjam

sarnaqapkänti, janirakiw cheqapar sarnaqañan cheqañchañ thakinaksa sarapkänti.
14 Khitinakatix Sion jak'an jakapki ukanakax jutapxpan, yuqanakajan, phuchanakajan katuntat uñjasipxañapataki, Wiñay Diosax jupanakar katuntki uka pachat amtasipxam.
15 Jupajj jaya cheqatwa jupanakar mä markar puriyi, jan phenq'asiri, yaqha aru parlir marka, jupanakajj janiw jilïr jaqer respetkänti, janirakiw wawarus khuyapt'ayasipkänti.
16 Jupanakasti viuda warmin munat wawanakapar apasxapxi, jan phuchhani sapaki ch'usa wawar jaytawayapxi.
17 Ukampis ¿kunsa yanapt'irista?
18 Khititix uka jan walt'äwinak jumanakar apanki ukax uñisirinakaman amparapat qhispiyapxätam.
19 Wawanaka, sarapxam, sarapxam, nayasti ch'usa qhiparxtwa.
20 Nayajj sumankañ isi uchasta, oracionan ch'ukuñ isi uchasiyäta.
21 Wawanakaxa, ch'amañchasipxam, Tatitur art'asipxam, jupasti uñisirinakan ch'amapatsa, amparapatsa qhispiyapxätam.
22 Nayan suyt'äwijasti wiñay jakañankiwa, jupaw jumanakar qhispiyapxätam. ucat kusisiñajj nayarojj Qollanan jutquitu, cuna khuyapayasiñaw jumanacar niyaw Wiñay Qhispiyirisat jutani.
23 Nayaw jumanakar jachañampi, jachañampi khitanipksma, ukampis Diosax wiñayatakiw kusisiñampi, kusisiñampi wasitat nayar katuyapxitani.
24 Kunjämtix jichhax Sion jak'ankirinakax katuntat uñjasipktam ukhama, ukhamarakiw mä juk'a pachatak uñjapxätam Diosasat qhispiyasiñamxa, uka qhispiyasiñax jumaruw purini, jach'a jach'a kankañampi, Wiñay kankañampi.
25 Wawanakaxa, Diosan colerasiñap jumanakar jutkipan pacienciampi t'aqhisiyasipxam, uñisirimaw arknaqapxtamxa. Ucampis mä juk'a pacharuw t'unjäwip uñjäta, ukatsti kunkapar takt'arakïta" sasa.
26 Nayan munat masinakajax jan wali thakhinjam sarxapxi, uñisirinakan katjatäpki uka ovejanakjama.
27 Wawanakaxa, chuymacht'asipxam, Diosar arnaqasipxam, khititix akanak jumanakar apankistu ukat amtasipxäta.
28 Kunjämtix jumanakax Diosat jithiqtañ amtapkäyätaxa, ukhamarakiw kutt'anipxäta, tunka kuti juk'ampi thaqhapxam —sasa.
29 Khititix uka jan walt'äwinak jumanakar apanki ukax wiñay kusisiñampiw qhispiyasiñamampix apanipxätam.
30 Jerusalén marka, suma chuymanïñamawa, khititix uka suti churktam ukax chuymacht'ätamwa.
31 Khitinakatix jumar t'aqhisiyapktam, t'aqhisiyatamat kusisipki ukanakax wali llakitaw jikxatasipxi.
32 Wawanakamajj servipkäna uka markanakajj llakiskañawa.
33 Kunjamtï jupax t'unjatätam laykux kusisïna, t'unjatätamat kusisïna, ukhamarakiw t'unjatätapat llakit uñjasini.
34 Nayajj walja jaqenakan kusisiñap apaqä, jach'a jach'a tukutapajj llakisiñaruw tukuni.
35 Wiñay jakañatpach ninax juparuw purini, wiñayataki. Ucatsti walja maraw saxranakan jakañapa.
36 Jerusalén marka, inti jalsu tuqir uñtam, Diosan kusisiñap uñjam.
37 Uñtapxam, wawanakamax jutapxi, khitinakarutix khithkta ukanaka, jupanakax inti jalsu tuqit inti jalant tuqir Qullan Diosan arunakaparjam tantacht'ataw jutapxi.

5 JAQTHAPI

1 Jerusalén marka, llakisiña, t'aqhisiñ isi apsusim, wiñayatakiw Diosat jutir jach'a kankañapampi isthapt'asim.
2 Diosat jutir aski kankañapat pä isimp muyuntapxam. Wiñay Diosan jach'a kankañap p'iqimarux mä diadem uchapxam.
3 Diosax alaxpachankir taqe markanakaruw k'ajkirïtam uñacht'ayani.
4 Sutimax wiñayatakiw Diosan sutipachäni, aski kankañan sumankañapa, Diosar yupaychañ jach'a kankañapa.
5 Jerusalén, sayt'asim, sayt'asim, ukatsti inti jalsu tuqir uñtam, ukatsti uñjam wawanakamarux Qullan Diosan arupampix inti jalant tuqit inti jalsu tuqir tantacht'atäsipki, Diosat amtasisax kusisipxi.
6 Jupanakasti kayukiw jumat sarxapxäna, uñisirinakapan irpatäpxänwa, ukampis Diosax jach'a kankañampiw jupanakar irpani.
7 Diosax taqi jach'a qullunaka, jach'a quta thiyanak t'unjatäñapataki, vallenakan phuqhantatäñapataki, uraq tukuyañapataki, ukhamat Israel markax Diosan jach'a kankañapampi jan kuna usun sarañapataki.
8 Ukhamarus quqanaka, suma q'apkir quqanakas Israel markar ch'amakt'ayapxani, Diosan kamachiparjama.
9 Diosax Israel markarux kusisiñampiw irpani, jach'a kankañapampi, jupat jutki uka khuyapayasiñampi, chiqa kankañampi.

Letter of Jeremiah

Jeremías chachan cartapa

1 JAQTHAPI

1 Mä qillqat mä copia, Jeremiox khitinakarutï Babilonia markar katuntat irpatäpkäna ukanakar khithäna, ukhamat Diosan arsutaparjam uñt'ayañataki.
2 Dios nayraqatan juchanak lurapjjatamatjja, Babiloniankir Nabucodonosor reyin katuntat jaqeruw Babilonia markar irpapjjätam.
3 Babilonia markar puripkäta ukhajja, walja maranakaw ukan qheparapjjäta, mä arunjja, paqallq maranakaw ukan qheparapjjäta.
4 Jichhasti Babilonianjja, qollqe, qori, lawat lurat diosanakaruw uñjapjjäta, jupanakajj amparanakapar apt’ataw markanakar ajjsarayi.
5 Ukhamasti amuyasipxam, janirakiw yaqha markankirinakar uñtasitäpxañamäkiti, janirakiw jupanakat uñt'atäpxañamäkiti, jupanakan nayraqatapansa, qhipäxansa walja jaqinakar yupaychasir uñjapxäta ukhaxa.
6 Jumanakasti chuymanakaman sapxam: Tatay, jumaruw yupaychapxäma —sasa.
7 Nayan angelajajj jumampïskiwa, naya pachpaw almanakam uñjaskta.
8 Laxranakapasti, irnaqirix k'achacht'atawa, jupanakpachaw qullqimpi k'achacht'ata. ukampis k'arinakäpxiwa, janiw arsupkaspati.
9 Quri apt'asisaw mä virgen tawaqur uñtasit diosanakan p'iqinakapatak coronanak lurapxi.
10 Awisajja, sacerdotenakajj diosanakapat qori qollqe apt’asipjjarakiwa, ukat jupanak pachpaw churapjjaraki.
11 Jïsa, q'añu q'añu warminakarux churapxarakiniwa, jaqinakjamaw isimp k'achacht'ayapxani, qullqit lurat diosanaka, quri, lawat lurat diosanakjama.
12 Ukampis uka diosanakajj morado isimp isthapt’atäpkchisa, janiw q’añunakatsa, ch’ojjñanakatsa qhespipkaspati.
13 Jupanakajj templon laq’ap laykuw ajanunakap pichthapipjje, kunapachatï walja yänakajj utjki ukapacha.
14 Khititejj juchañchir jaqerojj jan jiwaykaspa ukajja, mä thujru apt’atawa, jupajj markan juezapäkaspas ukhama.
15 Kupi amparapanxa mä puñala, hacha apt'atawa, ukampis janiw nuwasiñata, lunthatanakatsa qhispiykaspati.
16 Jupanakajj janiw diosäpkaspas ukham uñt’atäpkiti.
17 Kunjamtï mä vaso apnaqki ukax p'akjatax janiw kuna askïkisa. ukhamarakiw diosanakapampix lurasi, kunapachatix templor sayt'atäpki ukkhaxa, mantanirinakan kayunakap taypin laq'ampi phuqhantat nayranakapaxa.
18 Kunjamtï reyir juchañchki uka jaqejj punkunakajj taqe cheqan imatäki ukhama, ukhamarakiw sacerdotenakajj templonakap punkunakampi, llawintanakampi, llawintanakampi, llawintapjje, ukhamat diosanakapajj lunthatanakampi jan q’añuchatäñapataki.
19 Jupanakarux velanak nakhantayapxi, jupanakpachat sipan juk'ampi, janiw maynirus uñjapkaspati.
20 Jupanakajj templon mä vigapar uñtataw sapjje, ukampis aka oraqet mistur yänakajj chuymanakaparuw ch’alljjtayasi sasaw sapjje. ukat kunapachatï jupanakar ukat isinak manq’apki ukhajja, janiw ukhamäkiti sasaw amuyapjje.
21 Templot mistur chhullunkhayampiw ajanunakapax ch'amakt'ayatäxi.
22 Cuerponakapan p’eqenakapanjja, ch’iwi, golondrina, jamach’inakaw qont’atäsipki, ukat pusinirakiw qont’atäsipki.
23 Jumanakax jan diosanakäpxatap yatipxasmawa.
24 Jupanakar suma uñnaqt'ayañatak jak'ankir quri, janitix q'añunak pichthapipkanixa, janiw qhant'apkaniti, ch'amakt'ayatpachas janiw uk amuyapkänti.
25 Kunanakatï jan samañajj utjki ukanakajja, wali jila alaniwa.
26 Jupanakasti amparanakaparu apkatatawa, janiw kayunakanïpkiti, kayunakampiw jaqinakar yatiyapxi, janiw kuna askis utjkiti.
27 Jupanakar luqtirinakax phinq'achasipxiwa, kuna pachatix uraqir liwxatasinxa, janiw jupanakpachat sartasipkaspati, janirakiw maynitix chiqak sayt'ayaskanixa, janiw jupanakpachax kuynt'apkaspati. jupanakpachaw chiqachasipxaspa, ukampis jiwat jaqinakjam churäwinak jupanak nayraqatan churapxi —sasa.
28 Kunanaktï jupanakar sacrificio loqtapki ukanakajja, sacerdotenakapajj aljasaw jan walinak lurapjje. ukhamarakiw warminakapas mä juk'a ch'uqi ch'uqi apthapipxi; ukampis pisinkirinakaru, jan ch'aman jaqinakarux janiw kuns churapkiti.
29 Uru usun warminakasa, wawanak taypinkir warminakas sacrificionakap manq'apxi, ukanak tuqiw jan diosanakätap yatipxasma, jan axsarapxamti.
30 ¿Kunjämarak dios satäpjjaspasti? kunatix warminakax qullqi, quri, lawa diosanak nayraqatan aycha churapxi.
31 Sacerdotenakajj templonakapan qont’atäsipki, isinak ch’iyjata, p’eqenakapasa, barbapasa khuchhurata, janiw kunas p’eqenakapar uchatäkiti.
32 Jupanakajj diosanakapan nayraqatapanwa arnaqasipjje, art’asipjje, kunjamtï jaqenakajj fiestan jiwatat lurapki ukhama.
33 Sacerdotenakasti isi apsusipxarakiwa, warminakarusa, wawanakaparus isimpiw isthapiyapxi.
34 Maynix jan walinak lurchi, jan ukax aski lurkchixa, janiw jupanakarux kutt'ayañjamäkiti.
35 Ukhamaraki, janiw qamirïñsa, qullqisa churapkaspati, maynitix mä arsüwi lurkaspa, janirak phuqkaspa ukaxa, janiw mayipkaniti.
36 Jupanakajj janiw khitirus jiwañat qhespiykaspati, janirakiw jan ch’amani jaqenakarojj ch’amani jaqenakat qhespiykaspati.

37 Janiw mä juykhurux uñjkaspati, janirakiw khitirus jan walt'äwin uñjasin yanapt'kaspati.
38 Jupanakajj janiw viuda warmirojj khuyapt’ayasipkaspati, janirakiw awki taykarus askinak lurapkaspati.
39 Madera diosanakapasti, qurimpi qullqimpi ch'uqt'at qalanakjamawa, jupanakar yupaychirinakax phinq'achasipxani.
40 Ukhamajj ¿kunjamarak mä jaqejj diosanakäpjjtwa sasin amuyaspa, caldeonakas jupanakar jisk’achapjjaspasti?
41 Jupanakatix mä amutu jaqir jan parlir uñjapxchixa, juparuw irpapxi, ukatsti Bel-ar achikt'apxi, jupar parlañapataki, amuyt'añjamäkaspas ukhama.
42 Ukampis janiw jupanakpachax uk amuyañjamäkiti, janiw jupanakar jaytanukupkiti, janiw yatiñ yatipkiti.
43 Warminakax thakinakan qunt'ataw q'añunak muyuntapxi, q'apkir qullanak q'apkir q'apkir qullanak phichhantapxi, ukampis maynitix uka chiqat sarir jaqimp irpata, jupamp chik ikirïchi ukhaxa, jaqi masiparuw jisk'acharaki, jupax janiw jupar uñtasit askïkaspas ukham uñjatäkiti , janirakiw cordón p’akjatäkänti.
44 Kunatix jupanak taypin luratäki ukax k'ariwa, ¿kunjamarak diosanakäpkaspas ukham amuyasispa, jan ukax sasispasti?
45 Jupanakajj carpinteronakatsa, qori luririnakatsa luratäpjjewa, janiw yaqhanakjamäpkaspati, trabajirinakan munañaparjama.
46 Khitinakatï jupanakar lurapki ukanakajj janipuniw jaya tiempo jakapkaspati; Ukhamasti, ¿kunjamarak jupanakat lurat yänakax diosanakäspasti?
47 Jupanakajj k’arinaksa, jisk’achasiñanaksa jaytawayapjjewa.
48 Kunapachatix kuna ch'axwäwis jan ukax jan walt'äwis jupanakar purinxi ukhaxa, sacerdotenakax jupanakkamaw aruskipt'asipxi, kawkhans jupanakamp chika imantasipxaspa.
49 Ukhamasti, ¿kunjamarak jaqinakax jan diosanakäpxatap amuyapxaspasti, janirakiw nuwasiñatsa, jan walt'äwinakatsa qhispiyasipkaspati?
50 Jupanakajj mä lawat luratätap laykojja, qollqempi, qorimpi ch’oqantatäpjjatap laykojja, k’arinakätap yatisiniwa.
51 Taqi markanakataki, reyinakatakis qhanpach uñacht'ayasini, jupanakax janiw diosanakäpkiti, jan ukasti jaqinakan amparapan luräwinakapawa, janirakiw Diosan luräwipax jupanakan utjkiti.
52 Ukhamasti, ¿khitirak jan diosanakätap jan yatkaspa?
53 Janirakiw uka uraqin mä rey utt'ayapkaspati, janirakiw jaqirus jallu churapkaspati.
54 Janirakiw jupanakan juchañchapkaspati, janirakiw kuna jan walsa askichapkaspati, jan ch'amanïsaxa.
55 Kunapachatix ninax lawat lurat diosanakan utapar purini, jan ukax qurimpi, qullqimpi imt'ata, sacerdotenakapax jaltxapxani, ukat qhispipxani. ucampis jupanacajj vigar uñtataw nakhantatäpjjani.
56 Jupanakasti janiw khiti reyirus uñisirinakarus saykatapkaspati, ¿kunjamarak diosanakäpkaspas ukham amuyasispasti, jan ukax sasispasti?
57 Janirakiw lawat lurat diosanakax qullqimpi, qurimpi imt'at diosanakax lunthatanakatsa, lunthatanakatsa qhispipkaspati.
58 Quri, qullqi, isimpi isthapt'atäpki ukanakax, ch'amaninakax apt'asisaw sarxapxi.
59 Uka k'ari diosanakat sipansa, ch'amap uñacht'ayir reyïñaw juk'amp askixa, jan ukax mä utan aski manq'añaw juk'amp askixa. jan ukax mä utan punkupäñapataki, uka k'ari diosanakat sipansa, ukham yänak imañataki. jan ukax mä palacion lawat lurat pilara, ukham k’ari diosanakat sipansa.
60 Inti, phaxsi, warawaranaka, k'ajkirïpki ukat lurañanakap lurir khithatäpki ukanakax ist'asirïpxiwa.
61 Ukhamarakiw llijullijux qhant'ki ukhax jank'akiw uñjañjama; ukatsti ukhamarakiw thayax sapa markan thayt’i.
62 Kunapachatix Diosax qinayanakax akapach muytapxañapatak mayki ukkhaxa, kunjämtix mayipki ukhamarjamaw lurapxi.
63 Qullunakaru, quqanak nakhantayañatakix alaxpachat khitat ninax kunjämtix siski ukhamarjamaw phuqhi.
64 Uqhamasti janiw diosanakäpkaspas ukham amuyañasäkiti, janirakiw kunatsa juchañchañjamäkiti, janirakiw jaqinakar askinak lurañsa puedipkiti.
65 Jupanakajj jan diosanakäpjjatap yatisajja, jan ajjsarapjjamti.
66 Jupanakajj janiw reyinakarus ñanqhachañsa, bendicipkaspati.
67 Janirakiw yaqha markanaka taypin alaxpachan unañchanak uñacht'ayapkaspati, janirakiw intix qhant'apkaspati, janirakiw phaxsjam qhant'apkaspati.
68 Jach'a animalanakax jupanakat sipan juk'amp sumawa, mä jamach'i manqhar mantasax jupanakpachaw yanapt'asipxaspa.
69 Ukhamasti, janirakiw jupanakarux diosanakätap uñacht'ayasktanti.
70 Kunjamtï pepino huertan mä ajjsarkañ animalajj jan kuns imki ukhama.
71 Ukhamarakiw madera diosanakapax qullqimpi, qurimpi imt'ata, huertan janq'u ch'aphir uñtatawa, uka ch'aphiruw taqi jamach'inakax qunt'asipxi. ukhamarakiw mä jiwat janchiru, inti jalsu tuqir ch'amakar puriñkama.
72 Jumanakax jan diosäpxatap uñt'apxäta, uka k'ajkir wila ñik'utan isthapitapa, ukatsti jupanakpachaw manq'antatäpxani, ukat pampan jisk'achatäpxani.
73 Ukhamasti chiqapar uñjir jaqix juk'amp askiwa, khititix jan idolonakanïki ukaxa, jupasti jan jisk'achañat jayaruw purini.

Azarías chachan mayisïwipa

1 JAQTHAPI

1 Nina taypin sarnaqapxäna, Diosar jach'añchasa, Tatitur jach'añchasa.
2 Azariasasti sayt'asisinx ukham mayisïna. ukatsti nina taypin lakap jist'arasaw säna:
3 Awkinakasan Tatit Diosaxa, jach'añchatätawa, sutimax wiñayatakiw jach'añchatäñapa, jach'añchatäñapa.
4 Taqi kuntix lurapkta ukanakax chiqapar uñjatätawa.
5 Taqi kunanaktix nanakar apankista, nayra awkinakasan qullan markaparu, Jerusalén markan, chiqpach taripäwip phuqhawayta, chiqaparjama, taripäwiparjamaw taqi ukanak juchanakas laykux puriyista.
6 Nanakax jucha lurapxta, jucha lurapxta, jumat jithiqtasa.
7 Taqe kunansa p'akintapjjtwa, janirakiw mandamientonakamar ist’apkti, janirakiw ist’apkti, janirakiw kuntï siskta ukhamarjam lurapkti.
8 Ukhamasti, taqi kuntix nanakar apankista, taqi kuntix nanakar lurapkista ukanaksa, chiqpach taripäwimpiw lurawaytaxa.
9 Jumaw jan wali uñisirinakan amparapar katuyapxista, Diosar apanukuñ uñisirinaka, jan chiqapar uñjir reyiru, taqi akapachan jan wali jaqiru.
10 Jichhasti janiw lakax jist'arañjamakiti, luqtirinakamatakix mä p'inqa, jisk'achatäpxtwa; Jumar yupaychirinakarusa —sasa.
11 Ukampis janiw sutim laykux q'al katuntapxitati, janirakiw arust'äwimsa chhaqtayapxamti.
12 Jan khuyapt'ayasiñam nanakat jithiqtapxamti, munat Abraham layku, Isac uywatama layku, qullan Israel layku.
13 Jupanakarusti arsüta, jupanakarux alaxpachan warawaranakar uñtata, lamar quta thiyankir ch'allanakjam jilxatayapxäta” sasa.
14 Tatay, jiwasax taqi markanakat sipan juk'amp jisk'achatätanwa, juchanakas laykuw akapachan akapachan jak'achasipxta.
15 Jichha tiemponjja, janiw mä príncipe, profeta, p’eqt’iri, nakt’ayañ wajjt’a, sacrificio, ofrenda, incienso, ni sacrificio loqtañataki, khuyapt’ayasiñatakis utjkiti.
16 Ukhamäkipansa, arrepentisit chuymampi, alt’at chuymampi katoqatäñäni.
17 Kunjamtï ovejanakampi, vacanakampi nakt'ayat waxt'anak luqtapki ukhama, ukhamarak tunka waranqa lik'i ovejanakan nakt'ayat wilañchanak luqtatäki ukhama, jichhürunakanx wilañcha luqtañax juman nayraqataman utjpan, nanakax jumar arknaqapxañamataki, janiw ukham phinq'achatäpkaniti jumar atinisipjjam.
18 Jichhasti taqe chuymaw arkapjjsma, jumar ajjsarapjjsma, ajanum thaqapjjsma.
19 Jan phinq'achapxitati, jan ukasti khuyapayasiñamarjam sarnaqapxita, khuyapayasiñamarjama.
20 Muspharkañ luräwinakamarjam qhispiyapxita, sutimar jach'añchapxita, Tatitu.
21 Taqi ch'amapampi, ch'amapampix p'inqachatäpxpan, ch'amapas t'unjatäpan;
22 Juma sapa Diosätamsa, taqi akapachan jach'a kankañapat yatipxpan.
23 Reyin yanapirinakapasti, rosinampi, ch'uqimpi, remolquempi, jisk'a lawampiw horno junt'uchañ jan jaytapkänti.
24 Uka ninax pusi tunka llätunkani metronak horno patxaruw jalsuwayxäna.
25 Uka chiqat sarasinsti, horno jak'an jikxatkäna uka caldeo jaqinakarux phichhantawayi.
26 Ucampis Tatitun angelapaw Azariasampi, masinakapampi chika hornoru saraqasin nina nina nakhantayäna.
27 Ukatsti horno taypirojj mä thaya thayt’irïkaspas ukhamwa luräna, ninajj janiw jupanakar llamkt’känti, janirakiw usuchjaskänti ni llakisiykänti.
28 Ukatsti kimsanix mä lakapjamaw jach'añchapxäna, jach'añchapxäna, jach'añchapxarakïna:
29 Awkinakasan Tatitu Diosapa, jach'añchatätawa, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchatäñama.
30 Jach'a sutimax jach'añchatawa, qullan sutimax wiñayatakiw jach'añchatäñasa, jach'añchatäñasa.
31 Qullan jach'a kankañan templopanxa, jach'añchatätawa, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchatäta, jach'añchatäñamataki.

32 ¡Kusisiñaw jumajj manqha manqha uñch'ukiskta, querubines sat animalanak patjjan qont'asirïtajja, wiñayatakiw taqe kunat sipansa jach'añchatäñama, jach'añchatäñamarakiwa.
33 ¡Reinoman jach'a qunuñan qunt'atätawa, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchatäta, jach'añchatäñamataki.
34 Alaxpachankir alaxpachan jach'añchatätawa, taqi kunat sipansa, wiñayatakiw jach'añchatäta, jach'añchatäñamataki.
35 Tatitun taqi luratanakama, Tatitur jach'añchapxam;
36 Alaxpachanaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
37 Tatitun angelanakapa, Tatitur jach'añchapxam;
38 Alaxpachankir taqi uma, Tatitur jach'añchapxam;
39 Tatitun taqi ch'amaninaka, Tatitur jach'añchapxam;
40 Inti phaxsi, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
41 Alaxpachankir warawaranaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
42 Tatitur jach'añchapxam, taqi kunat sipansa, wiñayatak jach'añchapxam.
43 Taqi thayanaka, Tatitur jach'añchapxam;
44 Nina, junt'u, Tatitur jach'añchapxam, jach'añchapxam, jach'añchapxam abo ve taqi kunas wiñayataki.
45 Juyphi pacha, jallupacha, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
46 Jumanaka, q'añunaka, thayanaka, Tatitur jach'añchapxam;
47 Arumanaka, urunaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
48 Qhana, ch'amaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
49 Jumanaka, thaya thaya, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
50 Jumanaka, thaya, chhijchhi, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
51 Qhixu qhixunaka, qinayanaka, Tatitur jach'añchapxam;
52 Uraqix Tatitur jach'añchpan, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
53 Qullunaka, jisk'a qullunaka, Tatitur jach'añchapxam;
54 Taqi kunatix aka uraqin jiltaski, Tatitur jach'añchapxam;
55 Qullunaka, Tatitur jach'añchapxam: Jupar jach'añchapxam, taqi kunat sipans wiñayatak jach'ar aptapxam.
56 Lamar qotanaka, jawiranaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
57 Ballenanaka, uma taypin sarnaqirinaka, Tatitur jach'añchapxam;
58 Taqi alaxpachankir jamach'inaka, Tatitur jach'añchapxam;
59 Taqi uywanaka, uywanaka, Tatitur jach'añchapxam;
60 Jaqin wawanaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
61 Israel, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
62 Tatitun sacerdotenakapa, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
63 Tatitun luqtirinaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
64 Jumanaka, aski jaqin ajayunakapa, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
65 Jumanakax qullan, alt'at chuymani jaqinaka, Tatitur jach'añchapxam, wiñayatakiw taqi kunat sipansa jach'añchapxam.
66 Ananías, Azarias, Misael, Tatitur jach'añchapxam, jach'añchapxam, taqi kunat sipansa wiñayatak jach'añchapxam, jupaw infiernot qhispiyistu, jiwañat qhispiyistu, horno taypit qhispiyarakistu nina nakhaskir nina taypitwa qhispiyistu.
67 Tatitur yuspagarapxam, khuyapayasirïtap layku, khuyapayasiñapax wiñayatakiw utjani.
68 Taqi jumanaka Tatitur yupaychirinaka, diosanakan Diosapar jach'añchapxam, jach'añchapxam, yuspagarapxam, khuyapayasiñapax wiñayatakiw utjani.

SUSANNA KULLAKA

1 JAQTHAPI

1 Babiloniansti Joacim sat mä chachaw jakasïna.
2 Ukatsti mä warmiruw casarasïna, Susana satänwa, jupasti Quelcias chachan phuchapänwa, jupasti wali suma uñnaqt'anïnwa, Tatitur ajjsarirakïnwa.
3 Awk taykapasti aski jaqinakäpxänwa, Moisesan kamachiparjamaw phuchapar yatichapxäna.
4 Joacim chachajj wali qamir jaqënwa, utapamp chika suma huertanïnwa. kunattix taqi jaqinakat sipansa juk’amp jach’añchatäxänwa.
5 Uka pachpa maranjja, jaqenakat pä nayra jaqenakaw juezanakjam utt’ayatäpjjäna, kunjamtï Tatitojj siskäna ukhama, Babiloniat jan wali lurañajj nayra juezanakatwa jutäna, jupanakajj marka apnaqerinakäpkaspas ukhamänwa.
6 Jupanakasti Joacim chachan utapanwa walja yänak imapxäna, ukat taqi khitinakatï juchanïpkäna ukanakax jupanakar jutapxäna.
7 Chika urun jaqinakax sarxapxäna ukhaxa, Susanax chachapan jardinaparuw sarxäna.
8 Uka pä jilïrinakax sapa uruw mantaskir uñjapxäna. ukhamatwa jupanakan munañanakapax jupar wal ch’allxtayäna.
9 Jupanakasti amuyunakap mayjt'ayapxäna, nayranakapsa maysaruw kutt'xapxäna, ukhamat jan alaxpachar uñtañataki, janirakiw chiqa taripäwinakat amtañataki.
10 Panpachaniw uka warmin munasiñapat usuchjatäpkchïnjja, janiw maynis maynit maynikam llakip uñacht’ayañ ajjsarkänti.
11 Jupanakajj munañap yatiyasajj phenq’asipjjänwa, jupamp chik sarnaqañ munapjjatap layku.
12 Ukampis jupanakajj uka warmir uñjañatakejj urut urur taqe chuymaw uñch’ukipjjäna.
13 Maynix mayniruw säna: —Jichhax utar sarxañäni, manq'añ horasäxiwa —sasa.
14 Ukat mistusax maynit mayniruw jaljtapxäna, ukat kutt'anisin pachpa chiqaruw puripxäna. Ukat maynit maynikamaw kunatsa ukham lurapxi uk jiskt'asipxäna, ukatsti munañanakap uñt'apxäna, ukat panpachaniw mä pacha utt'ayapxäna, kunapachatix jupa sapak jikxatapxañapataki.
15 Jupanakasti mä suma jayp'u jayp'ukamaw nayrjax pä sirvientanakampi mantanïna.
16 Ukanjja, janiw mä cuerpojj utjkänti, jan ukasti pä jilïrinakaw jupar uñjapjjäna.
17 Ucatsti sirvientanakaparojj sänwa: —Aceite, jariña t'ant'a apanipjjeta, jardinan punkunakapsa jist'antapjjam, ukhamat jariqañajataki —sasa.
18 Jupanakasti kunjämtix jupax siskän ukhamarjamaw lurapxäna, huertan punkunakap jist'antapxäna, ukat kuntï jupax siskän uk apaniñatakiw punkunak jist'antapxäna.
19 Sirvientanakax sarxapxäna ukhaxa, pani jilïrinakax sartasisin t'ijtxapxäna, akham sasa.
20 Uñtapxam, huertan punkunakapax jist'antatawa, janiw khitis uñjkistaspati, nanakax jumaruw munasipxsma; ukatwa iyaw sapxita, nanakamp chik ikisipxam.
21 Jumatix jan munkstaxa, mä waynaw jumamp chikäskatap yatiyapxäma.
22 Ucat Susanajj jacht'asisaw säna: —Nayajj taqe toqet llakt'ataw uñjasta, nayatejj ukham luräjja, nayatakejj jiwañawa, janitejj lurkäjja, janiw jumanacamat qhespiykiristti —sasa.
23 Tatitun nayraqatapan jucha lurañat sipansa, jumanakan amparamar purt'asiñax juk'amp askiwa.
24 Ukham sasaw Susanax jach'at art'äna, uka pani jilïr irpirinakasti jupa contraw art'asipxäna.
25 Ukatsti mayniw t'ijtäna, ukat huertan punku jist'ararakïna.
26 Utan yanapirinakapax huertan arnaqasitap ist'asinsti, uta punkuruw jank'ak mantapxäna, kuntix warmir lurapki uk uñjiri.
27 Jilïr irpirinakax uka jan walt'äwip yatiyapxäna ukhaxa, uywatanakax wal phinq'asipxäna, janiw kunapachas Susanat ukham yatiyaskänti.
28 Qhepürojja, jaqenakajj Joacim chachapan jak’apar tantachasipkäna ukhajja, Susana warmir jiwayañatakejj jan wali amtampiw jutapjjäna.
29 Jaqenak nayraqatan sapjjarakïnwa: —Susanaruw khithapjjam, jupasti Quelcias chachan phuchapänwa, jupasti Joacim chachan warmipänwa —sasa. Ukat ukhamaw khithapxäna.
30 Ukatsti awkipampi, taykapampi, wawanakapampi, taqi wila masinakapampix jutapxäna.
31 Susanax wali suma uñnaqt'an warminïnwa, wali suma uñnaqt'anirakïnwa.
32 Uka ñanqha jaqinakax ajanupar ch'uqt'ayasipxañapatakiw kamachipxäna, (kunatix jupax llawuntatänwa) suma uñnaqt'apamp phuqt'atäpxañapataki.
33 Ukatwa amigonakapasa, jupar uñjirinakasa jachapjjäna.
34 Ukatsti uka pani jilïrinakax jaqinak taypiruw sayt'asipxäna, ukat amparanakap p'iqipar uchapxäna.
35 Uka warmisti jacht'asisaw alaxpachar uñtäna, chuymapax Tatitur atinisitap layku.

36 Jilïr irpirinakasti sapxarakïnwa: —Sapakiw huertan sarasipkayäta, uka warmix pä sirvientampiw mantanipxäna, ukat huertan punkunakap jist'antasinx sirvientanakaruw khithapxäna —sasa.
37 Ukan imantat mä waynaw jupar jak'achasisin ikirïna.
38 Uka jan walinak uñjasajja, huertan mä esquinapan sayt’atäsipkayäta ukanakajj jupanakar t’ijtjjapjjta.
39 Jupanakar uñjasax janiw uka jaqirux katxaruñjamäkänti, jupax nanakat sipan juk'amp ch'amanïtaynawa, ukat punku jist'arasaw mistuwayxäna.
40 Ukampis uka warmir irpkasax khitis uka waynax uk jiskt'apxta, ukampis jupax janiw yatiyañ munkänti.
41 Jach'a tantachasirinakasti, jilïrinaka, taripirinakjamaw jupanakarux iyawsapxäna.
42 Ucat Susanajj jach'at art'asïna: —Wiñay Diosay, jumajj imantat yatkta, taqe kunsa janïr utjkasajj yattawa.
43 Jumajj yatisktawa, naya contrajj k’ari arunak arsupjjatapjja, nayajj jiwañajawa. ukampis janipuniw kunjamtï uka jaqinakax jan wali amtampi naya contra amtapkitu ukham lurkti.
44 Tatitux uka warmin arup ist'äna.
45 Ukatsti Jesusax jiwayañatak irpatäxäna ukhaxa, Tatitux qullan ajayuparuw sartayäna, Daniel sutini waynaru.
46 Jupasti jach'at art'äna: “Aka warmin wilapat q'umachatätwa” sasa.
47 Taqe jaqenakajj jupar uñkatasaw sapjjäna: “¿Kuna sañs muni aka arunak arsutamajja?”
48 Ukat Jesusax jupanak taypin sayt'atäsin säna: —¿Israelitan wawanaka, ¿jumanakax jan amuyt'asirïpxtati, Israelan mä phuchhaparus juchañchapxtaxa?
49 Juchañchäwi chiqar kutt'apxam, jupanakarux k'arimp arsusipxi.
50 Ucatwa taqe jaqenakajj jank’ak kutt’apjjäna, jilïrinakajj jupar sapjjäna: “Jutam, nanak taypin qont’asim, uñacht’ayapjjeta, Diosajj mä jilïr irpirit jach’añchtam laykuw” sasa.
51 Ukat Danielax jupanakar säna: —Aka paninix maynit maynikam jayarst'ayapxam, nayasti jupanakar uñakipapxä —sasa.
52 Jupanakasti maynit maynikam t'aqanuqtasinxa, jupanakat mayniruw jawsasin säna: —Jan wali luräwinakan chuymankipstat jaqi, jichhaw nayra juchanakamax qhanstawayxi —sasa.
53 Jumaw k'ari juchañchasta, jan juchaninakarus juchañcharakta, juchaninakarus antutxaraktawa. Tatitusti siskchixa: ‘Jan juchaniru, aski jaqirus janiw jiwaykätati’ sasa.
54 Jichhasti, jumatix jupar uñjstaxa, sapxita: “¿Kuna quqa manqhansa jupanakar tantacht'asir uñjta?” Khitis jaysäna: Mä mastu quqa manqhanxa.
55 Danielax sänwa: —Walikiwa; juma pachpa p'iqim contraw k'arista; Jichhasti Diosan angelapajj jumar pä t’aqa t’unjañatakejj Diosan juchañchäwip katoqjjewa” sasa.
56 Ukatsti Jesusax mä chiqar jaytanukusaw maynir apanipxañapatak mayïna, ukat sarakïnwa: “Canaán markankir wawanaka, janiw Judá markankir wawanaka, suma uñnaqt'anïñax sallqjtamxa, munañanakax chuymamarux mayjt'ayarakistuwa” sasa.
57 Israelan phuchhanakaparux ukham lurapxtaxa, jupanakax axsarañat jumanakamp chikaw sarnaqapxäna, ukampis Judá phuchhapax janiw jumanakan ñanqha luräwinakamamp chikachasiñ munkänti.
58 Jichhasti sapxita: “¿Kawkïr quqa manqharusti jupanakar irptasti?” Khitis jaysäna: Mä holm quqa manqhanxa.
59 Danielax juparux sänwa: —Walikiwa; p'iqimarux k'arisiraktaxa, Diosan angelapaw jumar t'unjañ suyt'aski, jumar t'unjañataki —sasa.
60 Uk ist'asax taqpach tantachasirinakaw jach'at art'asipxäna, Diosar jach'añchapxäna, jupaw jupar confiyirinakar qhispiyi.
61 Jupanakasti uka pani jilïrinak contraw sartasipxäna, Danielax jupanakan lakapampiw k'ari yatiyatapat juchañchäna.
62 Moisesan kamachiparjamasti, kunjamtï jaqi masipar jan wali amtampi lurañ munapkäna ukhamarjamaw jupanakar lurapxäna. Ukhamatwa uka pachpa urux jan juchani wilax qhispiyatäna.
63 Ukatwa Quelcias chachampi warmipampix Susana phuchhapampi, Joacim chachapampi, taqi wila masinakapampix Diosar jach'añchapxäna.
64 Uka urut aksarojja, Danielajj jaqenakan nayraqatapan wali uñt’atäjjänwa.

Bel and the Dragon

Bel ukat Dragón ukanaka

1 JAQTHAPI

1 Ukatsti Astyages reyix nayra awkinakapan ukar tantacht'atäxänwa, Persia markankir Cirosti apnaqäwip katuqarakïna.
2 Danielax reyimpiw parlt'asïna, taqi amigonakapat sipansa jach'añchatäxänwa.
3 Babiloniankirinakax Bel sat mä idolonïpxänwa, sapa urusti tunka payan jach'a t'ant'a jak'u, pusi tunka ovejanaka, suxta vaso vino satäkis ukanak apt'asipxäna.
4 Ukatsti reyejj sapa uruw yupaychañatak saräna, ukampis Danielajj pachpa Diosaparuw yupaychäna. Reyisti juparux sänwa: —¿Kunatarak Bel-ar jan yupaychktasti?
5 Jupanakasti sarakïnwa: —Nayax janiw amparampi lurat idolonakar yupaychkti, jan ukasti jakkir Diosaruw yupaychañ munta, jupaw alaxpachasa, akapachsa lurараki, taqi jaqinakxarux munañanïniwa.
6 Ucat reyejj juparojj sänwa: —¿Janit Bel-ajj jakquir Diosätap amuyasta? ¿Janit uñjkta, sapa uru manq'aski, umaski?
7 Ukat Danielax jachaqt'asisaw säna: —Rey, jan sallqjayasimti, akax mä laq'akiwa, anqankir bronce ukhamawa, janipuniw kuns manq'kataynati ni umapkarakïnti —sasa.
8 Ucat reyejj colerasisaw sacerdotenacapar jawsäna, jupanacarojj sänwa: —Jumanakatejj jan sapquitätajja, khitis aka q'añunak apt'aski ukjja, jiwapjjätawa —sasa.
9 Ukampis jumanakatix Bel-ax jupanakar manq'antatap yatiyapxitasmaxa, Danielax jiwañapawa, Bel-arux jan wali arunak parlatap layku. Danielax reyirux sänwa: —Arumarjamäpan —sasa.
10 Bel markan sacerdotenakapasti paqallq tunka tunka payanïnwa, warminakapasa wawanakapasa. Ucat reyejj Danielamp chika Bel sat temploruw sarjjäna.
11 Ukatsti Bel chachan sacerdotenakapax sapxänwa: —Nanakax mistuñäni, ukampis jumax rey, manq'a apthapisin vino wakicht'am, ukatsti punku jist'antasim, ukatsti sellompi sellañamawa.
12 Qhipürux mantkäta ukkhaxa, Bel-ax taqpach manq'antatap jan jikxatkäta ukhaxa, jiwañaruw t'aqhisiñäni, jan ukax Danielax k'arinak arsüna.
13 Jupanakajj janiw uk uñjapkänti, mesa manqhanjja mä mantañaw utjäna, ukanjja sapa kutiw mantapjjäna, ukatsti ukanak manq'antapjjarakïna.
14 Jupanakajj sarjjapjjäna ukhajja, reyejj Bel nayraqatan manq'a apt'asïna. Danielax uywatanakaparux laq'a apanipxañapatakiw mayïna, ukat reyin nayraqatapan taqpach temploruw laq'anak apanipxañapataki, ukat mistusaw punku jist'antapxäna, reyin letreropampiw sellapxäna, ukhamat sarxapxäna.
15 Arumarusti sacerdotenakax warminakapampi wawanakapampix jutapxänwa, kunjamtï yatiqapkäna ukhama.
16 Alwatsti reyejj sartasjjänwa, Daniel jilatasti jupamp chikaw sartasïna.
17 Reyejj sänwa: —Daniel, ¿janit sellonakajj k'umaränti? Jupasti sarakïnwa: —Jïsa, rey, k'umaräpxam —sasa.
18 Uraqi jist'arañ tukuyatatsti, reyejj mesa uñkatasaw jach'at art'äna: "¡Bel, jach'ätawa, janiw kuna sallqjañas utjkiti" sasa.
19 Ukat Danielax larusisaw reyir jan mantañapatak katjäna, ukat sarakïna: —Aka pavimento uñtam, khitin kayunakapas uk sum uñt'ayapxam —sasa.
20 Reyejj sarakïnwa: —Nayajj chachanacan, warminakan, wawanakan kayunakap uñjta —sasa. Ukat ukapachaw reyejj colerasïna,
21 Ukatsti sacerdotenakaruw warminakapampi wawanakapampix irpapxäna, kawkirutix mantapkäna uka punkunak uñacht'ayapxäna, ukatsti mesa patxan utjkäna ukanak manq'antapxäna.
22 Ukatwa reyejj jupanakar jiwarayäna, ukatsti Bel sat chacharuw Danielan ch'amapar katuyäna, jupasti juparusa, temploparus t'unjarakïnwa.
23 Uka cheqanjja, mä jach'a dragonaw utjäna, Babilonia markankirinakajj jupar yupaychapjjänwa.
24 Reyejj Danielarojj sänwa: —¿Akajj broncet lurat sasmati? uñtapxam, jupax jakaskiwa, manq'aski, umaski; janiw jakkir diosax sañjamäkiti, ukatwa jupar yupaychapxam —sasa.
25 Ukat Danielax reyirux sänwa: —Nayax Tatitu Diosajaruw yupaychä, jupaw jakkir Diosaxa —sasa.
26 Ucampis rey, permiso churapjjeta, nayajj aka dragonarojj jan espadampi, jan thujrumpiw jiwarayä" sasa. Reyejj sarakïnwa: —Nayajj permiso chursma —sasa.
27 Ukat Danielax ch'uqi, lik'i, ñik'uta, ñik'ut ch'allxtayäna, ukatsti t'ant'a t'ant'a lurarakïna, uka dragonax lakaparuw uchasïna, ukhamatwa dragonax t'aqanuqtäna tantasiwi.
28 Uk ist'asinsti, Babilonia markankirinakax wal colerasipxäna, ukat reyi contraw mä amtar puripxäna, akham sasa: "Reyix judío jaqiruw tukuwayxi, Bel sat jaqiruw t'unjawayxi, dragonaruw jiwayi, sacerdotenakarus jiwayarakïnwa" sasa.
29 Ukatsti reyin ukar sarasin sapxäna: —Daniel qhispiyapxita, jan ukhamäkanixa, jumarusa, utamarus t'unjapxäma —sasa.
30 Reyejj wali ch'amampi t'aqesiyapjjatap uñjasajja, Danielaruw jupanakar katuyäna.
31 Jupajj leonanakan p'iyaparuw jaqontäna, ukanjja sojjta uruw jakasïna.
32 Uka p'iyansti paqallq leonanakaw utjäna, sapa uruw pä jiwat jiwat animalampi, pä ovejampi churapxirïna.
33 Judionakanjja, Habacuc sat mä profetaw utjäna, jupajj t'ant'a lurirïna, t'ant'a t'ant'a t'ant'a p'akjasa, yapu apthapirinakar apaniñatakiw saraskäna.
34 Ucampis Tatitun angelapajj Habacuc chacharojj sänwa: —Sartam, kawkïr manq'tï utjktam uk Babilonia markar apasim, leonanakan p'iyankkäna uka Daniel ukar —sasa.
35 Habacuc chachasti sarakïnwa: —Tatay, janipuniw Babilonia markar uñjkti. janirakiw kawkhantï uka p'iyajj utjki uk yatkti.
36 Tatitun angelapaw coronap katxarusin p'iqip ñik'utat apxaruyäna, ukatsti Babilonia markan p'iya patxaruw ucharakïna.
37 Habacuc chachajj akham sasaw art'äna: "Daniel, Daniel, Diosajj khitanktam uka manq'a apt'asim" sasa.
38 Danielax sänwa: —Diosa, nayat amtasistawa, janirakiw khitinakatï jumar thaqkiristam, munasipktam ukanakarus apanukuwayktati —sasa.
39 Danielax sartasin manq'añ qalltäna, Tatitun angelapax jank'akiw Habacuc sat jaqirux utapar kutt'ayäna.
40 Paqallqüri urusti reyejj Danielat jachir saräna, uka p'iyaruw purisajj uta manqhar uñtäna, ukatsti Danielajj qont'atäskänwa.
41 Ukatsti reyix jach'at art'äna: —Danielan Tatitupax wali jach'awa, janiw yaqhax utjkaspati —sasa.
42 Ukxarusti Jesusax irpsusin t'unjatäpkän ukanakarux p'iyaruw jaquntäna.

Prayer of Manasseh

Manasés chachan mayisïwipa

Tatay, Abrahán, Isaaca, Jacob nayra awkinakasan taqi ch'aman Diosapa, ukhamarak aski wawanakapan Diosapa; Jupaw alaxpachampi, akapachampi, taqi k'achacht'äwinakampi lurawayi; Jumasti kamachiman arumaparjamaw qutar muyunti; Jupaw manqharu jist'antata, ukatsti ajjsarkañ jach'a sutimampi selltam; Juparux taqiniw axsarapxi, ch'amam nayraqatan khathatipxi; Jach'a kankañamax janiw aguantañjamäkiti, juchararanakar colerat axsarañamax wali askiwa, ukampis khuyapayasir arsutamax janiw tupuñjamäkiti, janirakiw yatxatañjamäkiti; kunatix jumax wali jach'a Tatitütawa, wali khuyapt'ayasiri, pacienciani, wali khuyapt'ayasiri, jaqin jan wali luratanakapat arrepentisiri. Jumaw Tatitu, jach'a suma kankañamarjam arrepentisiña, pampachañ arsuwayta, jucharar jaqinakataki, jan tukuskir khuyapayasiñamatwa arrepentisiñatak utt'ayarakta, ukhamat qhispiyatäpxañapataki. Ukhamasti, Tatay, aski jaqin Diosapaxa, janiw aski jaqinakarux arrepentisiñatak utt'ayktati, kunjamtï Abrahamampi, Isaacampi, Jacobampiru, juma contra jan jucha lurapki ukanakaru. Ucampis jumaw nayarojj arrepentisiñatak utt'ayastajja, nayarojj juchararätwa, nayajj lamar qotan laq'at sipans juk'amp jucha lurta” sasa. Tatay, juchanakajax waljaptawayiwa, juchanakajax waljaptawayiwa, janirakiw nayax alaxpachan jach'a jach'a tukuñap uñtañatakisa, uñjañatakis askïkti, walja juchanakaj layku. Walja hierro ch'ankhanakampi qunqurt'ataw jikxatastxa, janiw p'iqix jach'ar apt'añjamäkiti, janirakiw kuna antutañas utjkituti, nayaw jumarux colerasiyäta, juman nayraqataman jan walinak lurta, janiw munañamsa lurkti, janirakiw kamachinakamsa phuqkti ¡Jan wali lurañanak lurapxam, juchanaksa waljaptayapxaraktawa. Jichhasti chuymajan qunqurt'asisaw khuyapayasiñatak achikt'assma. Nayajj jucha lurtwa, Tatay, juchararïtwa, juchanacajjarus uñt’araktwa, ukatwa alt’at chuymampi achikt’assma, pampachapxita, Tatay, pampachapxita, janirak juchanakajampix t’unjapxita. Jan wiñayatak nayatak colerasipxamti, jan walinak nayatak imt'asa; janirakiw aka uraqin uraqinakapar juchañchapkitati. Jumaw Diosaxa, arrepentisipki ukanakan Diosapätawa; Naya tuqiw taqi suma luräwinakam uñacht'ayarakïta, jumaw nayar qhispiyista, jan askïki uka jaqiru, jach'a khuyapayasiñamarjama. Ukatpï nayasti wiñayatak jach'añchäma, wiñayataki, alaxpachan taqi ch'amapampiw jach'añchapxsma, wiñayatakiw jach'a kankañapaxa. Amén.

Nayrïr Macabeonaka

1 JAQTHAPI

1 Ukatsti, Felipe chachan Alejandro yokapa, macedonio, Quettiim uraqit mistunkäna uka qhipatsti, Darío reyiruw ch'axwantäna, jupa lantisti, Grecia markan nayrïr reyipaw apnaqäna.
2 Walja nuwasïwinak lurapxäna, walja ch'aman ch'amanak atipjapxäna, aka uraqin reyinakarus jiwarayapxäna.
3 Uraqpachan tukusiñapkamaw sarapxäna, walja markanakat lunthatasiñ yänak apt'asipxäna, ukhamat aka uraqix jupan nayraqatapan amukt'atäxäna. ucapachaw jach'ar aptatäna, chuymapas jach'ar aptatäxänwa.
4 Ukatsti mä jach'a ch'aman ejercito apthapisin markanakaru, markanakaru, reyinakaru apnaqäna, jupanakasti impuesto payllirinakaruw tuküna.
5 Ukanak qhipatsti, Jesusax usutäxänwa, jiwañapsa amuyasxänwa.
6 Ukatwa jupajj wawt'atpach jupamp chik jilsuwaykatayna uka uywatanakapar jawsäna, jakkasasti jupanak taypinwa apnaqäwip jaljäna.
7 Alejandrox tunka payan maraw apnaqäna, ukatsti jiwxänwa.
8 Uywatanakapasti sapa mayniw jupan lantix apnaqapxäna.
9 Jiwatapatsti taqiniw coronanak uchasipxi; ukhamarakiw wawanakapasti walja maranak qhiparapxäna.
10 Jupanakatsti mä jan wali saphiw mistunïna, Antíoco sutini, Antioco reyin yuqapa, jupasti Roma markan rehenjam katuntatänwa, jupasti patak kimsa tunka paqallqun maraw apnaqäna.
11 Uka urunakansti jan wali jaqinakaw Israel markat mistunipxäna, jupanakasti waljaniruw amuyt'ayapxäna: "Jichhax jak'ankir yaqha markanakamp mä arust'äwir sarapxañäni, jupanakat jithiqtapxatax laykux wal llakisipxta" sasa.
12 Ukhamajj uka aparatojj jupanakar wal kusisiyäna.
13 Ukxarusti yaqhip jaqinakax wali ch'amampiw sartasipxäna, ukat reyin ukar sarapxäna, uka reyix yaqha markanakan kamachinakaparjam phuqhapxañapatakiw jaytäna.
14 Ukatsti Jerusalén markan mä jach'a uta lurapxäna, yaqha markankirinakan costumbreparjama.
15 Jan circuncidatäxapxänwa, qullan arust'äwip apanukusasti, yaqha markanakamp chikt'atäxapxänwa, jan walinak lurañatakiw aljatäxapxäna.
16 Antioco nayraqatan reinojj utt'ayatäjjäna ukhajja, Egipto marka apnaqañwa amtäna, ukhamat pä markan apnaqañapataki.
17 Ukatwa Egipto markar purintäna walja jaqinakampi, carronakampi, elefantenakampi, caballot saririnakampi, mä jach'a marinanakampi.
18 Egiptonkir Tolemee reyimpiw nuwasïna, ukampis Toleme chachajj ajjsarasaw jaltjjäna. waljaniw usuchjat uñjasipxäna.
19 Ukhamat Egipto uraqin ch'aman markanakap katuntapxäna, ukat jupax uka markan yänakap apt'asïna.
20 Antioco chachasti Egipto markar atipjkäna uka qhepatjja, patak pusi tunka kimsaqallquni maranwa kutt'anjjäna, ukatsti walja jaqenakampiw Israel markaru, Jerusalén markar nuwantäna.
21 Ukatsti jach'a jach'a tukusaw qullan chiqar mantasin quri altar, qhant'ir candelabro, taqi yänaka apt'asipxäna.
22 Ukxarusti t'ant'a, warantañ vasonaka, platonak uchañ mesa. Qurit lurat inciensonaka, velo, corona, ukhamarak quri k'achacht'añanaka, templo nayraqatan utjkäna ukanaka, taqi ukanak apsuwayxäna.
23 Jupasti qollqe, qori, wali valorani vasonak apthapïna.
24 Taqe apt'asisinsti, jach'a jach'a tukusaw oraqepar sarjjäna.
25 Israel markanjja, kawkhantï jakapkäna uka cheqanakanwa wal llakisipjjäna.
26 Ukhamatwa jilïrinakas jilïrinakas jachapxäna, virgen tawaqunakas waynanakas jan ch'amanïxapxänwa, warminakan suma uñnaqt'anïñapastimayjt'ayatäxänwa.
27 Jaqichasiñ utan qunt'atäki uka warmisti jach'a jach'a tukusïnwa.
28 Uraqix yaqhachatäxänwa, uka uraqin jakirinakataki, Jacobun utapankirinakasti jan walt'ayatäpxänwa.
29 Pä mara tukuyatatsti, reyejj impuesto apthapiri jilïriparuw Judá markankir markanakar khitäna, jupasti walja jaqenakampiw Jerusalén markar puripjjäna.
30 Jupanakarux sumankañ arunak parläna, ukampis taqi kunas sallqjañapunïnwa, jupanakarux iyawsayañ munapxatapatxa, mä akatjamat markar jaquqanïna, ukat walpun mulljäna, walja israelitanakarus t'unjäna.
31 Uka markan yänakap apt'asisinsti, ninampiw phichhantäna, ukatsti utanakapsa, pirqanakapsa t'unjäna.
32 Ucampis warminakampi, wawanakampix katuntasin uywanak katuntapxäna.
33 Ukatsti Davidan markap mä jach'a ch'aman perqampi, jach'a jach'a torrenakampi sayt'ayapxäna.
34 Jupanakasti mä jucharar markaruw uchapxäna, jan wali jaqinaka, ukanwa ch'amañchasipxäna.
35 Ukxarusti armaduranakampi, manq'añanakampiw imapxäna, Jerusalén markan yänakap apthapisinsti uka chiqaruw imapxäna, ukhamat mä jach'a sipitar tukupxäna.
36 Uka cheqajj qollan cheqanjan wali uñisiripänwa.
37 Ukhamatwa jan juchani wilax santuarion taqe tuqir warxatasin q'añuchapxäna.
38 Jerusalén markankirinakax jupanak laykuw jaltxapxäna, ukat uka markax yaqha markankirinakan jakañ utaparuw tukuwayxäna, uka markan yurir jaqinakatakix yaqha markaruw tukuwayxäna. ukatsti pachpa wawanakapaw juparux jaytawayapxi.
39 Qullan utapax wasar uñtataw t'unjatäxäna, jach'a phunchhäwinakapas llakisiñaruw tukuwayxäna, sábado urunakapax jisk'achatäxänwa, jach'añchäwipax jisk'achatäxänwa.
40 Kunjamtï jupajj jach'a jach'a tukurïkänjja, ukhamarakiw juk'amp jisk'achasïna, jach'a jach'a tukuñapasa llakisiñaruw tukuwayjjäna.
41 Antioco reyejj taqe reinoparuw mä carta qellqarakïna, taqeniw mä sapa markar tukupjjañapa.
42 Sapa mayniw leyinakap apanukuñapäna, ukhamat taqi markanakax reyin kamachiparjam mä amtar puripxäna.
43 Jïsa, walja israelitanacajj jupan yupaychäwiparuw iyaw sapjjäna, idolonakaruw sacrificio loqtapjjäna, samarañ urusa q'añuchapjjarakïna.
44 Reyejj khitanakampiw Jerusalén markaru, Judá markankir markanakar mä carta apayanïna, ukhamat uka markan jan uñt'at leyinakaparjam sarnaqapjjañapataki.
45 Templon nakt'ayat sacrificionaksa, sacrificionaksa, umañ waxt'anakasa jark'apxam. Sábado urunaksa, fiesta urunaksa q'añuchasipxañapataki.
46 Qullan chiqaru, qullan markarusa q'añuchapxam.
47 Altaranaka, Arboledanaka, idolonakar uñtat capillanak utt'ayapxam, khuchhi aychampi, q'añu animalanakampi sacrificio loqtapxam.
48 Ukhamat wawanakapar jan circuncidat apanukupxañapataki, taqi kunayman q'añunakampi, q'añu luräwinakampi, almanakapar ajjtaskañapataki.
49 Jupanakasti kamachit armasipxaspawa, taqi kamachinaksa mayjt'ayapxarakispawa.
50 Khititejj reyin mandamientoparjam jan phoqañ munki ukajja, jiwañapawa sasawsäna.

51 Jupa pachparakiw taqpach reinopar qillqäna, ukatsti taqi jaqinakar uñjirinak utt'ayäna, Judá markankir markanakaruw sacrificio loqtapxañapatak mayïna.
52 Ukatsti walja jaqinakaw jupanakar tantacht'asipxäna, taqi khitinakatix kamachi apanukupkän ukanakar uñt'ayañataki. uqhämaw jupanacajj oraken jan walinac lurapjjäna;
53 Ukatsti israelitanakarux imantat chiqanakaruw alisnukupxäna, kawkharutix escapkaspän uka chiqanakaru.
54 Casleu phaxsin tunka phisqhani uru saraqataruw patak pusi tunka phisqhani marana, t'unjañ q'añunak altar patxaruw sayt'ayapxäna, ukat idolonakar uñtasit altaranak lurapxäna, Judá markan taqpach chiqanakan.
55 Utanakan punkunakapansa, callenakansa incienso phichhantapxäna.
56 Kawkïr qillqatanaktix jikxatapkäna ukanak ch'iyjasin ninampiw phichhantapxäna.
57 Khitinakatix Testamento qillqat apt'atäpki, jan ukax Ley ukar katuyapkchixa, reyin kamachiparjamax jiwayapxam — sasa.
58 Jupanakasti sapa phajjsiw israelitanakar munañaparjam lurapjjerïna, kawkïrinakatï markanakan jikjjatapkäna ukanakaru.
59 Phaxsin pä tunka phisqan uru saraqataruw idolonakan altarapar sacrificio luqtapxäna, uka altarax Diosan altarap patxankänwa.
60 Ukapachasti kamachirjamaw mä qawqha warminakar jiwayapxäna, jupanakaw wawanakapar circuncisión lurapxäna.
61 Ukatsti jisk'a wawanakarux kunkanakaparuw warkt'apxäna, utanakaparus fusilamp ch'allt'apxäna, circuncidacionankirinakarus jiwayapxäna.
62 Ukampis Israel markanx waljanipuniw jan kuna q'añus manq'añ amtapxäna.
63 Ukatpï jupanakax jiwañ munapxi, manq'añanakamp jan q'añuchatäpxañapataki, qullan arust'äwip jan q'añuchapxañapataki.
64 Ukatsti Israel markarux wali jach'a colerasiñaw utjäna.

2 JAQTHAPI

1 Uka urunakansti Juanan Matatias yuqapaw Joarib chachan wawanakapan sacerdotepänwa, jupasti Juanan Yokapawa, jupasti Modín markanwa jakasïna.
2 Jupan phisqa wawanïnwa, Juanan sutini, Cadis sutini.
3 Simon; Thassi sutimp uñt'atawa:
4 Judas, jupasti Macabeo satänwa.
5 Eleazar satänwa, jupasti Avaran satänwa, Jonatán satänwa, jupasti Afo satänwa.
6 Judá, Jerusalén markanakan Diosar jan wali arunak parlir uñjasa.
7 Jupasti sarakïnwa: —¡Ay nayasti! ¿kunatsa nayajj nayajj nayajj nayajj aka t'aqhesiy jakenacajjan, uqhamarac qollan marcanac uñjiri, ucan jakañataqui, uñisirinakan amparapar katuyata, santuariosti jan uñt'at jakenacan amparapar katuyata?
8 Templopajj jan jach'a jach'a tukur jaqer uñtataw tukuwayjje.
9 K'ajkir vasonakapajj katuntat uñjasi, jisk'a wawanakapas callenakan jiwayatäpjjewa, uñisirinakan espadapampiw wayn tawaqonakapas jiwarayatäpjje.
10 ¿Kawkïr markas Diosan reinopan jan chikachasiñapa, yänakapat jan apt'asirïki?
11 Taqi k'achacht'äwinakapas apaqatäxiwa; mä libre warmin esclavoparuw tukuwayi.
12 Uñtapxam, qullan utasasa, suma uñnaqt'a kankañasa, jach'a kankañapasa, t'unjatäxiwa, jan judiöpkis ukanakasti q'añuchapxarakiwa.
13 Ukhamasti, ¿kuna amtampis juk'amp jakañäni?
14 Ukatsti Matatias yuqanakapampix isinak ch'iyjasipxäna, ch'uqi isimp isthapt'asipxäna.
15 Uka taypinjja, reyin oficialanakapajja, kunjamtï jaqenakar kutkatasiñatak wayt'apkäna ukanakajja, Modin markaruw puripjjäna, jupanakar sacrificio lurapjjañapataki.
16 Kunapachatix walja israelitanakax jupanakar purinipkän ukkhaxa, Matatias yuqanakapampix tantachasipxarakïnwa.
17 Ukatsti reyin jilïrinakapax akham sasaw Matatiasar sapxäna: —Jumaw aka markan apnaqiri, jach'a jach'a jaqi, yuqanakamp jilanakampi ch'amanchata.
18 Jichhasti jumaw nayraqat jutam, reyin mandamientop phuqham, kunjämtix taqi markanakax lurapki ukhama, ukhamarakiw Judá markankirinaka, Jerusalén markan qhiparapki ukanaka amigonacamasa, jumanacasa wawanakamampejj qollqempi, qorimpi, walja premionacamp jach'añchatäpjjätawa.
19 Ukatsti Matatias chachax jach'at arsüna: —Reyin apnaqat markanakax jupar ist'apkchixa, sapa maynis nayra awkinakapan yupaychäwipat jithiqtapxchi, mandamientonakapsa iyaw sapkchixa.
20 Ucampis nayasa, yoqanakajasa, jilanacajasa, nayra awquinacasan arust'äwiparjamaw sarnaqapjjä.
21 Diosax janiw kamachinaksa, kamachinaksa apanukuñasäkiti.
22 Jiwasax janiw reyin arunakap ist'kañäniti, yupaychäwisat sarxañataki, ch'iqa tuqinsa, ch'iqa tuqinsa.
23 Uka arunak arsuñ tukuyxäna ukhaxa, mä judiow taqinin nayraqatapan jutäna, Modín chiqankir altarar sacrificio luqtañataki, reyin kamachiparjama.
24 Uk uñjasasti Matatias chachax walpun phichhantasïna, ch'akhanakapas khathatirakïnwa, janirakiw taripäwiparjam colerasiñapsa apanukuñ puedkänti.
25 Reyin comisarioparusti, khititix jaqinakar sacrificio luqtapxañapatak wayt'äna, ukapachaw jiwayäna, altarsa t'unjarakïnwa.
26 Ukhamaw Diosan leyip taqe chuym churäna, kunjamtï Finees chachajj Zambrí sat chachan Saloman yoqapar lurkäna ukhama.
27 Matatiasasti markapachan jach'at art'äna: —Khititix kamachirjam taqi chuym munki, arust'äwir phuqki ukaxa, nayar arkita —sasa.
28 Ukatsti wawanakapampix qullunakar jaltxapxäna, taqi kunatix markan utjkäna ukanak jaytawayapxäna.
29 Ukjjarusti, cheqapar uñjañ thaqerinakajj waljaniw wasarar sarapjjäna, ukan jakapjjañapataki.
30 Jupanaka, wawanakapasa, warminakapasa; ukat uywanakapasa; t'aqhisiñanakax jupanakarux juk'ampiw jilxattawayi.
31 Reyin yanapirinakaparusa, Davidan markapan Jerusalén markan jakir ejercitonakarusa yatiyapjjäna: "Reyin mandamientop p'akintasin yaqhep jaqenakajj wasaran imantat cheqanakaruw sarapjjäna.
32 Jupanakasti waljaniruw arknaqapxäna, jupanakar purisasti, jupanak contraw campamento sayt'asipxäna, sábado urunsti jupanak contraw nuwasipxäna.
33 Jupanakasti sapxarakïnwa: —Jichhakamax kuntix lurapkta ukax wakiskpan. mistunipxam, reyin kamachiparjama phuqhapxam, ukatsti jakapxäta —sasa.
34 Jupanakasti sapxarakïnwa: —Janiw mistkäti, janirakiw reyin kamachipsa phuqhapkäti, sábado uru q'añuchañataki — sasa.
35 Ukatsti jupanakarux jank'akiw nuwasiñ qalltapxäna.
36 Ukampis janiw jupanakarux jaysapkänti, janirakiw qalamp jaquqanipkänti, janirakiw kawkhantï imantasipkäna uka chiqanakarus jark'apkänti.
37 Ukampis sapxänwa: —Taqini jan juchani jiwapxañäni.

38 Jupanakasti sábado urun nuwasïwin nuwasiñatak sartasipxäna, warminakaparu, wawanakapampi, uywanakapampi, waranqa jaqinakar jiwayapxäna.
39 Mataías chachampi amigonakapampejj uk amuyapjjäna ukhajja, jupanakat jach’a jach’a tukupjjäna.
40 Jupanakat maynïristi mayniruw säna: “Taqeniw jilanakasan lurapki ukhamarjam lurañäni, janirak yaqha markanakar jakañas layku, leyinakas layku jan nuwasipkañäni ukhajja, jank’akiw aka oraqet saphitpach jaqsusipjjani” sasa.
41 Ukapachasti sapxarakïnwa: “Khititix sábado urun nanakamp nuwasir jutkani ukaxa, jupampiw nuwasiñäni. janirakiw taqinis jiwkañäniti, jamasat jiwayat jilanakasjama.
42 Ucatsti mä tama asidionacaw jupar jak'achasipjjäna, jupanacasti Israel marcan wali ch'amani jakenacawa, jupanacasti taqe ucanacaw leyinacarojj taqe chuymäpjjäna.
43 Taqi khitinakatix arknaqatäsin jaltxapkäna ukanakax jupanakamp chikaw sayt'asipxäna.
44 Jupanakasti mayacht'asisaw jucharar jaqinakarux colerasipxäna, jan wali jaqinakarus wal colerasipxäna.
45 Ukatsti Matatias masinakapampix muytasin altaranak t'unjapxäna.
46 Israel markan jan circuncidat wawanakar jikxatapkäna ukanakxa, jan axsart’asaw circuncidapxäna.
47 Jupanakasti jach'a jach'a tukuri jaqinakar arknaqapxarakïnwa, uka lurañax jupanakan amparapankxänwa.
48 Jupanakasti jan judiöpkis ukanakan amparapatsa, reyinakan amparapatsa Ley apt’asipjjäna, janirakiw jucharar jaqerojj atipjañapsa jaytapkänti.
49 Mataías chachan jiwañap jak’achasisinjja, wawanakaparojj sänwa: “Jichhajj jach’a jach’a tukuñasa, cheqañchañasa ch’amanïjjewa, t’unjañ horasa, colerasiñasa.
50 Jichhasti wawanakaxa, Ley tuqit taqi chuym ch'amachasipxam, nayra awkinakaman arust'äwip laykusti jakañam apt'asipxam.
51 Amtasipxam, kuna lurañanaktix nayra awkinakasax pachapan lurapxäna; ukhamarakiw jumanakax jach'a jach'a tukuñ katuqapxäta, wiñay sutip katuqapxäta.
52 ¿Janit Abrahanax yant'äwin chiqa chuyman jikxatasirïkchïnxa, aski jaqit uñt'ayatäkänsti?
53 Joseyajj jan walt’äwin uñjaskäna ukhajj uka kamachi phoqäna, ukatsti Egipto markan apnaqäwiparuw tuküna.
54 Phinees awkisajj taqe chuyma, taqe chuyma servisaw wiñay sacerdotenakjam mä arust’äwi katoqäna.
55 Jesusajj arunak phoqhatapatjja, Israel markan mä juezat utt’ayatäjjänwa.
56 Caleb chachajj uka oraqen herenciap katoqapkäna uka nayraqatan yatiyatapatjja.
57 Davidax khuyapayasirïtapatxa, wiñay apnaqäwin tronoparuw katuyasïna.
58 Eliasajj Ley toqet taqe chuyma ukat taqe chuymaw alajjpachar apatäjjäna.
59 Ananías, Azarias, Misael, iyawsasin nina nakhantat qhispiyatäpxänwa.
60 Danielax jan juchanïtapat leonanakan lakapat qhispiyatäxänwa.
61 Ukhamat taqi pachan amuyt'apxam, khititix jupar atinisiñapäki ukax janiw atipkaniti.
62 Ukhamasti, jucharar jaqin arunakap jan axsarapxamti, jach'a kankañapaxa wanumpi, laq'unakampirakïniwa.
63 Jichhüruw jach'ar aptatäni, qharürusti janiw jikxataskaniti, laq'apar kutt'atap layku, lup'ipasti inamayaruw tukuwayxi.
64 Ukatpï, jumanakax wawanakaxa, ch'amanïpxam, kamachi laykux jaqinak uñacht'ayasipxam; Uka tuqiw jach'añchatäpxäta —sasa.
65 Simón jilamax amuyt'asir jaqïtap yattwa, jupar ist'apxam, jupasti jumanakan awkipäniwa.
66 Judas Macabeosti, waynäñatpach wali ch'amani, ch'amanirakïnwa.
67 Taqi khitinakatix Ley phuqhapki ukanakar irpapxam, ukatsti markaman jan wali luratanakapat kutt'ayapxam.
68 Diosar jan judiöpki ukanakarusa, Diosan arunakapsa sum uñjapjjam.
69 Ucatsti jupanacarojj bendicïna, ucatsti awquinacapan jakenacaruw tantacht'asipjjäna.
70 Ukatsti patak pusi tunka suxtan maraniw jiwxäna, yuqanakapax Modín markan nayra awkinakapan sepulturanakaparuw imt’apxäna, taqi israelitanakax jupat wal jachapxäna.

3 JAQTHAPI

1 Ucatsti Judas sat yokapaw jupa lanti sayt'asïna, jupasti Macabeo satänwa.
2 Taqi jilanakapaw jupar yanapt'apxäna, ukhamarak awkipamp katxarutanakax ukhamarakiw Israelan nuwasïwiparux kusisiñampi nuwasipxäna.
3 Ukatwa markaparux jach’añchäna, mä jach’a jaqir uñtat pectoral uchasïna, nuwasiñ munir arnopampiw chint’asïna, nuwasïwinakampiw nuwasïna, espadapampiw ejercitopar jark’aqäna.
4 Luräwinakapanxa, mä león uñtatawa, mä león qallur uñtataw manq'at awtjata.
5 Jupajj ñanqha jaqenakar arknaqasaw thaqäna, markapar t’aqhesiyapkäna ukanakarus phichhantarakïna.
6 Ukatpï ñanqha jaqix jupar axsarañat jisk'achasïna, taqi ñanqha luririnakasti llakisipxäna, qhispiyasiñax jupan amparapan utjatap layku.
7 Walja reyinakarus llakisiyarakïnwa, Jacoburux kusisiyarakïnwa, jupar amtañax wiñayatakiw bendicita.
8 Judá markankir markanakaruw saräna, jan wali jaqinakar t'unjasa, Israelan colerasiñap apaqasa.
9 Ukhamat jupajj aka oraqpachan wali uñt’atäjjäna, khitinakatï jiwañar puripkäna ukanakarojj katoqarakïnwa.
10 Ukatsti Apolonio chachajj jan judiöpkis ukanakaru, Samaria markat walja ejercitonakaruw tantachthapiyäna, Israel markampi nuwasiñataki.
11 Judasasti uk yatisax jupar katuqiriw mistuwayxäna, ukatsti jupar jawq'jasaw jiwayäna.
12 Ukatwa Judasajj jupanakan yänakap apt’asïna, Apolonio chachan espadapampiw jupajj taqe jakäwipan nuwasïna.
13 Siria markan ejercitopan Serón sat p’eqt’iripajja, Judasajj jupamp chik nuwasir sarapjjañapatakejj walja Diosar confiyirinakar tantacht’asitap ist’äna.
14 Jupasti sarakïnwa: —Reino taypin mä suti, jach'añchäwi katuqarakï. Judasampi, jupamp chikäpki ukanakamp nuwasir sarä, reyin kamachip jisk'achapki ukanakampi.
15 Ukatwa jupar makhatañapatak wakicht’äna, ukatsti mä jach’a ch’amani ejercitorakiw jupamp chik saräna, jupar yanapt’añataki, israelitanakat vengasiñataki.
16 Bet-horón markar makhatañ jak'achasinsti, Judasasti mä qawqha tamanakampiw jupar katuqir sarapxäna.
17 ¿Khitinakatix ejercito jupanakar katuqir jutapki uk uñjasax Judasar sapxäna: —¿Kunjamarak jiwasax walja jaqinakampi, wali ch'amani jaqinakampi nuwasiñ atipsnasti?
18 Judasasti juparojj sänwa: —Wali jaqenakatakejj mä qawqha jaqenakan amparapar jist’antatäñajj janiw ch’amäkiti. Alaxpachankir Diosampix taqiniw mä sapakïpxi, walja jaqinakampi, jan ukax mä jisk'a tamampi qhispiyaña.
19 Nuwasiñan atipjañax janiw walja ejercitonak taypin sayt'kiti; ukampis ch'amaw alaxpachat juti.

20 Jupanakasti jach'a jach'a tukuri, jan wali luräwinakampiw jiwasanak contra jutapxistu, warminakasaru, wawanakasaru, q'añuchañataki.
21 Ukampis jiwasajj jakañas layku, leyinakas laykuw ch'ajjwastanjja.
22 Ukatpï Tatitux jupanakar jiwasan nayraqatasan t'unjapxani, jumanakax jan axsarapxamti —sasa.
23 Jupajj jan parlañ jaytjjäna ukhajja, mä akatjamat jupanakar jaltjjäna, ukhamatwa Serón chachampi ejercitopampejj nayraqatapan t'unjatäpjjäna.
24 Ukatsti Bethorón chiqat saraqasin pampakamaw arknaqapxäna, ukansti niya llätunk patak jaqinakaw jiwarapxäna. Jilt'irinakasti filisteonakan uraqiparuw jaltxapxäna.
25 Ukatsti Judasampi, jilanakapampejj ajjsarañaw qalltäna, ukat uka jak'ankir markanakarus walpun ajjsarañ qalltäna.
26 Reyin wali uñt'atäñapänwa, taqi markanakaw Judasan nuwasïwinakapat parlapxäna.
27 Antioco reyejj uk ist'asinjja, wal colerasïna, ukatwa reinopankir ejercitoparu, mä jach'a ch'amani ejercito khithäna.
28 Jupasti tesorap jist'arasaw soldadonakaparux mä mara qullqi churäna, kunapachatï munaski ukkhax wakicht'atäpxañapatakiw mayïna.
29 Ucampisa, kunapachatï jupajj uñjaskäna, qollqenakapan qollqepajj tukusjjatap, ukat uka markan impuesto churañanakajj juk'akïnwa, ch'ajjwañanakata, jan walt'äwinakampi, nayra tiempon utjkäna uka leyinak apanukusajj uka oraqer apantäna;
30 Jupajj ajjsaräna: "Janiw juk'amp juchañchatäñapäkiti, janirakiw nayrjamajj ukham wajjt'anak churañ puedjjañapäkiti, jupajj nayra reyinakat sipansa juk'amp jach'änwa.
31 Ucatwa jupajj wali mulljasisajj Persia markar sarañ amtäna, ukanjja markanakan impuesto apthapiñataqui, walja qollqe apthapiñataqui.
32 Ukatsti Lisiasaruw jaytawayäna, jupasti mä jach'a jilïr jaqiwa, wila masinakapat maynïristi, Éufrates jawirat Egipto markar puriñkamaw reyin luräwinakap uñjañapatak jaytawayäna.
33 Antioco yuqaparirptañataki, kutt'aniñapkama.
34 Ukatsti, chikat ejercitopa, elefantenak katuyäna, taqi kuntix Judá, Jerusalén markan jakasirinaksa lurkaspa ukhama.
35 Mä ejercito jupanak contra khithaniñapataki, Israel markan ch'amap t'unjañapataki, Jerusalén markan qhipharkir jaqinakaru, ukat uka chiqat amtasiñ yänakap apaqañataki;
36 Jan uñt'at jaqinakar taqi chiqar uchañapataki, uraqparus sorteo jaljañapataki.
37 Ukatsti reyejj chikat soldadonak apt'asisinjja, patak pusi tunka paqallqoni maranwa Antioquía markat sarjjäna, uka markajj reyin markapänwa. Éufrates jawir makhatasinxa, jach'a markanakaruw sarawayxäna.
38 Lisiasasti Doriménes chachan Tolemé yokaparu, Nicanor, Górgias sat reyin amigonakapat ajllïna.
39 Jupanakamp chikasti pusi tunka waranqa kayuk saririnakaru, paqallq waranqa caballot saririnakaruw khithäna, Judá oraqer sarapxañapataki, ukhamat reyix siskän ukhamarjama.
40 Jupanakasti taqi ch'amapampiw mistuwayapxäna, ukatsti Emaús marka jak'aruw ch'usa pampan sayt'asipxäna.
41 Uraqpachankir aljirinakax jupanakan wali uñt'atätap ist'asinsti, uywatanakapamp chikaw qullqi, quri wal apt'asipxäna, ukat israelitanakar esclavonakjam alañatakiw campamentor mantapxäna jupanakamp chikaw jupanakamp chikt'asipxäna.
42 Judasampi jilanakapampisti, t'aqhisiñanakax juk'amp jilxattatap uñjapxäna, ch'amaninakax qurpachasiñ utanakapan campamentop sayt'ayapxäna.
43 Jupanakasti maynit maynikamaw sapxäna: —Markasan jan wali yänakap kutt'ayapxañäni, markasan layku, qullan utap layku ch'axwapxañäni —sasa.
44 Ukapachaw tantachasirinakax tantachasipxäna, nuwasiñatak wakicht'atäpxañapataki, Diosat mayisiñataki, khuyapt'ayasiñataki, khuyapt'ayasiñataki.
45 Jerusalén markax mä wasar uñtataw ch'usakïxäna, janiw khitis wawanakapax mantkänti, janirakiw mistkänti. jan judiöpkis ukanakajj uka cheqanwa jakasipjjäna; Jacobun kusisiñapax apaqatäxänwa, arpa phust'añaxjaniw tukusxänti.
46 Ukatwa israelitanakax tantachasipxäna, Masfa sat chiqar puripxäna, Jerusalén chiqaru. Masfa markanwa Israel markan nayratpach Diosar mayisipkäna.
47 Ukatsti uka urux ayunapxäna, ch'uqi isimpi isthapt'asisaw p'iqinakapar laq'a jaquntapxäna, isinak ch'iyjasipxäna.
48 Ukatsti Ley libro jist'arakïnwa, uka libronjja yaqha markanakajj idolonakapar uñtasit pintañ munapkäna.
49 Sacerdotenakan isinakapsa, nayrïr achunaksa, diezmonak apanipxarakïna.
50 Ukatsti alaxpacha tuqir jach'at art'asipxäna: —¿Kuns lurañäni, kawkirus apasxañäni?
51 Qullan utamax t'unjatawa, q'añuchatawa, sacerdotenakamas t'aqhisiyataw uñjasi, jisk'achatarakiwa.
52 Uñtapxam, jan judiöpkis ukanakax jiwasanak contraw t'unjapxitu, jiwasar t'unjañataki.
53 ¿Kunjamarak jupanak contra sayt'asiñänisti, jan jumatix Diosay, yanapt'apxistaspasti?
54 Ukatsti trompetanak phust'apxäna, jach'at arnaqasipxäna.
55 Uka qhipatsti, Judas chachax waranq waranqa, patak patak, phisqa tunka, tunka jaqinakan jilïrinakap utt'ayäna.
56 Ukampis khitinakatix uta lurapkäna, jan ukax warminak casarasiñatak casarasiñatak jaqichasipki, uva yapu yapuchapkäna, jan ukax axsarirïpki ukanakarusa, sapa mayniw utapar kutt'apxañapatak mayïna, kamachirjama.
57 Ukatsti campamentonakax sarxapxäna, Emaús markan sur aynach tuqiru.
58 Judasasti sänwa: "Amt'asipxam, ch'amani jaqinakäpxam, alwat nuwasipxam, ukhamat aka markanakampi nuwasipxañamataki, jupanakax jiwasampi, qullan utasar tukjañatakiw tantachasipxi.
59 Jiwasanakatakix nuwasiñan jiwañaw juk'amp askixa, markasan jan walt'äwinakap uñjañat sipansa.
60 Ukampisa, kunjämtix Diosan munañapax alaxpachan utjki ukhamarjam lurpan.

4 JAQTHAPI

1 Ukatsti Gorgiasax phisqa waranqa kayuk saririnakampi, waranqa suma caballot saririnakampi, arumaw campamentot mistxapxäna.
2 Judionakan campamentopar jank'ak mantasin mä akatjamat nuwjaspa. Ucatsti uka ch'aman jakenacaw jupan irpapjjaraquïna.
3 Uk ist'asinsti, Judasa, jupamp chik sarxäna, Emaús chiqankir reyin ejercitopar nuwjañataki.
4 Uka ejercitonakajj campamentot ch'eqt'atäpkäna ukhajja.
5 Ukürusti Gorgiasax arumaw Judasan campamentopar purinïna, jan khitirus ukan jikxatkasaxa, qullunakan jupanakar thaqtäna
6 Urutpachsti, Judasax kimsa waranqa jaqinakampiw pampan uñstäna, ukampis janiw armaduranakas ni espadanaksa amtapkänti.

7 Ukatsti yaqha markankirinakan campamentop uñjapxäna, uka campamentox wali ch'amani, suma isimp isthapt'ata, caballot sarir jaqinakamp muyunt'ata. ukat jupanakax nuwasiñ tuqit yatxatt'atäpxänwa.
8 Judasasti jupamp chikäpkäna uka jaqenakarojj sänwa: "Jan ajjsarapjjamti, janirakiw jupanakan nuwasiñapsa ajjsarapjjamti" sasa.
9 Kunjamsa nayra awkinakasajj Wila lamar qotan qhespiyatäpjjäna uk amtapjjañäni, kunapachatï Faraonajj mä ejercitompi jupanakar arknaqkäna ukhajja.
10 Jichhasti alaxpachar arnaqasiñäni, Tatitux khuyapt'ayasispa, nayra awkinakasan arust'äwipat amtasisa, jichhürutix aka ejercito nayraqatan t'unjañapa.
11 Ukhamat taqe markanakajj yatipjjañapataki, khititï Israel markar qhespiyki ukat qhespiyaraki.
12 Ukat yaqha markankirinakax jupanakar uñkatasisin jupanakar jak'achasisin uñjapxäna.
13 Ukatpï jupanakax campamentot nuwasir sarapxäna; Judasamp chikäpkäna ukanakasti trompetanakap phust'apxäna.
14 Jupanakasti nuwasïwiruw mayachasipxäna, jan judiöpki uka jaqinakax pamparuw jaltxapxäna.
15 Ukampis qhip qhipa jaqinakax espadampiw jiwayatäpxäna, Gazera, Idumea, Azoto, Jamnia pampakamaw arknaqapxäna, ukhamat kimsa waranqa jaqinak jiwayatäpxäna.
16 Ukham luratapatjja, Judasasti ejercitopampiw jupanakar arknaqañ tukuyjjäna.
17 Ukjjarusti jaqenakarojj sarakïnwa: "Jan munañanïpjjamti, q'añunak apt'asiñ munapjjamti.
18 Gorgías chachampi ejercitopampix qullun jak'ankapxiwa, ukampis jichhax uñisirinakasarux sayt'asipxam, jupanakar atipjapxam, uka qhipatstijan axsarasaw yänak apthapipxäta.
19 Judasajj uka arunak parlaskäna ukhajja, mä cheqaw jupanakat mä cheqajj qollut uñtat uñstäna.
20 Judionakan ejercitonakapar t'ijtxatapa, carpanak phichhantapxatap yatipxäna. Uk uñjat chhullunkhax kuntix luraskäna uk yatiyäna.
21 Uk yatisax wal axsarapxäna, Judasan ejercitoparus pampan nuwasiñatak wakicht'atäskir uñjasa.
22 Sapa mayniw jan uñt'at uraqir jaltxapxäna.
23 Judasasti carpanak lunthatasir kutt'anxäna, ukansti walja quri, qullqi, ch'uxña seda, morado quta, walja qamir yänaka katuqapxäna.
24 Uka qhipatsti utaparuw kutt'xapxäna, yuspagarañ q'uchu q'uchupxäna, alaxpachan Tatitur jach'añchapxäna.
25 Ukhamatwa Israel markax uka urux mä jach'a qhispiyasiñ jikxatäna.
26 Taqe yaqha markankirinakajj qhespipkäna ukanakajja, kunatï paskäna uk Lisiasaruw yatiyapjjäna.
27 Uk ist'asinsti, jupasti wali mulljataw uñjasïna, aynacht'ayarakïnwa, janirakiw kuntix jupax munkän ukax Israel markar luratäkänti, janirakiw kuntix reyix siskatayna ukanak phuqhaskänti.
28 Qhipürusti Lisiasax paqallq tunka waranqa suma sarnaqir jaqinakampi, phisqa waranqa caballot saririnakampi tantacht'asïna, jupanakar apnaqañapataki.
29 Idumea markar purisinsti, Betsura markan carpanakap sayt'ayapxäna, Judasasti tunka waranqa jaqinakampiw jupanakamp jikisipxäna.
30 Uka jach'a ejercito uñjasasti, akham sasaw mayisïna: "Israelan Qhispiyiri, jumax wali kusisitätawa, jumasti David uywataman ch'aman jaqin nuwasiñap chhaqtaytaxa, jan uñt'at ejercitonak amparapar katuyaraktaxa" sasa Saúl chachan Jonatán yokapa, armadurap apt'iri;
31 Aka ejercito Israel markaman amparapar jist'antasim, ch'amapampi, caballot saririnakapampix phinq'achasipxpan.
32 Jupanakarojj jan ch'amanïpjjam, jan ajjsarir ch'amapsa chhaqtayapjjam, t'unjatäpkani ukhajj khathatt'apjjpan.
33 Munasirinakan espadapampi jaqunukum, sutim uñt'irinakax yuspagarapxam.
34 Ukhamaw jupanakax nuwasiñatak mayacht'asipxäna; Lisiasan ejercitopatsti niya phisqa waranqa jaqinakaw jiwarapxäna.
35 Lisiasajj ejercitoparu t'ijtjjatap uñjasa, Judasan soldadonakapan chachätap uñjasa, ch'amampi jakañataki jan ukajj jiwañatakis wakicht'atäpjjatap uñjasajja, Antioquía markaruw saräna, jan uñt'at jaqenakar tantacht'asisaw ejercitopar juk'amp jiljjattayäna ukat sipansa, Judear wasitat jutañ amtäna.
36 Judasampi jilanakapampisti sapxänwa: —Uñtapxam, uñisirinakasax aynacht'ataw uñjasipxi, qullan chiqa q'umachañataki, luqtañatakiw makhatapxañäni —sasa.
37 Uk ist'asinsti taqi ejercitonakax tantachasipxäna, ukatsti Sión qulluruw makhatapxäna.
38 Qullan uta ch'usa, altar q'añuchata, punkunakas phichhantat uñjapxäna, pationakan ch'uxña quqanakas ch'uxña quqanakjama, jan ukax mä qullun jiltatap uñjapxäna, jïsa, sacerdotenakan cuartonakapas t'unjatäxänwa;
39 Jupanakax isinak ch'iyjasipxäna, jach'a jach'a tukupxäna, p'iqinakapar laq'a jaquntapxäna.
40 Ukatsti ajanunakaparuw oraqer liwxatasïna, trompetanakampiw mä alarma phust'apxäna.
41 Ukatsti Judasasti mä qawqha jaqinak utt'ayäna, khitinakatï uka jach'a ch'aman chiqankapkäna ukanakamp nuwasipxañapataki, qullan chiqa q'umachañkama.
42 Jupajj jan juchani sacerdotenakaruw ajlliwayi, jupanakajj Ley toqet kusisipki ukanaka.
43 Jupaw qullan uta q'umachäna, q'añut lurat qalanaksa q'añu chiqaruw aptäna.
44 Kunapachatix nakt'ayat sacrificio altarampi, q'añuchat altaramp kun lurañas wakisispa uk amuyt'asipkäna ukhaxa.
45 Jupanakasti apaqt'añaw wali askïspa sasaw amuyapxäna, jan juchañchañataki, yaqha markanakar q'añuchatap layku.
46 Uka qalanaksti templo qullun mä suma chiqaruw uchapxäna, mä profetax kuntix lurapxañapäkän uk yatiyiri jutañapkama.
47 Kamachirjamasti k'umara qalanak apthapisin mä machaq altar lurapxäna.
48 Santuariosa, templon manqhan utjkäna ukanaksa lurapxäna, pationakas qullanäpxarakïna.
49 Ukatsti machaq qullan vasonak lurapxäna, ukatsti temploruw candelabronak apanipxäna, nakt'ayañ sacrificio, incienso, mesa, uka altar apanipxarakïna.
50 Altar patxaruw incienso phichhantapxäna, candelabronak uchañ lamparanaksa nakhantayapxäna, ukhamat templon qhant'añapataki.
51 Ukhamarus t'ant'anak mesa patxaruw uchapxäna, velonak liwxatapxäna, taqi lurañanak lurañ qalltapxäna.
52 Patak pusi tunka llatunkani marat llätunka phaxsit pä tunka phisqan uru saraqataruw sartasipxäna.
53 Jupanakasti nakt'ayat wilañchanakan machaq altar patxaruw kamachirjam sacrificio loqtapxäna.
54 Uñtapxam, kuna pachasa, kuna urus yaqha markankirinakax q'añuchapxäna, uka urunxa q'uchunakampi, citernanakampi, arpanakampi, platillonakampiw Diosar luqtapxäna.
55 Ukatsti taqiniw alaxpachankir Diosar yupaychapxäna, jach'añchapxäna, jupaw jupanakar sum sarnaqañapatak yanapt'äna.
56 Ukatsti llätunk uruw altar luqtapxäna, ukatsti nakt'ayat waxt'anak luqtapxäna, ukatsti qhispiyasiñ sacrificio loqtapxäna, jach'añchañataki.

57 Templon nayräxaparux quri coronanakampi, escudonakampi k'achacht'apxarakïna. Punkunaka, uta punkunaksa machaqar tukuyapxäna, punkunakap warkt'apxäna.
58 Ukhamaw jakenacajj wal kusisipjjäna, jan judiöpki ukanakan jisk'achatäpjjatap layku.
59 Judasampi, jilanakapampi, Israel markampi chikasti, altar luqtañ urunakax marat mararuw llätunk urunak phuqhasiñapatak utt'ayapxäna, Casleu phaxsin pä tunka phisqan urunak saraqataru, kusisita ukat kusisita.
60 Ukapachaw Sión qullurux jach'a pirqanakampi, jach'a torrenakampi sayt'ayapxäna, ukhamat jan judiöpki ukanakax jan jutapxañapataki, nayrjax ukham saraqapxañapataki.
61 Ukansti mä guarnición ukaw utt'ayapxäna, Betsura markar jark'aqañataki. ukhamat jaqinakax Idumea markar arxatapxañapataki.

5 JAQTHAPI

1 Kunapachatï jak'ankir markanakajj altar luratäjjatap ist'apjjäna, santuariojj nayrjamajj machaqar tukusjjatap ist'asajja, walpun chuym ust'ayapjjäna.
2 Ukatpï jupanaca taypinkkäna uka Jacob chachan wawanakapar tukjañ amtapxäna, ukapachaw jaqinakar jiwayañ qalltapxäna, tukjañ qalltapxäna.
3 Judasasti Esaú chachan wawanakapampiw Idumea markan Arabatine sat cheqan nuwasïna, Gael markar muyuntapjjatap layku.
4 Jupasti Bean wawanacapan jan wali luratapat amtasïna, jupanakajj jaqenakatakejj mä sipita, juchañchatäpjjänwa, thakinakan jupanakar suyt'apjjatapa.
5 Ukatsti jupanakarux torrenakan jist'antatayna, jupanakar sayt'ayasax q'al tukjatayna, uka chiqankir torrenaksa ninampiw phichhantatayna, ukhamarak taqi ukankirinakaruw phichhantatayna.
6 Uka qhipatsti Amón chachan jak'aparuw saräna, ukansti mä jach'a ch'aman ch'amani, walja jaqinakaru jikxatäna, Timoteo capitanapampi.
7 Jupanakamp chikasti walja nuwasïwinakanwa nuwasïna, qhepatjja jupanakajj jan walinak lurapjjäna. ucat jupanacarojj jawq'jäna.
8 Jazar markar katuntasinsti, Judea markaruw kutt'jjäna.
9 Galaad markan jakir yaqha markanakax jupanakan jak'apankapkän uka israelitanakar tukjañatakiw tantachasipxäna. ucampis Dathema sat jach'a ch'amaruw jaltjjapjjäna.
10 Judasampiru, jilanakapampiruw carta apayanipxäna: "Jiwasan jak'ankir markanakax nanakar tukjañatakiw tantachasipxi.
11 Jupanakasti, kawkïr ch'amampitix jaltxapkta uk katuntañatakiw wakicht'asipxi, Timoteosti ejercitopan p'iqinchiripawa.
12 Jichhajj jutapjjam, jupanakan amparapat qhespiyapjjeta, waljaniw jiwaratätanjja.
13 Jïsa, Tobí chachan uraqipan jakir taqpach jilanakasax jiwaratäpxiwa, warminakapasa, wawanakapasa katuntat jaqinakar apasipxäna, yänakapsa apasipxäna. ucansti niya waranq jaqiruw jiwarayapxi.
14 Uka cartanak liyt'askäna ukkhasti, Galileat yaqha yatiyirinakaw isi ch'iyjata jutapxäna.
15 Ukat sapxarakïnwa: —Tolemaís, Tiro, Sidón, Galilea markankirinaka, jan judiöpki uka markankirinakax jiwasanak nuwasiñatakiw tantachasipxi —sasa.
16 Uk ist'asinsti, Judasampi jaqinakampix mä jach'a tamaw tantachasipxäna, jan walt'äwin uñjasir jilanakapatak kun lurapxañapänsa uk jiskt'añataki.
17 Judasasti Simón jilaparuw säna: —Ajllt'am, Galileankir jilanakamar qhispiyiri, nayampi Jonatán jilajampix Galaad uraqiruw sarapxä —sasa.
18 Ukatsti Zacarías chachan Joseaparu, Azarías chachan jilïrinakaparu, ejercitot qhipharkir jaqinakampiruw Judea markar jaytawayäna.
19 Jupanakarux akham sasaw säna: "Aka markar uñjapxam, jan yaqha markanakamp nuwasipxamti, kutt'anxañäni uka pachakama" sasa.
20 Simonarux kimsa waranqa jaqinakaw Galilear sarañapatak churapxäna, Judas chacharusti llätunk waranqa chachanakaw Galaad markar sarañatak churapxäna.
21 Simonax Galilearuw saräna, ukansti yaqha markanakamp walja nuwasïwinakampiw nuwasipxäna, ukhamat yaqha markanakax jupamp aynacht'ayapxäna.
22 Ukatsti Tolemaís punkukamaw arknaqäna. yaqha markanakatsti niya kimsa waranqa jaqinakaw jiwarapxäna, jupanakan yänakap apt'asirakïna.
23 Galilea, Arbatis markankirinakasti, warminakapampi, wawanakapampi, taqi yänakapampix jupamp chikaw jupamp chika apasxäna, ukat wali kusisitaw Judear irpapxäna.
24 Judas Macabeompi Jonatán jilapampix Jordán qutaruw sarapxäna, kimsa uruw wasaran sarapxäna.
25 Jupanakasti nabatitanakampiw jikisipxäna, jupanakax sumankañampiw jupanakar jutapxäna, Galaad uraqin jilanakapar taqi kunatix paskatayna ukanak yatiyapxäna.
26 Jupanakat waljaniw Bosora, Bosor, Alema, Casfor, Maked, Carnaim ukanakan jist'antatäpxäna. taqi uka markanakax ch'amaniwa, jach'arakiwa.
27 Galaad uraqin mayni markanakapan jist'antatäpxänwa, qharürusti ejercitonakapar jach'a ch'iyar ch'iyar ch'iyar ch'axwirinakar irpanipxañapataki, jupanakar katuntapxañapataki, mä urun taqinir t'unjapxañapataki.
28 Ukatsti Judasampi ejercitopampejj mä akatjamat wasar thaknam Bosora markar kutt'jjapjjäna. markar atipjasinsti, taqpach chachanakaruw espadampi jiwayäna, taqi yänakap apt'asisin ninampiw markar phichhantarakïna.
29 Uka chiqatsti arumaw sarxäna, ukatsti ch'aman ch'aman puriñkamaw saräna.
30 Alwatsti, jan jakt'kay jaqinakaw escaleranak apt'ata, yaqha ch'axwañ motoranakamp apt'ata, uka ch'aman ch'aman ch'axwäwir katuntañataki.
31 Judasasti ch'axwäwi qalltatap uñjäna, markan jach'a jach'a tukutapa, jach'a trompetanakampi, jach'a thuqt'atapampi.
32 Jupajj ejercitoparuw säna: —Jichhürojj jilanakama layku nuwasipjjam —sasa.
33 Ukatsti kimsa t'aqaw jupanakan qhipäxat mistuwayxäna, trompetanakap phust'asa, Diosat mayisiñampiw art'asipxäna.
34 Timoteo reyin ejercitopajj Macabeo jaqëtap yatisajja, jupat jaltjjänwa, ukatwa jupanakajj jupanakar jiwarayäna. Ukhamat uka urux niya llätunk waranqa jaqinakaw jiwarapxäna.
35 Ukham luratapatjja, Judasajj Masfa markaruw kutt'jjäna. ukatsti uka markar nuwantañ tukuyatatsti, taqi chachanakaruw katuntasin jiwayäna, ukatsti uka yänakan yänakap katuqarakïna, ukat ninamp phichhantarakïna.
36 Uka chiqat sarasinxa, Casfón, Maged, Bosor, Galaad uraqinkir yaqha markanakaruw katuntasïna.
37 Ukanak qhepatjja, Timoteo chachajj yaqha ejercito tantacht'asisaw Rafón sat jawir khurkatar campamentonak sayt'ayäna.
38 Ucatsti Judasajj ejercito uñjiri mä chacharuw khitäna, jupanakajj akham sasaw jupar yatiyäna: "Taqe markanakaw jiwasan jak'ankir markanakajj jupanakar tantacht'asipjje, mä jach'a ejercito" sasa.
39 Jupajj árabe jaqenakaruw yanapt'añapatak contrataraki, jupanakajj jawir khurkatar carpanakap sayt'ayapjjaraki,

jumamp nuwasir jutañataki. Uk ist'asasti Judasajj jupanakamp jikisiriw saräna.
40 Ukat Timoteox ejercitopan jilïrinakaparuw säna: — Judasampi ejercitopampix jawir jak'ar puripkani ukhaxa, jupatix nayraqat nanakar makhataspaxa, janiw sayt'añjamäkaniti. Jupajj wali ch'amampiw atipjistani.
41 Ucampis jupatejj ajjsarayasisa, jawir khurkatar campamento luraspajja, nanacaw jupar makhatapjjä, atipjaraquini" sasa.
42 Judasasti uka jawir jak'achasisinx jaqin escribanakaparuw jawir thiyan qhiparayäna, jupanakarux akham sasaw säna: "Jan khitirus campamenton qhiparapxamti, jan ukasti taqiniw nuwasiñar jutapxpan" sasa.
43 Ukxarusti Jesusax nayraqat jupanakar makhatxäna, taqi jaqinakas jupar qhipat sarapxäna, ukatsti taqi yaqha markanakax jupar aynacht'ayasax armanakap apanukusaw Carnaim chiqankir temploruw jaltxapxäna.
44 Ucampis marka katuntasinjja, Tatitun utapjja nakhantapjjänwa. Ukhamaw Carnaim markax apnaqatäxäna, janirakiw Judas nayraqatan sayt'asiñjamäkänti.
45 Judasasti Galaad uraqin jakapkäna uka israelitanakaruw tantachthapïna, jisk'at jach'a israelitanakaru, warminakaparu, wawanakaparu, yänakaparu, wali jach'a ejercitompi, ukhamat jupanakar puriñkama Judea markanxa.
46 Kunapachatix Efrón markar puripkäna ukhaxa, (aka markax thakinjam jach'a markapunïnwa, wali suma ch'amampiw sayt'atäna) janiw uka markat kutt'añjamäkänti, ch'iqa tuqiru jan ukax ch'iqa tuqiru, jan ukasti munañanakax chika taypiruw pasapxäna jupa.
47 Markachirinakasti jist'antapxäna, punkunakap qalanakampi jist'antapxäna.
48 Judasasti sumankañampiw jupanakar khitäna, akham sasa: "Jumanakan uraqinakamar pasapxañäni, markasar sarañataki, janirakiw khitis jumanakar jan walinak lurapxätamti. kayukiw pasañäni, ukampis janiw jupar jist'arañ munapkänti.
49 Ukatwa Judasajj ejercito taypin mä yatiyäw mayïna: sapa mayniw kawkhantï jakapkäna uka cheqan carpanakap sayt'ayapjjañapa.
50 Soldadonakax uka urut arumkamaw markar nuwantapxäna, uka markax jupar katuyatäñapkama.
51 Ukxarusti taqi chachanakaruw espadampi jiwayäna, ukatsti marka t'unjäna, ukatsti uka markan yänakap apt'asisinsti, jiwayat jaqinakxarux marka taypiruw sarawayxäna.
52 Uka qhipatsti Jordán quta thiyaruw sarapxäna, jach'a pampar Betsan chiqaru.
53 Judasasti qhepäjjat jutirinakarojj tantacht'asisaw jaqenakar ewjjt'äna, Judea oraqer puriñkama.
"
55 Kunapachas Judasampi Jonatanampix Galaad uraqinkapxäna, Simón jilapas Galilea markan Tolemaís marka nayraqatan jakapxäna.
56 Zacarías chachan José yokapampi, Azarias chachampi, soldadonakan p'iqinchirinakapampi, jan axsart'ir luräwinakap ist'apxäna.
57 Jupanakasti sapxarakïnwa: "Jiwasax mä suti apsusipxañäni, ukat jak'ankir yaqha markanakamp nuwasiñ sarapxañäni" sasa.
58 Jupanakamp chikäpkäna uka guarnicionar uñjañ tukuyasajja, Jamnia markaruw sarjjapjjäna.
59 Ukatsti Gorgias chachampi jaqinakapampix jupanakamp nuwasiñatakiw markat mistunipxäna.
60 Ukhamaw Joseyampi Azarasampix jaltxapxäna, ukat Judea uraqir puriñkamaw arknaqapxäna.
61 Ukhamaw israelitanakan jach'a t'unjäwipax utjäna, Judasampiru, jilanakaparusa janiw ist'apkänti, jan ukasti mä ch'aman luräwinak lurañ amtapxäna.
62 Uka jaqinakax janiw khitinakan wawanakapat jutapkiti, jupanakan amparapampiw israelitanakar qhispiyapxäna.
63 Ucampis Judas chachampi jilanakapampejj wali uñt'atäpjjänwa, Israel marcanakasa, taqe markanakan sutipajj ist'askäna.
64 Jaqinakasti kusisit jach'a jach'a tukusaw jupanakar tantacht'asipxäna.
65 Uka qhepatjja, Judas chachajj jilanakapamp chikaw Esaú chachan wawanakapamp nuwasïna, sur toqenkir oraqena, ukanjja Hebrón markarusa, uka markanaksa nuwasjjänwa, uka markan fortalezapsa t'unjäna, torrenakapsa phichhantarakïnwa.
66 Uka chiqatsti filisteonakan uraqipar sarañatakiw sarxäna, Samaria uksa tuqir sararakïna.
67 Ukapachaw yaqhip sacerdotenakax ch'amanïpxatap uñacht'ayañ munapxäna, jupanakax nuwasïwin jan amuyt'asisaw nuwasir mistupxäna.
68 Judasasti filisteonakan uraqipan Azoto sat chiqaruw kutt'äna, ukatsti altaranakap t'unjäna, k'achacht'at idolonakap ninampi phichhantäna, markanakapsa q'al tukjäna, ukatsti Judea uraqiruw kutt'xäna.

6 JAQTHAPI

1 Ukapachaw Antíoco reyix jach'a markanakar sarkasax akham sas ist'äna: "Persia markan Elimais markax qamiriñampi, qullqimpi, qurimpi wali uñt'atawa.
2 Ukansti mä suma templow utjäna, ukanjja qorit lurat isimpi, pechompi, escudonakampi, Alejandro, Macedonia reyin Felipe yuqapa, griegonak taypin nayraqat apnaqkäna uka escudonak jaytawayäna.
3 Ukatpï jupax jutasin markar katuntañ thaqhäna, ukat lunthatasiñ munarakïna. Ucampis jupajj janiw atipcänti, marcanquirinacajj uqhamarac yatiyapjjatap laycu.
4 Nuwasïwinsti jupamp nuwasiñatakejj sartasim, ucatsti t'ijtjjäna, wali llakt'ataw uka cheqat sarjjäna, Babiloniaruw kutt'jjäna.
5 Ukatsti mayniw Persia markar yatiyäna, Judea uraqir nuwasir ejercitonakax jiwarayatäpxänwa.
6 Lisiasasti, jupasti jach'a ch'amampi nayraqat mistuwayäna, jupasti judionakat jaqunukutaw uñjasïna. Jupanakasti ch'amañcht'atäpxänwa, armaduranakampi, ch'amampi, yänak imañ yänakampi, uka ejercitonak t'unjatäpkän ukanakampi.
7 Jerusalén markan altar patxan sayt'ayat ajjsarkañ yänak t'unjapxäna, qullan chiqarus jach'a pirqanakampi muyuntapxäna, nayrjax ukhamarakiw Betsura markapar muyuntapxäna.
8 Reyejj uka arunak ist'asajja, wal muspharasin chuym ust'ayasjjäna, ukatsti ikiñaparuw ikiyäna, ukatsti wali llakitaw usuntäna, kunattejj janiw kuntï suykäna ukhamajj jupar purkänti.
9 Walja urunakaw ukan qhiparäna, juk'ampiw llakisiñapäna, jiwañapsa juchañcharakïna.
10 Ukatwa jupajj taqe amigonakapar jawsäna, jupanakar säna: "Ikijj janiw nayräjjeti, chuymajjasti wali llakitäjjewa" sasa.
11 Ukat naya pachpaw akham amuyta: "¿Kuna t'aqhisiñarus puriwayta, ukat kunja jach'a jach'a t'aqhisiñas utjitu! Nayajj wali khuyapt'ayasirïtwa, ch'amajansa munatäyätwa.
12 Jichhasti Jerusalén markan jan walinak luratax amtastwa, ukan utjkäna quri qullqit lurat yänaka apt'asisin Judeankir jaqinakar jan ina ch'usat t'unjañatak khithawayta.
13 Nayasti amuyasta, uka jan walt'äwinakax nayaruw purini, ukatsti yaqha markan jach'a t'aqhisiñampiw jiwarawayta.
14 Ukatsti Felipe sat mä amigoparuw jawsäna, juparojj taqe marka apnaqeriruw utt'ayäna.

15 Ucatsti juparojj corona, isipasa, señalapsa churäna, ukhamat Antioco yoqapar irpsuñapkama, reinopatak uywañapkama.
16 Antioco reyisti patak pusi tunka llätunkani maranïkasaw ukan jiwxäna.
17 Lisiasajj reyin jiwatap yatisinjja, Antioco yokaparuw reyiñatak utt'ayäna, juparojj waynäkasin jilsuwaykatayna, jupa lanti reyiñatak utt'ayäna.
18 Ukapachaw torrenkirinakax israelitanakarux qullan chiqa muytapar jist'antapxäna, jan walinak lurapxañapataki, jan judiöpki ukanakar ch'amañchañataki.
19 Ukatwa Judasajj jupanakar tukjañ amtäna, ukhamat jupanakar muyuntañatakejj taqe jaqenakar jawsäna.
20 Ukatsti patak phisqa tunka maran muyuntasin muyuntapxäna, ukat yaqha motoranakampiw jupanakarux muyuntapxäna.
21 Ukampis muyuntatäpkäna ukanakat yaqhepajj mistunipjjäna, jupanakamp chikaw Israelan jan wali jaqenakajj mayachasipjjäna.
22 Jupanakasti reyin ukar sarasin sapxarakïnwa: —¿Kunapachkamas juchañchatäñama, ukat jilanakasar kutt'ayañama?
23 Nanakax awkimar yupaychañ munapxsma, kunjämtix jupax munapkitu uk lurañasa, kamachinakapar ist'añsa.
24 Ukatpï markasankirinakax torre muyuntapxi, jiwasat jithiqtapxi, nanakasatsti, kunjamtï qhant'apkaspän ukkhar jiwayapxitu, herencias q'al tukjapxitu.
25 Janirakiw jiwasanak contrax amparap luqxatapkiti, jan ukasti qurpachasiñ utanakaparuw luqxatapxi.
26 Jichhüruw Jerusalén markan torrepar muyuntasipki, uka torre katuntañataki.
27 Uqhamatix jumatix jank'ak jark'kätaxa, jupanakat sipan juk'amp jach'a luräwinak lurapxani, janirakiw jumax jupanakar apnaqañ puedkätati.
28 Uk ist'asinsti, reyejj colerasisaw taqpach amigonakapar tantachthapïna, ejercitopan jilïrinakaparu, caballo apnaqirinakarusa.
29 Yaqha reinonakatsa, lamar qotankir islanakatsa, mä qawqha soldadonakaw jupar jutapjjarakïna.
30 Ukatsti ejercitopajj patak waranqa kayuk saririnaka, pä tunka waranqa caballot saririnaka, kimsa tunka payan elefantenakaw nuwasiñatak ch'amachasipjjäna.
31 Jupanakasti Idumea markaruw sarapxäna, Betsura markaruw walja urunak nuwasipxäna. ukampis Betsura markankirinakax mistunisin ninamp phichhantapxäna, ch'amampiw nuwasipxäna.
32 Ukxarusti Judasax torret mistusaw Batsacarías sat chiqan utt'ayasïna, reyin campamentop uñkatasin.
33 Reyejj wali alwat sartasinjja, ejercitopampiw Batsacarías markar saräna, ukanwa ejercitonakapajj nuwasiñatak wakicht'apjjäna, trompetanak tukt'ayapjjäna.
34 Ukatsti qarwanakar nuwasiñatak colerayañkamaw uva, mora wila uñacht'ayapxäna.
35 Ukatsti animalanaksti ejercitonakaruw jaljapxäna, sapa elefantetakix waranqa jaqinak utt'ayapxäna, p'iqinakaparux broncet lurat casconakampi. ukatsti, sapa jach'a animalanakatjja, phesqa patak caballot saririnakaw utt'ayatäpjjäna.
36 Jupanakasti sapa kutix wakicht'atäpxänwa, kawkirutix uka jach'a axsarkañ animalax utjkäna, kawkirutix uka jach'a axsarkañ animalax sarkän uka chiqanakarus sarapkäna, janirakiw jupat jithiqtapkänti.
37 Uka animalanakjjarojja, lawat lurat ch'amani torrenakaw utjäna, ukanakajj sapa mayniruw ch'oqantatäpjjäna, ch'amampi chint'atäpjjarakïna, sapa mayniruw kimsa tunka payan ch'amani jaqenakajj jupanakamp nuwasipjjarakïna, apnaqir indio jaqe layku juparu.
38 Caballot saririnakat qhipharkir jaqinakatsti, ejercitopan pä chiqaruw sayt'ayapxäna, mä chimpunak uñacht'ayasa, ukat taqpach filanakaruw chint'atäpxäna.
39 Intix qurimpi, broncempi lurat escudonakar qhant'käna ukhaxa, qullunakax nina lamparanakjamaw qhant'äna.
40 Ukatwa reyin ejercitopat mä qhawqhajj jach'a qollunakar jaljtapjjäna, mä juk'asti alaya vallenakar jalt'asaw jan kuna jan walt'äwin sartasipjjäna.
41 Ucatsti taqe khitinakatejj walja jaqenakan arnaqasitap ist'apjjäna, t'iju t'iju t'iju t'iju t'ijurinak ist'apkäna ukanakajj walpun chuym ch'alljjtayasipjjäna.
42 Ukatsti Judasampi ejercitopampejj jak'achasisin nuwasiñaruw sarjjapjjäna, reyin ejercitopatjja sojjta pataka jaqenakaw jiwarapjjarakïna.
43 Eleazar chachasti, Savaran sat apellido satänwa, jupasti amuyasaw uka animalanakat maynïrejj reyin arcopamp isthapt'ata, taqe jaqenakat sipansa juk'amp jach'ätap amuyasïna, reyejj jupar katuntkaspa ukham amuyäna.
44 Jupa pachpaw jan walt'ayat uñjasi, markapar qhispiyañataki, wiñayatak sutip katuqañataki.
45 Ukatpï nuwasiñ taypin jan axsaras jupar t'ijtäna, ch'iqa amparaparu, ch'iqa amparaparu jiwayañataki, ukhamat pä tuqit jupat t'aqanuqtapxäna.
46 Ukham lurasasti, qarwa manqharuw jalxatäna, manqharuw jaquntäna, ukatsti qarwax jupar jaquqanïna, ukanwa jiwxäna.
47 Ukampis mayni judionakax reyin ch'amap uñjasa, ch'amapan ch'amap uñjasax jupanakat jithiqtapxäna.
48 Reyin ejercitopajj Jerusalén markaruw jupanakamp jikisiñatak sarapjjäna, reyejj Judea marka contra, Sión sat qollu contra carpanakap sayt'ayäna.
49 Ukampis Betsura markankir jaqinakampix sumankthapiñwa luräna, jupanakax markat mistunipxänwa, janiw kuna manq'añanakas utjkänti, muyuntäwipar saykatañataki, uka uraqix mä maraw samarañ marakïnxa.
50 Ukatsti reyejj Betsura markar katuntasinjja, mä guarnicionaruw utt'ayäna, ukan uñjapjjañapataki.
51 Santuariotsti walja uruw muyuntäna, ukanjja artillería, motoranakampi, instrumentonakampi nina, qalanak jawq'jañatak ucharakïna, ch'akhanak ucharakïna.
52 Ukxarusti, motoranakap contraw motoranak lurapxäna, ukat jaya tiempow nuwasipxäna.
53 Qhepatjja, manq'añanakapajj jan manq'atäjjänwa, paqallq maraw utjäna, Judea markankir jaqenakajj jan judiöpki ukanakat qhespiyatäpkäna ukanakajja, manq'antatäpkäna ukanak manq'antapjjänwa.
54 Mä qawqhanikiw santuarion qhiparapxäna, mach'a pachax jupanakar atipjatapatxa, sapa mayniw kawkhantï sarxapxäna.
55 Ukapachaw Lisiasax akham sas ist'äna: "Antíoco reyix jakkasax Felipex Antioco yuqapar uywañapatakiw utt'ayäna, reyïñapataki.
56 Persia, Media markanakat kutt'anxäna, reyin ejercitopas jupamp chik sarir ejercitopasti, jupar apnaqañ munapxäna.
57 Ukatwa Jesusax jank'ak saräna, ukat reyimpiru, ejercitopan jilïrinakaparusa, tamanakarusa säna: —Sapa uruw q'añuchasipxta, manq'añanakax jisk'akiwa, muyuntapkistu uka chiqax ch'amaniwa, ukhamarak reino tuqit lurañanakax wali ch'amaniwa" sasa k'arisiñasataki:
58 Jichhasti uka jaqinakampix sumankthapiñäni, jupanakamp, taqi markapampis sumankthapiñäni.
59 Jupanakampi arust'asipxam, nayrjax kamachinakaparjam jakasipxañapataki, uqhamasti jupanakarux jan kusisiyapxiwa, taqi ukanak lurapxaraki, kamachinakap chhaqtayatax layku.

60 Ukat reyimpi jilïrinakampix kusisipxänwa, ukatwa jupanakarux sumankthapiñatak khithäna. ukat jupanakax katuqapxarakïnwa.
61 Reyimpi, jilïrinakapampix mä juramento lurapxäna.
62 Ukatsti reyejj Sión sat qolluruw mantäna. ukampis uka chiqan ch'amap uñjasaxa, juramentop p'akintasinxa, pirqa muytasa t'unjañatakiw kamachi.
63 Ukatsti jank'akiw Antioquía markar kutt'awayxäna, ukansti Feliperuw markan apnaqirip jikxatäna.

7 JAQTHAPI

1 Patak phisqa tunka mayan maratsti Demetrio Seleuco yuqapax Roma markat sarxäna, ukat mä qawqha jaqinakamp chika quta thiyankir mä markar saräna, ukanw apnaqäna.
2 Kunapachatix nayra awkinakapan utapar mantkän ukkhasti, ejercitonakapax Antioco, Lisiasaruw katuntapxäna, jupanakar apaniñataki.
3 Uk yatisasti, Jesusax sänwa: —Janiw jupanakan ajanunakap uñjañ munkti —sasa.
4 Ukatwa ejercitopajj jupanakar jiwarayäna. Demetrio chachajj reinopan tronoparqont'atäjjäna ukhajja.
5 Israelan taqi jan wali jaqinakaw jupar jak'achasipxäna, jupasti jilïr sacerdotet jilïr sacerdotet Alcimo sat jaqiruw sarapxäna.
6 Jupanakasti reyiruw juchañchapxäna: —Judasampi jilanakapampix taqi amigonakamar jiwayapxitu, uraqijat jaqunukupxitu —sasa.
7 Jichhasti khitirutix jumax atiniskkta uka jaqir khithapxam, jupar sarañapataki, kuna jan walt'äwinaksa jiwasanak taypinsa, reyin uraqipansa lurawayi uk uñjiri, ukatsti taqi jupanakar yanapirinakamp chika mutuyañapawa.
8 Ukatsti reyejj Baquides sat reyin amigoparuw ajllïna, jupajj uma jalsut sipansa juk'amp jach'a jaqënwa.
9 Ukatsti Alcimo sat ñanqha jaqimp chikaw khithäna, juparuw jilïr sacerdotet utt'ayäna, israelitanakat vengasiñapataki.
10 Jupanakasti wali ch'amampi Judea uraqiruw puripxäna, ukanwa Judasampiru jilanakaparu sumankañ arunak sallqjañamp khithapxäna.
11 Ucampis jupanacajj janiw arunacapar ist'apcänti. jupanacajj mä jach'a ch'amampi jutapjjatap uñjapjjäna.
12 Ukatsti Alcimo, Baquides sat chachan escribanakapampiw tantachasipxäna, ukhamat chiqapar uñjatäñapataki.
13 Israelitanaka taypinxa Asisianankirinakaw jupanakat sumankañ thaqhapxäna.
14 Jupanakasti sapxänwa: "Aaronan wawanakapat mayni sacerdotex aka ejercitompiw juti, janiw kuna jan walsa lurkistaniti" sasa.
15 Ucat jupanacarojj sumankañamp parläna, jupanacarojj juramento lurasaw säna: "Janiw jumanacarusa, amigonakamarus jan walinak lurapkäti" sasa.
16 Ucampis Jesusar iyawsapjjäna, ucampis jupajj paqallq tunka chachanacaruw mä uru jiwayäna.
17 Qullan jaqinakaman janchipsa jaqunuqapxi, wilapsa Jerusalén muytaparuw warxatapxi, janiw khitis imt'iris utjkänti.
18 Ukatwa taqi jaqinakarux axsarapxäna, axsarapxarakïna, jupanakax sapxänwa: "Janiw chiqa kankañas utjkiti, janirakiw chiqa kankañapas utjkiti" sasa. Jupanakasti arust'äwipsa, juramentopsa p'akintapxiwa.
19 Uka qhepatjja, Baquides chachajj Jerusalén markat jaqsusaw carpanakap Bezet markan sayt'ayäna, ukanjja walja jaqenakaruw khitäna, jupar jaytanukupkäna ukanakaru, ukat yaqhep jaqenakarus irpapjjañapataki, jupanakar jiwayasajja, jach'a thayanakaruw jaqontäna p'iya.
20 Ukatsti Alcimo sat chacharuw uka marka katuyäna, ukatsti mä ch'amaw jupar yanapt'añapatak jaytäna.
21 Ucampis Alcimo chachajj jilïr sacerdotöñatak ch'ajjwasjjänwa.
22 Taqe khitinakatï jaqenakar jan walt'ayapkäna ukanakajj juparuw jak'achasipjjäna, Judá oraqe katuntasajj Israel markar wal jan walinak lurapjjäna.
23 Judasasti, kuna jan walinaktï Alcimompi ukat jupamp chik saririnakampi israelitanak taypin jan walinak lurapkäna uk uñjäna.
24 Judea marka jak'ankir markanakaruw saräna, ukatsti jupat kutkatasipkäna ukanakat vengasiñampiw uñjasïna, ukhamatwa jan mayampsa uka oraqer sarañ ajjsarapjjäna.
25 Maysa toqenjja, Alcimo chachajj Judasampi, jupamp chikäpjjatap uñjasajj janiw ch'amanïtap yatisajj reyin ukar sarjjäna, ukatsti taqe jan wali jaqenakaruw akham säna.
26 Ukatsti reyejj Nicanor sat jach'a jilïrinakapat maynïriruw khitäna, jupasti Israel markar jiwayañjam uñisiña apt'asïna.
27 Nicanorasti wali ch'amampiw Jerusalén markar purintäna. Judasampiru, jilanakaparusa sallqjasaw khithäna, suma arunakampi.
28 Nayamp jumamp jan nuwasiñax utjpanti; Mä qawqha jaqinakamp chikaw jutä, jumanakar suman uñjapxañamataki.
29 Judasaruw purinïna, jupanakajj sumankañamp aruntt'asipjjäna. Ukampis uñisirinakax Judasar nuwasiñamp apaqañatak wakicht'atäpxänwa.
30 Judasasti, sallqjasin jupar jak'achasitap yatisinxa, juparux wal axsaräna, janiw mayampsa ajanupar uñjañ munkänti.
31 Nicanor chachasti, jupar uñjasasti, Cafarsalama jak'aruw Judasampi nuwasir saräna.
32 Nicanor toqetjja, niya phesqa waranqa jaqenakaw jiwarapjjäna, mayninakasti Davidan markaparuw jaltjjapjjäna.
33 Uka qhepatjja, Nicanor chachajj Sión sat qolluruw makatapjjäna, ukatsti yaqhep sacerdotenakasa, yaqhep jilïrinakampiw santuariot mistupjjäna, jupar sumankañan aruntt'añataki, rey layku nakt'ayat sacrificio uñacht'ayañataki.
34 Ukampis Jesusax jupanakat sawkasïna, jupanakat larusiyäna, phinq'achasaw jupanakar jisk'achäna, jach'a jach'a tukusaw parläna.
35 Ukatsti colerasisaw juramento luräna: "Janitï Judasampi ejercitopampejj amparajar katuyatäkani ukhajja, nayatejj jan kuna jan walt'äwin kutt'ankä ukhajja, aka uta phichhantäjja, uk ist'asastiwali coleratäw mistuwayjjäna" sasa.
36 Ukatsti sacerdotenakajj mantasinjja, altarampi, templo nayraqatan sayt'asisaw jachapjjäna.
37 Tatay, jumaw aka uta ajllta, sutim uñt'ayasiñataki, markamar mayisiñataki, mayisiñataki.
38 Aka jaqit, ejercitopatsa vengasipxam, espadampi jiwayapxam, Diosar jan wali arunakap amtasipxam, jan juk'amp sarantapxañapataki.
39 Nicanor chachasti Jerusalén markat mistusaw Bethorón markan carpanakap sayt'ayäna, ukanjja Siria markat jutir mä ejercitow jupamp jikisipjjäna.
40 Judasasti kimsa waranqa jaqinakamp chikaw Adása markar sayt'ayasïna, ukanwa Diosat mayisïna.
41 Tatay, Asiriankir reyin khitanit jutirinakajj Diosar jan wali arunak parlapkäna ukhajja, angelamajj patak paqallq tunka phesqani waranqa jaqenakaruw jiwarayäna.
42 Jichhürusti aka ejercito nayraqatan t'unjañamawa, ukhamat mayninakax qullan utamar jan wali arunak parlatap yatipxañapataki, ukat jan wali luratanakaparjam taripapxañamataki.
43 Adar phaxsin tunka kimsaqallqu uru saraqataruw ejercitonakax nuwasïwir sarapxäna, ukampis Nicanor chachan ejercitopax jan walt'ayataw uñjasipxäna, jupa pachpaw nayraqat jiwayatäna.

44 Nicanor chachan ejercitopajj jupar jiwayatätap uñjasajja, armanakap apanukusawjaltjjapjjäna.
45 Ukatsti mä uruw jupanakarux arknaqapxäna, Adasa markat Gazera markakama.
46 Judea jak'ankir markanakat mistusaw uka markanakar jist'antapxäna. Ukhamat jupanakar arknaqirinakar kutt'asax taqiniw espadampi jiwayatäpxäna, janiw maynis qhiparkänti.
47 Uka qhipatsti, yänakap apt'asisaw Nicanor p'iqipsa, kupi amparapsa jiwarayapxäna, jach'a jach'a tukusaw ayxatäna, ukat Jerusalén tuqir warkt'apxäna.
48 Ukatwa jaqinakax wal kusisipxäna, uka urusti wali kusisiñ uru amtapxäna.
49 Jupanakasti sapa maraw uka uru amtañatak utt'ayapxäna, Adar urun tunka kimsaqallqu uru saraqataru.
50 Ukhamaw Judá oraqejj mä juk'a samaräna.

8 JAQTHAPI

1 Judasasti romanonakat ist'äna, jupanakax wali ch'amani, ch'aman jaqinakäpxänwa, taqi khitinakatix jupanakamp chikt'atäpki ukanakarus munasiñampiw katuqañ munapxäna, ukat taqi khitinakatix jupanakar jutapki ukanakamp chikt'atäñ munapxäna.
2 Jupanakajj wali ch'amani jaqenakäpjjänwa. Galacia markankirinak taypin nuwasiñanakapatsa, jach'a luräwinakapatsa, jupanakar atipjapxatapatsa, impuesto payllañatakisa, yatiyatäpxarakïnwa.
3 Kuntix jupanakax España markan lurapkän ukkhaxa, qullqi, quri qhuyanakatipjañataki;
4 Ukat jupanakat wali jayankkchïnsa, taqe uka cheq atipjapjjäna, paciencianïpjjatap layku; Uraq tukuyatpach jupanakamp nuwasir jutir reyinakax jupanakar jan walt'ayañkama, jach'a t'unjañkama, mayninakax sapa maraw impuesto payllapxirïna.
5 Ukhamarus, Felipe, Citimas markan Perseo reyiparus nuwasiñan jan walt'ayapxäna, jupanak contra sayt'asisin jupanakar atipjapxäna.
6 Asia tuqinkir Antíoco jach'a reyisti, patak pä tunka elefantenakani, caballot saririnakampi, carronakampi, wali jach'a ejercitompi, jupanakamp nuwasir jutäna.
7 Kunjamsa Jesusar jakkir katuntapjjäna, jupasa, khitinakatï jupar qhepat apnaqapkäna ukanakasa, mä jach'a impuesto pagapjjañapatakiw arust'apjjäna, rehennakar katuntapjjañapataki, kuntï amtapkäna ukanaksa.
8 Ukatsti India marka, Media, Lidia, suma markanaka, Eumenes reyir katuyapxäna.
9 Ukhamarus kunjämtix griegonakax jupanakar t'unjañatak jutañ amtapxäna;
10 Uk yatisax mä capitan jupanakaruw khithapxäna, jupanakamp nuwasisax waljaniruw jiwayapxäna, warminakaparu, wawanakapar katuntat apt'asisaw lunthatapxäna, uraqinakapsa katuntapxäna, ch'aman ch'amanakaparus t'unjapxäna katjapxi, ukat jichhürkamaw jupanakan uywatanakapar irpapxi.
11 Juparux yatiyapxarakïnwa, kunjämtix jupanakar saykatasir yaqha reinonakaru, islanakarus t'unjapxäna, apnaqäwipar apanipxarakïna.
12 Ucampis amigonakapampi, jupanakar confiyapkäna ukanakampejj sum apasipjjänwa, jaya cheqanakansa reinonak atipjapjjäna, ukhamatwa taqe khitinakatejj sutip ist'apkäna ukanakajj jupanakar ajjsarapjjäna.
13 Ukhamaraki, khitinakarutix mä reino tukuyañ yanapt'añ munapkän ukanakax apnaqapxaraki; khitinakarutix wasitat munapki ukanakarux yaqhawjaruw jaqunukupxi, qhiparusti, wali jach'anchatäpxänwa.
14 Taqi ukanak uñjasax janiw maynis corona uchatäkänti, janirakiw morado isimpi isthapt'atäkänti, ukhamat jach'añchatäñataki.
15 Jupanakasti mä senado uta lurapxäna, ukansti kimsa patak pä tunka jaqinakaw sapa uru conciencian qunt'asipxäna, sapa kutiw jaqinak laykux arst'asipxäna, ukhamat suma wakicht'atäpxañapataki.
16 Sapa maraw mä jaqir apnaqäwip katuyapxirïna, jupax taqi markaparuw apnaqäna, taqiniw uka jaqir ist'apxäna, janirakiw envidiasiñas ni yaqhachasiñas utjkänti.
17 Ukanak amuyt'asajja, Judasajj Juan chachan Eupolémo yokaparuw ajllïna, jupasti Acós chachan yokapänwa, Jasón chachan Eleazar chachan yokaparusti Roma markaruw khitäna, ukhamat jupanakamp sum apasipjjañapataki.
18 Jupanakar yugo apt'asipxañapataki; Griegonakan reinopajj Israel markar esclavöñamp t'aqhesiyatap uñjapjjäna.
19 Jupanakasti Roma markaruw sarapxäna, uka markax wali jach'a thakhinïnwa, ukatsti Senadoruw puripxäna, ukanwa parlapxäna, sapxarakïna.
20 Judas Macabeo jilatanakapampi, judionakan markapampi, jumanakamp chikt'atäñataki, sumankthapiñataki, jumanakamp chikt'atäñataki, amigonakamar qillqantatäñataki.
21 Ukhamajj uka jan walt'äwejj romanonakaruw wal kusisiyäna.
22 Uka cartajj uka qellqatajj wasitatwa broncet lurat tablanakan qellqäna, Jerusalén markaruw apayäna, ukhamat sumankañamp mayacht'atäñamp amtañataki.
23 Romanonakarusa, judionakarusa, lamar quta tuqinsa, uraqi tuqinsa wiñayatak suma sarnaqapxpan, espadasa, uñisirinakasa jupanakat jayarst'apxpan.
24 Nayraqatax romanonakarusa, mayni markachirinakarus taqi apnaqäwipan nuwasïwix purini ukhaxa.
25 Judionakan markapajj taqe chuymaw jupanakar yanapt'apjjani, horasaparjama.
26 Janirakiw khitinakatï jupanakamp nuwasirinakarux kuns churapkaniti, janirakiw manq'añanakampi, armanakampi, qullqimpi, barconakampis yanapt'apkaniti, kunjämtix romanonakax wali askïkaspas ukham amuyapkäna ukhama. ucampis arust'äwip phuqhapjjani, ucat jan kuns apt'asisa.
27 Ukhamarakiw judionakar ch'axwañax nayraqat purini ukhaxa, romanonakax taqi chuymampiw jupanakar yanapt'apxani, pachaparjama.
28 Khitinakatix jupanakamp nuwasipki ukanakarux janiw manq'añanak churapkaniti, ni armas, qullqi, barcos ukanakas churatäkaniti, kunjämtix romanonakax wali askïkaspas ukham amuyapkäna ukhama. ukampis jupanakax arust'äwinakap phuqhapxani, ukax jan sallqjasaw phuqhapxani.
29 Uka yatichäwinakarjamajja, ¿romanonakajj judionakan markapampejj mä pacto lurapjjäna.
30 Ukampis aka qhipat maynix jan ukax maynix kuns yapxatañataki jan ukax jisk'achañataki tantachasiñ amtapxani ukhaxa, munañaparjamaw lurapxaspa, ukat kuntï yapxatapkani jan ukax apsupkani ukanakax iyawsatäniwa.
31 Demetrio chachajj judionakar jan walinak lurkäna uka toqetjja, akham sasaw qellqanipjjta: "¿Kunatarak amigonakajarusa, judionakarus mayachasiñatak yugom llakt'ayastasti?"
32 Jupanakatix juma contra juk'amp quejasipxani ukhaxa, nanakax jupanakarux chiqapar uñjapxäma, quta tuqinsa, uraqi tuqinsa jumamp nuwasiñäni.

9 JAQTHAPI

1 Ukatjja, Demetrio chachajj Nicanor chachampi ejercitopampejj nuwasïwin jiwarapjjatap ist'asajja, Baquidesampiru Alcimompiruw payïr kuti Judea oraqer

khitäna, jupanakamp chikasti ejercitopan jilïr ch'amapampiw khitäna.
2 Galgala markar sarir thaknam sarasinsti, Masalot marka nayraqatan carpanakap sayt'ayapxäna, uka markax Arbela markankiwa.
3 Patak phisqa tunka payan marat nayrïr phaxsinx Jerusalén marka jak'an campamento lurapxäna.
4 Uka cheqatjja, pä tunka waranqa kayuk saririnakampi, pä waranqa caballot sarir soldadonakampiw Berea markar sarjjapjjäna.
5 Judasasti Eleasa markan carpanakap sayt'ayäna, kimsa waranqa ajllit jaqinakampi.
6 Jupanakajj walja ejercitonak uñjasajj wal ajjsarapjjäna. ucat waljaniw ejercitot mistjjapjjäna, janiw llätunka pataca jakenacajj jakapcänti.
7 Judasasti ejercitopan jaltxatapa, nuwasïwix jupar t'aqhisiyatap uñjasax wal llakisïna, wali llakitaw jikxatasïna, jupanakar tantacht'añatakis jan tiemponïtap layku.
8 Ukampis qhipharirinakarojj sänwa: "Uñisirinakasaru nuwasir sarjjañäni, inas jupanakamp nuwasiñajj wakischispa" sasa.
9 Ucampis jupanacajj jiwarayapjjaraquïnwa: —Janipuniw atipcañäniti, jichhajj jakañas qhespiyasiñäni, jichhürutjja, jilanakasampiw kutt'anjjañäni, jupanakamp nuwasiñäni.
10 Judasasti sänwa: —Diosax jan ukham lurkäti, jupanakat jaltxañajataki.
11 Ukxarusti Baquides sat ejercitonakax carpanakapat mistusaw jupanakar sayt'asipxäna, caballot sarir soldadonakapax pä ejercitoruw jaljasipxäna, laq'unakampi, arqueronakampiw ejercito nayraqatan sarapxäna, ukat nayraqatar saririnakax taqiniw wali ch'aman jaqinakäpxäna.
12 Baquides sat chachasti kupi toqenkänwa, ukatwa ejercitojj uka pä cheqat jak'achasisin trompetanakap phust'apjjäna.
13 Judasan jak'apankirinakajj trompetanakap phust'apjjarakïnwa, ejercitonakan wararitap ist'asajj oraqejj khathatirakïnwa, alwat arumkamaw nuwasiñajj sarantaskakïna.
14 Judasasti Baquidesampi, ejercitopan ch'amapampi kupi toqenkatap amuyasinjja, taqe ch'amani jaqenakaruw irpäna.
15 Jupasti ch'iqa ch'iwiparux jan walt'ayäna, Azoto qullukamaw arknaqäna.
16 Kunapachatï ch'eqa toqenkir jaqenakajj aynacht'at uñjapjjäna ukhajja, Judasampiru, jupamp chik saririnakampiruw qhepäjjat arknaqapjjäna.
17 Uka qhipatsti mä jach'a ch'axwäwiw utjäna, waljaniw panpachan jiwarapxäna.
18 Judas chachasti jiwayatäxänwa, ukat qhiparirinakax jaltxapxarakïnwa.
19 Jonatanampi Simonampisti Judas jilaparuw irpapxäna, ukatsti Modín markan nayra awkinakapan sepulturaparuw imt'apxäna.
20 Jupanakasti wal jachapxäna, taqi israelitanakax jupat wal jachapxäna, walja urunak jachaqt'asipxäna.
21 ¡Kunjämarak Israel markar qhispiyir ch'aman jaqix liwxatpachasti!
22 Judasatsa, nuwasiñanakapatsa, jach'a luräwinakapatsa, jach'a kankañapatsa, janiw qillqatäkiti.
23 Judasan jiwatapatsti, jan wali jaqinakax Israel markan taqpach uraqinakaparuw p'iqinakap luqxatañ qalltapxäna.
24 Uka urunakansti mä jach'a mach'aw purirakïna, uka mach'ampiw markachirinakax kutkatasipxäna, jupanakamp chikaw sarapxäna.
25 Baquides chachasti uka ñanqha jaqinak ajllisaw marka apnaqirinak utt'ayäna.
26 Judasan amigonakaparux jiskt'asisaw thaqhapxäna, Baquides ukar irpapxäna, jupasti jupanakat vengasiñampiw uñjäna.
27 Israel markanx mä jach'a t'aqhisiñaw utjäna, uka t'aqhisiñanakax janiw jupanak taypin mä profetax jan uñjaskäna ukhatpach utjkänti.
28 Ukatwa Judasan taqpach amigonakapax tantachasipxäna, Jonatanarux sapxäna:
29 Judas jilamajj jiwjjäna ukhatjja, janiw khitis jupar uñtasit uñisirinakasaru, Baquidesampi, markasan uñisirinakapampi nuwasir sarjjapjjañapäkiti.
30 Jichhasti jichhüruw ajllisipjjsma, jupan lanti p'iqinchirïñamataki, capitanasäñamataki.
31 Ukxarusti Jonatanax apnaqañ qalltäna, ukat Judas jilapan lantiw sartasïna.
32 Baquides chachajj uk yatisajj jiwayañwa thaqäna
33 Uk yatisinsti Jonatán, Simón jilapasa, jupamp chik saririnakasa, Tecoe wasararuw jaltxapxäna, ukatsti Asfar estanque uma jak'an carpanakap sayt'ayapxäna.
34 Baquides chachajj uk amuyasajja, sábado urun ejercitopampiw Jordán jawir jak'achasïna.
35 Jonatanasti Juan jilaparuw khithäna, jupasti markan p'iqinchiripawa, nabatita amigonakapar mayisir mayisiñapataki, jupanakamp chika carrop jaytañapataki.
36 Ukampis Jambrí chachan wawanakapax Medaba markat mistusaw Juanampi, taqi yänakapampix irpapxäna.
37 Uka qhipatsti, Jonatán, Simón jilapampiw yatiyapxäna, Jambrí chachan wawanakapax mä jach'a jaqichasïwimpiw Nadabata markat noviar irpapxi, Canaán markan jach'a jilïrinakapat maynïrin phuchapäkaspas ukhama.
38 Ukatwa Juan jilapat amtasipxäna, ukatsti qullu pataruw imantasipxäna.
39 Ukxarusti uñkatasinxa, wali ch'axwañampi, jach'a carronakampiw ist'asipxäna, noviompi, amigonakapampix jilanakapampi, tambornakampi, tocañ instrumentonakampi, walja armanakampi jupanakamp jikisiñataki.
40 Ukat Jonatanasa, jupamp chik saririnakasa, kawkhantï imantasipkäna uka cheqat jupanak contra sayt'asipjjäna, ukatsti walja jaqenakaw jiwat jaqonukupjjäna, ukat jilt'irinakasti qolluruw jaltjjapjjäna, taqeniruw katuntapjjarakïna jupanakan yänakapa.
41 Ukhamaw jaqichasïwix llakisiñar tukuwayxäna, q'uchupan thuqt'asitapax jachañaruw tukuwayxäna.
42 Jilapan wilap q'al kutt'ayasajj Jordán jawiraruw kutt'jjapjjarakïna.
43 Baquides chachajj uk ist'asajja, sábado urunjja, jach'a ch'amani Jordán jawir thiyaruw purinïna.
44 Ucat Jonatanajj tamapar säna: —Jichhajj makhatapjjañäni, jakañas layku nuwasiñataqui, jichhürojj janiw nayrjamäquiti.
45 Ch'axwäwix jiwasan nayraqatasankiwa, qhipäxansa, Jordán jawir umax aka chiqaru, ukhamarak ch'uxña quqanaka, janirakiw mä chiqarus kutt'añas utjkiti.
46 Ukatpï jichhax alaxpachar arnaqasipxta, uñisirinakaman amparapat qhispiyatäpxañamataki.
47 Uk ist'asinsti, Jonatanajj Baquides sat chachar nuwjañatakiw amparap aytäna, ukampis jupajj jupat jitheqtjjänwa.
48 Jonatanasa, jupamp chikäpkäna ukanakasa, Jordán jawiraruw jaltapxäna, ukat maynïristi janiw Jordán quta tuqir makhatkänti.
49 Uka urux niya waranqa jaqinakaw Baquides chachan jak'apat jiwarapxäna.
50 Uka qhepatsti Baquides chachajj Jerusalén markaruw kutt'jjäna, Judeankir ch'amani markanakaruw askichäna. Jericó, Emaús, Bet-horón, Betel, Tamnata, Faratoní, Tafón, uka jach'a pirqanakampi, punkunakampi, ch'akhanakampi ch'amañchäna.
51 Jupanakasti mä soldadonak utt'ayäna, ukhamat Israel markar jan walinak lurapxañapataki.

52 Ukatsti Betsura, Gazera, Gazera markaru, torrepampiw ch'amañchäna, ukatsti ch'amampiw ch'amancharakïna, manq'añanaksa chururakïna.
53 Janiw ukakïkiti, uka pampankir jilïrinakan yuqanakaparuw rehenjam katuntasin Jerusalén markan torrepar ucharakïna.
54 Ukhamarus patak phisqa tunka kimsani marana, payïr phaxsinxa, Alcimox qullan uta manqhankir patio pirqap t'unjañapatakiw mayïna; profetanakan luratanakapsa t'unjarakïnwa
55 Uraqpachanxa, Alcimox t'aqhisiyataw uñjasïna, kuna lurañanakapas jark'atäxänwa, lakapax jark'antatäxänwa, ukat parálisis sat usump usuntatäxänwa, janiw juk'amp kuns arsuñ puedxänti, janirakiw kuna tuqitsa yatiyañs puedkänti utaparu.
56 Uqhamasti Alcimo chachajj wali t’aqhesiyataw jiwjjäna.
57 Baquides chachasti Alcimo chachan jiwatap uñjasajja, reyin ukar kutt’jjänwa, Judea oraqejj pä maraw samaratäjjäna.
58 Taqi jan wali jaqinakax mä jach'a tantachäw tantachasipxäna, sapxarakïnwa: —Jonatán, jupamp chik sariri nakax jan kuns kamacht'ataw jakasipxi, jichhax Baquides sat jaqiruw aka chiqar irpanipxä, jupasti mä arumakiw taqiniru katuntani —sasa.
59 Ucat jupanacajj sarasin jupamp parlt’asipjjäna.
60 Ukatsti mä jach'a ejercitompiw sarxäna, ukat Judeankir arkirinakapar jamasat carta apayanipxäna, Jonatán ukat jupamp chik sariri nakar irpapxañapataki.
61 Ukatpï uka jan wali lurir jaqinakat niya phisqa tunka jaqinak apthapisin jiwayapxäna.
62 Uka qhipatsti Jonatán, Simón, jupamp chikäpkän ukanakax Betbasi markaruw irpapxäna, uka markax wasarankiwa, ukatsti uka markan jan walinak askichapxäna, ukatsti ch'amañchapxäna.
63 Baquides chachasti uk yatisaw taqpach ejercitopar tantachthapisin Judeankir jaqinakar yatiyäna.
64 Ukatsti Betbasi markaruw muyuntäna. ukat walja tiempow uka contra nuwasipjjäna, nuwasiñ motoranaksa lurapjjarakïna.
65 Jonatanasti Simón jilaparuw markar jaytawayäna, ukatsti mä qawqha jaqinakampiw sarxäna.
66 Ucatsti Odonarquesampiru, jilanakapampiru, Fasirón sat chachan wawanakapampiruw carpapan nuwjäna.
67 Jupanakar jawq'jañ qalltäna, ejercitopamp chikasti, Simón ukat jupan tamapampiw markat mistxapxäna, guerran motoranakap phichhantapxäna.
68 Baquides sat chachampiw nuwasipxäna, jupasti jupanakarux walpun t'aqhisiyapxäna.
69 Ukatpï uka ñanqha jaqinakarux walpun colerasïna, jupanakat waljaniruw jiwayäna, ukat markapar kutt'añ amtäna.
70 Kunapachatix Jonatanax uk yatisinxa, khithanakwa khithäna, ukhamat jupamp sumankthapiñataki, ukat katuntat jaqinakar qhispiyañataki.
71 Ukanak katuqasasti, mayitaparjamaw luräna, ukatsti juramento lurarakïna, janipuniw jakäwipan jan walinak lurkäti —sasa.
72 Judea uraqit nayra katuntat jaqinakar kutt'ayasaxa, kutt'anxäna, ukatsti markaparuw sarxäna, janirakiw mayampsa jupanakan qurpanakapar purxänti.
73 Ukhamaw israelan espadapax tukusxäna, ukampis Jonatanax Macmas markan jakasïna, ukatsti marka apnaqañ qalltäna. Israelat jan wali jaqinakarux t'unjäna.

10 JAQTHAPI

1 Patak suxta tunka maranakatxa, Antíoco chachan Epifanes sutini Alejandro yuqapaw makhatäna, jupasti Tolemais sat chacharuw katuntayäna.
2 Demetrio reyejj uk ist’asajja, walja ejercitoruw tantacht’asisin nuwasir sarjjäna.
3 Demetrio chachasti munasiñampiw Jonatanarux cartanak apayäna, jupar jach'añchasa.
4 Jupajj akham sänwa: “Nayraqatajj jupamp sumankthapiñäni, janïr Alejandrompi nanak contra mayachkasa.
5 Jan ukhamäkanixa, taqi jan walinak jupa contra, jilanakaparu, markapar jan walinak lurapkta ukanakat amtasiniwa.
6 Ukatwa juparojj mä ejercito tantachthapiñatak ch’am churäna, nuwasïwin yanapt’añatakejj armanak churañatakisa, torrenkir rehenes ukanakar katuntapjjañapatakiw mayïna.
7 Jonatanasti Jerusalén markaruw purinïna, ukatsti uka cartanak liyt'äna, taqi jaqinakaru, torrenkir jaqinakampi.
8 Reyejj mä ejercito tantachthapiñatak ch’am churatap ist’asajj wal ajjsarapjjäna.
9 Ukatsti torrenkir jaqinakax Jonatanaruw katuntat jaqinakar katuyapxäna, Jonatanasti awk taykapar katuyarakïnwa.
10 Ukham luratapatjja, Jonatanajj Jerusalén markanwa utt’ayasiñ qalltäna, ukat uka markajj askichañwa qalltäna.
11 Ukatsti irnaqir jaqinakarux pirqanakapsa, Sión qullumpi, muyuntki uka qalanakampi sayt'ayapxañapatakiw mayïna. ukat ukham lurapxäna.
12 Ukat Baquides chachan jach'a ch'amanakapan jan uñt'at jaqinakax jaltxapxäna.
13 Sapa mayniw kawkhantï jakapkäna uka cheqat sarjjapjjäna, ukatsti markaparuw sarjjapjjäna.
14 Betsura markanjja, leyinaka, mandamientonak apanukupkäna ukanakat yaqhepajj amukt’asipkänwa, ukan imantasipjjatap layku.
15 Alejandro reyix kuntix Demetriox Jonatanar apayankäna uka arsutanakap ist'äna.
16 Jupasti sarakïnwa: —¿Ukham yaqha jaqir jikxatañäniti? jichhax ukatwa juparux amigosaru ukat confederado ukham tukuyañäni.
17 Uk ist'asinsti Jesusax mä carta qillqäna, ukatsti uka arunakjamaw apayanirakïna.
18 Alejandro reyix Jonatán jilaparuw aruntäna.
19 Jumat ist'apxtwa, jumax wali ch'aman jaqïtawa, nanakan amigopäñamataki.
20 Ukatpï jichhürojj markaman jilïr sacerdotepäñamatak utt’ayapjjsma, reyin amigopäñamataki. (Ukampisti mä morado isi, quri corona apayanitayna:) ukat jumaruw mayipxätam jiwasanakamp chika, nanakamp amigöñamataki.
21 Patak suxta tunka maran paqallqüri phaxsina, Tabernáculo Fiesta urunxa, Jonatanax qullan isimpiw isthapisipxäna, ukatsti soldadonak tantacht'asipxäna, walja armaduranaksa chururakïna.
22 Uk ist'asaxa, Demetriox walpun llakisïna.
23 ¿Kuns lurapxta, Alejandrox ch'amañchañatakix judionakamp sum apasiñ jark'istu?
24 Nayasti ch'amañcht'ir arunakwa jupanacar qillqä, jach'a jach'a tukuñanaksa, waxt'äwinakampi, jupanakar yanapt'añajataki.
25 Jupanakasti akham sasaw jupanakar khitäna: Demetrio reyiw judionakan markapar aruntani.
26 Jumanakax nanakamp chika arust'äwinak phuqapxtaxa, nanakamp amigatäpxarakta, uñisirinakajampix janiw mayachasipxtati, nanakax aka tuqit ist'apxta, kusisipxaraktwa.
27 Uqhamasti jichhajj nanakar taqe chuyma servisipkakim, nanakajj nanakajj nanak layku lurapjjatamatjja, wali sumpun kutt’ayapjjäma.
28 Ukatsti walja jan walinak churapxätam, mä premio churapxarakïtamwa.
29 Jichhasti nayajj qhespiyapjjsma, juma laykusti taqe judionacarojj qhespiyapjjsma, impuesto pagañatsa, salt’añ costumbrenakatsa, coronat impuesto pagañatsa antutapjjsma.

30 Kunatix nayatakix kimsïr t'aqa, jatha, chikat quqa achu katuqañax wakiski ukat jichhürutpach antutta, ukhamat Judea uraqit jan katuntatäñapataki Samaria, Galilea markanakat jutir kimsa gobiernonakatxa, jichhürut wiñayataki.
31 Jerusalén markax qullanäpan, janirakiw qhispiyatäñapäkiti, qurpachasiñ markanakampi, tunka t'aqatxa, impuesto payllañkama.
32 Jerusalén markan utjki uka torretjja, nayajj uka torre apnaqañwa churta, ukat jilïr sacerdoteruw churta, ukhamat khitinakatï uka torre uñjañapatak ajllipki ukanakar utt'ayañapataki.
33 Judea uraqit katuntat apatäpkäna uka judionakarus sapa mayniruw qhispiyarakta, taqi awkinakajax uywanakapan impuesto payllapxañap munta.
34 Ukhamarus nayajj muntwa, taqe fiestanaka, sábado urunaka, machaq phajjsinaka, jach'a urunaka, fiesta janïr qalltkipan kimsa uru, fiestat qhepür kimsa uru, nayan apnaqäwijan utjki uka judionakatakejj taqe kunat jark'atäñapa, libre jakasiñapsa.
35 Ukhamaraki, janiw khitis jupanakat mayniru jan walt'ayañatakisa, jan walinak lurañatakisa ch'amanïkaspati.
36 Ukatjja, reyin ejercitopa taypinjja, niya kimsa tunka waranqa judionakaw qellqt'atäñapa, jupanakarojj reyin ejercitonakapajj churatäniwa.
37 Jupanakat yaqhepajj reyin jach'a ch'amaparu uchatäniwa, jupanakat yaqhepasti reyin luräwinakap uñjapjjarakiniwa, jupanakajj atinisipjjaniwa jupanakan kamachinakaparjama, kunjämtix reyix Judea uraqin siskatayna ukhama.
38 Samaria uraqit Judear yapxatat kimsa gobiernonakatxa, Judea markamp mayachatäpxpan, ukhamat jupanakax mä apnaqirit uñt'atäpxañapataki, janirakiw jach'a sacerdoten jan ukax yaqha autoridadar ist'apxañapataki.
39 Tolemais, uka uraqin utjki uka uraqinaksa, Jerusalén markan qullan utapar inakiw churta, qullan utar qullqi churañataki.
40 Ukhamarus sapa maraw reyin cuentanakapat tunka phisqan waranqa siclo qullqi churta.
41 Taqpach jiljjattata, kawkïrinakatï nayra tiemponjam jan pagapkäna ukanakajja, jichhat uksarojj templon luratäñapatakiw churatäni.
42 Ukxarusti, sapa maraw templon qullqit apsupkäna uka phisqa waranqa qullqinak apsusipkäna, uka qullqix antutatäniwa, sacerdotenakan luqtapki uka sacerdotenakanïtap layku.
43 Khitinakatix Jerusalenankir templor jaltxapkchi, jan ukax aka chiqan qhispiyatäpki ukanakax reyin manüpkchi, jan ukax yaqha tuqit manunïpkchixa, qhispiyatäpxpan, taqi kunatix nayan apnaqäwijan utjki ukanakax qhispiyatäpan.
44 Santuario utachañatakisa, askichañatakisa, reyin cuentanakapat churatäniwa.
45 Jïsa, Jerusalén markan pirqanakap lurañatakisa, muytapan ch'amañcht'añatakisa, reyin cuentanakapat qollqe churatäniwa, ukhamarakiw Judea markan perqanakap lurañatakejj churatäni.
46 Jonatanasa, markasa uka arunak ist'asinsti, janiw jupanakarux jach'añchapkänti, janirakiw katuqapkänti, Israel markan jach'a jan wali luratapat amtasipxatap layku. Jupanakarux wal t'aqhisiyatayna.
47 Ukampis Alejandrompix wal kusisipxäna, jupaw jupanakamp chika sumankañ utjañapatak nayraqat achikt'asipxäna, jupanakasti sapa kutiw jupamp chikt'atäpxäna.
48 Ukatsti Alejandro reyix jach'a ejercitonak tantachthapisin Demetrio contra sayt'asipxäna.
49 Uka pä reyinakax nuwasiñ qalltapxäna uka qhipatsti, Demetrio chachan ejercitopax jaltxapxänwa, Alejandrox jupar arknaqasaw jupanakar atipjäna.
50 Inti jalantkamasti wali ch'amampiw nuwasïna, uka urusti Demetrioruw jiwayapxäna.
51 Uka qhepatjja, Alejandrojj Egipto markan Tolemee reyiparuw mä yatiyäwi apayäna:
52 Nayasti markajaruw kutt'anxta, nayra awkinakajan tronopar qunt'atäxtwa, apnaqañ katuqta, Demetriorus t'unjawayta, markasarus kutt'ayaraktwa.
53 Nayajj jupamp nuwasjjayäta ukhajja, jupasa, ejercitopampejj nanakamp aynacht'ataw uñjasipjjäna, ukhamatwa reinopan tronopan qont'asipjjta.
54 Jichhasti mä aruntt'asiñ amtapxañäni, phuchham warmir katuyapxita.
55 Ukatsti Toleméo reyix akham sasaw jaysäna: —Kusisiñaw kuna urutix nayra awkinakaman uraqipar kutt'käta, jupanakan apnaqäwipan tronopan qunt'atäskäta uka uruxa —sasa.
56 Jichhasti nayajj jumar lurarakïma, kunjämtejj kellkayätamjja, ucajj Tolomeo sat marcan jikisipjjeta, maynit maynikam jikisiñasataqui. Nayasti phuchhaxarux jumamp casarasï, juman munañamarjama —sasa.
57 Tolemeosti Cleopatra phuchhapamp chikaw Egipto markat mistuwayxäna, patak patak tunka payan maraniw Tolomeo markar puripxäna.
58 Kawkhantix Alejandro reyix jupamp jikiskäna, Cleopatra phuchhap churäna, ukatsti Tolomeo markan jaqichasïwipat wali jach'a jach'a tukuñampiw amtayäna, kunjamtï reyinakax lurapki ukhama.
59 Alejandro reyisti Jonatanaruw qillqäna, jupamp jikisiñataki.
60 Ukatsti Tolemaís sat reyiruw jach'añchäwimp saräna, ukansti uka pä reyimpiw jikisïna, jupanakarus amigonakapar qollqe, qori, walja regalonak churäna, jupanakasti munasiñampiw uñjasïna.
61 Ukapachasti, Israelan yaqhip usuntat jaqinakaw juchañchañatak tantachasipxäna, jupar juchañchañataki.
62 Jïsa, ukat sipans juk'ampi, reyix isinak apsusin morado isimp isthapt'ayasiñatakiw mayïna.
63 Jupajj sapakiw qont'ayäna, jilïrinakaparus akham sänwa: "Marka taypiru jupamp chik sarapjjam, yatiyapjjam, jan khitis jupa contra kuna jan walt'äwitsa quejasiñapataki, janirakiw khitis kunatsa jupar jan walt'ayañatakïkiti" sasa.
64 Juchañchirinakax yatiyäwiparjam jach'añchatätapa, morado isimp isthapt'ata uñjasax taqiniw jaltxapxäna.
65 Ukatwa reyejj jach'añchäna, jilïr amigonakapar qellqt'asisaw mä duquet utt'ayäna, apnaqäwipan chikachasirïñapataki.
66 Uka qhipatsti Jonatanax Jerusalén markaruw sumankañamp kusisiñampi kutt'awayxäna.
67 Ukhamarus uka; pataka tunka tunka phisqani marani Demetrio yuqapax Creta markat nayra awkinakapan uraqipar purintäna.
68 Alejandro reyix uk yatiyañ ist'asax walpun llakisïna, Antioquía markaruw kutt'awayxäna.
69 Ucat Demetrio chachajj Apolonio chacharuw Celosiria markan gobernadorapar utt'ayäna, jupasti walja ejercitoruw tantacht'äna, Jamnia markan campamentop sayt'ayasajj Jonatán sat jilïr sacerdoteruw khitäna, akham sasa:
70 Juma sapakiw nanak contra sayt'asi, nayasti juma layku jisk'achata, jisk'achata, ¿kunatsa qullunakan ch'amamat jach'añchassta?
71 Jichhasti, jumatix ch'amamar atiniskstaxa, pampar saraqatam, ukanw uka jan walt'äw yant'apxañäni, nayamp chikaw markanakan ch'amapax utji.
72 Nayajj khitïtsa uk jiskt'am ukat yatjjatam, mayninakas jiwasanakamp chikachasipki ukanakasa, kayumajj janiw jupanakan oraqen t'ijtkaspati sasaw sapjjeristam.

73 Ukatpï jichhajj janiw caballot saririnakampi, jach’a ch’amampi pampan jakaskätati, kawkhantï jan qalasa, ni pedernasa, janirakiw kawkharus jaltxañas utjkiti.
74 Jonatanasti Apolonio chachan arunakap ist'asin chuymapan chuym ch'allxtayäna, tunka waranqa jaqinak ajllisinxa Jerusalén markat mistuwayxäna, ukanwa Simón jilapax jupamp jikisïna, jupar yanapt'añataki.
75 Ukatsti Jope markaruw carpanakap sayt'ayäna. Jope markankirinakax markapat jist'antapxäna, Apoloniox ukan mä guarnición ukanïnwa.
76 Jonatanasti uka markaruw muyuntäna, ukatsti markankirinakax axsarasaw mantayapxäna.
77 Apoloniojj uk ist’asajja, kimsa waranqa caballot saririnakaruw irpäna, walja kayuk saririnakampi, ukatsti Azoto markaruw saräna, mä thaknam sarir jaqjama, ukatsti pamparuw irpäna. kunatix jupax walja caballot saririnakanïnwa, jupanakaruw atinisitayna.
78 Jonatanasti jupar arktasaw Azoto markar saräna, ukansti ejercitonakax nuwasïwinakampiw mayachasipxäna.
79 Apolonio chachajj waranq caballot saririnakaruw jark’aqäna.
80 Jonatanasti yatïnawa, qhepäjjat mä embuscada utjatapjja. Jupanakasti alwat jayp'ukamaw ejercitopar muyuntapxäna, ukatsti ladanak jaquqanipxäna.
81 Ucampis jaqinakax sayt'asipxäna, kunjamtï Jonatanax siskän ukhama.
82 Ukat Simonax ejercitopar irpsusaw kayuk saririnakampi nuwasiñatak sayt'ayäna, caballot saririnakax tukusxapxänwa, jupanakarux aynacht'ayapxäna, ukat jaltxapxäna.
83 Caballeronakax pampan ch'iqintatäsinxa, Azoto markaruw jaltxapxäna, ukat jan kuna jan walt'äwin uñjasiñapatakiw Bet-dagón, idolonakapan templopar sarapxäna.
84 Jonatanasti Azoto, uka jak'ankir markanakaruw ninamp phichhantäna, ukatsti yänakap apt'asïna. Dagón chachan templopasti, ukar jaltxapkäna ukanakamp chikaw ninamp phichhantäna.
85 Ukhamaw niya llätunk waranqa jaqinakaw phichhantatäpxäna, espadampi jiwayatäpxarakïna.
86 Uka chiqatsti Jonatanasti ejercitopampiw sarxäna, ukatsti Ascalón markaruw campamentonak sayt'ayäna, uka chiqat markankirinakax wali jach'a jach'a tukusaw jupar katuqapxäna.
87 Uka qhipatsti, Jonatanasa, ejercitopampiw Jerusalén markar kutt'xapxäna, kuna yänak apt'ata.
88 Alejandro reyejj ukanak ist’asajja, Jonatán chacharuw juk’amp jach’añchäna.
89 Ukatsti reyin wilap ch'uqt'atanakar churañatak mä quri hebilla apayanitayna.

11 JAQTHAPI

1 Egiptonkir reyisti walja ejercitonak tantachthapiyäna, lamar qota thiyankir laq'anakar uñtata, walja barconaksa, sallqjasaw muyuntäna Alejandron reinop katuntañataki, ukat jupan markapar mayachañataki.
2 Ucatsti sumankañampiw España markar sarjjäna, kawkïr markanakatï jupar jist’arasipkäna, jupamp jikisipkäna ukhama.
3 Toleméo chachajj markanakar mantaskäna ukhajja, sapa mayniruw mä soldadonak utt’ayäna, jupanakar uñjapjjañapataki.
4 Azoto markar jak'achasisinsti, Dagón diosan templop uñacht'ayapxäna, uka templox phichhantatänwa, Azoto, uka jak'ankir uywanak t'unjatäki ukanaka, ukhamarak ch'axwäwin phichhantat jiwat janchinak uñacht'ayapxäna. Jupanakajj kawkhantï jupajj pasañapäkäna uka thakinjja walja montonanak lurapjjäna.
5 Jonatanajj jupar juchañchañ amtampiw reyirojj yatiyapjjarakïna.
6 Jonatanasti wali jach'a jach'a tukusaw Jope markan reyimp jikisïna, ukansti aruntt'asisaw qurpachasipxäna.
7 Uka qhepatjja, Jonatanajj reyamp chika Eleutero sat jawir sarasaw Jerusalén markar kutt’jjäna.
8 Toleméo reyisti, lamar qota thiyankir Seleucia markar purisajj Alejandro contra jan wali ewjjt’anak amtäna.
9 Ukatsti Demetrio reyiruw khithäna, akham sasa: “Jutam, nanakamp chika mä amtar puripxañäni, nayasti Alejandron phuchhaxarux churäma, jumasti awkiman reinopan apnaqäta.
10 Nayajj phuchajar katuyatajat arrepentista, jupajj nayar jiwayañ munatap laycu.
11 Ukhamatwa jupar jan walinak parläna, reinop munatap layku.
12 Ukatwa phuchhap apaqäna, Demetrioruw katuyäna, Alejandrorus jaytanukurakïnwa, ukhamat jupanakan uñisiñapax qhanpach uñt'ayasïna.
13 Ukatsti Tolemeeojj Antioquía markaruw mantäna, ukanwa pä corona p’eqepar uchasïna, Asia ukat Egipto markan coronapjja.
14 Uka tiemponjja Alejandro reyiw Cilicia markan jakaskäna, uka cheqanakan jakirinakajj jupat kutkatasipjjäna.
15 Alejandrox uk ist'asinsti, Toleméo reyiw ejercitopar irpxaruwayäna, mä jach'a ch'amani jupamp jikisïna, ukatsti t'ijt'ayarakïnwa.
16 Alejandrojj Arabia markaruw arjjatañatak jaltjjäna. Ucampis Toleme reyisti jach'aruw aptatäna.
17 Arabe Zabdiel chachasti Alejandron p'iqip apsusaw Tolemee markar apayäna.
18 Kimsïr urutsti Toleméo reyix jiwxarakïnwa, uka jach'a ch'aman ch'aman uraqinkapkän ukanakax maynit maynikamaw jiwayatäpxäna.
19 Ukhamatwa Demetriox patak pataka tunka paqallqun mara apnaqäna.
20 Ukapachaw Jonatanax Judeankir jaqinakar tantachthapïna, Jerusalén markan utjki uka torre katuntañataki.
21 Ukatsti Diosar jan wali jaqinakax markapar uñisirinakaw reyin ukar sarapxäna, ukatsti Jonatanax torre muyuntatap yatiyapxäna.
22 Uk ist'asinsti, wali coleratänwa, ukspachaw Tolemaís ukar saräna, Jonatanarux mä qillqat qillqäna, jan torre muyuntañapataki, jan ukasti jank'akiw Tolomeo markar jupamp parlt'ir jutam.
23 Uk ist'asinsti Jonatanax muyuntapxam sasaw mayïna.
24 Ukatsti qollqe, qori, isinak, kunayman regalonak apt'asisaw Tolemaís reyin ukar saräna, ukanjja jupajj wali munasiñampiw uñjäna.
25 Jaqenakat yaqhep jan wali jaqenakas jupa contra quejasipkchïnjja.
26 Ucampis reyejj kunjamtï nayra jilïrinakapajj lurapkäna ukham achikt’asïna, taqe amigonakapan nayraqatapanwa jach’añcharakïna.
27 Jilïr sacerdotet utt'ayasa, taqi jach'a jach'a tukuñanakasa, jilïr amigonakapat sipansa nayrankañ churarakïna.
28 Ukatsti Jonatanax reyiruw achikt'äna, Judea markar jan impuesto churañapataki, ukhamarak kimsa gobiernonakan Samaria markamp chika. Ukatsti kimsa patak talento qullqi churañ arsüna.
29 Ucat reyejj iyaw säna, Jonatanaruw taqe ukanakat cartanak qillqäna.
30 Demetrio reyix Jonatán jilaparu, judionakan markaparuw aruntani.
31 Lasthenes primojaru jumanakat mä carta apayanipjjsma, ukhamat jumanakan uñjapjjañamataki.
32 Demetrio reyix Lastenes awkiparuw aruntäna.

33 Judionakan markapar askinak lurañ amtapxta, jupanakax amigonakasäpxiwa, ukat nanakamp arust'äwinak phuqhañ amtapxta, jupanakan suma munañap layku.
34 Ukatpï Judea uraqina, Aferema, Lida, Ramatem uka kimsa apnaqäwinakamp chika, Samaria uraqit Judea markar yapt'ata, ukhamarak taqi kunatix Jerusalén markan sacrificio luqtapki ukanakataki. reyejj sapa mara nayrajj aka oraqen achunakapatsa, qoqanakatsa jupanakat katoqkäna uka pagañat sipansa.
35 Ukat yaqhanaktix jiwasanakkistu, diezmonakatsa, costumbrenakatsa, ukhamarakiw salt'anakatsa, coronat impuestonaksa churañasataki, taqi ukanak qhispiyapxarakta.
36 Jichhat uksarojj janiw kunas apaqatäkaniti.
37 Jichhasti aka yänakat mä copia lurt'am, Jonatanar katuyatäpan, qullan qullu pataruw mä suma chiqar uchapxam —sasa.
38 Uka qhepatjja, Demetrio reyejj oraqen nayraqatapan suma sayt'atätap uñjasajj janiw khitis jupa contra sayt'askänti, ukatwa taqe ejercitonakapar khitäna, sapa mayniw kawkhantï jakapkäna uka cheqar khithäna, jan ukasti yaqha markankir mä qawqha tamanakarukiw khitäna jan judiöpkis uka islanak taypinkänwa, ukatwa awkinakapan ch'amapajj jupar uñisipjjäna.
39 Ukatsti mä Trifón sat mä jaqiw utjäna, jupax Alejandron nayratpachänwa, jupasti taqi ejercitonakax Demetrio contra arnaqasipxatap uñjasax Simalcue sat árabe jaqiruw saräna, jupasti Alejandro chachan Antíoco wayna yuqaparuw uywatayna.
40 Ukatsti uka Antioco waynaruw qhispiyäna, awkipan lanti apnaqañapataki, jupasti taqi kuntix Demetrio chachan lurkatayna, ukhamarak nuwasir jaqinakapax jupamp uñisipxatapat yatiyäna, ukat walja tiempow ukan qhiparäna istasyuna.
41 Uka qhipatsti Jonatanax Demetrio reyiruw khithäna, Jerusalén markat torrenkir jaqinakar jaqunukuñapataki, ukhamarak fortalezanakankirinakaru, Israel markamp nuwasipxatapatxa.
42 Ucat Demetrio chachajj Jonatanaruw khitäna, akham sasa: —Janiw nayajj jumataki, markamatakik ukham lurkäti, jan ukasti jumarusa markamarus wal jach'añchäma, kunatï wakiski ukhajj jach'añchäma" sasa.
43 Jichhasti, nayar yanapiri jaqinak khitanitätaxa, wali sum luräta. taqe ch'amajajj nayat apaqatäjjewa.
44 Ukatsti Jonatanasti kimsa waranqa ch'aman jaqinak Antioquía markar khithäna, reyin ukar purisax reyix wal kusisitayna.
45 Ukampis marka taypinkirinakax patak pä tunka waranqa jaqinakaruw tantachasipxäna, ukat reyir jiwayañ munapxarakïna.
46 Ucat reyejj patioruw jaltjjäna, ucampis marcanquir jakenacajj marcan saräwip imapjjaraquiw nuwasiñ kalltapjjäna.
47 Ukatsti reyejj judionakaruw yanap mayiñapatak jawsäna, jupanakasti mäkiw jupar jak'achasipjjäna, uka urojj marka taypinwa patak waranqa jaqenakar jiwayapjjäna.
48 Ukatsti markaruw ninamp phichhantapxäna, uka urux walja yänak apthapisin reyiruw qhispipxäna.
49 Markankir jaqinakax judionakan markapar kunjämtix munapki ukhamarjam katuqapxatap yatisinxa, jan axsart'asaw reyir achikt'asipxäna.
50 Sumankañ churapxita, judionakax nanakar jan walt'ayañ jaytapxpan, markarusa.
51 Uk ist'asax armanakap apanukusaw sumankañar puripxäna. Judionakax reyin nayraqatapan jach'añchatäpxänwa, taqi khitinakatix jupan apnaqäwipankapki ukanakan nayraqatapan jach'añchatäpxänwa. Jupanakasti walja yänak apt'ataw Jerusalén markar kutt'xapxäna.
52 Ucat Demetrio reyejj reinopan tronopan qont'atäscäna, ucajj jupan nayrakatapajj sumankänwa.
53 Ukhampachasa, taqi kuntix parlkäna ukanakxat juchañchasïnwa, Jonatanat jithiqtarakïnwa, janirakiw kuna askinaktix jupat katuqkäna ukarjam kutt'aykänti, jan ukasti walpun llakisiyäna.
54 Uka qhipatsti, Trifona, jupamp chikasti Antioco wawampiw kutt'anxäna, jupasti reyin utt'ayatäxänwa.
55 Ukatsti Demetrio chachan apanukut nuwasir jaqinakaw jupan jak'apar tantacht'asipxäna, ukat Demetriompiw nuwasipxäna, jupasti qhipäxar kutt'asaw jaltxapxäna.
56 Trifonasti elefantenak apt'asisaw Antioquia markar atipjäna.
57 Ukapachaw Antíoco waynax Jonatanarux mä qillqat qillqatayna: —Nayax sacerdotenakan jïlïr sacerdotepäñamatakiw ch'amañcht'sma, pusi gobiernonak apnaqirit utt'ayaraksma, reyin amigopäñamataki —sasa.
58 Ukxarusti quri vasonak apayanitayna, qurit umañapataki, morado isimpi isthapt'asiñapataki, quri hebilla uchatäñapataki.
59 Simón jilaparusti, Tiro sat escalera satäkis uka cheqat Egipto markar puriñkamaw capitanjam utt'ayäna.
60 Ukatsti Jonatanasti uma khurkatankir markanakaruw sarawayxäna, Siria markankir ejercitonakax jupar yanapt'añatakiw tantachasipxäna.
61 Uka chiqatsti Gaza markaruw saräna, ukampis Gaza markankirinakax jist'antapxäna. ucat jupajj muyuntäna, ucatsti uca jakenacap ninamp phichhantjjäna, ucatsti lunthatänwa.
62 Ukatsti Gaza markankirinakax Jonatanat achikt'asipxäna, ukat Jonatan jupamp sumankthapisïna, jilïrinakapan wawanakapar rehenjam katuntasinsti, Jerusalén markaruw khitäna, ukatsti Damasco markaruw sarapxäna.
63 Jonatanasti Demetrio chachan jilïrinakapajj Galileankir Cades sat cheqar jach'a ch'amani jutatap ist'äna.
64 Jupanakamp jikisir saräna, ukat Simón jilaparuw uka pampar jaytawayäna.
65 Simonax Betsura markaruw campamentop sayt'ayäna, ukat uka markarux walja pachaw ch'axwäna, ukat jist'antarakïna.
66 Ucampis jupanacajj jupamp suman jakasiñ munapjjäna, ucatsti jupanacarojj jupanacaruw alisnukupjjäna, ucatsti marcaru katuntapjjaraquïnwa, ukanjja mä guarnición utt'ayapjjänwa.
67 Jonatanasa, ejercitopampejja, Genesar sat uma jak'anwa sayt'asipjjäna, ukat alwajj Nasor sat pamparuw puripjjäna.
68 Ukatsti, jan uñt'at ejercitonakaw pampan jupanakamp jikisipxäna, jupanakax qullunakan jaqinak imt'asin jupamp nuwasiñatakiw jutapxäna.
69 Kunapachatï embustatäpkäna ukanakajj kawkhantï utjkäna ukanakat sartasisin nuwasiñatak sarjjapjjäna ukhajja, Jonatanamp chikäpkäna ukanakajj taqeniw jaltjjapjjäna.
70 Jupanakatxa janiw maynis qhiparxänti, jan ukasti Absalón chachan Matatias yuqapa, Calfí chachan Judas yuqapa, ejercitonakan p'iqinchirinakapawa.
71 Ukatsti Jonatanajj isinak ch'iyjasaw p'eqepar laq'a jaqontäna, ukatsti Diosat mayisïna.
72 Uka qhipatsti wasitat nuwasïwiruw kutt'awayxäna, ukatsti t'ijtxapxäna.
73 Uk uñjasajja, jupamp chikaw Cades markar arknaqapjjäna, carpanakapkama.
74 Uka urux niya kimsa waranqa jaqinakaw yaqha markanakat jiwarapxäna, ukampis Jonatanax Jerusalén markaruw kutt'xäna.

12 JAQTHAPI

1 Kunapachatix Jonatanax jupar luqtaskäna uk uñjasax mä qawqha jaqinak ajllisaw Roma markar khithäna, ukhamat jupanakamp sum amigañataki, machaq amigöpxañapataki.
2 Lacedemonio markankirinakaru, yaqha chiqanakarus uka pachpa amtampiw cartanak apayäna.
3 Ukatsti Roma markaruw sarapxäna, ukatsti sapxarakïnwa: —Jonatán jilïr sacerdotempi, judionakan markapampi, jumanakan ukar khithanipxitu, ukhamat jumanakax jupanakamp maya amigöpxañamataki, ukhamarak mä amigöpxañamataki —sasa , kunjamtï nayra tiempon luraskäna ukhama.
4 Uka toqetjja, romanonakajj taqe cheqan gobernadoranakaparuw cartanak churapjjäna, ukhamat Judea oraqer sumankañamp irpapjjañapataki.
5 Jonatanajj Lacedemoniankir jaqenakar qellqkäna uka cartanakan copiapajj akawa.
6 Jonatán jilïr sacerdote, markan jilïrinakapampi, sacerdotenakampi, mayni judionakampi, Lacedemoniankir jilanakaparuw aruntt'apxi.
7 Nayra tiemponjja, Dario sat jach’a sacerdote Onias sat jach’a sacerdoteruw cartanak apayanipjjäna, jupajj jumanak taypinwa apnaqäna, ukhamat jilanakajäpjjatam uñacht’ayañataki.
8 Ukapachaw Oniasax khithatäkän uka embajadorar achikt'asïna, ukat cartanak katuqarakïna, uka cartanakax ligampi, amigöñampiw uñt'ayasïna.
9 Ukhamasti, jiwasax janis ukanak munaskstanxa, Qullan Qillqatanakan qullan libronakap amparanakasar apt'asipxta, ukhamat chuymacht'añataki.
10 Ucampis jumanacarojj jilat kullakanacampi, amigöñamp mayamp jicjjatapjjañamataquiw khitanipjjam, jan nanacajj jumanacar jan uñt'atäpjjañataqui.
11 Ukhamasti, jach'a phunchhäwinakansa, yaqha suma urunakansa, jan jaytjasaw jumanakat amtasipxta, sacrificionak luqtapkta, mayisïwinakasansa, kunjämtix amuyt'apkitu, jilanakasat lup'iñas wakiski ukhamarjama.
12 Jumanakan jach’añchatäpjjatam laykojj wal kusisipjjta.
13 Jiwasa pachpatsti, jach'a jan walt'äwinakampi, nuwasiñanakampiw taqi chiqan utjistu, jiwasan jak'ankir reyinakax jiwasanak contraw nuwasipxi.
14 Ukampis nanakax janiw jumanakar jan walt'ayañ munkti, janirakiw mayni masinakajatakis, amigonakajatakis uka ch'axwäwinakan jan walt'ayasiñ munkti.
15 Alaxpachat yanapkistu uka yanapiriw utjistu, kunjamtï uñisirinakasat qhispiyatäktanxa, uñisirinakasarus kayunakap t'aqhisiyat uñjasipktan ukhama.
16 Ukatwa Antioco chachan Numenio yokaparu, Jasón chachan Antipater yoqapar ajllisipjjayäta, ukatsti romanonakan ukar khitapjjarakta, ukhamat jupanakamp sum apasipjjañasataki, nayra ligankirinakampi.
17 Jumanakar sarapjjañapataki, aruntt’apjjañapataki, jilat kullakanakajj machaqar tukuñatak cartanak apapjjañapataki.
18 Uqhamasti, jichhajj uka toqet qhanañcht’apjjañajajj walikïskiwa.
19 Ucat akajj Oniares chachan apayanipkäna uka cartanakan copiapawa.
20 Lacedemonionkir Areus reyix Onias jilïr sacerdoteruw aruntt'äna.
21 Qellqatanjja, Lacedemonio markankirinaka, judionacajj jilat kullakanakäpjjewa, jupanakajj Abrahaman wawanakapäpjjänwa.
22 Jichhasti, ucajj nanacajj yatipjjtanjja, wali sumäquiw jumanacajj suma jakañanacamat qillqt’apjjeta.
23 Nanakax mayampiw qillqanipxsma, uywanakamampi, yänakamampix nanakankiwa, nanakax jumanakankiwa, ukatwa khithatanakasarux uka tuqit yatiyapxañamatak kamachipxsma.
24 Jonatanasti Demebio chachan jilïrinakapajj nayrat sipansa juk’amp jach’a ejercitompiw nuwasir jutapjjatap ist’äna.
25 Jerusalén markat sarxasax Amatis uraqin jupanakamp jikisxäna, markapar mantapxañapatakix janiw samarañ churkänti.
26 Ukatsti uñaqirinakaruw carpanakapar khithäna, jupanakasti wasitatwa jutapxäna, arumanthix jupanakar jutapxañapatakiw utt'ayatäpxta sasaw sapxäna.
27 Ukat Inti jalantkipanxa, Jonatanax jaqinakaparux uñjapxam, armt'asipxam, ukhamat arum paqar nuwasiñatak wakicht'atäpxañapataki.
28 Ukampis uñisirinakax Jonatanampi, jaqinakapampi nuwasiñatak wakicht'atäpxatap yatisinxa, axsarapxänwa, chuymanakapan khathatipxäna, campamentoparus nina nakhantapxäna.
29 Ukampis Jonatanasa, jupamp chik saririnakasa, janiw alwakam yatipkänti, qhananak nakhaskir uñjapxäna.
30 Jonatanasti jupanakarux arknaqäna, ukampis janiw jupanakarux jikxatkänti, Eleutero jawir makhatapxäna.
31 Ukatwa Jonatanajj Zabadea satäpkäna uka árabe jaqenakan ukar kutt’jjäna, jupanakarojj nuwjasaw yänakap apt’asïna.
32 Uka chiqat sarxasaxa, Damasco markaruw purinïna, uraqpacharuw saräna.
33 Simonax Ascalón markaruw sarawayxäna, uka chiqatsti Jope markaruw kutt'äna, ukatsti atipjarakïna.
34 Jupajj ist'änwa: ukatwa mä guarnición ukar utt'ayäna, ukhamat uka jark'aqañataki.
35 Uka qhipatsti, Jonatanax wasitat utaparuw purinïna, ukatsti marka jilïrinakar jawsasaw Judea markan jach'a ch'aman uraqinak lurañ tuqit jupanakamp aruskipt'äna.
36 Jerusalén markan perqanakap jach'ar tukuyapxam, torrempi markampi taypin mä jach'a qullu sayt'ayapxarakïna, ukhamat markat yaqhachañataki, ukhamat sapakïñapataki, ukhamat jaqinakax jan aljapxañapataki, jan alasipxañapataki.
37 Ukatsti marka sayt'ayañatak tantachasipxäna, inti jalsu tuqinkir jawir thiyankir pirqax t'unjatäxänwa, ukat Cafenata satäkis uka chiqaw askichapxäna.
38 Simonax Sefela markan Adida markaruw sayt'ayäna, punkunakampi, ch'akhanakampiw ch'amañchäna.
39 Trifonax Asia tuqinkir reino katuntañatakiw saräna, Antioco reyir jiwayañataki, ukhamat coronap p'iqipar uchañapataki.
40 Ukampis Jonatanajj jan jaytanukuñapataki, jupamp nuwasiñapsa ajjsarasïnwa. ucat jupajj mä thak thaqäna, cunjämsa Jonatanarojj katjañapa, jupar jiwayañataqui. Ukatwa jupajj sarjjäna, ukatsti Betsana markaruw purïna.
41 Ukatsti Jonatanasti pusi tunka waranqa soldadonakampiw jupamp jikisiñatak mistuwayäna, jupanakax nuwasiñatak ajllitäpxänwa.
42 Trifonax Jonatanarux wali ch'amampi jutaskir uñjasax janiw amparap luqtañ ajjsarkänti.
43 Ucampis juparojj wali sum katoqapjjäna, taqe amigonakaparus jach’añchapjjänwa, wajjt’anak churapjjarakïna, nuwasir jaqenakarojj jupar ist’apjjañapatakiw mayïna.
44 Jonatanarux sarakïnwa: —¿Kunatarak taqi aka jaqinakarux wali jach'a jan walt'äwir puriytasti, janitix nanak taypin ch'axwañax utjkiti?
45 Ukatpï jupanakarux utar kutt'ayapxam, mä qawqha jaqinak ajllipxam jumar suyt'apxañapataki, nayamp chika Tolomeo markar jutapxam, nayasti jumaruw churapxäma, mayni ch'aman ch'amanchatanakaru, ch'aman ch'amanakarusa, taqi

khitinakarutix kuna lurañanakanïpki ukanakarusa. nayasti, kutt'anxarakïwa, sarxarakïwa, akaw nayan jutañaxaxa —sasa.
46 Jonatanasti jupar iyawsasaw kuntï siskäna uk luräna, ukatsti ejercitoparuw khitäna, Judea uraqiruw sarapxäna.
47 Ukatsti kimsa waranqa chachanakakiw qhiparäna, jupanakat pä waranqa jaqinak Galilear khithäna, waranqa jaqinakasti jupamp chikaw sarapxäna.
48 Jonatanajj Tolemais markar mantäna ukhajja, Tolemais markankirinakajj punkunakap jist'antasaw jupar katuntapjjäna, jupamp chik jutirinakarus espadampiw jiwayapjjäna.
49 Ukatsti Trifón chacharuw kayuk saririnakaru, caballot saririnakaru Galilear, jach'a pampar khithäna, Jonatán chachan taqpach tamapar tukjañataki.
50 Jonatanampiru, jupamp chik saririnakampir katuntat jiwatap yatisinxa, maynit maynikamaw ch'amañchasipxäna. ukatsti jak'achasipxänwa, nuwasiñataki wakicht'ata.
51 Jupanakar arkirinakasti, jakañap qhispiyañatak ch'axwañatak wakicht'atäpxatap amuyasisa, wasitat kutt'xapxäna.
52 Taqeniw Judea oraqer sumankañamp puripjjäna, ukanjja Jonatán, jupamp chikäpkäna ukanakas wal jachapjjäna. ucatwa taqpach Israel marcajj wal jachäna.
53 Ukapachax taqi uka jak'ankir markanakax jupanakar t'unjañ munapxäna, jupanakax sapxänwa: —Janiw mä capitanax utjkiti, janirakiw khitis jupanakar yanapt'irïkiti.

13 JAQTHAPI

1 Simonax Trifón sat chachan walja ejercitonak tantacht'asitap yatisin Judea uraqir katuntasin t'unjañataki.
2 Jaqenakajj wali khathatt'ata, ajjsaratäpjjatap uñjasajja, Jerusalén markaruw saräna, ukatsti jaqenakaruw tantacht'äna.
3 Ukxarusti akham sasaw iwxt'äna: "Jumanakax yatipxtawa kuna jach'a luräwinakatix nayampi, jilanakajampi, awkijan utapampi, kamachinak layku, qullan chiqataki, nuwasiñanaka, jan walt'äwinak uñjapkta ukanaka" sasa.
4 Uka laykuw taqpach jilanakajax Israelan jiwatap layku jiwayatäpxi, naya sapakiw qhipartxa.
5 Jichhasti nayat jayarst'am, kuna jan walt'äwinakans jakañaj qhispiyañajaxa, janiw jilanakajat sipan juk'amp askïkti.
6 Nayasti markajaru, qullan utajaru, warminakajaru, wawanakajarus kutt'ayarakïwa, taqi yaqha markanakax jan wali amtampi jiwarayañatakiw tantacht'asipxi.
7 Jaqinakax uka arunak ist'asax ajayupax jaktxänwa.
8 Jupanakasti jach'a arumpiw sapxäna: —Judas, Jonatán jilama lanti jumaw jiwasan p'iqinchirïta —sasa.
9 Jumax nuwasïwinakasampi nuwasipxam, kuntix siskista uk lurapxäma.
10 Ukatsti taqi nuwasir jaqinakar tantachthapisin Jerusalén markan perqanakap tukuyañ qalltäna, ukat muytaparuw muyuntayäna.
11 Ukatsti Absalón chachan Jonatán yokaparuw khitäna, jupamp chikasti mä jach'a ch'aman markaruw Jope markar khitäna.
12 Ukatwa Trifonajj Tolomao chachat jach'a ch'amampi Judea oraqer katuntañatak sarjjäna, Jonatanasti jupamp chikaw uñjäna.
13 Ucampis Simonajj Adida sat cheqanwa carpanakap sayt'ayäna, uka cheqanjja, pampa cheqankiwa.
14 Trifón chachajj Jonatán jilapan lanti Simonan sartatap yatïna, jupamp nuwasiñ munatap yatisajja, khitanakaruw khitäna, akham sasa:
15 Jonatán jilamaruw katuntapxitu, reyin qullqip layku, kuna lurañanaktix jupar katuykäna uka qullqit manüki.
16 Ukatpï jichhajj patak talento qollqe apayanipjjam, ukat pä yoqanakaparus rehenjam khitapjjam, ukhamat qhespiyatäjjani ukhajj jan nanakat kutkatasiñapataki, nanakajj antutapjjäma.
17 Simonax sallqjañamp parlatap amuyaskchïnsa, qullqipsa, wawanakapsa apayanitayna, ukhamat jaqinakar uñisiñapataki.
18 Khitis saspa: "Janiw nayajj jupar qollqempi wawanakampi apayankti, ukhamajj Jonatanajj jiwatäjjewa" sasa.
19 Ukatsti jupanakarux wawanakamp patak talento qullqinak khithäna, ukampis Trifonax janiw Jonatanarux antutañ munkänti.
20 Uka qhipatsti, Trifonax Adora markar puriñ thaknam muyuntasin t'unjañatakiw purinïna.
21 Uka torrenkirinakasti, Trifon markaruw khitanak khithapxäna, ukhamat wasar pampar jank'ak jupanakar puriñapataki, manq'añanak apayaniñapataki.
22 Ukatpï Trifonax taqpach caballot saririnakapar uka arumax jutapxañapatak wakicht'ayäna, ukampis mä jach'a chhijchhiw jaquqanïna, uka chhijchhix janiw jutkänti. Ukatsti Galaad uraqiruw sarxäna.
23 Bascama markar jak'achasinsti Jonatanaruw jiwayäna, jupasti ukan imt'atänwa.
24 Uka qhepatjja, Trifonajj kutt'anjjänwa, ukatsti pachpa oraqeparuw sarjjäna.
25 Ukat Simonax Jonatán jilapan ch'akhanakap apthapisin Modín markaruw imt'äna, uka markax nayra awkinakapan markapawa.
26 Taqi israelitanakax jupat wal jachapxäna, walja urunakaw jupat jachapxäna.
27 Simonax awkipan, jilanakapan sepulturap patxan mä monumento lurayäna, ukat qhipäxapansa, nayräxsa k'uchi qalampi.
28 Ukhamarus paqallq pirámidenak sayt'ayäna, maynit maynikama, awkipataki, taykapataki, pusi jilanakapataki.
29 Uka k'ari k'arinak lurarakïna, uka pilaranakxarux jach'a pilaranakwa ucharakïna, uka pilaranakxarux wiñayatak amtañatakiw taqi armaduranakap lurarakïna, armadura barconakampi k'achacht'arakïna, ukhamat taqi khitinakatix qutan sarnaqapki ukanakan uñjapxañapataki .
30 Aka sepulturax Modín markan luratayna, jichhürkamaw uka sepulturax sayt'atäski.
31 Trifonasti Antioco wayna reyiruw sallqjäna, ukatsti jiwayarakïnwa.
32 Jupa lantisti reyiruw tukuwayxäna, Asia tuqinkir reyjamaw utt'ayasïna, uka uraqiruw mä jach'a jan walt'äwi apantäna.
33 Ukat Simonax Judea markan jach'a ch'ullqhi utanakap sayt'ayäna, jach'a torrenakampi, jach'a pirqanakampi, punkunakampi, ch'ukunakampi, muyuntayäna, ukatsti manq'añanak imarakïna.
34 Simonax jaqinak ajllïna, Demetrio reyin ukar khithäna, ukhamat uka uraqi jan jark'atäñapataki, kunatix Trifon chachax taqi kuntix lurkän ukax lunthataskänwa.
35 Demetrio reyejj akham sasaw jupar jaysäna.
36 Demetrio reyix Simón jach'a sacerdoteruw aruntäna, reyinakan amigoparu, ukhamarak jilïr irpirinakarusa, judionakan markaparusa.
37 Quri corona, wila isi, jumanakax nanakar khithapktam ukanak katuqapxta, ukat jumanakamp sumankañ lurañatakiw wakicht'atäpxta, jïsa, ukat jilïr irpirinakasaru qillqañataki, kuna jan walt'äwinaktix churapkta ukanak chiqanchañataki.
38 Kuna arust'äwinakatix jumanakamp lurapkta ukanakax sayt'atäniwa. Uka ch'aman ch'aman utanakasti jumanakan luratäniwa.
39 Jichhürkamax kuna jan walinaksa, jan ukax kuna juchanaksa lurapxtaxa, pampachapxsma, coronat impuesto churañsa pampachapxsma.

40 Ukjjarusti, khitinakas jumanak taypin jiwasan patiosankapjjañapatakejj wakiskaspa uk uñjapjjam, ukapachajj qellqantatäpjjpan, nanak taypin sumankañ utjañapataki.
41 Ukhamatwa patak paqallq tunka maran Israel markat yaqha markanakan yugop apaqatäxäna.
42 Ukatsti israelitanakax instrumentunakapampi, contratonakapampi qillqañ qalltapxäna: "Simón jilïr sacerdote, judionakan gobernadorapa, p'iqinchiripa, nayrïr mara apnaqatapa" sasa.
43 Uka urunakanxa, Simonax Gaza markaruw muyuntäna. mä motor lurarakïna, ukatsti marka jak'aruw uskt'äna, ukatsti mä torreruw jawq'jäna, ukatsti apt'arakïnwa.
44 Ukatsti motorankapkäna ukanakajj markaruw jaltapjjäna. Ucatsti mä jach'a ch'axwäwiw markan utjäna.
45 Markankir jaqinakax isinak ch'iyjasipxäna, warminakapamp wawanakapampix perqanakar makatasaw jach'at art'asipxäna, Simonarux sumankañ churañapatakiw achikt'asipxäna.
46 Jupanakasti sapxarakïnwa: —Jan ñanqha luratanakasarjam lurapxamti, jan ukasti khuyapayasiñamarjam lurapxam —sasa.
47 Ukat Simonax jupanakar chuymachasïna, janiw juk'amp jupanakamp nuwasxänti, jan ukasti markat jaqunukusaw idolonakax utjkäna uka utanakar q'umachasïna, ukatsti q'uchunakampi yuspagarasisawuka markar mantäna.
48 Jïsa, jupasti taqi q'añunak apsüna, ukatsti kamachi phuqañ munir jaqinak ukar ucharakïna, ukatsti nayrat sipan juk'amp ch'amanïñapatakiw utt'ayäna.
49 Jerusalén markan torrepasa wali ch'amaw uñjasipxäna, janirakiw mistuñsa, yaqha markar sarañsa, alañsa, aljañsa, ukatwa manq'añanak jan utjatapat wal llakisipxäna, waljanirakiw jiwarapxäna mach'a pacha tuqi.
50 Ukatsti Simonaruw art'asipxäna, jupanakamp mayakïñapataki. Uka chiqat jaqunuqxasaxa, torre q'añuchata q'umachäna.
51 Ukatsti patak paqallq tunka mayani marat pä tunka payan urunak saraqataruw mantapxäna, yuspärañampi, palmera quqanakan ramanakapampi, arpanakampi, platillonakampi, violanakamp, himnonakampi, q'uchunakampi Israel markat mä jach'a uñisiriw t'unjatäna.
52 Uka urux sapa maraw kusisiñampi amtatäñapa. Ukatsti, templon torre jak'ankir qullurusti juk'amp ch'aman tukuyäna, ukansti jupan tamapampi chikaw jakasïna.
53 Simonasti Juan yuqapan wali ch'aman jaqïtap uñjasax taqi ejercitonakan p'iqinchiriparuw utt'ayäna. Jupasti Gazera markan jakasïna.

14 JAQTHAPI

1 Patak tunka tunka payan marani Demetrio reyix ejercitonakap tantachthapïna, ukatsti Medio markaruw saräna, ukhamat Trifon markamp nuwasiñatak yanapiri.
2 Persia, Media markankir Arsaces sat reyisti, Demetrio sat chachan markapar mantañap ist'asajja, mä jilïriparuw jakkir irpañapatak khitäna.
3 Jupasti Demetrio chachan ejercitopar nuwjäna, ukatsti Arsaces markaruw irpäna, jupar katuntasa.
4 Judea uraqisti, Simón chachan urunakapanxa wali ch'amakïskänwa. markapan askip thaqhäna, ukhamat sapa kuti munañapampi jach'añchatäñapataki.
5 Jupasti taqi luratanakapan jach'añchatäna, ukhamarakiw Jope markarux imantasir tukuyäna, quta thiyankir islanakaruw mantarakïna.
6 Markapan uraqip jach'aptayäna, uraqipsa kutt'ayarakïna.
7 Ukatsti walja katuntat jaqinakaruw tantacht'asipxäna, Gazera, Betsura, torre ukanakas apnaqapxäna, uka torretsti taqi q'añunak apsuwayxäna, janirakiw khitis jupar saykataskänti.
8 Ukatsti sumakiw uraqinakapar yapuchapxäna, uraqix achunak churarakïna.
9 Nayra jaqinakax taqiniw callenakan qunt'asipxäna, suma yänakat parlt'asipxäna, waynanakas jach'a isimpi, nuwasiñjam isimpiw isthapisipxäna.
10 Markanakar manq'añanak churäna, taqi kasta armanak uchasa, jach'a sutipax akapachan tukusiñapkamaw uñt'ayasïna.
11 Uraqin sumankañ utjayäna, Israel markax wali kusisiñampiw kusisipxäna.
12 Sapa mayniw uvas, higo quqan manqhan qunt'atäsipkäna, janiw khitis ch'iyjañatak utjkänti.
13 Janirakiw khitis uka oraqen jupanakamp nuwasiñatak qhiparkänti.
14 Jupasti markapan jisk'achat jaqinakar ch'amañchäna. Ley jisk'achirinakarusa, ñanqha jaqirus apaqäna.
15 Jupasti qullan utar suma uñnaqt'ani, templon manq'añanakapsa waljaptayäna.
16 Roma markansa, Esparta markansa Jonatan jiwatapat ist'asisin wal llakisipxäna.
17 Simón jilapajj jupa lanti jilïr sacerdotet utt'ayatätap yatisinjja, oraqeru, uka markanak apnaqarakïna.
18 Judasampi, Jonatán jilanakapampi, mä amigöpjjañapataki, mä amigöpjjañapataki, broncet lurat tablanakampiw jupar qellqapjjäna.
19 Kawkïr qellqatanakas Jerusalén markankir congregacion nayraqatan liyt'asïna.
20 Akax Lacedemonia markankirinakan apayanipkäna uka cartanakan copiapawa. Lacedemonian jilïrinakapasa, markamp chika, Simon jach'a sacerdoteru, jilïrinakaru, sacerdotenakaru, judionakan jilt'irinakapar aruntt'apxam.
21 Markajar khithanipkäna uka embajadoranakax jumanakan jach'a kankañapata, jach'a kankañapat yatiyapxitu.
22 Uqhämaraquiw jakenacan conciliopan parlapcän ucjja, uqhamarac qilqt'apjjaraquïna; Antíoco chachan Numenio yokapa, Jasón chachan Antipater yokapa, judionakan embajadoranakapaw nanakamp jikisiñatak jutapjjäna.
23 Jaqinakax uka chachanakar jach'añchañ munapxänwa, khithatanakapan qillqatanakap taqin uñjkataw qillqantapxarakïna, ukhamat Lacedemonia markankirinakax uka tuqit amtasipxañapataki .
24 Uka qhipatsti, Simonax Numenio chacharuw Roma markar khitäna, mä jach'a escudo qurimpi, waranqa libra pesompi, jupanakamp chika liga lurañapataki.
25 Uk ist'asinsti jaqinakax sapxänwa: —¿Simónampiru, yuqanakaparusa, ¿kun yuspagarañänisti?
26 Jupasti, jilanakapampi, awkipan utapampiw Israel markar ch'amanchapxi, uñisirinakapar nuwasiñan alisnukupxi, qhispiyatäpxañapataki.
27 Ukatsti broncet lurat tablanakampiw qillqapxäna, uka tablanakasti Sión qullun pilaranakar uchapxäna. Tunka llatunkani urusti Elul phaxsinxa, pataka tunka payani tunka payani marana, Simon jach'a sacerdotex kimsïr mara phuqhaskäna.
28 Saramel markanjja, sacerdotenakan jach'a tantachäwipanwa yatiyapjjetäna.
29 Walja kutiw uka markan ch'axwäwinakax utjawayi, uka ch'axwäwinakantix qullan utap sum uñjañapataki, kamachirjam Simón, Jarib chachan wawanakapat jutir Matatias yuqapax jilanakapamp chikaw jan walt'äwir puripxäna, uñisirinakapar saykatañataki markapatwa jach'a jach'a tukupxäna.
30 (Uka qhipatsti, Jonatanasti markapar tantacht'asisaw jilïr sacerdotepäxäna, ukatsti markaparuw yapxatasïna.

31 Uñisirinakapajj markapar tukjañatakiw wakicht'asipjjäna, ukhamat uka markar t'unjañataki, ukat qollan utar amparapamp luqtañataki.
32 Ukapachaw Simonax sartasïna, markapatak ch'axwäna, walja yänakapsa apt'asïna, markapan jan axsart'ir jaqinakarux armanak apt'äna, qullqi churarakïna.
33 Judeankir markanakarus ch'amancharakïnwa, Betsura markamp chika, uka markanakax Judea uraqinkiwa, kawkhantix nayrax uñisirinakan armaduranakapax utjkäna. Ucampis judionakan mä cuartel utt'ayäna.
34 Ukatsti Jope markaruw ch'amañchäna, uka markax quta thiyankiwa, Gazera markasti, Azoto markamp muyuntatänwa, uñisirinakax nayrax jakasipkäna uka chiqana, ukampis judionakaruw uka chiqan utt'ayäna, ukatsti taqi kunatix wakiski ukanak churarakïna.
35 Jaqinakasti Simón chachan sarnaqäwinakap q'uchupxäna, markapar irpañ munatapat jach'a jach'a tukuñapataki, jupar gobernadoraparu, jilïr sacerdoteparu utt'ayasa, taqi ukanak luratapata, ukhamarak markapar chiqapar uñjatapata, iyawsäwip phuqhatapata. ukat uka laykuw taqi tuqit markapar jach'añchañ thaqäna.
36 Jupan tiempopanjja, kunanakatï jupajj utjkäna ukanakajj sumäjjänwa, ukatwa yaqha markankirinakajj markapat apsupjjäna, Jerusalén markan Davidan markapankir jaqenakas mä torre lurapjjäna, uka torret mistusaw q'añuchasipjjäna Santuario muytasa, qullan chiqan walpun jan walt'ayäna.
37 Ucampis jupajj judionacarojj ucaruw uchäna. Uca markasti ch'aman sayt'ayäna, uca marcanaca, marcan jan kuna jan walt'äwin uñjasiñapataki, Jerusalén markan perqanakapsa sayt'ayarakïnwa.
38 Demetrio reyix sacerdotenakan jilïr sacerdotepäñapatakiw ch'amañchäna.
39 Amigonakapat maynïriruw tukuyäna, jach'a jach'a tukusaw juparux jach'añcharakïna.
40 Jupajj sapkäna uk ist'änwa: "Romanonakajj judionakar amigonaka, confederacionanaka, jilanaka" sapjjewa. Simonan embajadoranakaparux jach'añchataw katuqapxäna;
41 Judionakasa, sacerdotenakasa, Simonax wiñayatak gobernadorapa, jilïr sacerdotepäñapataki, chiqa chuyman mä profetan sartañapkama.
42 Ukhamarus jupaw jupanakan p'iqinchirïñapa, qullan chiqar uñjañapataki, jupanakarux luräwinakap uñjañapataki, uraqinak uñjañapataki, armaduranak uñjañapataki, ch'aman yänakap uñjañapataki, ukhamat jupar uñjañapataki santuario;
43 Janiw ukakïkiti, sapa maynin ist'atäñapataki, uka markan taqpach qillqatanakapax jupan sutip uñt'ayatäñapataki, morado isimpi isthapt'atäñapataki, quri isimpi isthapt'atäñapataki.
44 Ukhamaraki, janirakiw khitis jaqinakasa, sacerdotenakas uka jan walinak p'akintañapakiti, janirakiw arunaksa jan arsuñapäkiti, janirakiw jupamp jan ukax mä jach'a tantachäw tantachasiñapäkiti, janirakiw morado isimpi isthapt'atäñapäkiti, ni mä hebilla uchatäñapäkisa quri;
45 Khititix yaqhanak lurkani, jan ukax ukanak p'akintkani ukaxa, mutuyatäñapawa.
46 Ukhamatwa taqi jaqinakax Simonampi sarnaqañ munapxäna, kunjämtix sisktan ukarjam lurapxañap munapxäna.
47 Simón chachasti sacerdotenakan jilïripäñapataki, judionakan, sacerdotenakan capitanapäñapataki, gobernadorapäñapataki, taqe jupanakar arjjatañatakejj wal kusisïna.
48 Ukatwa uka qellqatanakajj broncet lurat tablanakar uchatäñapa, ukat santuarion brújula taypin mä suma cheqan uchatäñapa sasaw sapjjäna.
49 Ukxarusti, Simón chachampi wawanakapampix uka copianak katuqapxañapataki.

15 JAQTHAPI

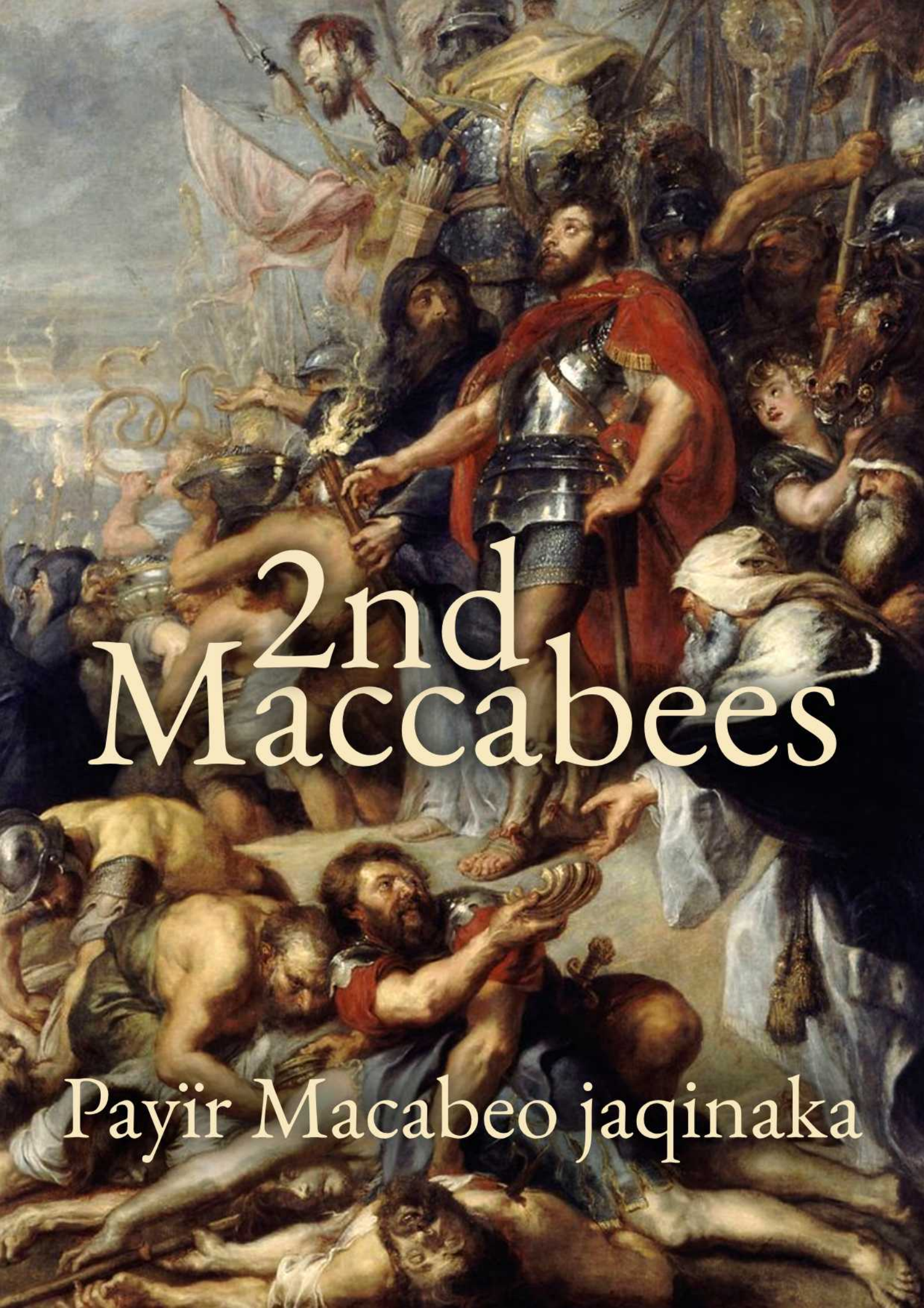
1 Demetrio reyin Antíoco yokapasti, lamar qotankir islanakatjja, Simón sacerdoteru, judionakan p'eqt'iriparusa, ukhamarak taqe jaqenakaruw carta apayäna.
2 Ukansti akanakawa: Antíoco reyix Simón jach'a sacerdoteru, markapan p'iqinchiriparuw aruntt'äna, judionakarus aruntt'äna.
3 Yaqhep usun jaqinakax nayra awkinakasan reinop katuntapxi, nayan amtäwijasti wasitat ch'axwañaw wakisi, nayra uraqipar kutt'ayañataki, ukat walja yaqha markankir soldadonakar tantacht'añataki, barconak wakicht'añataki ch'axwa;
4 Nayajj uka oraqen sarañ munta, ukhamat uka markar t'unjir jaqenakat vengasiñajataki.
5 Jichhasti nayajj nayajj nayajj naya nayra reyinakajj churapktam uka wajjt'anak churapjjsma, kuna wajjt'anaksa churapktam ukanaksa.
6 Nayajj permiso chursma, juman sellomampi markamatak qollqe uchañamataki.
7 Jerusalén markatsa, qullan chiqatsa qhispiyatäpxpan. Taqe armaduranaka, lurt'at jach'a ch'amanaka, amparanakaman imatäki ukanaka, jumatakik qhiparapxpan" sasa.
8 Kunas reyin manüchi, jan ukax utjkani ukaxa, jichhat wiñayataki pampachatäpan.
9 Ukhamarus reinojj katoqjjañäni ukhajja, jumarusa, markamarusa, templomarus jach'añchapjjäma, ukhamat akapachan jach'añchatätamjja.
10 Patak tunka tunka pusini maranisti, Antioco chachax nayra awkinakapan uraqiparuw saräna, ukapachaw taqi ejercitonakax jupar jak'achasipxäna, ukat juk'anikiw Trifonamp chika qhiparapxäna.
11 Antioco reyin arknaqatapatxa, Dora markaruw jaltxatayna, uka markax quta thiyankiwa.
12 Jupajj mä kutikiw jan walt'äwinakajj jupar purt'äna, ejercitopas jupar jaytanukupjjatapwa uñjäna.
13 Antioco sat chachasti Dora sat marka contraw sayt'asïna, jupamp chikasti patak pä tunka waranqa nuwasir soldadonaka, llätunka waranqa caballot saririnaka.
14 Marka muytasa, quta thiyankir marka jak'ankir barconakamp mayachasisinsti, oraq tuqi, lamar quta tuqiw markar t'aqhisiyäna, janirakiw khitirus mistuñsa, mantañsa munkänti.
15 Uka tiemponjja, Numenio jilatampiw Roma markat jutapjjarakïna, jupanakajj reyinakaru, markanakaruw cartanak apt'asipjjäna. Ukan qillqatäki uka arunakaxa.
16 Lucio, romanonakan cónsulpa, Toleméo reyiruw aruntt'äna.
17 Judionakan embajadoranakapas, amigonakajampi, mayacht'at masinakajampi, nayra amigonakajampi, mayacht'asiñampi machaqar tukuyañataki, Simon jach'a sacerdotempi, judionakan markapampiw khithanipxäna.
18 Ukatsti waranqa kilo qorit lurat mä escudo apanipjjäna.
19 Ucatwa reyinakaru, markanakaru qilqt'añajj wali askïkaspas ukham amuyapjjta, jupanacarojj janiw kuna jan walsa lurapjjañapäquiti, jan uñisirinacaparus jan nuwapjjañapataqui, marcanacapatsa, marcanacapatsa, uñisirinakaparus jupanaca contra yanapt'apjjañapataqui.
20 Jupanakan escudop katoqañajj nanakatakejj wali askïkaspas ukhamänwa.
21 Uka usump usuntat jaqinakatix markapat jaltxapxchi ukhaxa, Simón jilïr sacerdoteruw katuyapxam, ukhamat kamachiparjam mutuyañapataki.
22 Uka pachparakiw Demetrio reyiru, Atalo, Ariarates, Arsaces sat reyiru qillqantäna.

23 Taqi markanakaru, Samsames, Lacedemonio, Delo, Mindo, Sición, Caria, Samos, Panfilia, Licia, Halicarnaso, Rodo, Arado, Cos, Side , Arado, Gortina, Cnido, Chipre, Cirene ukanaka.
24 Ukxarusti Simón jach'a sacerdoteruw qillqapxäna.
25 Antíoco reyejj payïr uruw Dora markar campamentonak sayt'ayäna, sapa kutiw Dora markar nuwantäna, motoranak lurarakïna, ukhamatwa Trifon markar jist'antäna, janirakiw mistuñsa ni mantañsa puedkänti.
26 Ukapachaw Simonax pä waranqa ajllit jaqinak jupar yanapt'añapatakkhitäna. qullqi, quri, walja armaduranaka.
27 Ucampis jupajj janiw katoqañ munkänti, jan ucasti cunatejj jupamp nayra arust'äwip p'aquiscäna, ucat jupatakejj yaqhachatäjjänwa.
28 Ukatsti Atenóbio sat amigoparuw khithäna, jupamp parlt'añapataki: "Jumanakax Jope, Gazera markanakaruw jark'antapxtaxa; Jerusalén markan utjki uka torrempi chika, uka markanakax nayan apnaqäwijan markanakapäxiwa.
29 Jumanakax uka uraqin qurpanakap ina ch'usar tukjapxtaxa, jach'a jan walinak lurapxtaxa, reinoxan walja chiqanakan apnaqañ katuqapxtaxa.
30 Jichhasti, kawkïr markanakatix jumanakax katuntapxtaxa, kawkïr markanakatix Judea markat anqäxan apnaqapkta uka chiqanakan impuesto payllawinakapsa qhispiyapxam.
31 Jan ukax phisqa patak talento qullqi churapxita. Jan walinak lurapjjatamat, markanakan impuesto churapjjatamatjja, yaqha phesqa patak talento qollqe churapjjäta, jan ukhamäkani ukhajja, jumanakamp nuwasir jutapjjä
32 Ukatsti Atenobio reyin amigopax Jerusalén markar purintäna, Simonan jach'a kankañap uñjasaxa, quri, qullqi platompi lurat armariop uñjasaxa, wali musphataw uñjasïna, ukat reyin yatiyäwip yatiyäna.
33 Simonasti sarakïnwa: —Janiw yaqha jaqinakan uraqipsa katuntapkti, janirakiw yaqhanakan uraqipsa katuntapkti, jan ukasti nayra awkinakasan herenciapwa katuntapxta, uñisirinakasax mä juk'a pachanak jan walit katuqapkäna — sasa.
34 Ukatpï jiwasax askinak jikxatasax nayra awkinakasan herenciap katxarustanxa.
35 Jumatix Jope, Gazera markanakar mayisksta, uka markanakax markasan jaqinakarux walpun jan walt'ayapkchïnxa, patak talento qullqi churapxäma. Atenobiox janiw mä arus jayskänti;
36 Ucampis wali coleratawreyin ukar kutt'anïna, ukatsti uka arunacata, Simonan jach'a kankañapata, taqi kuntix uñjkatayna ukanakat yatiyäna.
37 Uka qhipatsti, Trifon markat Ortosias markaruw barcot jaltxapxäna.
38 Ukatsti reyejj Cendebeo chacharuw lamar qota lakankir capitan utt'ayäna, kayunkir soldadonakaru, caballot saririnakaru.
39 Ukatsti Judea tuqir ejercitopar sarxañapatakiw mayïna. ukhamarakiw Cedron markar sayt'ayañapataki, punkunakap ch'amanchañapataki, jaqinakamp nuwasiñapatakiw mayïna; Ucampis pachpa reyisti Trifonaruw arknaqäna.
40 Ukatsti Cendebeo chachajj Jamnia markar purisajj jaqenakar colerañ qalltäna, Judea markaruw katuntarakïna, uka jaqenakarus katuntasin jiwayañ qalltäna.
41 Cedro markar sayt'ayasasti, caballot sarir soldadonakampi, kayuk sarir soldadonakampiw ukan utt'ayäna, ukhamat Judea markan thakinakapar mistuñapataki, kunjämtix reyix siskän ukhamarjama.

16 JAQTHAPI

1 Ukatsti Juanax Gazerat mistunïna, ukatsti Simón awkipar yatiyäna, kuntix Cendebeox lurkän uk yatiyäna.
2 Ukatwa Simonax Judas, Juan sat pä jilïr yuqanakapar jawsäna, ukat jupanakar sarakïna: "Nayampi, jilanakajampi, awkijan utapampi, waynäñatpach jichhürkamaw Israelan uñisirinakapampi nuwasipxta. Kunanakas amparanakasanx wali sumaw sartawayi, Israel markarux walja kutiw qhispiyawaytanxa.
3 Jichhasti nayajj chuymankipstatäjjtwa, jumanakajj Diosan khuyapayasiñap laykojj walja maranïjjapjjtawa, nayamp jilajampit lanti jumanakajj sarapjjam, markasan layku nuwasir sarapjjam, alajjpachat jutir yanapt'ajj jumanakampïpan.
4 Ukatwa pä tunka waranqa caballot saririnakampi nuwasir jaqinak marka taypit ajllïna, jupanakax Cendebeo sat jaqimp nuwasir sarapxäna, ukat uka arumax Modín markan samart'apxäna.
5 Alwat sartasin pampar sarkasasti, mä jach'a ch'aman ejercitox kayuk saririnakampi, caballot saririnakampi jupanakamp nuwasiñaruw purinipxäna.
6 Jupasti markapampiw jupanak contra sayt'asipxäna, ukatsti jaqinakax uma jawir makhatañ axsarapxatap uñjasax jupa pachpaw nayraqat makhatxäna, ukat uka jaqinak uñjasax jupar arknaqapxäna.
7 Uk lurasasti, jaqi masinakapar t'aqanuqäna, ukat caballot saririnakaruw kayuk sarir jaqinak taypin utt'ayäna, uñisirinakapan caballot saririnakax waljanipxänwa.
8 Ukatsti qullan trompetanak phust'apxäna, ukat Cendebeo ukat ejercitopampiw t'ijtxapxäna, ukat waljaniruw jiwarapxäna, ukat qhiparirinakax ch'aman ch'aman chiqaruw puripxäna.
9 Ukapachaw Judas Juanan jilapajj usuchjatäjjäna. ukampis Juanax jupanakar arktaskakïnwa, Cedrón sat chiqar puriñkama.
10 Ukatsti Azoto pampankir torrenakkamaw jaltxapxäna. ukatwa ninamp phichhantäna, niya pä waranqa jaqinak jiwarayata. Uka qhepatsti sumankañanwa Judea oraqer kutt'jjäna.
11 Jericó pampanjja, Abubus chachan Tolemo yokaparuw capitan utt'ayäna, jupajj walja qollqempi qorimpiw utjäna.
12 Jupajj jilïr sacerdoten yoqapänwa.
13 Ukatwa chuymapax wali ch'amachasïna, ukat uka uraqir puriñ amtäna, ukat Simonampiru, yuqanakapampix jupanakar t'unjañatakix sallqjasaw arsüna.
14 Simón chachasti uka markanakankir markanakaruw visitt'askäna, ukhamat suma wakicht'atäpjjañapataki. Ucapachasti jupa pachpaw Jericó markar saraqanïna, Matatías, Judas sat yoqanakapampi, patak tunka paqallq tunka paqallquni marana, tunka mayan phaxsin Sabat sutini.
15 Abubus chachan yuqapax jupanakarux sallqjasaw mä jisk'a utar katuqäna, Docus sat mä jach'a manq'äwi.
16 Simón chachampi yoqanakapampejj wal machapjjäna ukhajja, Tolemeo chachampi soldadonakapampejj sartasin armanakap apt'asisinjja, Simonaruw manq'añ utar puripjjäna, ukat pä yoqanakaparu, yaqhep esclavonakaparus jiwayapjjäna.
17 Ukham lurasax mä jach'a sallqjañ luräna, jan walinak askipatsti kutt'ayarakïna.
18 Ukatsti Tolemeo chachajj uka arunak qellqasaw reyin ukar khitäna, jupajj mä ejercito khitaniñapataki, jupajj oraqsa, markanakapsa qhespiyañapataki.
19 Gazera markaruw yaqhanakar khithäna Juanar jiwayañataki, tribunanakar jutapxañapatakiw cartanak apayanirakïna, qullqi, quri, qullqi churañataki.
20 Ukatsti yaqhanakarus Jerusalén, templon qollup katuntañatakiw khitäna.

21 Maynix Gazera markaruw t'ijtäna, ukat Juanarux yatiyäna awkipampi jilanakapamp jiwayatäpxatapa, ukat Tolemeasti jumar jiwayañatakis khithatayna.
22 Uk ist'asax wal muspharäna, jupar jiwayir jutirinakaruw amparat luqxatäna, ukatsti jiwayarakïnwa. Jupajj jupar irpañ munapjjatap yatïna.
23 Juanan mayni luräwinakapa, ch'axwäwinakapa, aski luräwinakapa, pirqanak lurañapataki, luräwinakapa.
24 Akax sacerdotet irnaqäwipan crónicas ukan qillqatawa, awkipan qhipa sacerdotet jilïr sacerdotet utt'ayatäkän uka pachatpacha.

2nd Maccabees

Payïr Macabeo jaqinaka

1 JAQTHAPI

1 Jerusalén, Judea uraqinkir jilatanakax Egipto markpachan jakapki uka jilatanakarux k'umara jakañ munapxi.
2 Diosax khuyapt'ayasippan, kuna arust'äwitix Abrahamampi, Isaacampi, Jacobampi, taqi chuyma luqtirinakapampix lurkatayna uk amtasipxam.
3 Jupar luqtapxañamataki, munañap phuqapxañamataki, taqi chuyma churapxam, suma amuyumpi, taqi chuymampi;
4 Jupan kamachinakapampi, kamachinakapampix chuymanakam jist'arapxam, sumankañ apayanipxätam.
5 Oracionanakam ist'apxam, jumanakamp mayakïpxam, jan walt'äwinakansti janipuniw apanukupxamti.
6 Jichhasti jumanakatak mayisiñatakiw akankjjapjjta.
7 Kunapachatix Demetrio reyin apnaqkäna, patak paqallq tunka llätunkani marana, nanakax judionakax mä jach'a jan walt'äwin qillqt'apxsma, uka maranakan jan walt'äwin uñjasipkäyät uka pachatpacha, Jasonampi, jupamp chik saririnakampi qullan uraqit, reinopat kutkatasipkäna uka pachatpacha.
8 Ukxa phichhantapxaraktwa, jan juchani wila wartasinsti Tatituruw mayipxta, ist'apxaraktwa. sacrificionaksa, suma jak'umpiw luqtapxirïta, lamparanak qhant'ayasa, t'ant'anaksa uchapxirïta.
9 Jichhax uñjapxam, Casleu phaxsin Tabernáculos ukan fiestap amtapxañamataki.
10 Patak pusi tunka llätunkani maranakanjja, Jerusalén markan jakapkäna uka jaqenakasa, Judea markansa, Tantachäwinkirinakasa, Judasasa, Aristóbulo reyin uywiriparuw aruntt'apjjäna, jupasti ajllit sacerdotenakat maynïrïnwa Egipto markan jakapkäna uka judionaka;
11 Diosax jach'a jan walt'äwinakat qhispiyistu, jupar wal yuspärapxsma, mä reyimp nuwasiñjama.
12 Qullan marka taypin nuwasir jaqinakarux alisnukuwayi.
13 Kunapachatï p'eqt'irijj Persia markar purinkäna ukhajja, jan atipjkaspa ukham ejercitopampejj Nanea markankir sacerdotenakan sallqjatapampiw Nanea markan templopan jiwarayatäpjjäna.
14 Antioco chachampi casarasiñ munkaspa ukhama, jupamp chikäpkäna uka amigonakapampix uka chiqar puripxäna, mä dote sutimpi qullqi katuqañataki.
15 Nanea markankir sacerdotenakax mä qawqha tamanakamp chika templon brújula ukar mantasinsti, Antioco chachan utapar mantasinx templo jist'antapxäna.
16 Uka uta patat mä punku jist'arasaw qhixu qhixunakjam qalanak jaquntapxäna, ukatsti capitanarux jawq'jasaw p'iqinakap ch'uqt'apxäna, p'iqinakapsa jawq'jasaw anqankirinakar jaquntapxäna.
17 Taqi kunan jach'añchatäpan Diosasa, jupaw jan wali jaqinakar katuyawayi.
18 Jichhasti Casleu phaxsin pä tunka phisqhan urunak saraqataruw templo q'umachañ amtapxta, ukat jumanakax uka urut yatiyapxañajatakiw wakisxayäta, ukhamat jumanakax carpanakan jach'a phunchhäwipjam phuqhapxañamataki nina, Neemias sacrificio luqtaskäna ukhaw churapxirïtu, uka qhipatsti jupax templo ukat altar luratayna.
19 Nayra awkinakajajj Persia markar irpatäpkäna ukhajja, Diosar yupaychir sacerdotenakajj jamasat altaran ninap apt'asisaw mä ch'usa cheqan imantapjjäna, ukanjja janiw umajj utjkänti taqi jaqinaka.
20 Walja maranak qhepatjja, Diosajj kusisiyäna ukhajja, Neemias chachajj Persia markankir reyit khitanitänwa, ukat uka sacerdotenakan wawanakapatjja, ninaruw imantapjjäna, ukampis yatiyapjjetäna ukhajj janiw nina jikjjatapkänti, jan ukasti thiya umaw jikjjatapjjäna ;
21 Ucatsti jupanacarojj sänwa: ukat sacrificionakajj uchatäjjäna ukhajja, Neemiasajj sacerdotenakaruw umampi ch'allt'apjjañapatak mayïna.
22 Uk lurasxäna, Intix qinaya taypin imantatäkän uka intix qhant'käna ukkhasti, mä jach'a ninaw nakhantäna, taqiniw muspharapxäna.
23 Sacerdotenakax sacerdotenakasa, mayninakas sacerdotenakasa, mayninakas mayisipxäna, Jonatanax qalltäna, mayninakasti Neemiasjamarakiw jaysapxäna.
24 Ucat Diosar mayisiñajj uqhamänwa; Tatay, Tatitu Diosay, taqi kun Luriri, jumasti ajjsariri, ch'amani, chiqapar uñjiri, khuyapayasir Rey, sapa mayni khuyapayasir Rey.
25 Juma sapakiw taqi kun churirïtaxa, juma sapakiw chiqapar uñjirïtaxa, taqi ch'amani, wiñay jakirirakïtawa, jumakiw Israel markar taqi jan walt'äwinakat qhispiyasktaxa, awkinakaparus ajlltaxa, qullanäxarakïtawa.
26 Israel markamatak sacrificio katoqam, juma pachpan waxt'äwim imt'am, ukatsti qullanar tukuyam.
27 Jiwasat ch'iqintatäpki ukanakar tantacht'am, yaqha markanakar luqtirinakaru qhispiyam, jisk'achata, uñisit jaqinakar uñtapxam, yaqha markanakarus yatipxam juman Diosasaxätamxa.
28 Khitinakatix t'aqhisiyapkistu ukanakarux mutuyapxam, jach'a jach'a tukusaw jan walinak lurapxita.
29 Markamar wasitat qullan chiqamar ayruntam, kunjämtix Moisesax siskän ukhama.
30 Sacerdotenakajj yuspärañatak salmonak q'ochupjjäna.
31 Uka sacrificiojj tukjatäjjäna ukhajja, Neemiasajj uka jach'a qalanakar warjjatapjjañapatakiw mayïna.
32 Ukham luraskäna ukhajja, mä nina nakhantatänwa, ukampis altarat qhant'ir qhanampiw uka nina nakhantayäna.
33 Uk yatisinsti, Persia markankir reyiruw yatiyäna: kawkhantï sacerdotenakajj nina imantapkäna uka cheqanjja, umaw uñstäna, Neemiasajj uka sacrificionak q'omacharakïnwa.
34 Ukatsti reyejj uka cheq muyuntasinjja, uka cheqarojj qollanar tukuyäna, uka cheq juchañchasa.
35 Reyejj walja regalonak aptasin khitinakarutï kusisiyañ munkäna ukanakar churäna.
36 Ucat Neemiasajj Neftar sasaw sutichäna, ucajj mä q'omachäwi sañjamawa.

2 JAQTHAPI

1 Qillqatanakanx jikxatasirakiwa, Jeremí profetax apt'atäpkän ukanakarux nina apt'asipxañapatakiw mayïna, kunjämtix siski ukhama.
2 Profetasti kamachi churasax Tatitun kamachinakapat jan armasipxañapatakiw mayïna, qullqimpi, qurimpi lurat uñacht'äwinakampi, k'achacht'äwinakampi, jan pantjasipxañapataki.
3 Ukhamat yaqha ukham arst'äwinakampiw jupanakarux iwxt'äna, kamachix chuymanakapat jan jithiqtañapataki.
4 Uka pachpa qellqatanjja, profetajj Diosan ewjjt'apampiw tabernáculoru, arcampi chika sarapjjañapatak mayïna, uka qollur makatasaw Moisesajj Diosan herenciap uñjäna.
5 Jeremy sat chachajj ukar purisajj mä ch'usa p'iya jikjjatäna, ukanwa carpa, arca, incienso altar uchasïna, ukhamatwa punku jist'antarakïna.

6 Jupar arkirinakapat yaqhepajj thak chilltañatakiw jutapjjäna, ukampis janiw jikjjatapkänti.
7 Uk yatisax Jeremyx jupanakar juchañchäna, akham sasa: “Uka chiqatxa, Diosax markapar mayamp tantachthapisin khuyapayasiñatak katuqañkamax janiw yatiskaniti” sasa.
8 Ukapachaw Tatitux jupanakar uñacht'ayani, Tatitun jach'a kankañapsa, qinayas uñstani, kunjämtix Moisesan apnaqäwipan uñacht'ayatäkän ukhama, Salomonax uka chiqar jach'añchatäñap munkän ukhama.
9 Yatiñanïkasaw Diosar katuyañatak sacrificio loqtäna, templo tukuyañkamaw sacrificio loqtäna.
10 Kunjamtï Moisesax Tatitur mayiskäna ukhama, ninax alaxpachat saraqasin sacrificionak nakhantäna.
11 Ukat Moisesax sänwa: —Juchat waxt'äwix jan manq'atätap laykuw tukjatäxäna.
12 Ukhamatwa Salomonax uka llätunk urunak phuqäna.
13 Uka pachparakiw Neemiasan qillqatanakapansa, qhanañchäwinakapansa yatiyasïna; kunjämtix mä biblioteca utt'ayasax reyinakan sarnaqäwinakapsa, profetanakan sarnaqäwinakapsa, Davidan qillqatanakapsa, reyinakan qillqatanakapsa, qullan churäwinakat apthapïna.
14 Ukhamarakiw Judasax taqi kunatix chhaqkistu ukanak tantacht'awayi, ch'axwäwi layku, ukat nanakamp chikaw qhiparaski.
15 Ukhamasti, jumanakatix munañanïpxstaxa, mä qawqhanak jumanakar apanipxañapatak khithapxam.
16 Nanakax q'umachasiñ uru amtañampïsipkäyät ukapachasti, jumanakar qillqapxsma, jumanakatix uka urunak phuqhapxäta ukhax wali sum lurapxäta.
17 Nanakax suyt'apxaraktwa, khititix taqi markapar qhispiyäna, taqinir mä herencia, reino, sacerdote, qullan uta churarakïna.
18 Kunjämtix kamachin arsuwayki ukhamarjamax niyaw khuyapt'ayasini, alaxpach manqhankir taqi uraqit qullan chiqaruw tantacht'istani, jach'a jan walt'äwinakat qhispiyistu, uka chiqarus q'umacharakistu.
19 Judas Macabeo, jilanakapampi, jach'a templo q'umachaña, altar q'umachaña.
20 Antioco Epifanes, Eupador yuqapampix nuwasïwinakaw utjäna.
21 Alaxpachat judaísmo tuqit jach'añchatäñatak ch'amampi sarnaqir jaqinakatakix qhan uñacht'äwinakaw uñstäna, mä qawqhanikiw taqi markar atipjapxäna, jan uñt'at jaqinakar arknaqapxäna.
22 Uraqpachan wali uñt'at templo wasitat kutt'ayasa, markar qhispiyañataki, kamachinak ist'asa, Tatitux khuyapayasiñampiw jupanakar khuyapt'ayäna.
23 Taqe ukanakjja, Cirene markankir Jasón chachan phesqa libron yatiyatapatjja, mä volúmen ukanwa mä juk’a qhanañcht’añäni.
24 Jan tukuskir jakhüwinakat amuyt'asa, kuna ch'amäkis uka sarnaqäwin sarnaqäwinakap uñakipañ munapxatapatxa, kunayman tuqit amuyt'apxi.
25 Khitinakatix liyt'añ munapki ukanakax kusisipxañapataki, khitinakatï amparapar katuyasiñ munapki ukanakax jan kuna llakinïpxañapataki, taqi khitinakatix amparapar purinki ukanakax askinak jikxatapxañapataki.
26 Ukhamasti, nanakatakejja, aka t’aqhesiñ t’aqhesiñ ch’amachasiñajj janiw faciläkänti, jan ukasti ch’uñumpi, uñch’ukiñampiw wakisïna.
27 Kunjamtï mä jach'a manq'äw wakichki ukat mayninakan askip thaqhiritakix jan ch'amäki ukhama.
28 Sapa mayninak chiqaparu uñjañ qillqiriru jaytaña, ukat mä jisk’a t’aqa kamachirjam sarnaqañatak ch’amachasiña.
29 Kunjamtï mä machaq uta lurañ yatirix taqpach uta uñjañapaxa. Ucampis khititix k'achacht'añ amtki ukaxa, k'achacht'atäñapatakix aski yänak thaqhañapawa.
30 Taqi kunat parlt'añasa, taqi kunat amuyt'añasa, mä juk'a yatxatañasa, nayrïr qillqirinkiwa.
31 Ukampis mä juk'a arunak arsuñasa, jan sinti ch'amachasiñasa, mä jisk'a arunak lurañ munir jaqirux churañapawa.
32 Ukhamajj aka cheqanwa sarnaqäw qalltañasa: kuntï sisktan ukaruw juk’amp yapt’añäni, mä jach’a prologo lurañajj jan amuyt’asirïñawa, ukat pachpa sarnaqäwin mä jisk’a arunak lurañajj mä loqhe lurañawa.

3 JAQTHAPI

1 Kunapachatix qullan markanx suman jakasiñax utjxäna, kamachinakapas wali sum phuqhasxäna, Onias jilïr sacerdoten Diosar yupaychatapata, ñanqha lurañanakar uñisitapata.
2 Pachpa reyinakas uka chiqar jach’añchapxäna, ukat suma churäwinakapampiw templo jach’aptayapxäna;
3 Ukatwa Asia markankir Seleuco chachajj qollqe katoqasajj sacrificionak loqtañatak taqe qollqenak apt’asïna.
4 Benjamín tribut jutir Simonasti, templon gobernadorat utt'ayatänwa, jupasti jach'a sacerdotempiw markan jan walt'ayasiñatak ch'axwäna.
5 Oniasar jan atipjkasajja, Apolonio sat chachan yokaparuw saräna, jupasti uka tiemponjja Celosiria, Fenicia markan gobernadorapänwa.
6 Jerusalén markan tesoropajj jan tukuskir qollqemp phoqantatänwa, ukatwa walja qollqenakapajj jan jakt’kañjamäkänti, ukat reyin utaparuw taqe kun apaniñajj wakisispa sasaw sarakïna ampara.
7 Apoloniojj reyin ukar purisajj kuna qollqetï jupar yatiyapkäna uk yatiyäna ukhajja, reyejj Heliodoro sat tesoreroparuw ajllïna, ukatsti uka qollqe apaniñapatakiw mä mandamiento apayäna.
8 Ukspachaw Heliodorox sarxäna; Celosiria ukat Fenicia markanakar visitt’añ colorampiw uñt’ayasi, ukampis cheqapuniw reyin amtap phoqañatakejj sarapjjäna.
9 Jerusalén markar purisinsti, uka markan jilïr sacerdotepan wali suma katuqt'atapatxa, kunatsa uka qullqit yatiñ munapxi uk yatiyäna, ukatsti kunatsa jutatayna uk yatiyarakïna, ukatsti uka yänakax chiqpachapunit uk jiskt'äna.
10 Ukatsti jilïr sacerdotejj akham sänwa: “Ukham qollqejj viuda warminakaru, jan awkini wawanakar yanapt’añatakejj imatäskiwa” sasa.
11 Ukanakat yaqhepajj Tobías chachan Hircano yokapankänwa, jupajj wali jach’a jach’a tukur jaqënwa, janiw kunjamtï jan wali Simonan jan wali yatiykäna ukhamäkänti.
12 Uqhamasti janiw ukham jan walinak luratäñapäkänti, khitinakatï uka cheqan qollanäñapataki, templon jach’a kankañaparu, jan p’akjañjam qollanätapata, taqe akapachan jach’añchatäñapataki.
13 Ucampis Heliodoro chachajj reyin mandamientop laycuw säna: —Uka mandamientojj reyin imañ utaparuw apaniñapa —sasa.
14 Kuna urutix Diosax amtkän uka urux uka jan walt'äwinak askichañatakiw mantanïna.

15 Ukampis sacerdotenakax sacerdotenakan isimp isthapt'ataw altar nayraqatan qunqurt'asipxäna, khititix mä kamachi apsuwayki ukaruw alaxpachar jawsapxäna, khitinakatix uka kamachinak imañapatak jaytapki ukanakataki.
16 Khititejj jilïr sacerdoten ajanupar uñkataspäna ukajj chuymapar usuchjaspänwa, uñnaqapasa, saminakapas mayjt'atapajj chuymapan t'aqhesiñapwa yatiyäna.
17 Uka jaqejj wali ajjsarañampi, ajjsarañamp muyuntatänwa, ukat khitinakatejj jupar uñch'ukipkäna ukanakajja, kunja llakisiñas chuymapan jikjjataskäna uk amuyapjjäna.
18 Yaqhepasti jaqenakan achikt'asiñapatakiw utanakapat t'ijtjjapjjäna, uka cheqajj jisk'achatäkaspas ukhamänwa.
19 Warminakax pecho manqhar ch'ukut isimp isthapt'ataw callenakan walpun puripxäna, virgen tawaqunakax t'ijtxapxäna, yaqhipanakax punkunakar, yaqhipanakax pirqanakaruw uñch'ukipxäna, yaqhipanakax ventananakat uñch'ukipxäna.
20 Taqeniw amparanakap alajjpachar katt'asisajj achikt'asipjjäna.
21 Mä jaqejj taqe kasta jaqenakan t'unjatäsipjjatap uñjasa, jilïr sacerdotejj ukham t'aqhesiñatak ajjsarañap uñjasajj wal khuyapt'ayasispäna.
22 Ukatsti Taqe Ch'amani Tatituruw jawsapjjäna, kunanakatï confiykasin lurapki ukanakajj jan kuna jan walt'äwin uñjasiñapataki.
23 Ukampis Heliodoro chachajj kuntï siskäna uk phoqäna.
24 Ukxarusti Jesusax qullqi imañ utan uñjiripäkän ukkhaxa, ajayunakan Tatitupa, taqi ch'aman p'iqinchiripawa, mä jach'a uñacht'äwi luräna, ukhamat taqe khitinakatix jupamp chik mantanipkäna ukanakax Diosan ch'amap uñjasax wal muspharapxäna. ukatsti aynacht'apxäna, wali axsarañampiw uñjasipxäna.
25 Jupanakarojj mä caballojj uñstäna, jupajj wali ajjsarkañ caballot sarirïnwa, wali suma isimpi k'achacht'atänwa, jupajj wali ch'amampiw t'ijtäna, ukatsti Heliodorus chacharuw nayrïr kayunakapamp jawq'jäna, ukat caballot qont'at jaqejj taqe ch'amanïkaspas ukhamänwa quri.
26 Ukatsti yaqha pä waynanakaw jupan nayraqatapan uñstapxäna, ch'amani, suma uñnaqt'ani, suma isimpi isthapt'ata. sapüruw jawq'jäna, walja jawq'jarakïnwa.
27 Heliodorox mä akatjamat uraqiruw jaquntatäna, ukat wali ch'amakaw muyuntäna, ukampis jupamp chikäpkän ukanakax jupar apthapisin mä q'añuruw uchapxäna.
28 Ukhamaw Jesusax mä jach'a trenampi, taqpach guardianakapampix uka qullqi imañ utar purintäna, jupanakax armanakapampix jan yanapt'asisaw irpapxäna.
29 Diosan amparapampiw jaqunukutäna, jan kuns arsuñ suyt'äwimpi.
30 Jupanakasti Tatituruw jach'añchapxäna, jupax mä milagro tuqiw jach'añchäna. ukax mä juk'a nayrax axsarañampi, jan walt'awinakampi phuqt'atänwa, kunapachatix Taqi Ch'aman Tatitux uñstkäna ukhaxa, kusisiñampi, kusisiñampiw phuqt'ata.
31 Ukat Heliodoro chachan yaqhep amigonakapajj jank'akiw Oniasar mayipjjäna, jupajj wali jach'a jaqeruw jawsäna, ukhamat jupar jakañap churañataki, jupajj uka ajayu jaytañatakiw wakicht'atäskäna.
32 Ukatsti jilïr sacerdotejj judionakan Heliodoro chachar mä juk'a sallqjapjjatap reyejj jan amuyañapatak amuyasajja, uka jaqen k'umaräñapatakiw mä sacrificio loqtäna.
33 Jilïr sacerdotejj jucha pampachañ luraskäna ukhajja, uka pachpa isimp isthapt'at waynanakaw Heliodoro sat chachan jak'apar sayt'asipjjäna, akham sasa: "Oniasar jilïr sacerdoterojj walpun yuspärta, jupa layku Tatitojj jakañ churtamjja.
34 Alaxpachat jawq'jatätam uñjasax Diosan ch'amap taqi jaqir yatiyam. Uka arunak arsusinsti, janiw juk'amp uñstxapxänti.
35 Ukat Heliodoro chachajj Tatitur sacrificio loqtasa, jakañap qhespiyirir jach'a arunak arsüna, ukat Oniasar aruntt'asajj ejercitopampiw reyin ukar kutt'jjäna.
36 Ukatsti taqi jaqiruw jach'a Diosan luratanakap qhanañchäna, kuntix nayranakapamp uñjkatayna ukanakxa.
37 Heliodoro reyisti, mä kutimpiw Jerusalén markar khitatäñapa, jupajj säna.
38 Jumatix mä uñisirix utjchi, jan ukax aljantirïstaxa, ukaruw khithañama, ukatsti jawq'jataw katuqarakïta, jupatix jakañapamp qhispispa ukhaxa. Diosan mä jach'a ch'amapaw utji.
39 Alaxpachan jakirix uka chiqaruw uñch'ukiski, ukat arxati. Jupajj jan walinak lurir jutirinakarojj jawq'jaraki, t'unjaraki.
40 Heliodoro tuqit kunanakatï utjkäna, ukhamarak qullqi imañ yänakax ukham tukusxäna.

4 JAQTHAPI

1 Jichhasti, jupat parlapkayätan uka Simón chachax qullqimpi, markaparusa aljantiriw Oniasarux jan walinak parläna, Heliodororus ajjsarayaspa, uka jan walinak luririkaspas ukhama.
2 Ukhamatwa jan axsart'as juparux traicionir jaqit sisïna, jupax markapar munasiñampiw uñjäna, markapar munasiñampiw uñjäna, kamachinak ist'añsa wal munarakïna.
3 Ukampis jupanakan uñisiñapax wali ch'ama tukusxäna, Simonan mä tamapampiw jiwayapxäna.
4 Oniasasti uka ch'axwañan jan walt'äwip uñjasaxa, Apolonio chachasti, Celosiria, Fenicia markan gobernadorapäkasinxa, wali colerasisaw Simonan jan wali amtap jilxattayäna.
5 Jupajj janiw markapankirinakar juchañchañatakejj reyin ukar sarkänti, jan ukasti taqenin askip thaqhañatakiw saräna.
6 Jupajj uñjänwa, janiw amukt'añapäkiti, Simonasti jan amuyt'asirïñap jaytawayäna, jan reyejj uk uñjkaspäna ukhajja.
7 Seleuco chachan jiwatapatsti, Antíoco sat Epifanes sat reino apnaqañ qalltäna ukhajja, Oniasan Jasón jilapajj jilïr sacerdotäñatak jamasat irnaqäna.
8 Reyirux achikt'asisaw kimsa patak tunka tunka waranqa qullqi churañ arsüna.
9 Ukxarusti, patak phisqa tunka juk'ampiruw churapxäma sasaw arsuwayäna, jupax mä chiqawj utt'ayañapataki, ukhamarak wayn tawaqunakar yaqha markankirinakan modaparjam yatichañapataki, ukat Jerusalén markankir jaqinakar qillqantañapataki Antioquia markankir jaqinakan sutipa.
10 Reyejj apnaqañ churäna, ukatsti jank'akiw markapar griegonakjam apnaqañ tukuyäna.
11 Eupolemo chachan Juan awkipampiw judionakar reyin privilegionakap apt'asïna, jupajj Roma markar embajadorjamaw saräna, jupajj amigopäñapataki,

yanapt’añatakis saräna. Kamachirjam sarnaqir apnaqirinakar aynacht'ayasa, kamachir jan walt'ayañatak machaq costumbrenak uñstayäna.
12 Jupajj kusisiñampiw torre manqhan mä ejercito lurañ uta luräna, jilïr waynanakarus apnaqayäna, mä sombrero uchapjjarakïna.
13 Ukhamaw griegonakan modanakapan jach'a jach'a tukutapa, jan judiöpki uka sarnaqäwinakan jach'a jach'a tukutapa, Jasonan jach'a q'añu luräwinakap layku, jan axsart'ir jan wali jaqi, jan jach'a sacerdote.
14 Sacerdotenakajj janiw altaran juk’amp serviñatak ch’amanïpkänti, jan ukasti templo jisk’achasaw sacrificionak jan yäqasa, jank’akiw ejercicio lurañ cheqan jan wali qollqe katoqapjjäna, Disco anatt’añajj jupanakar jawsatäjjäna uka qhepatjja.
15 Janiw nayra awkinakapan jach'a jach'a tukuñap uñt'ayapkänti, jan ukasti griegonakan jach'a kankañap taqi kunat sipansa juk'amp munapxi.
16 Ukatwa jach'a jan walt'äwinakax jupanakar purintäna, jupanakarux uñisirinakapäpxänwa, jupanakarux mutuyirinakapäpxänwa, jupanakan costumbreparjamaw taqi kunan sarnaqañ munapxarakïna.
17 Diosan kamachinakap contra jan wali lurañax janiw ch'amakïkiti, jan ukasti qhipür uruw ukanak yatiyani.
18 Kunapachatix Tiro markan sapa mara iyawsäwin anatt'añax utjkäna ukkhaxa, reyix ukankänwa.
19 Uka jan sintt’asir Jasón chachajja, Jerusalén markatjja, Antioquia markankir jaqenak khitäna, jupanakajj kimsa patak drácma qollqe Hércules chachan sacrificio loqtañatak apt’asiñapataki, uka qollq apt’irinakas janiw sacrificio loqtañatakejj wakiskiti sasaw amuyapjjäna, kunattejj janiw walïkänti, jan ukasti ukhamäñapänwa yaqha cargonakatakiw reservado.
20 Uka qollqejja, khitir jaqetjja, Hércules chachan sacrificio loqtañatakiw utt’ayasïna; ukampis uka q’añunak apt’asirinakatjja, galianak lurañatakiw apnaqapjjerïna.
21 Menesteo chachan Apolonio yoqapajj Tolomeo Filometor reyin coronat utt’ayatäñapataki Egipto markar khitatäjjäna ukhajja, Antioco chachajj janiw sum sarnaqañapatak yanapt’känti, ukatwa Jope markar purïna, ukat Jerusalén markaruw purirakïna : 1.1.
22 Jasonampi, markankirinakampix wali jach'at katuqapxäna, ukatsti antorchampi, jach'a arnaqasiñampiw irpanipxäna.
23 Kimsa mara qhipatxa, Jasonax Menelaus sat Simonan jilaparuw khithäna, reyin qullqip apañataki, ukat yaqhip wakiskir amtanakat amuyt'ayañataki.
24 Ukampis reyin nayraqatapar irpxatasinxa, jach'a ch'amanïtap layku jach'aptayasaw sacerdotet utt'ayasïna, Jasonat sipansa kimsa patak talento qullqimpi.
25 Ukatwa reyin kamachiparjam jutäna, janiw kuna jach'a sacerdotenakjam apankänti, jan ukasti qhuru qhuru qhuru jaqin colerasiñapampi, mä q'añu animalan colerasiñapampi.
26 Ukatsti Jasonax jilapar aynacht'ayasax maynimp aynacht'ayataw amonitanakan uraqipar jaltxatayna.
27 Ukhamatwa Menelao chachajj apnaqañ katoqäna, ukampis reyir arskäna uka qollqejja, janiw sum askichkänti, castillo apnaqeri Sostratis chachajj mayiskchïnjja.
28 Jupaw costumbrenak apthapiñapäna. Ukatpï panpachaniw reyin nayraqatapan jawsatäpxäna.
29 Menelaosti Lisimaco jilaparuw sacerdotenakjam jaytawayäna. Sostrato chachasti Crates sat chacharuw sarjjäna, jupasti Ciprionakan gobernadorapänwa.
30 Ukanak luraskäna ukhajja, Tarso, Malos markankirinakajj reyin antioco sat concubinaparuw katuyatäpjjäna.
31 Ukatsti reyejj jank’akiw jan walt’äwinak askichañatak purinïna, Andrónico sat jilïr jaqeruw jupan yanapiripjam jaytawayäna.
32 Menelaosti, mä juk’a tiemponïkaspas ukham amuyasaw templot mä qhawqha qorit lurat vasonak lunthatasïna, ukat yaqhepajj Andrónico sat chacharuw churäna, yaqhepasti Tiro markarusa, uka jak’ankir markanakarusa aljarakïnwa.
33 Oniasajj cheqpach cheqätap yatisajja, juparojj cheqañchäna, ukatsti Antioquía marka jak’ankir Dafne sat qollan cheqaruw sarjjäna.
34 Ukatwa Menelaox Andrónico chachar irpsusin Oniasar amparapar katuyañapatak mayisïna. Jupasti uka tuqit amuyt'ayasa, sallqjasin Oniasan ukar purisax kupi amparap juramentompi katuyäna. Jupasti jupar suyt'ayatäkchïnsa, qullan chiqat mistuñapatakiw amuyt'ayäna.
35 Uca luratapatjja, janiw judionakaki, jan ukasti yaqha markanakat waljanirakiw wal colerasipjjäna, uka jaqer jan cheqapar jiwayatapat wal llakisipjjäna.
36 Reyejj Cilicia jak’ankir cheqanakat kutt’ankäna ukhajja, uka markan jakapkäna uka judionakasa, uka cheq uñisiri yaqhep griegonakasa, Oniasar jan ina ch’usat jiwayatätap laykuw quejasipjjäna.
37 Antioco chachasti taqi chuymaw llakisïna, wali khuyapt'ayasisin jachäna, jiwatax wali amuyumpi, alt'at chuymampi sarnaqatap layku.
38 Ucatsti colerasisaw Andrónico sat morado isi apsüna, isi ch’iyjäna, ucatsti markpacharuw irpäna, kawkirutï Onias contra Diosar jan yupaychkäna uka cheqaruw irpapjjäna, ukanwa maldecit jaqe jiwayir jaqerojj jiwayäna. Ukhamatwa Tatitux mutuyäwip churäna, kunjamtï jupar wakt’käna ukhama.
39 Kunapachatï Lisimaco chachan walja sacrificio luräwinakap markan lurasïna, Menelao chachan iyawsäwiparjama, ukat uka markan achupajj taqe cheqaruw jiljjattäna, ukatwa jaqenakajj Lisimaco contra sayt’asipjjäna, walja qorit lurat vasonakajj niyaw apatäjjäna.
40 Ucatsti colerat jakenacajj sartasinjja, Lisimacojj niya kimsa waranq jakenacaruw armasjjäna, ucat nayrajj nuwasiñ qalltäna; mä Auranus p’iqinchirïtaynawa, walja maranaka sarxata jaqiwa, ukatxa janiwa juk’ampi jisk’a llamp’u chuymanïkänti.
41 Lisimaco chachan yant’atap uñjasajja, yaqhepajj qalanak katjjarupjjäna, yaqhepasti thujrunak katjjapjjäna, yaqhepasti laq’a katjapjjäna, uka laq’ajj jak’ankjjänwa, ukat taqeniruw Lisimacoru, khitinakarutï katjapkäna ukanakar jaqontapjjäna.
42 Ukhamat waljaniruw usuchjapxäna, yaqhipanakarusti uraqiruw jawq'japxäna, taqiniruw jaltxapxäna, ukampis iglesia lunthatarux qullqi imañ uta jak'an jiwayapxäna.
43 Ukanakatjja, mä juchañchäwiw Menelao chachar juchañchasïna.
44 Reyejj Tiro markar purinkäna ukhajja, Senadot khitat kimsa chachanakaw jupar juchañchapjjäna.
45 Ukampis Menelao chachajj juchañchatäjjäna ukhajja, Doriménes chachan Tolemeo yoqaparuw walja qollqe churä sasaw säna, reyin jupar sumankthapiyañapataki.
46 Ukatsti Tolemeo chachajj reyirojj mä galeraruw irpäna, ukhamat thaya thayt’ayañatakïkaspas ukhama.

47 Ukhamatwa Menelaorux juchañchäwinakat qhispiyäna, jupax taqi jan walinak luririkchïnsa, uka pobre jaqinakarux, jupanakatix jupanakan amtap yatiyapxaspäna, jïsa, escita jaqinak nayraqatan jan juchanïpkaspas ukham uñjatäpxaspäna, jupanakarux jiwayañkamaw juchañchäna .
48 Ukhamat marka layku, jaqinakaru, qullan vasonak layku, jan wali mutuyäwimp arkirinakax jank'akiw jan wali mutuyäwimp t'aqhisipxäna.
49 Ukatwa Tiro markankirinakas uka jan wali luratapat uñisipxäna, ukat jach’añchataw imt’apxäna.
50 Ukhamatwa ch’amanïpkäna ukanakan munañapampi Menelaojj wali munañan qheparäna, jan wali chuymanïsajj juk’ampiw markachirinakar aljantäna.

5 JAQTHAPI

1 Niya uka pachparakiw Antíoco chachajj Egipto markar payïr kuti sarañatak wakicht’asïna.
2 Ukatsti niya pusi tunka urunak saraqataruw caballot sarir jaqinakax quri isimpi isthapt'ata, lanzanakampi t'ijtir uñjapxäna, mä tama soldadonakar uñtata.
3 Ukatsti caballot sarir soldadonakaw tantacht’asipxäna, maynit maynikamaw jikisipxäna, t’ijt’asipxäna, escudonakampi, walja piconakampi, espadanakampi, flechanakampi, k’ajkir k’achachatanakampi, k’ajkir k’achacht’äwinakampi, taqi kasta arneríanakampi.
4 Ukatpï sapa mayniw Diosar mayipxäna, uka uñacht'äwix askir tukuñapataki.
5 Antioco jiwatäkaspas ukham k’ari yatiyäwinak yatiyaskäna ukhajja, Jasón chachajj waranq waranq jaqenakaruw irpäna, ukat mä akatjamat markar nuwantäna. pirqanakankapkäna ukanakasti, qhipürux marka katuntat uñjasipxäna, Menelaox castilloruw jaltxatayna.
6 Ukampis Jasonax jan khuyapt’ayasisaw markachirinakapar jiwayäna, markapan jupanakan urup katuqañax jupatakix wali jan kusiskañ urukïkaspas ukham janiw amuykänti; ukampis uñisirinakapäpkaspas ukham amuyasa, janiw markapankirinakapäpkänti, jupanakaruw atipjäna.
7 Ukampis taqi ukanak laykux janiw jilïr kankañ katuqkänti, jan ukasti qhipürux p'inqachatäxänwa, qhipharux amonitanakan uraqiparuw jaltxatayna.
8 Qhepatjja, jan kusisit kutt’anjjäna, árabe markankir Aretas reyin nayraqatapan juchañchatäsajj mä markat markaruw jaltjjäna, taqe jaqenakan arknaqataw uñjasirakïna, leyinakarjam uñisita, uñisiñampiw uñjasïna markaparu, markaparu, Egipto markar jaqunukutänwa.
9 Ukhamat khititix waljanir markapat jaqunukuwaykäna ukax yaqha uraqin jiwxäna, Lacedemoniankir jaqinakar jak'achasisinxa, ukan wila masinakapar yanapt'añ munarakïna.
10 Khititix walja jan imt'at jaqinakar jaqunukkäna ukax janiw khitis jupat jachañas utjkänti, janirakiw kuna jach'a imt'äwinakas utjkänti, ni awkinakapan sepulturanakapas utjkänti.
11 Kunapachatï reyin autopar purinkäna ukhajja, Judea markajj kutkatasirïkaspas ukhamwa amuyasïna.
12 Ukxarusti nuwasir jaqinakaparux mayïna, khitinakarutix jikipki ukanakar jan khuyapt'ayapxamti, utanakar makhatapki ukanakarus jiwayapxamti.
13 Ukhamaw wayn tawaqunakaru, jilïrinakaru jiwayapxäna, chachanakaru, warminakaru, wawanakaru jiwayapxäna, virgen tawaqunakaru, jisk'a wawanakaru jiwayapxäna.
14 Kimsa urunak tukuyatatsti pusi tunka waranqa jaqinakaw jiwarapxäna, jupanakatsti pusi tunka waranqa jaqinakaw ch'axwäwin jiwarapxäna. ukat jiwayatanakat sipansa janiw juk’amp aljatäkänti.
15 Ucampis Jesusajj janiw ucampi kusisitäcänti, jan ucasti ucapachat sipansa wali qollan temploruw mantäna. Menelao, uka kamachinakar aljantiri, ukhamarak markaparu, jupan irpiripjama:
16 Qullan vasonak q'añuchata amparanakapampi, q'añu amparanakampi, yaqha reyinakan uka chiqar jach'añchañataki, jach'a jach'a tukuñataki, jach'añchañataki katuyat yänak t'unjasa.
17 Antíoco chachajj wali jach’a jach’a tukurïnwa, janiw amuyaskänti Tatitojj mä juk’a tiempojj markan jakirinakan juchanakapat coleratätap amuyasïna, ukatwa nayrapajj jan uka cheq uñch’ukkänti.
18 Jupanakatejj nayrajj walja juchanakampi phoqantat uñjasipkchïnjja, uka jaqejj jank’akiw jawq’jata, ukat jach’a jach’a tukuñat jitheqtatäspäna, kunjamtï Heliodoro chachajj Seleuco reyejj qollqe imañ uta uñjañapatak khitäna ukhama.
19 Ucampis Diosajj janiw jakenacarojj ajllkänti, jan ucasti jakenaca laycuw ajllïna.
20 Ukatpï uka chiqax markapar jan walt'äwinakat jupanakamp chika chikachaskäna, uka chiqax qhipat Tatitun khitanit askinak uñt'ayaskäna sumankthapitasti, taqi jach'a kankañamp utt'ayatäxänwa.
21 Antioco chachajj waranq llätunka patak talento qollqe templot apsuskäna ukhajja, jank’akiw Antioquía markar sarjjäna, jach’a jach’a tukusaw uka oraqejj barcot sarjjañapatak yanapt’äna.
22 Ukxarusti marka apnaqirinakaruw jaytawayäna: Jerusalén markansti Felipex Frigia markankirïnwa, jupar utt'ayir jaqit sipan juk'amp jan wali sarnaqatapata.
23 Garizim markansti Andrónico satänwa; ukatsti Menelao, jupax taqi jaqinakat sipan juk’amp jan waliw markachirinakarux jach’a amparapamp apt’asitayna, markapankir judionakarux jan wali amuyumpiw sarnaqäna.
24 Apolonio p'iqinchirirux pä tunk payan waranqa ejercitompiw khithäna, taqi jilïrinakar jiwayañapataki, warminakaru, sullkanakaru aljañapataki.
25 Jerusalén markar purisasti, sumankañäkaspas ukhamaw tukusïna, sábado urun qullan urukama, judionakar qullan uru imañkamaw jan ist'känti, ukatsti jaqinakaparux armasipxañapatakiw mayïna.
26 Ukhamatwa sábado uru amtañatak sarapkäna ukanakar jiwayäna, armanakampi marka taypin t’ijt’asaw walja jaqenakar jiwarayäna.
27 Ukampis Judas Macabeo chachax llätunk jaqinakamp chikaw wasar pampar sarxapxäna, ukatsti jach'a uywanakjamaw qullunakan jakapxäna, jupanakasti sapüruw qulla quranak manq'apxäna, ukhamat jan q'añuchatäpxañapataki.

6 JAQTHAPI

1 Uka qhepatjja, reyejj Atenas markankir mä jilïr jaqeruw khitäna, ukhamat judionakar nayra awkinakapan leyinakapat jitheqtapjjañapataki, Diosan leyinakaparjam jan sarnaqapjjañapataki.
2 Jerusalén markankir templo q'añuchañataki, Júpiter Olimpio templo sasin sutichañataki. ukat Garizim markanx, Júpiter jan uñt’at jaqinakar Arxatiri, kunjamtix jupanakax uka chiqan jakasir munapkän ukhama.

3 Uka jan wali luräwinakan puritapax jaqinakatakix wali llakkañänwa.
4 Templojj jan judiöpkis ukanakan ch’ajjwañanakapa, kusist’añanakapamp phoqantatänwa, q’añu jucha warminakampiw sarnaqapjjäna, qollan cheqanakar muyuntapki uka warminakampiw sarnaqapjjerïna, ukatsti kunanakatï jan walïki ukanaksa apanipjjarakïnwa.
5 Altarasti q'añu yänakampi phuqhantatänwa, kamachix jark'iwa.
6 Janirakiw mä jaqejj sábado urunaka, nayra ayunonak imañasa, ni judío jaqïtwa sañas wakiskänti.
7 Reyin yurïwi urusti sapa phaxsiw sacrificionak manq'añatakis wali ch'amampi irpapxirïna. ukat Baco chachan ayunopajj phoqasjjäna ukhajja, judionakajj hiedra apt’ataw Baco markar procesionar sarapjjañapäna.
8 Ukatsti, Tolemé chachan ewjjt’aparjamaw judionakar jan walt’ayañatak mä arunjja, jan judiöpki uka jak’ankir markanakar mä aru ist’asïna: “Jupanakas uka pachpa luräwinakap phoqapjjañapataki, sacrificionak loqtapjjañapataki.
9 Khitinakatix jan judiöpki ukanakan sarnaqäwiparjam jan sarnaqañ munki ukanakax jiwayatäñapawa. Ukat inas mä jaqejj jichha tiempon t’aqhesiñanak uñjaspäna.
10 Pä warmiw wawanakapar circuncidatäpxäna. Jupanakasti marka muytasinxa, wawanakax pechopat jaquqanipxäna.
11 Yaqhepanakasti, uka jak'ankir p'iyanakar jamasat t'ijt'asaw Felipex uñjäna, taqiniw phichhantat uñjasipxäna, kunatix jupanakax wali qullan uru jach'añchañatak yanapt'asiñ amtapxäna.
12 Jichhasti aka libro liyt’irinakarojj achikt’apjjsmawa, jan aynacht’apjjañapataki, jan ukasti uka castigonakajj janiw t’unjañatakïkiti, jan ukasti markasar mutuyatäñapatakiw amuyapjjañapa.
13 Jupan jach'a suma kankañap uñacht'ayi, jan wali luririnakax jan jaya pacha t'aqhisiyat uñjasipki, jan ukasti jank'akiw mutuyatäpxi.
14 Janiw kunjamtï yaqha markanakamp lurapki ukhama, Tatitux pacienciampiw mutuyañ jaytki, juchanakapan phuqhasiñapkama.
15 Jucha lurañan jach'a jach'a tukutapatsti, jan jiwasat vengasiñatakejja.
16 Jupajj janipuniw khuyapayasiñap jiwasat apanukkiti, jan walinaksa mutuykchejja, janipuniw markapar apanukkiti.
17 Ucampis aka arunak parlapkäyätanjja, nanacarojj mä ewjjt’anïpan. Ukat jichhax mä qawqha arunakampiw uka tuqit yatiyañarux puriñäni.
18 Eleazar jilïr escribanakat maynïri, chuymankipstat jaqi, suma uñnaqt'an uñnaqani, lakap jist'arañapataki, khuchhi aycha manq'añapataki.
19 Ukampis Jesusax ukham axt'at juchampi q'añuchata jakañat sipansa, jach'a jach'a tukuñamp jiwañat sipansa, uka q'añu luräwinak thuqhuntasin t'aqhisiñar purintäna.
20 Jutañ munapkäna ukanakajja, jan walinak contra sayt’asiñ munapki ukanakajja, jakañar munasiñajj janiw walïkiti.
21 Ukampis uka ñanqha manq'äwin p'iqinchirinakax uka jaqimp nayratpach uñt'asipxatap layku, jupar achikt'asisaw achikt'asipxäna, jupan manq'apat aychap apaniñapataki, kunatï jupatakix wakiskatayna ukhama reyin sacrificiot apsut aycha manq'apxäna;
22 Ukham lurasajj jiwañat qhespiyatäñapataki, jupanakamp nayra amigopätap layku.
23 Ucampis wali amuyumpiw amuyt'añ qalltäna, cunjämtix jilïr maranïkän ukhamarjama, ukhamarak nayra maranakan jach'a jach'a tukutapata, ch'iyar p'iqipan jach'añchatätapata, ukat mä wawatpach wali chiqapar yatichatapata, jan ukax juk'ampirus qullan kamachi luratapata ukhamarak Diosan churatapa, ukatwa Jesusax ukarjam jaysäna, ukatsti jank'akiw sepulturar khitañ munäna.
24 Jupajj janiw jiwasan marasajj wakiskiti, ukampis walja wayn tawaqonakaw Eleazar chachajj pusi tunka marani tunka marani, jichhajj yaqha religionar sarjjaspa sasin amuyapjjaspa;
25 Ukhamat k'ari chuymanïtax layku, mä juk'a pachampi, mä juk'a pachampi jakañ munapki ukanakax nayamp sallqjatäpxañapawa, chuymankipstatäxasax mä q'añuchataw uñjasta, ukat ajjtaskañawa.
26 Jichhürunakansa jaqenakan mutuyatäñat qhespiyatäristjja, janirakiw Taqe Ch’amani Diosan amparapat qhespiykiristti, janirakiw jakkasasa ni jiwatsa qhespiykiristti.
27 Uqhamasti, nayajj aka jakäw mayjt'ayasajj naya pachpaw uñacht'ayaskä, kunjamtï nayajj jilïr jaqëjjäki ukhama.
28 Khitinakatix wayn tawaqunakax jach’añchatäpki ukat qullan kamachinak laykux taqi chuyma ukat jan axsaras jiwapxañapatakix mä suma uñacht’äwi jaytapxam. Uk arsusinsti, jank'akiw t'aqhisiñ utar sarxäna.
29 Khitinakatix suma amtäwip mayjt'ayañatak irpapki ukanakax mä juk'a nayraw uñisiñar puriyapxäna, kunattix uka arsutanakax kunjamtï amuyapkäna ukhamarjamaw jan ch'amanïñat mistuwayapxäna.
30 Ucampis jawq'jata jiwañatak wakicht'atäsinxa, jacht'asisaw säna: — Tatitux qullan yatiñ kankañapat amuyasi, jiwañat qhispiyatäkayäta ukhasa, jawq'jatäsax janchijan wali t'aqhisiñanak aguantaskta —sasa ;
31 Uqhämaw aka jaqejj jiwjjäna, jiwañap jaytasa, mä suma ch’amañcht’äwi uñacht’ayañataki, ukat suma sarnaqañat amtañataki, janiw wayn tawaqonakatakikïkiti, jan ukasti taqpach markapatakiw jiwjjäna.

7 JAQTHAPI

1 Paqallqu jilatanakaruw taykapamp chika katuntat uñjasipxäna, reyix kamachinak p'akintasin khuchhi aycha mallt'apxañapatakiw wayt'äna, jawq'jata, jawq'jata t'aqhisiyata.
2 Nayraqat parlirinakat maynïrejj akham sänwa: “¿Kunsa nanakat mayisma, jan ukajj yateqañsa munta?” jiwañatak wakicht’atätanwa, awkinakasan leyinakap p’akintañat sipansa.
3 Ukatsti reyejj wal colerasisaw sartenanakaru, caldonak nakhantayapjjañapatak mayïna.
4 Jupajj jank’akiw nayraqat parlir jaqen lakap khuchhuqapjjañapatak mayïna, ukat mayni jilanakapasa taykapasa uñch’ukipki uka jaqen lakapsa khuchhuqapjjañapatakiw mayïna.
5 Ukhamat taqe ch’akhanakapajj jan ch’amanïjjäna ukhajja, jakaskäna ukhaw ninar apanipjjañapatak mayïna, sartenan qhatiyatäñapataki maynix taykapampiw chachan jiwañapatak akham säna:
6 Tatit Diosax uñch'ukiskistu, chiqpachapuniw chuymacht'istu, kunjämtix Moisesax q'uchupan jupanakar arst'äna, akham sasa: “Jupax uywatanakapampiw chuymacht'atäni” sasa.

7 Ukatsti nayrïr jaqisti uka jakhüwimp jiwatäxäna ukhaxa, payïr jaqiruw sawkasiñatak apanipxäna, p'iqipan ñik'utap ñik'utap apsusinxa, akham sasaw jiskt'apxäna: —¿Manq'añ munasmati, janïr mutuyatäkasinxa —sasa sapa mayni janchiman utjki ukanakxa?
8 Ucampis jupajj pachpa arupatwa jupajj säna: —Janiwa, ucat jupajj nayrir t'aqesiyäwi katoqaraqui —sasa.
9 Qhep qhepa jachaqt'askäna ukhajja, akham sänwa: "Jumajj mä coleratjamaw aka jakañat apsusista, ukampis akapachankir Reyiw wiñay jakañar jaktayistani, kawkïrinakatï leyinakap layku jiwapktan ukanaka" sasa.
10 Jupan qhipatsti kimsïr jaqiw sawkasiñ lurapxäna, mayitäsinsti, laxrap apsüna, ukat jank'akiw amparanakap luqxatäna.
11 Ukatsti jan axsarasaw säna: —Akanakax alaxpachat utjkitu; kamachinakap laykusti jupanakarux jisk'acharaktwa; Jupat wasitat katuqañ suyt'askta.
12 Ukatwa reyimpi, jupamp chikäpkäna ukanakasa, uka waynan jan axsart'irïtap uñjasax wal muspharapxäna, jan axsart'irïtap uñjasa.
13 Uka jaqejj jiwjjäna ukhajja, ukhamarakiw pusinirojj t'aqhesiyapjjäna, ch'iyjapjjäna.
14 Jesusax jiwañatak wakicht'atäxän ukjax akham sänwa: —Jaqinakan jiwayatäsax wali askiwa, Diosan jaktayatäñap suyt'añaxa.
15 Uka qhipatsti, phisqhïr jaqiruw irpanipxarakïna, ukatsti ch'akhanakap t'unjapxäna.
16 Ukxarusti reyiruw uñtäna, akham sasa: "Jumaw jaqinakxarux ch'amanïtaxa, tukusirïtawa, kuntix munkta uk lurtaxa. ukampis janiw markasax Diosan apanukutäkaspas ukham amuyapxamti;
17 Ukampis mä juk'a pachaw qhiparapxam, jach'a ch'amap uñt'apxam, kunjämtix jupax jumarusa, wawanakamarus t'aqhisiyapxätam —sasa.
18 Jupan qhipatsti suxta jaqiruw irpanipxarakïna, jupasti jiwañatak wakicht'atäxänwa: —Jan ina ch'usat sallqjatäpxamti, jiwasax Diosasar jucha lurasax jiwas pachpaw ukanak t'aqhistanxa.
19 Ukampis Dios contra nuwasiñatak amparat katxarusin jan mutuyatäkasin qhispiñamat jan amuyt'amti —sasa.
20 Uca taykapajj taqe kunat sipansa wali muspharkañänwa, jach'añchatäñasarakiwa, paqallqo yoqanakapar mä uru jiwarayat uñjasajja, Tatitur suyt'äwinïtap laykuw jan ajjsaras wawachasïna.
21 Jïsa, jupajj sapa mayniruw pachpa arupat ewjjt'äna, jan ajjsarir ajayunakampi phoqantata; ukatsti warmin amuyuparu mä chacha purakampi ch'allxtayasaw jupanakar säna:
22 Kunjamsa purakaxar puripxtaxa uk janiw yatkti, janirakiw nayas samsa, jakañsa churapksmati, janirakiw nayas sapa maynin janchinakapsa lurapkti.
23 Ukampis akapach Luriri, khititix jaqin wawanakap uñstayki, taqi kunan qalltapsa yatiraki, jupa pachpaw khuyapt'ayasisax wasitat samarañ churapxätam, jakañ churapxarakïtamwa, jichhax janiw jumanakax pachpa kamachinakaparjam uñjapktati'. waliki.
24 Antioco chachajj jisk'achatäkaspas ukham amuyasïna, sullkapajj jakkäna ukhajj jan wali arunakäkaspas ukham amuyasajja, janiw arunakampiki ewjjt'känti, jan ukasti juramentonakampiw akham säna: "Jupajj qamir jaqëñapataki, kusisit jaqëñapataki" sasa jaqi, awkinakapan kamachinakapat jithiqtañ munaspa ukhaxa; ukat ukhamarakiw juparux amigopjam katuqañapäna, ukat kuna lurañanakas jupar atinisiñapäna.
25 Uka waynax jan kuns ist'añ munkän ukkhaxa, reyejj taykaparuw jawsäna, ukatsti uka waynarux ewjjt'añapatakiw ewjjt'äna, ukhamat jakañap qhespiyañataki.
26 Walja arunakampi jupar ewjjt'asajja, wawapar ewjjt'añwa säna.
27 Ucampis jupar alt'asisaw qhuru qhuru apnaqirit jisk'achasiñatak larusïna, markapan arupatwa ukham arsüna. Wawaxay, khuyapt'ayasita, llätunk phaxsi purakajan wawachasïtam, ukat ukham kimsa mara churawaytam, manq'ayaraktam, ukat aka marakamaw jilsuwaytam, ukat yatiqañan jan walt'äwinakap aguantawayta.
28 Wawa, achikt'assmawa, alaxpacha, akapacha, taqi kunatix ukan utjki ukanak uñtam, Diosax jan nayra yänakat luratayna uk amuyt'asim. ukhamarakiw jaqinakax luratäpxäna.
29 Aka t'aqhisirirux jan axsaramti, jan ukasti, jilanakamar wakt'asin jiwañam katuqapxam, ukhamat jilanakamar khuyapayasiñampi wasitat katuqapxañamataki.
30 Uca arunak parlaskäna ukhajja, waynajj sänwa: —¿Khitirus suyasipkta? Nayasti janiw reyin kamachip ist'käti, jan ukasti Moisesan nayra awkinakasar churkistu uka kamachiruw ist'ä.
31 Jumaw hebreonakar taqi jan walinak lurirïtaxa, janiw Diosan amparapat qhispiñamäkiti.
32 Juchanakas laykuw t'aqhestanjja.
33 Jakir Tatitojj mä juk'a tiempos jiwasatak coleratächi, cheqañchatäñasataki, cheqañchatäñasataki, ukhamarakiw servirinakapampejj mayamp mayakïni.
34 Jumasti, Diosan jan axsart'ir jaqi, jan wali jaqinakat sipansa, jan ina ch'usat jach'a jach'a tukumti, janirakiw Diosan luqtirinakaparux amparam luqxatamti.
35 Taqi ch'aman Diosan taripäwipat janïraw qhispiwayktati, jupaw taqi kun uñji.
36 Jichhasti mä juk'a t'aqhisiñ jilatanakasax Diosan wiñay jakañ arust'äwiparjamaw jiwatäxapxi, ukampis jumax Diosan taripäwip tuqiw jach'a jach'a tukutamat chiqap mutuyäwi katuqäta.
37 Ucampis nayajj jilanakajjamajja, nayra awquinacasan leyinaca laycuw janchijsa, jakañajsa luqtata, Diosarojj jank'akiw markasar khuyapt'ayasiñapatak achikt'asirakta. t'aqhisiñanakampi, t'aqhisiñanakampi, jupa sapakiw Diosätap arsuñamataki;
38 Nayampi jilanakajampix Taqe Ch'aman Diosan colerasiñapax tukusiñapataki, uka colerasiñax markasarux chiqapar apaniwayi.
39 Reyejj wal colerasisinjja, mayninakat sipansa juk'amp jan waliruw katuyäna, jupat sawkasirïtap laykojj wali llakitaw uñjasïna.
40 Uka jaqejj jan q'añuchataw jiwjjäna, Tatitur taqe chuymaw confiyäna.
41 Qhiparusti yuqall wawanakan qhipat taykapax jiwxänwa.
42 Jichhajj idolonakar yupaychañ fiestanakatsa, sinti t'aqhesiñanakatsa parlañajj wakiskpan.

8 JAQTHAPI

1 Judas Macabeompi, jupamp chik saririnakampisti, jamasat markanakar sarapxäna, ukatsti wila masinakapar jawsthapipxäna, ukatsti taqi khitinakarutix judionakan

yupaychäwipar sarapkäna ukanakaruw irpapxäna, ukat niya suxta waranqa jaqinakaruw tantachthapipxäna.
2 Jupanakasti Tatituruw art'asipxäna, taqinin t'aqhisiyat jaqinakar uñch'ukiñapataki; ukat jan wali jaqinakamp q'añuchat templot khuyapt'ayapxarakim;
3 Uka markar khuyapt'ayasiñapataki, wali q'añuchata, uraqimp chikachasiñataki; Jupar arnaqasir wilap ist'apxam —sasa.
4 Amtasipxam, jan juchani jisk'a jisk'a wawanakar ñanqha jiwayañ tuqita, sutip contra jan wali arunakampi; ukat ñanqha jaqinakar uñisitap uñacht'ayañapataki.
5 Macabeo chachajj jupamp chikäskäna ukhajja, janiw yaqha markankirinakajj jupar saykatañ puedkänti, Tatitun colerasiñapajj khuyapayasiñaruw tukuwayjjäna.
6 Ukatwa jupajj jan amuyasis purintäna, markanakarusa, jach'a markanakarusa phichhantarakïna, jach'a cheqanaksa amparapar katuntäna, uñisirinakapar atipjasin t'ijtjjarakïna.
7 Ukampis uka arumax ukham jan khitin uñjkataw yant'äna, ukhamatwa qullanätapan achupax taqi chiqan yatiyasïna.
8 Ukatsti Felipex uka jaqin juk'at juk'at jilxattatap uñjasax juk'amp juk'amp suma sarnaqatap uñjasaxa, Celosíria, Fenicia markan gobernadoraparu, Reyin luräwinakap juk'amp yanapt'añapataki, Tolemo chacharuw qillqatayna.
9 Ukat jank'akiw Patroclo chachan Nicanor yokapar ajllïna, jupajj wali suma amigonakapat maynïrïnwa, jupar apnaqat markanakat pä tunka waranqat juk'ampikiw khitäna, ukhamat judionakan taqe wawanakapar saphitpach tukjañapataki. ukat jupamp chikaw Gorgias capitanamp chikt'asirakïna, jupax ch'axwañ tuqinakanx wali experiencianiwa.
10 Ukat Nicanor chachajj katuntat judionakat walja qollqe apsuñ amtäna, ukhamatwa reyejj romanonakar churañapäna, ukat pä waranqa talento impuesto pagañapänwa.
11 Ukatpï jupasti jank'akiw quta thiyankir markanakar khithäna, katuntat judionakan aljatäñap yatiyasa, mä talento qullqimpix pusi tunka janchinïpxaniw sasaw arsuwayäna, taqi ch'aman Diosan jupar kutt'ayañap jan suyt'asa.
12 Nicanor chachan jutañapat Judasar yatiyasajja, jupamp chik saririnakarojj ejercito jak'ankjjatap yatiyäna.
13 Khitinakatix ajjsarirïpkäna, Diosan chiqapar uñjatapar jan atinisipkäna ukanakax t'ijtxapxäna.
14 Yaqhepajj taqe kunatï jilt'käna ukanak aljasaw Tatitur achikt'asipjjäna, jupanakar qhespiyañapataki.
15 Janitï jupanakan askipatak arust'atäpkchïnxa, nayra awkinakapampi arust'äwip layku, qullan sutip layku.
16 Ukhamat Macabeo chachajj sojjta waranqa jaqenakapar jawsäna, uñisirinakapar jan ajjsarapjjañapataki, janirakiw walja markanakar ajjsarapjjañapäkiti, jupanakajj jupanak contraw jutapjjäna. jan ukasti chachampi nuwasiñataki,
17 Qullan chiqar jan walinak lurapxatapa, markar jan sintt'asis sarnaqatapa, nayra awkinakapan apnaqäwip apanukupxatapa.
18 Jupanakajj armanakaparu, jan ajjsarirïpjjataparus confiyapjjewa sasaw jupajj säna. ukampis Taqe Ch'amani Diosaruw atinisiñasa, jupajj mä amtampiw jiwasan contra jutirinakarojj aynacht'ayaspa, ukhamarak taqe akapachankirinakarus aynacht'ayaspawa.
19 Jupanakarojj kuna yanapsa nayra awkinakapajj jikjjatapjjäna, kunjamsa Senaquerib chachan p'eqt'äwipanjja patak paqallq tunka phesqani waranqa jaqenakajj jiwarapjjatayna uk yatiyarakïnwa.
20 Babilonia markan Galata markankirinakamp nuwasiñat yatiyäna, llätunk waranqa jaqinakakiw uka ch'axwäwir puripxäna, pusi waranqa macedonio jaqinakampi, ukat Macedonia markankirinakax jan amuyt'asisaw patak pä tunka waranqa jaqinakar jiwarayapxäna alaxpachat katuqapkäna uka yanapt'a layku, ukhamatwa mä jach'a yänak katuqapxäna.
21 Ukhamat Jesusax uka arunakamp jan axsart'asa, kamachi layku, marka layku jiwañatak wakicht'atäsin ejercitoparux pusi chiqar jaljäna.
22 Jupa pachpa jilanakapampiw mayachasipxäna, jupanakax sapa mayni soldadonakan p'iqinchirinakapawa, Simon, Jose, Jonatán, sapa mayniruw tunka phisqan patak jaqinak churapxäna.
23 Ukatsti Eleazar jilataruw qullan libro liyt'añapatak utt'ayäna. jupa pachpaw nayrïr banda p'eqt'äna,
24 Taqi ch'aman Diosan yanapt'apampiw llätunk waranqa jila uñisirinakapar jiwayapxäna, Nicanor chachan ejercitopan jilpachaparuw usuchjapxäna, jan ch'amanïpxarakïna, ukhamat taqiniruw jaltxapxäna;
25 Jupanakar alañatak jutapkäna uka qollqenakap apthapisinjja, jayaruw arknaqapjjäna.
26 Sábado urux janïr purinkipanxa, janiw jupanakar arknaqañ munapkänti.
27 Ukatsti armaduranakap apthapisin uñisirinakapar lunthatasinxa, samarañ uru jak'anwa ch'amachasipxäna, Tatitur jach'añchasa, yuspagarañsa churapxäna, jupaw uka urukam imäna, uka urux khuyapayasiñaw jupanakar qalltäna.
28 Sábado urutsti, mä chikat yänak lunthatasin jan ch'amaninakaru, ijma warminakaru, jan awkini wawanakaru churapxäna, ukat qhipharux jupanakkama, uywatanakaparuw jaljasipxäna.
29 Uk luraskäna ukhajja, khuyapayasir Tatituruw achikt'asipjjäna, servirinakapamp wiñayatak sumankthapiñapataki.
30 Timoteompi, Baquidesampix jupanakamp nuwasipkäna ukanakatxa, pä tunka waranqa jila jaqinakaruw jiwayapxäna, ukat wali jasakiw jach'a ch'aman uraqinak katuntapxäna, ukatsti walja yänakap maynit maynikamaw jaljasipxäna, ukat jan ch'amaninakaru, awki taykanakaru, ijmanakaru, ijmanakaru, jïsa. chuymankipstat jaqinakasti, jupanakamp chikaw yänak lunthatapxi.
31 Ukatsti armaduranakap apthapisinxa, taqiniruw suma chiqanakar imapxäna, Jerusalén markar apanipkäna uka yänakat qhipharkir jaqinakarusa.
32 Jupanakasti Filarques sat ñanqha jaqir jiwayapxarakïnwa, jupasti Timoteomp chikäskänwa, judionakarusti walja tuqitwa chuym ust'ayäna.
33 Ukhamarus markapan atipjañatak fiesta lurapkäna ukhajja, Calistenes sat chacharuw phichhantapjjarakïna, jupajj qollan punkunakar ninamp nakhantayäna, jupajj mä jisk'a utaruw jaltjjäna; uqhämaw jan wali luratapat mä premio katoqäna.
34 Uka jan sintt'asir Nicanor chachasti, waranqa aljirinakaruw judionakar alañatak irpanitayna.
35 Jupajj Tatitun yanapt'apampiw jupanakajj aynacht'ayäna. Jach'a isimp isthapt'asisa, t'aqhisiri jaqir uñtataw chika taypin Antioquía markar purintäna, wali p'inqachata, ejercitopax t'unjatäxänwa.

36 Ukhamaw jupajj Jerusalén markan katuntat jaqenak toqe romanonakar impuesto churañatak katoqäna, jupajj yaqha cheqan yatiyäna: Judionakan Diosapaw jupanak layku nuwasiñatak utji, ukatwa jan kuna jan walt’äwin uñjasipkaspati, kunatejj leyinakarjam sarnaqapjjatap layku jupanakaruw churäna.

9 JAQTHAPI

1 Ukapachaw Antiocox jan yäqat Persia markat jutäna
2 Jupajj Persépolis sat markar mantasaw templo lunthatasin markar katuntañatak saräna. ukatsti armanakapampi arxatañatak t’ijt’ir jaqinakax jupanakarux jaltxapxäna; Ukhamaw Antiocox ukan jakirinakat jaltxasin p'inqamp kutt'anxäna.
3 Ecbatane markar purisinsti, kunatï Nicanor, Timoteo chachampi paskatayna uka yatiyäwi yatiyapxäna.
4 Ukatxa colerasiñampiw punkiña. jupar jaltxayirinakan p'inqachatapat judionakar kutt'ayañ amtäna. Ukatwa carro apnaqiriparux mayïna, jan jaytjasis sarnaqañapataki, uka thakhinjam sarxañapataki, Diosan taripäwipax jupar arktaski. Jupajj jach’a jach’a tukusaw akham säna: “Jerusalén markar jutasin judionakan imt’atäñapataki” sasa.
5 Ucampis Taqe ch'aman Tatitu, Israelan Diosapajja, jan qollañjam jan uñjkañ jan wali usumpiw jawq’jäna, jan ukajj uka arunak arsuskäna ukhajja, jan qollañjam chuyma usuchjasiñaw jupar purintäna, chuymapan wali t’aqhesiñanakas utjarakiwa;
6 Ukasti wali chiqapawa, yaqha jaqinakan janchipar t'aqhisiyatayna, jan uñt'at t'aqhisiñanakampi.
7 Ukampis janiw kunas jach'a jach'a tukuñap jaytkänti, ukampis jach'a jach'a tukuñamp phuqt'atänwa, judionakar colerasisaw nina nakhantayasïna, jank'ak sarapxam sasaw mayïna ; Ukhamat wali llakt'ata, janchipan taqpach ch'akhanakapas wal t'aqhisipxäna.
8 Ukhamat khititix mä juk’a nayrax lamar qutan oladanakapar kamachispa sasin amuyt’käna, (jaqin sarnaqatapat sipansa wali jach’a jach’a tukurïnwa) ukat jach’a qullunak mä balanzampi pesaspa, jichhax uraqiruw jaquntatäxäna, ukat mä caballot sarir jaqiruw apt’ata , Diosan qhana ch’amap uñacht’ayasa.
9 Ukhamatwa uka ñanqha jaqin janchipat laq'unakax mistuwayxäna, llakimpi t'aqhisiñampi jakaskäna ukhaxa, jañchipax t'unjatäxänwa, q'añu thujsapax taqpach ejercitopatakis ch'axwañänwa.
10 Uka jaqejj alajjpachan warawaranakar puriñ mä juk’a amuyasajja, janiw khitis jan aguantañjam q’apkir q’añunakap apt’añjamäkänti.
11 Ukhamasti, t'aqhisiyat uñjasisinxa, jach'a jach'a tukuñap jaytañ qalltäna, ukatsti Diosan jawq'jatapamp uñt'asiñ qalltäna, t'aqhisiñapax sapa ratukiw juk'amp jilxattawayi.
12 Ukatsti jupa pachpaw thujsap jan aguantañ puedkäna ukhajj akham säna: “Diosar ist’añajj walikïskiwa, jiwir jaqejj Diosäspa ukhajj janiw jach’a jach’a tukuñapäkiti” sasa.
13 Uka ñanqha jaqejj Tatituruw arsüna, jupajj janiw juk’amp khuyapt’ayasiñ munjjänti, akham sasa.
14 Uka qullan markarux jank'akiw qhispiyañapäna.
15 Judionakatsti, jupanakarux janiw imt'atäñatak askïkiti, jan ukasti wawanakapampix jamach'inakampi, sallqa uywanakampi manq'antatäñapatakiw jaqunukut uñjasïna, taqiniruw Atenas markankirinakamp kikip tukuyañapäna.
16 Janïr lunthataskäna uka qullan templosti suma waxt'äwinakampiw k'achacht'irïna, taqi qullan vasonaksa walja yänakampiw wasitat sayt'ayarakïna, qullqip katuqatapatwa sacrificionak luqtañatak qullqinak phuqarakïna.
17 Jïsa, uqhamarac jupa pachpaw judío tuküna, ucat jakenaca ucapachar sarasin Diosan ch’amap yatiyañapäna.
18 Taqi ukanakat llakinakapax janiw tukuskänti, Diosan chiqapar taripäwipax jupar purintäna, ukatwa k'umaräñap apanukusax judionakar mä qillqat qillqatayna, uka cartax mä achikt'asiñjam qillqatänwa.
19 Antioco reyi, gobernadora, suma judionakarux markachirinakapax wali kusisiña, k'umara, suma jakañ munapxi.
20 Jumanakatix wawanakamampix sum sarnaqapxäta, kuna lurañanakas kusisipxätamxa, nayax Diosaruw wal yuspärta, alaxpachan suyt'atax layku.
21 Nayasti jan ch'amanïkayätwa, jan ukhamäkanixa, Persia markat kutt'anxasin jach'añchäwimampi, suma munañamamp amtasiskayätwa, mä jach'a usump katuntat uñjasisaxa, taqinin jan kuna jan walt'äwin uñjasiñapatakiw uñjañax wakisispa sasaw amuyayäta.
22 Janiw k'umaräñajat jan atinisiñamäkiti, jan ukasti aka usut qhispiñatakix wali suyt'äwinïtwa.
23 Ukampis awkixax mä ejercitoruw jach'a markanakar irpäna. mä sucesor utt’ayata, .
24 Ukhamat kuna jan walt'äwis utjani, jan ukax kuna jan walt'äwinakas yatiyatäspa, uka markankirinakax khitinakarutix uka markax jaytatäkän uk yatisax janiw llakisipkaspati.
25 Wasitat amuyt'apxam, kunjamtï nayan reinojampi jak'ankir jilïrinakax suyt'apki, kuna pachas paskani uk suyapxi. Antioco yokajaruw reyjam utt'ayawayta, jupar waljaniruw katuyayäta, jach'añchapxarakta, kunapachatix jach'a markanakar makhatkäyät ukhaxa. Qhitinakarutix nayax akham qillqat qillqt'ta:
26 Ukatwa mayipxsma, kuna askinaktix jumanakar taqinitak lurapkta uk amtasipxañamataki, ukat sapa mayniw nayatakis yuqajatakis chiqa chuymanïpxañapataki.
27 Nayajj yattwa, jupajj nayan amuyuj amuyasajja, jumanakan munañanakamarojj suma chuymampiw ist’ani.
28 Ukhamaw jaqi jiwayir jaqisa, Diosar jisk'achasir jaqisa, kunjamtï yaqha jaqinakar achikt'askäna ukhama, wali t'aqhisiñamp t'aqhisisaw qullunakan jan uñt'at markan jiwxäna.
29 Felipesti jupamp chik jilsuwaykatayna uka jaqisti janchip apt'asitayna, jupax Antioco yuqapar axsarasaw Egipto markar Tolomeo Filometor ukar saräna.

10 JAQTHAPI

1 Macabeompi, jupan tamapampi, Tatitux jupanakar irpkasaw templo, markarusa kutt'ayapxäna.
2 Ucampis jan judiöpkis uka altaranakjja, jan judiöpkis uka callen lurapkäna uka altaranaksa, capillanaksa t’unjapjjänwa.
3 Templo q'umachasasti yaqha altar lurapxäna, qalanak ch'uqt'asasti nina apsupxäna, ukat pä mara qhipatsti mä sacrificio luqtapxäna, incienso, luz, t'ant'a uñacht'ayañataki.
4 Uk lurasjjäna ukhajja, qont’asisaw Tatitur achikt’asipjjäna, ukhamat jan mayamp ukham jan walt’äwinakar puripjjañapataki. ucampis jupanacatejj juk'amp juchachasipjjaspajja, jupa pachpaw jupanacarojj

khuyapayasiñamp castigañapa, jan ajjsarir marcanacaru jan katuyatäpjjañapataqui.
5 Kuna urutix yaqha markankirinakax templo q'añuchapxäna, uka pachpa uruw wasitat q'umachatäxäna, uka pachpa phaxsin pä tunka phisqan uru, ukax Casleu satawa.
6 Ukatsti llätunk urunakax wali kusisitapuniw amtapxäna, kunjämtix Tabernáculo Fiesta urun lurapkäna ukhama, ukat amtasipxäna, janïr jach'a jach'a tukuñ jach'a jach'a tukuñ jach'a jach'a tukuñ jach'a qullunakan, p'iyanakan jach'a uywanakar uñtat sarnaqapxatapa.
7 Ukatwa ramanaka, suma ramanaka, palmeras alinak apt'asipxäna, ukatsti Salmonak q'uchupxäna khititix jupanakarux suma q'umachañ churkäna ukaru.
8 Jupanakasti mä kamachimpi, mä kamachimpiw utt'ayapxäna: “Sapa maraw uka urunakax taqpach judionakan imañapa” sasa.
9 Antioco sat Epifanes sat reyix akapachaw tukusïna.
10 Jichhasti Antíoco Eutor chachan luratanakapat yatiyañäni, jupajj uka ñanqha jaqen yoqapänwa, mä juk’a tiempotakiw guerranakan jan walt’äwinakap apthapisïna.
11 Coronar purisasti, mä Lisiasaruw apnaqañapatak utt’ayäna, ukatsti Celosiria, Fenicia markan jilïr gobernadorapäñapatakiw utt’ayarakïna.
12 Macrón satäkis uka Tolemo chachajja, judionakar jan walinak lurapjjatapat cheqapar uñjañ munasaw jupanakamp sumankañatak ch’amachasïna.
13 Ucat reyin amigonakapajj Eutor nayraqatan juchañchapjjäna, Chipre markat sarjjatapatjja, Filometor chachajj jupar katuyäna, ukatsti Antíoco Epifanes markaruw sarjjäna, jupajj jan jach’añchatätap uñjasajj wal aynacht’äna , ukax venenompiw jiwxäna sasaw sapxi.
14 Ucampis Górgias chachajj uraq apnaqirïkäna ukhajja, soldadonak contratasaw judionakampi nuwasiñatak ch’amañcht’äna.
15 Ukapachaw Idumeonakax wali jach'a uraqinak amparapar katuntasin judionakar jark'aqapxäna, Jerusalén markat jaqunukut jaqinakar katuqasasti, nuwasiñatak sarapxäna.
16 Ukat Macabeomp chikäpkän ukanakax Diosar yanapiripäñapatakiw achikt'asipxäna. ukhamatwa Idumeonakan ch'aman ch'amaparu t'ijtxapxäna.
17 Jupanakarux wali ch'amampiw nuwjasipxäna, uraqinak atipjapxäna, pirqa patxan nuwasir jaqinakarux jiwarayapxäna, amparapar jalt'irinakarus jiwayapxäna, pä tunk waranqa jaqinakaruw jiwayapxäna.
18 Yaqhepajj llätunka waranqat juk’ampikiw pä jach’a jach’a utanakar t’ijtjjapjjäna, jupanakajj muyuntañatakejj kunayman yänakanïpjjänwa.
19 Macabeosti Simonampiru, Joseampiru, Zaqueompiru, jupamp chik saririnakarusa jaytawayäna, jupanakar muyuntañatakejj wakiskäna uka cheqanakaruw sarjjäna.
20 Simonamp chikäpkäna ukanakasti, qullqi munañamp irpatäsinxa, castillonkir yaqhep jaqinakampiw qullqi tuqit amuyt’ayapxäna, ukat paqallq tunka waranqa drakmanak apthapipxäna, ukat yaqhipanakax qhispipxäna.
21 Ukampis Macabeorojj kuntï paskäna uk yatiyasajja, marka apnaqerinakar jawsasaw uka jaqenakarojj juchañchäna: “Jupanakajj jilanakaparojj qollqe layku aljapjjewa, uñisirinakaparus antutapjjarakïnwa jupanak contra nuwasiñataki” sasa.
22 Ukatsti khitinakatï jan ajjsarirïpkäna ukanakaruw jiwayäna, ukat jank’akiw uka pä castillo katuntäna.
23 Ukatsti armanakapampix taqi kunan apt’asisaw pä tunka waranqa jila jaqinakar jiwayäna.
24 Timoteo, khitirutix judionakax nayratpach atipt'apkän ukapachaxa, walja yaqha markankir ejercitonakaru, caballonaksa Asia markat jan juk'ak apthapisinxa, mä armampis judionakar katuntañ munkaspa ukham jutäna.
25 Jesusan jak'achasisinsti, Macabeomp chikäpkän ukanakax Diosar mayisiñatakiw kutikipstasin p'iqinakapar laq'ampi ch'allt'asipxäna, lomonakaparus ch'ukuñ isimpiw chint'asipxäna.
26 Altar kayuruw qunt'asisin achikt'asïna, jupanakat khuyapt'ayasiñapataki, uñisirinakapar uñisiripäñapataki, uñisirinakapar uñisiripäñapataki, kunjämtix kamachix siski ukhama.
27 Diosat mayisxasax armanakap apt'asisaw markat juk'ampi sarxapxäna, uñisirinakapar jak'achasisinx sapakiw qhiparapxäna.
28 Intejj jichhak mistunkäna ukhajja, panpachaniw mayachasipjjäna. mä chiqax suma sarnaqawipampix Tatitur imantasipxarakïnwa, jupanakan suma sartawipata, atipt'añapataki, mayni chiqax colerasiñap ch'axwawipan p'iqinchir tukuyañataki
29 Ch'axwäwix wali ch'ama tukusxäna ukhaxa, alaxpachat uñisirinakaparux phisqa suma uñnaqt'an jaqiw caballonakan uñstapxäna, quri freno apt'ata.
30 Ukatsti Macabeo chacharuw katuntasipxäna, taqi tuqit armanakampi imt'apxäna, jan kuna jan walt'äwins uñjapxäna, ukampis uñisirinakaparux flechanakampi, llijullijunakampiw ch'axwapxäna, ukhamat juykhunakamp phinq'achata, jan walt'äwimp phuqt'ata, jiwarapxäna.
31 Ukatsti pä tunka waranqa phisqa pataka, suxta pataka caballot saririnakaw jiwarapxäna.
32 Timoteo pachpasti, Gawra sat jach'a ch'aman markaruw jaltxatayna, ukansti Quereasax gobernadorapänwa.
33 Macabeomp chikäpkäna ukanakasti, pusi uruw uka fortaleza ukar muyuntapxäna.
34 Ukan jakirinakasti, uka chiqan ch'amapar atinisisaw jan wali arunak parlapxäna.
35 Ukampis phisqhïr uru qalltasinxa, Macabeon tamapankir pä tunka waynanakaw Diosar jan wali arunak parlatapat wal colerasipxäna, ukat pirqaruw jan walinak tukjapxäna, jan axsarasaw taqi kuntï uñjapkäna ukanakar jiwayapxäna.
36 Yaqhepasti jupanakar arktasa, uta manqhankir jaqenakamp aynacht’atäpkäna ukhajja, torrenak phichhantapjjänwa, nina nakt’ayasajj Diosar jan wali parlirinakarojj jakkirpachaw phichhantapjjarakïna. yaqhepasti punkunak p'akjapxäna, mayni ejercitonak katuqasasti, marka katuntasipxäna.
37 Ukatsti mä p'iyan imantat Timoteoruw jiwayapxäna, Quereas jilaparus Apolofanesamp chikaw jiwayapxäna.
38 Uk luraskäna ukhajja, salmonakampi, yuspärañampiw Tatitur jach’añchapjjäna, jupajj Israel markatak wali jach’a luräwinakwa luräna, jupanakaruw atipjarakïna.

11 JAQTHAPI

1 Janïr jaya tiempotjja, reyin arjjatiripa ukat primopa Lisiasajj kunanakatï luraskäna ukanakat wal chuym ust’ayasïna.
2 Ukatsti niya pusi tunka waranqa jaqinak taqpach caballot saririnakamp tantacht'asisinsti, judionakar nuwasir saräna, uka markar jan judiöpki ukanakan jakañ tukuyañ amtampi.

3 Tatitun utapan askinak jikxatañataki, yaqha jan judiöpki ukanakan yaqha capillanakapat sipansa, sapa maraw jach'a sacerdotenak aljañataki.
4 Diosan ch’amapjja janiw amuyaskänti, jan ukasti tunka waranqa kayuk saririnakapampi, waranq waranqa caballot saririnakapampi, pusi tunka elefantenakapampi jach’a jach’a tukusaw jach’añchasïna.
5 Judea markar purisinsti, Betsura markaruw jak'achasïna, uka markax Jerusalén markat niya phisqa kilómetros ukch'a jayankänwa.
6 Kunapachatï Macabeomp chikäpkäna ukanakajja, jupamp chikäpkäna uka cheqanakar muyuntatap ist’asajja, taqe jaqenakasa jacht’asisaw Tatitur achikt’asipjjäna, mä suma angel khitaniñapataki Israel markar qhespiyañapataki.
7 Ukat Macabeo pachpaw nayraqat armanak apt'asisin maynir ewjjt'äna, jupamp chika jilanakapar yanapt'añataki.
8 Jerusalén markankapkäna ukhajja, mä jaqew caballot saraqatat uñstäna, jupajj qorit lurat armadurap ch’alljjtayasïnwa.
9 Ukatsti khuyapayasiri Diosar taqiniw jach'añchapxäna, ch'amañcht'asipxäna, janiw jaqinakampiki nuwasiñatak wakicht'atäpkänti, jan ukasti walja qhuru animalanakampi nuwasiñataki, hierro pirqanak ch'uqt'añatakis wakicht'atäpxänwa.
10 Ukhamaw jupanakajj alajjpachat mä yanapiri apt’ata, armaduranakapampi nayrar sartapjjäna, Tatitojj jupanakat khuyapt’ayasïnwa
11 Leonanakjam uñisirinakapar nuwjasaw tunka mayan waranqa kayuk saririnakaru, tunka suxtan pataka caballot saririnakaru jiwayapxäna, ukat mayninakarus t'ijtxapxäna.
12 Jupanakat waljaniw usuchjat uñjasisax q'ala qhispipxäna; Lisiasa pachpaw p'inqamp jaltxatayna, ukhamat qhispiwayxatayna.
13 Jupajj wali amuyt’asir jaqënwa, kuna jan walt’äwinakatï utjkäna ukanakjja jupa pachpaw jaqontasïna, hebreonakar jan atipjañjamätap amuyasa, Taqe Ch’amani Diosaw jupanakar yanapt’atap laykojj jupanakar khitäna.
14 Jupanakarux taqi askinak iyaw sapxañapatakiw amuyt'ayäna, ukat reyirux jupanakan amigopäñaw wakisi sasaw amuyt'ayapxäma sasaw arsurakïna.
15 Ukat Macabeox taqi kuntix Lisiasax munkän uk iyaw säna, taqinitak askinak uñjasa. Macabeo chachajj judionakat Lisiasar qellqkäna ukjja, reyejj iyaw sänwa.
16 Lisiasa markat judionakar qillqat cartanak qillqatänwa: “Lisiasax judionakan markaparuw aruntt'i.
17 Juanampi Absalónampi, jumanakat khitanitäpkäyät uka mayitanak katuyapxitu, ukat kunatï ukan utjki ukanak phuqhañapatakiw mayipxitu.
18 Kunatix reyir yatiyañax wakiskatayna ukxa, nayax yatiytwa, jupasti taqi kuntix churki uk churaraki.
19 Jumanakatix Diosar jan jithiqtir sarnaqapxäta ukhaxa, nayasti jumanakan askinakamar yanapt'añatakiw ch'amachasirakï.
20 Ukampis nayat jutirinakarusa, mayninakarusa, jumanakamp parlt’asipxañapataki.
21 Suma sarnaqapxam. Patak llatunkani pusi tunka marana, pusi tunka payani uru Dioscorinthius phaxsina.
22 Reyin cartapanjja, aka arunakaw utjäna: Antíoco reyejj Lisias jilaparuw aruntäna.
23 Niyakejjay awkisajj diosanakar jaqokipatächejja, jiwasan munañasajj amukiw jakasipjjañapa, ukhamat sapa maynin lurañanakap phoqapjjañapataki.
24 Judionakax janiw awkisar munapkänti, jan judiöpkis ukanakan costumbreparjam irpatäpxañapataki, jan ukasti jupanakan sarnaqawiparjam sarnaqapxañapänwa jupanakan kamachinakaparjamaw jakasipxi.
25 Ukatpï jiwasan amuyusax aka markax samarañapa, ukat jupanakar templop wasitat sayt'ayañ amtapxta, nayra awkinakapan costumbreparjam jakasipxañapataki.
26 Ukhamasti jupanakar khithañama, sumankañ churañama, ukhamat kunapachatï jiwasan amuyusax uñt'ayatäpki ukkhaxa, suma chuymacht'atäpxañapataki, sapa kuti kusisit jupanakan lurawinakap lurapxañapataki.
27 Reyin mä cartapajj akham sänwa: Antíoco reyejj Jach’a Tantachäwinkirinakaru, mayni judionakarus aruntani.
28 Jumanakatix sum sarnaqapxätaxa, nanakax munañanakax utjituwa; ukhamarakiw k’umara jakasktanxa.
29 Menelaox sapxituwa: “Jumanakax utar kutt'añ munapxtaxa, juma pachpan lurañanakam phuqhañ munapxtaxa.
30 Ukhamajj khitinakatejj sarjjapkani ukanakajja, kimsa tunka urunak saraqataruw jan kuna jan walt’äwin sarnaqapjjani.
31 Judionacajj nayrjamäqui ucajja, cunjämtejj uca jac'anacapa, leyinacapampiw apnaqapjjani. ukat janiw maynis kunayman tuqit jan wali luratanakapat jan walinak luratäkaniti.
32 Nayasti Menelaoruw khitanta, jumanakar chuymacht'añapataki.
33 Jumanakax wali sum sarnaqapxam. Patak pusi tunka llatunkani marana, ukhamaraki tunka phisqhani uru Xanthicus phaxsina.
34 Romanonakajj mä carta apayapjjäna, ukanjja akham arunakwa qellqapjjarakïna: Quinto Memio, Tito Manlio, romanonakan embajadoranakapajja, judionakan markapar aruntt’apjjänwa.
35 Kuntix reyin Lisias primopax churkistu ukxa, jiwasax wal kusisipxta.
36 Ukampis reyin uñt'ayasiñ munapkäta uka tuqinakatxa, jank'akiw maynir khithapxäta, ukhamat jumanakatakix askïki uk yatiyapxañamataki, jichhax Antioquía markaruw sarasktanxa.
37 Ukhamasti mä qawqhanak jank'ak khithapxam, ukhamat kuntix jumanakax amuyapkta uk yatiñataki.
38 Despedida. Aka patak llatunkani pusi tunka marana, tunka phisqhani uru Xanthicus phaxsina.

12 JAQTHAPI

1 Uka arust'äwinakax phuqhasxän ukkhasti, Lisiasax reyin ukar saräna, judionakax yapuchañ amtapxäna.
2 Ukampis walja cheqanakan gobernadoranakapatjja, Timoteo, Apolonio Geneon yoqapa, Jeronimo, Demófono, ukat Chipre markan gobernadora Nicanor chachajj janiw jupanakar amukt’apjjañap munkänti, sumankañan jakapjjañapsa janiw munapkänti.
3 Jope markankirinakax ukham jan wali luräwinak lurapxäna, jupanak taypin jakir judionakarux warminakapamp wawanakapampix wakicht'at botenakar sarapxañapatakiw mayipxäna, janis kuna jan walt'ayañs munapkaspa ukhama.
4 Jupanakasti, markan amtaparjama, sumankañan jakañ munapkaspa, janirakiw kunsa amuyapkänti, ukampis manqharu sarxapxäna ukhaxa, pä patakat juk'ampiruw umamp chhaqhayapxäna.

5 Judasajj markapankirinakar jan sintt’asitapat ist’asajja, jupamp chikäpkäna ukanakaruw wakicht’apjjañapatak mayïna.
6 Jupajj Diosajj cheqapar uñjir Juezaruw jawsäna, jupajj jilanakapar jiwayir jaqenakan contraw jutäna, arumaw uka cheqajj nakhantayäna, barconakarus ninamp phichhantarakïna, ukar jaltirinakarus jiwayarakïnwa.
7 Marka jist’antatäjjäna ukhajja, qheparuw kutt’jjäna, Jope markankir taqe jaqenakar tukjañatakejj kutt’ankaspa ukhama.
8 Jamnitanakax jupanak taypin jakir judionakar ukham lurañ amtapxatap yatisinxa.
9 Jupajj arumajj Jamnitanakaruw purinïna, ucatsti nina nakhantayäna, Jerusalén markanjja, pä patak pusi tunka kilometronak sarañanjja.
10 Uka chiqat llätunk kilometronak Timoteo tuqir sarasinxa, phisqa waranqa jaqinakat juk'ampikiw kayuk sarapxäna, árabe jaqinakasti phisqa patak caballot sarxapxäna.
11 Ucapachaw mä jach'a ch'axwäwiw utjäna; ukampis Judasan jak’apajj Diosan yanapt’apampiw atipjäna; ukhamat Arabia markankir nómadas ukanakax atipjasinx Judasar sumankañ mayipxäna, uywanak churañsa, yaqha tuqit kusisiyañsa arsuwayapxäna.
12 Judasasti, jupanacajj walja lurañanacan askipäñap amuyasin sumankañ churäna, ucatsti amparat katthapisisin carpanakaparuw sarjjapjjäna.
13 Mä ch'aman markar puriñkamaw mä puente lurañ munarakïna, uka markax perqanakampi muyuntatänwa, kunayman markanakat jutirinakaw ukan jakapxäna. ukat sutipax Caspis satänwa.
14 Uca taypinkirinakax perqanakan ch'amaparu, manq'añanakapsa wal atinisipxäna, ukatwa Judasampi chikäpkän ukanakarux jan walinak lurapxäna, jisk'achapxäna, Diosar jisk'achapxäna, jan arsuñjam arunak arsupxäna.
15 Ukatwa Judasax tamapamp chika akapachan jach'a Tatitupar jawsäna, jupasti jan ovejanakampi, jan nuwasiñ motoranakampiw Jericó markar jaqunuqäna, Josué chachan pachapanxa, pirqanakarux wali ch'amampiw nuwasipxäna.
16 Diosan munañaparjamaw uka markar katuntasin jan arsuñjam jiwayañanak lurapxäna, ukat uka quta jak'an mä qutax pä kilómetro ukch'a anchor purintäna, wilamp phuqhantat uñjasïna.
17 Ukatsti paqallq patak phisqa tunka kilometronakwa sarxapxäna, ukatsti Tubieni satäkis uka judionakan ukar puripxäna.
18 Timoteorusti janiw uka chiqanakan jikxatapkänti, janïr kuns khitkasax uka chiqat sarxäna, mä jach'a ch'aman soldadonak mä chiqar jaytasa.
19 Ucampis Dositeompi Sosipaterampisti, Macabeo chachan capitanapäpjjänwa, jupanacarojj tunka waranqa capitanacaruw jiwarayapjjaraquïna.
20 Macabeosti ejercitoparu tukjata t'aqa t'aqa t'aqa t'aqa t'aqa t'aqa t'ijuyäna, timoteoruw nuwjäna, jupasti patak pä tunka waranqa kayuk saririnakampi, pä waranqa phisqa patak caballot saririnakampi.
21 Timoteox Judasan jutañap yatisinxa, warminakaru, wawanakaru, mayni q'ipinakampiw Carnion sat jach'a ch'ama chiqar khithäna .
22 Ucampis nayrïr tamapajj Judas chachan uñjatäjjäna ukhajja, uñisirinakapajj taqe kun uñjir jaqen uñstatapatwa ajjsarañampi, ajjsarañampi t’ijtjjapjjäna, maynejj aka thaknam t’ijtjjapjjäna, maynisti uka thaknam t’ijtjjapjjäna, ukhamatwa walja kuti usuchjatäpjjäna pachpa jaqinakapampi, espadanakapampi ch'uqt'ata.
23 Judasasti wali ch'amampiw jupanakar arknaqäna, uka ñanqha jan wali jaqinakarux jiwayarakïnwa, jupanakatsti niya kimsa tunka waranqa jaqiruw jiwayäna.
24 Timoteo pachpaw Dositeo, Sosipater chachan amparapar purt'asïna, jupanakarux wali ch'amampiw achikt'asïna, jupanakarux jakäwip apt'asiñapataki, kunatix jupax walja judionakan awk taykapanïnwa, yaqhipanakan jilanakapas utjarakïnwa, jupanakat jithiqtapxaspäna ukhaxa jupar jiwañkama, janiw uñjatäñapäkiti.
25 Ukatsti walja arunakampiw jupanakar jan kuna jan walt'äwimp kutt'ayapxäma sasin satayna, mä amtar purisarjama.
26 Ukat Macabeo chachajj Carnión sat cheqaru, Atargatis sat temploruw saräna, ukanjja pä tunka waranqa jaqenakaruw jiwarayäna.
27 Judasasti t'ijt'ayasa t'unjäna uka qhipatsti, Efrón sat ch'aman markaruw sarxäna, uka markax Lisiasax jakaskäna, kunayman markanakampi, ch'aman waynanakaw perqanakap jark'aqapxäna ukhamarakiw motoranaka ukat dardos ukanakan jach’a churawipax utjäna.
28 Ucampis Judasa, jupan tamapampiw Taqe Ch'aman Diosar jawsapjjäna, jupajj ch'amapampiw uñisirinakapan ch'amap p'akjaski, ukatsti marka atipjasaw pä tunka phesqani waranqa jaqenakar jiwarayapjjarakïna.
29 Uka chiqatsti Escitópolis markaruw sarxapxäna, uka markax Jerusalén markat suxta patak kilometronak sarañankiwa.
30 Ukan jakir judionakax escitopolitankirinakax jupanakar munasiñampiw uñjapxirïna, jan walt'äwin uñjasipkän ukhax suma chuymampiw achikt'asipxäna.
31 Jupanakasti yuspagarapxäna, jupanakamp sum apasipxañapataki, ukat Jerusalén markaruw puripxäna, semananakax jak'ankxänwa.
32 Pentecostés sat fiesta tukuyatatsti, Idumea markan Gorgias gobernadorap contraw sarapxäna.
33 Jupajj kimsa waranqa kayuk saririnakampi, pusi patak caballot saririnakampi mistunïna.
34 Jupanakan nuwasïwipan mä qawqha judionakaw jiwarapxäna.
35 Ukapachasti Dositeo, Bacenor chachan tamapat maynïri, caballot sarata, wali ch'amani jaqi, Gorgias sat chacharux wali ch'amampiw abrigop katxarusin ch'amampi irpsuwayxäna. ukat kunapachatï uka maldecit jaqir jakkir irpañ munkäna ukhaxa, Tracia markankir mä caballot sarir jaqiw amparapat jawq’jäna, ukhamatwa Gorgias chachax Marisa ukar jaltxatayna.
36 Kunapachatï Gorgias sat chachampi chikäpkäna ukanakajj walja tiempo nuwasipkäna, qaritäpkäna ukhajja, Judasajj Tatituruw art’asïna, jupajj jupanakan yanapiripäñapataki, nuwasiñan p’eqt’iripäñapataki.
37 Uk ist'asasti, jupan arupat parlañ qalltäna, jach'a arumpiw salmonak q'ucht'äna, jan amuyt'asisaw Gorgias chachan jaqinakaparux t'ijtäna.
38 Judasasti ejercitoparuw tantachthapisin Odolam markar purintäna, paqallqu uru purinxäna ukkhasti, jupanakax q'umachasipxänwa, samarañ urusti uka pachpa chiqanwa imapxäna.
39 Qhepürojja, Judasampi jupamp chik saririnakampejj jiwat jaqenakan jiwat cuerpop apthapisin familiaranakapar awkinakapan sepulturapar imt’añatakiw jutapjjäna.

40 Khitinakatix jiwayatäpkäna ukanakan isi manqhanxa, Jamnitanakan idolonakapar katuyat yänak jikxatapxäna, ukax kamachirjamax judionakatakix jark'atawa. Ucatsti sapa mayniw uñjapjjäna, ucat jupanacarojj jiwayatäpjjatapjja.
41 Taqeniw Tatitur jach’añchasipkäna, jupajj cheqapar uñjir Juezawa, jupaw imantat yänak jist’aräna.
42 Diosat mayisiñ qalltapxäna, ukatsti jupar achikt'asipxäna, jucha luratapat jan amtañ tukuyañapataki. Ukhamarus, uka jach'a jach'a tukur Judas chachax jaqinakarux juchat jithiqtapxañapatakiw ewjjt'äna, kunanakatï jiwayatäpki ukanakan juchanakapat paskäna ukanak nayraqatapan uñjapxatap layku.
43 Ukatsti pä waranq drácma qullqit tantacht'asisinsti, Jerusalén markaruw khithäna juchat sacrificio loqtañataki, uka waxt'arux wali sum luräna, chiqa chuymampi, jiwatat jaktañ urut amtasisa.
44 Jiwayatanakajj jaktanipjjañap jan suykaspäna ukhajja, jiwatanakat mayisiñajj inamayakïspawa, inamayakïspawa.
45 Ukat Diosar yupaychañ munir jiwirinakatak jach’a khuyapayasiñap imatätap amuyasasti, mä qullan suma amuyt’äwipunïnwa. Ucapachaw jiwatanak layku sumankthapiyäna, juchat qhispiyatäpxañapataki.

13 JAQTHAPI

1 Patak pusi tunka llätunkani maratsti, Judasaruw yatiyapxäna: Antíoco Eutorax jach'a ch'amampi Judea markaruw jutaski.
2 Jupamp chikasti Lisias satänwa, jupasti jark’aqirïnwa, jupajj apnaqarakïna, jupajj griego markankir mä jach’a ch’amani kayuk saririnakampi, patak tunka waranqa, caballot saririnakampi phesqa waranqa kimsa patakani, elefantenakampi pä tunka payani, kimsa patak carronakampi ganchos ukanaka.
3 Menelao chachasti jupanakamp chikaw mayachasïna, ukat Antiocorojj janiw marka jark’aqañatakejj ch’amañcht’känti, jan ukasti gobernadorat utt’ayatäkaspas ukham amuyatapatwa ch’amañcht’äna.
4 Ucampis reyinakan Reyipajj Antioco chachan amuyupar uca ñanqha jan wali jaqeruw mayjt’ayäna, ukat Lisiasajj reyiruw yatiyäna, aka jaqew taqe jan walinak lurawayi, ukhamatwa reyejj Berea markar irpapjjañapatak mayïna, jiwayapjjañapataki, kunjamtï manera ukax uka chiqankiwa.
5 Uka cheqanjja, phesqa tunka metro alturani mä torrew utjäna, uka torrejj laq’ampi phoqantatänwa, uka torresti laq’ampi phoqantatänwa, uka torresti laq’ar warkt’atäjjänwa.
6 Khititejj sacrificiot juchañchatäkäna, jan ukajj yaqha jach’a juchar purt’asirïkäna ukajja, taqeniw jupar jiwayapjjäna.
7 Ukham jiwañampiw ñanqha jaqix jiwxäna, janiw aka uraqin imt'atäkänti; ukat ukax juk’amp chiqaparu:
8 Ninampi, laq’ampi qullan altar jak’an walja juchanak lurasax laq’ar tukusaw jiwañap katuqäna.
9 Reyejj jan wali amuyumpi, jach’a jach’a tukuri amuyumpiw judionakar jutäna, awkipan tiempopat sipansa juk’amp jan walinak lurañataki.
10 Judasajj uk amuyasaw jaqenakarojj aruma uruy Tatitur art’apjjañapatak mayïna, kunapachatï yaqha horasajj jupanakar yanapt’añapataki, Diosajj leyinakapat jitheqtatäñapkama, markapat jitheqtatäñapkama. ukatsti qullan templot jutapxarakïnwa.
11 Jichhakamas mä juk’a samart’at jaqenakarojj Diosar jan ajjsarir markanakar ist’apjjañap janiw munkänti.
12 Taqeniw ukham lurapjjäna, khuyapayasir Tatitur jachasa, ayunompi, kimsa uru oraqen ikintatäsajj achikt’asipjjäna ukhajja, Judasajj jupanakar ewjjt’asajja, wakicht’atäpjjañapatakiw mayïna.
13 Judasasti, jilïrinakamp chika, janïr reyin ejercitopajj Judea markar mantasin markar katuntkasa, Tatitun yanapt’apamp nuwasiñatak mistuñ amtäna.
14 Ukhamat taqi kun akapachan Luriripar katuyäna, ukat pallapallanakaparus ch'amampi nuwasipxañapataki, jiwañkama, kamachinak layku, templotaki, marka layku, marka layku, marka layku, Modin jak'an campamentop sayt'ayäna.
15 Jupa jak'ankirinakarux mä aru yatiyäna: “Atipjañax Diosan juti; wali ch'amani, suma uñnaqt'an waynanakampiw arumax reyin carpar mantäna, ukat campamenton niya pusi waranqa jaqiruw jiwayäna, qarwanakat jilïrirus, taqi khitinakatix jupar uchatäpkän ukanakampi.
16 Qhepatjja, campamentorojj ajjsarañampi, ch’ajjwañampiw phoqantapjjäna, sumakiw sarjjapjjäna.
17 Ukajj wali jayp’u horasanwa lurasïna, Tatitun jark’aqasiñapaw jupar yanapt’äna.
18 Ukatsti reyejj judionakan chacha kankañap yatjjatasinjja, mä arunjja, judionakan katjañ munasaw sarjjäna.
19 Ukatsti Betsura sat chiqaruw sarapxäna, uka markax judionakan ch'amapänwa.
20 Judasajj uka markan jakirinakarojj kunatï wakiski ukanak yatiyäna.
21 Ucampis Rodoco chachajj judionakan ejercitopankänwa, uñisirinakarojj imantat yatiyäwip yatiyäna. ucat juparojj thaqapjjäna, ucat jupar katuntapjjäna, carcelar jist’antapjjäna.
22 Reyejj payïr kutiw Betsuma markan jupanakamp qollasïna, amparap luqtäna, amparap katjjarusajj sarjjäna, Judasamp nuwasïna, atipjataw uñjasïna.
23 Antioquía markan jan walinak lurir Felipex jan kuns kamacht’atänwa, phinq’asirakïnwa, judionakar achikt’asirakïnwa, ist’asirakïnwa, juramento lurarakïna, jupanakamp chikaw iyaw sapxäna, sacrificio luqtarakïna, templorus jach’añcharakïna, suma chuymampiw uñjarakïna uka chiqaxa, .
24 Ukat Macabeo chachax wali suma katuqt'atäna, Tolemais ukhat Gerrenios markakamaw jilïr gobernadorat utt'ayäna.
25 Tolemais markaruw purinipxäna, ukan jakirinakax arust'äwinakat llakisipxäna. Jupanakasti arust'äwinakap ina ch'usar tukuyañ munapxatap laykux thayampiw jalnaqapxäna.
26 Lisiasasti taripañ utar makhatasinjja, kuntï juchañchañatak ch’amachaskäna uk arsüna, amuyt’ayäna, sumankthapiyäna, jupanakar sum uñjayäna, Antioquía markaruw kutt’jjäna. Ukhamaw reyin jutañapsa, sarxañapsa llamkt’äna.

14 JAQTHAPI

1 Kimsa mara qhipatxa, Judasaruw yatiyäna, Seleuco chachan Demetrio yuqapax mä jach'a ch'amampi, jach'a ch'amampi, Trípolis markan imantasir chiqar mantasinxa.
2 Uraq katuntasinsti, Antioco, Lisiasaruw jiwayapxäna, jupar arxatiri.

3 Mä Alcimo jilataw jilïr sacerdotet utt'ayasïna, jan judiöpkis ukanakamp chikachasipkäna uka tiemponjja, munañaparjamaw q’añuchasïna.
4 Patak phisqa tunka mayan maraw Demetrio reyin ukar purinïna, juparuw quri corona, palmera, ukat templon wali jach'a jach'a tukuñ ramanak churäna.
5 Ucampis jan amuyt'asir luräwip nayrar sartayañatakiw ch'amachasïna, Demetrio chachan iwxt'ata, kunjämtix judionakax t'aqhisiyat uñjasipxi, kunsa amtapxäna uk jiskt'äna.
6 Kawkïr judionakatï asideano sasin sutichkäna ukanakatjja, Judas Macabeo sat capitanipäpki ukanakajja, nuwasiñwa ch’amañcht’apjje, kutkatasipjjewa, mayninakarojj janiw sumankapjjañap munapkaniti.
7 Ukatwa nayajj nayra awkinakajan jach'añchäwip apt'ata, sacerdotenakan jilïrip sañ munta, jichhajj akaruw jutta.
8 Nayraqatxa, chiqpachapuniw reyin jan amuyt'asis llakisiñax utjitu. ukat payïristi, ukatakis naya pachpa marka masinakajan askip amtaskta: kunatix taqpach markasax janiw jisk’a t’aqhisiñanakankiti, nayraqat arsutanakar jan amuyt’asis sarnaqatapampi.
9 Uqhämasti, rey, taqi ukanak yatisaxa, markasaru, markasatsa, taqi chiqan t'aqhisiyat uñjasipxam, taqinir khuyapt'ayasiñamarjama.
10 Judasajj jakkipanjja, janiw amukt’añapäkiti.
11 Ukjja janiw jank’ak jupat parljjänti, jan ukasti reyin yaqha amigonakapaw Judas contra jan wali amtampi juchañchapjjäna, ukatwa Demetriorojj juk’amp incienso q’omachapjjäna.
12 Ukat jank'akiw Nicanor khithäna, jupasti elefantenak apnaqirïnwa, Judea markan gobernadorapat utt'ayasa.
13 Judasar jiwayañapataki, jupamp chik saririnakar ch'iqiyañapataki, Alcimo jach'a templon jilïr sacerdotepar utt'ayañapataki.
14 Judea markat jaltxasin jan judiöpki uka markanakasti, judionakan jan walinakapatsa, jan walt’äwinakapatsa jupanakatak askïkaspas ukham amuyapxäna.
15 Kunapachatix judionakax Nicanor jutañap ist'asin, yaqha markankirinakax jupanak contra sayt'asipxatap yatisinxa, p'iqinakapar uraqi jaquntapxäna, ukatsti wiñayatak markapar ch'amañchir jaqiruw achikt'asipxäna, jupasti jakañap uñacht'ayasax qullqip yanapt'apuniwa .
16 Capitan kamachiparjamaw uka chiqat sarxapxäna, Desaú markar jak'achasipxäna.
17 Judasan Simón jilapajj Nicanor chachampiw nuwasïna, ukampis uñisirinakapan akatjamat amukt’asaw mä juk’a llakisïna.
18 Ukampis Nicanorax Judasamp chik sarnaqir jaqinakan chacha kankañap ist'asin, markap layku ch'axwañan jan axsaras ch'amanïpxatap ist'asax janiw ch'am tukuskänti.
19 Ukatpï Posidonio, Teodoto, Matatias jupanakarux sumankthapiñatak khithäna.
20 Uka toqet jaya tiempo amtapkäna ukhajja, capitanajj jaqenakar uñt’ayäna, taqenis mä amtar puripjjatap amuyasïna, ukatsti arust’äwir iyaw sapjjänwa.
21 Jupanakasti mä uruw tantacht'asipxañapatak utt'ayapxäna, uka uru purinxäna ukhasti, mayninitak taburetenak uchapxäna.
22 Ludasajj armat jaqenakaruw wakicht’at cheqanakar uchäna, ukhamat uñisirinakapan mä akatjamat traicionapjjañapataki, ukhamatwa sumankañamp tantachasipjjäna.
23 Nicanorasti Jerusalén markanwa jakasïna, janiw kuna jan walsa lurkänti, jan ukasti jupar jak’achasir jutirinakaruw khithäna.
24 Judasajj janiw munkänti, jupajj chuymapatpachwa uka jaqerojj munasi
25 Jupasti mä warmi casarasiñapataki, wawanïñapataki mayirakïna.
26 Ucampis Alcimo chachajj jupanacan munasiñap amuyasisa, arust’äwinacap amuyasa, Demetrio sat chachan ukar saräna, ukatsti Nicanor chachajj janiw sum uñjkiti sasaw jupar yatiyäna. ukatwa reyin lantipat apnaqañapatak utt’ayäna, jupajj Judas satänwa, jupajj apnaqäwipar aljantirirakïnwa.
27 Ukatsti reyejj wali colerata, jan wali jaqen juchañchatapamp colerasisaw Nicanor chachar mä carta qellqäna, arust’äwinakat wal chuym ust’ayasitap uñacht’ayasa, Macabeo chachar jank’ak katuntat Antioquía markar khitañapatakiw mayïna.
28 Nicanorojj uk ist’asajj walpun p’inqachasïna, ukat kuna yatichäwinaktï amtapkäna ukanak ina ch’usar tukuyañapatakejj walpun amuyasïna, uka jaqejj janiw kuna juchanïkänti.
29 Ukampis reyimpix janiw kuna jan walt’äwis utjkänti, ukatwa uka lurañanak phuqañatakix tiempop sum uñjäna.
30 Ucampisa, Macabeo chachajj Nicanorajj jupar ist’añ qalltatap uñjasa, yatitapat sipansa juk’amp qhuru chuymamp achikt’asïna, ukham q’añu sarnaqatapajj janiw askïtap amuyasïna ukhajja, janiw mä qawqha jaqenakapar tantacht’askänti, ukatsti jayaruw sarjjäna Nicanor markat jutirinaka.
31 Maynïristi, Judasan kamachipamp jark'atätap yatisinxa, jach'a qullan temploruw mantäna, ukatsti sacerdotenakaruw uka jaqir qhispiyapxañapatak mayïna.
32 Jupanakasti juramento lurapxäna, khitirutix thaqkäna ukax kawkhankpachas uk janiw yatipkti.
33 Jupasti kupi amparapampiw templo tuqir luqxatäna, akham sasaw juramento luräna: Judasar jan katuntat jaqunukuñ munapkätam ukhaxa, aka Diosan temploparus uraqiruw tukuyä, altarsa t'unjarakïwa. ukat Baco sat chachan mä jach’a templo sayt’ayapjjarakïna.
34 Uka arunak arsusinsti jupax sarxänwa. Ukatsti sacerdotenakax amparanakap alaxpacha tuqir luqxatasin khititix markapar arxatirir sapürunjam achikt'asipxäna, akham sasa.
35 Taqi kunan Tatitu, jumatix jan kuns munasktaxa, juman jakañ utaman templox nanak taypin utjañap wal kusisiyäta.
36 Jichhasti, taqi qullan Tatitu, aka uta jan q'añuchasim, aka qhipa q'umachatäki uka uta, ukat taqi jan chiqapar uñjir arunak jark'aqam.
37 Nicanor chacharuw juchañchapxäna, jupax Jerusalén markankir jilïrinakat maynïrïnwa, jupax markapankirinakar munasiri, wali suma uñt'at jaqiwa.
38 Nayra tiemponjja, jan judiöpkis ukanakamp chikachasipjjatap laykojja, Judaísmo religionat juchañchatäjjänwa, jan ajjsart’asaw cuerpopsa jakañapsa jan walt’ayäna, judionakan religionap layku.
39 Nicanorax judionakar uñisiñap yatiyañ munasaw phisqa patak jila nuwasirinak khithäna, jupar katuntapxañapataki.
40 Judionakar jan walinak lurañapatak irpkasax lup'ïna.
41 Kunapachatix jaqinakax torre katuntasin jach'a ch'amampi anqäx punku p'akjañ munapkäna, ukat nina nakhantayañatakiw sapxäna, taqi tuqit katuntatäñatak wakicht'atäsax espadaparuw liwxatäna.

42 Jupajj jan wali jaqen amparapar puriñat sipansa, jan wali jaqen amparapar puriñat sipansa, chachan jiwañapwa ajllïna.
43 Ucampis jank'akiw jawq'jata, walja jaqinakax punkunakar t'ijtxapxäna, jan axsarasaw pirqaru t'ijtäna, ukatsti jach'a jach'a jaqinak taypiruw jan axsaras jaquqanïna.
44 Jupanakasti jank'akiw kutt'ayapxäna, mä chiqawj lurapxäna, ukatsti ch'usa chiqaruw jaquntatäxäna.
45 Ucampis samañax utjkchïnxa, wali coleratapuniw sartasïna. wilapax uma ch'allt'ir uñtat mistunkchïnsa, usuchjatanakapas wali ch'amakïkchïnsa, jaqinak taypin t'ijtäna; ukatsti mä jach'a qala patxaruw sayt'atäna,
46 Wilapax tukusxän ukkhaxa, wilap apsusinxa, pä amparapamp katxarusinxa, jaqinak patxaruw jaquntäna, ukatsti jakañ churir Tatituruw jawsäna, ukhamat jupanakar wasitat utt’ayañapataki, ukhamatwa jiwxäna.

15 JAQTHAPI

1 Nicanorasti, Judasampi jupamp chik saririnakampi Samaria jak'an ch'aman chiqanakankapxatap ist'asaxa, jan kuna jan walt'awimpiw sábado urun jupanakar katuntañ amtäna.
2 Ukampis jupamp chik sarañatak wayt'at judionakax sapxänwa: —Jan sinti qhuru chuymampi, jan wali khuyapt'ayasisa t'unjapxamti, jan ukasti uka urur jach'añchapxam, khititix taqi kun uñjki ukax yaqha urunakat sipansa, qullan kankañamp jach'añchatawa.
3 Ukatsti jan khuyapt’ayasir jan wali jaqejja, alajjpachan mä Ch’amani jaqejj sábado uru phoqasiñapatak mayïna sasaw jiskt’äna.
4 Jupanakasti sapxarakïnwa: “Alaxpachanxa mä jakkir Tatituw utji, wali ch'amaniwa, jupaw paqallqu uru imatäñapa.
5 Maynïristi sarakïnwa: —Nayasti aka uraqin wali ch'amanïtwa, armanak apt'asipxam, reyin luräwip phuqhapxam —sasa. Ukampis jupax jan wali munañap jan lurañapatakiw jikxatäna.
6 Ukat Nicanorax jach'a jach'a tukusa, jach'a jach'a tukusaw mä monumento uñstayañ amtäna, Judasampiru, jupamp chik saririnakarusa atipjatapata.
7 Ucampis Macabeo chachajja, Tatitun yanapjjatap laycu.
8 Ucat jupajj markapar ewjjt’äna, jan ajjsarapjjañapataqui, jan ajjsarapjjañapataqui, jan ucasti nayrïr pachanacajj alajjpachat katoqapkäna uka yanapt’a, jichhajj atipjäwimp yanapäwimp suyt’apjjañapataqui.
9 Ukhamat jupanakarux Ley tuqit, profetanakatsa chuymacht’äna, ukat kuna nuwasïwinakatï nayrax atipt’apkäna ukanakat lup’isaw juk’amp kusisiyäna.
10 Jupanakarojj ch’amañcht’asajja, jupanakar ewjjt’äna, ukhamat jan juramentonakan k’arinak parlapjjatapa, juramentonak p’akintapjjatapa.
11 Ukhamatwa sapa maynir arxayäna, janiw escudonakampi, lanzanakampi jark'aqasiñampikiti, jan ukasti suma arunakampi, suma arunakamp arxayäna janiw mä juk’sa jupanakar kusisiyañamäkiti.
12 Uk uñjatapajj akawa: Oniasajj jilïr sacerdotepunïnwa, suma jaqënwa, suma jaqënwa, wali respetompiw parläna, llamp’u chuymanïnwa, suma parlirirakïnwa, mä wawatpachwa taqe kun lurañsa yateqäna, amparanakap jach’ar aptasa judionakan taqpach cuerpopatakiw mayipxäna.
13 Uk lurasax ukhamarakiw mä jaqiw uñstäna, ch'iyar ñik'utani, wali jach'a jach'a kankañani.
14 Ukxarusti Oniasax sarakïnwa: —Akax jilat kullakanakar munasiriwa, jupax markataki, qullan markatakis wal mayiski, mä arunxa, Diosan Jeremías profetapawa —sasa.
15 Ucatsti Jeremiasajj kupi amparap aytäna, Judasarojj qorit lurat mä espada churäna.
16 Aka qullan espada apt'asim, Diosan churäwipa, ukampiw uñisirinakamar ch'ankhachäta.
17 Ukhamatwa Judasan arunakapamp sum chuymacht’atäsajj ch’amañcht’apjjäna, waynanakan chuymapar ch’amañcht’arakïna, ukatwa jan campamentonak sayt’ayañ amtapjjäna, jan ukasti jan ajjsart’asaw jupanakar sayt’añ amtapjjäna, ukat chacha warmi ch’axwañampiw uka tuqit yant’apxäna, kunattix markasa, santuariosa ukat templosa jan walinwa uñjasipxäna.
18 Warminakaparu, wawanakaparu, jilanakaparu, markachirinakapar uñjasax juk'ampikiw uñjapxäna, ukampis qullan temploruw juk'amp axsarapxäna.
19 Markankir jaqenakas janiw mä juk’sa llakisipkänti, yaqha markan ch’ajjwäwip laykojj wal llakisipjjäna.
20 Jichhasti, cunjämtix taqiniw uñch'ukipkänxa, kunas yant'äwix utjañapa, uñisirinakax niyaw jak'achasipxapxäna, ukat ejercitox wakicht'atäxapxänwa, uywanakasti suma uñnaqt'anïpxäna, ukat caballot saririnakax ch'iwipar uchatäpxänwa,
21 Macabeo chachajj walja jaqenakan jutañap uñjasa, kunayman armaduranaka, animalanakan q’añunakap uñjasa, amparanakap alajjpachar luqtäna, ukatsti muspharkañ lurir Tatituruw jawsäna, atipjañatakejj janiw armanakampi jutkiti, jan ukasti kunjamtï atipjañajj jutki uk yatjjatasa jupatakix wali askïkaspas ukhamawa, khitinakarutix askïki ukanakaruw churaraki.
22 Ukatwa mayisïwipanx akham säna; Tatay, Judeankir Ezequías reyin pachapanwa angelamar khitanta, ukatsti Senaquerib chachan ejercitoparus patak paqallq tunka phisqan waranqa jaqinakar jiwayarakta.
23 Ukatpï jichhax alaxpachankir Tatitu, mä suma angela nanak nayraqatar khitani, jupanakar axsarañataki, axsarañataki;
24 Khitinakatix qullan markamar jan walinak parlir jutapki ukanakax amparaman ch'amapampiw axsarayasipxpan. Ukat ukham tukuyäna.
25 Ukatsti Nicanor chachampi, jupamp chik saririnakampix trompetanakampi, q'uchunakampiw nayrar sartapxäna.
26 Ucampis Judasa, jupamp chik uñisirinacampiw uñisirinakampi jikisipjjäna, mayisiñampiw jikisipjjäna.
27 Amparanakapamp nuwasisa, chuymapamp Diosar mayisisa, kimsa tunka phisqan waranqa jaqiruw jiwayapxäna, Diosan uñstatapat wal kusisipxäna.
28 Ch'axwäwix tukusxäna, kusisiñampi kutt'anisinsti, Nicanorux arrankapan jiwat ikiskir yatipxäna.
29 Ukatsti jach'a jach'a tukusaw jach'at arnaqasipxäna, taqi ch'aman Diosar jach'añchasa.
30 Judasasti, sapa kutiw markachirinakan janchipansa, amuyupansa jilïr arxatiripäna, taqi jakäwipan markachirinakapar munasiskakïna, ukatwa Nicanor chachan p’iqipsa, amparapsa amparapamp jawq’jasin Jerusalén markar apanipxañapatak mayïna .

31 Ukxarusti, markapankirinakar jawsayasa, sacerdotenakarus altar nayraqatan sayt'ayasa, torrenkir jaqinakar jawsthapiyäna.
32 Ukatsti Nicanor chachan p'iqip uñacht'ayäna, Diosar jan wali parlir jaqin amparapa, jach'a jach'a tukusaw Taqe Ch'aman Diosan qullan templopar luqxatäna.
33 Uka jan wali Nicanor lakap khuchhuqasinsti, jamach'inakar t'aqa t'aqa churapxañapatakiw mayïna, ukat loqtatätapat qullqip templo nayraqatar warkt'apxañapataki.
34 Ukhamasti sapa mayniw alaxpacha tuqir jach'añchapxäna, jach'a jach'a tukur Tatitur jach'añchasa: “Khititix pachpa uraqip jan q'añuchaski ukax jach'añchatäpan” sasa.
35 Nicanoran p’eqepsa torre patjjar warkt’arakïnwa, ukajj Tatitun yanapipjjatapajj qhanpach qhan uñacht’ayäna.
36 Jupanakasti mä amtampiw taqinitak mä amtar puripxäna, janiw uka urux jan jach'añchatäñapäkiti, jan ukasti tunka payan phaxsit tunka kimsaqallqu uru amtapxañapataki, uka urux sirio arunxa Adar satawa, Mardoqueo chachan urupat nayrïr uru.
37 Nicanor chachampix ukham lurapxäna, uka pachat aksarux hebreonakax marka apnaqapxäna. Ukat akanx nayax tukuyäwa.
38 Nayatix wali sum lurawaytxa, kunjämtix sarnaqäwix wakiski ukhama, ukax kuntix nayax munkayäta ukawa.
39 Vino jan ukax uma sapak umañax jan walïki ukhama. kunjämtix umamp ch'allt'at vinox wali kusiskañawa, ukatsti suma uñnaqt'an arunakax kusisiyaraki, ukhamarakiw suma uñt'at arunakax sarnaqäwi liyt'irinakan jinchuparux kusisiyi. Ukat akanx mä tukusiñaw utjani.